DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP
VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

1973

90STE JAARGANG

INHOUD

1973

Bestuursberichten 1-3; 25-27; 45, 46; 69, 70; 129, 130; 189: 237, 238; 301

Notulen van de Algemene Ledenvergadering, gehouden op zaterdag 25 november 1972 in het Gemenelandshuis van Rijnland te Leiden 3

Aanwinstenlijst der bibliotheek . . . . . 3-7; 70— 73

De nalatenschap van Jonkvrouwe Louisa Maria gravin van Bylandt, door Mr. A. P. van Schilfgaarde . . . . . 7— 12

De predikant-dichter P. A. de Génestet (1829-1861) en zijn familie (geïll.), door Mr. W. de Vries . . . . . 27— 31

Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften, door Tha J. van Alff .. 32-36; 179—181; 299

Boekbespreking . . . . . 36—40; 173-178; 221-224

Jaarverslag 1972 . . . . . 46— 49

Het geslacht Graham(e), door Dr. J. Mac Lean . . . . . 49— 68

Een geslachtsregister Schellinger, medegedeeld door J. M. Charisius-de Leur . . . . . 74— 90

Beredeneerde kwartierstaat van Jan Joosz. Maris, geboren in 1597, stamvader van de Nederlandse familietak (geïll.), door Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht . . . . . 91—119

Notulen van de Algemene Ledenvergadering, gehouden op zaterdag 2 juni 1973 in het huis Osterriebh te Antwerpen 131, 132

Het geslacht Marchand (von Lilienburg) en het nageslacht van Eleonora Juliana landgravin wan Hessen-Eschwege (geïll.), door Mr. 0. Schutte 132-164

Enige aanvullingen en verbeteringen op de genealogie Van der Loeff, door W. A. van Rijn (vervolg) 165-167

Enkele adellijke geslachten in Drenthe in de middeleeuwen (geïll.), door Drs. 0. D. J. Roemelingh . . . . . 190—217; 238-298

De kwartieren Egner-Frey (proeve van genealogisch onderzoek in Hohenlohe) geïll.), door Mr. G. J. J. van Wimersma Greidanus 301-311

De 'oudere generatiën van het Sliedrechtse geslacht De Jong, door W. A. van Rijn 311-313

Een Nederlandse tak Von Bülow, door Mr. 0. Schutte 314-321

Lexicografisch naamregister, door Dra. W. E. Smelt 337-345

Korte mededelingen: Het wapen van de 'gemeente Lochem (geïll.) 12: Het wapen van het zuiveringsschap Drenthe (geïll.) 12, 13: Het wapen der gemeente Barsingerhorn geïll.) 119, 120; Het wapen van de Zuid- en Noordeinderpolder (geïll.) 120, 121; Het wapen van het zuiveringsschap „West-Overijssel" (geïll.) '121, 122: Twee gebroeders Marinus Mattheusz. Groeninx 122, 123; Soetemans van Hamerstede 123; Adelstitels op 'bestelling! 123, 124: De vader van Elisabeth van Cleve, echtgenote van Willem heer van Horne 168; Het wapen der gemeente Tholen (geïll.) 169, 170; Het wapen der gemeente Ysselham (geïll.) 171; Het wapen van het waterschap „West-Friesland" (geïll.) 171, 172; Het wapen van het zuiveringsschap „Veluwe" (geïll.) '172, 173; Adelsgunst 217: Het wapen der gemeente Aalburg (geïll.) 217, 218; Het wapen der gemeente Brederwiede (geïll.) 218, 219; Het wapen der gemeente Gennep (geïll.) 219: Het wapen van het waterschap „Tusken Waed en Ie" (geïll.) 219, 220; Het wapen van de Zuid- en Noordeinderpolder (geïll.) 220; De afstamming van Aline Ovingh († 1632) 321, 322; Het wapen van het waterschap „De Ham" (geïll.) 322, 323; Een koninkrijk zonder wapen 323-325.

Vragen en antwoorden: Ambten 181, 182; Anssum, van '183; Backer 183; Battenbergh 183; Berckhoudt 224, 225; Biesbak (Biesbach) 330: Bock, de 183; Bolcool 124; Bor 330—335; Bot(t)vanger 335, 336; Brande, van den 127; Burlet, de 225; Charmois, Desmares de 124; Dellis(sen) 225: Desmares de Charmois 124; Dick 125; Domselaar, van 41-44, 225; Edelenbosch 336; Flaman 225: Fockinck 183; Geers 184; Gelderman (Noderman) 125, 126; Graham 186, '187; Haas, de 336; Hakvoort 336; Helsdingen, van 126; Heuvel, van den 126; Heshusius 184; Heyliger 68; Hoevenaar 13-18, 336; Jansen 225; Jonge, de 126, 127; Kalf 184; Kamerling 124, 127; Keldermans '186; Lepel(s) 18, 184, 185, 225, 226; Limburg(h) 185; Linden, van der 22; Lingen, van 184; Linthorst 18, 19; Loenen, van 185, 226; Meester, de 183; Middachten, van (geïll.) 227-235; Neisingh (Nysingh) 127, 128; Ne(u)wael, van 185, 186, 235, 236: Noderman (Gelderman) 125, 126; Nysingh (Neisingh) 127, 128; Penters 336; Post 186; Raesveld; van 186; Ruel, del 186, 187; Schouten 19, 187; Selbach, van 300; Senserff '186, 187; Sloos(ius) 19, 20; Sluis, van der 300; Snoeck 126, 127; Someren, Spiering van 20—22; Steelandt, van 22; Tulleken 300; Valckenier 22, 23, 187, 188; Vallee 188; Veldhoven 330; Verbolt 23; Villers 68; Waller Zeper 300; Wesseling 23, 24, 188; Zeper, Waller 300: Huize de Lier 236: Onbekend wapen A 44, 236; Onbekend wapen B 68; Onbekend wapen C 68.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad ƒ 30,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Mr. 0. Schutte, *p./a. Hoge Raad van Adel, Zeestraat 71b, 's-Gravenhage.*

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, ***Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.***

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 1 **XCe Jaargang** **januari 1973**

BESTWIRSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heren J. G. M. D. van Grondelle en P. W. Modderman en van Drs. W. N. van de Stadt en Ir. J. F. Straatman, resp. sedert 1970, 1933, 1953 en 1928 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:	**Voorgesteld door:**
H. J. H. VAN BOMMEL, ***Van Slingelandtstraat4, 's-Gravenhage.***	Jhr. Ir. A. C. VON WEILER, Wassenaar.
L. H. M. VAN DEN BROEK, ***Lange Nieuwstraat 9, Utrecht.***	E. J. C. BOUTMY, ***'s-Gravenhage.***
J. DE BROEKERT, ***Maastrichtsestraat 87,*** 's-Gravenhage.	Mejuffrouw M. J. VAN DEN BERG, ***'s-Gravenhage.***
B. W. HOPPERUS BUMA, ***Huygenslaan 18, Amersfoort.***	B. J. BUMA, ***'s-Gravenhage.***
L. J. VAN DER BIJL, ***Willem de Zwijgerlaan 36, Voorschoten.***	E. J. C. BOUTMY, ***'s-Gravenhage.***
Mr. H. J. DONS, ***Paasbergflat, Overzicht 32, Oosterbeek.***	DE SECRETARIS VAN HET GENOOTSCHAP.
C. B. VAN WIMERSMA GREIDANUS-STEVENS, ***Willem Klooslaan 33, Eindhoven.***	Mr. G. J. J. VAN WIMERSMA GREIDANUS, ***Eindhoven.***
P. T. A. M. HANRAETS, ***Amersfoortseweg lla, Huis ter Heide.***	C. E. TEN HOUTE DE LANGE, ***Zeist.***
Drs. Ds. R. HOFMAN, ***Mecklenburglaan 16, Bussum.***	Drs. L. C. VAN HEUKELOM, ***Bussum.***
Drs. W. J. KOLFF, ***Meeuwenlaan 20, Rotterdam.***	Mr. C. P. BRIëT, ***Rotterdam.***
CH. KREDIET, ***Kettingpad 3, Delfstrahuizen (Fr.).***	Mr. E. J. MAC GILLAVRY, ***'s-Gravenhage.***
J. J. LANS, ***Van Blankenheimstraat 90, Vlaardingen.***	E. J. C. BOUTMY, ***'s-Gravenhage.***
Mr. F. W. B. baron VAN LYNDEN, ***Slotlaan 37, Rotterdam.***	Mr. 0. SCHUTTE, ***'s-Gravenhage.***
S. P. MACKLOET, ***Pisuissestraat 459, 's-Gravenhage.***	H. W. SMIT SIBINGA, ***'s-Gravenhage.***
H. J. M. E. MATHIJSEN, ***Piet Paaltjespad 2, Leiden.***	Mr. R. LAGROUW, ***Leiden.***
K. J. H. QUARTEL, ***Hoefkade 1540, 's-Gravenhage.***	Jhr. W. P. DE KOCK, ***'s-Gravenhage.***
Mevrouw M. ROZENBROEK-DE VRIES, ***Julianaflat D 4, Bilthoven-2660.***	E. J. C. BOUTMY, ***'s-Gravenhage.***
Mevrouw CHR. L. SCHOONHEYT, ***Jacob Catsstraat 67, Voorburg.***	E. J. C. BOUTMY, ***'s-Gravenhage.***
J. H. SCHüTTE, ***Middelweg 19, Leiden.***	Drs. J. F. JACOBS, ***Voorburg.***
G. SIMONS, ***Huis Park Honingen, Vijverweg 26, Rotterdam.***	DE SECRETARIS VAN HET GENOOTSCHAP.
J. K. baron TAETS VAN AMERONGEN, ***Huize Blikkenburg, Zeist.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
Mr. H. M. 1. barones TESTA-EVERARD, ***Bachmanstraat 18, 's-Gravenhage.***	J. barones VAN DEDEM-WEIJSCHEDé, ***'s-Gravenhage.***
H. M. J. TROMP, ***Bungalow bij kasteel Sterkenburg, Driebergen.***	C. E. TEN HOUTE DE LANGE, ***Zeist.***
Drs. S. C. WICHERINK, ***Scheldestraat 67 II, Amsterdam.***	Dr. J. MAC LEAN, ***'s-Gravenhage.***
Jhr. mr. R. W. C. G. A. WITTERT VAN HOOGLAND, ***p./a. Heilige Geesthofje, Douzastraat la, Leiden.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.

ADRESWIJZIGINGEN:

K. A. CITROEN, Amsterdam 1000, ***Postbus 10300.***

M. S. F. KEMP, Ried (Frl.), **Nederlands** ***Hervormde Pastorie, Hoofdstraat 5.***

Drs. K. KUIPER, Amsterdam, Buitenveldert, ***Kiefskamp 23.***

Mevrouw H. C. VAN DER LEE geb. VAN ESSEN, Berg en Dal, *Serv.app.* ***Groot Berg en Dal, flat 389.***

Mr. F. R. STOK, 's-Gravenhage 2020, *Suzannaland* 602.

W. W. TIMMERS, Rotterdam 3016, ***'s-Gravensingel 21.***

Dr. Mr. W. G. PH. E. WEDEKIND, Naarden, ***Wethouder Königlaan 6.***

Notulen van de Algemene Ledenvergadering, gehouden op zaterdag 25 november 1972 in het Gemenelandshuis van Rijnland te Leiden.

Om 14.45 uur opent de voorzitter de vergadering, waarop volgens de presentielijst 67 leden aanwezig zijn, heet de aanwezigen hartelijk welkom en dankt de dijkgraaf van Rijnland voor de gastvrijheid, die het genootschap in Rijnlands huis geniet.

De notulen van de Algemene Ledenvergadering van 17 juni 1972 te Zeist worden ongewijzigd goedgekeurd.

De penningmeester geeft daarna een toelichting op de begroting voor 1973. Ondanks het feit dat verwacht mag worden, dat de subsidie in vergelijking met 1972 verhoogd zal worden, blijft een zeer zuinig beleid geboden. De penningmeester roept de leden daarom op door middel van ledenwerving de financiële positie van het genootschap te versterken.

Aangezien niemaad het woord vraagt in de rondvraag, sluit de voorzitter om 15.00 uur de vergadering.

Na een pauze houdt Ir. H. de Groot, inspecteur-directeur van de technische dienst van het hoogheemraadschap, een interessante lezing met lichtbeelden over het ontstaan en de organisatie van Rijnland. Naar aanleiding van deze lezing stellen vele leden vragen, die met grote deskundigheid worden beantwoord. Ten slotte brengt de voorzitter de warme dank van het genootschap over aan de heer de Groot.

Daarna volgt een rondgang door het gebouw van Rijnland. De restauratie van dit gebouw is onlangs gereed gekomen en de resultaten 'daarvan worden door allen bewonderd. Ook bezoekt men een 'door de heer G. 't Hart, chartermeester van Rijnland, ingerichte' expositie van interessante archiefstukken.

Ten slotte neemt een aantal leden deel aan het gemeenschappelijke diner in het restaurant In den vergulden Turk.

AANWINSTENLIJST DER BIBLIOTHEEK.

Adam-Even, P. L' armorial universel du héraut Gelre (1370—1395), Claes Heinen, roi d'armes des Ruyers. [Neuchâtel,] 1971. *(Aangekocht.)*

Addington, A. C. The royal house of Stuart. The descendants of King James VI of Scotland, James 1 of England. London [,1971]. dl. II. ***(Aangekocht.)***

Adelsboek, Nederland's 1971-1972. 's-Gravenhage [,1971]. jrg. LXIV. *(Geschenk van de* ***Redactie*** *van „Nederland's Adelsboek.")*

Archievenblad, Nederlands. Tijdschrift van de Ver. van Archivarissen in Nederland. Groningen, 1971-1972. jrg. LXXV, afl. 3 en LXXVI, 1. *(Geschenk van het Min. van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk.)*

Archivalia, Te weinig bekende genealogische, heraldische en biographische, uit enkele instellingen te Haarlem en omgeving. [Z. pl., 1968.1 gestenc. *(Geschenk van de Ned. Genealogische Vereniging, afd. Kennemerland.)*

Baalen, J. van. Stamreeks en parenteel van Jan van Baalen 1840-1929. Haarlem, 1972. *(Geschenk van de Samensteller.)*

Baets, A. de. De staten van goede van de heerlijkheden afhangende van Sint Pieters Abdij te Gent. Gent, 1972. dl. II. Saffelaere 1706—1794; Overmeersch 1491-1510; Ledeberg, lste dl. gestenc. *(Aangekocht.)*

Bavel o. praem., H. van. Inventaris van 100 Bossche testamenten, aanwezig in het Archief van de Godshuizen te 's-Hertogenbosch 1353-1698. ['s-Hertogenbosch] 1972. Gestenc.. *(Geschenk van de Samensteller.*)

Beresteyn, E. A. van. Genealogisch repertorium. Herz. en tot 1 jan. 1970 bijgew. door H. L. Kruimel. Den Haag, 1972, dl. A.-L. *(Aangekocht.)*

Bernaert, R. Uit de kronieken van Sint-Laureins vóór 1900, Sint-Laureins, 1971. dl. II. *(Aangekocht).*

Bouwstoffen voor de geschiedenis van de abdij Affligem. Hekelgem, 1966-1969. 3 dln. gestenc. dl. Y. 1. Jaargetijdenboek (1426—1427), ingel. door C. Coppens O.S.B. Historia Affligeniensis (1648-1670). Auctore Anonymo, ingel. door C. Coppens O.S.B.; dl. 2. Obituarium Fraxinense (XIV-XV s.), ingel. door W. Verleyen O.S.B.; Mortuarium Affligeniense (XVIII s.), ingel. door W. Verleyen O.S.B.; dl. 4. Cartularium Affligeniense, varia diplomata (1105—1242), ingel. door C. Coppens O.S.B.; Monasterii Affligeniensis Chronicon (1096-1648) auctore Odone Cambier. *(Aangekocht.)*

Bro-Jørgensen, J. 0. AA. Rasch. Asiatiske, vest. indiske og guineiske handelskompagnier. København, 1969. *(Recensie-exemplaar.)*

Coussement, Ph. De poorterij van Menen. Kortrijk, 1971. *(Aangekocht.)*

[Deelen, W. van,] Aangenomen geslachtsnamen gemeente Ede 1812 en 1826. [Wageningen, 1972.1 gestenc. *(Recensie-exemplaar.)*

[Delahaye, A.] De gilden van Rijsbergen. [Zundert,] 1971. *(Aangekocht.)*

Delahaye, A. De gilden van Zundert. [Zundert,] 1972. *(Aangekocht.*

[Don, J.] De archieven der gemeente Kampen. Kampen, 1971. dl. III. *(Geschenk van het Gemente-bestuur van Kampen*)

Emstede, E. J. Th. A. M. van. Inventaris van het nieuw archief der gemeente Asten 1813-1948. [Z. pl.] 1965 [1972]. Offsetdr. *(Aangekocht.)*

Ewe, H. Schiffe auf Siegeln. Rostock, 1972 *(Geschenk van de Schrijver.)*

Familienarchiv, Deutsches. Ein genealogisches Sammelwerk. Neustadt a. d. Aisch, 1971-1972. dl. 45 t/m 48. ***(Aangekocht.)***

Families, De, Perizonius en Meyering. [Z. pl., z. j.] photogr. reprod. ***(Geschenk van Ir. C. M. R. Davidson.)***

Frank, K. F. von. Standeserhebungen und Gnadenakte für das Deutsche Reich und die österreichischen Erblande bis 1806 sowie kaiserlich österreichische bis 1823 enz. Senftenegg, 1972. dl. III. K. N. ***(Aangekocht.)***

Geschlechterbuch, Deutsches. Limburg a. d. Lahn, 1971-1972. bd. 155-160. ***(Aangekocht.)***

Goole, F., P. Potargent. Graf- en gedenkschriften uit de prov. Limburg. Tongeren, 1972. rks. II, dl. 1. Offsetdr. ***(Aangekocht.)***

Grunzweig, A., A. Notebaert, Inventaire des archives du cadastre du Brabant avant 1865. Bruxelles, 1971. offsebdr. (Ruil.)

Hantich, T. Familienforscher in österreich und ihre Arbeitsgebiete. Wien, 1972. offsetdr. ***(Aangekocht.)***

Heemstra, F. S. Sixma van. Le problème de l'VVra Linda bok. Etude critique .. précédé d'une préface de W. Hellinga. Meppel [, z. j.]. offsetdr. ***(Recensie-exemplaar.)***

Heese, J.A. Die herkoms van die Afrikaner 1657-1867. Kaapstad, 1971. ***(Recensie-exemplaar.)***

Herkomst, De, van het geslacht Karp in het Belgische Land. [Leiden, 1972.1 offsetdr. ***(Geschenk van de Stichting fam. ver. Carp.)***

Hille, W. van. Notas généalogiques sur !es familles ayant *eu* la civilité du comté d'Houtkerque en Flandre Française. Gand [, z. j.] gestenc. ***(Aangekocht.)***

Hoeven, G. van der. Genealogie van het geslacht Van der Hoeve uit Maasland in Delfland van 1270 tot 1670. [Met: Vervolg. Nijmegen, 1971—1972.] photogr. reprod. ***(Geschenk van de Samensteller.)***

Hoogeveen, L. P. M. Inventaris van het archief van de regenten van de Groote en Kleine Diaconiescholen der Nederduitsche Geref. gem. te Rotterdam met gedeponeerde archieven. Rotterdam, 1969. gestenc. ***(Ruil.)***

Jaarboekje, 28e, familie-gemeenschap „Ter Laeck". Maassluis, 1972. gestenc. ***(Geschenk van de Familie-gemeenschap „Ter Laeck.")***

Jaarverslag van de Rijksarchiefdienst over 1970. 's-Gravenhage, 1972. ***(Geschenk van de Algemene Rijksarchivaris.)***

Jan, H. von. Wappenbuch des Landkreises und der Stadt Kaiserslautern. Otterbach bei Kaiserslautern, 1968. ***(Recensie-exemplaar.)***

Janssen, G. Les familles de Cappellebrouck. Préf. de W. van Hille. Mons-'en-Baroeul [, z. j.]. gestenc. ***(Aangekocht.)***

Kannegieter, J. Z. Geschiedenis van de vroegere Quakergemeenschap te Amsterdam 1656 tot begin negentiende eeuw. Amsterdam enz., 1971. ***(Recensie-exemplaar.)***

Knol, A. Familie Knol. Heerenveen, 1971. dl. I t/m. VI. (Recensie-exemplaar.)

Kölker, A. J. Inventaris van de archieven van de gemeente Stolwijk berustende in de openbare archiefbewaarplaats van de gemeente. Stolwijk, 1968. gestenc.

Hierbij ingebonden:

1. Kölker, A. J. Inventaris van het archief van de polder Stolwijk 1812-1965. 1968

2. Kölker, A. J. Inventaris van het archief van het Waterschap Stolwijk c.a. 1863-1951. 1968. ***(Geschenk van het Gemeenfe-bestuur van Stolwijk.)***

Leeden, J. van der. Inventaris van het archief van de eigenaren van de polder Voor-Donkersloot. Rotterdam, 1972. gestenc. ***(Ruil.)***

Leeuwenberg, H. P. L. Inventaris van het archief van de oud-katholieke parochie „Het Paradijs" te Rotterdam 1509-1922. Rotterdam, 1971. gestenc. ***(Ruil.)***

Marchal-Verdoodt, M. Table des noms de personnes et de lieux mentionnés dans le plus anciens comptes de la recette générale de Philippe le Hardi, duc de Bourgogne (1383-1389). Bruxelles, 1971. ***(Ruil.)***

Mariën, F. Table chronologique des chartes et diplômes imprimés concernant l'histoire de la Belgique. Bruxelles, 1971. dl. XI, 3/4. Corrections et tables. ***(Ruil.)***

Mededelingenblad [van de] familie-vereniging Pannekoek. Delfzijl, 1971. jrg. VI, no. 3/4. gestenc. ***(Geschenk van Ds. J. Pannekoek.).***

Mispelon, M. De republikeinse kalender. Handzame, 1972. offsetdr. ***(Aangekocht.)***

Nieuwenhuis, J. G. B. Catalogus van de handschriftenverzameling. [Rotterdam, 1970—1971.] dl. I. No. 1-3116; dl. II. 3117-3931. ***(Recensie-exemplaar.)***

Oggel Jz., D. J. Koewacht. De geschiedenis van een jong dorp. [Axel,] 1972. gestenc. ***(Geschenk van het Gemeente-bestuur van Axel).***

Pama, C. Heraldry of South African families. Cape Town, 1972. ***(Recensie-exemplaar.)***

Pathuis, A. Rouwborden in Ommelander kerken. [Z. pl., z. j.] ***(Geschenk van de Schrijver.)***

Pathuis, A. Inventaris van archieven van leden der geslachten De Marees van Swinderen en Van Swinderen. Groningen, 1972. offsetdr. ***(Geschenk van de Rijksarchivaris in de prov. Groningen.)***

Perizonius, B. Stammtafel des Geschlechts Vorbrock-Perizonius. Görlitz, 1940. photogr. reprod. ***(Geschenk van Ir. C. M. R. Davidson.)***

Petit, R. Inventaire des archives des états des duché de Luxembourg et comté de Chiny. Bruxelles, 1971. offsetdr. ***(Ruil.)***

Prevenier, W. De Oorkonden der graven van Vlaanderen (1 191—aanvang 1206). Brussel, 1971. dl. III. Documentatie en indices. (*Ruil.*)

Pronkstukken. Mededelingenblad van de Stichting „Familiearchief Pronk". [Rijswijk (Z.-H.) ,] 1971-1972. No. 1 en 2. ***(Geschenk van het Bestuur van de Stichting Familiearchief Pronk.)***

Recum, Fr. v[on], Genealogie der aus Reckhem stammenden Familie van Recum-van Rijkom und der Freiherrn von Recum 1450—1971. Hampton Bays, N. Y., 1971. gestenc. ***(Geschenk van de Samensteller.)***

Rink, S. Gegevens omtrent het geslacht Rink, naar aantekeningen van P. Rink. Groningen, 1972. offsetdr. (***Geschenk van Mr. S. Rink.)***

Schäfer, K. Waldenserkolonie Todenhausen 1720-1970 enz. Festschrift zum 250 jährigen Bestehen der Kolonie. Tòdenhausen, 1970. ***(Recensie-exemplaar.***)

Scheurleer, L. F. Aantekeningen betreffende de familie Weerts. Velp (G.), 1971. gestenc. ***(Geschenk van de Samensteller.***)

Schoone, F. A. M. Inventaris van het archief van de familie Van Zwijndregt. Rotterdam, 1970. gestenc. ***(Ruil.)***

Sillis, F. Bibliografie van Dr. Jozef Weyns enz. Sint-Martens-Latem 1964. ***(Ruil.)***

Sinninghe, J. R. W. Misdaden in den Haag. 's-Gravenhage, 1972. ***(Geschenk van de Schrijver.)***

Steeghers, W. De staten van goed van Eeklo (1527-1795). [Gent, 1971.1 3 dln. gestenc. ***(Aangekocht.)***

Tentoonstelling, Jacob Ernst Marcus, graveur en tekenaar St. Eustatius 1774-1826 Amsterdam., te Willemstad.. ., Aruba.. ., Amsterdam enz. [Z. pl. 1972.1 (***Geschenk van de Hoofddirecteur van het Rijksmuseum, Amsterdam.)***

Verhey, G. Inventaris van het archief van de ambachtsheren van Kralingen. Rotterdam, 1969. gestenc. (*Ruil.*)

Vorstenportretten uit de eerste helft van de 16de eeuw. Houtsneden als propaganda. 16 Augustus/29 oktober Rijksprentenkabinet/Rijksmuseum Amsterdam. [Amsterdam, 1972.1 ***(Geschenk van de Hoofddirecteur van het Rijksmuseum.)***

[Vos tot Nederveen Cappel, H. A. E. de.] De nakomelingen van Lodewijk de Vos. [Z. pl., 1971.1 gestenc. (***Geschenk van de Samensteller.)***

Vries, A. de. Inventaris van het nieuw archief van de voormalige gemeente Hof van Delft 1817-1920. Inv. 1961. Delft, 1972. offsetdr. ***(Geschenk van de Gemeente-archivaris van Delft.***)

Woelderink, B. Inventaris van het familiearchief Van der Pot 1620-1968. Rotterdam, 1970. gestenc. ***(Ruil.)***

Behalve bovenstaande boeken heeft de bibliotheek Jaarverslagen van verscheidene rijks- en gemeente-archieven ten geschenke ontvangen.

De nalatenschap van Jonkvrouwe Louisa Maria gravin van Bylandt,

door **Mr. A.** P. **van Schilfgaarde.**

In de Arnhemsche Courant van 21 juni 1831 verscheen de volgende advertentie:

OPROEPING van ERFGENAMEN

De genen, die ab instestato geregtigd zijn tot de nalatenschap van de Hoog Gebore Jonkvrouwe LOUISA MARIA Gravinne van BYLAND, overleden te Wageningen, Provincie Gelderland, op den 14den Mei dezes jaars, Dochter van wijlen den Hoog Geboren Heere ROELEMAN FERDINAND Grave van BYLAND en de Hoog Wel Gebore Vrouwe ANNA CORNELIA Baronesse van FRIESHEIM, in leven Echtelieden, worden bij deze, door de ondergeteekende Executeuren Testamentair in de voorzeide nalatenschap opgeroepen, om hunne bewijzen van Erfregt overteleggen of vrachtvrij in te zenden, aan den Notaris DIRK BEEK, residerende te Wageningen voornoemd, voor of uiterlijk op den eersten Augustus dezes jaars; terwijl na dien tijd over deze nalatenschap, volgens de wet, zal worden beschikt en gehandeld zoo als bevonden zal worden te behooren.

Wageningen, den 6den Junij 1831.

S. W. van de GRAAFF,
J. van den VELDEN.

De erflaatster was 'overleden in haar woning, één van de Torck-huizen te Wageningen (onlangs afgebrand), doch had o.m. bezeten de „bouwplaats" de Tarthorst in de Bovenbuurt te Wageningen en nog verschillende landerijen en uiterwaarden in Wageningen en Lakemond. Deze 'onroerende goederen werden door notaris Beek geveild, de finale toewijzing (acte n. 83) vond plaats op 12 september 1822.

De totale opbrenst was ruim 31 .OOO gulden. Een verdere scheiding van de erfgenamen heb ik niet kunnen vinden.

Zij had twee olographische testamenten gemaakt, het eerste op 20 april 1821, toen haar broeder en zusters nog leefden, het tweede op 13 september 1823, waarin alleen legaten aan dienstboden worden vermeld, en ten slotte een notariëel testament, op 25 maart 1830, waarin zij executeurs benoemde.

Ingevolge de oproep der executeurs kwamen een aantal familieleden, zowel van veders- als van moederszijden, zich aanmelden, waarbij bleek, dat van vaderskant alleen erfgenamen in de achtste graad konden opgespoord worden, doch van moederszijde reeds (!) in de vijfde graad (Protocol notaris D. Beek te Wageningen, acte 1832 no. 78).

De lijst der erfgenamen ziet er als volgt uit:

Van vaderszijde:

1. ***Anne Willem Carel*** baron ***van Nagel1 van Ampsen,*** minister van Staat en lid van de Ridderschap van Gelderland, te Ampsen;

2. ***Constand Sigismund Willem Jacob*** baron ***van Nagell tot Wisch,*** lid van de Ridderschap van Gelderland, te Arnhem;

3. ***Paul David Sigismund Maurits*** baron ***van Nagell,*** zonder beroep, en zijn vrouw:

4. Constantine Hermine Albertine Maria Jacoba Elisabeth geboren gravin ***von Quadt tot Gartrop,*** beiden wonende te Gartrop bij Wesel;

5. ***Alexander Wilhelm Sigismund August Christoph Leopold*** vrijheer ***van Wittenhorst-Sonsfeld,*** majoor in Pruisische dienst, te Veurden bij Wesel, mede voor zijn zuster,.

6. Jonkvr. ***Louise Henriette*** vrijvrouwe ***van Wittenhorst-Sonsfeld, te*** Neuwied;

7. ***Anna Fredrika Everdina van der Capellen,*** douairière van ***Evert Jan Benjamin van Goltstein, te*** Utrecht;

8. ***Frederik Johan Benjamin*** baron ***van der Capellen,*** raad-generaal-muntmeester, te Utrecht;

9. Jonkvr. *Henriëtte Constance Wilhelmine* barones *van der Capellen,* op de Dam;

10. *Sigismund Vincent Lodewijk Gustaaf* [1]) graaf *van Heiden,* vice-admiraal in Russische dienst, te St. Petersburg:

11. *Willem Jaques* graaf *van Heiden,* lid van de Ridderschap en Staten van Drente, te Zuidlaren;

12. *Frederica Louisa Wilhelmina* gravin van *Heiden,* vrouw van Jhr. *Maurits Adriaan de Savornin Lohmen,* lid van Gedep. Staten van Groningen, te Groningen;

13. *Carel Hendrik Lodewijk Maurits Herman Sigismund* baron *von Quadt,* kolonel-commandant van de 8ste afd. Nationale Infanterie, te Maastricht, en zijn vrouw,

14. *Charlotte Louise Thorothea* (sic) *Adolphine* gravin von *Quadt-Gartrop,* te Aken:

15. *Ludwig* baron *von Quadt,* overste-commandant van het 28ste Kon. Pruisische regiment Infanterie van Linie, te Cob!enz;

16. *Albrecht Constantin Theodor von Quadt en Huchtenbruck,* overste-commandant van de Kon, 2de Garde Infanteriebrigade, te Berlijn:

17. *Frederica Charlotta Sophia Wilhelmina Henrietta* vrijvrouwe *von Plettenberg,* douairière van *Frans Christoph Gisbert Johan Friedrich Wilhelm* vrijheer *von Bodelschwing tot Velmede,* op Huis Heyde bij Unna in Westfalen:

18. Carolina Wilhelmina Dorothea Christina vrijvrouwe *von Plettenberg,* douairière baron *von Plettenberg,* te Dusseldorp:

Van moederszijde:

19. Jhr. [2]) *Maurits Johan Willem de Milly,* gepensioneerd kapitein, te 's-Hertogenbosch;

20. Jhr. *Alexander Theodoor Jacob de Milly,* rentenier, te Dalen (Dr.), vertegenwoordigd door zijn zuster *Maria Albertina Louisa de Milly,* 'douairière van *Peter van Herzele,* te Amsterdam, door zijn broeder sub 19 vermeld.

Dat de familieleden van vaderskant zover terug moesten gezocht worden, had zijn oorzaak hierin, dat de erflaatster het laatst overgebleven kind was van *Roeleman Ferdinand* graaf *van Bylandt,* die uit zijn huwelijk met *Anna Cornelia van Friesheim* zeven kinderen naliet, waarvan vijf ongehuwd, en de beide andere zonder nageslacht overleden. [3]) Met de grootouders, *Ludwig Roeleman* graaf *van Bylandt,* gehuwd met *Christina Maria Louisa von Heyden-Bruch,* was dit hetzelfde geval, van de zes kinderen trouwde alleen *Roeleman Ferdinand,* hierboven genoemd, vier bleven ongehuwd en een dochter trouwde eerst op gevorderde leeftijd. De grootvader *Ludwig Roeleman,* uit een gezin van negen kinderen, had zes ongetrouwde broeders, één ongehuwde en één laat getrouwde zuster. Als naaste verwanten van de erflaatster bleven in 1831 slechts over de afstammelingen van de grootouders van de grootmoeder *Chr. M. L. von Heyden,* die hieronder nader wonden besproken.

Wat de erfgenamen van moederszijde betreft lag de zaak eenvoudiger: Mevrouw *van Bylandt-van Friesheim* was een

1) In de volmacht tekent hij: ***Lodewijk Sigismund*** *Gustaaf.*

2) Eerst in 1840 werd zijn zoon in de Nederl. adel verheven.

3) Vgl. de genealogie *Van Bylandt* in het Jaarboek van den Nederlandschen Adel, 4de jaargang (1891), waarin van dit geslacht de enige uitgebreide genealogie, ooit verschenen, gepubliceerd is.

dochter van *Johan Frederik Theodoor van Friesheim,* en had een halfbroeder *Johan Dirk* (baron) *van Friesheim,* die één dochter naliet, *Aletta Anna Maria van Friesheim* (1740-1764). in 1760 getrouwd met *Jacob Gerard de Milly (* 1730-*18 16).* Hieruit sproten de beide *de Milly's,* in de opgave hiervoor sub 19 en 20 vermeld.

Aangezien in de genealogie *De Milly* in Gen. en Herald. Bladen II *A. Th. J. de Milly* alleen met zijn geboortedatum wordt vermeld, moge ik hieraan toevoegen dat hij in 1838 overleed, zijnde „van een zwak hersengestel" [4]).

Zoals hierboven medegedeeld, moeten wij de erfgenamen van vaderszijde zoeken bij het geslacht *Von Heyden,* en wel onder de afstammelingen van de grootvader van mevrouw *van Bylandt-von Heyden,* namelijk *Gotfried von Heyden* († 1670) in 1632 getrouwd met *Odilia von Kettler.* De oudste zoon, *Goswin Adolf,* liet alleen één dochter na, bovengenoemde gravin *van Bylandt.* De tweede zoon, *Johan Sigismund* (1656—1730), heer van Ootmarsum, was in 1692 getrouwd met *Louisa Maria von Diepenbroeck* (1671—1732), bij wie hij tien kinderen had. Eén zoon, *Friedrich Johann Sigismund,* stichtte de in 1807 uitgestorven tak *Heiden-Hompesch,* uit een andere zoon *Alexander Karel* (1709-1773) en de beide dochters, mevrouw *van Nagel1* en mevrouw *von Quadt,* stammen de erfgenamen van vaderskant, die ik hier in drie groepen zal behandelen.

I. *Anna Dorothea Christina Albertina von Heiden (1693 —* na 1764), tr. 1° in 1729 *Hendrik Jacob van Nagel1 (1696 ~1742).*

Uit dit huwelijk:

1. *Johan Herman Siajsmund van Nagell* (1730—1784), tr. in 1754 *Mauritia Constantia le Leu de Wilhem (1736-1813).*

   Hieruit:

   a. *Anne Willem Carel van Nagel1* (1756-1851) (nr. 1 van de erfgenamen).

   b. *Paulus David Sigismund Maurits van Nagel1* (1757-1844) (nr. 3) gehuwd in 1800 met *Constantine H. A. M. J.* gravin *von Quadt-Huchtenbroeck (1772-1842)* (nr. 4), hierna vermeld onder I, 2, a.

   c. *Jacques Albert Louis Frederik Carel van Nagel1* (1762—1831), tr. in 1797 *Jacoba Sara Justine Françoise van Lynden,* (1762—1840), nalatend één zoon, *Constantijn Sigismund Willem Jacob van Nagel1* (nr. 2).

2. *Anna Louisa Maria Elisabeth Geertruid van Nagel1* (1735—1821), tr. in 1751 *Carl Wilhelm* graaf *von Quadt-Wickrath (* 1732-1805).

   Hieruit:

   a. *Constantine Hermine Albertina Maria Jacoba Elisabeth von Quadt* (1772-1842) (nr. 4), tr. in 1800 *Paulus D. S. M. van Nagel1 (* 1757-1844) (nr. 3), vermeld hierboven sub I, 1, b.

   b. *Charlotte Louise Thorothea Adolphina von Quadt (1781-1862)* (nr. 14), tr. in 1799 *Carel H. L. M. H. S. von Quadt (1776-1852)* (nr. 13), hierna vermeld onder II, 3, a,

4) Collectie Snouckaert van Schauburg, inv. n. 3435 (Hoge Raad van Adel), mij medegedeeld door ons medelid 0. Schutte, die mij ook verdere inlichtingen uit het archief van de Raad verstrekte.

3. *Reinira Adolphine Charlatte van Nagell* (1736-*181 7*), tr. in *1755 Alexander Hendrik van der Capel*len (*1732-1807).*

Uit dit huwelijk [5]):

a. *Anna Fredrika Everdina van der Capellen* (1759-1847) (nr. 7), tr. in 1782 *Evert Jan Benjamin van Goltstein* (175 1-18 16).

b. *Johan Frederik Benjamin van der Capellen* (1770 —1851), (nr. 8).

c. *Henriëtte Constantia Wilhelmina van der Capellen (1764-1847)* (nr. 9).

II. *Hermine Charlotte von Heiden* (**1699-17..** .), tr. in 1726 *Willem Albrecht Johan Karel Frederik* vrijheer *von Quadt* († 1758).

Uit dit huwelijk:

1. *Charlotte Wilhelmine von Quadt* (1729—... . ..). tr. vrijheer *von Plettenberg-Heyden,* waaruit de erfgenamen nrs. 17 en 18 voortgekomen moeten zijn, dan wel uit het huwelijk van haar zuster sub 2 hieronder.

2. *Henriette Charlotte von Quadt* (1736—. . . ...). tr. *Christoph Friedrich Dietrich von Plettenberg-Schwarzenberg.* Hieruit wellicht de erfgenamen nrs. 17 en 18. (Zie hierboven sub 1) [6]).

3. *Otto Lodewijk von Quadt* (1739—1793), tr. in 1773 *Charlotte Elisabeth van Heeckeren (1744-1804).*

Hieruit:

a. *Carel Hendrik Lodewijk Maurits Herman Sigismund von Quadt* (*1776-1852)* (nr. 13), tr. in 1799 *Charlotte L. T. A. von Quadt- Wickrath (1781-1862)* (nr. 14), reeds vermeld onder I, 2, b.

b. *Ludwig von Quadt* (1779-1849) (nr. 15).

c. *Albrecht Constantin Theodor von Quadt* (1781 -1868) (nr. 16).

III. *Alexander Karel van Heiden* (1709—1774), tr. in 1737 *Esther Susanna Marie de Jaussaud* (1718—.....).

Uit dit huwelijk:

1. *Louise Esther Susanne van Heiden* (1738—1810), tr. in 1765 *Friedrich Wilhelm* vrijheer *von Wittenhorst-Sonsfeld* (1729-1789).

Hieruit:

a. *Alexander Wilhelm Sigismund Leopold Christoph August von Wittenhorst-Sonsfeld* (1767-1839) (nr. 5).

b. *Louise Henriette von Wittenhorst-Sonsfeld* (nr. 6).

2. *Sigismund Pieter Alexander van Heiden* (1740-1806), tr. in 1769 *Maria Frederica van Reede* (1748 -1807).

Hieruit:

a. *Sigismund Jacques van Heiden* (1771—1830), wiens kinderen niet als erfgenamen opgekomen zijn.

b. *Lodewijk Sigismund Vincent Gustaaf van Heiden (1772-1850)* (nr. 10).

5) Merkwaardigerwijze treedt de dochter *Louisa Luthera Carolina* (1774—1851) niet als mede-erfgename op.

6) De genealogische staat in **Fahne's Bocholz,** 1, 2, geeft hier geen licht.

c. *Frederica Louise Wilhelmina van Heiden* (1774-1848) (nr. 12), tr. in 1800 Jhr. *Maurits Adriaan* de *Savornin Lohman* (1774-1848).

d. *Willem Jacques van Heiden* (1778—1835) (nr. 11).

KORTE MEDEDELINGEN.

Het wapen van de gemeente Lochem.

De samenvoeging der gemeenten L o c h e m en L a r en tot een nieuwe gemeente die de naam L o c h e m blijft voeren gaf uiteraard aanleiding tot het aanvragen van een wapen voor deze nieuwe gemeente.

De wapens van de vroegere gemeenten hadden beide een klimmende leeuw van goud, rood getongd en genageld. De Lochemse leeuw, ontleend aan het hertogelijk wapen van *Gelre,* had een (dubbele staart en bovendien nog een kroontje. Naast de leeuw had L o c h e m drie gouden mispelbloemen en L a r e n 'drie gouden ,,koeken".

Aanvankelijk is overwogen om de leeuwen beide in het nieuwe wapen op te nemen op de wijze zoals dat bijv. ook is gedaan in het wapen der provincie Gelderland, dus naar elkaar toegewend. Het gemeentebestuur gaf er echter de voorkeur aan om alleen de Lochemse leeuw te handhaven en uit het Larense wapen de drie gouden ,,koeken" te nemen in plaats van de mispelbloemen die het oude Lochemse wapen kende. Deze gouden ,,koeken" werden aangevraagd met de juiste benaming ,,gouden penningen". De oude (foutieve) naam dateerde van 1924. Ze zouden afkomstig zijn uit het wapen der vroegere, destijds met L a r e n samengevoegde gemeente V e r w o l d e. Maar volgens Van der Aa's aardrijkskundig woordenboek voerde de gemeente V e r w o l d e geen penningen (of koeken) in zijn wapen maar drie zilveren eieren op een zwart veld.

Hoe dit ook zij: L o c h e m heeft gekozen voor een blauw veld met gouden figuren, versierd met de gebruikelijke krooa.

Het wapen is vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 7 juli 1972, no. 8. De officiële beschrijving luidt als volgt:

In azuur een gekroonde dubbelstaartige ,,leeuw van goud, getongd en genageld van ,,keel, ter weerszijden en beneden vergezeld ,,van een penning van goud. Het schild gedekt ,,met een gouden kroon van drie bladeren en ,,twee parels".

MR., G. A. BONTEKOE.

Het wapen van het zuiveringsschap Drenthe.

Het bestuur van het zuiveringsschap Drenthe, dat de gehele provincie Drenthe als werkterrein heeft, verlangde het recht te hebben een eigen wapen te mogen voeren. Nu het territoir geheel samenvalt met dat van de provincie ging eerst de gedachte uit naar een wapen, waarvan het gewestelijke wapen hoofdbestanddeel zou zijn.

De provincie Drenthe voert nog altijd het oude kloosterzegel met de Heilige Maagd en het Kind Jezus, ofschoon met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid mag worden aangenomen dat dit een verlegenheidsoplossing is geweest voor een probleem waar men destijds geen weg mee. wist. Dit kloosterzegel leent zich slecht voor verwerking in een ander

wapen en daarom is men uitgegaan van de vlag, die voor dit doel wèl bruikbaar is.

De Drentse vlag, door Gedeputeerde Staten vastgesteld bij besluit van 19 februari 1947, No. 72, 4e afdeling, is inmiddels algemeen 'bekend geworden. De beide smalle rode banen zijn in het wapen overgenomen en ook het kasteel met de sterren,, die de vesting Coevorden en de zes ,,dingspillen" symboliseren, hebben een plaats op het schild gevonden.

In de vlag was het kasteeltje helemaal rechtlijnig getekend, omdat men het wenselijk oordeelde een vorm te kiezen die voor ,,thuiswerkers" gemakkelijk na te maken zou zijn. Voor het wapen gold deze 'overweging niet en de burcht toont hier een meer gebruikelijke ronding bij de zijmuren en de poortopening. De sterren staan ook niet alle zes in één rij. Uit een oogpunt van vlakverdeling zijn boven en onder telkens twee geplaatst en aan weerskanten van de burcht de overblijvende twee. Rondom dit geheel is een blauwe zoom gelegd als aanduiding dat het zuiveringsschap streeft naar niet-vervuild water.

Het wapen is verleend bij Koninklijk Besluit van 18 december 1972, no. 6. De officiële beschrijving luidt als volgt:

,,In zilver twee versmalde dwarsbalken, ,,vergezeld van zes vijfpuntige sterren, ge-,,plaatst 2, 2 en 2, alles van keel, met tussen ,,de beide middelste sterren een geopende ,,burcht van sabel: een schildzoom van azuur.

,,Het schild gedekt met een gouden kroon ,,van drie bladeren en twee parels."

MR. G. A. BONTEKOE.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Hoevenaer (XXIX 143, 215). De klokkenmakers *Hoevenaer* behoorden tot het Culemborgse geslacht (Ned. Leeuw, jrg. 1963 k. 200 en 384). Het genealogisch fragment gepubliceerd in Gens Nostra, jrg. 1967, blz. 244 e.v. kan dan ook ingepast worden in onderstaand fragment, dat geheel uit Utrechtse bronnen samengesteld werd. Waar Culemborg de bakermat is, zal aanvulling uit Gelderse archivalia zeker mogelijk zijn. Opmerkelijk is de voornamenovereenkomst met het Raamsdonkse geslacht, behandeld in De Brabantse Leeuw,, jrg. 1953, blz. 125 e.v. In dit verband is van bijzonder belang het voorkomen van *Peter Hoevenaar,* burger van Breda, wiens broer *Lambert Hoevenaar,* burger van Culemborg,. te Utrecht voor not. J. van Herwaarden namens eerstgenoemde een verklaring aflegt over het gevangenhouden van twee burgers i.v.m. een onduidelijke affaire i.z. de munt te Culemborg 29 nov. 1594.

Volgens De Nederl. Leeuw, jrg. 1937, kol. 198 en 354, werden te Breda begraven de huisvrouw van *Pieter Hoevenaar,* † *6* dec. 1595 (of 1615 ?) en zijn zoon *Nicolaas,* † *15* mei. 1598 (of 1628 ?).

N. Hoevenaar gehuwd met N. *Schoonouwe* had dus in ieder geval twee zoons t.w. *Peter* en *Lambert,* die volgt I.

De veronderstelling van wijlen de heer W. Wijnaendts van Resandt Sr. in De Ned. Leeuw, jrg. 1923, kol. 299, dat de Raamsdonkse met de Culemborgse *Hoevenaer's* te maken hebben, wordt door het bovenstaande nog gegronder.

1. *Lambert Hoevenaar* (ca.1535—1613), stadsburgemeester van Culemborg 1597— 1600 (Inv. Oud. Arch. Culemborg door Dr. A. J. van de Ven 1, blz. 290, 291 2044-2046). tr. *Elisabeth Peter Gerritsdr. (van Eyndoven ?).*

In het boek ,,Jan van Riebeeck, zijn voor- en nageslacht" blz. 14 wordt verwezen naar een rouwbord met kwartieren dat betrekking zou hebben op Nicolaas *Hoevenaer;* dit blijkt echter niet uit een copie in collectie Attevelt (R.A.Utr.) nr. 262, waar alleen de sterfdatum 20 dec. 1680 wordt vermeld en geen naam. Vlg. genoemde kwartieren zou *Lambert Hoevenaer* als moeder hebben een ***van Schoonouwe*** en zou zijn vrouw dochter zijn van een echtpaar ***Eyndoven-Cuyll*** (zie De Nederl. Leeuw, jrg. 1960, kol. 372).

Kinderen (volgorde onbekend) :

1. *Frederick,* volgt IIA.
2. *Steven,* volgt IIB.
3. *Huibert,* volgt IIC.
4. *Hendrik,* volgt IID.
5. *Hillegonda Hoevenaer,* geb. vóór ca. 1595 en overl. te Utrecht 2 mei 1657 (Dom-overluiding), tr. le Utrecht (geref.) 29 januari 1615 *Adriaan van Helsdingen,* brouwer, weduwnaar van *Catharina Benings;* tr. 2e aldaar 25 juli 1624 Mr. *Thomas Heurnius,* overl. 6 mei 1633, weduwnaar van *Deliana Hessels* (zie De Wapenheraut, jrg. 1908, blz. 212, 213).

   De familierelaties genoemd in dit fragment werden bijna uitsluitend afgeleid van de testamenten van ***Hillegonda Hoevenaer*** voornoemd. Volstaan wordt met de data en naam van de notarissen te Utrecht: W. van Galen 21 juli 1621; W. Zwaerdecroon 27 aug. 1627; G. Vastert 4 febr. 1634, 2 nov. 1635, 16 maart 1638, 27 april 1638, jan. 1640, 25 DOV. 1640, 27 aug. 1636, 30 okt. 1648, 30 maart 1652, 12 juni 1655; nots. H. Ruysch 4 jan. 1640.
6. *Amelia Hoevenaer,* † Vianen 30 okt. 1637, tr *Jan Gijsbertsz. van Heycop,* burgemeester van Vianen, † Vianen 13 sept., 1637.

   Hij wordt door zijn zwager ***Adriaan van Helsdingen*** gemachtigd 21 juli 1621. Als hun kinderen worden in de bovengemelde testamenten van ***Hillegonda Hoevenaer*** (1, ***5)*** genoemd haar neven ***Gijsbert Jansz.,*** brouwer te Vianen, ***Huybert Jansz. van*** Heycop, schepen van Vianen, enz. Zie nots. G. Vastert 4 maart 1669 met vele erfgenamen ***Van Heycop*** van ***Lambert Hoevenaer,*** oud-burgemeester van Culemborg, en van ***Hillegonda*** voornoemd.
7. *Geertruid Hoevenaer* tr. *Jan van Kiebeeck. (Zie* het boek ,,Jan van Riebeeck, zijn voor- en nageslacht". In voorn. testament van 27 aug. 1627 wordt hun zoon *Anthony van Riebeeck* genoemd).
8. *Christina Hoevenaer* tr. met de Culemborgse burgemeester *Meeus Anthonis van Diemen.*

   Hun kinderen w.o. de Gouverneur-Generaal ***Anthony van Diemen*** worden in bijna alle testamenten van ***Hillegonda Hoevenaer*** genoemd (zie ook Ned. Leeuw, jrg. 1958, k. 342), evenals de zoon van ***Anthony's*** zuster ***Hendrickje van Diemen, Dirk Johans van*** Ravesway. Laatstgenoemde treedt ook op ais erfgenaam van zijn oom ***Anthony*** en tante ***Elisabeth van Diemen*** (nots. G. Vastert 14 juli 1647 en 26 aug. 1648).

IIA. *Frederick Hoevenaer.* begr. Culemborg in mei 1653 (R. T. Muschart, Graven te Culemborg, Mededelingen Gelre XLV, nr. 136), burgemeester aldaar, hij was van beroep brouwer, tr. *Josina de Moolre (Moelre, Molder* enz.) dr. van *Adriaan,* raad van Culemborg, en *Alith van Loon* (zie Nederl. Leeuw jrg. 1960, kol. 363).

Volgens Booth HS 378 fol. 1044 en 1045 (R.A.Utr.) en bevestigd door voornoemde testamenten zijn hun kinderen:

1. *Lijsbeth* ***Hoevenaer,*** tr. ***Adam Gresnich,*** raad en hofmeester van Culemborg. Zij is weduwe 2 juni 1665. Hun zoontje ***Carel Fredrick*** wordt in test. d.d. 12 juni 1655 genoemd.
2. ***Alith Hoevenaer,*** was weduwe 20 sept. 1665, tr, ***Jan van Lauwick*** (Ned. Leeuw, jrg. 1960, kol. 369).
3. *Lambert* ***Hoevenaar,*** m.i. degene, die tr. na omstreeks 1657 (te Amsterdam ?) *Magdalena Luls,* dr. van ***Mattheus*** en ***Clara de Wilhem*** (zie het artikel ***De Wilhem*** in Jaarboek Centr. Bur. v. Genealogie 1971 en notaris H. van Zuylen te Utrecht 6 dec. 1665). Hij kan identiek zijn met *Lambert* ***Hoevenaar,*** die als schepen van Culemborg tr. te Helvoirt 26 okt. 1653 ***Geertruy Maria van Boymer*** (De Nederl. Leeuw, jrg. 1938, kol. 380).
   Volgens aantekeningen bij het Centraal Bureau voor Geneal. (zonder 'bronvermeldingen) zijn uit het echtpaar ***Hoevenaar-Luls*** geboren:
   a. ***Clara*** *Isabella* ***Hoevenaar,*** tr. Culemborg 12 okt. 1693 ***Frederik van Herminkhuisen,*** predikant te Asch [1]).
   b. ***josina,*** overl. 1711.
   c. Mr. ***Frederik Hoevenaar,*** in 1710 als fiscaal naar de kust van Guinea gevaren, † aldaar, tr. *Minia* ***de Nijs.***
   Kinderen: 1. *Jan,* † in Indië; 2. ***Catharina*** *Jacoba,* en 3. ***Jacob Leonard,*** † Suriname in 1741, tr. ***Margaretha Elisabeth Middendorp,*** † Suriname in 1741 zonder kinderen.
4. *Mechteld* ***Hoevenaer.***
5. ***Anneke Hoevenaer.***
6. ***Anthony Hoevenaer.***

IIB, ***Steven Hoevenaer,*** wordt als goudsmid burger van Utrecht 9 aug. 1598; vermeld als bloemenliefhebber te Utrecht 1614 (Gen. en Herald. Bladen, jrg. 1906, blz. 380) ; blijkens acte van 30 juni 1638 (nots. C. Verduyn) is hij dan commissaris van de convoyen en licenten cp Delfshaven; hij machtigt alsdan zijn schoonzoon ***Johan van Hardenberch*** voor hem op te treden in een proces i.z. de boedel van ***Hubert de Moolre*** te Culemborg. Hij is kort vóór 30 nov. 1648 overleden, want ***Hildegonda*** zijn zuster wijzigt dan haar testament t.b.v. zijn kinderen ***Philips, Anthony*** met nog twee niet met name genoemde broers en ***Willemina.*** In haar testament van 12 juni 1655 noemt ***Hillegonda*** ook nog *Steven*'s zoon ***Peter*** *Hoevenaer* met diens drie zoons. In haar testament van januari 1640 noemt zij haar schilderijen, geschilderd door ***Peter Hoevenaar.***

Steven Hoevenaer voorn. doet als grootvader, gewoond hebbende te Delfshaven, zijn kleinzoon ***Anthony*** *Hoevenaer,* oud ca. 12 jaar, voor zes jaren in de leer bij de horlogiemaker ***Johan Sneewins*** te Utrecht[2]), getuigen o.a. de familieleden ***Peter de Gruyter,*** coorncoper (geh. met een ***van Diemen)*** en Ds. ***Cornelis Heycopius*** predikant te Utrecht (nots. B. van Eck 23 apr. 1642).

Steven tekent karakteristiek met een hoofdletter H met tussen de benen een S. Zijn zoon ***Peter Hoevenaer*** (de schilder, die thans in zijn familieverband is geplaatst) had o.a. de in Gens Nostra jrg. 1967 genoemde zoon ***Anthony*** de horlogemaker.

Steven's zoon ***Philip Hoevenaer*** is blijkens acte van 24 okt. 1651 (nots. G. Vastert) ook erfgenaam van ***Hubert de Moolre*** zoon van ***Adriaan Jelis de Moolre,*** schout van Culemborg.

Steven Hoevenaer bezat een huis te Utrecht in de Lijnmarkt waar hij 11 febr. 1615 (transp.reg.) ƒ 2000,— leende van capt. ***Philips Mabuys.*** Het huis wordt op vordering van laatstgenoemde bij decreet van 20 juni 1615 verkocht. Opmerkelijk is dat ***Steven's*** zoon ***Philips Hoevenaer*** rechtsopvolger was van ***Anna de Mabuse.*** die op haar beurt het recht verkregen had van ***Philips'*** vader ***Steven Hoevenaer*** (nots. Vastert 5 febr. 1649). Mogelijk was ***Anna de Mabuse*** vrouw van ***Steven*** *Hoevenaer* en dochter van capt. ***Philips de*** *Mabus,* van Breda die tr. ***Jacqueline van der Goes,*** van Middelburg, dr. van ***Jacob*** en ***Catharina*** *Simonets* (Booth H.S. 378 fol. 1187: zie ook nots. N. van Lostadt 14 juni en 8 okt. 1623).

Kinderen o.a.:

1. ***Peter Nuevenaar,*** schilder, zie Gens Nostra, jrg. 1967.
2. ***Wilhelmina Hoevenaar,*** tr. (als j.d., won. te Utrecht) 29 maart 1636 (geref.) ***Johannes van Hardenberch,*** j.g. van Utrecht.

   Blijkens een attestatie van 3 mei 1641 (11 174 G.A. Utrecht) wonen zij dan te Nijmegen: verklaard wordt dat zij burgerskinderen waren- en dat zij in hun onderhoud hebben voorzien door jonge kinderen les te geven in de Franse taal, nuttige handwerken enz. Zij houden er geen paapse denkbeelden op na.

1) Zie over deze predikant Nw. Biogr. Woordenboek VII 572 en De Bie en Loosjes Woordenboek Godgeleerden enz., waarin alleen melding wordt gemaakt van zijn huwelijk te Hoeven 27 'dec. 1687 met ***Cornelia Duls.***

2) ***Johannes*** *Snewints,* instrumentmaker, tr. (als j.g. van Rotterdam, wonende te Utrecht op de Voorstraat) 18 april 1637 *Clara* wan ***Leeuwen,*** j.dr. van Bergen op Zoom, won. te Utrecht, dr. van ***Adriaan*** en ***Margaretha van Dusseldorp.*** Zie voor hen o.a. transp.reg. 21 nov. 1653, 19 mei 1660 en 12 sept. 1660.
Zijn vermoedelijke broer Anthony *Snewints,* tr., als ***Anthony Snevius,*** won. te Rotterdam voor huw. commissarissen van Utrecht 2 dec. 1637 met ***Aeltjen van Oostrum,*** dochter van ***Willem,*** *Petersz.* van *Oostrum* en diens tweede vrouw Maria *Jansdr.* de ***Ridder.*** Laatstgenoemd echtpaar huwde voor huw. comm. 23 aug. 1608; hij als wedr. van ***Maagje van Leeuwen.*** Met zijn tweede vrouw ***Maria*** (dr. van notaris ***Jan) de Ridder*** testeerde hij voor nots. W. van Galen 25 maart 1625. ***Maria de Ridder*** overl. *2* juni 1646 (Domoverluiding 17 juni).
Anthony *Snewints* doet met zijn vrouw ***Aletta van*** *Oostrum,* wonende te Delft, afstand van de erfenis van haar moeder ***Maria de Ridder*** en haar tante ***Elisabeth de Ridder*** en kwiteert zijn zwagers ***Peter en Rolof van Oostrum*** (transp.reg. Utrecht 1 sept. 1646).
Het bovenstaande is een aanvulling op de gegevens ***Snewins*** in het boekje van Dr. Maria Rooseboom, Bijdr. tot de Gesch. der Instrumentmakerskunst enz. 1950, Uitgave van het Rijksmuseum voor Geschiedenis van de Natuurwetenschappen te Leiden, blz. 123 en 124.
Zie voor voorn. ***De Ridder's*** het boek Die Reichsfreiherren von ***Ritter zu Groenesteyn*** und ihre Vorfahren, blz. 184 en 185, waarbij ik zeker t.a.v. de afstamming van ***Maria de Ridder*** een vraagteken wil plaatsen.

3. *Philips Hoevenaer,* tr. (als commies van de vivres Rijnberck te Utrecht, weduwnaar van *Cornelia van der Veen,* ondertr. 10 april 1634, att. van Rijnberck en att. naar Zeist om daar te huwen) *Anna van Mynden,* weduwe van *Willem van Achtevelt,* in leven luitenant.

Op 2 dec. 1653 vertoont ***Everard van Weede,*** domheer van St. Marie, een acte van 13 aug. 1653, opgemaakt door burgemeester en schepenen van Rijnberck voor ***Anna van Mynden,*** weduwe van ***Philips Hoevenaer,*** waarin tot voogden over de onmondige kinderen worden benoemd ***E. van Weede*** voornoemd en ***Peter Keerweer,*** kolonel ten dienste van de Ver. Nederlanden te Brazilië (11 1385 Mamberkamer; ***Peter Keerweer*** was gehuwd met ***Aletta van*** Mynden, die overleed als weduwe 24 nov. 1662 (Domoverl.)).

Kinderen:

a. *Steven Hoevenaar,* overl. 30 maart 1663 (,,zoontje van zal. commissaris Hoevenaar laat na onmondige broer, waarvan momber is Deken van Weede").

b. misschien *Johan Houvenaer,* luitenant, gehuwd met *Judith Aletta Wttenbogaert,* dr. van Mr. *Frans* en *Judith van Wijck,* die o.a. voorkomen bij nots. D. Woertman 10 aug. en 10 okt. 1674, en 30 nov. 1680 en in transp.reg. 30 maart 1680. Zij laten dopen te Utrecht een dochter *Franscoisia 8* sept. 1671 en te Willemstad een zoon *Philippus* 17 dec. 1673.

Het huwelijk van Johannes ***Hoevenaar,*** luitenant en ***Judith A. Wttenbogaert*** werd geforceerd door hun vlucht naar Buren waar zij wilen huwen. Zij hadden bij nots. C. van Schuilenburg te Utrecht op 23 okt. 1670 huw. voorw. laten maken zonder getuigen. In 1669 was de heer ***Joh. Hoevenaar*** er reeds van door gegaan met een dochter van ***Abram Schanternel*** (G.A. Utrecht 11 2114 en 2116). Waar het huwelijk, dat blijkbaar toch tot stand kwam, gesloten werd, is mij onbekend).

Wederom opmerkelijk en een aanwijzing over verband tussen de Cdemborgse familie en de Raamsdonkse is het voorkomen als doopgetuige van ***Adriaen Hoevenaer*** nov. 1624 bij een kind van ***Jan van Diemen*** (uit Cuiienborg ?) en ***Agneta Prickers*** (Geneal. en Herald. Bladen, jrg. 1910, blz. 464; De Brab. Leeuw, 1956, blz. 145).

IIC. *Huibett Hoevenaer* tr. N.N. Van hem is alleen bekend dat hij een zoon *Claes* had, genoemd in het testament van *Hillegonda Hoevenaer* van 27 aug. 1627.

IID. *Hendrik Hoevenaer,* juwelier en koopman, geeft zijn broeder ***Steven*** *Hoevenaer,* goudwerker, een machtiging 23 sept. 1607 voor nots. J. van Herwaarden. Hij wordt genoemd als (broer van *Hillegonda Hoevenaer,* in haar testament van 27 aug. 1627 en als zijn kinderen worden genoemd in haar test. van januari 1640: *Hendrick* en *Elisabeth.*

Ongetwijfeld behoren tot het Culemborgse geslacht ook de gebroeders *Cornelis* en *Huibert Hoevenaar.*

Cornelis (vermeld in De Ned. Leeuw, jrg. 1923, tol. 299) tr. in 1653 *Agnes Verwoert;* hij was secretaris van Culemborg o.a. in 1665 en administrateur van de boedel Craeyvanger 1671-1676. Uit de voornamen van zijn kinderen zou zijn vader mogelijk een *Nicolaes Hoevenaer* zijn,

Zijn broer *Huibert Hoevenaar,* overl. te Utrecht 19 febr. 1677, nalatende- vrouw en 4 onmondige kinderen, was apotheker o.a. 4 jan. 1659 (nots. L. van Vuyren) en van 1675—1677 secretaris van de Lekdijk Benedendams. Hij tr. (geref.) Utrecht 1 jan. 1663 *Christina de Souter* dr. van *Daniel,* boekhouder van de Oost-Indische Comp. te Amsterdam en *Christina Cornelisdr. Verborch (t)* ; getuigen bij het huwelijk waren zijn 'broer *Cornelis Hoevenaar* en voor de bruid haar voogd *Lambert de Gruyter* (haar oom, die op 6 aug. 1644, als wedr. van *Johanna Gerobulus,* met haar moeder's zuster *Elisabeth Verborch* was gehuwd; zie De Nederl. Leeuw, jrg. 1907, kol. 127).

Huibert Hoevenaar en zijn vrouw testeren voor nots, E. van Rhee 13 april 1663 en 2 dec. 1665. en benoemen dan tot voogden zijn broer *Cornelis Hoevenaar,* secr. van Culemborg, en haar neef *Lambert Heycop.* Laatstgenoemde wordt 16 jan. 1677 ontheven van zijn taak.

Huibert Hoevenaar wordt als apotheker vermeld in acte van 29 juli 1667, nots. E. van Rhee als zwager van *Cornelia de Souter,* die op 13 nov. 1666 gehuwd was met *Jacob Jans van Rhijn.*

Te Utrecht werd alleen de doop gevonden van hun kinderen *Elisabeth, 12* april 1668 en van *Daniel 16* juli 1671.

Buiten beschouwing liet ik een ongetwijfeld Culemborgse tak, waarover bij het Centraal Bureau voor Genealogie summiere gegevens berusten: beginnende met een echtpaar ... *Hoevenaar* geh. met *Wijnanda de Gruyter,* waaruit o.a. *Lambertus Hoevenaar,* die tr. in of vóór 1660 *Hugina de Goyer,* van wier zoon *Nicolaas,* die tr. Culemborg in mei 1683 *Neeltje van Wijck* (zuster van *Alarda van Wijck*) afstammen een aantal kinderen, die veelal te Utrecht terecht kwamen. Een van hun nakomelingen huwde met de bekende patriot Mr. *Pieter Ph. J. Quint Ondaatje.* Ook de Utrechtse notaris *Adriaan Hoevenaar,* die daarnaast verdiensten had voor de Utrechtse kunstgemeenschap en 'enige nakomelingen had, die eveneens schilder of tekenaar van enige naam waren, behoorde tot laatstgenoemde tak.

Notaris *Adriaan Hoevenaar* (1732-1795) was eens in het bezit of heeft althans geraadpleegd het thans verloren oudste gildeboek van het Utrechtse Zadelmakersgilde, dat naar wij hopen eens te voorschijn moge komen (zie terzake Jaarboek Oud-Utrecht 1925, blz. 50 e.v.): tot dit gilde behoorden nl. aanvankelijk ook de schilders.

Alle gegevens werden tenzij anders vermeld, ontleend aan archivalia in het Gemeente-archief te Utrecht.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Lepels. *Margaretha Lepels* tr. *Evert Warners Mullinga,* uit welk huwelijk werd geboren *Hemma Emmen,* in 1655 gehuwd met *Gerhard Adriaensz.* (***Wildervanck)*** *(zie* Nederland's Patriciaat XLIX (1963). blz. 333).

Gevraagd nadere gegevens 'over bovengenoemde *Margaretha Lepels* en haar voorouders.

's-Gravenhage. L. Q. BAKKER.

Linthorst (LXXXVIII 167; LXXXIX 252'256). Volledigheidshalve laat ik volgen enige, gegevens, die mij na het stellen van mijn vraag bereikten:

'Harmen Homan(s), eigenerfde te Vries, comparant ten landdage 1671, schatbeurder van het kerspel Vries, † Vries 11 maart 1714, tr. aldaar 29 mei 1671 *Gesina* ***Linthorst,*** † Vries 22 okt. 1712, dr. van *Jan Egberts* en ***Elletijn (Ellegonda) Allershoff;*** uit hen stamt het geslacht *Linthorst Homan* (zie Nederl. Patriciaat jrg. XXV (1939). blz. 81 e.v.).

Voorts gaf ons medelid, de heer E. Pelinck, verscheidene genealogische bijzonderheden bij zijn artikel over het echtpaar van *Gybelant-Linthorst* in Leids Jaarboekje, jaarg. 1962.

Deze bijzonderheden worden enigszins aangevuld door de volgende aantekeningen, welke ik aantrof in het dossier *Homan,* aanwezig op het Centraal Bureau voor de Genealogie:

„P.S. Mijn moeder G*esina Linthorst* anders *Homan* heeft vier broeders gehadt.

De oudste was ***Engelbartus Linthorst*** schoutes van Vries en getrout an ***Anna Huysinge*** en is schout oom gestorven sonder kinder na te laten in meij maent 1690 tot Vries en aldaer mede op het coor begraven.

De tweede broeder ***Bonnema Linthorst*** een Leijtse schipper van Amsterdam op Leijden en is 1687 getroat an *Metta* ***Dappers*** en een 'dochter geproclameert 1691 Den 2 October gebooren en gedoopt ***Catrijna Elegonda Linthorst*** en 1694 in feberwarij is meutante ***Metta Dappers*** overleden en is op den 21 September 1714 oom ***Bonnema Linthorst*** overleden. 178 1 [1]). Is mijn derde oom ***Harmanus Linthorst*** wijnkooper en Capitien Leutenant van Schutterij getrout an ***Johanna van Duijvelant*** in den Haagh en hebben noch twee kinderen in leven als ***Cornelis Linthorst*** Capitien van borgerij en wijnkooper noch ongetrout out 54 jaer en een dochter ***Theodora*** *Ellegonda* getrout an *Jan van Gijbelant* balleuwe tot Wassenaar 50 jaer.

En is Oom ***Harmanus Linthorst*** overleden den 5 maij 1714.

En zijn vrouw *Joanna* ***van Duijvelant*** overleden den 20 november 1735 out 79 jaer.

En vierde Oom ***Hendrikus Linthorst*** ontfanger van de Willemstadt getrout an ***Sara van*** *Duijvelandt.*

En is Oom ***Hendricus Linthorst*** den eersten januarij 1718 in den Haagh overleden sonder kinder na te laten."

De heer Pelinck vermeldde, dat uit het huwelijk van ***Hendrik Linthorst*** en ***Sara van Duyvelandt*** negen kinderen te 's-Gravenhage zijn gedoopt tussen 1685 en 1695. Deze kinderen zijn, naar het schijnt, allen jong gestorven; in ieder geval is ***Sara*** na de dood van haar man diens ,,enig en universeel erf genaam" (Collaterale Aangeevingen April 1718-September 1720). Zij zelf sterft enkele jaren nadien: te 's-Gravenhage op 4 november 1722.

's-Gravenhage. L. Q. Bakker.

Schouten. ***Gijsbert*** *Schouten* tr. Utrecht 31 oktober 1624 ***Anna van*** *Weede.* In de Utrechtse doopregisters werden geen kinderen uit dit huwelijk aangetroffen, doch bij het overlijden van *Gijsbert* ***Schouten*** wordt gemeld: ,,Laet nae mondige kinderen".

Nadere gegevens gevraagd over deze „mondige kinderen" van ***Gijsbert Schouten.*** Was één van hen ***François Schouten,*** gehuwd met ***Mechteld de la*** *Rivière* en vader van een zoon ***Gijsbertus ?***

Locarno-Monti (Zwitserland). Mejuffrouw D. Putman Cramer.

Sloos(ius) (LXXXVIII 384; LXXXIX 288) *).

I. ***Gerrit*** *Claesz Sloos,* geb. te Gouda, begr. aldaar 1 januari 1632, tr. le ***Swaentgen Thomasdr.;*** tr. 2e te Gouda (ondertr. aldaar 23 maart 1613) ***Barbara*** *Cornelisdr.* ***van*** *Dijck,* geb. te Leiden.

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Thomas,*** volgt 11.
2. *Maritge* ***Sloos.***

Uit het tweede huwelijk:

3. ***Claes*** *Gerritsz. Sloos,* geb. te Gouda, tabakspijpenmaker, woont in 1642 te Leiden: tr. (ondertr. Amsterdam 29 maart 1642) ***Maritie*** *Matheus.*
4. ***Aechie*** *Sloos.*

II. Ds. ***Thomas Slosius,*** geb. te Gouda, predikant te Vleuten aan de Meern, † Purmerland eind 1672, tr. le (ondertr. Leiden 11 aug. 1620) ***Machteltje Evertsdr. van*** *Reenen,* geb. te Utrecht: tr. 2e Amersfoort 6 juli 1637 *Jannetje* ***Peters,*** weduwe van de luitenant ***Hendrik van Bon:*** tr. 3e (ondertr. Amsterdam 10 sept. 1642) Amsterdam (Nieuwe K.) 21 okt. 1642 *Jannetje* ***van*** *Eijndhoven,* ged. Amsterdam 9 febr. 1586, dr. van *Melchior* ***van*** *Eijndhoven,* koopman, en *Jannetje Kijers (Keijff).*
Uit het eerste huwelijk o.a. (men zie verder Jaarboek Centraal Bureau Genealogie XV (1961) , blz. 206/207): ***Anthony,*** volgt III.

111. ***Anthony Slosius,*** geb. Vleuten omstreeks 1624, poorter te Amsterdam 30 dec. 1649, chirurgijn, † Amsterdam in 1690, tr. (ondertr. Amsterdam 7 febr. 1653) Amsterdam (Nieuwe K.) 4 maart 1653 ***Aeltie Harmensdr.*** *Wilde-ring(h)s,* ged. Amsterdam 8 jan. 1632, dr. van *Herman* ***Frericsz.,*** kuiper, en *Digna* ***Cornelis.***

Uit dit huwelijk:

a. ***Machtelt,*** ged. Amsterdam 6 jan. 1654, † na 18 maart 1679.
b. ***Tomas,*** ged. Amsterdam 26 jan. 1656.
c. *Dina,* ged. Amsterdam 19 okt. 1657, begr. aldaar (Oude K.) 25 okt. 1657.
d. ***Harmanus,*** ged. Amsterdam 29 april 1660.

Amsterdam. ***S.*** A. C. Dudok van Heel.

Spiering van Someren (LXXXVIII 96; LXXXIX 317). Onder verwijzing naar mijn antwoord ***Van Sasse van den Bossche*** in De Nederl. Leeuw, jrg. 1957, kol. 339, kunnen aan de gegevens van Jhr. M. J. van Lennep (kol. 317/318) de volgende toegevoegd worden:

1. De echtgenoot van *Elisabeth* ***van*** *Someren,* ***François Spiering*** (1639-1700) was vermoedelijk uit Amsterdam afkomstig. Hij werd burger van Utrecht als kanunnik van St. Marie 1666/1667. Booth tekent aan in zijn H.S. 378, fol. 1383, sub voce ***Van*** *Cleeff* (R.A. Utrecht), dat ***Frans*** *Spiring* een zoon was van de tweede man van *Alidt* ***Schouten*** genaamd ... *Spiring.* Haar eerste man was *Claas Jacobs* ***van*** *Cleef* „die sterf met sijn kinderen in Oost Indien, sijnde geweest baillu van Batavia". Haar derde man ... ***Coolsaet,*** die sterft op de terugreis en zij als weduwe te Amsterdam. Op 18 april 1624 zijn te Utrecht geref. ondertrouwd ***Claes*** *Jacobs* ***van*** *Cleef,* j.g. van Utrecht, en *Aeltje* ***Ambrosiusdr. Schouten,*** j.d. van Mijdrecht. Op 8 maart 1647 werd te Utrecht ingeschreven het overlijden van ***Alidt Schouten,*** letst weduwe van *Reynier* ***Coolsaet,*** gestorven te Amsterdam en „buyten" begraven Aangezien haar zoon ***Frans Spiering*** toen ca.

1) Blijkens de fiches op het Gemeentearchief te 's-Gravenhage vond het huwelijk plaats in de Nienwe Kerk op 18 januari 1682.

*) Van redactiewege bekort.

8 jaar oud was moet in de Weeskamer te Amsterdam meer te vinden zijn.

Doorslaggevend voor de juistheid van Booth's bewering is wel, dat *François Spiering* blijkens een transportacte van 30 april 1652 als voogden had *Gijsbert Schouten* (die als *Ambrosiuszoon te* Utrecht in 1624 huwde met *Anna van Weede,* dus zijn oom (zie De Nederl. Leeuw, jrg. 1971, kol. 93)) en (de zeer gefortuneerde) *Caerl Constant* (die in 1646 gehuwd was te Amsterdam met *Maria Aelts,* de weduwe van de gouverneur-generaal *Anthonie van Diemen:* zie De Nederl. Leeuw, jrg. 1956, kol, 342).

Het ligt voor de hand, dat de ouders van *Alidt Ambrosius-dr. Schouten* en van haar broer *Gijsbert* waren *Ambrosius Anthonis Schouten,* schout van Mijdrecht, overluid door de Dom 5 okt. 1619, en *Cornelia Gijsberts van Cloetingen,* als vrouw van *Ambrosius Schouten* voornoemd, overluid 12 aug. 1613.

2. *Johan van Someren,* advocaat, was 9 juni 1630 oud 26 jaar (nots. W. van Galen).

3. *Barbara Soggaerts* werd geb. 1613/'14 (W. Wijnaendts van Resandt, Geneal. Wijnaendts van Resandt, blz. 152/153).

4/5. Het huwelijk *Van Someren-de Goyer* werd gesloten te Utrecht, geref. in okt. 1595. *Johan van Someren* hertr. (na ondertr. te Utrecht 16 sept. 1610, att. naar Hoorn) *Maria Wijbrands,* j.d. van Hoorn

8/9. *Willem Jans van Someren* met zijn vrouw *Catrijn* compareert in een transportacte van 9 juli 1573 met zijn moeder *Mechteld van Meerten* (17), weduwe van Jan *van Someren,* en met zijn broeder *Jan van Someren* (Booth H.S. 379, fol. 113 sub voce *De Goyer, Zomeren, Rosant*).

10/11. Het huwelijk *De Goyer-van Oudewater* werd gesloten te Utrecht in de Jacobikerk, jan. 1566 (Jaarboek Centr. Bur. 1961, bl. 219) waar ook blijkt, dat zij geen dochter van een *Dirk van Oudewater* was, doch van *Cornelis.*

16/17. *Jan van Zomeren* machtigt *Mechtelt van Meerten* (dus niet *Meesters), Jan van Zoemeren,* rentmeester van St. Servaes te Utrecht en *Willem Hendricks* en *Aernt van Soemeren 20* april 1551 (recht. arch. Rhenen nr. 512-7).

20. *Dirck de Goyer* tr. le *Stephania Wouters van Vianen,* die overl. 15 sept. 1521 (Booth H.S. 378, fol. 145); hij hertr. vóór 1551

21. *Alith van Resant Cornelis Ottensdr.,* overl. 1583. Zie het art. *Van Resant* in De Nederl. Leeuw 1956, kol. 43, en het artikel „Een merkwaardig geslachtboekje" door C. Wiegel in Gens Nostra, jrg. 1963, blz. 246.

22. Niet *Dirk van Oudewater,* doch heer *Cornelis Valerius,* vicaris ten Dom, in 1556 was hij, oud 43 jaren, overleden 1577/'78, o.a. professor te Leuven, ook bekend als *Cornelis Wouters van Oudewater, Zie* over hem o.a. Tijdschrift Geschiedenis van Utrecht van Van der Monde, jaarg. 1846, blz. 61 e.v., en Booth H.S. 378, fol. 382, en 379, fol. 271.

Hij was een zwager van *Jacob Jansz. Wttewaell* en van Mr. *Jan Philips (à Mathe),* die voor hem 17 juli 1537 afstand doen van de boedel van vader *Wouter van Oudewater* t.b.v. diens tweede vrouw, hun stiefmoeder *Aechtje . . .*

40/41. *Hendrick de Goyer* (zoon van *Hendrick* en *Alijdt Korstiaen de Bruyn)* tr. *Corstina Heer,* weduwe anno 1502. Zij sterft in 1530. Voogden over hun kinderen waren 11 april 1504 *Wouter van Vianen* en *IJsbrant IJsbrants (van Diemen)* (Booth H.S. 378, fol. 144, en H.S. 379, fol. 113 en 238).

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

van Steelandt-van der Linden. *Philippus van Steelandt* tr. *Maria van der Linden.*

Uit dit huwelijk sproot *Philippus van Sfeelandt,* geb. te 's-Gravenhage, † vóór 17 mei 1752, tr. (ondertr. Rotterdam 12 april) 's-Gravenhage (Hoogduitse K.) 26 april 1722 *Elizabeth van Reeven (1693-1752).*

Nadere gegevens gevraagd over voornoemde personen.

Newlands (Cape). H. W. C. MEERBURG.

Valckenier. De onderstaande transcriptie is van een brief, omstreeks 1580 geschreven door *Cornelis Jansz. Valckenier* aan een van zijn neven in Kampen:

„Om 't begin van de *Valckeniers* geslacht

te weten

Sijn in Brabant geweest vier geelrocken, alsoo genaemt, waeraf de eene in 't speelen met den grootmeester door questie hem ter neer geleyt wert in apprehentie genomen de gebroeders na lang rechten merckende, dat hij blijven most hebben geresolveert, en haer goederen tot gereet gelt gemaeckt haer broeder uytgebaoocken, sijn tegelijck te paerde uyt Brabant gevlucht onder 't gebiet van den hartooge van Gelder, alwaer de twee in sijnen dienst sijn gestorven, de derde hem tot coopmanschap begeve, de vierde tot valckenieren 'begeven, waeraf gecomen sijn twee soonen, de eene genaemt *Jelis,* d'ander *Jan,* beyde valckeniers, met sulcke namen bekent, welcke *Jan* tot Campe is getrout aen den juffrouw: van deselve is gecomen 't wapen van de twee halve manen *), ende is sonder kinderen gestorven.

Van *Jelis is* gecomen bij sijn eerste vrou eenen genaemt den ouden *Evert,* heeft in sijn jeucht gebruickt en beseten in eigendom 't huys oft casteel tot Eyndoven, 't selvige in 't begin van de troublen verlaten, en in dienst begeven bij den graef van Aerdenberch als valckenier, dien hebbe ick selfs gekent. Noch sijn van de voorn. *Jelis* bij sijn tweede vrouw gecomen als volght:

1. *Evert Valckenaer* d'outste mijn beste vader:

2. *Laurens,* sijn nasaten meest in Noorwegen:

3. *Willem,* sijn nasaten meest tot Campen, Ceulen en Bergen:

4. *Jacob,* sijn tot Bergen en Campen gestorven:

5. Een *Jan* noch vrijer tot Campen gestorven:

6. en *Jan Jeliszoon* de Jongste van allen, sijn nacomelingen tot Amsterdam

7. noch een dochter genaemt *Orsel Jelis*".

*) Hier heeft de briefschrijver zich vergist; de onder 6 genoemde Jan *Jelisz. Valckenier* (geboren Kampen in 1522, † Amsterdam 29 januari 1592) huwde met *Mariken Jansdr. Tengnagel*; de „twee halve manen" werden overgenomen van de *Tengnagel's.* Beide wapens komen *voor* op een familieportret aanwezig in' het Amsterdams Historisch Museum. Uit dit huwelijk tien kinderen, zeven met nageslacht, waaruit de Amsterdamse tak *Valckenier* sproot.

Evert ***Valckenier*** de Oude wordt in diverse akten, aanwezig in het Gemeentearchief van Eindhoven, genoemd tussen 1530 en 1551 o.m. in een akte (Eindhoven, G.A. R. 301 folio 96 recto) van 3 juni 1550: ***Evert Gielis Smolderssoen*** *Valkenaer* verkoopt aan Jonker Rycalt Coenen van Zegenwerp het Steenen Huys onder Stratum, met schuren, stallen, brouwhuis, twee beemdjes, de halve visserij op de Dommel, enz. Volgens onze familiekroniek sneuvelde ***Evert*** de Oude 23 mei 1568 in de Slag bij Heiligerlee.

De onder 1, 2, 3 en 6 genoemde ***Valckenier's*** komen in diverse akten in het archief van Kampen voor.

Het aangehaalde tweegevecht moet omstreeks 1489 hebben plaatsgevonden te Brussel. De genoemde grootmeester is volgens overlevering een Commandeur geweest van de Duitse of Malthezer Orde. Na hun vlucht onder de hoede van de toenmalige hertog van Gelre namen zij de schuilnaam Geelrok aan (vandaar de gekapte valk, als teken van incognito, als helmteken van het wapen *Valckenier*).

Gezocht worden gegevens over de ***Valckenier's*** (die in dienst getreden zijn van de hertog van Gelre respectievelijk de graaf van Aremberg (Jan de Ligne), alsmede de oorspronkelijke naam van deze „geelrocken".

Amersfoort. P. VALCKENIER KIPS.

Verbolt (LXXXIX 319). Volgens een ten Gemeentearchieve Nijmegen (Mej. M. van Son) opgestelde genealogie: *Beekman* was *Françoise Verbolt* een dochter van ***Nicolaas*** *Verbolt* en *Duitgen* ***van Tetroo, zij*** trouwde 2e (ondertr. Nijmegen 20 sept. 1685) 3 oktober 1685 ***Peter Beeckman,*** burgemeester van Nijmegen 1690, volle neef van haar eerste man en weduwnaar van *Françoise Mannis*; ***zij*** overleed 11 sept. 1716.

In dit verband kan ook niet juist zijn de mededeling van Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht in De Nederl. Leeuw, jrg. 1952, kol. 367, dat een in 1663 geboren en in 1684 overleden ***Maria Barbara Beeckman*** een dochter zou zijn van ***Peter Beeckman*** en ***Françoise*** *Verbolt*. Wel had ***Peter Beeckman*** uit zijn eerste huwelijk een zoon ***Reynier en*** drie dochters, t.w. ***Wilhelma, Barbara Maria*** en ***Johanna.***

Velp (G.). MR. H. F. REYNVAAN.

Wesseling (LX11 Meded.bl. XXVI no. 175; LXXXVIII 232). Een te Amsterdam wonende heer ***Wesseling,*** nu overleden (geen familie van de volgende groep, doch zich interesserend voor naamgenoten) heeft mij het volgende bewijs geleverd voor de afstamming van ***Johannes Wesseling:***

Luth. Doopb. Amsterdam 21 juli 1748: ***Elisabeth,*** vader ***Jan Wesling,*** moeder ***Elisabeth van der*** *Woude*.

Luth. Doopb. Amsterdam 5 febr. 1749: ***Johannes,*** vader ***Jan Wessels,*** moeder ***Elisabeth. van der*** *Woude*.

Poorterboek Amsterdam 14 dec. 1747: ***Jan Wessels,*** van Gilhuysen, metselaar, heeft ver. als getrout hebbende *Elisabeth van der W* dogter van ***Cornelis van der Wou,*** in leve verlakbeschilder en poorter.

Poorterboek Amsterdam 1 april 1751: ***Jan Wesseling,*** boekhouder, zoon van ***Wessel Wesseling,*** in leven kleermaker en poorter alhier, is een ingeboren poorter.

Poorterboek Amsterdam 15 maart 1776: ***Wesseling*** *(Johs.),* boekhouder, zoon 'van ***Jan*** *Wesseling,* in leven metselaar.

De volgende beknopte genealogie is voornamelijk gebaseerd op gegevens ontleend aan de Amsterdamse ondertrouwboeken:

I. . . . ***Wesseling,*** te Gildehaus.

Kinderen:

1. ***Jan,*** volgt IIa.
2. ***Wessel,*** volgt IIb.
3. *Geesje,* geb. omstr. 1680, begr. Amsterdam 19 sept. 1767, ondertr. Amsterdam 19 okt. 1714 ***Frans*** *Sluyter*.
4. *Annetje,* geb. omstr. 1682, ondertr. Amsterdam 18 okt. 1720 ***Hendrik Kuyper.***

IIa. ***Jan Wesseling,*** tr. ***Grietje*** *Wittbus*; ***zij*** komt voor als getuige bij het huwelijk van haar zoon ***Jan*** en woont dan te „Gilhuys"; ook is zij in 1749 getuige bij de doop van haar kleinzoon ***Johannes*** (hieronder vermeld onder IV).

Uit dit huwelijk:

1. ***Jan,*** volgt IIIa.
2. *Geesje Wes(se)ling,* geb. omstr. 1715, ondertr. Amsterdam 18 januari 1760 *Barent Carel* ***Fokke,*** van Detmold, geb. omstr. 1718, begr. Amsterdam 4 april 1777.

IIIa. *Jan Wesseling (Wesling;* ***Wessels).*** ..van Gilhuys", geb. omstr. 1706, metselaar, tr. 1e (ondertr. Amsterdam 24 okt. 1738) ***Grietje Sandvoort;*** tr. 2e (ondertr. Amsterdam 19 mei 1747) ***Elisabeth van der*** *Woude,* geb. omstr. 1707, dr. van ***Cornelis,*** verlakbeschilder te Amsterdam, en *Lysbeth* ***Daniels.***

Uit het tweede huwelijk:

1. *Elisabeth,* ged. Amsterdam (Luth. K.) 21 juli 1748.
2. ***Johannes,*** volgt IV.

IV. ***Johannes Wesseling,*** ged. Amsterdam (Luth. K.) 5 febr. 1749, houtkoper, lid der Firma Bontekoning en Aukes te Amsterdam 178 1/'83—1801 (zie verder De Nederl. Leeuw, jrg. 1971, kol. 232).

IIb. ***Wessel Wesseling,*** kleermaker te Amsterdam, tr. (ondertr. Amsterdam 21 mei 1706) ***Neeltje Jansdr.*** *Castermans.*

Zonen:

1. ***Jan Wesseling,*** poorter van Amsterdam 1751, houtkoper, lid der Firma Bontekoning en Aukes te Amsterdam 1757-1788, begr. Amsterdam 1 november 1788.
2. ***Willem Wesseling,*** diamantzetter, tr. (ondertr. Amsterdam 19 juli 1747) ***Aurelia a Meynsma,*** dr. van ***Livius,*** apotheker, burgemeester van Franeker, en ***Maria Gaaikema.***

's-Gravenhage. IR. J. C. DEKNATEL.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Notulen van Algemene Ledenvergadering, gehouden op zaterdag 25 november 1972 in het Gemenelandshuis van Rijnland te Leiden. — Aanwinstenlijst der bibliotheek. — De nalatenschap ***van*** Jonkvrouwe ***Louisa Maria gravin van*** Bylandt, door Mr. A. P. van Schilfgaarde. — Korte mededelingen: Het wapen van de gemeente Lochem; Het wapen van het zuiveringsschap Drenthe. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het M a a n d b l a d, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 30,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Mr. 0. Schutte, *p./a.* ***Hoge Raad van Adel, Zeestraat 71b, 's-Gravenhage.***

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan de heer E. J. C. Boutmy, conservator van het Genootschap, *Bleyenburg* ***5,*** **'s-Gravenhage.**

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 2 — XCe **Jaargang** — **februari 1973**

BESTUURSBERICHTEN.

'Tot lid zijn benoemd:	Voorgesteld door:
W. B. ARNTZENIUS, ***Hoge Naarderweg 84, Hilversum***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
Mr. F. H. J. BAL, ***Wildhoeflaan 26, 's-Gravenhage.***	Mr. E. J. MAC GILLAVRY, ***'s-Gravenhage.***
Ing. W. J. BOKMA DE BOER, ***W. Arntsxkade 29, Utrecht.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
Drs. W. F. L. BUSCHKENS, ***Groot Haesebroekseweg 16, Wassenaar.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
C. W. DELFORTERIE, ***Haagweg 128, Leiden.***	W. WIJNAENDTS VAN RESANDT, ***'s-Gravenhage.***
R. VAN DIGGELEN, ***Seinpostduin 26, 's-Gravenhage.***	Mr. E. J. MAC GILLAVRY, ***'s-Gravenhage.***
Dr. M. D. DIJT, ***Ipenrodestraat 8,*** Haarlem.	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
Mr. H. W. ENGELBRECHT, ***Van Speijkstraat 16, Utrecht-2502.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
H. B. M. ESSINK, ***Deurningerstrat 25, Oldenzaal.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
S. EVERWIJN, ***Gerrit*** van ***der Veenstraat 137b, Amsterdam-Zuid***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
B. C. J. EVERWIJN-WILHELMY VAN HASSELT, ***Gerrit van der Veenstraat 137b, Amsterdam.-Zuid.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
Prof. Mr. F. J. M. FELDBRUGGE, ***Rijnsburgerweg 151, Leiden.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
P. FOUSERT, ***De Grutto 88,*** Hoogeveen.	L. Q. BAKKER, ***'s-Gravenhage.***
J. M. FOUSERT-BIJLOO, ***De Grutto 88, Hoogeveen.***	L. Q. BAKKER, 's-Gravenhage.
Mr. J. G. GEENE, ***De Houtsnip, Joppelaan 77, Joppe.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
A. J. A. GOOSSENS, ***Achterweg 28, Heemstede-1546.***	F. J. NIKKELS, ***Epe.***
J. H. J. GULIKERS, ***Kourmeestersplein 1, Maastricht.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
N. A. HAMERS, *Vogelenzang 4, Malden.*	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
Mr. A. M. J. baron VAN HÖVELL TOT WESTERVLIER, ***De van der Schuerenlaan 7, Vught.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
W. J. M. baron VAN HUGENPOTH TOT AERDT, *Flat* ***Eikendonck 122, Vught.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
L. HUIZING, ***Boekweitlaan 42, Hoogeveen.***	E. J. C. BOUTMY, ***'s-Gravenhage.***
Drs. L. J. HUT, ***Paterswoldseweg 520, Groningen.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
Mr. F. C. J. KETELAAR, ***Schiefbaanstraat 3, 's-Gravenhage.***	Mr. J. T. ANEMA, ***Bodegraven,*** en Mr. C. P. BRIëT, ***Rotterdam.***
B. DE KEIJZER, ***Sibeliusplein 135, Schiedam.***	H. A. VAN KRIMPEN, ***Schiedam.***
Drs. J. C. KORT, ***Celebesstraat 119, 's-Gravenhage.***	Drs. J. FOX, ***'s-Gravenhage.***
H. KORTHALS, ***Hagelingerweg 209, Santpoort-Noord.***	DE SECRETARIS VAN HET GENOOTSCHAP.
S. LAANSMA, ***Van Reedeweg 126, Renswoude.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
P. N. J. LETTE VAN OOSTVOORNE, ***Veldlaan 3, Aerdenhout.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.

Mr. TH. F. VALCK LUCASSEN, ***Ambassade Royale des Pays-Bas,*** ***2 A 8 Raatimiehenkatu, Helsinki, Finland.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
B. VAN MARKEN, ***Van Montfoortlaan 19, 's-Gravenhage.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
F. E. VAN MOORSELAAR, ***Arnhemsestraatweg 18, Velp-6200.***	J. H. VAN DER MEER, Arnhem.
C. N. J. NEISINGH, ***Am Gaswerk 31, 3078 Stolxenau, Duitsland.***	E. J. C. BOUTMY, ***'s-Gravenhage.***
Ir. A. A. PASTEUR, ***Wassenaarseweg 79,'s-Gravenhage.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
H. REESER, ***Van Nijenrodeweg 423, Amsterdam.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
Mr. J. W. M. REUSER, ***Van Alkemadelaan 12,'s-Gravenhage.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
Dr. G. J. STAPELKAMP, *Holtweg* 2, ***Arnhem.***	F. J. VAN ROOIJEN, ***Voorburg.***
Mr. A. M. M. VAN DER VEN, ***Smaragdhorst 242,*** 's-Gravenhage.	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
A. VERMEER, ***Burghstraat 39, Eindhoven-4504.***	E. J. C. BOUTMY, ***'s-Gravenhage.***
A. E. M. baron VAN VOORST TOT VOORST, ***'t Voorstenbosch, Eefde.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
Mr. S. G. M. baron VAN VOORST TOT VOORST ***Via Appia Antica 280, 00178,*** Rome, Italië.	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
A. DE VRIES, ***It Stimlân 18, Dronrijp.***	HET BESTUUR VA.N HET GENOOTSCHAP.

De predikant-dichter P. A. de Génestet (1829 - 1861) en zijn familie,

door MR. W. DE VRIES.

Men kan slechts gissen waarom tot nog toe in de genealogische literatuur nauwelijks iets is te vinden over de voorouders van de bekende predikant-dichter Ds. *Petrus Augustus de Génestet.* Volgens de registers van de burgerlijke stand werd hij op 21 november 1829 geboren uit het op 11 mei 1826 te Amsterdam gesloten huwelijk van de makelaar *Fredrik Christiaan de Genestet* [1])*(1805-1832)* en *Maria Suzanne de Vries (1804-1836).* Waarschijnlijk heeft het feit, dat ertoe moet hebben geleid, dat deze ouders spoedig uit elkander gegaan zijn, ook een 'domper gezet op de genealogische belangstelling hunner nakomelingen. Hoe diep die verwijdering was, blijkt uit het feit, dat de overlijdensakte van *Fredrik Chrisfiaan de Genestet* hem „gedivorceerd echtgenoot" noemt — hoewel het nooit tot een wettelijke scheiding is gekomen — en de aangevers van het overlijden van *Maria Suzanna de Vries* overtuigd geweest blijken te zijn, dat zij „ongehuwd" was gebleven. Volgens zijn vriend C. P. Tiele heeft *P. A. de Génestet* zijn vader dan ook „nooit gekend". Voor zijn moeder — „een schone vrouw ... op wie hij moet hebben geleken, (en) wier levensgrote [beeltenis steeds in zijn studeervertrek

1) Voorzover mij is gebleken, hebben de leden van de oudste generaties hun naam steeds als ***„De Genestet"*** (zonder accent op de eerste letter e) geschreven, hetgeen begrijpelijk is omdat de afleiding van de naam van het Franse woord „genêt" (= brem) — waarover hieronder nader — meegebracht zal hebben, dat de naam oorspronkelijk uitgesproken werd met een klankloze eerste e en met de klemtoon op de tweede lettergreep.

hing", heeft hij steeds een diepe verering behouden [2]). Bekend mag worden verondersteld, dat hij, na aanvankelijk grote opgang te hebben gemaakt als remonstrants predikant te Delft, na zijn vroegtijdig emeritaat (in 1859) in Amsterdam ging wonen. Daar kon hij immers in de onmiddellijke nabijheid zijn van zijn kinderen, die — na de dood van hun moeder — liefderijk opgevoed werden door hun grootmoeder van moederszijde. Zelf overleed hij op 2 juli 1861 in het Gelderse Rozendaal, waar hij voor herstel van een ernstige keelziekte verbleef en op het kleine kerkhof wend te ruste gelegd. Zijn vrouw *Henriette Elisabeth Jaqueline Bienfait* was hem nog geen twee jaren tevoren voorgegaan in de dood. Hun op 9 september 1852 te Overveen (in de gemeente Bloemendaal, waar de familie *Bienfait* de zomer doorbracht) gesloten, bijzonder gelukkig huwelijk had slechts zeven jaren geduurd. Op 28 februari 1824 was zij te Amsterdam geboren als oudste dochter van de Amsterdamse koopman *Louis Pierre Bienfait (* 1790-1843) en *Cafharina Johanna Bode2 Nyenhuis* (1796-1866) "). Nadat zij in verband met een zware ziekte in de herfst van 1859 per jacht van Delft naar Amsterdam was overgebbsacht om daar bij haar moeder rust en de zo nodige verzorging te vinden, overleed zij daar op 20 november 1859, diep betreurd door haar man, aan wie zij vier kinderen had geschonken. De jongste daarvan, naar zijn vader *Petrus Augustus* genoemd — typische *De Genestet*-namen! — en op 28 mei 1859 [4]) te Delft geboren, stierf al op 10 januari 1860, De drie anderen waren:

1. *Maria Louise Henriette de Génestet,* geb. Hof van Delft 23 juni 1853, † Wassenaar 2 juli 1926; tr. 's-Gravenhage 18 dec. 1875 Mr. *Richard van Rees,* geb. Utrecht 27 jan. 1853, bankier, lid der firma A. Boissevain & Co., ridder Ned. Leeuw, † Haarlem 2 aug. 1939, zn. van Prof. Mr. *Otto* en *Johanna Maria Constantia Vreede.* Hij hertr. Wassenaar 12 mei 1931 *Jacoba Obreen,* geb. Rotterdam

2) C. P. Tiele, De dichtwerken van P. A. de Génestet, 9de druk (Amsterdam 1896), blz. V. Na de dood van zijn moeder werd ***De Génestet*** aanvankelijk opgevoed door zijn grootmoeder *Susanna* van ***der Linde (1773-1842)*** en daarna werd hij opgenomen in het gezin van zijn oom en voogd Jan ***Adam Kruseman*** (1804—1862), de bekende kunstschilder (zie Ned. Patriciaat is. 40 (1954). blz. 236 onder VIIId), wiens derde zoon ***Hendrik Lambertus (i831-1871;*** zie Nederl. Patriciaat t.a.p. blz. 239 onder IXb) hem later als remonstrants predikant te Delft zou opvolgen.

3) Zie Nederl. Patriciaat jg. 8 (1917), blz. 58 onder V, waar de naam van deze oudste dochter ontbreekt. De aldaar onder IV genoemde ***Pierre Jean Baptiste Dangirard was*** omstreeks 1715 te la Rochelle in Frankrijk geboren en werd op 26 nov. 1751 te Amsterdam in de Walenkerk begraven. ***Marie Elisabeth Oyens*** (ged. Amsterdam (Walenkerk) 15 april 1725, begr. aldaar 8 mei 1779) was zijn tweede vrouw. ***Everhard (of Evert) Bodel Nyenhuis*** (de vader van Catharina Johanna), werd geboren te Leiden ± 1766, † ald. 24 maart 1816. Hij was, als weduwnaar van Sara ***Henriette Weyland,*** voor de tweede maal te Leiden gehuwd in de Hooglandse Kerk op 21 okt. 1794 met ***Magdalena Henriette Luchtmans,*** ged. Leiden (Hoogl. Kerk) 12 nov. 1769. begr. aldaar (Pieterskerk) 15 - 22 iuni 1799. Zelf was hij een zoon van Mr. ***Jan Abraham Bodel,*** geb. Tholen 22 juli 1737. koopman te Leiden, begr. aldaar (Hoogl. Kerk) 19 - 26 dec. 1795, en diens tweede vrouw (getrouwd Harlingen 15 april 1765) ***Trijntje Nieuwenhuis,*** geb. te Harlingen, † Leiden 14 febr. 1812. ***Maria H. Luchtmans was*** een dochter van ***Johannes Luchtmans,*** ged. Leiden (Pieterskerk) 2 okt. 1726, koopman aldaar, † Leiden 25 nov. 1809 en (getr. Leiden (Hoogl. Kerk) 10 jan. 1764) ***Maria*** Johanna ***Reytsma,*** geb. te Amsterdam, begr. Leiden (Pieterskerk) 12 - 19 mei 1798.

4) Zie De Génestets gedicht: „Op een kind in Mei geboren" (Tiele, a.w. blz. 198-200).

Foto Dienst voor 's Rijks Verspreide Kunstvoorwerpen.

MARIA SUXANNE DE VRIES
(1804-1836) ,
echtgenote van ***F. Chr. de Genestet.***
Doek door J. A. Kruseman bij de Dienst voor
's-Rijks Verspreide Kunstvoorwerpen te 's-Gravenhage.

DS. PETRUS AUGUSTUS DE GENESTET
(1829-1861).

HENRIETTE ELISABETH JAQUELINE BIENFAIT
(1824—1859),
echtgenote van Ds. ***P. A. de Génestet.***
Naar een afbeelding in P.A. de Génestet, Complete Gedichten,
5de druk. Uitg. De Maatschappij voor Goede en Goedkoope Lectuur,
Amsterdam.

1 nov. 1873, tijdens Wereldoorlog I hoofdverpleegster bij de Ned. Ambulance te Pré Catalan, † 's-Gravenhage 18 dec. 1964, dr. van *Christiaan Marie Cornelis* en *Anna Mees*.

2. *Johanna Catharina de Génestet* [5]), geb. Hof van Delft 16 nov. 1854, † Hilversum 14 nov. 1930; tr. 's-Gravenhage 5 juni 1879 *Johannus Henricus Berns*, geb. Renswoude 18 jan. 1847, papierfabrikant te Eerbeek, † Wiesbaden 15 sept. 1884, zn, van Ds. *Henricus Marinus* en *Maria Elisabeth Koch*.

3. *Dina Cornelia de Génestet*, geb. Delft 7 okt. 1857, † Hilversum 10 dec. 1935.

De naam *De Genestet* trof ik hier te lande voor het eerst aan te Maastricht, waar de „écuyer" *François Auguste de Genestet* op 10 februari 1697 in de Waalse kerk huwde met *Jeanne Trouillars*, die volgens een aantekening in het archief der Waalse Kerk (Centraal Bureau voor Genealogie) in 1707 47 jaar oud was (dus geboren werd ± 1660). Als weduwe van de kapitein *de Genestet* maakte zij toen tezamen met haar zuster bij de burgemeesters in Groningen aanspraak op een deel van de nalatenschap van haar oom *Henri Denizet*. Aan *François Auguste* was op 22 'december 1695 door de Raad van State als kapitein commissie verleend, nadat hij reeds sinds 22 nov. 1695 als zodanig dienst gedaan had [6]). Op 22 december 1705 werd hij, na zijn overlijden vervangen door de kapitein Tobias Veenhuys, die al sedert 18 december 1705 als zodanig was opgetreden [7]). Waarschijnlijk is *François Auguste de Genestet* dus in of niet lang vóór december 1705 overleden, Volgens zijn trouwakte was hij geboren in Lunelle in de Languedoc, het tegenwoordige Lunel in het dép. de l'Hérault [8]). Uit het feit, dat in deze gemeente nog steeds een gehucht, Gnestet of Genestet genaamd, ligt, blijkt de herkomst van de naam *De Genestet*. De naam betekent, volgens mededeling van de heer Directeur des Services d'Archives de l'Hérault te Montpellier, in de taal van de Languedoc: „een stukje land begroeid met bremstruiken (genêts)". Vermoedelijk bewaarde het wapen der familie *De Genestet* aan die herkomst nog een herinnering. Volgens aantekeningen van wijlen de heer R. Th. Muschart [9]) voerde *Pieter Augustus de Genestet* (1780—1831), de grootvader van de predikant-dichter, naar wie deze laatste werd genoemd, en die achtereenvolgens notaris te Nieuwer-Amstel (1802-1826) en te Amsterdam (1826-1831) is geweest, evenals zijn vader *François Augustus de Genestet* (*1746-1787)* een wapen, dat als volgt kan worden beschreven: „in een doorsneden schild, waarvan de bovenste helft gedeeld was (I en II): in I een eekhoorn, kruipende tegen een schuinrechts geplaatst stokje; in II een roos aan een van 2 bladen voorziene steel: in de onderste helft een rij figuurtjes, die de heer Muschart voor een rij bomen of korenaren

5) Aan haar wijdde haar vader in 1857 het gedicht „Anni's taal" (Tiele, a.w. blz. 169).

6) Archief Raad van State, Inv. nr. 1533, fol. 185. Zie ook Inv. nr. 1534, fol. 17, en Inv. nr. 1328, 1928 en 1932 (april 1701).

7) Archief Raad van State, Inv. nr. 1535, fol. 75.

8) Ziin vrouw *Jeanne Trouillars* was afkomstig uit Sedan. De registers van de gereformeerde kerk in Sedan zijn verloren gegaan. Volgens mededeling van de Société de l'Histoire du Protestantisme Français te Parijs (54, rue des Saints-Pères (7e arr.)) is de naam *Trouillars* aldaar onbekend.

9) Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage. Zie ook: Gemeente-archief Amsterdam, archief Weeskamer, lade 583.

hield [10]). Ik vermoed evenwel, dat die figuren oorspronkelijk afbeeldingen van bloeiende bremtakken geweest zullen zijn zn dat de herinnering daaraan later verloren gegaan is, zodat zij door misverstand het karakter van bomen of korenaren kregen.

Een in Lunel ingesteld onderzoek bracht aan het licht, dat de ouders van de ritmeester *François Auguste de Genestet* geweest waren:

I. *Pierre (de) Genestet* en *Susanna (de) la Brune (Labrune)*, gehuwd vóór febr. 1665 [11]).

Uit dit huwelijk sproot:

11. *François Auguste de Genestet*, écuyer, geb. Lunel (Hérault) 15 febr., ged. ald. (Église réf.) 1 maart 1665, ritmeester (kapitein) in Staatse dienst, † in of vóór dec. 1705 [12]), tr. Maastricht (Waalse kerk) 10 febr. 1697 *Jeanne Trouillars*, geb. Sedan omstreeks 1660, begr. Maastricht (Waalse kerk) 13 april 1708.

Uit dit huwelijk:

1. *Pierre Auguste de Genestet*, ged. Maastricht (Waalse kerk) 15 april 1698,
2. *François de Genestet*, geb. Maastricht 22, ged. ald. (Waalse kerk) 24 sept. 1699, begr. ald. (Waalse kerk) 13 april 1700.
3. *Elisabeth Marie de Genestet*, ged. Maastricht (Waalse kerk) 30 jan. 1701, begr. ald. (Waalse kerk) 4 febr. 1706.
4. *Gérard Guillaume*, volgt onder III.
5. *Susanne Christine de Genestet*, ged. Maastricht (Waalse kerk) 4 maart 1703.

III. *Gérard (of Gerardus) Guillaume de Genestet*, geb. Maastricht 20 januari, ged. ald. (Waalse kerk) 22 januari 1702, lidmaat der Ned. Ger. gemeente te Enkhuizen (1729). tr. le Enkhuizen 20 nov. 1729 *Henrica Schut*, weduwe van N.N.; tr. 2e Enkhuizen 20 mei 1731 *Anna Maria Catharina Bents(z)en* (bij haar huwelijk genaamd *Bruyns* [13])), begr. Bloemendaal 16 april 1779,

Uit het eerste huwelijk:

1. *Hendrina Johanna de Genestet*, ged. Enkhuizen 20 aug. 1730.

Uit het tweede huwelijk:

2. Ds. *Pieter Augustus de Genestet*, ged. Enkhuizen 1 mei 1733, ned. ger. predikant te Bloemendaal sinds 26 'april 1761, † Bloemendaal 8 juni, begr. aldaar 12 juni 1792.
3. *Johanna Christina de Genestet*, ged. Enkhuizen 24 april 1735, begr. Bloemendaal 29 dec. 1809.

10) Helmteken: de eekhoorn met stokje (uit het schild). Aan het wapenboek van N. de Roever in het gemeente-archief te Amsterdam ontleende de heer Muschart nog een andere wapenbeschrijving, maar hij noteerde daarbij: „Dit wapen is onjuist".

11) Het oudste hervormde trouwboek van Lunel begint met het jaar 1668. In de overlijdensregisters van Lunel worden de echtelieden niet vermeld. Genoemde registers berusten aldaar nog ten gemeentehuize.

12) Zie aant. 7. Volgens zijn doopakte (Archives de Lunel, actes paroissiaux, Culte reformé, reg. GG 30, fol. lllvso (an 1665)), waren doopheffers: Sr. François la *Brune*, pasteur de l'église de Vergèze et damoiselle *Philippe de Salomon* de Montpellier, subrogée à la place de damoiselle *Bernardine Damalry, sa* nièce. Het doopboek van Lunel noemt geen andere kinderen uit het huwelijk van *Pierre (de) Genestet*.

13) Vermoedelijk was zij weduwe *Bruyns*.

4. *Andreas Lausen de Genestet,* ged. Enkhuizen 16 febr. 1738.
5. *Isaac de Genestet,* ged. Enkhuizen 8 april 1740.
6. *Susanna Charlotte de Genestet,* ged. Enkhuizen 13 juli 1742,
7. *François Augustus, volgt* onder IV.

IV. *François Augustus de Genestet,* ged. Enkhuizen 16 febr. 1746, leenman van Blois, schout, secretaris en rentmeester van de heerlijkheid van Huize Berkenrode, notaris te Tetterode, Aelbertsberg en Vogelenzang (1773—1787), begr. Bloemendaal 31 mei 1787, tr. Overveen („ten rechthuize") 3 mei 1777 *Charlotta Maria Ravensbergh,* ged. Grave 30 juli 1738, dr. van *Henrick Johan* [14]) en *Hilgonda Beke.*

Uit dit huwelijk:

1. *Willem Jan de Genestet,* geb. Bloemendaal 22 april 1778, ged. aldaar 28 april 1778, begr. Bloemendaal 27 sept. 1782.
2. *Pieter Augustus,* volgt onder V.

V. *Pieter Augustus de Genestet,* geb. Bloemendaal 17 februari, ged, aldaar 20 februari 1780, notaris te Nieuwer-Amstel (1802-1826) en te Amsterdam (1826-1831) , † Amsterdam 3 maart 1831, tr. Nieuwer-Amstel 20 maart 1803 *Christina Eekmeyer,* geb. Nieuwer-Amstel in 1784, † aldaar 27 maart 1823.

Uit dit huwelijk:

Fredrik Chrisfiaan, volgt onder VI.

VI *Fredrik Christiaan de Genestet,* geb. Nieuwer-Amstel 5 mei, ged. Amsterdam (Luth. kerk) 14 mei 1805, makelaar, † Haarlem 17 sept. 1832, tr. Amsterdam 11 mei 1826 *Maria Suzanne de Vries,* ged. Amsterdam (Amstelkerk) 19 januari 1804, † Breukelen- St. Pieters 8 juni 1836, dr. van *Hendrik Jans* [15]) en *Susanna van der Linde.*

---

14) ***Henrick Johan. Ravensbergh,*** vaandrig in het regt. van kolonel van Doys (1737), later luitenant, kapitein (1778), werd begr. Bloemendaal 23 sept. 1778. Hij ondertr. Grave 3 nov. (attestatie vandaar verleend naar Harderwijk 17 nov.) 1737 *Hilgonda* Beke, in 1737 wonende te Harderwijk, † na 22 april 1778.

15) ***Hendrik** Jans de Vries,* geb. Amsterdam 3, ged. ald. (Zuiderkerk) 6 sept. 1775 — (als zoon van de horlogemaker ***Egbert** Jan Sjoukesz,* ged. Amsterdam (Zuiderkerk) 9 aug. 1741, † ald. 11 okt. 1821 en (getrouwd 15 aug. 1765) *Alida Smit,* ged. ald. (Ev. Luth. Kerk) 16 juni 1741, begr. ald. (Nieuwe Zijdskapel) 12 nov. 1803, dr. van ***Hendrik*** en ***Margaretha** Papenhoff*) — † Amsterdam 13 april 1838; tr. Amsterdam (stadhuis) 27 mei 1798 *Susanna van* der *Linde,* ged. 's-Gravenhage (Grote Kerk) 17 april 1773, † Amsterdam 23 april 1842, dr. van *Lambertus* en ***Catharina** Niessen. Sjouke **Jans*** (de vader van ***Egbert Jan** de **Vries),*** ged. Weener (Oost-Friesl.) 13 maart 1707 (als zoon van ***Jan** Gökes*), schoenmaker, begr. Amsterdam (Nieuwe Zijdskapel) 9 nov. 1779, ondertr. Amsterdam 22 mei 1733 ***Maria Verlet, geb.*** Amsterdam omstreeks 1704, begr. aldaar (Nieuwe Zijdskapel) 1 maart 1763.
Lambertus van der Linde, geb. Wijhe in 1736, † 's-Gravenhage 28 nov. 1813, tr. aldaar 2e (als weduwnaar van Gerarda *Jacoba **van** Swinden*) (Nieuwe Kerk) 6 mei 1770 *Catharina Niessen,* ged. Heerlen 13 april 1738, † 's-Gravenhage 9 maart 1828, dr. van ***Tilman (1681-7*** okt. 1747) en *Susanna Erkelens* (1695-18 okt. 1776). De ouders van ***Lambertus van der Linde*** waren ***Roelof Lamberts (van der Linde),*** begr. Wijhe 29 april 1745, en ***Jannigje** Kleis,* begr. Wijhe 6 april 1745. In de overlijdensakte van hun zoon *Lambertus* heet zijn moeder ten onrechte Jannigje Klins.

INHOUD VAN BUITENLANDSE BOEKEN EN TIJDSCHRIFTEN,

G. Janssen, Les familles de Cappelle-brouck. Mons-en-Baroeul [z.j.]. gestenc. De hierin opgenomen fragment-genealogieën en losse gegevens (17de/18de eeuw) zijn samengesteld aan de hand van resp. ontleend aan de staten van goed van Cappellebrouck, die berusten in de „Archives Départementales du Nord de Lille". Met o.a. de namen: *Fierman, Godin, Hullebrouck. De Knuyt, Lips, Looten, Meneboo (Minneboo), Nas, Obrecht, De Prez, Regout, Roubrouck* en *Warin.* Het geheel wordt voorafgegaan door een lijst van baljuws enz. en besloten met een alfabetisch persoonsregister.

F. v[on]Recum, Genealogie der aus Reckhem stammenden Familie van Recum-van Rijkom und der Freiherrn von Recum 1450-1971. Hampton Bays, N.Y., 1971. gestenc.

In deze 137 pag. tellende en volledig uitgewerkte monografie worden alle nakomelingen behandeld van de omstr. 1450 geb. en vóór 12 mei 1513 overl. *Wylhem Wylhems,* te Rekem, prov. Limburg (B.). Tot zijn nageslacht horen o.a. de Nederlandse takken *Van Rijkom (nog* bloeiend) en *Van Rekum* (uitgestorven in 1963). Men treft er de volgende namen in aan: *Beyen, Biegel, Bonnet, Van Eldik, Van Fastenhout, Firet, Van Haeften, Van Hoogstraten, Karsemeijer, Van 't Kruijs, Methorst, Milort, Neeskens, Plomp, Rengeling, Roeper Bosch, De Sitter, Stoop, Turk, Van Vollenhoven* en *Werkman.* Bij de tak *Van Rijkom* komt een huwelijk (eind 19de eeuw) voor met de 'dochter van de lijfarts van de *Sjah van Perzië* en een huwelijk (1902) met de lijftandarts van de *Sjah van Perzië.* Tevens blijkt uit onderhavige familie-uitgave, dat de moeder van de 2de vrouw van *Herman* baron *van Lawick: Margaretha van Recum* (Ned. Adelsboek, 1968, bl. 298, sub XVIII, noemt haar *Margarethe von Recum*) is genaamd. Een register op alle persoonsnamen besluit het boek.

Deutsches Geschlechterbuch, Limburg a.d. Lahn, 1971. Bd. 158.

Dit 12de Nedersaksische dl. wordt geopend met de volledige genealogie van het geslacht *Callmeyer, Calmeyer en Calmeyer-Schmedes,* waarvan stamvader is *Joachim Calmeier,* geb. ± 1560, overl. (Lauenhagen) tussen 1614 en 1622. Behalve de takken in Duitschland en Noord-Amerika en de (verm. uitgestorven) takken in Zweden/Finland en Noorwegen heeft dit geslacht ook een takje in Nederland. Dit laatste stamt uit *Christian Rudolph Calmeyer* (1813-1892) en *Catha. Sophia Staudenmayer.* Hiertoe horen het lid van ons Genootschap en inzender van de genealogie Mr. *M. R. H. Calmeyer* en zijn broeder *J. H. Calmeyer* („Doctor of Philosophie in the Department of Music"). Beide kleinzoons van eerstgenoemde hebben bij K.B. vergunning verkregen hun geslachtsnaam *Meyburg te* wijzigen in *Calmeyer Meyburg.* Uit het 2de huw. van *J. H. Calmeyer* (geb. 1899) is één zoon geb. in 1957 te White Plains, N.Y. (U.S.A.). In de Ned. tak allianties *De Ferrante, Jeekel, Meyburg* en *De Veer.* In de andere takken allianties *Bosman, Gratiaen, Koning* uit Bergum, *Scheen* en *Trumper* (binnenvader „Hersteld Luthers Weeshuis" te Amsterdam). Verder bevat dit deel o.m. uitvoerige aanvullingen op de in bd. 143 van het

DGB. gepubliceerde genealogie *Kellner w.o.* kwartierstaten met kwartieren *Antze (Antzing)* uit Amsterdam, *Bake* (met aanvulling op het in Ned. Patriciaat, 1958, 49, gegevene: *Vasmar Bake(n)* is ged. Bremen, ULF., 14 aug. 1586; zijn vrouw *Aleke von Lehe* is overl. aldaar nà 1644 na te zijn hertr. met Prof. Dr. *Heinrich Flocke(nius)* (niet *Flocken)), Boomhewer (Baumhauer)* uit Maastricht, *Braun* uit Delft (een tak van het Delftse geslacht *Van der Dussen;* zie Ned. Adelsboek 1941, blz. 272/273 en De Ned. Leeuw, jrg. 1918, kol. 22 e.v. en jrg. 1931, kol. 250), *Von Cöllen* uit Amsterdam en *Pestel* geb. Doesburg ± 1530 (zie Ned. Adelsboek 1949, p. 421).

Deutsches Geschlechterbuch, Limburg a.d. Lahn, 1972. Bd. 160.

In het 3de dl. van „Brandenburgisches Geschlechterbuch" worden geslachten *Baath, Gladigau, Gladikow, Gladio, Gropius, Hindenberg, Honig, Jonas, Körte, Krahmer, Lehr, Stilcke* en *Wahnschaffe* behandeld. De oudste zoon van het echtpaar *Wiinsche X Baath t.w. Wolf Jiirgen* is in 1965 getr. met *Leonora Slavenburg,* 'geb. Rotterdam 1942. Een zoon van het echtpaar *Delbrück* **X** *Gropius* t.w. *Theodor Adelbert Heinrich* was bankier te Amsterdam en overleed Haarlem 18 mei 1967.

Appeltjes van het Meetjesland, nr. 22 (1971).

Dit Jaarboek (429 blz.) is t.g.v. het 25-j. bestaan van het Heemkundig Genootschap van het Meetjesland geheel aan de hoofdstad Eeklo gewijd. Er komen o.a. de volgende artikels in voor: 1. W. Steeghers, Onze kwartierstaat: *Eduardus Ludovicus Neelemans,* telg van een oud Brabants geslacht, burgemeester van Eeklo (1820-1899). Kw. 16/17 zijn het echtpaar *Joannes Baptist Nelemans,* overl. 's-Gravenhage 1761, X *Sophia Gertrudis Lochen (Loggen),* geb. Nijmegen 1688; kw. 8 is *Joannes Baptist Neelemans,* geb. 's-Gravenhage 1727, geneesheer, overl. Aalter (B.) 1760; 2. L. Stockman, De afpaling van de keure van Eeklo in 1240; 3. W. Hamerlynck, Eeklose Informatiën en Enkwesten (1616-1795). Toont aan de hand van enige voorbeelden het belang van dit archief, waarin criminele en civiele zaken worden behandeld, voor de genealoog aan. Noemt o.a. *Barbera Maris* wed. van *Jaspart van Maldeghem* (17de eeuw) ; 4. A. de Vos, Herbergnamen te Eeklo onder het Ancien Regime. Herberg „de Steur" behoorde (midden 16de eeuw) aan *Jacob Lippens,* een der aanzienlijkste poorters van Eeklo: 5. P. Rogghé. De eerste protestanten te Eeklo (1520-1566); 6. P. Rogghé, Heelmeesters te Eeklo. Chirurgijnen en docteurs. Noemt *Jean A. Taminiau,* „chirurgijn-accoucheur" in 1822; 7. P. Rogghé, *Angelus Bernard van Han,* Eeklose drukker en politicus. Deze eerste drukker (overl. 1840) was getr. met *Catharina Rosseeu w.*

De Middelaar tussen de genealogische navorsers, mei 1972.

G. de Crayencour publiceert „À propos de la restauration de deux portraits" een niet volledig uitgewerkt overzicht van het uit Maastricht afkomstige geslacht *Van Hees,* waarvan *Jean van Hees* **X** *Gertrude N.N.* stamouders zijn (begin 16de eeuw). Leden van deze familie komen voor in Maastricht, Peer (B.), Els100 (B.) met allianties *Van Gellick, Maurissen, Van Ophoven* en *Thielens.*

Le Parchemin, mei-juni 1972.

In de rubriek „Questions" een vraag „*Immens*"; uit het medegedeelde blijkt, dat *Johanna M. Immens* te Katwijk R. 8 mei 1745 als dr. van *Andreas F.* en *Cornelia M. de Mauregnault* (abusievelijk *de Mauvegnault* genoemd) is geboren en afstamt van *Robertus Immens* (kw. 64), geb. Gent 22 okt. 1525.

Vlaamse Stam, jrg. VIII (1972). afl. 7.

0. H. Thys, Lenen van het leenhof van Mechelen te Aartselaar en Reet, 1473. Met de namen *Van Berckelaer, Brans, Schillemans, Smeets en Struue.* - G. E. Op 't Hof. Vlamingen in Zeeland. (Wordt vervolgd.) Met vermelding van de namen *Almekinders, Duyck, Griep* en *Musschebroeck.* - In de rubriek „Antwoorden" gegevens over het geslacht *Swemer* (17de eeuw), dat op Noord-Beveland een rol heeft gespeeld.

Vlaamse Stam, jrg. VIII (1972), afl. 8.

Genealogische nota's G. *Meeusen.* De door de oud-archivaris van Essen verzamelde gegevens over Noord-Kempense geslachten zijn thans in bezit van Frater C. *van Heyst,* Norbertijner abdij te Tongerlo (adres: Abdijstraat 26, Westerlo). Frater *Van Heyst* is bereid desgewenst inlichtingen uit bedoelde verzameling te verstrekken. De collectie bevat aantekeningen over o.m. de volgende families: *Buysen, Deckers* (alias *Wilborts,* o.a. in Wouw), *Van Dorst* o.a. in Roosendaal, *Van Eeckelen* o.a. in Nispen, *Van Loon, Loos* o.a. in Wouw, *Van Meel* o.a. in Roosendaal en Wouw, *Oerlemans* en *Suykerbuyk* o.a. in Nispen. - M. M[ispelon], Het levenswerk van *Ferdinand Smulders.* Geeft een beknopt overzicht over de door *F. Smulders* (overl. 26 juni 1972) bewerkte 15de eeuwse Bossche schepenbank-acten. De fichesverzameling — aanwezig op het R.A. in Noord-Brabant — omvat 120 laden. - G. E. Op 't Hof, Vlamingen in Zeeland. (Vervolg.) - L. H. Th. Hustinx, Bronnen voor genealogisch onderzoek bij het Rijksarchief in Noord-Brabant. Een ook voor de Nederlandse vorser lezenswaardig artikel.

Annalen van de Oudheidkundige Kring van het land van Waas, dl. LXXV (1972), afl. 1/2.

M. Dewulf, Het klooster van Boudelo en het Hof van Lijsdonk te Sinaai. In 1795 waren de monniken ten gevolge van de hoge belastingen verplicht de onroerende goederen van de abdij te verkopen. Tot de kopers op 21 jan. 1795 hoorde *Jan Francies van Waesberghe* te Hulst. Een kasteel met neerhof, Lijsdonkhof genaamd in de Astwijk te Sinaai werd 28 febr. 1795 aan *Jan Frans van Waesberghe,* Hulst. verkocht. Het klooster van Boudelo is door Gentse Calvinisten in 1578 verwoest. - A. Maris, Hofsteden en huizen te Bazel in de 17de eeuw. (Vervolg.) Noemt bij de eigenaren en/of bewoners: *Bervoets, Geldolf, Marimans (Marien* en *Maris), Van Mieghem* (vele vermeldingen), *Van Strijdonck* (vele vermeldingen) en *Ximenez d'Arragon.*

Heraldry in Canada, dl. V (1971), nr. 4.

C. Pama, Heraldry in the Netherlands.

Archiv für Sippenforschung, jrg. XXXVIII (1972) , nr. 45.

E. F. Schmidt, Almosenrechnungen des Dorfes Weinbourg

(Weinburg), E., 1670 und 1671. Op de lexicografische lijst o.m. de namen: *Beckher* „aus Brabant", *Boment* (*Bomant, Promudt*) „auss den Niederlanden", *Terlin* „von Braband" en *Veltin* „auss dem Niederland".

Archiv für Sippenforschung, jrg. XXXVIII (1972), nr. 46.

W. Lampe, *Friedrich Warnecke* - Ein Lebensbild. Betr. de #bekende 19de eeuwse Duitse heraldicus van die naam. - H. Bolenius, Gehörten die ostfriesischen Häuptlinge zum eingesessenen Adel in Ostfriesland ? - E. Bönneken, Aus der Geschichte der rheinisch-bergischen Geschlechtes *Röntgen*. Geeft aanvullingen/verbeteringen op het in nr. 44 van dit periodiek gepubliceerde. Daarenboven is de kwartierstaat (32 kw. volledig en verder zeer onvolledig tot de 10de generatie uitgewerkt) van de 'bekende Prof. Dr. *Wilhelm Conrad Röntgen* (1845-1923) opgenomen. Met kw. *Curia* (Amsterdam, Béarn), *Frowein, Moyet(te)* en *Vincent* (Amsterdam, Londen). Met portretten.

Oldenburgische Familienkunde, jrg. XIII (1971), afl. 4.

Het gehele nr. is gewijd aan „Das Geschlecht *Hemken* von Bockhorn" door W. Büsing. Geeft op blz. 362 — huwelijk *Hemken X Kolff* — aanvullingen op hetgeen in „Ned. Patricaat", 1925, 212 en 213, over dit echtpaar wordt medegedeeld.

La France généalogique, jrg. XI (1969), nr. 2.

In de rubriek „Réponses" geeft G. Plante antwoord op een vraag De *Saint-Exupéry - De Couhé de Lusignan*. Volgens het medegedeelde zou *Henrieffe de Couhé de Lusignan*, geb. Vaugoubert 2 okt. 1914, te Poitiers 5 sept. 1946 zijn getrouwd met „le Jonk[h]eer *Georges van der Does*, officier hollandais". Noch in recente delen van „Ned. Adelboek", noch in de ons ter beschikking staande Ned. officiersboekjes vonden wij een officier *Van der Does* met de voornaam *Georges* genoemd.

Héraldique et Généalogique, nov./dec. 1971.

Bevat op blz. 218 een antwoord „*Du Puy* et *Nautonnier*", waarin oudere generaties van het geslacht *De Naufonier de Castelfranc* worden medegedeeld. Volgens de inzender van het antwoord luidt de naam *De* — en niet: *Le — Nautonier;* tevens wordt er de aandacht op gevestigd, dat de geslachtsnaam door de mannelijke naamdragers met één en door de vrouwelijke naamdraagsters met twee n's wordt geschreven. Leden van deze familie komen voor in de kwartierstaat van *A. P. du Cloux* (zie „Kwartierstatenboek", 1958) en in die van *Haifsma Mulier - Labouchere (zie:* De Ned. Leeuw, 1954, 157; de naam is hier abusievelijk als „*Le Nanfonier de Castelfranc*" vermeld) en bij het geslacht *De Ferrières*.

Nord généalogique, nr. 3 (april 1972).

M. Leveugle, Généalogie, de la famille du peintre *Anfoine Waffeau*. Vangt aan met de grootouders van de schilder en is uitgewerkt tot begin van de 19de eeuw. - R. Dierickx, Les archives de Merville. (Vervolg,) Hierin de namen *Maton, Ménage* en *Wattez*. - P. Frezin, Sources généalogiques en Belgique. - H. Douxchamps, Les archives, bibliothèques et

centre de documentation historiques du Nord de la France. (Vervolg.)

Familia, jrg. IX (1972), afl. 2.

B. J. I. Leverton, Genealogical sources in the Natal Government archives. - R. A. Laing, The ancestry and children of *Pieter*, Baron *van Reede van Oudtshoorn fof Nederhorst*. Bevat onjuistheden wat betreft de titel „baron". De Schrijver heeft blijkbaar geen kennis van „Ned. Adelsboek" 1950, 180 v.v., kunnen nemen.

THA. J. VAN ALFF.

BOEKBESPREKING,

Nederland's Patriciaat. Genealogieën van vooraanstaande geslachten. 59e jaargang, 1973. Uitgave van het Centraal Bureau voor Genealogie.

Wat de geregelde lezer het eerst zal opvallen, is het gewijzigde lettertype, waardoor er iets minder regels op een bladzijde gaan, en het feit, dat de tekst en de reproducties op één soort papier gedrukt zijn: dit laatste is zeker een vooruitgang te noemen; de pagina's met reproducties zijn nu doorgenummerd. De jaargang bevat 15 genealogieën, waarvan er 9 heropname zijn; het totale aantal is minder dan van de vorige jaargang, maar het boekje is, mede om de boven aangehaalde redenen, ruim 100 pagina's groter.

In de inleiding vermeldt de redactie, dat de titel zijn oorspronkelijke betekenis al lang heeft verloren, maar om bibliografische redenen gehandhaafd blijft. Jammer genoeg vermeldt de redactie niet, onder welke noemer zij de inhoud van haar uitgave dan zou willen plaatsen. De inleiding van jaargang 1971 vermeldt nog een „beoordeling van ingezonden genealogieën", die van jaargang 1970 spreekt over „maatstaven"; deze beide zinsneden zullen doelen op de in de inleiding van jaargang 1964 vermelde passage: „In de latere jaren zijn voor opname in Nederland's Patriciaat in het algemeen in aanmerking gebracht de geslachten, die na 1800 regelmatig academici, magistraten, officieren of belangrijke figuren uit het bedrijfsleven hebben opgeleverd, welke grens ook wel naar een later tijdstip is verschoven, wanneer de huidige positie van de familie in bijzondere mate aan deze criteria beantwoordde". In de onderhavige inleiding had de redactie daarom duidelijker kunnen vermelden, of zij zich toch onverkort op het standpunt van 1964 is blijven stellen.

Bij de afkortingen voor onderscheidingen valt Go. voor grootofficier op, wat bepaald geen gelukkige vondst is te noemen. het vroeger gebruikte GO. was duidelijker.

De genealogieën vangen aan met een volledige genealogie *Van Bemmelen*, waarvan de stamreeks met één generatie is opgevoerd. Dr. *Jacobus Albertus* (VIb) was lector aan de klinische school te Haarlem, diens kleindochters *Catharina Agatha* en *Wilhelmina Louise* (VIIb, 2 en 4) waren ook kostschoolhoudsters.

Van *Dijxhoorn* is de stamreeks vier generaties opgevoerd in vergelijking met jaargang 1947. Zoals in de inleiding vermeld wordt, is voor de oudere generaties mede gebruik gemaakt van de genealogie *Dijkshoorn - Dij(k)xhoorn* in Bijblad van De Nederlandsche Leeuw, deel 3.

De genealogie *(Noordhoek) Hegt* is nieuw; de familie komt in Tholen sedert het begin van de 17de eeuw voor; de uitwerking begint pas na 1784.

Hierop volgt *Horst* uit Heerde, gevolgd door *Ingen Housz,* een heropname van de genealogie in jaargang 1943, waarvan de stamreeks wegens gebrek aan bewijs met één generatie verkort is. De uitwerking begint na dezelfde generatie als in 1943.

Hierna komt de heropname *Van der Burcht van Lichtenbergh;* bij de verwijzing naar de zegelafdruk van *Michiel Lichfenberg* had een inventarisnummer van het archief der Staten-Generaal vermeld dienen te worden, want dit archief is wat groot, om deze zo terug te vinden.

Van *Van Lidth de Jeude* is de stamreeks ten opzichte van jaargang 1919 met twee generaties verkort, maar ten opzichte van Nederland's Adelsboek jaargang 1943-1948 weer met één generatie opgevoerd. In de wapenbeschrijving had gesproken dienen te worden van palen van paalvair (Rietstap - Pama, 4de druk, pag. 71 maakt dezelfde onnauwkeurigheid). Ook laat de inleiding na te vermelden, dat takken van dit geslacht tot de Nederlandse en Belgische adel behoren, alhoewel dit in de tekst zelf wel gebeurt. Van uitwerking na generatie V kan eigenlijk niet gesproken worden, want sommige oudere takken zijn wel vermeld. Waarom van *Aert Gerritsz. Saersen* (pag. 155) vermeld dient te worden, dat hij naar een weduwe vertrok, met wie hij hertrouwde, begrijp ik niet. Wie is *Jenneken Jan Cornelisdr.* op dezelfde pagina ?

De publicatie van deze genealogie in Nederland's Patriciaat, juist vóór het uitsterven der niet geaderde takken, is zeker een belangrijke aanwinst voor de genealogische literatuur.

Terecht zijn de natuurlijke (waarschijnlijk, blijkens de geslachtsnaam, toch ook erkende) kinderen op pag. 174 in een noot vermeld. Helaas is de redactie in soortgelijke gevallen op de pagina's 298/299 en 321/322 blijven volharden in het te verwerpen systeem om dergelijke natuurlijke kinderen en hun afstammelingen zonder meer in de tekst te vermelden, terwijl zij toch als 'onwettige nakomelingen niet in de genealogie thuishoren doch een nieuw geslacht vormen.

MacLeod, waarvan de stamvader in 1713 te Grave vermeld wordt, vermeldt de echtgenoot van *Margaretha Geertruida Zelle (Mata Hari),* geb. Leeuwarden 7 aug. 1876, terechtgesteld Vincennes 15 okt. 1917. Deze genealogie wordt gevolgd door *(Vos) van Marken,* welk geslacht zijn naam ontleent aan het eiland Marken en daar sedert 1700 voorkomt.

Hierna komt *(Menalda) van Schouwenburg,* waarvan de oudste generaties gepubliceerd zijn in het Jaarboek van het Centraal bureau voor Genealogie, deel 26. Gezien de kop *Menalda van Schouwenburg* boven de tak, beginnend op pagina 250, veronderstelt men, dat de leden van die tak ook zo heten; op pag. 252 sqq. is in een noot echter sprake van naamstoevoeging — juister ware overigens van naamsverandering te spreken -, zodat niet duidelijk is, of de overige als *Menalda van Schouwenburg* vermelde personen nu zo heetten of *Menalda* als voornaam hadden.

(Elink) Schuurman is een heropname van jaargang 1913, waar enige aardige illustraties waren opgenomen. Een uitbreiding van 15 tot 43 pagina's spreekt reeds boekdelen. Niet vermeld wordt het wapen van de kinderloze *Gerard Anthony Elink Schuurman Duuring* (VIIf, 3), terwijl in de kop van het artikel zijn naam onvermeld bleef: iemand, die juist naar deze naamscombinatie zoekt, zou door het niet vermelden op een dwaalspoor gebracht kunnen worden.

De genealogie *Stolk is* nieuw; het geslacht wordt sedert ca. 1600 te Nieuwerkerk aan de IJssel en Zevenhuizen vermeld. In de inleiding maakt het wegvallen van een dubbele punt of komma tussen „meer zoons" en „Jan" de zin onduidelijk. Bij

Willem Stolk (V, 4) staat: „in 1809 in het buitenland en toen mogelijk reeds overleden": in plaats van „en" zal het woord „of" bedoeld zijn, tenzij bedoeld *is,* dat hij in het buitenland begraven is.

Hierna komt *(Heerkens) Thijssen,* reeds opgenomen in jaargang 1924, terwijl de stamreeks met één generatie is opgevoerd. In de wapenbeschrijving had vermeld dienen te worden, dat de spitsruiten de rand van het veld ter rechter- en linkerzijde raken.

De jaargang wordt besloten met *Vlielander,* sinds 1640 vermeld te Spijkenisse en een heropname van *De Vos (tot Nederveen Cappel),* waarvan de stamreeks met twee generaties is opgevoerd, vergeleken met jaargang 1942.

In de koppen der artikelen wordt door middel van hoofd- en kleine letters aangegeven, welke naam de hoofdtak(ken) van de familie voerde(n). In de inleidingen der afzonderlijke artikelen wordt telkenmale melding gemaakt van gepubliceerde bronnen betreffende het behandelde geslacht, wat veel overzichtelijker is, dan zoals vroeger in de algemene inleiding. De redactie vermeldt gelukkig veel meer nevenfuncties en kwalificaties als lid van de Koninklijke Akademie van Wetenschappen. Niet duidelijk is, waarom bijvoorbeeld wel vermeld wordt: lid Prov. en Gedep. Staten, maar telkenmale slechts wethouder, in plaats van lid (gemeente)raad en wethouder.

Uit het bovenstaande blijkt, dat bij heropname zonder uitzondering veel zorg besteed is aan de stamreeksen; jammer is daarom dat veel gevonden materiaal betreffende zijtakken door deze niet te publiceren weer verloren gaat. Men zal begrijpen, dat het volledig publiceren van alle takken in bepaalde gevallen een te omvangrijk onderzoek met zich mee zou brengen, maar laat de redactie de wel gevonden gegevens betreffende de oudere generaties dan tenminste publiceren !

Vergelijking met de vorige opnamen doet ook zien hoeveel meer gegevens betreffende de latere generaties de huidige delen geven en hoe volledig deze zijn in vergelijking met vroeger. Het bereiken van deze volledigheid is geen geringe opgave, mede gezien het grote aantal leden, dat tegenwoordig buitenslands verblijft.

Het deeltje wordt besloten met een aantal aanvullingen en verbeteringen, thans alphabetisch en niet meer per jaargang gerangschikt; een index op de in dit deel voorkomende geslachtsnamen en een lijst van de geslachten, opgenomen in de jaargangen 1 (1910) tot en met 59 (1973); deze laatste geeft nu inderdaad een volledige lijst der opgenomen geslachten (vergelijk wat ik hierover schreef in De Nederlandsche Leeuw, jaargang 1971, kol. 28 en jaargang 1972, kol. 161). Alleen *Colen* in jaargang 26, pag. 159 ontbreekt hieraan (vergelijk wat hierover gezegd wordt in jaargang 36, pag. 402). Ruim 20 illustraties verluchten deze jaargang; de portretten op de pagina's 138, 140 en 358 lijken echter wel uit de lijst gesneden te zijn; bij die op de pagina's 362, 364 en 365 zijn geen techniek en afmetingen vermeld.

MR. *O.* SCHUTTE.

Van Swindens Vergelijkingstafels van Lengtematen en Landmaten. Uitgegeven en ingeleid door R. Rent en a ar. 2 dln. Wageningen, Centrum voor landbouwpublikaties en landbouwdocumentatie 1971.

Het is een open vraag, of *J. H. van Swinden* al dan niet moet worden gerekend tot de grote wis- en natuurkundigen van zijn tijd. Gedurende zijn leven werd de vraag zonder voorbehoud bevestigend beantwoord. Nadat hij in 1823 was

overleden, na een lang leven van hard werken, is hij in vergetelheid weg gezonken. Geen gedenkteken is voor hem gesticht, tenzij men een reeks van straatnaambordjes te Amsterdam als zodanig wil beschouwen. Sinds enige tientallen jaren valt echter een herleefde waardering voor zijn persoon en zijn werk op te merken. Een van de eersten, die daarvan liet blijken, was Dr. A. Labrijn, leraar aan het gymnasium te Schiedam. Deze had zich toegelegd op de studie van het klimaat van Nederland in vroeger tijden, waar veel archief-onderzoek voor nodig was, Hierbij was hem gebleken, dat *Van Swinden* gedurende zijn verblijf te Franeker van 1771 tot 1784 bijzonder nauwkeurige temperatuur-metingen had gedaan aan een zoldervenster van het door hem bewoonde huis aan de Herengracht aldaar. Alvorens de desbetreffende staten wiskundig te bewerken, achtte Dr. Labrijn het nodig te onderzoeken, of daarbij systematische fouten waren gemaakt. Hij onderkende de mogelijkheid van zulk een onderzoek in de omstandigheid, dat noch aan het huis, noch aan de omgeving sindsdien noemenswaardig veranderd was. De aan het onderzoek verbonden kosten zijn gedragen door het Bataafsch Genootschap der proefondervindelijke Wijsbegeerte te Rotterdam, waar *Van Swinden* indertijd toe had behoord en waar ook Dr. Labrijn lid van was. Terwijl het onderzoek nog liep, kwam deze jeugdige geleerde in 1950 te overlijden. Andere leden van het Bataafsch Genootschap hebben het voltooid en er voor gezongd, dat een desbetreffend verslag werd geplaatst in het weekblad „De Ingenieur" van 31 Augustus 1951.

Een 'volgend blijk van waardering voor *Van Swinden* werd in 1958 gegeven door Mr. S. J. Fockema Andreae, tijdens een lezing, die hij te Wageningen hield voor de instelling, thans genaamd de Vereniging voor Landbouwgeschiedenis. Bij deze gelegenheid betoogde hij de wenselijkheid, de vergelijkingstafels, door *Van Swinden* uitgegeven ter gelegenheid der invoering in Nederland van het metnieke stelsel van maten en gewichten opnieuw te laten drukken. Dit had ten gevolge, dat te Wageningen een commissie voor de landmaten werd ingesteld. Na verloop van tijd verzekerde de commissie zich de medewerking van het hoofd van het Bureau voor Naamkunde en Nederzettingsgeschiedenis der Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, de Heer R. Rentenaar. Het resultaat is geweest een herdruk van de vergelijkingstafels van lengtematen en landmaten, met daarbij gevoegd een overzicht van de belangrijkste aantekeningen, die *Van Swinden* zelf had gemaakt in zijn eigen exemplaar van de oorspronkelijke uitgave. Aan de Wageningse publicatie is toegevoegd een in vlotte trant geschreven opstel over verschillende onderwerpen, die echter alle met de invoering in Nederland van het metrieke stelsel verband houden. Hoofdzakelijk worden behandeld de maatschappelijke en politieke toestanden, waaronder de invoering werd voorbereid. Verder is een hoofdstuk gewijd aan biografische bijzonderheden. Eer de publicatie was voltooid, werd in 1970 met veel plechtigheid aan de Technische Hogeschool te Delft herdacht, dat de invoering van het metrieke stelsel 150 jaar voordien een feit was geworden. Aangezien *Van Swinden* een zeer belangrijk aandeel had genomen in het „uitdokteren" van dat stelsel, is het niet verwonderlijk, dat hij in 1970 sterk naar voren is gekomen als figuur in de geschiedenis der natuurwetenschappen. Een posthuum eerbewijs is geweest, dat het Laboratorium te 's-Gravenhage van het IJkwezen naar hem is genoemd.

Op natuurwetenschappelijk gebied was *Van Swinden* conservatief. In maatschappelijk opzicht daarentegen mag hij worden gekenschetst als zeer progressief, op het revolutionaire

af. Ofschoon hij van aanzienlijke familie was, heeft hij niet de allure van een patriciër aangenomen. Voor het wapen van zijn familie had hij weinig of geen belangstelling. Blijkbaar stelde hij zijn, door eigen geestkracht verworven, kundigheden veel hoger dan zijn deftige afkomst. Deze levenshouding is hij tot zijn dood toe trouw gebleven. In zijn streven naar eenvoud ging hij zo ver, dat hij tot tweemaal toe een koninklijke onderscheiding weigerde. Hij moet een wel zeer zelfbewust man zijn geweest, dat hij zich dit dorst te veroorloven !

A. HAVINGA.

Het Poortersboek van Pamele anno 1469, bewerkt door P a u l v a n B u t s e l e. Uitgave van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Oudenaarde 1967

Evenzeer als voor historici zijn poortersboeken voor genealogen vooral van belang als ze niet alleen de namen van nieuwe poorters bevatten, maar tevens nadere bijzonderheden als plaats van herkomst en beroep. Het poortersboek van Pamele is op dit punt wat ongelijkmatig van samenstelling, maar opgezet in 1469 bestrijkt het dan ook een lange periode: van 1280-1593, zodat men eigenlijk niet anders kan verwachten. De afsluiting in 1593 is verklaarbaar: Pamele is toen in Oudenaarde opgegaan.

Voorafgegaan door een inleiding van de hand van M. J. Tulleken wordt de tekst van het poortersboek in deze uitgave gevolgd door een index, die bepaald opmerkelijk mag heten. Onder A vindt men hier een naam als *„Achtervelde van"* (met hoofdletter A en kleine v), onder C-K namen als *„Cat de"* en *„Coninc de"* (met hoofdletter C en kleine d). Voor Nederlandse begrippen moge dit gewoon zijn, hoeveel Belgische boeken zijn er niet, waarin men zulke namen geindiceerd vindt op V(an) en D(e) ! Als deze ontwikkeling zich in België doorzet, mag dit als een grote vooruitgang worden aangemerkt, die bijzonder valt toe te juichen.

Als voorbeeld zij hier één inschrijving uit vele vermeld:

Arendf van der Auder muelene Arendsz. geboortig van Brussel is 4 september 1574 poorter van Pamele geworden. [1]).

Deze inschrijving roept het unieke besluit van Koning Willem III van 7 augustus 1877 in herinnering, waarbij Mevrouw *A. van der Oudermeulen* geb. *van Wickevoort Crommelin,* grootmeesteres van wijlen Koningin Sophie, in de Nederlandse adel werd verheven met de titel barones van der *Oudermeulen* — een titel, die voor haar persoonlijk gold, dus niet vatbaar was voor vererving op haar kinderen, De stamreeks van het betrokken geslacht in Ned. Adelsboek 42ste jrg. - 1949, blz. 324 en Ned. Patriciaat 40ste jrg. - 1954, blz. 325 begint met *Gerrit van der Oudermeulen,* die omstreeks 1570 te Lier werd 'geboren. De vraag rijst, of nader onderzoek in België wellicht oudere generaties aan het licht zou kunnen brengen en de gesignaleerde inschrijving hierbij van nut zou kunnen zijn. Wie zich tot zulk een onderzoek zet, kan er nu bij voorbaat op bedacht zijn, dat de naam ook met „Au" wordt geschreven. Het is in elk geval zeker, dat een Nederlandse genealoog in voorkomende gevallen met een publicatie als de onderhavige zijn voordeel kan doen.

J. Fox.

1) Definitief 29 september 1575, nadat hij aan de gebruikelijke voorwaarden had voldaan.

VRAGEN EN ANTWOORDEN,

van Domselaar (LXXVII 188, 262; LXXVII 470; LXXXI 290). Aangezien o.a. wijlen ons medelid Ir. Jan F. Straatman te Manchester veel belang stelde in nieuwe gegevens over het geslacht *Van Hoogendijk van Domselaar* en mij de tekst mededeelde van de ondertrouwinschrijving te Amsterdam van *Jan Rijcken,* van Utrecht, en *Petronella Jans,* van Amsterdam, met haar moeder *Susanna Jans,* wonende aan het Leertouwerspad, van 11 dec. 1638, werd opnieuw een onderzoek te Utrecht ingesteld. Nieuwe gegevens kwamen te voorschijn, doch van enige relatie met het muntmeestersgeslacht *Van Dompselaer* (zie De Ned. Leeuw, jrg. 1971, kol. 74 e.v.), en met het vicariegeslacht van die naam (zie De Ned. Leeuw, jrg. 1961, kol. 325 e.v.), bleek niets. Evenmin was aansluiting te vinden bij de *Van Dompselaer's,* behandeld door de heer Wartena in De Ned. Leeuw, jrg. 1962, kol. 262 e.v. M.i. behoort het muntmeestersgeslacht daartoe mogelijk wel. Het hieronder behandelde 'geslacht heeft een karakteristieke voornaam. die zelfs geslachtsnaam wordt n.l. *Rijcken,* welke voornaam als *Ricoult* ook voorkomt bij de voormelde *Van Dompselaer's,* behandeld door de heer Wartena in De Ned. Leeuw, jrg. 1962, kol. 262 e.v.

I. *Rijck Jans,* kaaskoper, tr. vóór ca. 1568 *Cornelia Gerrits.*

Zij bezaten een huis in de Snippenvlucht aan de Oudegracht bij het stadhuis, waarop zij geld leenden 7 april 1578 (transp.reg.).

Hun kinderen blijken uit een transp.acte van 12 juni 1595 en schuldbekentenissen van 14 juni 1595 met in marge een aantal kwiteringen (alles in transp.reg. Utrecht).

In een acte van 12 juni 1595 treden op ***Gerrit Rijcksz.*** en Jan. ***Rijcksx.*** alsmede de mombers over de onmondige kinderen van ***Rijck Jans, t.w. (Gerrit) Wacker*** en ***Elbert Jacobs tot*** Abcoude. Op 14 juni 1596 erkent Cornelis ***Rijcken,*** zuivelkoper, gehuwd met ***Anna,*** schuldig te zijn aan zijn broers ***Gerrit*** en Jan ***Rijcken*** en zijn zusters ***Elisabeth*** en ***Jannichje Rijck*** *Jansdr.* Laatstgenoemde dochters met Gerard ***Wacker*** als voogd, met *Cornelis* en ***Gerardt Rijcken*** zijn erfgenamen van hun broer ***Johan*** blijkens kwitanties van 19 maart 1596, 9 okt. 1598, 6 juli 1599 en 15 juli 1600.

Kinderen:

1. *Gerrit,* volgt II A.

2. *Elisabeth Rijck Jansdr.* tr. (als j.d.) Utrecht (geref.) 29 febr. 1605 *Jacob Hendricks van Bemmel,* raad in de vroedschap van Utrecht, weduwnaar van *Marike Hendricks van Duyvensdr.* Bij haar overlijden wordt zij vermeld als *Elisabeth Rijcken van Domselaer* aangegeven 16 jan. 1643, Domoverluiding 5 jan. 1643.

Zij testeren herhaaldelijk te Utrecht n.l. nots. J. Wttewaell 19 nov. 1605 en 16 dec. 1615; nots. W. van Galen 27 jan. 1627; 13 okt. 1630; 25 april 1636; 8 maart 1638, 2 maart 1640 en 27 juni 1640. Erfgenamen zijn hun kinderen en zij wordt vaak ***Elisabeth Rijck*** *Jansdr.* genoemd en alleen bij haar overlijden ***Van Domselaer.***

Booth vermeldt in zijn gegevens ***Van Noort,*** fol. 1459, H.S. 378, R.A. Utrecht, dat ***Jacob Hendricks. van Bemmel,*** raad in de vroedschap, zoon was van *Hendrick* ***Jans*** en ***Catharijne*** en dat ***Jacob*** voorn. eerst gehuwd was met ***Maychje,*** voordochter van *Hendrick Claes* ***van Duwen,*** messemaker in „De wijnkan" in de Saelstraet.

3. *Jan Rijcken,* †1595/1596.

4. *Jannichje Rijcken,* leeft 1600.

5. *Cornelis Rijcken,* volgt 11 B.

II A. *Gerrit Rijcken,* schoenmaker, † (aan de pest) Utrecht 24 okt. 1636, tr. aldaar (geref.) 29 aug. 1600 *Neeltje Willems Koevoet,* † *14 nov. 1636,* dr. van *Willem Coenraedts Coevoef* en *Geertruid Rutgers van Boeckholt* (zie ook Booth, fol. 30, HS 378).

Laatstgenoemde, moeder van *Neeltje Willems,* ***we***duwe 26 okt. 1608 (transp.reg.) bezat het huis de Catt aan de Oudegracht westzijde bij de Gaardbrug, gelegen naast het huis de Rijksdaalder, waarin o.a. ***Vincent van Dompselaer*** woonde. Als buurman (en niet als familielid) compareert hij soms als getuige bij acten van de familie ***Rijcken (van Domselaer).*** Op het huis wordt voortdurend geleend o.a. 19 aug. 1625, waarbij ook genoemd wordt Gerrit ***Rijcken,*** de zwager (= schoonzoon) van ***Geertruid*** voornoemd. Zij overl. 20 febr. 1632.

Gerrit Rijcken (ook *Rijcouts*) leent 19 maart 1632; zijn zoons weduwe ***Petronella Jans*** bezit het huis met drie onmondige kinderen 18 okt. 1659. Haar niet met name genoemde erfgenamen moeten het huis bij decreet verkopen 6 sept. 1692 (Decreetboek 113218).

De kinderen van dit echtpaar blijken o.m. uit een transportacte van 2 juli 1644 t.w.:

1. *Rijck,* volgt III A.

2. *Willemtje Gerrit Rijckendr.* † Utrecht 7 aug. 1676, wier reeds bekende man *Maarten Pauwels van Eswiler* hertr. 6 febr. 1677 *Agnes van Meerten* (huw. voorw. nots. C. van Doorn 25 dec. 1676).

3. *Jan,* volgt 111 B.

III A. *Rijck Gerrit Rijcken,* † kort voor april 1636, tr. geref. als j.m. won. bij de Gaardbrug 23 aug. 1629 *Jacomijntje Versteeg,* j.d. van Tyel, won. Utrecht. Zij hertr. na ondertr. te Utrecht 24 april 1636, att. naar Jutphaes 15 mei en acte om te Houten te trouwen 5 juni *Cornelis Fransen,* j.g. van Utrecht, beide won. in de Zaelstraat.

Uit voorn. transp. acte van 2 juli 1644 en acte van 3 jan. 1642 bij nots. J. van Vechoven blijkt dat ***Gerrit Rijcken*** en *Neeltje Willems* ***Koevoet*** als kinderen hebben nagelaten *Willemtje, Jan* en ***Rijck*** die alsdan is overleden en zelf een onmondig kind naliet. *Willemtje* ***Gerrit Rijckendr.*** draagt haar deel in het huis aan de Gaardbrug over aan broer ***Jan*** na accoord met de momber van het onmondig kind voorn.

Pas 4 juni 1638 wordt ***Jacob Hendricks van Bemmel*** op de Momberkamer ontboden om voogden te stellen over voorn. onmondig kind. 6 Juni d.a.v. verschijnt ***Jan Rijcken*** schoenmaker, als oom van vaderszijde en is sprake van een request aan de vroedschap van 28 mei van ***Cornelis*** *Cnuyt* huidige echtgenoot van *Jacomijntje* ***Versteech,*** de moeder van het kind. 27 Juni beweert ***Jan Rijcken*** die blijkbaar geen voogd wil worden, dat Coen *Willems* ***Coevoet*** oudoom van moederszijde is en op 15 aug. wordt eindelijk de zaak afgedaan en worden voogden benoemd over het kind *Hendrick* ***Rijcken,*** onmondige zoon van ***Rijck*** *Gerrits* (register van Besognes 111385).

Mijn supposition dat *Hendrick Rijcke* ***van Domselaer*** die tr. 1655 (Ned. Leeuw 1960 k. 471) een broer was van ***Jan Rijcke, was*** dus niet gegrond; hij was een oomzegger.

De eerste echtgenote van voorn. *Hendrick Rijcke* ***van Domselaer*** draagt bij haar overliiden de naam van ***Heusden*** en laat alleen collaterale "erfgenamen na. De tweede vrouw ***Maria*** *Wijnands,* is mogelijk identiek met ***Maria Dorp,*** echtgenote van *Hendrik van* ***Domselaer,*** overl. 13 aug. 1704 nalatende een mondige dochter. Uit dit huwelijk werd nog geboren een zoon ***Rijck Rijcks,*** ged. 4 aug. 1674. ***Maria Dorp voorn.*** is gezien haar patroniem mogelijk een dochter van de chirurgijn mr. ***Wijnand Janszn. van Dorp*** en ***Jannichje*** *Antonis*

van **Oort,** die testeren 3 mei 1644 voor nots. G. van Waey. Zie ook Momberkamer 111385 29 jan. 1649 waar na overlijden van *Jannichje* van Oort (15 sept. 1645) tot mombers zijn benoemd haar man's broer *Coenraat* **Jans van Dorp** en haar broer **Joost** *Antonis van Oort.*

III B. *Jan Rijcken van Domselaet,* schoenmaker, overleed te Utrecht 29 dec. 1656. Zijn vrouw *Petronella Jans* heet inderdaad *Vinck* in acte van *1666,* doch bij haar overlijden en in voornoemd Decreetboek wordt zij genoemd *Petronella Jans de Grouw,* overl. 6 aug. 1691.

Zij kwam uit Amsterdam. Haar moeder *Susanne* **Jans** moet hertr. zijn met *Marten Cleynhens,* won. te Amsterdam, want in het register van de Momberkamer Utrecht wordt hij tot voogd benoemd over de kinderen van *Petronella* **Jans,** als haar vader (lees stiefvader) 1657 **25** maart, 6 april, 10 april. Verwezen wordt naar het testament bij nots. van Snelderweert d.d. 24 jan. 1654. In test. van 17 dec. 1656 en 15 juni 1654 (zelfde nots.) wordt *Marten* **Cleynhens** behuwde vader van *Petronella Janse* genoemd en 24 jan. 1654 wordt *Abraham, Cleynhens* won. Amsterdam haar broer genoemd.

De reeds gepubliceerde gegevens over hun kinderen kunnen als volgt aangevuld worden:

1. *Gerardus van Donselaer,* met zijn moeder *Petronella Jans,* zijn oom *Maarten van Esweiler* en *Abraham Cleynhens,* zijn gewezen momber, gaat huw, voorw. aan 1 mei 1668 (nots. C. van Doorn B serie) met *Maria Pieck,* dr. van *Gijsbert* en *Maria Schollen.*
   Hun zoon *Paulus* wordt gedoopt 15 nov. 1671.

3. De eerste vrouw van *Johan van Domselaer, Cornelia van Borculo* was dr. van *Gerrit Jans van Borculo,* die tr. *30* april 1637 *Grietge Lamberts van Swoll,* laatstgenoemde overl. 11 jan. 1647 (zie ook transp. acte van 27 april 1665).
   De tweede vrouw van *Johan van Domselaer, Cornelia van Borculo,* was inderdaad dr. van *Otto,* zoals blijkt uit hun test, van 11 juni 1675 (nots. A. Houtman). *Cornelia* was weduwe van *Johannes van Hoboken.* met wie zij op *23* nov. 1664 gehuwd was.
   In de acte van huw. voorw. van 4 juni 1674 compareren voor nots. C. van Doorn *Johannes van Dompselaer,* weduwnaar van Cornelia van *Borculo* met zijn zwager *Johan van Resant* en zijn oom Maarten van *Eswiler,* en de bruid *Cornelia* van *Borculoo* met de oud-schepen Nicolaas van *Solingen. Johan van Dompselaer* overl. 6 juni 1731.
   De ouders van de tweede Cornelia van *Borculoo* waren: **0th** *Jansz. van Borculoo,* tr. Utrecht (geref.) 11 nov. 1634 *Barta Cornelisdr.* van der **Mast.** Laatstgenoemde overleed 16 okt. 1643 en **Otto** hertr. 20 april 1644 met *Hendrickje Sol.* Tot mombers over de kinderen bij *Bertha* van der *Mast* worden benoemd 1 dec. 1654 de oom Gerard *van Borculo en* de oom *Nicolaes* van der *Mast.* Er zijn dan drie onmondige kinderen (Momberkamer 111385; zie ook transp.reg. 11 dec. 1655).

II B. *Cornelis Rijckszn.* tr. *vóór* ca. 1588 *Anna Dircksdr. Schut.* Hij was zuivelkoper en woonde in de „Galey" (transp.reg. 24 april 1592, 28 mei 1595: Booth HS 378, fol. 969, en HS 379, fol. 264). Zie ook Ned. Leeuw, jrg. 1951, kol. 265, waar o.a. blijkt, dat *Cornelis Rijckszn.* een oom was van *Gijsbert van Hardenbroek.*
   In deze tak werd nimmer de naam **Van Dom** *(p)setaer* aangetroffen.

Uit transp.acten van 7 okt. 1640 en 8 maart 1642 i.z. huis in de Snippenvlucht en Booth's HS 378, fol. 969, blijken hun kinderen:

1. *Cornelisje Cornelis Rijckendr.,* geb. ca. 1588, overl. *15* juni 1657, tr. 16 mei 1611 *Volcken Both,* wijnverkoper, overl. 4 dec. 1626, zoon van *Hendrick Thomasz.* en *Emmichje Goert Bogaertsdr. (Zie* blz. 193 e.v. van het boek Klokken en Klokkengieters uitgegeven door de Historische Commissie van de Ned. Klokkenspelver. en Booth HS 378, fol. 31, en De Ned. Leeuw, jrg. 1940, kol. 149).
   Cornelia *Rijcken,* huisvr. *Volken Both,* was 29 april 1618 oud ca. 30 jaar (nots. van Lostadt). Zij testeert met haar man 3 sept. 1624 (nots. S. Pelt) 16 okt. en 19 nov. 1626 (nots. van Lostadt). Zij koopt als weduwe het huis Cleyn Rosendaal aan de Oudegracht, weerdzijde west, 21 okt. 1636, welk huis komt aan de twee kinderen van haar zoon *Hendrick Both,* die in 1645 gehuwd was met *Cornelia* van *Diemerbroeck* (transp. acte 3 okt. 1659).

2. *Elisabeth Cornelis Rijckendr.,* overl, 28 aug. 1636, tr. 23 febr. 1617 *Joost Dareth Goriszn.,* overl, 1 okt. 1655, vermeld als bouwer van een molen in G.A. U. nrs. II 809, 1115 en als handelaar in bollen en tulpen II 2401, 2402. Hij hertr. in 1637 *Maria van Viersen,* weduwe van *Sixtus de Block.* (Zie ook De Ned. Leeuw, jrg. 1936, kol. 102.)
   Test. bij nots W. van Galen 26 dec. 1626, waar hij ladenmaker wordt genoemd en 17 juni 1633. Zie ook nots W. **van** der Houve 25 okt. 1652.

3. *Rijckje Cornelis Rijcken,* overl. 7 febr. 1648, tr. 22 jan. 1637 *Jacob van Royestein,* zoon van *Adam Jacob Cornelis* (overl. 1634) en *Judith Jans van Meerlant* (overl. 1656) (Booth HS 378, fol. 67, 1489).
   Voogden over hun kinderen [1]) zijn *Cornelis* van *Bijlevelt,* coorncoper [2]) (transp.acte 13 sept. 1650) en hun grootmoeder *Judith van Meerlant,* weduwe van *Adam van Royestein* (transp.acte 8 april 1651; zie ook 1 sept. 1648). Laatstgenoemden waren tevens de ouders van *Adriana van Royestein,* gehuwd met *Dirk van Westrenen Woutersx* (Ned. Adelsboek 1953).

4. *Anna Cornelis Rijckendr.,* overl. 17 jan. 1642, tr. *Jan van der Poel Petersz.* Hij verkoopt als weduwnaar met *Jacob van Royestein* en *Rijckge Rijcken* de helft van het huis in de Snippenvlucht aan *Cornelia Rijcken,* weduwe *Folcken Both* (transp. 8 maart 1642).

5. N.N. canonick, † jong (vlg. Booth).

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Onbekend wapen A. Op een 17de-eeuws schilderij, voorstellend een onbekend persoon in een stoel gezeten, komt in de rechterbovenhoek het volgende wapen voor: doorsneden, het bovenste deel 'bevat een zwarte staande vogel op een gouden veld; het onderste deel bevat drie gouden knoppen (2 boven en 1 onder) op een groen veld.

Door welk geslacht werd dit wapen gevoerd ?

Axel. D. J. OGGEL.

1) Zie Gens Nostra, jrg. 1963, blz. 249.

2) *Cornelis* **Aerts van** *Bijlevelt,* tr. voor schepenen 19 aug. 1643 *Teuntje Adams van Royestein,* weduwe van **Roelof Simon** *Modeus* (Inventaris fam.arch. Van Bijlevelt te Vleuten; R.A. Utr.).

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — De predikant-dichter P. A. de Génestet (1829—1861) en zijn familie, door Mr. W. de Vries. — Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften, door Tha. J. van Alff. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan* ***70, Wassenaar.***

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 30,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Mr. 0. Schutte, *p./a.* ***Hoge Raad van Adel, Zeestraat ïlb, 's-Gravenhage.***

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan de heer E. J. C. Boutmy, conservator van het Genootschap, *Bleyenburg 5,* ***'s-Gravenhage.***

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 3 **XCe Jaargang** **maart 1973**

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Dr. C. Graham Botha en Mr. G. W. Mossel, resp. sedert 1921 corresponderend en 1947 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:	**Voorgesteld door:**
0. L. G. F. ABERSON, ***Valeriusstraat 69, 's-Gravenhage.***	L. Q. BAKKER, ***'s-Gravenhage.***
Mr. H. J. F. OETGENS VAN WAVEREN PANCRAS CLIFFORD, ***Binnenweg 21, Wassenaar.***	Mr. E. J. MAC GILLAVRY, ***'s-Gravenhage.***
N. L. VAN DINTHER, Watering 12, postbus 714, Poortugaal.	E. J. C. BOUTMY, 's-Gravenhage.
W. A. RIDDER VAN RAPPARD, ***Anjelierenlaan 7, Aerdenhout.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
K. L. VAN SCHOUWENBURG, ***Ruys de Beerenbrouckstraat 6, Delft.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.
G. C. WALLES, ***Abr. Kuyperstraat 27, Zevenaar.***	Mr. P. R. TAK LABRIJN, ***Amstelveen.***

Adreswijzigingen:

J. H. BRAKKE	Rotterdam 3014, ***Serviceflat te Hoogerbrugge, Varenhof 257.***
Dr. J. P. F. Baron RUZETTE	1050 Brussel, ***Lied van Sotternieenlaan 19.***
G. W. ENGER,	Gorssel (Gld.), ***Joppelaan 82a.***
J. H. SCHULLER TOT PEURSUM	's-Gravenhage, ***Mozartlaan 7.***
R. *G.* F. WAGENER	Bredevoort-6403, ***Stationsweg 2.***
B. J. DE WITH	Ermelo, ***p/a. Halma, Stadhouderslaan. 2.***

JAARVERSLAG 1972.

Tijdens de algemene ledenvergadering op 17 juni 1972 in het slot te Zeist werd de onder-voorzitter van het Genootschap, Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, die volgens het reglement herkiesbaar was, herkozen. Het bestuur van het Genootschap was daardoor gedurende de verslagperiode als volgt samengesteld [1]):

Ir. C. M. R. Davidson (1975), voorzitter
Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg (1976), ondervoorzitter
Mr. 0. Schutte (1973), secretaris
Mr. E. J. Mac Gillavry (1973), penningmeester
Mr. E. Idema Greidanus (1973)
Drs. L. A. C. A. M. van Rijckevorsel (1975)
Dipl. Ing. A. Corts (1975)
Drs. C. 0. A. Baron Schimmelpenninck van der Oye (1974).

De algemene ledenvergaderingen werden op 17 juni en 25 november 1972 gehouden in het Slot te Zeist en Rijnland's Huis te Leiden. Na afloop van de eerste vergadering hield

1) De jaartallen achter de bestuursleden geven het jaar van aftreden aan.

mevrouw A. W. van de Bunt een inleiding over de bouwgeschiedenis van het Slot te Zeist en zijn bewoners; deze werd gevolgd door een rondleiding door het Slot. Na de lunch in Hotel Hermitage werd in de namiddag een rondrit per bus gemaakt langs een aantal kastelen aan en bij de Langbroekerwetering. De tuinen van Walenburg en de kastelen Lunenburg en Hardenbroek werden bezocht. Aan het eind van de 'middag werd thee gedronken op het Slot te Wijk bij Duurstede. Het gemeenschappelijke diner werd gehouden in Houtel Oud London te Zeist.

Na de vergadering in Leiden hield Ir. H. de Groot een lezing met lichtbeelden over het 'ontstaan en de organisatie van het hoogheemraadschap Rijnland. Hierna volgde een rondleiding door het Gemenelandshuis, waarvan de restauratie onlangs voltooid is, Een aantal leden dineerde na afloop hiervan in restaurant In den vergulden Turk.

Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg en Mr. 0. Schutte vertegenwoordigden het Genootschap op het XIe Congrès international des Soiences généalogique et héraldique te Luik. Mr. J. C. Kutsch Lojenga vertegenwoordigde het Genootschap in het bestuur van de Werkgroep genealogisch onderzoek Duitsland. Het Genootschap trad toe tot de Confédération internationale des diverses fédérations et sociétés d'héraldique et de généalogie.

Wegens de financiële moeilijkheden, waarin het Genootschap verkeert, moest per 1 oktober aan de heer P. G. P. Meyboom ontslag verleend worden als conservator van de archieven, de handschriften en de zegelverzameling. De leiding van het (gehele bureau is daarom geconcentreerd in de heer E. J. C. Boutmy, geassisteerd door mevrouw G. C. van den Boogaard-Lamboo en mevrouw A. J. Dik als assistentes. Mejuffrouw Th. J. van Alff bleef haar assistentie verlenen met fiwheerwerk en andere bezigheden. Mevrouw N. Hulst-Smith verrichte wederom een aaatal werkzaamheden voor het Genootschap; het bestuur betuigt haar gaarne zijn dank voor deze geheel belangeloos verrichte arbeid.

De aanwinstenlijst van de bibliotheek werd in mei in het maandblad gepubliceerd. Van 'deze aanwinsten werd een aantal geschonken door de Algemene Rijksarchivaris, en door Rijks- en Gemeentearchivarissen Het spreekt vanzelf dat deze bijdragen aan de bibliotheek zeer op prijs gesteld worden.

Het aantal bezoekers van het bureau [bedroeg 598 (in 1971: 421). 578 banden en 47 handschriften werden uitgeleend (in 1971: 405 resp. 20). Het aantal uitgaande brieven van het bureau bedroeg 497, van de inlichtingendienst 162 (in 1971: 486 resp. 200). De vermindering van het aantal brieven van de inlichtingendienst komt voort uit het feit, dat het bestuur deze voor niet-leden, wonende in Nederland heeft moeten sluiten: een verhoogd aantal bezoekers is hiervan mede het gevolg. Met een verkleinde personeelsbezetting wordt op deze wijze getracht een zo groot mogelijke 'dienstverlening te bereiken.

Het bestuur, hierin bijgestaan door enkele leden, heeft in de verslagperiode getracht het ledenaantal te vergroten, onder meer door het uitnodigen om lid te worden van personen, die geaoht kunnen worden belangstelling voor genealogie en heraldiek te hebben. Het toetreden van 82 nieuwe leden is onder meer het gevolg hiervan. Hier staat echter een verlies van 52 door overlijden of opzeggen tegenover. Het Genootschap telde op het eind van de verslagperiode 1040 leden.

Bovendien waren 117 instellingen en personen abonné, terwijl het Genootschap met 120 instellingen in ruil stond.

Het maandblad De Nederlandsche Leeuw telde zonder de inhoudsopgave en de index op persoonsnamen 356 kolommen. Dit is iets minder dan vorig jaar; de financiën zijn hier debet aan, De commissie van redactie bestond dit jaar uit Mr. W. W. van Valkenburg, hoofdredacteur, Mr. A. P. van Schilfgaarde en Mr. 0. Schutte; laatstgenoemde nam hierin zitting namens het bestuur. De commissie werd wederom geassisteerd door Drs. J. Fox, die zich met de rubriek boekbesprekingen belastte. Mejuffrouw van Alff bewerkte de rubriek Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften, terwijl mejuffrouw Drs. W. E. Smelt wederom haar assistentie verleende bij de correctie van de drukproeven en het samenstellen van de index op eigennamen.

Ondanks het feit dat lang niet alle aangeboden copie kon worden geplaatst, is toch weer een jaargang tot stand gekomen met een grote variatie aan onderwerpen, Gezien het feit, dat het maandblad het enige genealogische tijdschrift in Nederland is, dat vrij omvangrijke artikelen kan opnemen — zoals men begrijpt verkeren lang niet alle auteurs in de mogelijkheid hun werk, indien dit een bepaalde omvang aanneemt, als monografie te doen verschijnen — kan de 'afwisseling in de artikelen hier wel eens onder lijden. Men moge dan echter bedenken, dat het in het belang van de genealogische wetenschap in Nederland is, dat zulke artikelen niet onuitgegeven blijven.

De heer G. C. Helbers, redacteur van het Bijblad, moest tot zijn spijt om gezondheidsredenen ontslag nemen. Hij werd opgevolgd door de heer C. E. ten Houte de Lange. Twee katernen konden dit jaar verschijnen.

De ontwikkeling van de financiële situatie van het Genootschap gaf reden tot grote bezorgdheid. Het exploitatietekort bedroeg over 1972 ruim ƒ 18.000,—, waarin een reserve van ƒ 4.000,— inbegrepen is voor een pensioenreserve ten behoeve van de heer Boutmy. Een reserve van ƒ 5.000,— kwam vrij doch een nieuwe reserve van ruim ƒ 8.000,— moest worden gevormd voor de terugbetaling aan het departement van C.R.M. van een deel van de reeds uitgekeerde subisidie over 1970. Over 1971 bedroeg het tekort ruim ƒ 9.000,—.

De salariskosten inclusief de sociale lasten stegen van bijna ƒ 40.000,— tot ruim ƒ 52.000,—, de kosten verbonden aan het drukken en het verzenden van het maandblad daalden van ruim ƒ 25.000,— tot bijna ƒ 24.000,—.

Aan de batenzijde werd de overheidssubsidie verlaagd van ƒ 44.500,— over 1971 tot ƒ 30.000,— 'voor 1972. Aan contributies en abonnementen werd ruim ƒ 34.000,— ontvangen, tegen bijna ƒ 34.000,— over 1971.

Met het oog op een pensioenvoorziening werd een fondsenbezit gevormd dat op 31 december 1972 bestond uit 9 stukken van ƒ 1.000,— 8 % Nederland 1971. Door de gekozen constructie werd het vermogen van het Genootschap intact gelaten en behoefde de reserve van ƒ 9.000,—, die in 1971 was gevormd, niet te worden aangesproken. Deze is hierdoor vervallen.

Wel wend door deze oplossing de liquiditeit met ruim ƒ 7.000,— aangetast. Deze had reeds een aderlating ondergaan door de terugbetaling van een termijn van ƒ 2.500,— op een totaalbedrag van ƒ 10.615,02, dat het Ministerie terug heeft gevorderd van een eerder toegekende en reeds uitgekeerde subsidie over 1970 van ƒ 32.800,—. Een kortstondig

beroep op de bank werd hierdoor onvermijdelijk. Intensief contact, zowel mondeling als schriftelijk, met het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk resulteerde tot vreugde van het bestuur in een verhoging van de subsidie van ƒ 30.000,— in 1972 tot ƒ 50.000,— voor 1973.

Een spontane actie, ingeleid door het erelid J. K. H. de Roo van Alderwerelt, leidde tot een vrijwillige extra bijdrage van een 55-tal leden van in totaal bijna ƒ 5.000,—. Het bestuur moge deze leden nogmaals van harte dank zeggen voor deze geste, die in de niet geringe zorgen van grote steun geweest is.

Hoewel rekening gehouden moet worden met een aanzienlijke inflatoire stijging van de post salarissen, aangezien de staf op gelijke voorwaarden werkt, als die welke voor de rijksambtenaren gelden, en een soortgelijke stijging in de post „drukken en verzenden maandblad", ziet het bestuur — onvoorziene omstandigheden voorbehouden — de financiële situatie van het Genootschap met wat minder pessimisme dan een jaar geleden tegemoet.

De groep Gelderland van het Genootschap hield 8 bijeenkomsten en één excursie; de groep telt 55 leden. Ook de groep Noord-Holland hield een aantal lezingen en een excursie.

Het geslacht Graham(e),

door DR. J. MAC LEAN.

Het onderhavige geslaoht *Graham(e)* leefde in de Nederlanden van omstreeks 1640 tot 'halverwege de negentiende eeuw toen het uitstierf. *Henry Graham,* kolonel (1673-1677) van het eerste regiment der Schotse Brigade, diens zoon Sir *Charles Graham,* kolonel van het derde regiment (1691—1695), en talrijke andere officieren van de Schotse regimenten in de Nederlanden, behoorden ertoe.

Het bleek mij, dat Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins inder tijd ook belangstelling voor dit #geslacht had, getuige een dossier *Graham,* aanwezig bij het Koninklijk Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde. Volgens dit dossier zijn de in de eerste generatie vermelde personen *John* Graharn of *Killearn* en *Elisabeth Graham of Knockdolian* de ouders van de bovenvermelde kolonel *Henry Graham* van de tweede generatie.

Volgens het werk van William Anderson, The Scottish Nation (Edinburgh, London, 1882, deel II, bladz. 343) stammen de *„Grahams of Killearn"* af van de vierde zoon van de tweede Earl of *Montrose* (Schotland), welke laatste omstreeks 1480 geboren werd. Diens vader *William Graham,* derde Lord *Graham,* was lid van het eerste parlement van de Schotse Koning Jacobus IV van 7 oktober 1488. Op 3 maart 1504/1505 werd hij de eerste Earl of *Montrose;* hij sneuvelde 9 september 1513 te Flodden tegen de Engelsen; hij was driemaal getrouwd. De tweede Earl of *Montrose* was een zoon van *William*'s eerste vrouw *Annabella.*

In het bovenvermelde dossier *Graham* staat, dat genoemde *John Graham of Killearn* **een** zoon is van *William Graham of Killearn,* die trouwde met ... *Noble,* dr. van ... *Noble,* heer van Fairnoble. De laatstvermelde *William zou* een zoon zijn van *William Graham,* graaf van *Montross,* heer van Magdoch.

Blijkens Douglas, Peerage of Scotland (Edinburgh 1764), bladz. 483, is *Annabella* een dochter van *John Drummond,*

Lord *Drummond,* en trouwt *William Graham,* tweede Earl of *Montrose,* met *Janet Keith,* dochter van *William Keith,* derde Earl *Marishal.* Uit dit huwelijk *Mungo Graham,* de stamvader van de *Grahams of Killearn.*

Blijkens Douglas, idem, bladz. 482, was *Walter* Graham of *Wallacetown,* die omsteeks 1410 leefde, de stamvader van de *Grahams of Knockdolian.* **Hij** was een halfbroer van *Alexander Graham,* de overgrootvader van de bovenvermelde eerste Earl of *Montrose.*

Volgens Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, Grafzerken van Noord-Brabant, in voce Oisterwijk is het alliantiewapen *Graham-Beyhart* als volgt:

Graham: Gevierendeeld I en IV: Effen goud met een zwart schildhoofd, beladen met drie gouden schelpen; 11 en 11: In zilver drie rode rozen:

Beyhart: Gevierendeeld, 1 en IV: In zwart drie zilveren potten, waaruit natuurlijke vlammen komen, met een zilveren hartschild, beladen met een zwarte adelaar; II en III: In zilver drie zwarte lelies met afgesneden voet en een gouden hartschild beladen met drie rode palen.

Bovenstaand wapen *Graham* werd ook afgedrukt in de Kwartierstaat Storm van 's-Gravesande in het boek: Genealogische Kwartierstaten van Nederlandsche geslachten, 's-Gravenhage 1865-1873, 'deel III.

Genealogie:

I. *John Graham of Killearn,* tr. *Elisabeth Graham of Knockdolian.*

Volgens Mr. P. C. van Bloys van Treslong Prins, Grafzerken Noord-Brabant, in voce Oisterwijk, zijn genoemde personen de ouders van *Henry* ***Graham,*** die omstreeks 1635 naar Nederland kwam.

Zoon:

Henry, volgt II.

II. *Henry Graharn,* geb. Schotland omstreeks 1615, kapitein sedert 26 september 1644, majoor sedert 1662 in het regiment van Kol. Lewis Erskine (het derde regiment van de Schotse Brigade), sedert 22 augustus 1665 majoor onder kol. Walter Schot (het eerste regiment van de Schotse Brigade), luitenant-kolonel in dit regiment sedert 8 februari 1673, kolonel sedert 1 april 1673 als opvolger van Walter Schot (Ferguson I, bladz. 498), † (sneuvelt) St. Omer 11 april 1677, tr. in 1640 *Henrietta Beyhart(s) (Bayard).* geb. cmstreeks 1621, † 21 oktober 1696 blijkens haar grafzerk in de Rooms-Katholieke Kerk te Oisterwijk, dr. van *Roelof,* schout van Oisterwijk, en *Lucretia van Riviere* (die 25 maart 1621 te Oisterwijk trouwden).

De overlijdensdatum en- plaats (11 april 1677) van *Henry* ***Graham*** werden ontleend aan Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, Grafzerken Noord-Brabant, in voce Oisterwijk.

r.a. Oosterwijk no. 395, 3 januari 1628: *Jan Jansz. Timmermans* en Jan. *Reyner Heesters* hadden zich mei 1627 op verzoek van Joe *Lucretia van Reviere,* weduwe van Jonker *Roeloef Beiherts,* begeven naar het gehucht Berckel om de hoeve der vsz. Jouffre te visiteren.

Het doornemen van r.a. Oosterwijk no.'s 395 tot en met 397 gaf mij de indruk, dat noch *Henry* ***Graham*** en *Henrietta Beyhart,* noch *Lucretia van Riviere* overigens vermeld worden in de archieven van deze plaats. Vermoedelijk vertrok *Lucretia van Riviere* spoedig na het overlijden van haar man naar elders.

Ferguson 1, bladz. 454: *Henrick Grim,* edelman, onder

Capn. Levingston van het Regt Sandelants in 1639 gevangene te Callo.

r.a. 's-Hertogenbosch no. 1562 (oude nummering no. 388), bladz. 476, 8 juni 1643: Joncker ***Henry Grame*** getrouwd met *Henrica Beijharts* en Joncker ***Jacob de St. Amant*** getrouwd met Anna ***Siardina Beijharts,*** beyde vaendraghers, hebben ruzie met hun schoonmoeder over hun huwelijksgoed.

r.a. 's-Hertogenbosch, J.van der ***Meulen no. 4*** (oude nummering no. 424), fol. 11 verso, 6 oktober 1643: ***Lucretia van Rieviere*** weduwe van Jonker ***Roeloff*** *Beijaerts,* Jonker ***Henrick Graham,*** vaandrig, getrouwd met ***Henrica*** *Beijers,* dochter van Jor. ***Roelof*** voornoemd, Jor. *Jacques* ***de St*** Amant, getrouwd met Anna ***Siardina Beyers,*** ook een dochter en de onmondige ***Maria,*** transporteren 1½ loopensaet lants onder Oisterwijk genaamd Blockshecken tussen *Francois* ***Beyaerts*** en de pastorie.

Henry Graham, luitenant van Capt. ***Erskine, volgt 26*** september 1644 ***John*** *Schortes* (*Shiortes*) als kapt. op. Ontvangt commissie als kapt. 28 november 1645 (Ferguson, deel I, bladz. 329330).

Capt. Grim lag in garnizoen te Grave 1646-1648, 1654, 1656, 1658, 1660-1665. Het regt. Grim lag te Breda 1676, 1677 etc.

De comp. van ***Henry Greme*** ging 21 oktober 1657 van Grave naar Grol1 (Groenloo). Op 9 december 1658 lag Greme te Medemblik.

Op 4 maart 1659 lag *Graime* te Grave, op 20 maart 1659 moest hij op Texel inschepen naar Denemarken.

Ferguson 1, bladz. 535, 20 december 1665: „Major ***Harrie Grahame*** denounced rebel and put to the horn as fugitive . .", omdat hij zijn eed aan de koning van Engeland brak en de eed van trouw aan de Staten deed (de Tweede Engelse Oorlog begon in 1665).

not. Delft, no. 2131, 11 september 1668: ***Anna Charlotte de*** *Bayard,* weduwe van de Heer de St ***Amand,*** haar zwager *Henric* ***Graham,*** majoor van Colonel Schot, wonende te Utrecht. Over een transport van weilanden in de Meijerij van Den Bosch van 1 december 1652.

Ferguson 1, bladz. 470: *Hugh* ***Mackay*** volgt ***Henry Graham 28*** april 1677 op als kolonel van het eerste regiment der Schotse Brigade.

De Willebois, Beurzen-Stichtingen 's-Hertogenbosch, 's-Hertogenbosch 1905, deel III, bladz. 183-185, 27 februari 1685: *Henrietta* ***Beyhardts*** weduwe van Col. ***Ghreham*** verzoekt tot steun in haar ouderdom het genot van inkomen. Het inkomen der fundatie beloopt 43 g. 14 sts. Haar zoons ***Hendrik,*** *Willem* en ***Pieter*** genoten jaarlijks door gunst van Ho. Mo. 64 g. 10 sts.

Op 28 juni 1748 collatie uitgebracht door ***Ewoud Hendrik Storm van 's-Gravesande,*** getrouwd met ***Johanna*** *Charlotte Boijd,* dr. van (.....) ***Boud*** in leven capitein en *Louisa* ***Johanna*** *Grahame* dr. van ***Hendrina*** *Baijards* en ***Henri Grahame.*** Het bovenstaande betreft een fundatie gesticht door D. *Jois* ***Beyhardts*** volgens zijn testament van 29 oktober 1616 (vermeld in deel III, bladz. 173-182).

Kinderen:

1. *Lijsabet Lucretia Grame,* ged. 's-Hertogenbosch (Grote Kerk) *16 augustus 1643* (als dochter van Vendrich *Hendrick Grame en Joffrou Hendrina Beijers; get.* Captijn *Thomas Leuestijn* (*Livingston*), Joffrou *Maria, en* Joffrou *Maria Baijers*).

2. *Henry,* volgt IIIa.

3. *Jacobus Rudolphus Grim,* ged. Grave 15 maart 1648 (als zoon van Capitain *Grim,* moeder onvermeld).

   Wellicht is hij identiek met Joncker Jacobus *Grahame* j.m., luitenant onder de comp. van Majoor Connocke, in garn. te Zaltbommel, tr. Gorinchem 20 juni 1677 (ondertr. 19 mei, attestatie naar Zaltbommel 20 juni) Juffr. ***Anna Connocke*** j.d. wonende te Gorinchem.

4. *Johannes Graham,* ged. Grave 11 augustus 1650 (als zoon van Capt. en Commandeur *Graham:* moeder onvermeld).

5. *Anna Elisabeth Graham,* ged. Grave 5 juli 1652 (als dochter van de Commandeur *Graim,* moeder onvermeld), Waals lidmaat te 's-Hertogenbosch Pentecote 1680, † 6 oktober 1723 tr. 1 e *Philip Jacob Beyharts,* Ridder des H.R.R., † Boxtel 6 september 1689, zn. van *François,* Ridder des H.R.R. en *Anna Lemmius;* tr. 2e 's-Hertogenbosch 27 juli 1698 *Reynier van Buuren,* geb. Rotterdam 19 juni 1655, ontvanger van het Kwartier van Maasland, † 21 maart 1699, zn. van *Reinier* en *Maria Bril,* en weduwnaar van *Elisabeth van Hamel; tr. 3e Helm* baron *von Wrangel,* kapt. in Oostenrijkse dienst.

   Bovenstaande gegevens werden gedeeltelijk ontleend aan A. F. 0. van Sasse van Ysselt. De voorname huizen en gebouwen van 's-Hertogenbosch etc. II, bladz. 293 en De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1932, kol. 348-349.

6. *Louisa Johanna Graham,* geld. Grave 22 augustus 1653 (als dochter van Captein *Grame,* moeder onvermeld), vermeld als *Louisa Grame,* mademoiselle, op 28 oktober 1691, tr. 1692/1694 *James Boyd,* kapitein van een compagnie Schotten in het regiment Colyear, † Schotland in 1702, tweede zoon van *William,* Earl *of Kilmarnock* en *Johanna Cuningham* (Genealogische Kwartierstaten van Nederlandsche slachten, 's-Gravenhage 1865-1873).

   Louisa Grahame lidmaat (Waals) te 's-Hertogenbosch Pentecote 1680.

   Blijkens Ferguson was James ***Boyd*** vanaf 1692 tot 1703 kapitein in het regiment Colyear.

   In 1704 is ***Colin Cambel*** kapt. in plaats van ***James Boyd.***

   James Boyd gaat 27 oktober 1701 voor vier maanden naar Schotland om te recruteren, (Ferguson II, bladz. 52).

   Vermoedelijk overleed ***James Boyd*** begin 1702 tijdens de recrutering in Schotland.

7. Sir *Charles Graham,* ged. Grave 13 april 1657 (als *Carolus Grahame* zoon van Captain *Grahame* en Juffer *Hendrina),* van 1 september 1691 tot 4 november 1695 kolonel van het 'derde regiment van de Schotse Brigade, † 24 augustus 1707, tr. (oodertr. Tiel 26 augustus 1683, ondertr. Gorinchem 29 augustus 1683, attestatie naar 's-Hertogenbosch of elders) *Johanna van Rielen,* ged. Brielle 16 januari 1653 (get. Mr. Jacob Commersteijn en Cornelia van Gellinckhuijsen), dr. van *Daniel,* secretaris van Brielle 1642—1677, en (getrouwd Brielle 31 januari 1651) *Jacomina* ***van Gellinckhuisen, en*** weduwe van *George Boxel.*

   Johanna van ***der*** *Riele,* j.d. in de Briel, tr. Gorinchem 15 november 1667 (ondertr. aldaar 23 oktober en ondertr. Brielle 16 oktober) *Georgius Boxel,* j.m. van Gorinchem, luit. in de comp. van Capt. Joan van Troston.

   Hun dochter ***Anna*** *Boxel,* trouwt George ***Ramsay,*** kolonel van het derde regiment der Schotse Brigade 1688-1692 en luitenant-genera1 van de Schotse infanterie (zie de Geslachtboom van Doen Beyens).

   not. Gorinchem, no. 4019, 6 aug. 1683: Juffr. ***Anna*** *Boxell* j.d. benoemt tot erfgenaam haar moeder ***Johanna*** van *Rielle,* weduwe van Capt. *Georgie Boxell.*

   Jannetgen van *Riele* deed te Brielle belijdenis in 1669 blijkens' H. de Jager, De Brielsche Vroedschap in de

jaren 1618-1794 (Rijswijk, 1904), bladz. 72, waar men gegevens aantreft over de geslachten ***Van Riele*** en *Boxel.*

nots. Th. Dael te Gorinchem, no. 4012, 25 mei 1672: *Charels* ***Grim,*** soone van 'D Heer ***Henrick Grim*** Luijt. Coll., vaendrager van desselfs companie out omtrent 15 Jaren, attesteert. Op 25 mei 1672 reed hij van de stad Utrecht naar Gorinchem.

Raad van State no. 1530, bladz. 96. 23 oktober 1673: ***Charles*** *Graham,* adjudant van het regiment van ***Henry Graham*** sedert 1 januari 1673. Volgens blz. 226: ***Charles Graham*** Capt. Luit. van Col. *Graham* 10 mei 1675 Capt. inplaats van *Broigevel Lloidt.*

Charles ***Grahame*** Capitaine Waals lidmaat te 's-Hertogenbosch december 1680.

Charles Graham 1 april 1691 Brigade major van de Engelse en Schotse regimenten. „Broke" in 1697 (Ferguson 1, bladz. 510).

r.a. 's-Hertogenbosch no. 508. fol. 305 verso. 1 februari 1694: *Charles Grahame* koopt een huis. 'Hij verkoont dit buis 15 juli 1697 aan zijn broeder *Willem Lodewijk* ***Grahume*** (r.a. aldaar no. 511, thans no. 1686, fol. 33).

Ons Voorgeslacht 1971, bladz. 115, 8 mei 1696 en bladz. 117, 3 juli 1696: ***Jochum Assverius*** *Roosendael,* gemachtigde van ridder ***Charles*** Graham en zijn vrouw *Johanna* ***van Riellen,*** draagt leenen van de heerlijkheid Heenvliet over.

Volgens „Het Staatse Leger" ontving ***Charles Graham*** een Engelse commissie tot kolonel op 1 september 1691, die 4 november 1695 wegens de overgave van Dixmuiden gecasseerd werd. Volgens dezelfde bron overleed bij 24 augustus 1707.

8. Willem Lodewijk, volgt IIIb.

9. *Peter,* volgt IIIc.

10. *Everwina Grahame,* ged. Grave *19* januari *1659* (als dochter van Capitein *Grahame* en Juffr. *Hendrina*).

ll. *Charlotte Lelia Grahanze,* ged. Grave 10 juli 1661 (als dochter van Capitain *Grahme* en *Hendrina* ***de*** *Bayard*).

IIIa. *Hendrik Grahame,* geb. omstreeks 1645, kapitein 3 augustus 1673, later luitenant-kolonel, † Walcourt (Vlaanderen) 25 augustus 1689 (Ferguson I, bladz. 502), tr. le 's-Hertogenbosch (ondertr. aldaar 4 april 1682) *Maria Groenhoff,* j.d. van 's-Hertogenbosch, † 17 februari 1683 (blijkens haar grafzerk te 's-Hertogenbosch), dr. van *Adryaen,* auditeur-militair over de garnizoenen en forten aldaar, en *Anna Blom*; tr. 2e (als Capt. in garnizoen te 's-Hertogenbosch; ondertr. aldaar 5 februari 1684, ondertr. Bergen op Zoom 3 februari, attestatie naar 's-Hertogenbosch 21 februari 1684) *Agidia Adriana van Schoonhoven,* ged. Grave *23* november 1659 (als *Jelesina Adriana van Schoonhoven),* † 19 oktober (not. 693), begr. Bergen op Zoom 24 oktober 1739, dr. van Joncker *Philip en* Juffr. *Leonora van Sfepraef. Zij* hertr. (wonende te 's-Hertogenbosch, ondertr. Willemstad, met attestatie van 's-Hertogenbosch in dato 2 mei 1704) *Jan van der Vorst,* majoor regiment mariniers van de Brigadier Sint Amant, in garnizoen te Willemstad, attest. naar 's-Hertogenbosch 18 mei 1704 (Nederlandsche Leeuw 1960, bladz. 368), blijkens not. 693 was hij kolonel, begr. te Bergen op Zoom 11 december 1725.

Egidia Adriana van Schoonhoven testeerde met haar man voor notaris Lambert van Sambeeck te Bergen op Zoom op 28 februari 1720 (no. 396). Zij testeerde weer voor notaris P. Aelmans op 30 juli 1736 (no. 517, akte 467). De door haar nagelaten goederen werden gekaveld voor notaris P. Aelmans te Bergen op Zoom op 29 november 1739 (no. 520, akte 693). Uit de laatste akte blijkt, dat haar kinderen allen overleden waren, daar haar nalatenschap terecht kwam bij neven en nichten uit huwelijken van haar zusters. Voor de inventaris raadplege men not. 520, akte 688, 28 november 1739, waarin 105 titels van boeken.

Egidia Adriana van Schoonhoven had een zuster *Charlotte Elizabeth* ***van Schoonhoven,*** ged. Grave 30 juni 1656, ondertr. Zwolle 12 juni 1684 *Frederick Kunningam,* Capt. in het Regiment *Balfour* vanaf 19 mei 1677, die 13 april 1688 opgevolgd werd door Alexander *Gordon.*

Hun zoon ***James*** Cunzinghame, ged. Hendrik Ido Ambacht 10 juni 1685, was in de periode 1712-1713 luitenant in het Regiment Murray.

Hun dochter ***Leonora Margaritha*** Cuninghame, geb. omstreeks 1686, meerderjarig in 1712, begr. Namen (Waals) 8 november 1723 (als Madame *Bain*), tr. omstreeks 1718 Ds. ***Donald Bayne,*** vanaf 1709 predikant van het eerste Regiment der Schotse Brigade. Hun kinderen ***John Bayne,*** ged. Doornik 31 januari 1722 en ***Alexander Bayne,*** ged. Namen 26 september 1723 waren samen met Brigadier ***Alexander*** *Halkett,* zoon van *Cornelia van* ***der Vorst,*** erfgenamen van het echtpaar *van* der ***Vorst-van Schoonhoven.***

In de akte van 30 juli 1736 (not. 517) is nog sprake van een nicht *Francoise* ***Palm,*** moeder van Anna *Mackleod* en van ***Anna's*** broer .. ***Mackbod,*** die *f* 5000 zullen erven van ***Egidia*** *Adriana* ***van Schoonhoven.***

Uit not. prot. no. 649, 14 december 1712 (nots S. de Moraaz te Dordrecht) blijkt, dat ***Francosia Adriana*** *Palm* ***getrouwd*** was met Capt. ***Angus Mackloet.*** *Francosia* ***Adriana*** *Palm* wordt daar vermeld als enige dochter van Brigadier ***Adam*** *Palm.* ***Adam Palm*** en *Govert*dina *Cornelia van* ***Schoonhoven*** lieten in 1684 en 1687 te Hendrik Ido Ambacht kinderen dopen.

Raad van State no. 1530, fol. 81 do, 3 augustus 1673: ***Henry Graham,*** vendrig in de comp. van Maj. Generaal Kirckpatrick, Capt. inplaats van wijlen Frederick Sandelandts.

Fiches Bibliothèque Wallonne: ***Henri Grahame*** Capitaine Devenu membre à Bois-le-Dut Décembre 1680.

not. 's-Gravenhage no. 1017, bladz. 115, 14 augustus 1683: ***Henry Graham,*** Capt. in het regiment Mackay, is geld schuldig.

r.a. 's-Hertogenbosch no. 502 fol 124 verso, 2 maart 1684: De herberg de Gans toegescheiden aan *Cornelis Gans,* ridder-baronet, heer van Nuland, Bommenede en Blois; ***Diederick Ruysch,*** commissaris van de monsteringen en Raad van den Bosch, getrouwd met *Leonora Wylde* enige erfgename van haar moeizegster ***Henrietta Maria*** *Blom,* de dochter van Nicolaas en ***Elisabeth*** *Wylde;* ***Johan Hendrik van*** *Goolen* luitenant der cavallerie en schepen van 's-Hertogenbosch, getrouwd met ***Catharina Groenhooft,*** dr. van ***Adriaen,*** auditeur- militair te 's-Hertogenbosch en ***Anna*** *Blom* en ***Henry Graham*** luitenant-kolonel als weduwnaar en erfgenaam van *Maria Groenhooft,* dochter als voren.

not. 's-Gravenhage, no. 437, bladz. 261 etc., 1 april 1687: *Martha* ***Leuingstone*** getrouwd met luit. kolonel *Joan* ***Alexander*** *Lader* (*Lauder*) verkochten in der tijd landerijen aan Capt. ***Henry*** *Graham* getr. met *Ægidia* ***Catharina van*** *Schoonhoven.* ***Lauder*** is overleden.

Blijkens Ferguson 1, bladz. 502 en 515, verliet ***Henry*** *Graham* Holland in 1688, toen hij kapitein werd in het regiment *Wauchope* (Scots Foot), dat in 1688 door Koning Jacobus II van Engeland opgericht werd en door Frankrijk betaald werd. *Henry Graham* werd in een schermutseling met de Luxemburgers op 25 augustus 1689 te Walcourt (Vlaanderen) gedood.

Jhr. Mr. A. F. 0. van Sasse van Ysselt, De voorname huizen en gebouwen van 's-Hertogenbosch, deel 1, bladz. 197, 4 juli 1698: ***Egidia Adriana*** *van* ***Schoonhoven,***

weduwe van de luitenant-kolonel ***Henry Graham,*** die weduwnaar was van ***Maria Groenhooft*** en de uitvoerder van de uiterste wil van ***Johan*** *Hendrick van Goolen* ***(voor*** de helft) en *Diederick Ruijsch,* weduwnaar van *Leonora Wylde* (ook voor de helft) verkopen De Gans.

Journaal van Constantijn Huygens Jr. 1, bladz. 240, 4 maart 1690 (Engeland): joff. *van Schoonhoven,* ***we-*** duwe van Lt Col. ***Graham,*** verzocht de Koning onderhoud. Zie ook 1, bladz. 245, 20 maart 1699.

Kinderen:

1. *Philip Willem Grahatn,* geb. omstreeks 1684, kapitein van een comp. Schotten, leeft 17 december 1717, † kinderloos in 1719.

   Raad van State no. 1815, ***Ph. Grahame, 9 augustus 1708*** luitenant onder Coliear. Hij volgt 26 augustus 1710 (Ferguson) Simon *Fraser* als captain op (derde regiment), † in 1'719 zonder descendenten.

2. *Ambrosius Graham,* geb. omstreeks 1685, luitenant in Hollandse dienst, ongehuwd, † voor 17 december 1717.

   Raad van State no. 1815: ***A.*** Graham, luit. 23 juli 1716 onder Douglas.

3. *Henriette Louise Graham,* geb. omstreeks 1686, werd Waals lidmaat te 's-Hertogenbosch 27 augustus 1702, tr. Hendrik Ido Ambacht 17 december 1709 *Daniel Makneel,* luitenant in Engelse dienst (Dossier Graham).

   De inzegening van dit huwelijk te Hendrik Ido Ambacht wordt verklaard door het feit dat Adam ***Palm*** en *Goverdina Cornelia* van. ***Schoonhoven,*** oom en tante van de bruid, te Hendrik Ido Ambacht woonden.

   r.a. Dinther no. 74. fol. 155—156. 17 december 1717: ***Philip Graham,*** Capiteijn van een compagnie Schotten, had proclamatie gegemen aan ***Willem Lodewijk Graham,*** Heere van Avesteijn, en aan Mr. ***Paulus*** *Suijskens,* advocaat te 's-Hertogenbosch, om huizen te veilen in de Minnebroerstraat en de Nieuwstraat te 's-Hertogenbosch. De magistraat van 's-Hertogenbosch stelde ***Willem Lodewijk Graham*** als voogd aan over wijlen ***Ambrosius Graham,*** luijtenant, van wiens, testament ***Willem Lodewijk*** Graham nu executeur is. ***Philip Willem Graham*** is universeel erfgenaam van zijn broeder ***Ambrosius Graham. Willem Lodewijk Graham*** toont de rekeningen van de verkoop van bovenvermelde huizen. Het blijkt, dat ***Philip*** *Willem* ***Graham*** een hypotheek van *f* 3000 op genoemde huizen had genomen met ***Willem Lodewijk Graham*** als borg. ***Philip Willem*** Graham had bedragen van *f* 1550 en *f* 2500 geleend van ***Willem Lodewijk Graham.*** Er is nog sprake van slot van rekening tussen *Willem* ***Lodewijk Graham*** en ***Am,-*** *brosius* ***Graham*** waarbij de laatste aan de eerste *f* 372 schuldig bleef.

IIIb. *William Lodewijk Graham,* heer van Avesteyn (sedert 1695), geb. omstreeks 1660, luitenant-kolonel van een regiment Schotten in 1695, koopt 5 augustus 1695 Huize Avestein onder Dinther en het Ridderhof ten Bogaerde aldaar, schepen van 's-Hertogenbosch 1715, 1725, schepen en raad van 's-Hertogenbosch sedert 1 oktober 1725, raad in 1720 en 1728 aldaar, schepen van Dinther 1728-1730, begr. Dinther 17 oktober 1741, tr. omstreeks 1690 *Sara van Kouwenhoven,* geb. omstreeks 1660, † Huize Avestein in 1720, dr. van *Jacob,* heer van de Streuyt, en *Sara van der Graaf* (Ons Voorgeslacht 1971, bladz. 91).

not. 's-Gravenhage no. 1017, 158, 30 november 1685: ***Willem Grahame*** vendrich onder Capn. ***Charles*** *Grahame,* is geld schuldig.

Raad van State no. 1532, bladz. 115, 4 februari 1686: *William* ***Grahame*** Capt. in plaats van Capt. William

Stuart, bediend vanaf 19 januari 1686, ter repartitie van Zeeland. Hij diende in het Schotse Regiment Ossery (Ferguson 1, bladz. 313 en 315) in de periode 1686—1689.

not. 's-Gravenhage no. 777, bladz. 801 etc., 22 februari 1686 (nots H. Borsman): Capt. ***William*** *Grahame* in het regiment van My Lord Pembrouke ontving een door *Henry* ***Grahame*** en *C(harles)* ***Graham*** „loving brothers", gezonden brief, bestemd voor Capt. *Graham,* die broer van Capt. ***William Grahame*** is (blijkbaar is bedoeld ***Peter*** *Grahame).*

Uit not. 's-Gravenhage no. 1015, bladz. 140 etc., 18 februari 1687 blijkt, dat *William* ***Grahame*** in het begin van het jaar 1686 kapitein in het Regiment Ossery was. ***Paulus White*** sergeant van de comp. van kapt. ***Henry Graham*** verklaart op verzoek van luit.-kolonel Hayles(?), dat hij (White) sergeant was toen de comp. nog geleid werd 'door kapitein *William* ***Grahame.*** In het voorjaar van 1686 kwamen 90 recruten voor het regiment van wijlen Qssery aan, waarvan ***William*** er door loting zeven kreeg, van welke er twee in het garnizoen stierven (30 en 25 jaar oud).

Journaal van Constantijn Huygens, deel 11, bladz. 414, 22 sept. 1694 (Nederland): Cor. ***(Charles) Graham*** wilde het commandement van Den Briel voor zijn broer hebben.

r.a. Dinther no. 46, fol. 209, 29 september 1696: den Ho: Ed geboren Heere *William* ***Graham,*** Heere van Avesteyn, verkoopt aan Jan *Wijnants* c.s. een hoijbeemt gent. den laegen beemt, gelegen aan de reviere de a.

r.a. Dinther no. 46, fol. 275, 11 december 1698: De Heer ***Willem*** Graham entameerde voor het gerecht van de Stadt S: Bossche een procedure. De Heer ***David Niekens*** en de schepen Jan Jan *Joosten* begeven zich naar de Raad van Brabandt te 's-Gravenhage.

r.a. Dinther no. 47, fol. 13 verso-14, 7 oktober 1699: *Guiliam* ***Grahame*** wonende alhier heeft een brouwketel om voor zijn familie te brouwen.

Olifier van ***Herrevelt*** 's lants deurwaerder gaat ter instantie van Adriaen ***Tabbers*** paghter der wijnen en bieren over Dinther samen met zijn medestaender ***Iwen de*** *Loijer* op ***2*** oktober, met schepenen en een subst. vorster in het huis van ***Grahom*** wijn, bier en brandewijn tellen. Graham zette De Loijer buiten de deur.

r.a. Dinther no. 47, fol. 56 verso, 2 november 1701: Drossaard en schepenen van Dinter bezochten samen met de Heer en Mr. ***Jacob*** *van der* ***Houwen,*** Heer van Heeswijk ende Dinther, de reviere de Aa, over de huijsinge van Avesteijn ende aldaer comende troffen zij de Heer ***Willem Graham*** aan staande' voor dit huis op de reviere d'Aa met een degen en een snaphaen terwijl hij zei tegen gemelde Heer van Heeswijk en Dinter, die op de gemeene wech van Schijndel stond andere zijde van de Aa, met alleen een degen: Hontsvot wat doet gij op mijn landt. Toen de gemelde Heer vroeg tegen wien seght gij dat, legde ***Grahame op*** hem aan. ***Van der Hoeven*** zei toen: „Schurck schiet maer toe" etc. (zie ook no. 47, fol. 57, 2 november 1701 en fol. 56, 29 oktober 1701; fol. 57 ***verso-58, 9*** november 1701, fol. 60 verso-61, 4 december 1701).

r.a. 's-Hertogenbosch no. 1692, fol. 217, 8 juni 1705: *Willem* ***Graham,*** Heere van Avesteijn, stelde zich 21 april 1705 voor schepenen van 's-Hertogenbosch voor drie jaar borg voor *Cornelis van Vrijberghe,* ontvanger van de verpondingen in het Quartier van Oisterwijck.

r.a. Dinther no. 48, fol. 120, 9 maart 1709: ***Willem Lodewijk Grahame,*** Heere van Avesteijn, borg voor Mr. *Graswinckel,* ontvanger der verpondijngen over het quartier van Kempelandt in de meijerije van 's-Hertogenbosch.

Willem Lodewijk Grahame wordt vermeld in het Archief van de Raad van State: no. 169, fol. 1743, 29 juli 1709 waar sprake is over zijn borgschap voor Mr. ***Graswinckel,*** no. ***722*** (een op ***27*** april 1716 ontvangen brief); no. 762 (een brief op 30 november 1723 verzonden uit 's-Gravenhage; no. 768 (in een brief uit 's-Gra-

venhage van 1 maart 1725 is sprake van het onbetamelijk gedrag van *Willem Lodewijk Graham,* schepen en Raedt van 's-Hertogenbosch) ; no. 797 (in een brief van 26 augustus 1730 is sprake van een request, dat hij in 1724 te Dinter indiende). Zie ook no. 195: fol. 14 verso, 371, 536 en 564 verso.

r.a. Dinther no. 75, fol. 248-250, 14 januari 1727: ***Willem Lodewijk Grahame,*** oud schepen en raad van 's-Hertogenbosch, testeert. Hij legateert aan zijn kinderen Sara, Jacob, ***Pieter*** en ***Maria*** ieder f 20,—. Zijn verdere kinderen *Wilhelmus, Dorothea* en *Arent Grahame* zijn zijn universele erfgenamen. Hij casseert dit testament op 23 april 1727 (fol. 254).

r.a. Dinther no. 75, fol. 156 verso-227, 14 februari 1726: Inventaris van de nagelaten boedel van Sara van. ***Couwenhoven,*** opgemaakt door haar man ***Willem Lodewijk Grahame.*** Op fol. 168 is sprake van een huis in de Putstraat te 's-Bosch, ten dele aangekomen van wijlen Col. ***Charles Grahame.*** Op fol. 169 wordt genoemd ***Ambrosius Grahame,*** overleden vóór zijn broeder ***Philip Grahame.*** Op fol. 169 verso is sprake van wijlen *Lijsbet* ***van Couwenhoven,*** zuster van Sara van ***Couwenhoven,*** in verband met land in Coomansvaart, leenroerig aan den Huijse van Heenvliet. Ook wordt genoemd Mr. *Pieter van Couwenhoven,* in verband met land in de Nieuwe Struyt. Op de fol. 180 verso-182 een lijst met boeken. Op de fol. 179 verso-180 worden de volgende portretten genoemd: een portret van de Hertog *van Montrost,* van de graaf van ***Hoorn,*** van de gravin *d'Hornes,* van zijn vader wijlen Col. *Grahame,* van Col. *Kilpatrix,* van ***Jacob Kouwenhoven*** en zijn vrouw, van ***Lotje Graham,*** zuster van ***Willem Lodewijk Graham.*** van' Juffr. ***Van der Noot,*** van zijn broer Col. ***Graham:*** Volgens fol. 227-228, 4 maart 1726 compareren ***Willem*** Grahame vaandragher in het Regiment ***Halket*** broeder van *Sara* ***Jacoba Grahome, Emont Davidt Thielen ge***trouwd met *Maria* Grahame, *Jacob Grahame,* Mr. ***Pieter van Couwenhove,*** oom van de onmondige broers en zusters *Dorothea* en *Arent* ***Grahame.***

r.a. Dinther no. 77, fol. 146 verso-147, 8 juni 1737: ***Willem Lodewijk Grahame*** Heer van Avesteyn, oud-Schenen en Raad der Stad 's-Hertogenbosch. geeft procuratie aan Mr. *Antony* ***van*** *Heurn,* pensionaris *der Stad 's-Hertogenbosch. om de eed te doen. die Regenten der Stad 's-Hertogenbosch immediaet 'na het veranderen van de Schepenstoel moeten afleggen.

idem no. 78, fol. 76-78, 11 augustus 1741: ***Willem*** *Lodewijk Grahame,* Heer van Avesteijn, oud Schepen en Raad der Hooft Stadt 's-Hertogenbosch, die 1 augustus 1741 bij Resolutie aangesteld werd tot Secretaris der Huwelijxe saake te 's-Hertogenbosch, legt mits desselffs swakheyd, de eed af in handen van *Peeter* ***Thonis van Stratem*** president schepen te Dinther.

Tevens ontvangt ***Steven Harpert de*** *Groulart,* secretaris van 's-Hertogenbosch, procuratie om dit ambt waar te nemen.

idem no. 78, fol. 88 verso-104, 16 en 19 december 1741: Taxatie van de goederen, door ***Willem Lodewijk Grahame*** nagelaten, op verzoek van ***Willem*** *Grahame* Capt. onder Halket. Op de fol. 91 verso-92 verso is sprake van schilderijen. De waarde van Avesteyn is *f* 3500,— en die van het Ridderhoff ten Bogaard, een hoeve van 28 à 29 morgen, is *f* 5500,—.

Kinderen:

1. *Sara Jacoba Grahame,* ged. 's-Hertogenbosch (Waals) 28 oktober 1691 (get. Pierre van Kouwenhoven, Mlle Louise Grahame), Waals lidmaat aldaar 1 april 1714, begr. Dinther 28 november 1747 (als ***Maria Katriena Graham*** wed. van de Hr. ***Marsian),*** tr. (als *Sara Jacoba Grahame,* j.d. van 's-Hertogenbosch, ondertr. 's-Gravenhage 15 september 1737) *Jean Baptiste Marchamp,* ged. 's-Gravenhage (R.K. Oude Molstraat) ... (als *Jo(annes)* ***Baptista Ignatius Marchant,*** get. Ludovicus Ignatius Rosar, Franciscus van Roer en Maria Struijs), † vóór 4 febr. 1738, zn. van *Jo(annes) Carolus* en *Margarefha Krien.*

Beiden wonen in 1737 te 's-Gravenhage.

r.a. Dinther no. 77, fol. 162-163 verso, 4 februari 1738: Mevrouwe Sara ***Jacoba Grahnme,*** weduwe van de Hr. *J.* ***B. Marchamp,*** bekent van *Willem* ***Lodewijk Grahame*** haar legitieme portie te hebben ontvangen. Zij verblijft thans op Avesteijn en zag de inventaris van 7 juni 1727 gepasseerd voor notaris van Brugge (te 's-Hertogenbosch). Er is sprake van processen voor de Raad van Brabandt van Sara ***Jacoba Grahame, Jacob Grahame*** en *Emond* ***David*** van *Thielen* ***ter*** eenre contra ***Willem Lodewijk Grahame*** als gedaagde.

r.a. Dinther no. 78, fol. 23-24, 17 oktober 1740: Mevrouw *Zara* ***Jacoba Grahame,*** wed. van de Heer *Johan Babtist Marschamp,* geeft procuratie aan ***Jacob*** *Rijnsendt,* schout en secretaris van den Ouden Hoorn, naar het Geregt van Cool. Hij moet te Cool geld ontvangen van de secretaris ***Willem van*** *Mierop* aldaar in verband met de insolvente boedel van Mr. ***Pieter van*** Couwenhouen. Verder moet *Rijnsendt* te Heenvliet 1 gemet in 4 gemeten 72 roe in de polder Commervaart no. 7 met de Corte Meeldijck en een Coppel Capoenen op de woning van Maarten Vrij verheffen (verheven door Mr. ***Pieter-van Couwenhoven 7*** februari 1683).

idem no. 78, fol. 208 verso-210, 22 januari 1743: Mevrou Sara ***Jacoba Grahame,*** wed. van ***Johan Baptist*** *Marchamp,* en Juffr. ***Dorothea Grahame,*** beiden wonende te Dinther, doen afstand van de nalatenschap van hun ouders.

idem no. 79, fol. 9-10, 8 mei 1744: Mevrouw *Zara* ***Jacoba*** *Grahame,* wed. van d' Heer ***Johan Baptist*** *Marchamp,* wonende alhier geeft procuratie aan ***Jacob*** *Rijnsent* om het bovenvermelde land te Heenvliet te tränsporteren.

2. Mr. ***Henry Grahame,*** geb. omstreeks 1693, advocaat te 's-Hertogenbosch, † ongehuwd.

Henry Grahame, Buscoducensis, werd in 1712 student te Utrecht.

Volgens A. J. van der Aa, Biografisch Woordenboek, Haarlem 1859 was ***Hendrik*** Graham, advocaat te 's-Hertogenbosch een groot liefhebber der Nederlandse historiepenningen.

3. *Jacob,* volgt IVa.

4. *Charles Grahame,* † vóór 14 februari 1726.

Charles Grahame wordt vermeld als zoon van ***Willem Lodewijk Grahame*** in r.a. Dinther no. 75, fol. 202, 14 februari 1726: tractement door de vader ontvangen.

Volgens het Dossier Graham in het Bureau van het Genootschap, ging *Charles* ***Grahame*** naar Indië.

5. *William* Grahame, heer van Avestein 1743-1763, geb. omstreeks 1696, kapitein in het tweede regiment van de Schotse Brigade 24 juli 1731, majoor 21 maart 1746, luit.-kolonel 26 maart 1748, begr. Dinther 10 maart 1763 (het grafboek van de Sint Janskerk te 's-Hertogenbosch vermeldt: luit. kol. ***Grahame,*** begr. te Dinther 10 maart 1763).

Van genoemd regiment waren de volgende personen kolonel: ***A. Halkett 1716-1741. De Villegas 1741-1746. Stewart 1746-1754,*** *Stuart* ***1754-1783.***

Raad van State no. 762, 15 december 1723 en no. 208, fol. 945, 17 december 1724: Drie maanden langer verlof voor de vaandrig *William* ***Graevne*** onder Halket. Voor verdere vermeldingen raadplege men het Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie, deel XXIV (1970).

r.a. Dinther no. 75, fol. 228 verso-229, 4 maart 1726: ***Willem Grahame,*** vaandrager in het regiment Halket, testeert en benoemt tot erfgenaam zijn vader ***Willem Lodewijk Grahame*** en daarna zijn jongste zuster ***Dorothea Grahame.***

r.a. Dinther no. 77, fol. 51 verso-57 verso, 4 en 8 februari 1735: *Archibald Lile,* 22 jaar, Looper (koerier) van Brigadier ***Halquet*** en ***Pieter*** *Chapman,* tamboer in het regiment ***Halquet, 21*** jaar, waren 22 december 1734 ten huize van ***Willem Lodewijk Grahame*** Heer van Avesteijn. 's Morgens halftien vielen boeren met bijlen en karren in de houtwasch van een perceel hooiland, dat eigendom was van de onmondige kinderen van *Emond* ***David van Thielen*** en ***Maria Grahame.*** *Johannis* ***van*** *Puyffelen* kapte hout. Jan *Gerards,* 19 jaar, knecht van de Heer van Avesteijn attesteert mede. De verklaringen gebeuren op verzoek van ***Willem Grahame,*** Capt. in het regiment ***Halquet,*** in garn. te Bergen op Zoom.

idem no. 78, fol. 131-134, 13 maart 1742: Capt. ***Willem Grahame*** verpacht, mede namens de andere erfgenamen van zijn vader, een hoeve etc. aan ***Anthony Janssen Giaudemans.***

Raad van State no. 252, fol. 231, 7 maart 1743 en no. 859, missive uit 's-Hertogenbosch 4 maart 1743: Capt. ***Willem Grahame*** onder Halkett, zoon van wijlen ***Willem*** *Lodewijk* ***Grahame,*** oud-schepen en raad der stad 's-Hertogenbosch, die diens nalatenschap aanvaardde, hetgeen zijn broers en zusters niet deden, krijgt vrijstelling van de 40e penning.

r.a. Dinther no. 79, fol. 2 verso, 2 maart 1744: Capt. Willem ***Grahame*** van het regiment Villegas, in garnizoen te Meenen, revoceert zijn testament van 4 maart 1726 voor schepenen.

r.a. Dinther no. 52, fol. 224, 28 april 1749: D'Heer *William* Grahame, Luijtenant-Colonel van het Regiment Schotten van Generaal Majoor Stuart, althans op sijn Casteel van Avesteijn, transporteert namens, D'Heer ***W. Dobbrigedtsky,*** gewezen Luijtenant, land aan *Peeter Adriaans.*

idem no. 81, fol. 267-269 verso, 26 februari 1761 en fol. 271-274 verso, 5 maart 1761: Luit. Col. *Willem* ***Grahame,*** Heer van Avesteijn, verhuurt huizen. Blijkens no. 54, fol. 149, 31 maart 1761 verpacht hij land.

idem no. 82, fol. 89 verso-91, 3 maart 1763: *Willem* ***Grahame.*** Heer van Avesteijn en des Ridderhoffs ten Bogerd, Luit. Col. in het regiment *Stuart,* ziek, ontving brieven van octrooij op leengoederen te Brussel op 16 maart 1761 van Maria Theresia Rooms Keyserlijke Coninginne van Hongarijen, Hertoginne van Brabant en Aards-Hertoginne van Oostenrijk. Hij benoemt tot enige erfgenaam zijn schoonzuster *Wilhelma* ***Laurentia van Oerle,*** weduwe van zijn broeder ***Capt. Arend*** *Grahame.*

idem no. 82, fol. 97-98, 6 april 1763: *Wilhelma Laurentia* ***van*** *Oerle,* erfgenaam van de Luit. Kol. *Willem* ***Grahame,*** Heer van Avestijn, geeft procuratie aan de solliciteur-militair ***A. Ravens*** te 's-Gravenhage, om te Delft en te 's-Gravenhage te verklaren, dat de nalatenschap naar waarheid werd opgegeven. Dit in verband met de collaterale successie.

Raad van State no. 309, fol. 840, 7 oktober 1763: Lt. Col. ***Ralph Dundas*** onder ***Stuart*** kreeg de comp. grenadiers van wijlen Lt. Col. ***Grahame*** van het tweede Bat. ***Stuart.***

6. *Pierre,* volgt IVb.

7. *Maria Grahame,* ged. Dinther *13* maart 1701, tr. Dinther 19 november 1724 (zie doop- en trouwboek no. 6, bladz. 9 van Dinther) *Egmondt David van Thielen,* zn. van *Johan Louis,* ritmeester in het regiment van Graaf de Tilly, en *Geertruijdt Niekens.*

Kinderen:

a. *Willem Hendrik Graham Thielen,* geb. 1725, begr. Dinther 7 augustus 1747 als vendrig onder het regt. van de Heer ...

b. *Jan Lodewijk Graham Thielen,* ged. Heeswijk 28 januari 1726, woont 1753 te Ter Heijden onder Breda, in 1754 gepensioneerd luitenant der <dragonders, tr. 14 maart 1755 *Anna van Ruelo.*

Register van ledematen uit de Militie te Maastricht: ***Jan Lodewijk Graham Thielen,*** met attest. van Kampen 16 mei 1774 te Maastricht, van Maastricht naar Aerheim 26 mei 1780, met attest. van Utrecht te Maastricht 19 mei 1783, van Maastricht naar Bladel 23 mei 1788.

Register van Stoelen en Banken van de gereformeerde kerk te Maastricht: ***Anna*** Graham ***Thielen-van Ruelo (ca. 1782).***

c. *Geertruij Jacoba Maria van Thielen,* ged. Heeswijk 12 november 1728 (als dochter van *David Emond van Thielen* en *Maria Graham;* getuige Juffr. Jacoba Maria van Thielen), † jong.

r.a. Dinther no. 47, fol. 58 verso. 19 november 1701: ***Johan Louis Thielen,*** ritmeester in het regiment van Grave de Tilly, was in 1701 te Drie1 in garnizoen. Verklaring van Jonker ***Johan*** *Diederich Pitsch,* cadet in dit regiment (zie ook fol. 59).

r.a. Dinther no. 47, fol. 164 verso, 20 februari 1706: ***Johan*** *Louijs Thielen,* ritmeester, verhuurt een huis, hof, etc. te Erp in Peellandt.

r.a. Dinther no. 74, fol. 40 verso, 27 december 1710: Geertruda *Niekens,* weduwe van ***Johan Thielen,*** majoor in het regiment Prince van Saxen Heijdelbergh geeft procuratie aan gf van ***Rivecourt,*** ritmeester en adjudant Generaal van dit regiment en aan ***Van Reyneck,*** ritmeester en generaal adjudant in het regiment Grave van *Erbach* ***om de*** zaken van haar man af te wikkelen.

idem no. 75, fol. 255 verso-257, 23 juni 1727: *Geertruijt van Hattinga,* weduwe van ***Davidt Niekens,*** Drossardt en Secretaris, testeert als moeder van ***Geertruda Niekens,*** wed. van Major ***Thielen.***

r.a. Dinther no. 50, fol. 11, 8 februari 1720: ***Willem Lodewijk Grahame,*** Heere van Avesteijn en Raad der Stadt 's-Hertogenbosch, verkoopt omtrent vier loop graeslant door hem gekocht 23 april 1715.

idem no. 50, fol. 125, 5 maart 1728: Er ontstonden procedures voor den Edelen Raden van Brabant in 's-Gravenhage tussen Sara ***Grahame,*** *Emondt* ***David van Thielen*** en ***Jacob Grahame*** als impetrant .... contra ***Willem Lodewijk Grahame*** Heere van Avestaan, hun vader, Raad der Stadt 'S bossche gedaegde over hun legitieme porties. ***Emondt David van Thielen,*** gehuwd met ***Maria Grahame,*** werd reeds betaald. Hij is Cornet ten dienste deser Landen en zag de Inventaris van 7 juni 1727 door ***W. L. Grahame*** gepasseerd voor Nots van Bruggen. Approbeert de inventaris. Ziet af van de procedures met sijn swager en suster.

idem no. 50, fol. 127-128, 5 maart 1728: ***Willem*** *Lodewijck* ***Grahame,*** Heere van Avesteyn, Raad der Stadt 's-Hertogenbosch, transporteerde 13 januari 1706 een huijs, hoff etc. aan ***Adriaen Jansen*** *Heeren.* Een obligatie van *f* 200 overgedragen aan de Heer ***Emondt Davidt van Thielen,*** Cornet in dienste van den Staat, man van ***Maria Grahame.*** Ook drie stukken groeslant aan de kleinkinderen.

r.a. Dinther no. 76, fol. 1 verso, 1 april 1728: *Geertruijt van* ***Hattinge,*** weduwe van ***David*** *Niekens,* drossaart en secretaris van Heeswijk en Dinther. Haar dochters, de weduwe van Majoor ***Van*** *Thielen* en *Susanna* ***Maria*** *Niekens,* verklaren dat een complete1 brouwerij door ***David*** *Niekens* ter leen gegeven werd aan zijn zoon *Matthijs* ***Niekens.***

idem no. 76, fol. 26 verso-29, 3 juni 1728: de insolvente geabandonneerde boedel van wijlen ***Davidt*** *Niekens* en ***Geertruda*** *Hadinga.*

idem no. 77, fol. 70 verso-72, 1 maart 1735: ***Willem Lodewijk Grahame,*** Raadt der Stadt 's-Hertogenbosch en zijn zoon ***Willem Grahame,*** Capt. onder Brigadier Halquet, de eerste als grootvader van de twee onmondige kinderen van *Emond* ***David*** *Thielen* bij ***Maria Grahame,*** sluiten een accoord met *Johannis* ***van*** *Puijffe*len.

idem no. 79, fol. 10-12 verso, 9 juni 1744: *W. Blonket* repudieert, namens Jan. ***Louis*** en ***Willem Hendrik,*** onmondige kinderen van ***Emond*** van ***ThieZen*** en ***Maria Grahame,*** de boedel van *Willem Lodewijk Grahame* en diens echtgenote.

idem no. 79, fol. 254 verso- 261, 5 februari 1750: Jan ***Louis Graham Thielen,*** luitenant in het regiment dragonders van Luit. Gen. Massau, 24 jaar en getrouwd, zoon van *Emond* ***David*** en ***Maria Grahame.*** Zijn broeder *Willem* ***Hendrik*** overleed in 1747 zonder testament.

r.a. Dinther no. 53, fol. 148, 11 januari 1754: ***Jan Lodewijk Graham Thielen,*** gepens. luitenant gaf 10 december 1753 procuratie aan *Willem Blonket* (notaris *Antony* van *Galen*) te Ter Heijden in de Baronie van Breda) om drie stucken groesland met den Houtwasch etc., hem aangekomen door transport en overgifte van zijn grootvader *Willem* ***Lodewijk Grahame,*** en geërfd van zijn broer ***Willem Hendrik Graham Thielen,*** te transporteren aan ***Willem Grahame,*** Heere van Avesteyn en Luit. Col. ten dienste deeser Lande. Transport heeft plaats 11 januari 1754.

not. Breda, no. 994, akte 412, 9 juli 1764: Jan ***Lodewijk Graham*** *Thielle,* luitenant te Maastricht. Obligatie.

Rithmr. *Thielen* en ***Geertruijdt Niekens*** lieten te Dinther dopen:

a. ***Wilhelmus Johannes Thieien,*** ged. ***2*** november 1692 (get. ***Davidt Nieckens*** en zijne Huysvr. ***Geertruijdt Huttinga).***
b. Jacoba *Maria Thielen,* ged. 1 november 1693 (get. Jacob van. ***der*** *Hoeven* Heere tot Dinter), doopgetuige 12 november 1728.
c. *Godaert Adriaen Thielen,* ged. 16 januari 1695.

8. *Arent,* volgt IVc.

9. *Doretea Graham,* ged. Dinther 20 januari 1704, ongehuwd, begr. te Dinther in het choor 15 augustus 1757 (haar begraven wordt ook vermeld in het grafboek van de St. Janakerk te 's-Hertogenbosch de dato 15 augustus 1757 als *Theodora Grahame).*

r.a. Dinther no. 76, fol. 6-7, 16 april 1728: ***Derothea Grahame*** testeert. Enige erfgenaam haar vader *Willem* ***Lodewijk Grahame. Na*** diens overlijden is erfgenaam haar broeder ***Willem Grahame*** en als deze overleden mocht zijn, haar broeder *Arent* Grahame.

10. *Elisabeth Graham,* gsd. Dinther 17 mei 1705 (als 'dochter van de Heer *Graham),* † voor 14 januari 1727.

IVa. *James Graham,* geb. omstreeks 1694, Waals lidmaat te 's-Hertogenbosch Paques 1715 als *Jacob Graham,* kapitein van een comp. in het eerste regiment der Schotse Brigade, resident van de Staat bij Zwitserland, begr. Dinther 19 november 1781 (als gepensioneerd kapitein onder Generaal Marjoribanks nu Luit. Gen. Houston), tr. le (ondertr. Breda 4 september 1723 als vendrig in het regiment van Cunninghame, met attestatie van en naar Namen) *Anna Geertruijd Zwaafkens* j.d. van Breda, niet aldaar gedoopt, † Breda 27 oktober 1727, begr. aldaar 30 oktober; tr. 2e Breda (Waals) 11 juli 1728 (als Enseigne dans le Regiment de Brigadier Cuningham) *Eleonora de Reboulet,* veuve de *David Baume,* demeurant en cette ville. Zij was een dochter van Ds. *Daniel Reboulet,* Waals predikant te 's-Gravenhage, en *Margaritha van der Poel;* tr. 3e Bazel (Zwitserland) 25 oktober 1742 (blijkens het Waalse trouwboek van Meenen) *Susanna Mangold.* ***(James*** *Grahame* schreef 30 september 1742 uit Bazel een brief naar de predikant te Meenen, maar omdat deze te Namen was, waren er moeilijkheden met de huwelijksproclamaties).

r.a. Dinther no. 75, fol. 103 verso, 3 maart 1724: De meester-chirurgijn ***Franciscus*** *Stuckers* verklaart, dat ***Jacob Grahame*** vendrigh in het regiment Cuningham door een geweldige ziekte zo zwak is, dat hij niet kan reizen.

Eleonora de Reboulet, tr. 's-Gravenhage (Hoogduitsche Kerk) 23 maart 1721 ***David Beaume,*** officier. Uit hun huwelijk werd aldaar 18 januari 1722 in dezelfde kerk gedoopt ***Petrus*** *Moses Baume* (get. ***Petrus*** *Mangold en Marguritha van áer Poel).*

Bulletin pour l'Histoire des Eglises Wallonnes I-131: Anno 1681 *Daniel Reboulet* ministre dans le Dauphiné, placé á la Haye; en 1693 il obtient la pension de Th. Arbussy décédé et reçoit le titre de pasteur de Leurs Hautes Puissances.

Daniel Reboulet, wonende te 's-Gravenhage, ondertr. aldaar (Waals) 23 maart 1692 ***Margareta van der Poel*** j.d. wonende te Goedereede. Zij lieten te 's-Gravenhage dopen (Waals) ***Adriana Marie- Reboulet op 6*** augustus 1693. Bij deze doop is de vader predikant terwijl zijn vader ***Paul*** *Reboulet* vermeld wordt als Frans predikant te Zürich in Zwitserland. Verder is nog getuige ***Adriane van*** *Dorm,* de vrouw van ***Pierre van der Poel*** predikant te ***Goeree.***

Eleonora de *Reboulet* werd niet te 's-Gravenhage gedoopt.

James Graham. kwam april 1735 met attestatie van Breda te 's-Hertogenbosch, attestatie naar Doornik 23 april 1737.

James Grahame werd 20 november 1736 Capt. in het regiment Lamy van Dunkenie en gepensioneerd in 1749.

r.a. Dinther no. 78, fol. 83-85, 18 november 1741: ***Jacob Grahame,*** Capiteyn in het regiment Lamy, in garn. te Meenen, geeft procuratie aan zijn broeder *Arent* ***Grahame,*** Luit. in dit regiment, in verband met de nalatenschap van wijlen hun vader ***Willem Lodewijk Grahame.***

r.a. Dinther no. 82, fol. 103 verso—105, 6 april 1763: ***Jacob Grahame,*** gepensioneerd Capt. in het regiment Marioribank, wonende op het Kasteel van Avesteijn, testeert. Enige erfgenaam is zijn schoonzuster ***Wilhelma Laurentia van Oerle,*** weduwe van ***Arendt Grahame,*** Capt. in dit regiment en daarna haar zoon ***Jan Jacob Graham.***

idem no. 84, fol. 106-107 verso, 11 februari 1773: ***James Graham,*** gepensioneerd Capt. in het regiment Marioribankx, geeft procuratie aan ***Adriaan Ravens,*** solliciteur militair, om samen met ***Jorisse*** en ***Bekker,*** als executeurs van het testament van de solliciteur militair ***Willem*** *Smits* de rekening te sluiten.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Sara Jacoba Graham,* ged. Doornik 5 januari 1726 (blijkens Ferguson, deel 111, bladz. 23), † vóór 1764, tr. le Ath (Vlaanderen) 17 juli 1743 (ondertr. 5 juli, ondertr. Meenen (Waals)) *Pitter Forbes,* Ensign in het regiment Mackay (huwelijksgetuigen Luit. Robert Turnbul en Ensign David Ross, blijkens Ferguson, deel 111, bladz. 154), later luitenant in het regt. Marjoribanks; tr. 2e (ondertr. Heusden in 1747, ondertr. Dinther 12 februari 1747, ondertr. Zwolle 18 februari als *Jacoba Grahame,* wed. van Lieut. *P. Forbes* van het Regiment Marjoribanks) *Johan Anton van Pafhkul van Posendorff,* ged. Zwolle *17* november 1720, in 1747 luitenant in het regiment van Hessen-Philipsthal in garnizoen te Heusden, luitenant 6 juli 1745, ritmeester 18 maart 1766, majoor 10 maart 1768, kolonel 24 maart 1771, benoemd tot generaal-majoor der Cavalerie 15 oktober 1787, zn. van *Rutger Andreas,* landrentmeester van Twenthe. en *Arnoldina Maria van Lintelo tot de Marsch.*

Hij hertr. voor 1764 *Johanna Catharina van der Spijk* († Breda *25* april 1799, oud 60 jaar).

Het Waalse trouwboek van Meenen noemt een brief van haar vader Capit. James Grahaine van het Regiment Mackay en een attestatie van Mr. Bayne predikant van dit Regiment en als datum 5 juli 1743.

In 1747 werd van Zwolle attestatie naar Heusden gegeven en op 5 maart 1747 werd van Heusden attestatie naar Dinther gegeven.

Voor gegevens ***Patkull*** raadplege men: Mr. J. van Doorninck, Geslachtkundige aantekeningen van de gecommitteerden ten landdage van Overijssel, Deventer, 1871, bladz. 316.

Jean *Antoine de Patkull* ***de Posendorpff*** en ***Johanna Catharina van der Spijk*** worden vele malen te Breda vermeld in de periode 1764-1777 in de notariële klappers aldaar.

Uit het 'tweede huwelijk:

2. *Susanna Wilemina Adrian Grahame,* ged. Breda 1 juni 1729 (get. Capt. Mackenzie en Donald Mackay, blijkens Ferguson, deel 111, bladz. 27), † jong.

3. *Charles Grahame,* geb. *3* oktober, ged. 's-Hertogenbosch 4 oktober 1733 (get. Capt. (Lieut. Lachlan) Mac Lean en Ensign Arent Grahame, blijkens Ferguson, deel III, bladz. 34), † jong.

IVb. *Pierre Grahame,* ged. 's-Hertogenbosch (Waals) 19 maart 1698, verbleef 9 februari 1719 in Brabant, tr. vóór 18 (december 1722 *Elisabeth Murray,* dr. van *William* en *Albertine Maria Theroude de St. Amant.*

Vermoedelijk is ***Pierre Grahame*** dezelfde als ***Peter Grahame,*** Capt. in het Regiment Colyear 10 februari 1745, retired by 8 mei 1749.

Lidmatenregister van 's-Hertogenbosch:
Elisabeth Morrai wonende in de Tolbrugstraat october 1717 belijdenis, 15 may 1719 na Doornijk.
Elisabeth Morray met attestatie van Namen te 's-Hertogenbosch october 1721/januari 1722.

r.a. Dinther no. 74, fol. 192 verso-193, 9 februari 1719; Willem ***Lodewijk Grahame,*** Heer van Avesteijn en het Ridderhof ten bogaert, Raad van 's-Hertogenbosch, geeft procuratie aan ***D. Rijcquewaert,*** Heer van den Lwdenbarg en Thiperchamp, scheepen en raad van Brussel, om zijn zoon ***Pieter Grahame,*** die in Brabant is, te doen nemen in verseekering. Hij moet hem brengen naar de superieur de la Maison de froidmont proide de tournay. ***Pieter*** Grahame is minderjarig, roekeloos, leidt een quaadt leven, groote misdade en hij is een schande voor zijn geslacht.

not. 's-Hertogenbosch no. 3013, 23 december 1722: Mevrou ***Elisabeth Murray,*** huisvrouw van *Piter Grahame,* ontving 18 december 1722 te Turnhout (nots. Nicolaes van Deuren) procuratie van haar man. Zij geeft procuratie aan *Adriaen* en Gerard van ***Rijk,*** makelaars te 's-Gravenhage, naar Mr. Jan de Veer aldaar in verband met obligaties ten name van ***Albertina de St. Amant.***

Kind:

Willem Grahame, vertrok 21 maart 1750 naar Indië, † Batavia 27 mei 1752 (Dossier Graham).

IVc. *Arent Grahame,* ged. Dinther 29 oktober 1702, werd 10 april 1742 kapitein van een nieuwe compagnie in het regiment Lamy van Dunkenie ('het eerste regiment van de Schotse Brigade), † (sneuvelt) Bergen op Zoom in 1747, tr. (met attestatie van Meenen (Waals) naar Dinther 22 december 1743) *Wilhelmina Laurentia van Oerle,* vrouwe van Avesteijn (1763—'99), geb. Schijndel omstreeks 1714, † Huize Avestein te Dinther 16 februari (oud 84 jaar), begr. aldaar 22 februari 1799, dr. van Ds. *Johan* (als candidaat beroepen te Bergeijk 23 mei 1694, predikant te Schijndel en Liempde sedert 19 november 1702, † 19 februari 1727) en *Anna van Wassenbergh* († Dinther 5 augustus 1741).

r.a. Dinther no. 77. fol. 194-195. 30 mei 1738: ***Wilhelma Laurentia van Oerle*** werd 26 juli 1711 te Schijndel gedoopt als dochter van ***Johan,*** predikant van Schijndel en Liempde, en ***Anna van Wassenbergh.*** Vermoedelijk betreft dit een jong overleden gelijknamig kind.

r.a. Dinther no. 75, fol. 11, 31 december 1720: ***Willem Lodewijk Grahame,*** Raadt der Stadt 's-Hertogenbosch, verklaart onder eede, dat hij geen profijt genoot van het confereren van twee beurzen op zijn zoon ***Arent Grahame. Jacob Beijarts,*** oom van ***Willem Lodewijk Grahame,*** stichtte een fondatie.

idem no. 75, fol. 42 verso, 12 oktober 1723: ***Willem Lodewijk Grahame*** toont een akte van collatie van 3 mei 1723 waardoor op zijn zoon ***Arent Grahame*** een beurs werd geconfereerd, gesticht door Jan ***Janse van Aerle.*** Hij legt een eed af.

r.a. Dinther no. 76, fol. 7-8, 16 april 1728: ***Arent Grahame testeert.*** Erfgenaam zijn vader ***Willem Lodewijk Grahame,*** na diens overlijden zijn broer ***Willem Grahome*** en dan zijn zuster ***Derothea Grahame.***

Arend Grahame Sylvaducensis, 26 jaar, jur. stud. te Leiden 21 juli 1734.

Jaarboek Centraal Bureau voor Genealogie 1968, bladz. 211: 1 november 1736. ***W. L. Grahame*** vraagt verlof voor zijn zoon *Arent,* vendrig onder Lamy. Toegestaan.

idem, bladz. 214: 8 januari 1742. Luit. ***Arent Grahame*** onder Lamy verlof tot 25 maart. Verlengd 15 maart 1742 tot 2 mei om te solliciteren naar de positie van Capt.

idem, bladz. 215: Capt. *Arent Grahame* onder Mackay te Ath langer verlof (5 december 1743).

r.a. Dinther no. 78, fol. 263-264, 21 december 1743: Huwelijkse voorwaarden tussen ***Arent Grahame*** Capt. in het regiment Mackay, in garnizoen te Ath, en ***Wilhelma Laurentia van Oerle,*** geassisteerd door ***Jacobus*** van Oerle, secretaris van Dinther.

idem no. 79, fol. 6, 11 maart 1744: Capt. *Arent Grahame* van het regiment ***Mackay,*** in garnizoen te Ath, en zijn huisvrou ***Wilhelma Laurentia van Oerle,*** geven procuratie aan de secretaris ***Jacobus van Oerle.***

idem no. 79, fol. 23-25, 16 september 1744: De zusters ***Johanna Elisabeth van Oerle,*** Anna ***Josina van Oerle, Wilheima Laurentia van Oerle*** getrouwd met ***Arent Grahame.*** Capt. onder Mackay, testeren.

idem no. 79, fol. 36, 14 januari en 3 februari 1745: ***Arent Grahame,*** Capt. onder ***Mackay,*** in garnizoen te Mons, approbeert dit testament.

Wilhelma Laurentia van Oerle weduwe van Capt. ***Arent Grahame,*** wordt vele malen vermeld in het rechterlijk archief van Dinther, voornamelijk als geldschietster. Men zie o.a. nos. 53, 54, 56.

nots. L. W. Beusekom te 's-Hertogenbosch no. 3146, 4 januari 1748: Opening van het besloten testament van ***Arend*** Grahame.

Kinderen:

1. *Willem Lodewijk Grahame,* † (*zoon* van kapn. Arent Graham beloiijt 16 november 1744 en #begraven (*f* 1) te Dinther op 19 november 1744).

2. *William Lodewijk Graham,* ged. Naarden 15 oktober 1745 (get. Lieut. John Mac Pherson en Lieut. David Ross, volgens Ferguson III, bladz. 61), begr. Naarden (Franse kerk) 24 juni 1748 (een kind van Arend Grahame, *f* 3).

Bibliothèque Wallonne: Inhumé á Naarden le 25 juni (sic) 1748 Un jeune fils de 3 ans de Mme la Vv (Veuve) Grahom, veuve d'un capitaine écossais en garnison à Naarden, qui fut commandé avec sa compagnie et le Bataillon *Mackay,* d'aller à défendre Berg-op Zoom et qui y fut tué.

3. *Johannes Jacobus,* volgt V.

V. Mr. *Johannes Jacobus Graham,* ged. Naarden (Waals) 2 april 1747 (get. Jacques van Oerle et Jannette van Beveren son épouse), advocaat te Dinther in 1769, vermeld als J.U.D. te Dinther in 1769 bij de doop van zijn eerste kind, woont 1768 te 's-Hertogenbosch, 1771 te Vught, 1776 te St. Michielsgestel, naar elders tussen 23 november 1776 en 6 maart 1779, kapitein-ingenieur in Engelse dienst, kwam om met een transportvloot uit Amerika, tr. Dalem 17 maart 1768 (met attestatie van 's-Hertogenbosch, ondertr. 's-Hertogenbosch 27 februari met attestatie van Dinther van 25 februari, ondertr. Dordrecht 27 februari, attestatie gegeven 13 maart) ***Clara van Loon,*** ged. Dordrecht 31 mei 1736 (sic), leeft nog in 1792, dr. van *Adriaan* en *Lidia van Berlicum.* Zij hertr. *Jacob van Campen,* met wie zij in december 1792 te Maastricht woont.

Het huwelijk *Graham-van Loon* werd 1 mei 1768 in het schepen- trouwboek van Dinther geregistreerd. Beiden wonen in 1768 te Dinther, de bruid onlangs te Dordrecht.

Johannes Jacobus Graham, Naerda-Batavus. Ann. ac. J. 25 juni 1763 student te Leiden.

Johannes ***Jacobus Graham,*** Nardensis 19, J. student te Leiden 5 juli 1766.

In de Universiteits-Bibliotheek te Leiden is aanwezig: *Johannis Jacobi Graham,* Dissertatio juridica inauguralis de nuptiarum ritu et requisitis ., Lugduno-Batavorum 1766, apud Johann. Bos. 4°.

r.a. Dinther no. 82, fol. 270 verso-271 verso, 4 oktober 1766: Mr. *Jan Jacob Graham* advocaat, wonende te 's-Hertogenbosch, geeft procuratie aan *Bastiaan Nederburgh,* advocaat te 's-Gravenhage, om de eed te doen voor de Edele Raad en Leenhove van Brabant en landen van Overmaze etc.

r.a. Dinther no. 83, fol. 11, 15 november 1766: Hermanus Nieklaas, president van Dinter, stadhouder van de Leenen van den Ridderlijken Leen en Laathove ten Bogert gelegen binnen Dinther, doet afstand in handen van ***Wilhelma Laurentia van Oerle.***

idem no. 83, fol. 12-13, 17 november 1766: ***Wilhelma Laurentia van Oerle*** geeft aan haar zoon ***Joannes Jacobus Graham*** Practescerende Advocaat voor den Edelen Rade en Leenhoeve van Brabant en Landen van Overmaaze, Lidmaat der ware Chr. Geref. Religie, commissie (in verband met het bovenstaande), die op dezelfde datum de eed doet in handen van de Drossart Gijsbert Westerouen van Meeteren (fol. 13).

idem no. 83, fol. 137, 27 oktober 1768: Clara van ***Loon*** geeft procuratie aan haar man ***Jan Jacob Graham,*** Advokaat wonende te 's-Hertogenbosch, om met haar ouders *Adriaen* ***van Loon*** en *Lidia* ***van Berlicum*** handel en negotie aan te gaan.

r.a. Dinther no. 84, fol. 13 verso-16, 7 januari 1771: Jan ***Jacob Graham*** en zijn vrouw bezochten 1 ianuari 1771 de Roomsche Kerk te Dinther. Op zondagmorgen 6 januari 1771 maakte Ds. Gerard van ***Bronkhorst*** hierover zijdelings schampere opmerkingen. Hij klaagde over de ongodsdienstigheid der Nederlanders, over het bezoeken van de Tempel der affgoden.

idem no. 84, folio 47 verso-fol. 48 verso, 12 augustus 1771: ***Jan Jacob Graham,*** advocaat, wonende te Vught, zal van zijn moeder een huis etc. in de Peperstraat, op den hoek van de Lange Putstraat te 's-Hertogenbosch ontvangen. Zij erfde dit van ***Willem Graham,*** † in 1763, luit.kol. van het Regiment Stuart.

idem no. 84, fol. 126 verso-127, 14 april 1773: Mr. ***Jan Jacob Graham.*** borger en inwoonder van 's-Hertogenbosch, geeft procuratie aan ***Leonard van Buuren,*** Hovraad van de Keurvorst van de Paltz, diens eerste secretaris en Landschrijver, mede Griffier van Stad en Lande van Ravestein. Het alinge goed ter borg te Dinther moet ten Leenhove van Ravestein verheven worden. Het werd ontruimd toen ***William Graham*** Luit. Col. van het Regiment Stuart overleed.

idem no. 84, fol. 151-155, 11 augustus 1773: ***Anna Josina van Oerle*** testeert. Zij testeerde oob voor schepenen van Veghel 31 augustus 1768. Zij legateert aan haar neef Mr. ***Jan Jacob Graham*** f ***400.*** Aan elk van zijn twee dochters bij *Clara* van *Loon: Arendina* ***Wilhelmina Laurentia*** en ***Anna Josina Graham*** f 100. Haar night *Jacoba* ***van Oerle*** weduwe van ***Engelbert Bouquet*** f 600.—. De twee dochters van *Gerrit Beijerman* en wijlen ***Anna van Oerle*** samen f 600,—. Hun namen zijn ***Sophia Christina Johanna*** en *Pieternella.* Enige erfgenaam *Wilhelma* ***Laurentia van Oerle,*** weduwe van Arend ***Graham.***

r.a. Dinther no. 85, fol. 186 verso-189, 23 november 1776: Bij onderhandse akte van 14 april 1768 te Dordrecht beloofde *Wilhelma Laurentia van Oerle,* dat als ***Jan Jacob Graham*** kinderloos zou sterven vóór zijn moeder, dat dan Clara van ***Loon*** de goederen, die afkomstig zijn van ***Willem Graham, zou*** erven.

Op *16* mei 1769 werd door nots. Jan de Gier te 's-Hertogenbosch deze akte geratificeerd (not. 3420). Omdat de laatste akte niet geheel conform de vorige was, verzoekt ***Jan Jacob Graham*** Capiteyn aan zijn moeder een en ander te veranderen (zie ook no. 83, fol. 196—198 verso, 7 'december 1776, waarin nog sprake is van een contract van 2 oktober 1776 voor nots. Jan de Gier te 's-Hertogenbosch. Ook in deze akte is hij Capiteijn.

idem no. 85. fol. 264—270. 1 juli 1776: Op deze bladzijden is aanwezig een copie van het contract van 2 oktober 1776. ***Johannes Jacobus Graham*** en Clara van ***Loon*** woonden toen op den Huijze Oud Herlair tot Halder onder St. Michielsgestel. ***J. J. Graham*** heeft het plan uitlandig te worden, met den Deegen zijn Fortuijn elders te zoeken. Een en ander betreft jaarlijkse betalingen aan zijn vrouw Clara van ***Loon.***

Kinderen:

1. *Arendina Wilhelma Laurentia Graham,* vrouwe van Avesteijn, ged. Dinther 1 oktober 1769, † Arnhem 27 november 1836, tr. (ondertr. Dordrecht 8 december 1792, attestatie gegeven 30 december, ondertr. 's-Hertogenbosch 13 december 1792, derde gebod 30 december) *Dirck Hanegraaff,* geb. Werkendam 18 oktober, ged. aldaar 23 oktober 1769, administrateur der Directe Belastingen, In- en Uitvoerrechten en Accijnsen, inspecteur generaal van de Middelen te Land. staatsraad, ridder Nederl. Leeuw, † Parijs 23 december 1825, za. van *Hendrik,* schepen, opzichter van 's Rijkswerken en president van het gemeentebestuur te Werkendam, en *Catharina Pols.*

Dirk Hanegraaf kwam 9 februari 1792 met attestatie van Dinther te Dordrecht, waar hij toen aan de Hoge Nieuwstraat woonde. Zijn vrouw kwam 13 maart 1794 met attestatie van 's-Hertogenbosch te Dordrecht, wonende aan de Varkenmarkt.

In 1794 en 1796 werden te Dordrecht kinderen gedoopt. Hij woont bij zijn huwelijk (1792) te Dordrecht, zij te 's-Hertogenbosch.

Voor het geslacht ***Hanegraaff*** raadplege men De Navorscher, jrg. 1919, bladz. 343.

r.a. Dinther no. 90, folio 28, 15 september 1795: ***W. L. van Oerle*** benoemde tot executeurs Mr. ***Boudewijn Donker Curtius*** en ***Jan Louis Verster,*** advocaten te 's-Hertogenbosch. Daar de laatste overleden is benoemt

zij haar kleinzoon *Dirk Hanegraaff,* wonende te Dordrecht, tot executeur.

r.a. Dinther no. 91, fol. 82 verso-83, 21 september 1801: *Dirk Hanegraaff* legt een verklaring af. Volgens no. 91, fol. 124 verso, 4 december 1802 geeft hij procuratie.

nots. *J. H. van de Pavort te* 's-Hertogenbosch 3 juli 1799: *Arendina Wilhelma Laurentia Grahame* en *Dirk Hanegraaf* ontvangen Avestein en het ridderhof „ten Bogaarde", uit de nalatenschap van haar grootmoeder *Wilhelma Laurentia van Oerle* weduwe van *Arend Graham.*

Op *22* november 1802 verkochten zij ten Bogaarde, doch zijn vrouw behoudt daarbij uit het leenhof den halven "houschat over Dinther en het cijnsboek. Ook verkoopt hij het huis Peperstraat 23 te 's-Hertogenbosch.

In 1805 verschijnt te Dordrecht „De Horoscooptrekkers of de speculant in effecten". Blijspel door *D. Hanegraaff.*

2. *Adriaan keydius Graham,* begr. Dinther (in 't choor) 17 april 1771; volgens het grafboek van de St. Janskerk te 's-Hertogenbosch 18 april 1771 *Adriaan Grahame* zoon van de heer *Graham.*

3. *Anna Jozina Graham,* ged. Vught 1 november 1772 (meter Anna Josina van Oerle, weduwe van Arend Gsaham), † Utrecht 30 maart 1849, tr. (ondertr. Rottecdam 17 mei 1797, ondertr. 's-Hertogenbosch 21 mei, derde gebod 4 juni) *Adam Schouw,* ged. 's-Hertogenbosch (Grote Kerk) 2 augustus 1765, o.a. magazijnmeester eerste klas bij de stapel- en constructiemagazijnen van oorlog te Delft, † St. Oedenrode 29 maart 1832, zn. van *Jan,* timmerman en stadsarchitect te 's-Hertogenbosch, en *Elisabeth Josina ter Croye.*

Hij woont in 1797 te 's-Hertogenbosch, zij te Rotterdam. Op 8 juli 1'797 werd attestatie (Waals) van Rotterdam naar 's-Hertogenbosch gegeven.

Adam Schouw werd Waals lidmaat te Delft met Waalse attestatie van 's-Hertogenbosch 1 maart 1801, samen met zijn vrouw. Zij vertrok in 1811.

Voor uitvoerige gegevens over *Adam Schouw* raadplege men A. R. M. Mommers, Van Generaliteitsland tot Gewest, deel II, bladz. 522-523 (Utrecht, Nijmegen, 1953).

4. *Adriaan Lydius Graham,* luitenant in Hollandse Dienst (Dossier Graham), zou te Hilvarenbeek gewoond hebben. Zou na 1800 naar Indië gegaan zijn en voor 1810 te Batavia overleden zijn (Dossier Graham), † zonder descendenten.

r.a. Dinther no. 90, folio 115 verso-116, 14 juni 1797: *W. L. van Oerle* geeft procuratie aan haar kleinzoon *Adrianus Lidius Graham,* wonende te Dinther.

IIIc. *Pieter Graham,* geb. omstreeks 1658, kapitein, † voor Limerick (Ierland) in 1691, tr. (als vaandragher onder Maj. Gen. Mackay, ondertr. Tiel 15 januari 1688) *Johanna van Cuijlenburg,* geb. te Tiel, † (aang. 's-Gravenhage 17 mei) 1731 (recht *f* 30). Zij hertr. Tiel in 1696 (sic) Ds. *Jacobus Peregrinus,* geb. Ingen 5 november 1669, predikant, beroepen te Zoelen 1696, te Nijkerk 1707, te Tiel 1708, te Zwolle 1714, te Utrecht 1716, te 's-Gravenhage 1719, † (aang. 's-Gravenhage 20 april) 1735 (recht *f* 30), beg. aldaar (Kloosterkerk) 21 april 1735, zn. van Ds. *Paulus,* predikant te Ingen, en *Geertrui Schoemantius.*

Anna van Schuijlenburg (sic) kwam tussen 26 maart en 6 oktober 1690 met attestatie van 's-Gravenhage te 's-Hertogenbosch.

Voor Ds. *Jacobus Peregrinus* zie men A. J. van der Aa, Biografisch Woordenboek (Haarlem, 1868) en Boekzaal 1735, bladz. 496—497.

Volgens William O'Connor Morris, Ireland 1494—1868 (Cambridge, 1896) kwam Koning-Stadhouder Willem 111 in de tweede week van augustus 1691 met zijn leger voor Limerick (bladz. 189) en capituleerde deze stad 3 oktober 1691 (bladz. 192).

Kind:

Emilia Charlotta Graham, geb. omstreeks 1688, † ongehuwd.

VRAGEN EN ANTWOORDEN+

Heyliger-Villers. Bij de afwerking van een door mij bewerkte genealogie van het Antilliaanse regenten-, planters- en redersgeslacht *Heyliger* ben ik er niet in geslaagd een hinderlijke lacune van vrij recente aard te vullen, waartoe ik de hulp van mijn medeleden inroep.

Het betreft de beide kinderen uit het huwelijk van Mr. *Raymond Victor Heyliger* **en** *Jacoba Albertina de Brauw,* n.l.:

a. *Maria Jacoba Wilhelmina Catharina Heyliger,* geb. vermoedelijk te Batavia, doch daar niet gevonden, tr. (blijkens de overlijdensadvertentie van haar moeder in de adv.-collectie van het Centraal Bureau voor Genealogie) . . . *Villers;* alle verdere gegevens ontbreken.

b. *Albert Victor,* geb. Batavia 4 dec. 1866, verbleef (blijkens een aantekening in een dossier Heyliger berustend bij het Centraal Bureau voor Genealogie) veertig jaar in de U.S.A., werd R.K. en woonde omstreeks 1925 Beekhuizenseweg 9 (nu Pinksterbergse weg) te Velp (waar toen gevestigd was het pension Ten Have van P. C. van Steyn). Hij komt niet voor in het Bevolkingsregister der voormalige gemeente Rheden, noch in de adresboeken van Arnhem e.o., noch in de registers van de R.K. Kerk aldaar. Verdere gegevens ontbreken.

's-Gravenhage. M. R. H. CALMEYER.

Onbekend wapen B. Welke familie(s) voerde(n) rond 1500 het volgende wapen:

a. doorsneden: boven, een naar links gekeerde ossenkop, in de linkerhoek een klein sterretje: onder, drie drielingsbalken (van goud op zwart ?).

b. gedeeld: I. een naar rechts lopende leeuw: II. drie rozen (2-1); het hoofdpunt beladen met een klein sterretje ? Waarschijnlijk betreft het hier Brabantse wapens.

Utrecht. L. G. C. M. VAN DIJCK.

Onbekend wapen C. In het archief van mijn geslacht komt een voor mij onbekend wapen (lakafdruk) voor t.w.: drie ruiten — aanstotend — paalsgewijze geplaatst in een schild, kleuren onbekend; helmteken: een opvliegende valk.

Is bekend wie dit wapen heeft gevoerd ?

Amersfoort. P. VALCKENIER KIPS.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Jaarverslag 1972. — Het geslacht Graham(e), door Dr. J. Mac Lean. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 30,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd ***voor*** het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Mr. 0. Schutte, *p./a.* ***Hoge Raad*** van ***Adel, Zeestraat 71b, 's-Gravenhage.***

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan de heer E. J. C. Boutmy, conservator van het Genootschap, *Bleyenburg* ***5, 's-Gravenhage.***

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 4/5 — **XCe Jaargang** — **april/mei 1973**

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Prof. A. A. M. Stols, sedert 1921 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:	**Voorgesteld door:**
H. T. BIK, *Baselerstrasse 46,* ***6000 - Frankfurt*** *am Main, Duitsland.*	Mevrouw A. J. DIK, ***'s-Gravenhage.***
G. A. P. VAN HELBERGEN, *Oranjelaan* 37, ***Driebergen.***	C. E. TEN HOUTE DE LANGE, ***Zeist.***
TH. L. KRAS Jan *Sluytersstraat* ***5, Roosendaal.***	E. J. C. BOUTMY, ***'s-Gravenhage.***
Jhr. Mr. P. C. 1. G. M. VAN NISPEN TOT SEVENAER, *Schoutenstraat* ***3, 's-Gravenhage.***	E. J. C. BOUTMY, ***'s-Gravenhage.***
Jhr. D. J. A. A. VAN LAWICK VAN PABST, *Huis* te ***Maarn, Maarn.***	E. J. C. KAMERLING, ***Doorn.***
A. DE RAAY, ***Willemsparkweg 39, Amsterdam.***	P. J. WOLTHERS, ***Diemen.***
C. VAN SCHIE, *Tromplaan* 1, ***Baarn.***	R. KOPERBERG, ***Baarn.***
K. J. SLIJKERMAN, ***Zegenstraat 73, Rotterdam-Charlois.***	Mevrouw A. M. BEAUCHAMPET-LORWA, ***Egmond aan Zee.***
Ing. H. J. WEGNER, ***Dorpsstraat 18, Abbekerk*** *(N.-H.).*	E. J. C. BOUTMY, 's-Gravenhage..

Adreswijzigingen:

1Mr. J. T. ANEMA	Woerden, *Talmalanen* 56.
J. P. HUIJG,	Odijk, ***Maria, van Boechoutloan*** *17.*
J. KROL,	Chevy Chase, Md 20015 (U.S.A.), 5303 ***Kenwood Avenue.***
D. G. E. MIDDELBURG,	Estoril (Portugal), ***Apartado 75.***
Mr. R. A. ROELOFS,	Velp (Gld.), *Kwartelstraat* ***9.***
B. W. van SCHIJNDEL,	1050 - Brussel (België), *Chaussée d'Ixelles* 126.
Mr. G G. L. A. van SONSBEECK,	's-Gravenhage 2020, ***Saffierhorst*** 284.
A. P. VOGELPOEL,	59 Siegen (West-Duitsland), ***Herderstrasse*** *13.*

AANWINSTENLIJST DER BIBLIOTHEEK.

Adelslexikon. Hauptbearbeiter: W. v[on] Hueck. Limburg a.d. Lahn, 1972. Bd. 1: A-Bon. ***(Aangekocht.)***

Almanak, Kamper, 30 okt. 1972-30 okt. 1973. Kampen [,1972]. (Geschenk van *Dr. C. N. Fehrmann.*)

Baets, Ade. De staten van goede van de heerlijkheden afhangende van Sint Pieters Abdij te Gent. Gent [1972]. dl. III. Einde Ledeberg-Begin Destelbergen. gestenc. (*Aangekocht.*)

Beekes, E. J. P. Genealogie van het geslacht Beekes, Badhoevedorp, 1972. fotogr. *(Geschenk van de Samensteller.)*

Beresteyn, E. A. van. Genealogisch repertorium Herz. en tot 1 jan. 1970 bijgew. door H. L. Kruimel. Den Haag, 1972. Letters M—Z. *(Aangekocht.)*

Biesheuvel, J. S. Vijf eeuwen geschiedenis der familie Biesheuvel 1470-1970. Almelo, 1972. gestenc. (Geschenk *van de Samensteller.*)

Booy, E. P. de. Inventaris van het archief van de familie Van Weede. Utrecht, 1973. offsetdr. *(Geschenk van de Rijksarchivaris in Ufrechf.)*

Bousse, A. Inventaris van de familiearchieven De Crane d'Heysselaer. Brussel, 1972. offsetdr. *(Ruil.)*

Delahaye, A. Oud en Nieuw Gaste1 vanaf 1813 tot heden. [Zundert] 1973. *(Aangekocht).*

Delahaye, A. De heerlijkheden en polders van Halsteren. [Zundert,] 1972. (*Aangekocht.*)

Delforterie, C. W., W. Wijnaendts van Resandt. Wenken en adressen voor genealogisch onderzoek in het buitenland. Den Haag, 1973. *(Geschenk van hef Cenfraal Bureau voor Genealogie.)*

Douxchamps-Lefèvre, C. Inventaire analytique des enquêtes judiciaires du Conseil de Namur. Bruxelles, 1973, dl. IV. *(Ruil.)*

Driessen, Th. W. J., M. P. J. van den Brand, L. Henrichs. Die Vögte von Straelen. Kevelaer, 1972, (Re*censie-exemplaar.)*

Entstehung, Nordrhein-Westfalen, und Aufbau. Ausstellung der staatlichen Arohive des Landes Nordrhein-Westfalen. [Düsseldorf, 1972.1 *(Geschenk van Mevrouw H. G. Verwey geb. Koppies.)*

Familienarchiv, Deutsches. Ein genealogisches Sammelwerk. Neustadt a.d. Aisch, 1972. dl. 49 t/m 52. (*Aangekochf.)*

Formsma, W. J. De archieven van de gewestelijke besturen in Groningen 1798-1814 (1815). [Groningen,] 1972. offsetdr. *(Geschenk van de Rijksarchivaris in Groningen.)*

Fritsch, J. Inventaire d'archives paroissiales de la ville et de l'arrondissement de Tournai. Seconde partie: Tables onomastiques. Bruxelles, 1972. offsetdr. *(Ruil.)*

Genealogie, (Verkorte) historische, van het Rotterdams-Zwols geslacht Van Riel. [Z. pl., z. j.] gestenc. (Ge*schenk van de Centrale Bibliofheekdienst voor Friesland.)*

Geschlechterbuch, Deutsches. Limburg a.d. Lahn, 1972. dl. 161: Badisches- Geschl. buch, IV. *(Aangekocht.)*

Govers, F. G. G. Het geslacht en de firma F. van Lanschot 1737—1901. Tilburg, 1972. *(Aangekochf.)*

Haas, J A. K. Chronologische lijst van de charters gedateerd voor 1301. Maastricht, 1972. offsetdr. *(Geschenk van de Rijksarchivaris.)*

Hendrickx, J. P. Inventaire des archives des charbonnages de Mariemont-Bascoup: fonds II et supplement. Bruxelles, 1971. offsetdr. *(Ruil.)*

Hille, W. van. La cour feodale du Perron de Bergues (Bergues-Saint-Winnoc). Gent [, z. j.]. dl. I. gestenc. *(Aangekocht).*

Historie, Sittard, en gestalte door A. H. Simonis, J. J. M. Timmers, W. Sangers o.s.c. enz. Sittard, 1971. *(Recensie-exemplaar.)*

Huisorgaan, Unitate fortior, Samen sterker, van de Stichting Traditio Domus Charisius. 's-Gravenhage, 1972. no. 18. gestenc. *(Geschenk van Mevrouw J. M. Charisius geb. de Leur.)*

Inventaires, Archives communales [Archives de l'état à Mons]. Bruxelles, 1972, dl. II. offsetdr. *(Ruil.)*

Inventaires, Archives oommunales [de l'arr. judiciaire de Tournai.]. Bruxelles, 1972. dl. I *(Ruil.)*

Jaarboekje, 29ste, Familie-gemeenschap „Ter Laeck". Vlaardingen, 1973. gestenc. *(Geschenk van Familie-gemeenschap „ Ter Laeck".)*

Jaarverslag van de Rijksarchiefdienst over 1971. 's-Gravenhage, 1973. *(Geschenk van hef Min. van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk.)*

Jamees, A. Inventaris van het oud archief van de gemeente Rijkevorsel. Brussel, 1972. offstedr. *(Ruil.)*

Kastner, D. Die Territorialpolitik der Grafen von Kleve. Düsseldorf, 1972. *(Ruil.)*

Klep, P. M. M. Groeidynamiek en stagnatie in een agrarisch 'grensgebied. De economische ontwikkeling in de Noordantwerpse Kempen en de Baronie van Breda, 1750-1850. Tilburg, 1973. (*Aangekocht.*)

Kroniek van de Stichting geslacht Mees. Rotterdam, 1973, no. 22. *(Geschenk van de Sfichfing geslacht Mees.)*

Laansma, S. Genealogie Hardeman. Rencwoude, 1971/2. gestenc. *(Aangekochf.)*

Laansma, S. Boederijen en boerengeslachten te Renswaude. [Renswoude, 1972.1 offsetdr. *(Recensie-exemplaar.)*

Lejour, E. Inventaire des archives de la famille de Locquenghien. Bruxelles, 1972. offsetdr. *(Ruil.)*

Mahauden, A., J. H. Rens, p. M. van Kerckhoven, Indices op de staten van goed van de baronie Boulaere. Gent, 1972. dl. III t/m VI. *(Aangekochf.)*

Maréchal, G. Inventaris van het archief van het Onze-Lieve-Vrouwhospitaal te Aalst. Brussel, 1972. offsetdr. *(Ruil.)*

Martens, J., A. Zoete. Regestenlijst der oorkonden van de Benediktinessenabdij te Nonnemielen-bij-Sint-Truiden. Brussel, 1971. offsetdr. *(Ruil.)*

Mededeelingen der familievereeniging Kalff. Maarn, 1972, nr. 68. *(Geschenk van de Heer J. Kalff.)*

Nagel, A. von. Die Ahnen der Familie v[on] Nagel dargestellt in einer Grundtafel u. 8 Ahnenkreisen. Ludwigshafen Rh., 1972. *(Ruil.)*

Ojen Jr., G. J. van. De Binnenlandse Strijdkrachten. ['s-Gravenhage, 1972.1 2 dln. *(Geschenk van hef Ministerie van Defensie: Sectie Krijgsgeschiedenis.)*

Orgaan, De Marne, voor genealogie en gesohiedenis van noord-Groningen. Scheveningen, 1973. jrg. 1973, afl. 1 t/m 4. gestenc. *(Geschenk van de Heer P. J. Rifsema.)*

Pagnoul, A. M. Ministère de l'Intérieur affaires électorales 1830-1919. Inventaire. Bruxelles, 1972. offsetdr. (*Ruil.*)

Petit, R. Inventaire des archives de l'Hôpital et de la Maison des Trinitaires à Bastogne (1237-1783). Bruxelles, 1971. (*Ruil.*)

Pieyns, J. Catalogue général des protocoles de notaires conservés dans la province de Liège. Bruxelles, 1972. 2 dln. offsetdr. (*Ruil.*)

Roosenboom, H. Th. M. Inventaris van het archief van het klooster der Witte Vrouwen te Maastricht. Maastricht, 1972. offsetdr. *(Geschenk van de Rijksarchivaris in Limburg.)*

Sanders, P. De voorouders van Johanna Maria Hoogewerff, geb. 1793 te Delft. ['s-Gravenhage, z.j.] gestenc. *(Geschenk van de Samensteller.)*

Schulte, E. Die Familien der Kirchengemeinde Logabirum (1719-1900). Aurich, 1973. gestenc. (*Aangekocht.*)

Thiel emans, M. R. Inventaire des papiers de Oscar Plisnier. Bruxelles, 1973. offsetdr, ***(Ruil.)***

Vanrie, A. Chancellerie de Marie de Hongrie. Inventaire analytique. Bruxelles, 1972. offsetdr. *(Ruil.)*

Verhelst, J. Inventaris van het familiearchief Coppens d'Eeckenbrugge. Brussel, 1973, offsetdr. (*Ruil*).

Verschaeren, J. Inventaris van het archief van de abdij van Beaulim te Petegem bij Oudenaarde. Brussel, 1972. offsetdr. *(Ruil.)*

Verschaeren, J. Inventaris van het archief van de abdij van Beaupré te Grimminge. Brussel, 1973. offsetdr. (*Ruil.*)

Visker, D. **A.** Book of the family Visker. The Hague [,1972]. gestenc. *(Geschenk van de Samensteller.)*

Voermans, M. A. M. Inventaris van het archief van het Gereformeerd Armkinderhuis te Breda. Breda, 1972. offsetdr. *(Geschenk van de Gemeentearchivaris van Breda.)*

Volborth, C. A. von. Heraldik aus aller Welt in Farben. Von den Anfängen bis zur Gegenwart. Bearb. u. Ergänz. der deutschen Ausg. 0. Neubecker. Berlin [,1972]. *(Recensie-exemplaar.)*

Wapenboek van Vlaanderen. Stedelijke Openbare Bibl. van Kortrijk: Fonds Goethals-Vercruysse, codex nr. 350, fo. 199 vo—227 ro. Uitgeg. door E. Warlop. Handzame, 1972. *(Aangekocht.)*

Wartena, R. Het archief van de Cannenburg. Arnhem, 1969. offsetdr. *(Geschenk van de Rijksarchivaris in Gelderland.)*

Woelderink, B. Inventaris van het archief van de Rotterdamse tak van de familie Van Rijckevorsel. Rotterdam, 1969. gestenc. *(Ruil.)*

Yans, M. Inventaire des archives de Sélys Longchamps. Bruxelles, 1971. *(Ruil.)*

Zijp, *N.* J. Het geslacht Zijp. Nakomelingen van Dirk Zijp uit de Schermeer. [Den Helder, 1973.1 gestenc. (*Geschenk van de Samensteller.)*

Een geslachtsregister Schellinger,

medegedeeld door J. M. CHARISIUS-DE LEUR.

Het onderhavige manuscript is in het bezit van Dr. Ir. C. Vermande te Santpoort; een uitvoeriger exemplaar bevindt zich bij het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage; enige aanvullingen zijn daaruit overgenomen.

Pag. 1.

Geslagt Register van *Adolph Schellinger* van Vaders Zijde. Beginnende met Vaders, Vaders, Vaders, Vader. Opgemaakt door bovengenoemde Ao. 1813 en '14.

(Pag. 2 is blanco).

Pag. 3.

Trijn Claas. Zij overleden 14 October 1657.
Trout
Alof Volkertsz Schellinger, geboren 5 October 1621, overl. 27 Maart 1659.

Verwekken de volgende kinderen als:	Pag.
Claas	5
Aaltje	6
Volkert, geb. 10 July 1645	7
Douwe, geb. 1650	8

Dese *Trijn Claas* en *Alof Schellinger* hadden een Buitenplaats aan de Vegt, en hij voor haar overleden zijnde, is zij weder hertrout aan eenen Coopman *Buike* te Amsterdam, die benevens hunne beider kinderen zijn uitgeschildert, welk schilderij nog heden bewaart word bij *Adolph Schellinger* als mede het schilderij, waarop *Alof Volkertsz Schellinger is* uitgebeelt op zijn dood bed.

Alof (of ***Alef***) ***Volckertsz.*** later genaamd ***Schellinger*** ondertr. Amsterdam (Pui) 30 januari 1643 (oud 22 jaar, wielmaker op het water, geassist. met zijn vader ***Volckert*** *Douwesx,* wonend op de Wael) met *Trijntje* ***Claes,*** geb. te Amsterdam, oud 26 jaar geassist. met haar moeder ***Aeltje Claes,*** op de Gelderse Kade.

Hij werd begr. te Amsterdam (Oude Zijdskapel) 1 april 1659, en zij werd begr. aldaar (Oude Zijdskapel) 18 oktober 1657, zodat de aantekening betreffende het hertrouwen van ***Alof's*** weduwe met een koopman ***Buike*** dus niet juist kan zijn. De mededeling heeft waarschijnlijk betrekking op ***Alof's*** broer *Tadick (Take),* wiens weduwe hertrouwt met een koopman de ***Ruysscher*** zoals blijkt uit de onderstaande inschrijving.

Tadick ***Volckertsz,*** later genaamd ***Schellinger,*** begr. Amsterdam (Oude Zijdskapel) 11 januari 1659, ondertr. Amsterdam (Pui) 9 oktober 1648, oud 23 jaar, wonend op de Wael geassisteerd met zijn vader ***Volckert*** *Douwesz,* met ***Hester Vlamings,*** geb. te Amsterdam, oud 21 jaren, geassist. met haar vader Zsaac ***Vlaming*** en haar moeder ***Maeycke Wijnants,*** wonende in de Warmoesstraat. Zij ondertr. Amsterdam (Pui) 21 mei 1662 *Joost de* ***Ruysscher,*** koopman op het Rokin, geb. te Leiden. oud 26 jaren, geassist. met zijn broeder ***Philips*** de ***Ruysscher.***

Op een los blaadje in het register komt de volgende beschrijving van „de groote schilderij" voor.

„Het famielle stuk stelt voor, de Vecht met buitenplaats en boerderij uit de Vrouws eerstes huwelijk met hare Noordvaarder aan de Wal liggende. Links de meid met der vrouws dochter *Aaltje* aan haar schoot. Op de voorgrond de zoon *Douwe* waaruit ***Trijntje Schellinger*** is gesproten."

De Famielje van de *Schellingers* is herkomstig van het Eyland Ter Schelling, Zijnde de Eerste Mannen geweest Zeevarende lieden, in de groote kaart van de Eijland vind men een Zeegat, genaamt Volkert Douwes Gat,

waarschijnlijk door de volgende *Volkert Douwes* gevonden of eerst bevaren, naderhand heeft deze *Volkert Douwes* zig met derwoon begeven na Amsterdam, op de Oude Waal in de drie Schelvissen, zijnde zo men meende het Wapen van meergemelde Eyland, van waar de familie naam van *Schellinger* zijn oorsprong heeft.

Pag. 4.

Douwe Dirksz,, geboren 1564, getrout met *Neelje Sijverts,* geboren 1567.

Teelen *Volkert 8* Maart 1592.

Hij obiit 23 Januarij 1636 oud zijnde 72½ jaren.

Zij obiit 6 November 1638 oud zijnde 70 jaren.

Volkert Douwes trouwt met *Tetje Takes.*

Teelen de volgende kinderen:

Alof den 5 October 1621.

Take den 3 'October 1626, dese laatste obiit 8 januarij 1659.

Hij obiit 18 Maart 1652 oud 60 jaren. Op Zondag begraven in de Oude Zijds Capel te Amsterdam. Zij obiit 24 Julij 1652.

Deze *Alof,* Getrouwt met *Trijn Claas* is de Stamvader en Moeder van alle de volgende geslachten.

Pag. 5.

Vierde geslagt.

Claas Alofz. Schellinger, getrout met *Anna Rutgers Aarsen.*

Teelen de volgende Kinderen:	Pag.
Rutger	9
Trijntje nagaans genaamd *Catharina,* geb. 1678.	10

Dese en Meest alle de Volgende *Schellingers* zijn de Godsdienst van Menno Simons toegedaan geweest, dog naderhand zijn verscheidene van deselve tot de gereformeerde overgegaan en hebben zich bejaart zijnde laten doopen, gelijk in tervolg te zien is.

Hij leevde als Rentenier, en woonde eerste te Amsterdam, en daar na te Hoorn op het Zant.

Pag. 6.

Vierde Geslagt.

Aaltje Alofs Schellinger, Getrouwt met *Lambert Brouwer.*

Teelen geen kinderen. Hij obiit.

Trouwt weduwe met *Claas Veldmuis* den 29 Junij 1687 Hoorn.

Teelen geen kinderen.

Beide obiit.

Dus Eijndigt dese Tak.

Zij is bejaart bij de Mennonieten gedoopt den 3 May 1670 en Overleden 28 Jannuarij 1696 oud 48 jaren.

Pag. 7.

Vierde geslagt.

Volkert Alofsz. Schellinger Getrouwt met *Teefje Roos* den 29 September 1671. Zij geb. 25 Oct. 1652.

Teelen de volgende kinderen:	Pag.
Adolph 17 November 1674	11
Cornelis 2 September 1679	12
Geertruij 19 September 1689	13

Hij overleden 6 Maij 1690 oud 45 jaren. Zij overleden 13 September 1716 64 jaren. Zij heeft zich bij de gereformeerde laten doopen den 21 Junij 1703. Zie doopboek. Hij was een Coopman in granen en een grutter wonende op 't Zant te Hoorn.

Pag. 8.

Vierde geslagt.

Douwe Alofsz. Schellinger, trouwt met *Elisabeth Everts Zuiderhuisen* den 28 Februarij 1672.

Teelten de volgende kinderen:	Pag.
Evert 15 Januarij 1673	14
Trijntje 1 Februarij 1675	15
Alof 31 'October 1677	16
Folkert 11 October 1681	17
Elisabeth 24 Junij 1684 25 dagen na Vaders dood.	18

Hij overleden 30 May 1684 34 jaren. Zij overleden 23 Febr. 1710 60 jaren. Hij was notaris.

Pag. 9.

Vijfde geslagt.

Rutger Claasz. Schellinger Trouwt met *Maria van Laar* Den 31 October 1703.

Teelen de volgende kinderen:	Pag.
Anna 12 September 1704	19
Jacob 1 Janu. 1706	20
Antonia 1 Janu. 1707	21
Cafharina 1 jan. 1709	22
Cornelis 21 Aug. 1711	23

Rutger 27 Aug. 1712, overleden 21 November 1712

Zij overleden 3 Maij 1713.

Hij overleden 21 Febr. 1731.

Hij was een Coopman in Linnen en woonde te Amsterdam, Zij waren van godsdienst Mennoniet. Hij trok na zijn vrouws dood na Sapmeer en wierd een mystiek, vandaar vertrok hij naar Enkhuisen, alwaer hij overleden is.

Pag. 10.

Vijfde geslagt

Catharina Claas Schellinger Trouwt met *Cornelis Lette* den 13 Februarij 1707. Hij geb. 1669.

Teelen de volgende Kinderen:	Pag.
Abigaal 25 November 1707	24
Anna 3 1 Jannuarij 1709. Overleden 3 Febr. 1709	
Anna 22 Jannuarij 1710	25

Hij overleden 19 October 1718.

Zij overleden 13 Maij 1740.

Zij waren van godsdienst Arminiaens. Hij was een groot Coopman, wonende te Amsterdam.

Pag. 11.

Vijfde Geslagt.

Adolph Volkertsz. Schellinger trouwt met 1.) *Trijntje Hendriks Tymberg* den 7 July 1697. Zij geboren 24 April 1675.

Teelen de volgende kinderen:	Pag.
Aaltje 17 April 1697	26
Lysbefh 5 December 1698	27
Volkert 17 November 1700	28

Zij overleden 4 april 1701 oud 26 jaren.

Trouwt weder met. 2.) *Annetje Hoogfwoud* den 28 Jannuarij 1703.

Teelen de volgende kinderen:	Pag.
Geertje of *Geertruij,* overleden 2 Maart 1783	29

Hij overleden 6 Julij 1743.
Zij overleden 17 Februarij 1746.

Hij was Menist, dog na het trouwen van een Roomsche vrouw ook Roomsch geworden met zijn kinderen. Hij was een houtkooper, zijn eerste vrouw was Roomsch, dog hij wilde haar niet trouwen, tenzij zij Mennist werd, waartoe zij overging, dog op haar sterfbedde begeerde zij een priester bij zich te hebben, verklarende in het Roomsche geloov te staan en te willen sterven, dog met zijn laatste vrouw is hij zelf Roomsch geworden. Hij was houtkoper te Hoorn.

Pag. 12.

Vijfde Geslacht.

Cornelis Volkerfsz. Schellinger Trouwt met *Jannetje Langewagen* den 31 Julij 1701 Hoorn

Teelen de volgende kinderen:	Pag.
Elberf 23 Maart 1704	30
Neeltje 18 September 1705	31
Volkert 7 Augustus 1708	32
Cornelis 29 Maart 1711	
Claas 7 Junij 1714	33
Anna 27 Maart 1716	34

Hij overleed 26 april 1738 en begraven den 2 May, leggende toen de Sneeuw 1 ½ voet hoog op de straat (Hoorn).
Zij overleden 17 November 1749.
Hij was een kaaskooper van religie Mennoniet, maar heeft zich bij de gereformeerde laten dopen den 15 maart 1703.

Pag. 13.

Vijfde Geslacht.

Geertruy Volkerfsz Schellinger trouwt met 1) *Rijnder Bel,* den 23 Junij 1713 Hoorn.

Teelen geen kinderen.

Hij verdronk in de Tog agter zijn Tuinhuis den 17 December 1729 (Hoorn). Hij was een Kaaskooper, van religie Arminiaens.
Zij trouwt weder met 2) *Jan Bruinvis* den 14 Ocober 1731.
Teelen geen kinderen.
Dus Eyndigt dese Tak.
Hij was een State bode en van religie Arminiaens.
Hij overl. 2 Jan. 1763, Zij overl.... Mrt. 1766.

Pag. 14.

Vijfde Geslagt.

Everf Douwe Schellinger 'trouwt met *Barber Wijnfges* den 20 April 1698 Hoorn.

Teelen de volgende kinderen:	Pag.
Dominicus 30 November 1698	35
Balfhasar 14 Maart 1702, overleden	

Hij overleden 7 Maart 1704 oud 31 jaren.
Zij overleden 10 Maart 1741.
Hij was een Kaaskooper, dog is daarna, na Oostindien gegaan. Hij is gedoopt 16 Junij 1702.

Pag. 15.

Vijfde Geslagt.

Trijntje Douwes Schellinger trouwt met *Pieter Wognum,* den 23 April 1696 Hoorn. Hij was kaeskoper.

Teelen de volgende kinderen:
Jacob In India overleden na 2 à 3 maal getrouwt geweest te zijn, vinden geen aanteekeningen van kinderen

	Pag.
Pieter	*36*

Evert, obiit 21 Mrt. 1728
Douwe, verdronken buiten de Westerpoort, agter de Schuithokken (vermoedelijk te Hoorn, J. M. Ch. - d. L.).
Zij overleden 13 November 1746.

Pag. 16.

Vijfde Geslagt.

Adolph Douwes Schellinger Getrouwt met *Antje Laan* den 16 Maart 1704 Hoorn.

Teelen de volgende kinderen:	Pag.
Elisabefh 26 Junij 1705	37
Pieter 14 Febr. 1707	*38*
Douwe of *Dominicus* 8 October 1708	*39*
Evert 14 September *1710,* overleden 23 October 1711	
Cafharina 8 Augustus 1712	40
Everf 1 May 1714	41
Jan 16 Augustus 1716	42
Adolph 16 May 1721	43

Hij was een kaaskooper en makelaar, van religie Mennoniet, dog heeft zich bij de gereformeerde laten doopen den 19 May 1704. Overleden 14 Januari 1748.

Pag. 17.

Vijfde Geslagt.

Volkert Douwes Schellinger trouwt met *Geertje Tonneman.* den 15 Februarij 1703 Hoorn.

Teelen de volgende kinderen:	Pag.
Douwe 11 January 1704, overleden 26 Dito	
Douwe 14 February 1705, overleden 26 dito	
Douwe 21 Februarij 1706	*44*
Jacobus 11 May 1708	*45*
Elisabeth 7 October 1710	*46*
Everf 11 Aug. 1712, overleden 22 juli 1713	
Aaltje 24 September 1713	*47*
Everf 25 Novemberl714, overleden 30 Juny 1715	
Trijntje 19 December 1716, overleden 14 April 1720	
Everf 25 Maij 1719	*48*
Trijntje 8 December 1722	*49*

Zij overleden 28 May 1748 oud 67 jaren.
Hij overleden 30 December 1750 oud 69 jaren.
Hij was een kaaskooper.

Pag. 18.

Vijfde Geslagt.

Elisabeth Douwes Schellinger ongehuwd overleden den 13 Augustus 1754. Oud 70 jaren. Woonde te Hoorn.
Dus Eindigt dese Tak.

Pag. 19.

Zesde Geslagt.

Anna Rutgers Schellinger getrout met *Abraham De Lanooij* den 4 Februarij 1731.

Teelen de volgende kinderen:	Pag.
Maria 3 December 1731	50
Anna 18 November 1732, overleden 15 Augustus 1736	
Abraham 1 Junij 1735	51
Jan 12 July 1739	52

Zij overleden 2 September 1765 oud 69 jaren.
Hij overleden 15 Maart 1774. Hij was coopman in manufacturen. Zij waren Menno Simons gezind.

Pag. 20.

Zesde Geslagt.

Jacob Rutgers Schellinger, Getrouwt met *Magdalena Van Beuning.*

Teelen geen kinderen.
Dus Eijndigt dese Tak.

Hij was eerst een mystiek, en ging na zijn Vaders dood van Enkhuisen na Amsterdam, vertrok vandaar weder na Zeyst, alwaar hij Bisschop wierd van de Hernhutters, hij bezocht met zijn vrouw de Moravische broederen te Hernhut in Moravien. Wierd op zijn reise door de Fransche troepen gearresteerd, dog na zijn wederkomst te Zeyst, aldaar gestorven en begraven.

Pag. 21.

Zesde Geslagt.

Antonia Rutgers Schellinger Getrouwt met *Jan Laan.*

Zijn beide zonder kinderen na te laten overleden. Dus Eindigt deze Tak.

Hij was een koopman in linnen. Wonende te Amsterdam. was van religie Mennoniet. Zij overl. 28 Oct. 1737.

Pag. 22.

Zesde Geslagt.

Catharina Rutgers Schellinger, ongehuwd. Overleden 9 December 1732 oud 23 jaren.

Dus Eindigt dese Tak.

Zij was van religie Mennoniet, woonde te Amsterdam.

Pag. 23.

Zesde Geslagt.

Cornelis Rutgersz. Schellinger Getrouwt met *Sophia Centen.*

Teelen de volgende kinderen:	Pag.
Maria *1748*	*53*
Sophia *1749*	*54*
Cornelis	

Hij was een koopman in IJzer, van godsdienst Mennoniet, dog naderhand Hernhuts geworden, hij kogt de Heerlijkheid van Zeyst 129000 guldens, verkogt de Zelve Naderhand aan de graav van Zinsendorf, blijvende egter Heer van Driebergen, daar hij ook zijn heerenhuis heeft.

Pag. 24.

Zesde Geslagt.

Abigaal Cornelis Lette, ongehuwd. Overleden den 3 Februarij 1775, Oud 68 jaren.

Dus Eindigt dese Tak.

Zij was van godsdienst Remonstrants.

Pag. 25.

Zesde Geslagt.

Anna Cornelis Lette, getrouwt met *Rijnier Hellingman* den 28 februari 1727.

Teelen de volgende kinderen:	Pag.
Lambert 29 Febr. 1732	55

Zij overleden 13 April 1755.
Hij overleden November 1759.

Hij leevde als rentenier, was van Godsdienst Remonstrants.

Pag. 26.

Zesde Geslagt.

Aaltje Adolphs Schellinger. Trouwt met *Jan Bent* den 17 September 1719.

Teelen de volgende kinderen:	Pag.
Trijntje 18 July 1720	56
Dirk 21 November 1721	*57*
Adolph 5 December 1722, overleden 26 July 1723	
Daniël 7 Augustus 1724	58
Adolph 13 October 1725, overleden	
Arent 13 Januari 1727, Overleden	
Mijnoutje 3 1 October 1729, Qverleden 3 January 1730	
Jan 18 Maart 1733, overleden 17 April 1737	
Antje 4 February 1735, overleden 7 Maart 1735	
Antje 7 Julij 1737, overleden 17 May 1738.	
Meijnoutje 31 December 1730	59

Zij overleden 29 November 1749.
Hij overleden 2 December 1778.

Hij was een pagter tot den jare 1748, daarna een Wijnkooper, van Godsdienst Roomsch.

Pag. 27.

Zesde Geslagt.

Lijsbeth Adolph Schellinger, Trouwt met *Albertus Scheen* den 26 April 1722.

Teelen de volgende kinderen:	Pag.
Marijtje 23 December 1731	60
Jacob 19 December 1740, overleden 12 July 1760	
Trijntje	*61*

Zij overleden 3 Augustus 1753.
Hij overleden 3 April 1754.

Zij waren van Godsdienst Roomsch. Hij was een Coopman in Tabak.

Pag. 28.

Zesde Geslagt.

Volkert Adolphsz. Schellinger. 'Ongehuwd overleden op het Fort St. George aan de kust van Delmina in 't jaar 1728.

Dus Eindigt dese Tak.

Hij was van Godsdienst Roomsch.

Pag. 29.

Zesde Geslagt.

Geertruy Adolphsz. Schellinger. Trouwt met *Jan Branis.*

Teelen geen kinderen.
Hij overleden .....
Zij overleden 2 Maart 173 1.

Hij was een chirurgijn, van godsdienst Roomsch. Dus Eindigt dese Tak.

Pag. 30.

Zesde Geslagt.

Elbert Cornelisz. Schellinger Trouwt met *Meijnoutje Laan* den *2* Augustus 1732.

Teelen de volgende kinderen:
Johanna 2 Maij 1742

Hij overleden 28 Junij 1764 Beverwijk.
Zij overleden 4 Maart 1762.

Hij was een Koopman en Winkelier in lakenen en woonde op het Oude Noord in de 3 Schelvissen te Hoorn.

Pag. 31.

Zesde Geslagt.

Neeltje Cornelis Schellinger Trouwt met *Jan Peereboom* den 9 September 1731.

Teelen de volgende kinderen:
Arent 9 Junij 1732, overleden 14 Junij 1732.
Cornelis 9 Augustus 1734.

Hij overleden den 20 Januarij 1782.
Zij ,,
Hij heeft eerst gevaren als Schipper na Oostindien, daarna als Capitein op een Schip van Oorlog, daarna als Schout bij Nagt, voor 't Collegie van Amiraliteit in het Noorderquartier, hij woonde op de Nieuwstraat te Hoorn, is in het jaar 1774 met zijn Vrouw na Amsterdam gaan wonen, en daarna te Monnickendam, waar zij beiden overleden zijn.

Pag. 32.

Zesde Geslagt.

Volkert Cornelis Schellinger ongehuwd overleden den 5 Augustus 1746, oud 38 jaren.
Dus eindigt dese Tak.
Hij voer voor Opperstuurman na Oostindien.

Pag. 33.

Zesde Geslagt.

Claas Cornelisz. Schellinger Trouwt met *Geertruy Groot.* Den 20 Maart 1746.

Teelen de volgende kinderen: Pag.
Cornelis 2 1 January 1747, obiit 1766
Jan 11 November 1750 62
Hij overleden den 11 Januarij 1784.
Zij overleden den 20 Juny 1751.
Hij was Schout en Secretaris te Oud Carspel op Langedijk.
Hertrouwd met *Maartje Schenk* van Twisk, Mei 1758. Zij overleden den 10 Dec. 1779.

Pag. 34.

Zesde Geslagt.

Anna Cornelis Schellinger Trouwt met *Wijngardis Killewig* den 2 Augustus 1746. Zij geboren 4 Maart 1712.

Teelen de volgende kinderen:
Swaentje 18 Augustus 1747
Johanna 4 februarij 1749, overleden 22 May 1749
Cornelis 4 Maij 1750, overleden 6 Augustus 1750
Cornelis 10 November 1753, overleden 22 December 1753
Cornelis 13 February 1755, overleden 24 dito
Cornelis 10 Augustus 1756, overleden 24 February 1757

Hij was gereformeerd Predikant te Oud-Beijerland dog om belemmering in zijn spraak in den jare 1768 Emeritus geworden en te Hoorn komen woonen. Hij overleden 14 Aug. 1773.

Pag. 35.

Zesde Geslagt.

Dominicus Evertsz. Schellinger Trouwt met *Grietje Langewagen* den 2 1 Maij 1721.
Teelen geen hinderen.

Hij overleden 23 Maart 1737
Zij overleden 1772.
Dus Eindigt dese Tak.
Hij was een wijnkooper.

Pag. 36.

Zesde Geslagt.

Pieter Pietersz. Wognum Trouwt met *Lijsbeth Ysz. Hoek* den 14 February 1740.

Teelen de volgende kinderen.
Trijntje 5 Maij 1740, overleden
Trijntje 4 December 1744
Pieter . . . . . 1745, overleden
Marijtje, overleden
Zij overleden 18 October 1756.
Hij overleden 21 April 1777.
Hij was eerst adsistent Collecteur op de biersluijs, daarna bij de Stads Thesorie, van Godsdienst Remonstrants is bij dezelve bejaard gedoopt den 14 December 1731 (vermoedelijk te Hoorn. J. M. Ch.-de L.).

Pag. 37.

Zesde Geslagt.

Elisabeth Adolphs Schellinger Trouwt met *Elbert Langewagen* den 4 Januarij 1733.

Teelen de volgende kinderen:
Marijtje 16 September 1735
Adolph 3 July 1740, overleden 10 October 1740
Antje 17 December 1742
Neeltje 12 Junij 1745, overleden 30 Junij 1746
Zij overleden 4 Julij 1757 oud 53 jaren.
Hij
Waren beiden van de Gereformeerde godsdienst en wonende te Hoorn. Hij was Bode van Gecommitteerde Raden van het Noorderkwartier en notaris.

Pag. 38.

Zesde Geslagt.

Pieter Adolphsz. Schellinger Trouwt met 1) *Anna Maria Bordes* den 17 December 1730.

Teelen de volgende kinderen.
Anna 18 Maij 1734, overleden
Willem 31 Januarij 1736, overleden
Adolph Bordes 12 Maij 1737
Willem 25 October 1739, overleden
Pieter 12 Junij 1742, overleden
Anna 11 December 1744, overleden
Zij overleden. Hij trouwt weder met:
2.) Elisabeth Abbas den 6 september 1761.
Teelen geen kinderen.
Zij overleden.
Hij hertrouwde met:
3.) *Maria Hildegonda van Beest* den 11 Junij 1771. Teelen geen kinderen.

Hij overleden daags na goede Vrijdag 1773 oud 66 jaren.
Zij overleden den 27 November 1775.
Hij was eerst wijnkooper, dog wierd bij de verandering der regering in de jaren 1748 door Zijne Hoogheid den prince van Orange tot Raad in de Vroedschap geeligeert, wierd daarna

Therosier deser Stad (Hoorn), wierd tot Burgemeester verkoren in de jaren 1769 en '71.

Pag. 39.

Zesde Geslagt.

Dominicus Adolphsz. Schellinger Trouwt met 1.) *Johanna Akersloot* den .....1731. Geboren 2 Oktober *1709*.

Teelen de volgende kinderen.
Anna jong overleden
Catharina 27 november 1734
Zij overleden 13 april 1749.
Hij trouwt weder met:
2.j Neeltje Bruigom Tip, wonende te West Zanen den 25 Februarij 1750.
Teelen geen kinderen.
Zij overleden September 1768.
Hij overleden 1 December 1781 oud 73 jaren.

Hij heeft eerst gewoond te Haarlem, alwaar hij zijn eerste vrouw getrouwd heeft, en met het trouwen aan zijn tweede vrouw, is hij te West Zanen gaan wonen, en na het overlijden van zijn laatste vrouw is hij metterwoon gegaan in het proveniers huis te Noordwijk binnen alwaar hij overleed. Hij was chirurgijn te Haarlem, later te West Zanen zaetkoper.

Pag. 40.

Chatharina Adolphsz, Schellinger Trouwt met *Simon Riedemaker* den 30 Maart 1750.
Zij overleden 1 Januarij 1775 oud 63 jaren.
Hij
Teelen geen kinderen. Dus Eindigt dese Tak.
Hij was eerst een ijzerkramer of winkelier in IJser en Tabak heeft daarna van zijn rente geleeft, en was afkomstig van Amsterdam.

Pag. 41.

Zesde Geslagt.

Evert Adolphsz. Schellinger Trouwt met *Marijtje Hengstenberg* den 28 Juny 1748. Zij geb. 28 Jan. 1704.

Teelen geen kinderen.
Hij overleden den 9 April 1776 oud 62 jaren.
Zij overleden 11 Januarij 1784.
Dus Eyndigt dese Tak.
Hij was een Schilder.

Pag. 42.

Zesde Geslacht.

Jan Adolphsz. Schellinger is ongehuwd overleden den 2 Januarij 1784, oud 68 jaren.
Dus Eyndigt dese Tak.
Hij was eerst een kaaskoper en daarna een rentenier.

Pag. 43.

Zesde Geslacht.

Adolph Adolphsz. Schellinger trouwt op 15 Julij 1753 met *Immetje Rienderhoff, (g*eboren 17 September 1731, dochter van *Helmich Willemsz. R.* en *Trijntje Hendriksdr. Husing,* die gehuwd waren 12 Augustus 1725).

Helmich Rienclerhof geb. 8 februari 1701, †***26*** oktober 1751, zijn vrouw ***Trijntje Husing*** †***12*** oktober 1738. Hij was een zoon van ***Willem R.*** en (getrouwd '7 mei 1700) ***Immetje Schuurmans,*** †***18*** september 1723.
Hunne andere kinderen waren:

1. *Niesje,* geb. 10 nov. 1704;
2. *Saartje,* geb. 14 nov. 1710.

Teelen de volgende kinderen:
Helmich 27 Maart 1755, overleden 15 Augustus 1774
Antje 14 July 1758
Adolph 7 July 1759
Willem 13 January 1768, overleden 13 february 1768
Trijntje 23 Augustus 1769
Elisabeth 29 July 1772, overleden 5 September 1772.
Hij overleden 7 October 1786 oud 65 jaren.
Zij overleden 23 February 1790 oud 59 jaren.
Hij was eerst apothecar en daarna een rentenier.

Pag. 44.

Zesde Geslagt.

Dominicus Volkertsz. Schellinger trouwt met *Geertruij Robol* den 24 Januarij 1737. Zij geboren 21 October 1700.

Teelen de volgende kinderen:
Geertruij 27 February 1742.
Zij overleden 29 Augustus 1756.
Hij overleden 21 februarij 1776.
Hij was een rentenier. Schepen 1767, 1770, Kerk en Armevoogd 1768, '69 en 1771.

Pag. 45.

Zesde Geslagt.

Jacobus Volkertsz. Schellinger Trouwt met 1.) *Niesje Rienderhoff* den 22 April 1731. Zij geb. 10 Nov. 1704.
Teelen de volgende kinderen:
Volkert 24 Junij 1732
Zij overleden 30 Augustus 1741. Oud 37 jaren.
Trouwt weder met:
2.) *Magteltje Helt* den 24 Februarij 1743, geb. 2 Sept. 1711.
Teelen geen kinderen.
Hij overleden 13 May 1776.
Zij overleden 11 May 1778.
Hij was een Zilversmit en kashouder in zilver en gout (waarschijnlijk te Hoorn. J. M. Ch.-de L.).

Pag. 46.

Zesde geslagt.

Elisabeth Volkertsz. Schellinger trouwt met *Wijnand Hulleman* den 28 July 1743.

Teelen de volgende kinderen:
Volkert 4 maart 1744
Willem 4 April 1745
Zij overleden 12 May 1745 oud 35 jaren.
Hij overleden 29 September 178 1.
Hij was een witbrood bakker.

Pag. 47.

Zesde geslagt.

Aaltje Volkertsz. Schellinger trouwt met *Albert Bolding* den 26 Julij 1739.

Teelen de volgende kinderen.
Aafje 4 October 1740, overleden 6 dato
Geertruy 20 Januarij 1743
Aafje 15 November 1744.
Volkert 1 May 1752, overleden 3 Maart 1753
Hij was een Chirurgijn, dog leevde daarna als Rentenier.
Hij overleden 8 December 1781.
Zij overleden 12 December 1788.

Pag. 48.

Zesde geslagt.

Evert Volkertsz. Schellinger trouwt met *Elisabeth Gildemaijer* den 4 September 1746.

Teelen de volgende kinderen:

Volkert 18 Augustus 1747

Anna 13 Maij 1749

Frederik 14 Junij 1753, overleden 21 July 1758

Zij overleden 8 January 1783.

Hij overleden 13 October 1783.

Hij was een koopman en winkelier in kruidenierswaren.

Pag. 49.

Zesde geslagt.

Trijntje Volkertsz. Schellinger trouwt met *Jacob Compostel* den 17 September 1752.

Teelen de volgende kinderen:

Meijnoutje 5 November 1753

Volkert 24 Januarij 1756

Hij overleden 2 Maart 1790

Zij overleden 30 April 1783.

Hij was een Kruitverleser in dienst van de Oostindische Compagnie, Kamer Hoorn.

Pag. 50.

Zevende Geslagt.

Maria Abrahams De Lanooij ongehuwd overleden in 't jaar 1789.

Dus Eindigt dese Tak.

Pag. 51.

Zevende Geslagt.

Abraham Abrahamsz. de Lanooij Trouwt met *Cornelia Brenier (?)* den 22 Maij 1759.

Teelen de volgende kinderen:

Abraham 18 December 1760

Jan 18 October 1765, overleden 13 Augustus 1769

Jan 7 December 1773

Hij was een Coopman in Manufacturen te Amsterdam en zij waren van godsdienst Mennonieten.

Pag. 52.

Zevende geslagt.

Jan Abrahamsz. de Lanooij Trouwt met 1.) *Christina Neuville* den . Teelen geen kinderen.

Zij overleden 27 May 1772.

Hij trouwt weder met:

2.) *Cornelia Christina van der Vliet.*

Pag. 53.

Zevende Geslagt.

Maria Cornelisz. Schellinger, ongehuwd overleden Den 30 Januarij 1814, oud zijnde 66 jaren.

Dus Eindigt dese Tak.

Zij heeft gewoont te Zeyst in het Broeders en Susters huys van de Hernhutters en was van godsdienst Hernhuts.

Pag. 54.

Zevende geslagt.

Sophia Cornelisz. Schellinger.

Zij was van godsdienst Hernhuts woont te Zeijst in het Broeders en Susters Huis van de Hernhutters.

Pag. 55.

Zevende geslagt.

Lambertus Reyniersz. Hellingman Trouwt met *Maria Lucia Crap* den 4 Junij 1758. Hij gedoopt 29 Febr. 1755.

Teelen de volgende kinderen:

Reijnier 2 Juny 1759, overleden 8 May 1762.

Willem Nicolaas Crap 26 december 1760, overleden 13 Maart 1762

Reijnier 4 November 1763, overleden 20 Maart 1764

Willem Nicolaas Crap 28 Januarij 1765

Anna Catharina 30 October 1766

Maria Sara 11 November 1767

Zij overleden *21* November 1767.

Hij overleden Augustus 1781.

Hij was van godsdienst Mennoniet, is tot de Gereformeerde overgegaan en heeft zich laten doopen. Van 29 februarij 1755 wierd hij tot Burgemeester verkoren in de jaren 1771, 73, 78, 79, tot Bewindhebber van de Oost-Indische Compagnie in 't jaar 1777 in welke qualiteit hij in 't jaar 1781 in 't Jagt van de O.I. Comp. is overleden, leggende met het zelve te Medemblik, is met hetzelve vandaar in de kist thuis gebragt en van daar des avonds in de Groote Kerk alhier (Hoorn) bijgezet.

Pag. 56.

Zevende geslacht.

Trijntje Jans Bent trouwt met *Thamis Gerritsz. Pronk* den 15 November 1744.

Teelen de volgende kinderen:

Marijtje 16 Januarij 1747

Geertruij 14 May 1752

Hij overleden 4 April 1755 oud 51 jaren.

Zij overleden 1 May 1765 oud 45 jaren.

Hij was een winkelier en van de Roomsche godsdienst.

Pag. 57.

Zevende Geslagt.

Dirk Jansz. Bent trouwt met *Marijtje Cos Coolaes* den 13 November 1746. Zij geboren 8 Januari 1716.

Teelen 3 kinderen maar dezelve alle binnen het jaar na haar geboorte overleden, dus zijn zij beide kinderloos overleden.

Hij den 24 Februarij 1754 oud 33 jaren Beverwijk.

Zij den 6 September 1755 oud 39 jaren.

Dus eindigt dese tak.

Zij waren beiden van de Roomsche Godsdienst.

Pag. 58.

Zevende Geslagt.

Daniel Jansz. Bent trouwt met *Trijntje Dirksz. Hoek* Den 25 July 1745.

Zij teelen een Zoon, Dezelve overleden zijnde zijn zij kinderloos overleden.

Hij 12 September 1752 verdronken te Canton in China.

Zij overleden .....

Zij waren van de Roomsche Godsdienst.

Dus Eindigt deze Tak.

Pag. 59.

Zevende Geslagt.

Meynoutje Jansz. Bent trouwt met *Reijnie Snel* den 8 Juny 1755.

Teelen de volgende kinderen:
Floris 11 Februarij 1759
Jan 5 April 1764

Hij overleden
Zij overleden
Hij was een chirurgijn, waren beiden van de Roomsche Godsdienst. Woonde te Hoorn.

Pag. 60.

Zevende Geslacht.

Marijtje Alberts Scheen trouwt met 1.) *Cornelis Couwenberg* den 11 May 1755. Hij geboren 11 Mrt. 1728.

Teelen de volgende kinderen:
Cornelis 17 April 1758

Hij overleden 19 december 1757 oud 29 jaren.
Zij trouwt weder met:
2.) *Cornelis Woutersz. Vel* den 28 'October 1759, geb. 18 Mrt. 1738.
Teelen de volgende kinderen:
Elisabeth 28 May 1760, overleden op dato
Maria 11 Julij 1761, overleden 30 november
Albert 19 Maart *1766,* overleden 2 April.
Wouter 10 April 1767
Elisabeth 2 Maart 1770.

Zij overleden 1782.
Hij overleden ?
Beide de mans waren cooplieden en winkeliers in ijsere waren, waren ook beide als mede de vrouw van de Roomsche Godsdienst (Hoorn).

Pag. 61.

Zevende geslagt.

Trijntje Alberts Scheen trouwt met *Thomas Landman* den 11 Februari 1759. Hij geboren 31 Juli 1736.

Teelen de volgende kinderen:
Albert 16 november 1759, overleden 7 December
Cornelia 19 December 1763.

Hij overleden.
Zij overleden.
Hij was een Coopman in Tabakwaren, beiden van de Roomsche Godsdienst.

Pag. 62.

Zevende Geslagt.

Jan Klaasz. Schellinger, zie pag. *33* trouwt *Trijntje Pool* van Grootebroek, den 12 October 1773 oud 22 jaren.

Verwekken de volgende kinderen:
Geertruida 11 Mei 1784
Johannes 23 Julij 1786
Elisabeth 14 December 1787
Nicolaas 19 Maart 1789 overleden 11 Junij
Trijntje Schellinger, de vrouw, overleden 14 April 1789.

De man hertrouwt 27 September 1789
Aafje Ivang, van Bergen, obiit 21 Augustus 1836, verwekken de volgende kinderen:

Meinfje 4 July 1790
Nicolaas 24 Mei *179* 1, obiit 1792
Nicolaas 18 April 1792

De man overleden 3 July 1795.

Elisabeth is gehuwd met *P. Langereis,* geen kinderen.
Geertrui is gehuwd met *Jacob Ruyter.* Kinderen: *Trijntje - Jan - Cornelis.*
Meintje is gehuwd met *Simon Blom.*

Aantekeningen op losse papieren in het boekje:

Zevende geslacht.

Antje Schellinger (pag. *43)* geb. 14 July 1758 obiit, trouwt met *Willem Maas 29* Mrt. 1789. Hij overl. Dec. 1790, geb. 17 Dec. 1760 Hoorn. Hij was silversmit te Purmerend.

Verwekken: *Grietje* Mei 1790.

Zevende geslagt.

Adolph Az. Schellinger (pag. *43)* geb. *7* July 1759, obiit Junij 1818, trouwt met *Marijtje Pet* obiit *4* Augustus 1824.

Verwekken:
Immetje, jong gestorven
Maria, jong gestorven
Immetje 24 Julij 1789, obiit 9 November 1829
Pieter obiit
Pieter obiit
Pieter 1 Maart 1795, gedoopt 8 Maart '95 Hervormde Gemeente te Hoorn, overleden 6 Juny 1866
Antje 3 Juny 1797
Adolph 16 Maart 1799, obiit 28 Mei 1817
Maria 20 Sept. 1804, obiit *9* April 1840

Zevende Geslacht.

Trijntje Schellinger (pag. *43)* geb. *23* Aug. 1769, obiit, trouwt met *Paulus Adolph Van Geldrop.*

Verwekken:
Pieter obiit
Adolph Schellinger obiit

Achtste Geslacht.
Kind van *Antje Schellinger* getrouwd met *Willem Maas: Grietje Maas* geb. Mei 1790 trouwt met *Jacobus Lem.*

Verwekken:
Gesina
Antje
Jacobus Willem
Willem
Johannes

Achtste Geslacht.

Kind van *Adolph Schellinger* getrouwd met *Marijtje Pet. Pieter Schellinger,* (notaris te Nieuwendam) geb. Hoorn 1 Maart 1 795, trouwt 21 Febr. 1824 *Maritje Bakker,* dochter van *Jan,* geb. Broek in Waterland 5 Febr. 1803, obit 13 Maart 1858, Nieuwendam.

Verwekken een kind dat dadelijk na de geboorte overleed.

Achtste Geslacht.

Kinderen van *Trijntje Schellinger* getrouwd met *Paulus Adolph van Geldrop 25* April 1790:
Pieter van Geldrop, trouwt met *Elisabet Pool.*

Adolph Schellinger van Geldrop, trouwt met *Johanna Cafharina Snel.*

Verwekken *Chrisfina.*

Negende Geslacht.

Jacobus Willem Lem, trouwt met *Maritje Bakker, Cornelis*-dochter.

Immerentia Lem, trouwt met *Jacob de Koningh Johannes-zoon.*

Staat van Bloed en Aanverwanten van P. Schellinger.

(Getrouwd met *Marijtje Bakker*)

Zuster *Anfje Schellinger.*

Aan Vaderzijde:

1. volle nicht *Griefje Maas* wed. *Jacobus Lem.*
   heeft kinderen: *Jacobus Willem.*
   heeft overleden dochter *Immerenfia* die was gehuwd met *Jacob de Koning Johz.*
   en heeft nagelaten:
2. de afstammelingen van wijlen de volle neef *Pieter van Geldrop* trouwt *El. Pool:*
   a. *Cafhariena Paulina* gehuwd met *Jan Snoek. Pieter* (waarschijnlijk een zoon. J. M. Ch. - de L.).
   b. *Maria* gehuwd met *Petrus Johannes Heining.*
   c. *Immerentia* gehuwd met *Henrie François Reinier du Bois.*
   d. *Pieter van Geldrop.*
3. de afstammelingen van wijlen den vollen neef *Adolph Schellinger van Geldrop* (trouwt *Johanna Cafharina Snel) :*
   a. *Chrisfina Pauline Johanna Elisabeth* gehuwd met Mr. *Hendrik Louis Wijchel van Schildwolde.*
   b. *Marie Nafhalie Adolphine.*
   c. *Emelie Charlotte Wilhelmine* gehuwd met Mr. *Jan Geerfsema van Wijchel van Schildwolde.*
   d. *Naqueline* (?) *Arnoldine* (?) *Henriette.*
   c. *Constance Henriette Emelie.*

aan Moederszijde (*Marijtje Pef*) :

1. *Gerrif de Goeje* zoon wijlen de moeije *Griefje Pet.*
2. de volle nicht *Maria Pet,* Weduwe *Gerrit Hondius.*
3. de kinderen van den overleden vollen neef *Pieter Pef.*
4. *Jan Pef.*
5. *Annefje Pet* gehuwd met *Egbert Ritsema.*
6. *Reinier Pef* overleden, zijne twee kinderen bij *Susanna Vermande, Neeltje* en *Jan.*
7. *Trijntje Pet* gehuwd met *Jacob Ritsema.*
8. *Grietje Pet* gehuwd met *Hendrik de Jong.*

Aan Vaderszijde, van de overleden Vrouw *Maritje Bakker.*

1. c. volle neef *Harmen Balfus Bakker Sijmenz.*
2. d. volle nicht *Marrefje Bakker Sijmendr.*
3. *e.* volle nicht *Aagje Bakker Sijmensdr.*

4. a. volle neef *Jan Bakker.*
5. b. volle nicht *Annefje Koker Bakker.*

1. volle neef *Harmen Bakker Jacobszn.*
2. wijle volle nicht *Maritje Jacobsdr.* kinderen bij wijlen *Reindert Beek* (?) hieronder aangeven.
3. volle neef *Klaas Bakker Jacobszn.*
4. wijle volle nicht *Lijsje Bakker Jacobsdr.* met een kind bij *Cornelis van Zutphen.*
5. wijlen *Boudewijntje Bakker Jacobsdr.* getrouwd met *Adrianus Hoeve* (?).
6. den vollen neef *Jacob(?) Bakker Jacobsz.*
7. de volle nicht *Trijntje Bakker Jacobsdr.*
8. *Balfus Bakker Jacobsz.* volle neef.
9. *Klaas Bakker Jacobsz.* volle neef.
10. *Cornelis Bakker Jacobsz.* volle neef.

1. *Harmen Bakker Corneliszoon.*
2. wijlen *Reindert Bakker Corneliszoon,* kinderen:
   1. *Cornelis.*
   2. *Anna Maria.*
   3. *Harmen.*
   4. *Margaretha Jacoba.*
   5. *Neeltje,* bij wijlen *Maritje Bakker.* (?)
3. *Maritje Bakker Corneliszdr.,* gehuwd met *Jacobus Willem Lem.*
4. *Neeltje Bakker Cornelisz.* gehuwd met *Hermanus Schogt.* (?)

Aan Moederszijde van de overleden Vrouw.

1. de kinderen van de nicht *Trijntje Compaan* bij *Pieter van der Lijn.*
   a. *Jacob.*
   b. *Trijntje* gehuwd met *Dirk Klaver.*
   c. *Eefje* gehuwd met *Cornelis Kaat.*
   d. *Alida* gehuwd met *Dirk? Visser.*
2. De kinderen van den neef *Jan Compaan* bij *Neeltje Boon(?) (Boom?).*
   Eefje gehuwd met *van Soest.*
   Jan.
   Cornelis Dekker Compaan.
3. De zoon van den overleden neef *Dirk Compaan:*
   Klaas Compaan.
4. De kinderen van de overleden nicht *Eefte Compaan* bij *Adr. Bruijn:*
   Maaitje Bruijn wed. *Wijnand Hooft.*
   Alida Clasina Bruijn.
5. De kinderen van de overleden nicht *Immetje Compaan* bij *J. Fransiscus Beukers(?)*
   Alida.
   Catharina Johanna.
   Susanna Adriana.
   Wilhelmina.

   De zoon van *Johanna Bakker* en *Willem Frederik Dwaling* (of *Waling*?).

Beredeneerde kwartierstaat van Jan Joosz. Maris, geboren in 1597, stamvader van de Nederlandse familietak,

door MR. DR. J. C. MARIS VAN SANDELINGENAMBACHT.

Hoofstuk I. Algemeen Overzicht.

Deze kwartierstaat stelt een kenmerkend tijdvak in de familiegeschiedenis voor, dat wend afgesloten door het vertrek van *Jan Jooszn. Maris,* gedoopt in 1597 te Bazel. in het Land van Waas (Oost-Vlaanderen), uit zijn geboortestreek. Deze Maris stichtte de Nederlandse familietak: zijn enige zoon, die gedoopt werd in het fort Liefkenshoek aan de Schelde op 13 november 1630, vestigde zich, nu bijkans drie eeuwen geleden, te Heiningen bij Willemstad, waarna een uitgebreid nageslacht in Brabants Westhoek opbloeide (zie Maris ,,Een Honderdtal Nederlandsche Families", uitgave 1946).

Het wapen van het Land van Waas op deze kwartierstaat symboliseert de samenhorigheid van de voorouders van de kwartiecdrager zowel aan vaders- als aan moederszijde.

Samenhorigheid allereerst in geografisch opzicht, waar de stamreeksen van alle 16-kwartieren zich uitstrekken binnen de grenzen van deze regionale gemeenschap.

> De familienamen zijn daar vanouds inheems, beschreven door A. van Geertsom ,,Familienamen uit het Land van Waas" (,,Annalen van de oudheidkundige Kring van het Land van Waas" dl. 63). Hetzelfde kan gezegd worden van de wapens', die veelal opgenomen zijn in de verzameling van F. Koller „Wapenboek van het Land van Waas", bewerkt en geïllustreerd door H. J. Bockstal (uitgave Familia et Patria, te Handzame 1957).

Samenhorigheid ook in maatschappelijk opzicht, omdat deze families behoorden tot een specifieke bevolkingslaag, namelijk de klasse, die in de middeleeuwen ontstaan is uit de hoofdcijnsplichtige ,,vrijgewijde dienstmannen" onder enige vermenging rnet geslachten van riddermatige huize. Die vermenging vloeide voort uit de rechtspositie — de status van vrij persoon — verbonden aan de ,,hoofdcijns", die langs vrouwelijke lijn overging, terwijl de riddermatigheid in mannelijke lijn vererfde, waarbij de vrouwen uit de ,,hoofdcijns" huwbaar waren voor riddermatige mannen.

> Documentatie, te vinden in dit opstel: ***Pieter Couthals,*** heer van ter Elst, schildknaap beschreven onder de edellieden van geboorte in het Land van Waas" a° 1429, had een moeder in de ,,hoofdcijns" van St. Baafsabdij te Gent, zie Hoofdstuk II § 5.

Deze klasse van ,,bene nati", ,,boni homines", ,,homines bene opinionis", waaruit de schepenen in de vierscharen en de 's-gravenmannen in de leenhoven gekozen werden, ,,de ervachtige mannen in die laghe landen bi de see" (Melis Stoke, Rijmkroniek c. 1350), deelde in de algemene geleidelijke verarming van het Land van Waas, uitgeput door gedurig oorlogsgeweld en inwendige troebelen. Op te merken valt, dat men desondanks, door huwelijken in eigen kring, voortborduurde op het traditionele familie stramien. Hier mede handhaafde zich een karakteritsieke gelijkmatigheid in alle geledingen van 'onze kwartierstaat,

Binnen dit tijdsbestek begonnen de rampen al met de strijd om de gemeente-vrijheden tegen Philips de Goede, waarbij deze het kasteel van Rupelmonde beveiligde door op 14 mei 1452 alle omliggende huizen en wel vierhonderd hoeven plat te laten branden. De calamiteiten bereikten een hoogtepunt tijdens de bezetting van het Land van Waas in 1566 door Alva, gevolgd door de „Spaanse" en de ,,Franse" furie (,,Frans", de benaming ontleend aan Frans van Anjou, de onzalige zgn. beschermer van de Nederlandse vrijheid in 1578 en vlg.).

In 1580 maakte de stad Rupelmonde gebruik van een vacuum in het landsheerlijk gezag tijdens de Tachtig-jarige oorlog, om zelfstandig een burgerwacht op te richten teneinde de strijd buiten haar poorten te houden; de magistraat wees uit zijn midden negen commandanten aan o.w. *Jan Maris Cornelisz,* schepen en tiendeman ('achterneef van *Jan Maris,* † 1579, zie de kwartierstaat). Toen het aankwam op rugdekking van het Spaanse leger tegen de ,,malcontenten", die zich bij Lokeren hadden opgesteld, werd op aandrang van de ,,generale gemeynte" volstaan met de symbolische formatie van één rot van vijf vrijwilligers onder commando van de schepen *Adriaen Vijt* (R.A. Beveren-Waas, Rupelmonde no. 24 memorieboek van baljuw en schepenen 1580-1585). Parma doorzag dit lijdelijk verzet: hij legerde een Spaans garnizoen in het kasteel van Rupelmonde *(1583).* Met deze stok achter de deur besloot de baljuw van het Land van Waas, Servaas van Steelant, (die in 1576 was afgezet, maar door Parma in zijn ambt was hersteld) om zich te laten machtigen (akte te Rupelmonde d.d. 23 okt. 1583) tot formele overgave van het gehele Land van Waas aan het Spaanse gezag. Aldus geschiedde door ,,vreedzame" onderhandelingen; het voorspel van de voor Vlaanderens toekomst beslissende val van Antwerpen (1585) had ingezet. De Rupelmonder burgerwacht was nog een laatste symptoom geweest van de eeuwenlange strijd voor de gemeente-vrijheden. Het Land van Waas was een puinhoop, zonder uitzicht op herstel.

Authentieker dan de geschiedenisboeken getuigt hiervan het register der kerkegoedeaen van Rupelmonde, de ,,slaper" vernieuwd in 1589 ,,mits dat den lesten slaper uytgescheurd is geweest bij de soldaten" (de troepen van Parma). Dit register houdt weinig meer in dan een droef relaas van insolventies ,,geschiet deur de Inlantsche oirlogen ende troubelen vele jaren geduert hebbende gehadt ende noch duerende, God Betert"; er volgt een opgave van huizen en hofsteden in Rupelmonde en omgeving ,,affgebroken, gerasiert, geruyneert, mitsgaders alle de planterieên van fruytboomen affgecapt ... bij de soldaten van Zijne Majest., alhier gelegen hebbende gehadt tot defensie tegens de vijanden ende rebellen oft wederspanigers" (R.A. Beveren-Waas, fonds Rupelmonde no. 1307).

Zwaar getroffen werd ook *Jan Jooszn Maris,* † 1579 (zie de kwartierstaat), die in 1571 vrijstelling verkreeg van de 20e penning ,,mits dat jaar wel acht gulden 't ghemet gecost heeft te dijckene van de inondatie". In 1579 werd zijn sterfhuis ,,geabandonneert ten profijte van de crediteuren". In weerwil van de Pacificatie van Gent van 8 november 1576 werd in juli 1578 de wet verzet, en kwamen Koningsgezinde schepenen en 'griffiers in de plaats van Staatsgezinde: *Jan Jooszn Maris* verdween uit de schepenbank van Bazel. Tevens herstelde men van hoger hand de kerkorde van Rome, waarna de bisschop van Brugge op 13 mei 1584 de kerk van Bazel herwijdde voor de rooms-katholieke eredienst, Tien jaren later, in 1595, toen Ludovicus (Louis Félicien), huiskapelaan van de heer van Wissekerke, de bediening in de parochie Bazel aanvaardde, telde deze alweer 56 communicanten (lijst in het oorspronkelijk doop- en trouwregister van Bazel, blz. 15). Zo keerde allengs het getij in het Land van Waas.

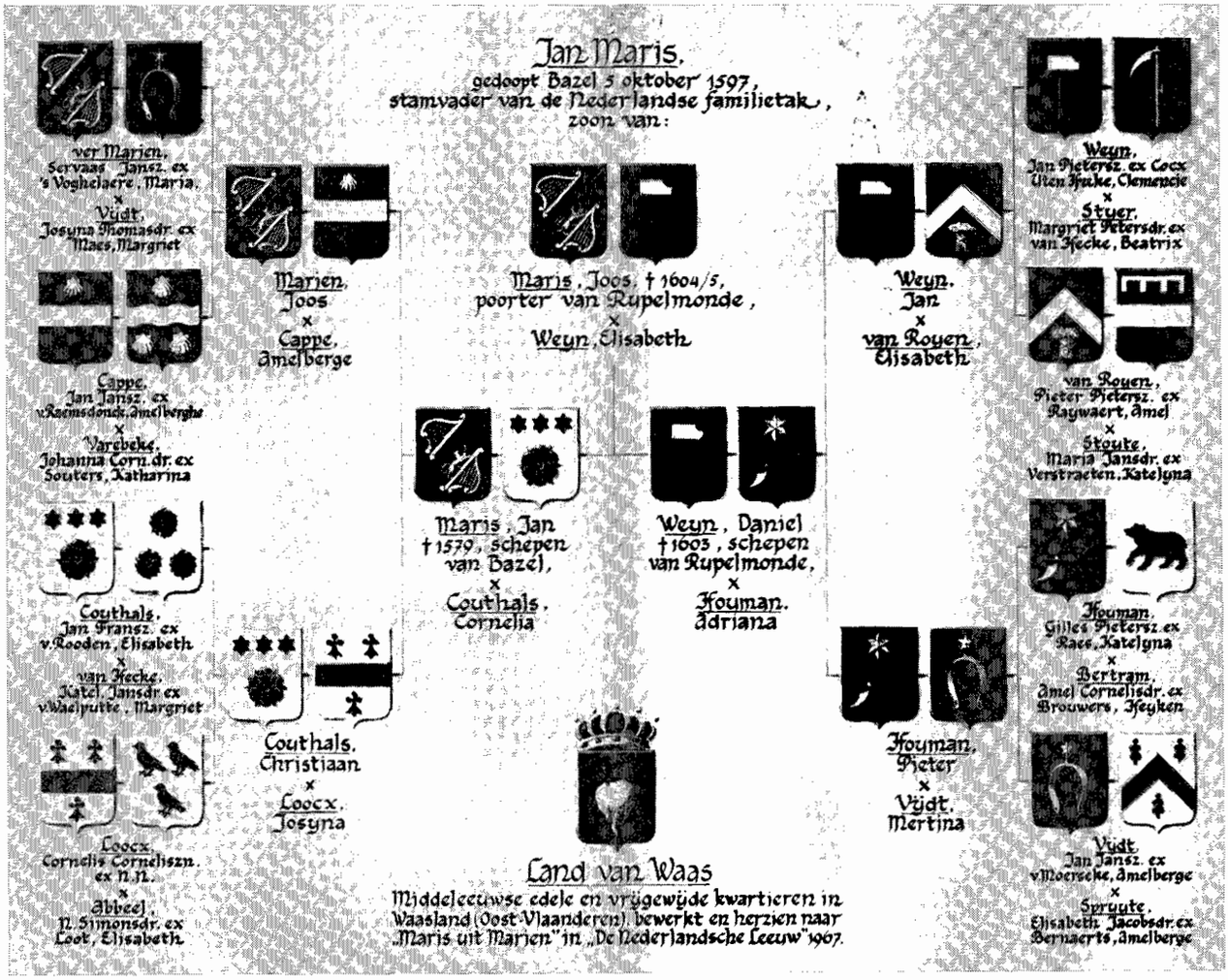

KWARTIEREN VAN JAN MARIS (GEB. IN 1597).

Gekleurde tekening (30 x 24 cm.), vervaardigd in 1972 door het Genealogisch-heraldisch Bureau G. Halwasse te 's-Gravenhage, naar het ontwerp van Mr. Dr J. C. Maris.

Kleinzoon *Jan Joosz. Maris,* geboren 1597, heeft uit de neerslag van dit alles voor zich de konsekwentie getrokken door uit te wijken naar Staats grondgebied, alwaar hij te Liefkenshoek zijn kinderen gereformeerd liet (dopen. *Jan's* broeder *Daniel Mark,* geboren 1600, zette het 'geslacht te Bazel voort; hij hield kennelijk de zijde van grootvader *Daniel Weyn,* die in Rupelmonde een afgezette „suspecte" schepen vervangen had.

Schr. dezes, nazaat van *Jan,* en Pater *A. Maris* C.S.S.R. te Antwerpen, nazaat van *Daniel,* hebben elkander in de 19e graad weer gevonden bij hun familieonderzoek (vgl. „Vlaamse Stam" a° 1969, blz. 319).

Het boven reeds genoemde instituut van de „hoofdcijns" staat in de rechtsgeschiedenis bekend als het bolwerk van de ontvoogding der gegoede plattelandsbevolking uit de middeleeuwse horigheid. Zij, die in de „hoofdcijns" van een kerk opgenomen waren, bezaten de status van vrij persoon, gewaarborgd door die kerk. Hieraan ontleende men de term van „vrijgewijde" dienstmannen. De „hoofdcijns" (Latijn: census capitalis) was een cijns gebonden aan de 'persoon, te onderscheiden van een zakelijke cijns, die gebonden was aan de grond. De overgang van rechten en van plichten vond plaats langs de vrouwelijke lijn, en wel hoofdelijk, ook voor wat betreft het bedrag der cijns; zodat de opbrengst voor de kerk toenam naarmate van de bevolkingsaanwas. Over de hoofdcijns verscheen in 1936 het Nijmeegs proefschrift van P. C. Boeren „Etude sur les Tributaires de l'Eglise dans le comté de Flandre du IX au XV siècle". Schrijver kende nog niet de later ontdekte „Gemickboeken" (gemick = stam) I en 11 der hoofdcijnsen in het Land van Waas, een centrale administratie van 39 abdijen en kerken op de grondslag van een registratie a° 1295, De hoofdcijnsen van de St. Baafsabdij Gent zijn gepubliceerd in „Annalen van Waas" (dln. 66 en vlg.), de overige hoofdcijnsen in afzonderlijke uitgaven van Familia et Patria te Handzame (jaren 1966-1971).

Verrassend is het genealogisch profijt van deze bronnen. Zo bevat de boeking van de „hoofdcijns", waartoe de kwartierdrager *Jan Maris,* geboren 1597, rechtens — d.w.z. uit hoofde van zijn moeder — behoorde, een vrouwelijke filiatie van elf generaties, reikende tot vóór 1250; op de kwartierstaat te volgen van *Elisabeth Weyn* naar (rechts beneden) *Amelberghe Bernaerts,* bij welke *Amelberghe* aansluiten haar moeder *Maria van Myedeghem* huisvrouw van *Dierick Bernaerfs,* haar grootmoeder *Lysbette van Bolzele* huisvrouw van *Franco van Myedeghem,* haar overgrootmoeder *Amelberghe Raes* 'huisvrouw van *Jan van Bolzele* en haar betovergrootmoeder *Amelberghe van der Haghe* huisvrouw van *Jan Raes* (Annalen van Waes" dl. 68 blz. 100, hoofdcijns Temse van St. Baafsabdij te Gent § 20). Bij de registratie a° 1295 werd voornoemde *Amelberghe van der Haghe* ingeschreven nog ongehuwd, het 6e van zeven kinderen van † *Mabelia* 'dochter van *Heile* („Annalen van Waas" dl. 62, blz. 44)

In het standaardwerk „De Vlaamse Adel vóór 1300" (uitgave Familia et Patria te Handzame, 1968) stelt dr. E. Warlop voorop de exclusieve adel der aloude nobiles, die naar geboorte de pairs waren van de landsheer. Daarnaast constateert 'schrijver in de 13e eeuw de aanwezigheid en de sterke aanwas van lagere geboorte-adel. Bij ons rijst de vraag, of deze constatering niet toegeschreven moet worden aan de aanwas van overgeleverde #documenten van die tijd, waardoor allengs van een bredere bevolkingslaag de geschiedenis aan het 'licht kwam, m.a.w. of de lagere adel al vanouds, lang vóór

de 13e eeuw, bestond naast de upper-ten, waarop Warlop zijn rechtshistorische adelstheorie baseert (alsdan: een te smalle basis).

Wat hiervan zij, tot die lagere geboorte-adel rekenen wij enige geslachten van onze kwartierstaat (zie hoofdstuk 11). De ridderslag, een persoonlijke distinctie, die aanvankelijk niet gebonden was aan adellijke geboorte, werd in de loop der 13e eeuw bij uitsluiting het voorrecht van de geboorte-adel en dit leidde tot het begrip (erfelijke) riddermatigheid. In het Land van Waas — en ook elders — werden allengs van de edellieden (ridders en schildknapen) alleen diegenen beschreven, die een ridderlijke levensstaat voerden, o.m. een gekwalificeerd (leen)goed bezaten, zoals, bijvoorbeeld, in het Sticht het vereiste gold van bezit van een erkende ridderhofstad. Hierin ligt de verklaring, voor wat dit opstel betreft, dat bij de beschrijving a° 1429 van edellieden van geboorte in het Land van Waas wel voorkomt *Gillis Bertram,* schildknaap, die een zgn. boodschapleen vaa de grafelijkheid hield en een omwalde hofstede bewoonde, maar niet diens broeder *Adriaan,* schepen van Beaufort (Kruibeke-Bazel) ; evenzo wel *Pieter Couthals,* schildknaap, heer van ter Elst (Bazel), maar niet diens broeder *Simon* („Annalen van Waas" dl. *60,* blz. *180).* Zie hoofdstuk II, § 14 *Bertram* en § 5 *Coufhals.*

In dit artikel is herhaaldelijk sprake van „krijgsdienst te paard" en van „weerbare mannen".

De oudste militaire geschiedenis te dezer zake werd geschreven door J. Verbruggen „Het leger en de vloot van de graven van Vlaanderen vanaf het ontstaan tot in 1305" (Brussel, 1960) en „De krijgskunst tot begin 14e eeuw" (Brussel, 1954).

In de twee genoemde onderdelen van de Vlaamse landmacht manifesteerden zich twee standen, de riddermatige stand en de stand der min- of meer vrije huislieden. De rechtshistorische facetten waren in de zuidelijke en in de noordelijke Nederlanden over het algemeen gelijk, zodat wij voor nadere oriëntatie mogen verwijzen naar het standaardwerk van J. Ph. de Monté ver Loren en J. E. Spruit „Hoofdlijnen uit de ontwikkeling der rechterlijke organisatie in de Noordelijke Nederlanden tot de Belgische omwenteling" (uitgave Kluwer, 5e druk, 1972). De grenzen van deze twee standen vielen niet samen met die van „krijgsdienst te paard" en „weerbare mannen". „Krijgsdienst te paard" was een persoonlijke verplichting, veelal verbonden aan voorname leengoederen, kenmerk voor een ridderlijke leefwijze (status) van edellieden, zowel ridders als knapen. De grafelijke lenen in het Land van Waas zijn — ook op dit punt — analytisch beschreven in „Annalen van Waas" (dln. 60 en 61). „Weerbare mannen" hadden een collectieve dienstplichtigheid als gemeentenaren in de parochies of vierscharen, kenmerk van een niet-ridderlijke leefwijze. Voor het Land van Waas zijn bewaard gebleven de lijsten van weerbare mannen a° 1480 en a° 1552 (C. P. Serrure, uitgave gedrukt bij C. Annoot-Braeckman Gent, 1861), de gegoede lieden van 18-70 jaren, die gezamenlijk op eigen kosten een contingent moesten leveren aan de graaf van Vlaanderen voor het „generaal enrollement"; in 1552: 1000 man. Deze collectieve dienstplichtigheid rustte op de huislieden en ook op de geboren edellieden, die geen ridderlijke leefwijze (meer) onderhielden (hun riddermatigheid bleef „bevroren" tot betere tijden), een mengeling van klassen en standen.

Aan de hand van deze beschouwingen kan men zich een levendiger sociaal beeld vormen van een aantal personen van de kwartierstaat. Wij nemen twee voorbeelden: a. *Jan Gillisz. Vijdt,* schepen van Bazel 1479, † na 1513 (hoofdstuk II, § 2),

die van huis uit riddermatig was, heeft ook een ridderlijke leefwijze onderhouden, aangezien hij verplicht was tot krijgsdienst te paard als leenman in de Meire, en niet voorkwam op de lijst van weerbare mannen a° 1480, b. *Christiaan Couthals,* schepen van Bazel, † 1569, geboren uit een riddermatig geslacht (hoofdstuk II, §5), heeft persoonlijk niet als ridder geleefd, aangezien hij volgens de lijst a° 1552 tot de weerbare mannen behoorde.

> Deze lijst wijst uit, dat *Christiaan Couthals* tal van lotgenoten had. Het was niet ten onrechte, dat Jan de Neve, griffier van het Hoofdcollege van Waas (1523—1551), verzuchtte „enighe van deze oude edelen gheslachten zijn bij „middel ende occasie van den oirloghe zoo civiele als andere „gherechte gefailleert, eenighe sijn nog in wesen zoo inder „werelt niet altijts gestandigh oft durable en es" („Annalen van Waas" dl. 9, blz. 43). En ten tijde van deze uitspraak lag de ruïneuze Tachtig-jarige oorlog nog in het verschiet !

De deskundige ontsluiting van oude Vlaamse archieven is, vooral in deze eeuw, ver gevorderd. Een 50-tal jaren geleden, toen wij ons voor het eerst met genealogie bezig gingen houden, lag de onderwerpelijke stof nog grotendeels buiten bereik.

Nu bestond volop gelegenheid, om het kleurrijke voorgeslacht van de kwartierdrager *Jan Maris* beredeneerd te onderzoeken tot in de 14e eeuw, hier en daar zelfs tot in de 13e eeuw. In hoofdstuk 11 volgt een stuksgewijze bespreking van de geslachten, die met hun wapens zijn 16-kwartieren voorstellen. De „aankleding" van de stamreeksen moest bijeengebracht worden uit zeer verspreide bronnen: vanwege deze omstandigheid kwamen de personalia, zoals gegoedheid, openbare ambten en riddermatigheid, veelal slechts fragmentarisch aan het licht, maar uiteindelijk nog in voldoende mate voor een gedocumenteerde plaatsbepaling in de samenleving. Deze studie leverde daardoor tevens een positieve bijdrage op voor de leer, dat de mens historisch — ook rechtshistorisch — bepaald is, en vanuit zodanige aangeboren gesteldheid deelt in de ontwikkeling van zijn eigen 'tijd.

Wij verwerkten gegevens betreffende de naamkunde, de genealogie en de heraldiek.

De naamkunde reikt in de praktijk veelal niet verder dan een benadering van oorsprong en vorming van een geslachtsnaam. Terwille van de eenvormigheid schrijven wij de namen volgens de meest gangbare spelling.

De genealogie blijft in het volgende hoofdstuk gericht op de stamreeksen. Deze behoren te voldoen aan de bewijsregels van het personenrecht. Onbewezen filiaties, die voor nader onderzoek van belang kunnen zijn, werden hier en daar opgenomen, maar dan uitdrukkelijk als zodanig aangediend.

Bij de her al die k geldt het algemeen bekende voorbehoud, dat in de middeleeuwen het gebruik van vaste geslachtswapens nog in opkomst was. Voor de familiewapens op deze kwartierstaat stond een bevredigende documentatie ter beschikking. Waar nodig hebben wij een keuze zo goed mogelijk trachten te verantwoorden, en soms het risico van een misslag moeten nemen; beschrijving van kleuren bleef achterwege als een te onzekere zaak.

Het wapen van het Land van Waas, in rood een knolraap van zilver met groen loof, is omstandig besproken in „Annalen van Waas" (dl. 73, blz. 6). „Raapeters" is de nog in onze eeuw gehoorde spotnaam voor de inheemse agrarische bevolking; deze gekscherende folklore zal wel opgaan in de rook van de vanuit Antwerpen snel opdringende industrialisatie. Eenzelfde lot schijnt de Hollandse „kaaskoppen" beschoren te zijn !

Naast de terloops vermelde bronnen, dienden bij dit onderzoek nog tal van cijns- en renteboeken, waarvan de belangrijkste hieronder volgen.

1. van de grafelijkheid Vlaanderen in het Land van Waas ao. 1350, ao. 1376, ao. 1398, ao. 1433 (A.R.A. Brussel, Rekenkamer inv. Gachard nos. 45226-30); ao. 1470 (R.A. Gent, Waas, no. 642); briefs du Molenbrouc, 15e eeuw (A.R.A. Brussel, Rekenkamer, inv. Gachard nos. 7935 en vlg.).

2. van het domein Beveren-Waas ao. 1374, ao. 1385-99, ao. 1420, ao. 1440-1452 en ao. 1394 (A.R.A. Brussel, Rekenkamer, inv. Gachard nos. 6883-89 en no. 50630); ao. 1365-1373 (A.R.A. inv. Nelis nos. 8-15).

3. van de heerschap Kruibeke (en Beaufort)-Waas ao. 1401—1420, *ao.* 1420-1484, *ao.* 1450, ao. 1495 (A.R.A. alsv. inv. Gachard nos. 13888—9, nos. 45X2-3); ao. 1361-1401 (A.R.A. alsv. inv. Nelis nos. 18—49).

4. van de abdij van Boudelo ao. 1352, ao. 1374, ao. 1387, ao. 1403—1420, ao. 1447—1453, ao. 1458—1464, ao. 1482 (R.A. Beveren-Waas nos. (nieuw) 468, 388, 440, 382, 429, 580, 437).

5. van de St Pietersabdij te Gent ao. 1281, ao. 1427, ao. 1398-1457 (R.A. Gent, St. Pietersabdij no. 125, no. 405, nos. 2112 en vlg.).

6. van de St. Baafsabdij te Gent ao 1250, ao. 1401-1450, ao. 1468, ao. 1479, (R.A. Gent, St. Baafsabdij no. 30 en nos. K 1463, K 1463-4).

7. van de kerk en de H. Geest van Rupelmonde ao. 1455 en vlg. (R.A. Beveren-Waas, Rupelmonde nos. 1323 en vlg. en no. 988, waarin afschriften van oudere akten o.m. van Bazel en Beaufort).

8. van de kerk en de H. Geest van Haasdonk ao. 1390 en vlg. (Annalen van Waas" dln. 63 en 64).

Volgens de wetenschappelijke archieftterminologie past voor een aantal van bovenvermelde bescheiden een nauwkeuriger benaming naar de onderscheidingen van „legger", „slaper", „cartularium" e.d. (vlg. „Archivistica" no. 2 van de archiefschool, uitgave Zwolle 1962, en Elseviers „Lexicon of Archive Terminology", uitg. Amsterdam, London, New York 1963).

Hoofdstuk II. De ló-kwartieren, stuksgewijs,

§ 1. *Maris.*

Er bestaan verschillende geslachten *Maris, zowel* hier te lande alsook elders (Griekenland, Spanje e.a.), met verschillende oorsprong van de naam. In onze familiegeschiedenis ontstond *Maris* uit *Marien <ver Marien < vrouw Marie zoon.* Tot de varianten behoren *Marys en,* sedert het eind der 16e eeuw, nog *Mariman* („De Nederlandsche Leeuw" 1965 en 1967, en „Vlaamse Stam" 1968). Van Geertsom „Familienamen uit het Land van Waas", die deze ontwikkeling niet kende, rubriceerde *Maris* in de groep „bijnamen of varia" sub voce *Mares - Mores,* en *Mariensoone* in de groep „vrouwelijke persoonsnamen" sub voce *Marie* („Annalen van Waas" dl. 60, 'blz. 316 en blz. 257). Het voorvoegsel „ver" (=„vrouwe") vóór een vrouwelijke persoonsnaam beduidde in de middeleeuwen uitsluitend een riddersvrouw; zij behield dit praedicaat als weduwe, en, in afwijking van het tegenwoordig gebruik van titulatuur, ook na eventueel hertrouwen met een man die geen ridder c.q. niet riddermatig was (J. Ph. de Monté verloren en J. E. Spruit „Hoofdlijnen *uit* de ontwikkeling der rechterlijke organisatie in de Noordelijke Nederlanden tot de Belgische omwenteling", uitg. Kluwer 5de druk 1972, Jhr. W. A. Beelaerts van Blokland in „Bijdragen voor Vaderlandsche Geschiedenis en Oudheidkunde" 4e reeks, dl. 10, blz. 252).

Ons geslacht stamt uit een vrouwe Marie en een niet bekende echtgenoot, één of meer generaties vóór 1250 („De Nederlandsche Leeuw" 1967).

> De herinnering aan deze naamgeefster van ons geslacht wordt levend gehouden door de Vrouw Mariestraat in de route St. Gillis—St. Niklaas (het straatnaambordje in de ge-

meente Nieuwkerken luidt, in afwijking van de oude benaming, Maria; vgl. Kapittelarchief Doornik no. 33 H H „Breve cartularium Wasiae" sub St. Gillis).

De bewezen stamreeks begint bij **1** *Willem ver Marien* genaamd *van der Bercmoesf.* tr. *Beatrix,* beiden dood in 1295, vijf van hun kinderen, o.w. II *Gillis,* vermeld a° 1295 in de hoofdcijns St. Gillis-Waas, en nog twee dochters, van wie één reeds gehuwd, a° 1295 in de hoofdcijns Schoten - Antwerpen van St. Baafsabdij te Gent. De familie heeft zich in de eerstvolgende generaties, huizend op en nabij Het Hof de Cluse te St. Gillis-Waas, bezig gehouden met omvangrijke turf- en zoutwinning in het nabije moerengebied en een eigen scheepsrederij voor de export (A. Maris en J. C. Maris in „Annalen van Waas" dl. 75, 1972, blz. 125); een belangrijke concessie voor uitdelving van 13 bunders moeren ter Cluse, in 1362 verleend aan 111 *Pieter,* grafelijk geoctrooieerd makelaar in zout, werd gepubliceerd in „Het Land van Beveren" (jg. XV, 1972, blz. 48). Deze *Pieter* bezat sinds 1349 het zoutmonopolie in de stapelplaats het Zwin bij Zwijndrecht a.d. Schelde.

In de periode c. 1400 omvatte het goed „de Cluse", dat afhing van de St. Pietersabdij te Gent, 23 bunders land, 17 bunders woestinen (moeren), de Cluse-molen te Kemseke, tiendrecht te Vrasene, het collatierecht ald., tiendrecht te Salyghem c.a., de 6e schoof te St. Gillis en Kemseke en tiendrecht te St. Janeteen (R.A. Gent, St. Pietersabdij no. 125bis fo. 21 vo). Het domein paalde te St. Gillis-Waas aan de nog bestaande Ripstraat (latijn „ripa" = oever), weleer de Romeinse heirbaan (**Antwerpen-Brugge)** langs de zuidoever van het moerengebied. Sanderus „Flandria Illustrata" (uitg. 1735) rekent de behuizing tot de fraaie bouwwerken van het Land van Waas; c. 1847 werden de opstallen afgebroken. In de gang van het aangrenzend 17e eeuwse molenhuis (gerestaureerd in 1847) bevinden zich 7 fresco's, waarvan enkele jaren geleden 5 bedekt zijn met plastic verf; nog zichtbaar bleven de kapel met hoge, halverwege ajuinvormig verdikte, torenspits, en huis, de molen benevens molenhuis en ezelstal; bedekt werden de beplante oprit (de Clusendreef), de stalling met paarden op het voorplein, de eetzaal met gedekte tafel, een steekspel, en de bevaren Kranenbeek langs het Hof („Annalen van Waas" dl. 74, blz. 124). Deze fresco's tekenen het middeleeuwse leven op „de Cluse". Oudarchief der heerlijkheid „de Cluse" uit latere tijd berust in het rijksarchief Beveren-Waas (inv. St. Gillis-Waas).

Het goed „de Cluse" werd kort vóór 1427 verkaveld. In dat jaar hield *Arnold Piefers ver Marien genaamd van der Bercmoesf* nog het huis „de Cluse" en bezat zijn oomzegger V *Jan Gillisz,* die zich te Waasmunster gevestigd had, het collatierecht van Vrasene in erfpacht met de bijbehorende tienden. De kleinzoon van laatstgenoemde volgt hierna VII (vgl. „Nederlands Patriciaat" a° 1969, 55e jrg., genealogie *Maris*).

De „Bercmo(e)st" was een plaatsnaam te St. Gillis-Waas (Annalen van Waas" dl. 60, 2e afl., blz. 260). welke zeer wel pastte bij de natuur van het moerengebied. De Bercmoeststraat — thans Broekstraat — sloot aan op de bovengenoemde Ripstraat in de richting naar Vrasene en verbond aldus „Het Hof de Cluse" met de „terra Gaudekensberch" („Goldberg"), alwaar onze familie (o.m. II *Gillis,* III *Pieter,* IV *Gillis)* vanouds cijnsgoed bezat van de grafelijkheid Vlaanderen en van de aan de abdij van Drongen 'toebehorende heerlijkheid Salyghem. Hoe de samenstelling van de geslachtsnaam *Ver Marien genaamd van der Bercmoesf* tot stand kwam, bleef nog onbekend, maar zij leverde in de 13e eeuw een onderscheid op met (verwante ?) *Ver Marien's,* die toen ter tijd in het aangrenzend Hulsterambacht eveneens moeren ontgonnen met Gentse relaties.

Twee naamgenoten vermeld door F. van de Putte „Cronica et Cartularium monasterii de Dunis" (Brugge 1864, fascicula 1):

a. *Volcre vrouw Mariesone* ontving in 1292 van de graaf van Vlaanderen ter bedijking (onder toezicht van de baljuw van Gent) een aandeel van 62 mesures 72 hont in moergronden te Ossenisse, eertijds toebehorende aan het klooster der Duinen. Heer *Volcker ver Mariensone,* † 1298, was evenals zijn zoons *Johannes* en *Gilebertus* lid van het oligarchisch schepencorps der zogenaamde „XXXIX" te Gent, gevormd door de „viri hereditarii" van de oorspronkelijke portus-grond van Gent (Fr. Blockmans „Het Gentsche stadspatriciaat tot omstreeks 1302", uitg. Antwerpen - 's-Gravenhage 1938). 1)

b. *Jan Mariensone,* meister van der Grode voor de abt van Ter Doest 1273 en vlg., zegelde in 1282 met Simon Lauwaert baljuw van Gent, Heer wouter ver Ghertrudensone en Gielis Vernimmen als „vinders" de akte van hun uitspraak in een geschil over bedijking bij Hontenisse; de zegels zijn vergaan. De curtis (hof) de Groda bij Hulst besloeg met inbegrip van uitgestrekte moeren 950 bunders (L. van Hollebeke „Lisseweghe, son église et son abbaye Ter Doest", Brugge 1858 p. 72). In 1285 sloot dezelfde *Jan Mariensone* namens de abt van Ter Doest, ten overstaan van Floris graaf van Holland, een accoord met Henric Splinter van Rieden heer Anthonisz. over de pacht van Alebrantswaard, bezegeld door graaf Floris, *Jan.* en Henric, voornoemd; de zegels zijn afgevallen.

De verdere stamreeks:

VII. *Jan Laurens Jansz. ver Marien,* geb. c. 1450, weerbaar man te Waasmunster 1480, bezat ald. een hofstede, schepen der stede en poorte van Rupelmonde 1493, bezat ald. alle huizen en hofsteden (w.o. „de Pluymsack") in de Plattenputte aan het Calletstraetken (thans: Kalverstraat), † **1523,** tr. c. 1475 *Maria Gillisdr.'s Voghelaere,* bezat huis en erf te Bazel aan de Herenstraat noord-west de Zoete Coulhalsbeek; zij hertr. *Gillis van Wijnacker* en † Rupelmonde 1528.

VIII. *Servaas ver Marien,* geb. c. 1480, poorter van Rupelmonde, bezat ald. 1507 cijnsgoed van de H. Geest, en 1509 een hofstede aan de westzijde der Bazelstraat strekkende tot de dam van Rupelmonder cauter (thans: Graaf van Vlaanderenlaan), † vóór 1524, tr. le *Josyna Vijdt,* in de hoofdcijns Kruibeke van St. Baafsabdij te Gent (zie § 2 *Vijdt,* Va. *Josyna*); tr. 2e *Caflina Reiniersdr. Vijdt.*

Uit het eerste huwelijk:

IX. *Joos ver Marien* (*Maris*), in de hoofdcijns zijner moeder, nog minderj. in 1524, poorter van Rupelmonde, gegoed op het Poortgoed ald., vestigde zich te Bazel, weerbaar man ald. 1552, †1553/8, tr. c. 1535 *Amelberghe Cappe,* in de hoofdcijns Haasdonk van St. Geertruid-Nevel, bezat

1) Het voorgeslacht van *Volcker* behoorde zeker eveneens tot de kaste van deze viri hereditarii. Onder de uiterst schaarse genealogische bronnen voor Gent uit die tijd bevindt zich een uitvoerige rol van schenkers en stichters van de Armentafel, opgemaakt vóór 1250 (N. de Pauw „Cartulaire ... des Artevelders"), een momentopname van de meeste viri hereditarii. Wil men op deze rol de grootouders van *Volcker* zoeken, dan lijkt de keuze beperkt tot heer *Volkere Hakes en ver Marie* „sin wif". *Volcre Hwckes* wordt in een Gentse schepenakte ao. 1218 vermeld als oom (avunculus) en belender van Walter Block Gillebertus Bastzoon (F. van de Putte „Chronica et cartularium monasterii de Dunis"), zodat zijn geboorte gesteld kan worden op c. 1170. Zijn zoon *Johannes Fulcronis Hackets,* nog in 1270 vermeld als leenman binnen Gent van de St. Pietersabdij (Fr. Blockmans, alsv.), huwde (eveneens) een *Marie,* die 3 pond schonk aan de St. Janskerk te Gent voor het celebreren van haar jaargetijden (N. de Pauw „Nécrologe de . . . St. Jean à Gand"). Een Heer Simon ver *Marien,* wellicht een andere zoon, komt voor op genoemde rol van de Armentafel.

een hofstede t'Sottegem aan de Cleystraat (thans: Langestraat) onder Bazel (thans: Steendorp): zie § 3 *Cappe,* VI *Amelberghe.*

X. Jan Maris (Marien), geb. 1540, in de hoofdcijns zijner moeder, poorter van Rupelmonde, bezat een hofstede op het „Poortgoed" ald., vestigde zich te Bazel 1570, schepen van Bazel, gegoed ald. en molenaar op de Galgbergmolen, † Bazel 1579, tr. 'vóór 1570 *Cornelia Coufhals* (zie § 5 *Coufhals,* VIII *Cornelia).*

XI. *Joos Maris,* geb. c. 1570, poorter van Rupelmonde, bezat ald. een pachthofstede met twee schouwen 1600, en in Bazelbroek een volgleen van Wissekerke 1603, †Rupelmonde 1604/05, tr. Rupelmonde vóór 1597 *Elisabefh Weyn,* gegoed op het „Poortgoed" ald., in de hoofdcijns Temse van St. Baafsabdij te Gent (zie § 9 *Weyn,* V *Elisabefh).*

XII. *Jan Maris,* ged. Bazel 5 oktober 1597 (vrijwel zeker geboren te Rupelmonde in de wijk „Poortgoed", welke kerkelijk tot Bazel behoorde), de kwartierdrager in dit opstel, stamvader van de Nederlandse familietak.' Aanvankelijk vestigde hij zich in den Doel aan de Schelde binnen schotsafstand van het Staatse fort Liefkenshoek; kennelijk had hij 'daartoe zijn relatie benut met de heer van Wissekerke te Bazel-Waas, aan wie de Staten-Generaal op 9 januari 1614 octrooi verleend hadden tot {bedijking van den Doel, St. Annepolder en de schorren van Ketenisse. Het dorp den Doel werd volgens een model-bestek aangelegd. *Maris* kocht er op 5 juni 1624 een huis met erf palende oost het erf van Jan Pieterse van Leyen. Zijn kinderen werden geboren in Ketenisse-St. Annepolder en door de predikant in Liefkenshoek gedoopt, zijn weduwe betaalde over 1639-1640 10 pond voor pacht van gorzen en dijkettingen bij de Calishoek aan de dijk van St. Annepolder, (A.R.A. Brussel, Rekenkamer, rekening Calloo en Ketenissepolder a° 1640).

In de jaren 1616-1624 woonde in den Doel ook *Adriaan Coomans,* zoon van *Jan,* schepen van Willemstad 1584, en *Adriaenfje Moufhaan.* Hier ontstonden de familiebetrekkingen, die in 1696 leidden tot het huwelijk van kleinzoon *Jan Maris* en kleindochter *Elisabefh Coomans,* de naaste gemeenschappelijke voorouders van alle *Maris*'sen in Brabants noordwesthoek.

Tot besluit nog één bijzonderheid. In het kerkrenteboek van Temse ao. 1506 (R.A. Beveren-Waas) is ingeschreven een rente van 6 gld. ten laste van de weduwe en erfgenamen van Jacob *Spruytaerts* uit hun 5 bunders land west 's Heerenstraat te Temse, met later bijschrift: „*Jan Maris te* Bazel ghelt dese cijns". De vererving van dit cijnsgoed op deze Jan *Maris* (geb. 1597) kan men nu volgens de kwartierstaat nagaan van af (rechts beneden) *Amelberghe Bernaerts x Jacob Spruyte* (*Spruytaerts,* zie § 16 sub V)!

Wapen *Maris:* links geschuind, in beide helften een harp met het klankbord evenwijdig aan de schuinslijn, op het klankbord van de onderste harp een omgewende gaande leeuw (zie „Nederland's Patriciaat" 55e jrg.). Hoewel wij niet beschikken over een authentiek zegel uit het Land van Waas, kan wel worden vastgesteld, dat het wapen typisch Vlaamse figuren vertoont: de leeuw, die, volgens het klassieke dierenepos „de Vos Reinaarde", in Bazel-Waas resideerde, en de harp, die als wapenstuk ingang vond nadat, bij de opvoeringen in 1458 te Gent voor Philips de Goede, David ten tonele verscheen met een harp als blazoen. Wij geven voor het tijdvak van onze kwartierstaat dan ook aan dit wapen de voorkeur boven het wapen — een dorre boom — waarmede in 1376 heer *Jan* (*verMarien* genaamd) *van der Bercmoesf,* priester (een broeder van IV *Gillis* in onze stamreeks), te Rupelmonde zegelde, temeer 'omdat in die tijd wapens, vooral van 'priesters, niet zelden van persoonlijke aard waren en niet blijkt, dat de dorre boom in het nageslacht verder overgeleverd is (zie voor dit wapen: de Raadt „Sceaux Armoriés", supplément). Indien de boom een berk voorstelt, waarvan de dorheid de kale moerassige gesteldheid (middelnederlands: most) van het moerengebied symboliseert, ziet men hier een sprekend wapen voor de naam *Van der Bercmoesf.*

§ *2. Vijdt.*

Dit riddermatig geslacht neemt onder de 1 6-kwartieren twee plaatsen in: 2 en 15. Van Geertsom toont aan, dat *Vijdt* — varianten *Vijf, Viifs* — is afgeleid van *David* („Annalen van Waas" dl. 60, 2e afl., blz. 250). Schr. deelt t.a.p. *David* in bij de persoonsnamen, maar men kan o.i. ook denken aan het toestel „davits", waaraan de sloepen op een zeeschip hangen, immers in de middeleeuwen was de zeevaart voor Vlaanderen een bloeiend bedrijf.

De geschiedenis van deze familie *Vijdt* is van vóór 1315 tot 1513 verbonden geweest met het leengoed in de Meire te Bazel groot omtrent 12 bunders, gehouden van de grafelijkheid onder verplichting van krijgsdienst te 'paard. De hofstede met haar brede wallen heeft nog heden het voorkomen van een middeleeuwse ridderhoeve. Het perceel draagt nu het nummer 4 van de Breestraat: het restant van de wallen. metende 20 are 30 centiare, is kadastraal bekend sectie C no. 641 („Vlaamse Stam" 1968, blz. 323). Op de noordoostelijke zijgevel van het tegenwoordig woonhuis staat het jaartal 1637.

Stamreeks:

I. *Nicolaus Daviidfs,* bezat cijnsgoed te Bazel van de grafelijkheid, vermeld tot 1360, tr. 1e *Kateline Inghels,* geb. vóór 1295, dr. van *Gillis* en *Kafeline,* in de hoofdcijns Bazel van St. Baafsabdij te Gent met haar zusters *Amelberghe, Margriet, Beafrijs* en haar broeder *Gillis Inghels; zij* bezat als *Gillis'* dochter in 1315 het bovengenoemde leengoed in de Meire te Bazel („Annalen van Waas" dl. 61, blz. 24); tr. 2e N.N.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Margriet,* erfde van haar moeder het leen in de Meire, † na 1365.

Uit het tweede #huwelijk:

2. *Nicholaus Nicholaus Daviidtszn.,* 's-gravenman in het Land van Waas, erfde van zijn halfzuster *Margrief* het leen in de Meire, bezat c. 1360 cijnsgoed te Bazel geërfd van zijn vader, †1383/84, tr. *Elisabefh Peters Coufhals.*

In 1383 staat bij het leengoed aangetekend: „bleven thuis", d.w.z. in de strijd van de Graaf tegen de Vlaamse steden; hij moet onderscheiden worden van (zijn neef) *Nicholaus Nicholaus Daviidts (Vijdt),* ridder, in 1355 na zijn † broeder Jan baljuw van Waas en kastelein van Beveren (gehuwd met ***Amelberghe van der Elst,*** in de hoofdcijns Melsele van St. Baafsabdij te Gent), die in 1383 binnen Dendermonde in garnizoen- lag. In de hoofdcijns Beveren van St. Baafsabdij ao. 1295 wordt, zonder enige verwanten, vermeld een *Nicholaus Daviits,* mogelijk zeer jeugdig, mogelijk ook bejaard; deze kan dus zijn 6f I *Nicholaus,* óf de vader van de zojuist genoemde ridder *Nicholaus,* óf zelfs hun grootvader.

3 . *Egidius,*

II. *Egidius* (*Gillis*) *Nicholaus Daviidfszn.* (*Vijdt*) , bezat c. 1360 cijnsgoed te Bazel, geërfd van zijn vaaer; vermeld in de domeinrekening van Beveren-Waas 1368/9, † 1376, tr. *Beatrix Jansdr. van der Beke.*

Mogelijk was hij identiek met *Gillis Davijts*, van Campeler, tr. *Beatrijs*, dr. van *Lysbette Rauwels*, in de hoofdcijns Kruibeke van St. Baafsabdij te Gent (generatie volgende op de registratie van 1295). Een stellig oudere *Gillis Davit*, getuigde in 1331 te Kruibeke voor de graaf van Vlaanderen in diens geschil met de hertog van Brabant over de hoge eigendom van de Schelde.

III. *Jan Gillisz. Vijdf*, schildknaap beschreven onder de edellieden van geboorte in het Land van Waas 1429, 's gravenman ald., erfde van zijn oom *Nicholaus* het leengoed in de Meire, erfde c. 1376 cijnsgoed van zijn vader te Bazel, tr. *Margriefe Spruyfe*, in de hoofdcijns Bazel van St. Baafsabdij te Gent.

IV. *Gillis Jansen Vijdt*, in de hoofdcijns zijner moeder, 's gravenman in het Land van Waas, erfde vóór 1468 van zijn vader het leengoed in de Meire, dood in 1488, tr. *Kafheline van den Dale*, dr. van *Pieter en Lysbette van Dackenam*, in de hoofdcijns Rupelmonde van St. Baafsabdij te Gent.

V. *Jan Gillisz. Vijdt*, in de hoofdcijns zijner moeder, 's gravenman in het Land van Waas, schepen van Bazel 1479, verhief in 1489 na dood van zijn vader het leengoed in de Meire (verkocht dit leen in 1513 voor 9.600 gr. aan zijn neef *Jan Joosz. Vijdf*), tr. *Amel van Moerseke*, dr. van *Christiaan* te Rupelmonde en *Lysbeth Adams Staes*, in de hoofdcijns Haasdonk van St. Baafsabdij te Gent, † 1473.

De plaatsen 2 en 15 van de 16-kwartieren op deze kwartierstaat worden onderscheidenlijk bezet door:

a. zijn kleindochter *Josyna Thomasdr. Vijdt ex* matre *Margriete Maes*, in de hoofdcijns Kruibeke van St. Pietersabdij te Gent, tr. *Servaas ver Marien*, geb. c. 1480, poorter van Rupelmonde; zie § 1 *Maris*, VIII *Servaas;*

b. zijn zoon *Jan Jansz. Vijdt*, in de hoofdcijns zijner moeder, 's-gravenman in het Land van Waas 1527. schepen van Bazel 1526, †1527/28, tr. *Elisabeth Spruyte* alias *Spruitaers*, in de hoofdcijns Temse van St. Baafsabdij te Gent; zie § 15 *Vijdt*, en § 16 *Spruyte*, VI *Elisabeth*.

Wapen *Vijdt:* een nuiterspoor paalsgewijze geplaatst met het rad naar boven gewend. Hiermede zegelde in 1526 Vb *Jan Jansz. Vijdt* als leenman van de graaf van Vlaanderen (De Raadt „Sceaux Armoriés" dl. IV, blz. 139), en in 1527 dezelfde nu als voogd van Adriaen Vergauwen (A.R.A. Brussel, Wetachtige Kamer van Vlaanderen no. 6208). Wapens van verwanten te vinden bij F. Koller „Wapenboek van het Land van Waas".

§ 3. *Cappe*.

Deze geslachtsnaam, in de verschillende schrijfwijzen *Cappe, Caps, Cap*, wordt in „Familienamen uit het Land van Waas" („Annalen van Waas", dl. 60, 2e afl., blz. 277) gerangschikt bij de groep plaatsnamen, met een oudste vermelding van *Jan Cappe* te Kruibeke a° 1368. Reeds in 1281 bezat een *Heine Cappe* cijnsgoed te Saffelaer van de St. Pietersabdij-Gent. Een jongere *Hendrik Cappe* was baljuw van Saffelaer 1398. Bij *Cappe* kunnen wij ons moeilijk een plaatsnaam voorstellen. Meer voor de hand ligt het middel-nederlands woord cappe (= Latijn: cappa) in de betekenis van hoofddeksel, dat zich leent voor een bijnaam. In 1250 werd ten overstaan van de baljuw van Gent volmacht verleend aan *Willem* genaamd *Cappa* („Cronica monasterii de Dunis", uitg. 1839, blz. 342). Sedert het einde der 14e eeuw ontmoet men een toenemend aantal naamgenoten *Cappe*. Een *Pieter Cappe* bezat in 1389 cijnsgoed te Verrebroek van het domein Beveren: hij was wellicht de vader van *Johannes Pieters Cappe* met wie de bewezen stamreeks hieronder begint.

Stamreeks:

I. Johannes Pietersz. Cappe, bezat cijnsgoed te Sinaï-Waas van de grafelijkheid 1398, tr. N.N.

II. *Adam Jansz. Cappe*, bezat van de grafelijkheid cijnsgoed in Elversele, Nieuwkerken en St. Niklaas 1399—1409, tr. *Katharina van Scaverbeke*, in de hoofdcijns St. Niklaas van St. Bataafsabdij te Gent, dr. van *Pieter* en *Amelberghe van den Damme*.

III. *Jan Adamsz. Cappe*, in de hoofdcijns zijner moeder, erfde van zijn vader de cijnsgoederen te Elversele en St. Niklaas, † 1479, tr. *Margreta van der Stappen*, in de hoofdcijns Kruibeke van St. Baafsabdij te Gent, dr. van *Jan* en *Josina Simons Vijdt*, bezat cijnsgoed te Bazel van de grafelijkheid na 1470

IV. *Jan Jansz. Cappe*, in de hoofdcijns zijner moeder, gedeputeerde notabele van Temse 1499; in 1506 waren zijn erfgenamen een rente van 4 gld. verschuldigd aan de kerk te Temse uit zijn huis en hofstede in het dorp ald. west in de Oeverstraat. tr. vóór 1482 *Amelberghe van Raemsdonk*, in de hoofdcijns Bazel van St. Baafsabdij te Gent, dr. van *Gillis en Amelberghe Joncman*.

Op de rol van grafelijke lenen ao. 1528 stonden leengoederen ten name van hun dochter genaamd jonkvrouw *Lysbette Cappe*.

V. *Jan Jansz. Cappe*, in de hoofdcijns zijner moeder, poorter van Rupelmonde, kocht bij vertrek zijn poortersverplichtingen af voor 6 ½ sch. 1522, weerbaar man te Bazel 1552, hield ald. een vierendeels bunders achterleen van jonkvrouw Barbel Spruyte 1528 ,tr. *Johanna Varebeke*, in de hoofdcijns Haasdonk van St. Geertruid-Nevel, dr. van *Cornelis* en *Katharina Souters*.

VI. *Amelberghe Cappe*, in de hoofdcijns harer moeder, beschreven voor de 5e, de 20e en de 100e penning te Bazel en te Rupelmonde 1568-1577, tr. c. 1535 *Joos Marien*, poorter van Rupelmonde, † Bazel 1553/8; zie § 1 *Maris* IX *Joos*.

Wapen *Cappe:* een dwarsbalk, vergezeld boven van een schelp aan weerszijden geflankeerd door een mossel. Aldus zegelde *Lieven Cappe* in 1541 leenman van Dendermonde (De Raadt „Sceaux Armoriés" dl. II; volgens Rietstap sub voce *Cappe* - Flandre, zouden de mossels naar rechts gewende zittende vogels zijn),

§ 4. *Varebeke*.

Sub voce *Beek-Verbeeck* neemt Van Geertsom („Familienamen uit het Land van Waas" in „Annalen van Waas" dl. 60, blz. 260) de varianten *Van der Beke (Varebeke), de Beka*, op in de groep plaatsnamen, met een oudste vermelding van *Bald. de Beka* te Temse a° 1166. Gezien deze oorsprong van de naam moet men hierbij denken aan geheel verschillende families. De variant *Varebeke* suggereert verband met de plaatsnaam Het Hof van Varebeke in Belsele: onder Belsele was in 1456-1483 tiendplichtig aan de abdij van Boudelo *Johannes Fabri* alias *Varenbeke* uit Paddenschoot, zoon van *Pieter Smef* (latijn: *Faber)* alias *Varenbeke* en *Margriet Temmers*, in de hoofdcijns Temse van St. Laurentius met hun

kinderen *Jan*, voornoemd, *Christoffel* en *Amelberghe*. Op onze kwartierstaat komt *Johanna Varebeke*, echtgenote van *Jan Jansen Cappe, voor* als dochter van *Cornelis Varebeke* en *Kafharina Soufers*. Deze gegevens ontleenden wij aan de oorspronkelijke tekst van de hoofdcijns Haasdonk van St. Geertruid-Nevel in het Gemickboek I, alwaar in een kanttekening nog geboekt staan de kinderen van *Amelberghe Cappe* en *Judocus Maris* onder wie onze *Jan. Deze* hoofdcijns is #overgenomen en voortgezet in het Gemickboek II, aangelegd c. 1670, gepubliceerd door A. van Geertsom en G. Roggeman (uitgave Familia et Patria, Handzame, 1966 en vlg. dl. V, blz. 646), maar hier worden de 'ouders van *Johanna Varebeke* genoemd *Piefervan Varenbeke* en *Kafharina Soufers*. De redengeving van 'deze wijziging ontbreekt t.a.p., zodat wij een keuze naar eigen bevinding moesten maken; de doorslag gaf hierbij een vermelding van *Janne Neels* uxor *Jan Cappe te* Bazel a° 1528, door De Schoutheete de Tervarent „Livre des feudataires des comtes de Flandre au Pays de Waes", immers *Janne Neels* strookt met een vaders voornaam *Cornelis*. Desondanks konden wij de stamreeks niet opvoeren: zou deze wellicht schuil gaan onder bovengenoemde naam *Smet (Faber)* te Belsele ? In *1295* reeds werd in de hoofdcijns Temse van St. Baafsabdij te Gent geregistreerd een *Jan Faber*, van Belsele („Annalen van Waas" dl. 62).

Zie voor het wapen: een golvende dwarsbalk, vergezeld van drie schelpen, nog Koninklijke Bibliotheek Brussel, fonds Goethals no. 908, blz. 36vo. Hiermede zegelde in 1610 *Jacob Verbeke (Varebeke)* griffier van Belsele en Sinay (De Raadt, dl. IV, blz. 104).

§ 5. *Coufhals*.

Beschreven onder de „edellieden van geboorte en van wapene" in het Land van Waas anno 1429, De geslachtsnaam wordt aangemerkt als bijnaam van oorsprong („Annalen van Waas" dl. 60, afl. 2, blz. 314) ; de au- klank in de variant *Cauthals* geeft de juiste uitspraak aan. Gedurende de generaties van de 15e eeuw resideerde het hoofd van dit geslacht op „het Hof ter Elst" onder Bazel (met een enclave in Haasdonk), gelegen aan de samenloop der Zwalmbeek en der Bordburebeek, waar Bazel, Haasdonk en Kruibeke aan elkander grenzen. De heerlijkheid, groot 35 bunders met hof en geding, hing in leen af van de graaf van Vlaanderen onder verplichting van krijgsdienst te paard. Over oorsprong en strategische betekenis schreef A. de Groodt „De oude hoeven in het Land van Waas" (n.v. Standaard boekhandel Antwerpen 1955).

> De bevaarbare Bordbure beek leidde vanuit de Schelde tot in het hart van Waasland, in de middeleeuwen de voornaamste invalsweg, beveiligd door vier versterkingen in de Bordbure vallei w.o. Ter Elst.

Wat ervan ovenbleef — o.m. resten van zware muren van het poortgebouw — rijst thans nog op als een sprookjeshoeve te midden van een moerassig begroeide beemd. Een gedeelte van de oude wallen verdween onlangs onder de nieuwe autosnelweg E 3 Antwerpen - Rijssel - Parijs.

Stamreeks:

I. *Gillis Coufhals*, bezat cijnsgoed te Bazel van de grafelijkheid 1350, en van de abdij van Boudelo 1352, † vóór 1374, tr. *Elisabeth Versfrafen Muelebeke;* de weduwe en kinderen ald. nog vermeld 1398; zij voldeed na 1350 met haar man aan de kerk van Temse een rente uit haar huis en hofstede noord het kloostergoed ald. voor de jaargetijden van haar vader *Judocus* in de kapel van Johannes de Doper.

II. *Simon Coufhals*, bezat voormelde cijnsgoederen van de abdij van Boudelo 1374 en van de grafelijkheid 1376, 1398, † c. 1399, tr. *Elisabeth Gillisdr. Raes.*

III. *Gillis Coufhals*, 's gravenman in den hove van Waas, heer van Ter Elst (kort na 1415 verkregen van zijn broeder *Jan):* in 1395 te Bazel beboet met Peter Bertram terzake overtreding van een vonnis, † c. 1425, tr. *Beatrix van der Elst,* geb. c. 1370, in de hoofdcijns Vrasene van St. Baafsabdij te Gent, † c. 1454, dr. van *Jan* en van *Kateline Berfram.*

> *De* heerlijkheid Ter Elst vererfde achtereenvolgens op de zoon ***Pieter Couthals,*** schildknaap vermeld 1421, 1429, schepen van Bazel, baljuw van Kruibeke, † 1461; op diens zoon ***Pieter Couthab,*** schepen van Bazel, † 1466; op diens zoon ***Pieter Couthais,*** 's gravenman, † in 1504, tr. Gianne ***Maes;*** op hun dochter jonkvrouw ***Couthals,*** huisvrouw van Jan ***Dansaert,*** die het leen in 1504 verhief („Vlaamse Stam" 1970, enigszins aangevuld).

IV. *Simon Couthals*, in de hoofdcijns zijner moeder, bezat cijnsgoed van Beaufort-Kruibeke, vermeld te Bazel 1413, 1433 in de baljuwrekeningen van Waas, tr. *Lysbeffe Lambrechfs van Esbrouck.*

V. *Franco Coufhals*, vermeld bij zijn vader in de hoofdcijns van diens moeder, 's gravenman in den hove van Waas, verkreeg zijns vaders cijnsgoed van Beaufort, bezat cijnsgoed van de H. Geest te Rupelmonde 1473, woonde te Bazel, † omstreeks 1485 ,tr. *Elisabeth van Roode,* in de hoofdcijns Naasdonk van St. Baafs abdij te Gent, dr. van *Jan* en *Katheline Jansdr. Haecx; zij* hertr. *Jan Leeckelaerf.*

VI. *Jan Couthals*, geb. omstreeks 1480, volgde (zijn moeder) Elisabeth van Roode op in cijnsgoed van Beaufort, bezat cijnsgoed van de H. Geest te Rupelmonde, en in 1528 een hofstede te Bazel op de Wijenakker westzijde de Kerkstraat, † in 1528, tr. le *Johanna Vijdt,* in de hoofdcijns Haasdonk van St. Baafsabdij te Gent, dr. van *Peter* de jonge *Simonsz.* en *Amelberghe Jansdr. van Roode;* tr. 2e *Kateline van Hecke; zie § 6 Van Hecke* VII *Kafeline.*

> N.B. Gezien de enigszins verwarde tekst van het Gemickboek, waren de moeders van Jan ***Coutlaals*** en van zijn eerste vrouw zusters van elkander.

Uit het tweede huwelijk:

VII. *Chrisfiaan Couthals*, geb. in 1520, in de hoofdcijns zijner moeder, weerbaar man te Bazel 1552, schepen ald.; partiële scheiding van zijn nalatenschap tussen de kinderen uit zijn eerste huwelijk Bazel 14 okt. 1570, † in 1569, tr. le *Josina Loocx*, † Bazel in 1559, zie § 7 *Loocx* III *Josina*; tr. 2e *Johanna Volckerick*, † na 1577, dr. van *Joos* en *Josina van Moorfere*, in de hoofdcijns Zwijndrecht van St. Pietersabdij te Gent, weduwe van *Ingelbrecht van Belle.*

Uit het eerste huwelijk:

VIII. *Cornelia Coufhals*, gegoed te Bazel, † na 1580, tr. vóór 1570 *Jan Maris,* schepen van Bazel, † in 1579: zie § 1 *Maris* X *Jan.*

Wapen Couthals: een 6-bladige roos, in het schildhoofd vergezeld van drie 6-puntige sterren, naast elkaar geschikt. Dit wapen komt voor op de zegels van bovengenoemde *Pieter Coufhals*, schepen van Bazel 1436, baljuw van Kruibeke 1446, en *Pieter Coufhals*, leenman in het Land van Waas 1471 (De Raadt „Sceaux Armoriés dl. 11, p. 273), alsook *Jacob Coufhals*, schepen van Bazel 1536, zoon van V *Franco* voornoemd. (De Schoutheete de Tervarent „Inven-

taire ... de l'église de St. Nicolas-Waas", die de 6-bladige roos aanzag voor een 6-spakig rad). De tak, later te Mechelen gevestigd, voerde een ongeveer gelijk wapen o.m. ***Jan*** *Couthals,* schepen aldaar 1699 (De Raadt, alsvoren).

§ 6. *Van Hecke.*

De naam *Van Hecke is* door Van Geertsom opgenomen in de groep *plaatsnamen, met de varianten *Van den Hecke, del Eke, Ecke* en (latijn:) *de Hecka,* onder verwijzing naar *Jehan de le Hecke* en *Bauduin del Ecke,* schepenen van Moerbeke in 1290 („Annalen van Waas", dl. 60, blz. 267 en 272). Hier komt in het bijzonder in aanmerking als plaatsnaam „Het hof van Eecke" (curtis de Hecka) gelegen op Scheldevelde, immers op Scheldevelde bezaten *Jehan, Bauduin* en andere naamgenoten in 1281 cijnsgoederen van de St. Pietersabdij te Gent. Hecke (ecke) middel-nederlands woord voor „hoek". In cijnsboek no. 30 van de St. Baafsabdij te Gent komen reeds in 1227 voor *Henric de Hecke* en zijn vrouw *Bela.* In 1434 stichtte een *Jan van Hecke* de Zaterdagse mis ter ere van O.L. Vrouwe in de kerk van Ecke.

1. *Jan van Hecke,* schepen van Moerbeke 1290, bezat cijnsgoed op Scheldevelde van de St. Pietersabdij te Gent 1281, tr. *Adelise* in de hoofdcijns Exairde van de St. Baafsabdij te Gent 1295, bezat als uxor *Johs de Ecke* cijnsgoed van de St. Pietersabdij in de oude „villa" der parochie beatae Mariae te Gent 1281.

11. *Jan van Hecke,* in de hoofdcijns zijner moeder, bezat cijnsgoed te Moerbeke van de grafelijkheid (in 1399 staande ten name van de kinderen van *Jan van Hecke* zoon van *Adelen),* bezat cijnsgoed te Waasmunster en te Belsele van de grafelijkheid (staande in 1399 ten name van zijn weduwe en kinderen), tiendplichtig te Waasmunster aan de abdij van Boudelo 1352-1359, tr. *Elisabeth.*

III. *Peter Jansz. van Hecke,* bezat cijnsgoed van de grafelijkheid onder Waasmunster, Belsele en St. Niklaas 1399 (staande in 1409 ten name van zijn weduwe en zijn kinderen), tr. *Katharina Goswins van Stakene,* in de hoofdcijns Lokeren van St. Baafsabdij te Gent.

IV. *Peter van Hecke,* in de hoofdcijns zijner moeder, bezat cijnsgoed van de grafelijkheid onder Lokeren 1409 (staande in 1433 ten name van zijn weduwe en kinderen), tiendplichtig aan de abdij van Boudelo onder Nieuwkerken ad crucem domicellae 1403 en onder Lokeren uit het Dronghengoed en de Moest 1412, schonk met zijn zuster *Katelyne* aan de kerk te Temse een rente van 12 gld. uit hun land ald. voor jaargetijden in de kapel van Johannes de Doper, tr. *Geertruid Couwers,* dr. van *Joos* en *Katelyna van der Velde,* in de hoofdcijns Elverseele van St. Baafsabdij te Gent.

V. *Peter van Hecke,* in de hoofdcijns zijner moeder, erfde vóór 1433 cijnsgoederen te Lokeren van zijn vader, tr. *Amelberghe Matheusdr. ex Beatrix,* in de hoofdcijns Elverseele van St. Baafsabdij te Gent 1464.

VI. *Jan van Hecke,* in de hoofdcijns zijner moeder, weerbaar man te Elverseele 1480, gegoed te Waasmunster aan de Heerenstraat, tr. *Margriete van Waelputte,* dr. van *Willem* en *Margriete Vijlders,* in de hoofdcijns Lokeren van St. Laurentius.

VII. *Kateline van Hecke,* in de hoofdcijns harer moeder, tr. *Jan Fransz. Couthals,* geb. c. 1480, wonende en gegoed te Bazel: zie § 5 *Couthals* VI *Jan.*

Wapen *Van Hecke:* drie zesbladige rozen 1. 2. Met dit wapen zegelde in 1518 *Pieter van Hecke,* schepen van Lokeren, broeder van VII *Kateline,* voornoemd (De Raadt „Sceaux Armoriés", dl. 11, blz. 58). Enige andere wapens van naamgenoten, o.m. een weidehek, zijn te vinden bij F. Koller „Wapenboek van het Land van Waes".

§ 7. *Loocx.*

Bij de bespreking van de familienamen uit het Land van Waes („Annalen van Waes" dl. 60, 2e afl.) noemt Van Geertsom onder het hoofd „plaatsnamen" (blz. 283): *van Loocke, Loocxs, Lueke,* met een 'documentatie uit P. Serrure „Cartulaire du St. Bavon" (p. 220) „fossatum quod dicitur Lueke", en, daarnaast, onder het hoofd „persoonsnamen" (blz. 239) : *Luucxs, Luycke, Loycs, Luuc.* Naar ons voorkomt, kan men in *Luucx* taalkundig toch ook een afleiding zien van voormeld *Lueke.* Verwijs en Verdam „Middelnederlandsch Woordenboek" vermelden het woord loke (loick, looc) als afleiding van de stam van 1 uk en , in de zin van: sluiten, waarbij de u is overgegaan in o. In zoverre willen wij ons verenigen met De Schoutheete de Tervarent „Livre des feudataires au Pays de Waes", die in het naamregister *Loocx* opnam sub voce *Luucx.* Onze 1 *Cornelis Loocx* komt voor onder de namen *Loecx, Loec, Locx.* Met al deze theorie bereikten wij bij ons onderzoek nauwelijks de 15e eeuw. Indien *Loocx* hier een vorm is voor *Van Looke, zou* er wel genealogisch materiaal voor opvoering van de stamreeks voorhanden zijn, maar een bewezen aanknopingspunt ontbreekt.

Een ***Katherine van Looken,*** dochter van ***Johannes,*** bezat in ***1433*** cijnsgoed van de grafelijkheid te Rupelmonde. ***Pieter van Looke*** in 1455 cijnsgoed van de H. Geest aldaar; enz. enz.

Stamreeks:

1. *Cornelis Loocx,* gegoed aan de Herenstraat te Bazel, † vóór 1528, tr. N.N. Zijn erven worden ald. als belenders vermeld (De Schoutheete de Tervarent, blz. 347, 349). *Joos Cornelisz. Loocx* hield in 1528 een leen van Kataline Beuckels te Bazel. west de Herenstraat, noord de erven *Cornelis Lock (Loocx).* Op 8 mrt. 1521 ontvingen de minderjarige kinderen van een *Giliis Loocx* en † *Elisa Stocman, Tanne, Jan* en *Kateline,* land te Bazel (R.A. Beveren-Waas, Rupelmonde no. 811).

II. *Cornelis Loocx,* gegoed op een hofstede aan de Portugezenstraat noordzijde te Bazel („Vlaamse Stam" 1970, blz. 261), verkocht deze (of een andere) (hofstede aan Joos Abbeel terzake een familiedeling en vorderde het restant-koopsom 5 mei 1551 (R.A. Beveren-Waas, Rupelmonde no. 860, blz. 118 en vlg.), tr. N. *Simonsdr. Abbeel.*

III. *Josina Loocx,* bezat cijnsgoed te Bazel van de grafelijkheid afkomstig van haar moeder (R.A. Gent, Land van Waas. renteboek a° 1550 en vlg.), † in 1559/'60, tr. *Christiaen Couthals,* schepen van Bazel, † in 1569; zie § 5 *Coufhals* VII *Chrisfiaen.*

Wapen *Loocx:* een dwarsbalk vergezeld van drie hermelijnen 1.2. Aldus Jules Bosman „Armorial de la Belgique" Brussel 1889, sub voce Luucx-Flandre. Schr. geeft, volgens gebruik van zijn tijd, geen documentatie, zodat voorbehoud geboden is.

§ 8. *Abbeel.*

Abeel is een zuid-nederlands woord voor populier, het kenmerkend houtgewas in het schilderachtig beplante landschap van Waas.

De varianten *Abbeel, Arbeel, Abeel, van (den) Abeele* en (latijn) *de Abela* worden naamkundig aangemerkt als plaatsnamen („Annalen van Waas" dl. 60, blz. 258, met een oudste vermelding van *Daniel de Abela te* Verrebroek in 1227). Te denken valt aan de „terra Abeele" van de abdij van Drongen in de heerlijkheid Salijghem onder Vrasene-St. Gillis (R.A. Gent, abdij van Drongen no. 251, legger a° 1399), alwaar nog heden de Abeelsbeek stroomt. Er bestaat hier een rechtstreeks verband met heer *Symon van d'Abeele,* monnik van de abdij Drongen, die met de abt van St. Pietersabdij en de watergraaf van Vlaanderen omstreeks 1412 in een proces gewikkeld was over een aanbestede dijk (R.A. Gent, St. Pietersabdij, rekening no. 2121). Deze „terra Abeele" kan haar naam wellicht danken aan de familie, die de bedijking en ontginning ondernam.

Bij de bewerking van deze kwartierstaat trokken vooral de aandacht *Simon van den Abeele,* die in 1365 een leen groot 26 bunders hield van Kruibeke („Annalen van Waas" dl. 61, blz. 94), en heer *Heinric van den Abeele,* ridder, in 1365 houder van het grafelijk leen „Te Billioen" groot 18 bunders te Bazel („Vlaamse Stam" 1971, blz. 538). *Heinric* werd, na zijn benoeming tot erfelijk baljuw van Middelburg, in 1354 poorter van deze stad, † 'omstreeks 1390; hij is de stamvader van de aanzienlijke Zeeuwse familie („De Nederlandsche Leeuw", 1942).

> T.a.p. wijst schr. op de aangenomen afstamming uit de Vlaams-Henegouwse *de la Hamayde*'s. Dichter bij huis verdient de aandacht de inschrijving in het 13e eeuwse jaargetijdenboek der St. Janskerk te Gent van een schenking door *Henricus* de *Abeele en Margaretha* zijn vrouw (grootouders van voornoemde ridder *Heinric ?*), alsmede de Gentse plaatsnaam Ham e e d e De stamvader van de Zeeuwse familie voerde een hamei on zijn wapenschild (De Raadt „Sceaux Armoriés" ziet in dezelfde figuur: drie hameien ! Zie daarover de schr. in „De Nederlandsche Leeuw" 1942). In 1333 was een *Henric van den Abeele* schepen van Wychlines.

Van verwantschap tussen *Simon en Heinric,* onderling dan wel met hun tijd- en streekgenoot *Gillis,* die aan het hoofd staat van de ondervolgendé stamreeks, bleek niet.

Gillis van den Abeele betaalde in 1367 een boete van 3 pond aan de baljuw van Kruibeke; de relatie met Kruibeke wijst wel in de richting van laatstgenoemde *Simon.*

Wij nemen verder, eenvormig, de schrijfwijze *Abbeel,* hoewel o.m. 1. *Johannes,* ook wel voorkomt als *van (den) Abeele,* of *Arbeel.*

Stamreeks:

I. *Johannes Gillisz. Abbeel,* bezat cijnsgoederen te Waasmunster en St. Niklaas van de grafelijkheid, 1399, 1409, tr. *Amel Verstraten,* in de hoofdcijns Kemzeke van St. Pietersabdij te Gent met hun zoon *Gillis* (volgt II).

II. *Gillis Abbeel,* in de hoofdcijns zijner moeder, bezat in 1433 cijnsgoed te Waasmunster en St. Niklaas afkomstig van zijn vader, en vóór 1450 cijnsgoed van Kruibeke, betaalde in 1402 een boete van 8 pond aan de (baljuw van Kruibeke, tr. *Margriet van de Couteren,* dr. van *Willem* en *Margriet van Remoortere,* in de hoofdcijns St. Niklaas van St. Baafsabdij te Gent met hun kinderen *Gillis, Niklaas, Pieter, Jan* (volgt 111), *Amelberghe* en *Lysbette Abbeel.*

III. *Jan Abbeel,* in de hoofdcijns zijner moeder, weerbaar man te St. Niklaas 1480, tr. *Katelina Weyn,* dr. van *Andries* en *Margriete Soys,* in de hoofdcijns Belsele van St. Baafsabdij te Gent met hun kinderen *Pieter, Jacob, Mathijs, Simon* (volgt IV) en *Jan Abbeel.*

IV. *Simon Abbeel,* in de hoofdcijns zijner moeder (1483), † na 1528, tr. le *Lysbette Loot,* in de hoofdcijns Lokeren van O.L. Vrouwe van Wissekerke met hun kinderen *Jan* (priester te Rupelmonde, † vóór 1537), *Pieter, Melchior, Stoffels Gillis, Jacob, Daneel, Adriaen, Joos, Electus, Margriete, Anna* en *Josyna Abbeel;* tr. 2e *Kafhelina van Esbrouc,* dr. van *Joos* en *Lysbette Hagelsteen,* in de hoofdcijns Temse van St. Baafsabdij te Gent, geen kinderen genoemd; zij hield in 1528 — gehuwd met *Simon Abbeel* — een leen van 2 gemet oost en zuid de Herenstraat te Bazel.

Uit het eerste huwelijk:

V. N. *Simonsdr. Abbeel,* † vóór 1550, tr. *Cornelis Loocx* te Bazel-Waas: zie § 7 *Loocx,* II *Cornelis.*

Wapen *Abbeel:* drie vogels 2 : 1. Aldus zegelde IV *Simon Abbeel* voor Pouwels Pandt, voogd van Lieven de Westerlinck fs Gillis, het denombrement van diens leen te Waasmunster in 1526 (A.R.A. Brussel, Wetachtige Kamer van Vlaanderen no. 7373). Het in de aanhef van deze § 'vermelde wapen van *Heinric van den Abeele,* ridder, werd in 1782 gevoerd door *Aldegonde Abbeel* echtgenote van *Jan Pieter d'Hanens,* dr. van *Willem Abbeel* en *Anna Cornelia Baert. Philip Jansz. Abbeel,* schepen van St. Niklaas, zegelde in 1527, met een huismerk vergezeld rechts van een S. en links van een molenijzer (F. Koller „Wapenboek van het Land van Waas").

§ 9. *Weyn.*

Een veel 'gehoorde familienaam in het Land van Waas, reeds in 1281 een *Walter Weins* vermeld te Temse. Verondersteld wordt een afleiding van de oude persoonsnaam *IJwein* („Annalen van Waas" dl. 60, 2e afl., blz. 272). Een *Pieter Weins* getuigde in 1331 te Kruibeke voor de graaf van Vlaanderen inzake de hoge eigendom van de Schelde.

In 1350 bezat een *Balden Weins* cijnsgoed van de grafelijkheid onder Zwijndrecht. De combinatie *Balden* (*Baldewinus - Boudewijn)* en *Weins* doet hier denken aan een naamsvorming vaa *Wein uit Boudewijn.*

> Voormeld cijnsgoed behoorde in 1376 aan *Balden*'s zoons *Johannes* en *Martinus,* in 1409 (Briefs du Molenbrouc) aan ***Marten*** en aan de kinderen van *Johannes* f. *Balden* Weins. Marten *Weins* tr. ***Margriet Storms,*** in de hoofdcijns Zwijndrecht van St. Baafsabdij te Gent met hun kinderen ***Jan*** en ***Lysbette Weyns*** huisvrouw van ***Jan IJdiers.***

Waar, overigens, een kern van naamgenoten vanouds inheems was te Haasdonk e.o. (Land van Beveren), houdt de naam o.i. kenlijk verband met het Hof te Weyns aldaar (Frans de Potter en Brouckaert „Geschiedenis gemeenten Oost-Vlaanderen" dl. II, Haasdonk blz. 12).

Schema *Weyn* te Haasdonk (hoofdzakelijk ontleend aan „Annalen van Waas" dln. 63, 64, Renten van de kerk en van de H. Geest van Haasdonk):

A. Oudste vermelding ald., † *Jan Weins* a° 1295 in de hoofdcijns Haasdonk van St. Baafsabdij te Gent.

B. In de generatie vóór 1350 leefden aldaar:

a. *Walter Wein,* liet vóór *1350* cijnsgoed te Bazel van de grafelijkheid na aan zijn (niet nader genoemde) kinderen, na 1350 overgeboekt op zijn zoon *Nicolaas,* die een hofstede bezat te Haasdonk, † vóór 1390.

b. *Johannes Wein,* liet vóór 1350 cijnsgoederen te Bazel en te Rupelmonde van de grafelijkheid na aan zijn dochter *Elisabeth. Johannes* en zijn vrouw *Kafharina* stichtten te

Haasdonk jaargetijden voor zich zelf en voor hun (niet nader genoemde) kinderen. Het cijnsgoed te Bazel ging van *Elisabef* vóór 1376 over op haar broeders ***Johannes*** en *Luuc*, nog vermeld 1376, 1398, het cijnsgoed te Rupelmonde vóór 1376 op (haar moeder) *Kafharina* weduwe *Johannes Wein*, nog vermeld 1376, 1398.

C. In de generatie omstreeks 1390 kwamen te Haasdonk voor:

a. *Luuc Weyn*, zoon van *Nicolaas* voornoemd, de parmentier, bezat in 1390 met zijn moeder een hofstede aan de Heerenstraat (= Steenweg). Zijn jaargetijden te Haasdonk vermeld 1439.

b. *Willem Weyn*, zoon van *Nicolaas* voornoemd, bezat in 1390 de hofstede eertijds van zijn vader, tr. *Amelberghe Jacobs Scoemakers*, gegoed op een hofstede van haar vader oost de Herenstraat. Twee dochters, *Lysbet* in 1390 vrouw van *Jan Step*, en *Margriefe* in 1390 vrouw van *Jan van Gheetsom*.

c. *Joes Weyn*, bezat in 1390 een hofstede. Twee zoons, *Jacob*, gegoed te Haasdonk 1439, tr. *Paesschina Abbeels* nog als weduwe vermeld 1470, en *Willem Joesz.* gegoed ald. 1439, vererfd op zijn zoon *Jacob*, vermeld 1470, daarna op *Elisabefh Weyn* vermeld 1519. De erfgenamen van *Jan (Willemszn. ?)* vermeld 1470, vermoedelijk was diens zoon *Jan Jansen Weyn* in 1470 gegoed op de Gaverakker (in 1519 van Joes van Perre) aan de Herenstraat, weerbaar man te Haasdonk 1480, tr. *Amelberghe van der Bercmoesf.*

d. *Pefer Weyn* en zijn vrouw bezaten in 1390 de hofstede „de Witte Leeuw" aan de Steenweg: hij bezat ook cijnsgoed van Beveren te Zwijndrecht 1391. „De Witte Leeuw" ging over op de zoon *Jan Weyn*, daarna op *Margriefe Hillegheers*, op *Jan de Mayere* veameld 1519, op *Jan Weyn* (nazaat van laatstgenoemde *Jan Weyn ?)* vermeld 1571, op de erfgenamen van *Jacob Weyn*, vermeld 1594 *(Cafhelyna Bolcens* wed. van een *Jacob Weyn* 1571, in de hoofdcijns Haasdonk van St. Pietersabdij te Gent met o.m. twee zoons *Jan* en *Jacob Weyn)*, op *Jan Weyn*, vermeld 1597, en tenslotte op *Joos van Kets.*

Bij wijze van een werk-hypothese dient zich nu navolgende stamreeks aan:

Johannes Weya, tr. *Katharina* (zie hierboven B b).

Johannes *Weyn* f. *Johannis* (alsvoren).

Peter Weyn, tr. N.N. (zie hierboven Cd).

Jan *Weyn* f. *Peters* (als voren).

Peter Weyn = 1 ***Peter*** van de bewezen stamreeks.

Stamreeks:

1. *Pieter Weyn*, tr. *Clemencie Cocx ufen Hucke*, dr. van ***Willem en*** *Margrief Gruwelinen*, in de hoofdcijns Beveren van St. Baafsabdij te Gent met hun kinderen *Jan* (1476) te Beveren, *Pieter, Michiel, Marie, Lysbefte* en *Amelberghe Weijn.*

II. *Jan Weyn*, in de hoofdcijns zijner moeder, woonde te Beveren, bezat in 1499 een verpacht huis met schuur te Rupelmonde; op 21 maart 1503 gaf *Jan Weyn* alias de moelenaar een obligatie te Rupelmonde, tr. *Margriefe Stuer,* in de hoofdcijns Belsele van St. Amands met hun kindeen Jan en Jacob Weijn, dr. van *Pieter en Beatrix* van *Hecke;* zij hertr. ***Jan*** *Dregghe.*

III. ***Jan*** *Weyn*, in de hoofdcijns zijner moeder, bezat in 1528 leengoed te Bazel, verpachtte in 1568 zijn behuisde hofstede (op het Poortgoed) te Rupelmonde, pachter van tienden van het domein Beveren in Bazel, compareerde ald. als „man van den Beverschen" 1567, dood in 1572, tr. *Elisabeth van Royen,* in de hoofdcijns Nieuwkerken van St. Pietersabdij te Gent, met hun kinderen Pieter, Lysbeth en Maria Weyn. dood in 1572, dr. van ***Pieter*** en *Maria Sfoufe.*

IV. *Daneel Weyn*, schepen der poorte en stede van Rupelmonde 1585, 1589—1601, gegoed op het Poortgoed ald., † Rupelmonde in 1601, tr. le *Adriana Houman,* in de hoofdcijns Temse van St. Baafsabdij te Gent met hun kinderen *Gillis, Anna* en *Elisabeth,* dr. van *Pefer* en *Merfine Vijdt;* tr. 2e *Kafelyna Abbeels,* in de hoofdcijns Bazel van St. Pietersabdij te Gent. † Rupelmonde in 1584, dr. van *Jan* en *Lysbeffe van Hove;* tr. 3e *Merfina 's-Grauwen alias de Grau,* † Bazel 26 febr. 1632.

> *Daneel* ***en*** zijn broeders ***Jan en*** *Gillis* Weyn ontbreken in de hoofdcijns van ***Elisabeth van. Royen,*** de vrouw van III ***Jan. Weyn.*** Niettemin stammen zij o.i. wel uit deze vrouw. Van vader ***Jan is geen*** ander huwelijk bekend en zijn weeskinderen waren in 1589 een erfcijns schuldig uit land te Bazel aan de kerk van Rupelmonde bij „versterf en successie" van ***Elisabeth Peters van Royen*** (R.A. Beveren-Waas, Rupelmonde no. 1307). Vooral tijdens de Tachtig-jarige oorlog moest de ontvanger van de hoofdcijns veel posten ongeïnd laten, zodat deze niet geboekt werden. Dit was o.m. ook het geval ten aanzien van *Daneel* en ***Lyncke,*** kinderen uit het tweede huwelijk van IV *Daneel* ***Weyn,*** die niet in het Gemickboek voorkomen, en ten aanzien van de kinderen *Maris* in de hoofdcijns hunner moeder V ***Elisabeth Weyn,*** die eveneens t.a.p. ontbreken.

Uit het eerste huwelijk:

V. *Elisabeth Weyn*, in de hoofdcijns harer moeder, gegoed op het Poortgoed te Rupelmonde, na de dood van haar moeder onder 'voogdij van Olivier de Haene en Adriaen Houman, tr. vóór 1597 *Joos Maris,* poorter van Rupelmonde, † ald. 1604/05; op 18 apr. 1606 maakten Adaiaen Rottier en Gillis Weyn Danielsz. voogden van de weeskinderen van *Joos Jansz. Maris* bij *Elisabeth Weyn Danielsdr.* uitkoop van de vaderlijke have dier kinderen met *Elisabefh Weyn* als boedelhoudster en moeder; zie § 1 *Maris,* XI *Joos.*

Wapen *Weyn*. Aan een charter in het stadsarchief van St. Niklaas hangt het zegel van *Jan Weyn*, schepen dezer stad 1459. (De Schoutheete de Tervarent „Inventaire de l'église de St. Nicolas-Waas"). Het zegel afgebeeld in „Stamboek Weyn" (door F. J. H. Banning, uitgave Ferd. Banning en zonen te Groenlo, 1937), vertoont een omgewende staande hamer. De uit Nieuwkerken-Waas afkomstige Nederlandse familie *Weijn* voert in zilver een blauwe druiventros, conform *Wijnens* (Hauwaert „Armorial du Brabant no. II, 6558) en afgebeeld in „Nederland's Patriciaat" a° 1945, 31e jaargang.

§ 10. *Sfuer*.

In „Annalen van Waas" (dl. 60, 2e afl., blz. 214, 320) leidt Van Geertsom de naam *Sfuer* of *Stuur* af van stier, een bijnaam. Het kwam wel voor, dat een dergelijke bijnaam beklemtoond werd met het voorzetsel „de". Aldus o.m. de *Stuer* in 1419 bij II *Pieter,* schepen van Haasdonk, in de ondervolgende stamreeks. Nadat keizer Leopold II, in hoedanigheid van souverein landsheer der Oostenrijkse Nederlanden, in 1791 *P. J. J. B. Sfuer* wegens betoonde trouw tot ridder had verheven met recht om zich *de Sfuers* te noemen, werd het partikel „de" een blijvend onderdeel van de geslachtsnaam. Hierdoor herleefde in feite de overlevering

van de oorsprong van de naam, in de gedaante van een (semi) adellijke kwalificatie !

Het diploma van 1791 werd niet gelicht, met gevolg, dat in 1818 tevergeefs daarop een beroep gedaan werd bij onze Koning Willem 1 voor adelserkenning (zie ook dit maandblad 1972. k. 285). Aangezien het niet-lichten toegeschreven kon worden aan de oorlogsomstandigheden, d.w.z. aan overmacht (zie dossier De *Stuers* bij de Hoge Raad van Adel), ware wellicht on deze rechtsgrond het posthuum lichten van het diploma gerechtvaardigd, een nog actuele aangelegenheid voor 'eventuele toelating tot de ridderlijke orde Balije van Utrecht (adel van vóór 1795 !).

Vele genealogische gegevens over dit geslacht zijn te vinden in de ruim voorhanden verspreide archivalia betreffende het domein Beveren-Waas.

Stamreeks:

1. *Gillis Stuer,* bezat de Hulstakker noord de Heerweg te Haasdonk cijnsplichtig aan de kerk ald., dood in 1390, tr. *Kateline N.,* gegoed ald.

II. *Pieter Gillisz. (de) Stuer,* schepen van Haasd'onk 1394, gegoed op de #behuisde stede „de Drie Koningen" ald. aan de Herenstraat of Steenweg „die men heet de Stuerstrate". bezat ald. cijnsgoed van Beveren 1389, 1414, 1419, en land belast met een rente van de H. Geest 1421 (in 1470 ten laste o.m. van zijn kleindochter *Kateline Gillisdr.),* tr. *Elisabeth Kevers,* in de hoofdcijns Haasdonk van St. Pietersabdij te Gent.

III. *Gillis Stuer,* gegoed op de behuisde stede „de Zwane" te Haasdonk (in 1470 toebehorende aan zijn dochter *Kateline*), timmerman-aannemer van huizen van de heer van Kruibeke 1440, tr. N.N. *Gillis Stuer,* timmerman, erkende schuldig voor schepenen van Hulst 20 okt. 1446 een rente van 20 gr. vlaams aan de kapel van de H. Maagd in de kerk van Hulst, bezet op huis met erf aan de Houtmaerct te Hulst hem nagelaten door zijn moei *Margriete Stuer.*

IV. *Jan Gillisz. Stuer,* bezat een stede belend de E!stken en het land de Neckersmorter in den Gaver te Haasdonk 1439-1470, en een grafelijk leen van 12 gemet ald. 1468, tr, *Lysbet Jacobsdr. van Gheetsotn,* bezat het Gheetsumsbrouc ald. belast met een rente van de H. Geest ald. 1470.

V. *Gillis Stuer,* erfde van zijn vader de Neckersmorter, bezat een stede op het Beversche en de hofstede „den Gouwel" te Haasdonk 1470, † vóór 1519, tr. *Margriete van Gavere,* dr. van *Wouter* en *Lysbet Couwers,* in de hoofdcijns Haasdonk van St. Baafsabdij te Gent (1463) met hun kinderen *Jan, Pieter (volgt* VI), *Joos, Gillis, Willem, Katheline* en *Beatrix Stuer.*

VI. *Pieter Stuer,* in de hoofdcijns zijner moeder (1470), tiendplichtig te Haasd'onk aan de abdij van Boudelo 1486, bezat cijnsgoed van de H. Geest van Rupelmonde 1499, 1522, hield in 1528 het grafelijk leengoed (in 1468 van zijn grootvader), tr. *Beatrix van Hecke,* dr. van *Daniel* en *Katherine Smet,* in de hoofdcijns Belsele van St. Amands met hun kinderen *Jacob, Jan, Gillis, Lysbet* tr. *Jan Staes* en *Margriete* (volgt VII) *Stuer.*

VII. *Margriete Stuer,* in de hoofdcijns harer moeder, tr. *Jan Weyn,* zie § 9 *Weyn,* II *Jan.*

Wapen *Stuer:* een zeis, verticaal geplaatst: aldus zegelde *Willem Stuer,* schepen van Haasdonk 1541 (R.A. Gent, Haasdonk, charters). Zie voor andere wapens *Stuer,* „Wapenboek van het Land van Waas" door F. Koller; t.a.p. wordt praematuur de kroon van ridder toegeschreven aan *Jan Frans Stuers, † 1777* (is IV *Jean François* in „Nederland's Adelsboek" a° 1952 ten onrechte verfranst).

§ 11. *Van Royen.*

Van Geertsom („Familienamen uit het Land van Waas" in Annalen van Waas" dl. 60, 2e afl.) onderscheidt de namen *Van Royen, Van Ro (o)de (n), De Roda* in de rubriek „plaatsnamen", enerzijds, (t.a.p. blz. 291), en de namen *De Roye, De Rode* in de rubriek „persoonsnamen", anderzijds (t.a.p. blz. 245). Dit onderscheidt komt in Latijnse teksten duidelijk naar voren. Het Liber inventarius a° 1281 van de St. Pietersabdij te Gent vermeldt bij de zgn. Novale Tienden zowel een *Johannes de Roda* met 'diens zoon *Johannes* (Latijn: de Roda = Nederlands: van Rode), alsook een *Johannes Rufus* (Latijn: rufus = Nederlands: roodharig, de rooie, een bijnaam reeds bij de Romeinen).

Intussen kan *De Rode (de Roeden)* taalkundig toch ook wel afgeleid zijn van Latijn: De Roda, en dan duiden op een plaatsnaam. Dit geldt o.i. zeker voor onze familie, waar, om een voorbeeld te noemen, V *Jan van Rooden* in enige akten voorkomt als *De Rode* (R.A. Beveren-Waas, Rupelmonde no. 988, akten d.d. 18 febr. en 26 apr. 1479).

De Eerwaarde Heer A. Maris C.S.S.R. ondernam een geslaagde samenvatting van 'talrijke naamgenoten uit de 15e—16de eeuw te Haasdonk, Bazel e.o. in twee groepen, waarvan één begint bij *Jan,* die hieronder volgt V („Vlaamse Stam" 1972). Wij voegden daaraan enige personalia toe, en verhoogden de stamreeks met vier generaties, ontleend aan op elkander passende fragmenten van verschillende hoofdcijnsen. Zonder meer zou zodanige bewijsconstructie te gewaagd zijn, maar in dit geval onderkenne men een stevig houvast: telkenmale draagt de oudste zoon de naam *Jan* van zijn gestelde grootvader. Bovendien leverde het vrijwel uitputtend onderzoek in de beschikbare bronnen geen aanwijzingen op voor een alternatieve constructie. Dit alles bijeengenomen, lijkt de gegeven stamreeks 1-IV voorshands bewezen.

Stamreeks:

1. N. *van Rooden,* vermoedelijk = *Johannes de Roda* in 1281 met zijn vader *Johannes* vermeld bij de Novale Tienden van St. Pietersabdij te Gent, en bezitters van cijnsgoederen te Temse van deze abdij (R.A. Gent, St. Pietersabdij, Liber inventarius), tr. *Clemme,* in de hoofdcijns Melsele (a° 1295) van St. Baafsabdij te Gent met hun kinderen *Jan* (volgt II) en *Katelyna van Rooden.*

11. *Jan van Rooden,* in de hoofdcijns zijner moeder, tr. *Katharina van der Leede* alias *van den Driessche* „komende van Dacknam", geb. na 1295, dr. van *Jan van den Driessche* en *Margriete Soykint van der Leede (ex Katelyna van Doerenbroc),* in de hoofdcijns Daknam van Ct. Baafsabdij te Gent met hun zoon *Jan* (volgt III) en vier dochters.

III. *Jan van Rooden,* in de hoofdcijns zijner moeder, in 1375 tiendplichtig aan de 'abdij van Boudelo uit de Dasempoel te Lokeren en uit de Langhebrake te Exairde, tr. *Clemencie van Pudenbrouc,* dr. van *Nicolaas* en *Elisabeth de Vischmeere,* in de hoofdcijns Haasdonk van St. Baafsabdij te Gent met hun kinderen *Jan* (volgt IV) en *Kathelijna van Rooden* vrouw van *Jan van der Gouwen.*

IV. *Jan van Rooden,* in de hoofdcijns zijner moeder, s gravenman in den hove van Waas 1433, tr. *Kathelyna van de Putte,* dr. van *Bertel* en *Kathelyna Kevers,* in de hoofdcijns Vrasene van St. Baafsabdij te Gent met hun kinderen *Jan* (volgt **V**) , *Niklaas, Bouwen* (1480-61) , *Zeger* (1467—60), *Elene* en *Lysbeth van Rooden.*

V. *Jan van Rooden,* in de hoofdcijns zijner moeder, schepen der heerlijkheid Wissekerke (Bazel) 1472, en der heerlijkheid Beaufort (Kruibeke) 1472, schepen in de vierschaar Bazel 1479, tiendplichtig aan de abdij van Boudelo met Jan Borbuer uit hun bezit Ter Donck bij Bazel en uit de Rupelmonder schorren 1483, tr. *Kathelyna Haex,* geb. c. 1420, erfde van haar vader cijnsgoed van de grafelijkheid te Bazel, renteplichtig te Bazel aan de H. Geest van Haasdonk, † na 1479, dr. van *Jan* en *Lysbette Pieters Stuers,* in de hoofdcijns Haasdonk van St. Baafsabdij te Gent met hun kinderen *Lysbette* vrouw van le *Frans Couthals* en 2e *Jan Leeckelaert, Michiel, Pieter* (volgt VI), *Amelberghe* vrouw van *Pieter de jonge Simons Vijdt,* en *Margriet van Rooden* vrouw van *Anthonis Houman.*

VI. *Pieter van Rooden (Royen),* geb. Bazel c. 1445, in de hoofdcijns zijner moeder, baljuw van Beaufort 1473, weerbaar man te Bazel 1480, 'tiendplichtig (als *Janszoon)* te Haasdonk aan de abdij van Boudelo 1461-1484, gildelid der broederschap St. Jacobs de Meerdere te Haasdonk 1474, gegoed op een hofstede op de Meulencouter te Bazel, hield een achterleen ald. van Couwerborch, vestigde een rente op zijn land voor het celebreren van zijn jaargetijden, † vóór 1528, tr. *Amelberghe Raywaert,* dr. van *Jan Borbuer* alias *Raywaart* en *Lysbette Herweyere,* hield achterlenen van Couwerborch en ter Elst te Bazel, in de hoofdcijns Rupelmonde van O.L. Vrouwe van Wissekerke met hun kinderen *Jan, Joos, Margriete, Gillis, Marie, Pieter* (volgt VII), *Laurentia, Lysbette* en *Kathelina van Royen.*

VII. *Pieter van Royen,* geb. Bazel c. 1500, in de hoofdcijns zijner moeder, kerkmr. 1539, H. Geestmr. 1545 van Bazel, schepen der stede en poorte van Rupelmonde 1550, bezat een hofstede op het Poortgoed te Rupelmonde (kerkelijk: Bazel), hield een leen van Priesteragiedam te Bazel, † 1563, tr. le *Maria Stoute* (zie § 12 *Stoute* IV *Maria),* tr. 2e *Adriana de Maere,* in de hoofdcijns Bazel van St. Lambertus (Luik), dr. van *Michiel* en *Pirine Leeuwaert* en weduwe van *Adriaen Vijdt.*

Uit het eerste huwelijk:

VIII. *Elisabeth van Royen,* in de hoofdcijns harer moeder, na de dood van deze onder voogdij van Joes van Royen en Gillis Couthals, † vóór 1572, tr. *Jan Weyn:* zie § 9 *Weyn* IV *Jan Jansz. Weyn.*

Wapen *Van Royen. Jan van Roeden* (IV), leenman van de graaf van Vlaanderen in het Land van Waas, zegelde in 1433 met een zittende hazewind (De Raadt „Sceaux Armoriés" dl. III, blz. 246). Dit is het oudste bekende wapen. Nadien heeft de hazewind het veld geruimd en de plaats van helmteken ingenomen; zie de wapenbeschrijving van de chevaliers *Van Royen* (De Herckenrode, dl. III, blz. 1688). In de 16de eeuw vertoont het schild een keper, soms vergezeld van een gebonden korenschoof in de schildvoet (Koller „Wapenboek van het Land van Waes"). Dit wapen past in het tijdsbestek van onze kwartierstaat. Wij gaan voorbij aan de geheel afwijkende wapens van *Willem van Royen* — een ploeg — waarmede hij op 4 mei 1527 een denombrement van een leen te Haasdonk bezegelde, en van *Jan van Royen* — een klaverblad — waarmede deze, eveneens op 4 mei 1527, het denombrement van een leen van zijn vrouw, *Josine Neels,* te Bazel bezegelde (A.R.A. Brussel, Wetachtige Kamer van Vlaanderen nos. 656 en 6247).

§ 12. *Stoute.*

De naam, die al vroeg sporadisch voorkomt in het Land van Waas, staat op de lijst van A. van Geertsom in de rubriek persoonsnamen („Annalen van Waas" dl. 60, 2e afl.). Het ligt o.i. voor de hand in *Stoute* een bijnaam te zien. De oudste vermelding komt voor in 1295: *Jan* Stouts zoon van *Elisabeth* in de hoofdcijns Vrasene van St. Baafsabdij te Gent, verder *Maria* dr. van *Hendrik Stouts* in de hoofdcijns Bazel van deze abdij („Annalen van Waas" dl. 62). In het grafelijk renteboek van Waas a° 1399 staan geboekt renten onder Moerbeke ten laste van kinderen van *Merten, Clemens, Johannes* en *Lambertus Stoute.*

Stamreeks:

I. *Hendrik Stoute* (zn. van *Jan ? Hendriks,* gegoed te Haasdonk naast de Biesputte 1390, liet vóór 1399 cijnsgoed van de grafelijkheid na te Moerbeke), tr. *Elisabeth van Ackere,* geb. c. 1410. dr van *Adriaen* en *Katharina van Perre;* in de hoofdcijns Haasdonk van St. Michael te Antwerpen met hun kinderen *Johannes, Petrus, Judocus* (volgt 11) en *Katharina Stoute,* huisvrouw van *Gerardus van Leuvenen.*

II. *Joos Stoute,* in de hoofdcijns zijner moeder, woonde te Melsele, tr. *Katelyne Cool,* dr. van *Jan* en *Lysbette Oliviers;* in de hoofdcijns Beveren van St. Baafsabdij te Gent met hun kinderen. *Jan* (volgt III), *Michiel, Mathijs* te Melsele ten Essche, *Pieter* te Temse, *Gillis, Adam* te Melsele, *Gherard* te Antwerpen, en *Katelyne Stoute,* huisvrouwe achtereenvolgens van *Heinric d'Ouden* te St. Gillis-Waas en *Jacob Swaelebier.*

III. *Jan Stoute,* in de hoofdcijns zijner moeder (1461—1482), woonde te Melsele, bezat te Haasdonk een grafelijk leen 1468, † na 1506, tr. le *Katheline Verstraeten,* dr. van *Joos* en *Amelberghe Jansdr. Cappe;* in de hoofdcijns Nieuwkerken van St. Pietersabdij te Gent met hun kinderen *Pieter* en *Maria Stoute:* tr. 2e *Johanna van den Abeele, zij* bezat een hofstede oost de Heerenstraat te Temse cijnsplichtig aan de kerk ald.; † na 1506.

IV. *Maria Stoute,* in de hoofdcijns harer moeder met haar kinderen *Pieter, Johanna* en *Lysbette van Royen, gegoed* te Temse, Bazel en Rupelmonde volgens de staat van haar nagelaten goederen 1553, tr. *Pieter van Royen,* kerkmr. 1539, H. Geestmr. 1545 van Bazel, schepen van Rupelmonde 1550: zie § 11 *Van Royen,* VII *Pieter.*

Wapen *Stoute. Henricus Stoute* (zie *Hendrik* in de aanhef van deze §), schepen van Temse 1260, zegelde met een dwarsbalk, boven vergezeld van een barensteel van vier hangers (De Raadt „Sceaux Armoriés", dl. 111, blz. 487). Wij vonden geen zegel van jongere datum.

§ 13. *Houman.*

Houman, Hauman, door Van Geertsom afgeleid van de plaatsnaam den Hou: oudste vermelding *Jan Houmanne* 1382 („Annalen van Waas" dl. 60, blz. 276). Deze plaatsnaam bestond o.m. in Melsele „Het Hof de Hou" („Annalen van

Waas", dl, 61, blz. 56), en te St. Gillis-Waas de „terra den Hau" van de abdij van Drongen (R.A. Gent, abdij Drongen, no. 251, legger a° 1399). Voor de afleiding van de geslachtsnaam *Houman*, verdient o.i. nog meer de aandacht het middelnederlands woord „hou" in de betekenis van het recht van hout kappen. Verwijs en Verdam „Middelnederlandsch Woondenboek" documenteren: een buer, die enen hou heft in der marke", en „een boter en heeft ghenen houwe in der marke". De samenstelling houman beduidt dan de persoon, die het recht van hout kappen bezit, een bekende figuur bij de ontginning tot akkerland in de middeleeuwen van o.a. het uitgestrekte koningsbos in het Land van Waas, gerede aanleiding voor het ontstaan van de geslachtsnaam *Houman* uit de bij- of beroepsnaam houman.

Stamreeks:

I. *Gillis Houman*, gegoed te Bazel aan de Herenstraat, liet vóór 1450 cijnsgoed van Kruibeke na aan zijn zoon *Pauwel*, tr. N.N.

II. *Pauwel Houman*, bezat huis en erf te Bazel cijnsplichtig aan de grafelijkheid, cijnsgoed van Kruibeke (1450) geërfd van zijn vader en cijnsgoed van Beaufort te Bazel, tr. *Katlyne Haessaerf*, in de hoofdcijns Kruibeke van St. Bernaands met hun kinderen *Pieter* (volgt EII), *Jan*, *Simon*, *Louys* en Margriet *Houman*; *zij* bezat 1450 cijnsgoed van Beaufort, 'geërfd van haar vader, dr. van *Jan* en *Amelberge Moeshof*.

III. *Pieter Houman*, in de hoofdcijns zijner moeder, kerkmr en schepen van Bazel 1479, 1480, bezat 1470 huis en erf te Bazel, geërfd van zijn vader evenals cijnsgoed van Beaufort, cijnsgoed op de neckershol te Rupelmonde van de H. Geest ald., † c. 1505, tr. *Katelina Raes*, in de hoofdcijns Temse van St. Amelberghe (aantekening in Gemickboek II: „stond niet opgeschreven in de oude boeken"), bezat in 1472 een grafelijk leen te Bazel groot 8 gemet, en in 1506 de Gillis Wilden hofstede oost de Herenstraat te Temse geërfd van haar moeder cijnsplichtig aan de kerk ald. voor 12 denariën parisis, † na 1517, dr. van *Pieter* en *Maria Matheusdr. van Meychem*.

IV. *Gillis Houman*, erfde van zijn vader cijnsgoederen te Rupelmonde en te Bazel, erfde van zijn moeder het leengoed te Bazel, gegoed op een hofstede in Beeckhoek aan de Kerkstraat te Bazel, † c. 1526, tr. *Amel Berfram; zij* erfde van haar ouders land te Bazel en te Kruibeke, † na 1525, dr. van *Cornelis* en *Heyken Brouwers*. Hun zoon *Jan* stichtte o.m. voor zijn ouders jaargetijden in Haasdonk.

V. *Peter Houman*, gegoed op een hofstede te Rupelmonde, in de 10e 'penning a° 1543 ald. aangeslagen voor 20 st., gegoed te Melsele 1552 cijnsplichtig aan de kerk ald. voor 18 gld. per jaar, † na 1565, tr. *Merfine Vijdt*, gegoed op het Poortgoed te Rupelmonde, in de hoofdcijns Temse van St. Baafsabdij te Gent, † Rupelmonde na 1565, dr. van *Jan* en *Elisabeth Spruyfe alias Spruyfaers*.

VI. *Adriana Houman*, in de hoofdcijns harer moeder, tr, *Daneel Weyn*, schepen der stede en poorte van Rupelmonde 1585-1601, † aldaar in 1603: zie § 9 *Weyn*, V *Daneel*.

Waapen *Houman*: een ploeg overtopt door een 6-puntige ster. Aldus zegelde op 4 mei 1527 *Jan Houman*, zoon van IV *Gillis*, het denombrement van zijn leen te Bazel (A.R.A. Brussel, fonds Wetachtige Kamer van Vlaanderen, no. 6245).

§ 14. *Berfram*.

In de ridderschap van het Land van Waas. Onder de familienamen in het Land van Waas wordt *Berfram*, *Beertram(s)*, gerangschikt bij de 'persoonsnamen („Annalen van Waas" dl. 60, 2e afl. 224). Een fragment-genealogie verscheen in „Vlaamse Stam" jrg. 1971. Als de naamgevende stamvader willen wij aanwijzen *Bertram Gylis* te Rupelmonde, die c. 1270 voor 25 pond zijn {dienst ter kruisvaart afkocht (Wijffels „Inventaris oorkonden der graven van Vlaanderen" no. 50).

Stamreeks:

I. *Gillis Berframs*, geb. *c. 1265*, schepen der stede en poorte van Rupelmonde 1315, getuigde in 1315 oud 50 jaren te Rupelmonde voor de graaf van Vlaanderen in diens geschil met de hertog van Brabant over de hoge eigendom van de Schelde, tr. N.N.

II? *Pefer Berfram*, liet vóór 1350 cijnsgoed supra Dorent in de Esbrouc, en op Scoudriesch, te Bazel, en cijnsgoed te Rupelmonde van de grafelijkheid na aan o.m. zijn zoon *Peter*, tr. N.N.

In het cijnsboek ao. 1350 stond ook cijnsgoed supra Dorent te Bazel op naam van de weduwe van *Gillis Zegers Bertram*, daarna vererfd op haar zoon *Gillis*.

III. *Peter Berfram*, 'geb. omstreeks 1340, erfde vóór 1350 cijnsgoederen te Rupelmonde en te Bazel van zijn vader, bezat cijnsgoed van Beaufort in Bazel, verkreeg na 1377 van zijn broeder *Jan* het grafelijk boodschapleen aan de zuidrand van de Roomcauter te Bazel groot 8 bunder (ter plaatse thans Steendorp), stichtte in de Kruiskapel te Rupelmonde een jaargetijde voor zich en zijn ouders, † na 1411, tr. *Margriet van Esbrouck (Assebrouck, Haesbrouck)*, bezat cijnsgoed te Bazel van de grafelijkheid, † na 1415, dr. van *Jan* en *Cafelyne N.*

IV. *Gillis Berfram*, geb. *1370/75*, schildknaap beschreven onder de edellieden van 'geboorte in het Land van Waas op de cedul van 1429, nam in 1421 'onder het gevolg van edellieden van Philips de Goede deel aan de veldtocht tegen Frankrijk, hield in 1435 het boodschapleen te Bazel geërfd van zijn vader, erfde van deze het cijnsgoed supra Dorent te Bazel, schonk aan de kerk van Rupelmonde een rente van 13 gld. uit zijn land in 's Gravenbroek voor de jaargetijden van zich en zijn vrouw, bewoonde de 'omwalde hofstede Het Coolemhof te Bazel (in de 2e Kraakwijk, genaamd de Bertramswijk), † na 1435, tr. *Katline N.*

V. *Pieter Berfram*, ridder („dominus" volgens tiendregister no. 118 anno 1456 der abdij van Boudelo), 's gravenman in Waas 1470, schepen van Bazel 1468-80, hield in 1468 het boodschapleen te Bazel, geërfd van zijn vader, alsmede het goed ten Bossche ald. in leen van het Hof ten Loghenhaghem, bezat cijnsgoed van de H. Geest te Rupelmonde van de H. Geest te Kruibeke en van de abdij van Boudelo te Bazel, bewoonde de omwalde hofstede Het Coolemhof te Bazel. In 1482 werden in de kerk van Rupelmonde missen gelezen te zijner nagedachtenis, tr. le *Katheline Verbeke, 2e Amelberghe van Overvelde*, bezat cijnsgoed van Kruibeke.

De leengoederen vererfden op de zoon *Gillis Bertram*, baljuw van Rupelmonde 1470 en daarna op diens dochter *Barbele*, in 1550 nog huisvrouw van *Jan Coucke*.

Uit het 'tweede huwelijk:

VI. *Cornelis Berfram*, erfde van zijn moeder cijnsgoed van de 'heerschap Kruibeke, van zijn vader cijnsgoed van

de H. Geest van Kruibeke, bezat cijnsgoed in de Deurne te Bazel, gegoed op een hofstede te Rupelmonde-Poortgoed, testeerde Rupelmonde 1524, † in 1525, tr. *Heyken Brouwers,* die op 13 mei 1525 te Rupelmonde scheidde en deelde met hun kinderen.

VII. *Amele Berfram,* erfde van haar ouders land te Bazel en te Kruibeke, † na 1525, tr. *Gillis Piefers Houman,* geb. omstreeks 1480, † in 1526; zie § 2 nr. 13 *Houman,* IV *Gillis.*

Wapen *Berfram:* een gaande beer, kennelijk een sprekend wapen corresponderend met Beertram. Met dit wapen zegelde in 1468 V *Pieter Berfram* (De Raadt „Sceaux Armoriés" dl. 1, blz. 247).

Naschrift.

Tijdens de feodale staatsinrichting voorzag de landsheer in verschillende overheidstaken door uitgifte van lenen. Het boodschapgoed, dat de *Berfram's* in leen hielden van de graaf van Vlaanderen, was belast met de postdienst en met de voorgeleiding en bewaring van gevangenen. De boodschappen moesten 'binnen het ressort van de vierschaar Bazel gratis bezorgd worden, daarbuiten tegen vergoeding. Bewaard gebleven is een missieve namens de meier van Bazel aan de grafelijke rekenkamer te Rijsel a° 1468, dragende het vormeld zegel van *Pieter Berfram: een postzegel feodale stijl!*

> De postale geschiedschrijving reikt nog niet zover; bij de afdeling geschiedschrijving van onze P.T.T. is deze middeleenwse voorloper van het huidig postwezen zelfs volkomen onbekend!

Voor wat betreft de voorgeleiding van gevangenen stond het boodschapleen „ten dienste de ghevanghene te helpen wachten tot op haren derden dach en dan te helpen leedene int casteel van Rupelmonde". De rechtszekerheid van de gevangene werd beschermd: op 22 december 1481 veroordeelde de Raad van Vlaanderen *Pieter Berfram* en de baljuw van Waasland ieder in een boete van 100 pond parisis terzake het wederrechtelijk gevangen zetten en mishandelen van een arrestant.

Uit het bovenstaande kan men zich een voorstelling maken van de bedrijvigheid van een middeleeuwse landedelman in vredestijd.

§ 15. *Vijdf, zie § 2. Vijdf.*

§ *16. Spruyfe.*

Een riddermatig geslacht. De naam, mede in de varianten *Sprufe, Sprutaers,* wordt door Van Geertsom aangemerkt als een manlijke persoonsnaam („Annalen van Waas" dl. 60, blz. 294). Men mist t.a.p. enige redengeving voor deze kwalificatie van de naam; het wapen duidt o.i. op een agrarisch symbool. Oudste door ons gevonden vermelding: *Willem* en zijn zuster *Gerfrud Sprute* in de registratie a° 1295 van de hoofdcijns Bazel der St. Baafsabdij te Gent.

De Herckenrode („Complément au Nobiliaire des Pays Bas", dl. 11, blz. 60) schrijft: La noble famille *Spruyte* originaire de Hollande", zonder nadere aanduiding van die herkomst. Zou er samenhang bestaan met de naamgenoten vanouds op de Zuidhollandse eilanden ? Schr. geeft wel enige fragmenten uit het Land van Waas. In de Antwerpse Jacobskerk ligt de grafzerk van Joncheer *Antoine Spruyfe* fs. *Laurens,* baljuw van Beveren-Waas, † 1654, oud 77 jaren, met de vaderlijke kwartieren *Spruyfe, Grammay, Vijdt, Pels;* hij was een kleinzoon van *Laurens* (*Joos Jansz.*) *Spruyfe* en *Avesoefe Vijdt.* Deze tak van de familie bereikte in de loop der 16e eeuw hoog aanzien door groot-grondbezit („Antwerpsch Archievenblad" 2e reeks, 3e jrg. 1928, blz. 209).

De betrekkingen met Beveren-Waas dateren al van de 14e eeuw. *Willem, Henric* en *Jan Sprute* bezaten in de jaren 1365-1389 moerbrieven van het domein Beveren; hun bakermat lag kennelijk in Nieuwkerken, alwaar jaargetijden gesticht zijn door *Willem* en diens vrouw *Marie Clays Ymmensdr.,* door *Willem* en diens echtgenoten *Margriete* en *Amelberghe.* alsook door *Henric* en echtgenote *Amelberghe* tezamen met *Jan* en echtgenote *Kathelyne* („Annalen van Waas", dl. 72, blz. 163). Met deze *Jan* begint de bewezen stamreeks.

Stamreeks:

1. *Jan Spruyte* alias *Sprufaerf,* hield de Pieter Mazières tienden uit Scouselbrouc te Bazel 1362, verdinght sine have 1367 (rolrekening Beveren no. 10), voldeed 3 pond boete aan de baljuw van Waas terzake verwonding van Jan van Scaverbeke te St. Niklaas 1380, bezat moerbrieven van het domein Beveren te Verrebroek 1389, verkreeg tussen 1376-1398 cijnsgoed van de grafelijkheid te Bazel, ald. vermeld in de Briefs du Molenbrouc 1403, schonk vóór 1400 met zijn vrouw *Kafhelyne 2* schell. gr. aan de kerk van Haasdonk, tot 1407 tiendplichtig te Waasmunster aan de abdij van Boudelo, tr. (volgorde niet bekend) a. *Kathelyne,* b. *Clemencie,* in de hoofdcijns Bazel van St. Baafsabdij te Gent vermeld met haar man, geen kinderen („Annalen van Waas" dl. 62).

11. *Simon Jansz. Spruyfe,* verhief in 1390 een leen van de heerschap Kruibeke in de parochie ald. (in 1410 verkocht aan Matis du Wal), verkreeg na 1398 cijnsgoed te Bazel van de 'grafelijkheid, tr. jonkvrouw *Kafharina van der Borsen* wed. *Daniel ser Sanders,* bezat cijnsgoed te Bazel van de grafelijkheid 1398.

111. *Gillis Simonsr. Spruyfe,* schepen van Bazel 1436, baljuw der heerlijkheid Beaufort (Kruibeke) 1438, hield een grafelijk leen van 8 gemet te Bazel 1435, erfde vóór 1433 cijnsgoederen van zijn ouders te Bazel, verkreeg vóór 1433 grafelijk cijnsgoed te Rupelmonde, stichtte in de kerk van Rupelmonde jaargetijden, bezet met een rente op zijn land te Bazel en te Kruibeke, ter nagedachtenis van zichzelf, zijn twee echtgenoten, zijn ouders en zijn broeder *Colaert* (cureyt te Rupelmonde), tr. le jonkvrouw *Kateline van Moerkercke, 2e* jonkvrouw *Beafrijs van der Hale.*

IV. *Gillis Gillisz. Spruyfe,* schepen van Bazel 1450, bezat leengoed aan de Herenstraat in Temse van de St. Pietersabdij te Gent 1449, een grafelijk leen groot 13.5 gemet op de Weyenakker in Bazel met verplichte krijgsdienst te paard, een grafelijk boodschapleen op de Roomcauter in Bazel 1468 (hem aanbestorven van zijn oom *Simon Simons Spruyfe* na 1435), en leengoed van de heerschap Kruibeke, bezat land te Bazel cijnsplichtig aan de grafelijkheid en land te Rupelmonde cijnsplichtig aan de H. Geest ald., voegde aan de jaargetijden gesticht door zijn vader renten toe uit zijn land te Bazel en te Kruibeke, tr. vóór 1437 *Margriefe Bocx,* bezat cijnsgoed van Beaufort, dr. van *Jan* en *Kateline Gillisdr. van den Vivere.*

> In 1528 was het leengoed op de Weyenakker vererfd op zijn kleindochter jonkvrouw *Barbel Gillis Gillisdr.* ***Spruyte,*** ao. 1550 nog huisvrouw van Jacob van Gendt.

V. Jacob *Spruyfe* alias *Spruyfaers,* bezat leengoed te Bazel groot 9 gemet van de grafelijkheid (stond in 1473 op

naam van zijn weeskinderen), erfde na 1450 van (zijn oudtante) *Margriete Gillisdr. van den Vivere* cijnsgoed te Bazel van de heerlijkheid Beaufort; in 1506 stond op naam van zijn weduwe en van zijn erfgenamen 5 bunders land aan de Herenstraat in Temse belast met een cijns van 6 gld. voor de kerk ald. (dit land kwam 'door vererving aan *Jan Maris te* Bazel = § 1 XII *Jan),* tr. *Amelberghe Bernaerts,* dr. van *Dierik* en *Maria van Meyedeghem,* in de hoofdcijns Temse van St. Baafsabdij te Gent (1467) .

VI. *Elisabeth Spruyte* alias *Spruytaers,* in de hoofdcijns harer moeder (1482), tr. *Jan Jansz. Vijdt,* schepen van Bazel, 's gravenman in den Hove van Waals, †1527/28; zie § 2 *Vijdt,* V b *Jan*.

Wapen *Spruyfe:* een keper vergezeld van 3 spruiten. Op de zegels van III *Gillis,* schepen van Bazel 1436 (De Raadt „Sceaux Armoriés" dl. III, blz.450) en van IV *Gillis,* leenman in Temse van de St. Pietersabdij te Gent 1449, 1454 (R.A. Gent, leenhof St. Pietersabdij nos. 4128 en 4139) worden de 3 spruiten voorgesteld in de vorm van 3 kropjes. De Raadt noemt t.a.p. de kropjes schelpen, maar bij eigen waarneming van de voormelde zegels a° 1449 en 1454 zagen wij in de 'duidelijke bolronde figuren in lak zeker geen schelpen, wel kropjes als van een spruitkool, Het geslacht *Spruyte* voerde kennelijk een sprekend wapen; 'visueel komt dit element sterker tot uitdrukking door de voorstelling in de vorm van 3 'stelen, elk beladen met kropjes, op het wapen van *Cornelia Laurensdr. Spruyte,* † vóór 1564, de echtgenote van *Adriaen van Havre,* schapen van Waasmunster (Goovaerts „Genealogie van Havre", dl. 1, blz. 39).

KORTE MEDEDELINGEN.

Het wapen der gemeente Barsingerhorn.

De gemeenten Barsingerhorn en Wieringerwaard werden samengevoegd en het nieuwe overheidslichaam kreeg de vertrouwde naam „Barsingerhorn". Het spreekt vanzelf, dat er een nieuw wapen moest komen dat getuigenis aflegde van de nieuwe toestand.

Het oude Barsingerhorn heeft in oorlogstijd (1941) een wapen gekregen dat in de plaats kwam van een oud, dat sinds de vestiging van het Koninkrijk en nog daarvoor was gevoerd (afb. 1).

Afb. 1.

Om welke reden die verandering is gevraagd was niet meer na te gaan Maar het wapen van 1941 had in elk geval één element dat zeer decoratief was en waarvan het gemeentebestuur geen afstand wilde doen: de schuine, zilver en blauw gekleurde ruiten van het Beierse huis, die in het wapen waren opgenomen omdat afstammelingen van *Willem,* bastaard van *Albrecht van Beieren* en *Aleid van Hodenpijl,* tot 1658 in deze contrijen een dominerende rol hebben gespeeld o.a. als heren van Schagen, In de aanvraag vroeg het gemeentebestuur vijf rijen van deze ruiten zulks naar het voorbeeld van een beroemd Beiers heraldicus. De Hoge Raad van Adel heeft het aantal rijen in de officiële beschrijving helaas niet genoemd. Het in 1941 vervangen wapen, dat merkwaardigerwijze nog altijd prijkte op de ambtspenning van de burgemeester, vertoonde op een rood veld een verkort knuppelkruis (ook wel „takkenkruis" of „knoestig" kruis genoemd) vergezeld van vier blokjes, gedekt door kroontjes. Als zodanig werd het ook omschreven in het bekende aardrijkskundige woordenboek van Van der Aa. Van der Laars, de schrijver van het bekende verzamelwerk van Nederlandse gemeentewapens, dat destijds in opdracht van de Koffie Hag Maatschappij werd uitgegeven, meent in zijn toelichting bij dit wapen dat het (Bourgondische) knuppelkruis wellicht in dit wapen is opgenomen omdat *Willem VZ* in tweede echt gehuwd was met *Margaretha van Bourgondië.* terwijl kort daarna het Bourgondische huis aan de regering kwam. Dit lijkt zeer aannemelijk, temeer omdat bij het onderzoek dat de Hoge Raad van Adel instelde omtrent de wapenaanvraag een 18de-eeuwse tekening van het Barsingerhorner wapen aan het licht kwam, die een gouden knuppelkruis vertoonde met daar omheen vier „vuurslagen"', wapenfiguren die geheel thuis horen bij het Bourgondische kruis. De „vuurslag" is een bekende wapenfiguur in de Bourgondische tijd, o.a. de halsketen van de door *Philips de Goede in* 1429 gestichte Orde van het Gulden Vlies heeft ineengestrengelde vuurslagen, afgewisseld met vonken spattende stenen. Deze vondst maakte het aannemelijk dat de blokjes met kroontjes in het wapen verzeild zijn geraakt door een fout van een graveur of tekenaar die de vuurslag niet kende. Misschien ook werd de fout gemaakt door de opdrachtgever .....

Het gemeentebestuur ging onmiddellijk in op het voorstel van de Hoge Raad van Adel om de vuurslagen in ere te herstellen en het knuppelkruis van goud te nemen zoals vroeger het geval was geweest.

Afb. 2.

Voor de vroegere gemeente Wieringerwaard werd één van de twee zwanen uit het oude wapen (afb. 2) overgenomen. Overneming van beide zwanen zou uit een oogpunt van vlakverdeling te veel van het goede geweest zijn. De twee kroontjes om de hals werden uiteraard wèl behouden, ter verlevendiging van het beeld werden snavel en poten van de vogel rood gekleurd.

Het wapen is verleend bij Koninklijk Besluit van 4 februari 1971, no. 12. De officiële beschrijving luidt als volgt:

Afb. 3.

„Gedeeld; I schuinrechts spitsgeruit van „zilver en azuur; II doorsneden; a. in keel een „knoestig verkort schuinkruis van goud, tus„sen de armen vergezeld van vier vuurslagen „van zilver, gericht naar het midden; b. in „sabel een zwaan van zilver, gebekt en gepoot „van keel, met twee gouden kroontjes om de „hals. Het schild gedekt met een gouden kroon „van drie bladeren en twee paarlen" (afb. 3).

MR. G. A. **BONTEKOE.**

Het wapen van de Zuid- en Noordeinderpolder.

In het jaar 1918 werd de gemeente Aarlanderveen opgeslokt door Alphenaandenrijn en daarmee werd het wapen dier gemeente geschiedenis, Toen nu het bestuur van de Zuid- en Noondeinderpolder dezer dagen het verlangen te kennen gaf om een eigen wapen te mogen voeren, gingen de gedachten onmiddellijk uit naar dat verdwenen gemeentewapen omdat het gebied van het waterschap prac-

tisch samenvalt met het territoir van de de vroegere gemeente Aarlanderveen. Vanzelfsprekend kon het niet zonder wijziging worden overgenomen, maar de romantische figuren op het schild konden op een anders gekleurd veld zeer goed dienst doen en met een golvende zoom er omheen, om het polder-idee te accentueren, werd een fraai wapen mogelijk. Over de kleuring van die zoom is enig verschil van mening geweest met de Hoge Raad van Adel maar tenslotte kwamen de partijen tot elkaar en op 15 mei 1972 werd het wapen bij Koninklijk Besluit no. 4 verleend.

De officiële beschrijving luidt als volgt:

„In azuur twee schuingekruiste zwaarden, „waaroverheen een schedel zonder onderkaak, „beneden vergezeld van een jachthoorn, alles „van zilver; een golvende zoom van goud. Het „schild gedekt met een gouden kroon van drie „bladeren en twee parels".

De merkwaardige schedel als centrale wapenfiguur doet natuurlijk de vraag rijzen, waar die nu wel vandaan komt. In het Leidsch Jaarboekje van 1908 geeft W. M. C. Regt de verklaring hiervan: In 1584 had de in het staatsleger dienende veldmaarschalk *Ernst van Mandersloo* een vordering op zijn werkgevers van ƒ 20.000,—. Ter voldoening van deze schuld werd hem o.a. de heerlijkheid Aarland erve en toebedeeld, waar hij tot 1619 de heerlijke rechten uitoefende. In het laatste kwart van de 16de eeuw werd het gewoonte heerlijk4 haidswapens aan te nemen. Aarlanderveen kreeg toen als wapen het helmteken van het geslacht *Van Mandersloo*. Dit helmteken werd gevormd door een hoorn zonder snoeren, getopt door een aanziend zilveren doodshoofd, geplaatst over het kruispunt van twee zilveren zwaarden met de gouden gevesten omhoog.

Dit wapen is in de loop der jaren herhaaldelijk met weinig zorgvuldigheid nagetekend, mogelijk wel van onduidelijke zegelafdrukken en zo ontstonden er verschillende afwijkingen van de oorspronkelijke tekening. Zo vindt men de schedel met en zonder onderkaak, soms steken de zwaarden zelfs door de oogkassen, de zwaarden werden bovendien omgedraaid en de hoorn kreeg een snoer, dat oorspronkelijk ontbrak.

De Hoge Raad van Adel heeft zich daas in 1818 niet druk over gemaakt en bekrachtigde officieel wat haar door het gemeentebestuur werd voorgelegd.

Bij het onderwerpelijke waterschapswapen is niet teruggegrepen op de oudste vorm van het heerlijkheidswapen, de figuren uit het laatstelijk geldende gemeentewapen werden genomen, vastgelegd wend dat de schedel géén onderkaak zou hebben en de gevesten van de zwaarden werden van zilver genomen zoals al de andere figuren binnen de zoom.

Mr. G. A. Bontekoe.

Het wapen van het **zuiveringsschap** „West-Overijssel".

Voor de zuivering van het afvalwater in het gehele westelijke deel van Overijssel is een afzonderlijk overheidslichaam in het leven geroepen: het zuiveringschap „West-Overijssel". Uiteraard verlangde ook dit schap zich te kunnen bedienen van een eigen, officieel verleend wapen. Het was de wens van het bestuur dat daarin de doelstelling: verbetering van het leefmilieu voor alles wat in de natuur voorkomt tot uitdrukking zou komen. Daarnaast had men het verlangen dat ergens op het schild het wapen van Overijssel

zou worden aangebracht om duidelijk te maken dat het schap in die provincie zijn territoir heeft.

Voor de vogelwereld werd gedacht aan een fuut, een vogel met een onmiskenbaar silhouet die veelvuldig voorkomt op de grote meren van het Land van Vollenhove, voor de dieren in het water levend, ging de wens uit naar één of meer vissen.

Tegen het eerste ontwerp had de Hoge Raad van Adel bezwaar, omdat opneming van het hele Overijsselse wapen de gedachte zou kunnen doen rijzen dat de provincie in haar totaliteit het werkgebied van het schap zou zijn. Het tegenbetoog van het bestuur dat in het wapen van het waterschap „Salland" het Overijsselse wapen toch ook onverkort is opgenomen had geen resultaat: het hoge college bleek zijn opvatting hieromtrent gewijzigd te hebben. Nadat nog een poging was mislukt om het provinciale wapen met een schaduwleeuw (d.i. een ongekleurde leeuw, die dus alleen in omtrek is aangegeven) in herkenbare vorm op te nemen, zag het bestuur van dit hele onderdeel af, maar verlangde toevoeging van een vijftal rietplanten omdat ook de plantenwereld van de verbetering van het leefmilieu zal profiteren. Hier ging de Hoge Raad van Adel ten langen leste mee akkoord.

Het wapen vertoont op een rood veld nu een fuut die op de doorsnijdingslijn is geplaatst, zwemmend langs vijf rietplanten met licht overhellende pluimen, de vissenwereld is in onderste helft op een blauw veld vertegenwoordigd door drie vissen (niet van een bepaalde soort) waarvan twee ten dele onder de schildrand schuilgaan. Dit is gedaan om een voorbijzwemmende school te symboliseren. Op het schild kwam de gebruikelijke kroon. uitsluitend ter versiering.

Het wapen is verleend bij Koninklijk Besluit van *25 mei 1973*, no. 17. De officiële beschrijving luidt als volgt:

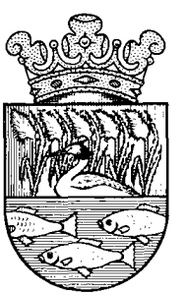

„Doorsneden; 1 in keel vijf bebladerde riet„stengels van goud met zilveren pluimen, ko„mende uit de doorsnijdingslijn, waaroverheen „een zwemmende zilveren fuut, mede komende „uit de doorsnijdingslijn; II in azuur drie vissen „van zilver, waarvan de eerste in de schild„rand gaat en de tweede eruit komt, met ogen „bekken, staarten en vinnen van keel. Het „schild gedekt met een gouden kroon van drie „bladeren en twee paarlen.".

Mr. G. A. **Bontekoe.**

Twee gebroeders Marinus Mattheusz. Groeninx.

Voor notaris Petrus Levendale van Romerswael te Goes compareerden 6 juni 1579: „*Catherine Jansdr.* wede. van *Cornelis Janz. Kuijs,* ende *Marinus Matheusz. groeninckden Jonghen*, beijde geboren van Rom[le], Ende hebben verclaert, dat sijluijden Doen Jegens dander afgerekent, verleken ende vereffent hebben (In pntie van *Maijken Jans Lapsens huijsvr*) van allen schulden ende weerschulden, die sijluijden tot noch toe Jegens malcanderen ghehadt hebben, Behoudens soo bekent midts desen *Marinus Matheusz.* voorsz. de voern. mede comparante noch schuldich te blijven de somme van achtien carolus guldens eens, Ende van allen anderen inschulden, die haer comparanten beijde noch moghen aencomen, sullen die ontfangen ende innen half en half. Aldus gedaen, bekent ende geliquideert binnen der stadt van Bergen op den Zoom ten daghe, maende ende

Jaere als boven. Ter pntien. van *Gheerdt Stevens* arbeijder ende *Pieter Heijndricxsz.* cuijper beijde Inwoonende poorters der voorsz. stede, als looffl. etc. ut s.

Mij ooc aldaer geroopen en pnt.
P. Levendael"

In margine:

„Afrekening tusschen *Lijn* Jans eñ Ma *r in u s alias p0ingnaert* met een reste", etc.

Uit deze acte bleek dat er twee gebroeders *Marinus Mattheusz. Groeninx 'geweest* waren, een *Marinus Mattheusz. Groeninx den Ouden* en een *Marinus Mattheusz den Jongen.* Wie van hen had zich eerst te Dordrecht en daarna te Rotterdam gevestigd ? Het antwoord daarop is te vinden in een acte van 8 nov. 1585, in het Schuldboek van Rotterdam: „*Marinus Matheusz. den Jonghen* wonende tot Zirckzee, 'debet *Dirck de Hane* brouwer in de tromp tot Delff off den houder des briefs, de soñe van twee ende dertich ponden groten vls. als Reste van meerdere soñe, over de coep van een crabschuijte groet omtrent zeven lasten, genaemt het zeepaart, hem ten dancke vercoft ende gelevert. Belovende daeraff te betalen paesdach inden jare xv^{c} zessentachtiah ende alle jare ten selven dage een paerl. daeraen volgen. telcken acht der voorsz. ponden vlaems, gedurende ter volre betalinghe van de voersz. soñe, Hijer onder verbindende special. de voersz. crabschuijte ende toebehoren van dien, voerts zijne persoen, etc. als waterrecht. Borge *Ma r inus Mat h eusz. den Oud en,* burger deser stede, onder 't verbant van zijn persoen ende goederen als boven, des beloeffde, etc.

pntn. P. du Bien
M. Venhorst." W. A. VAN RIJN.

Soetemans van Hamerstede.

(LXXXIX kol. 305)

Maria de Boodt huwde niet Sluis 10 juni 1635 Mr. *Joris Brest,* doch zij werd g e b o r en te Sluis 10 juni 1635.

De sub B genoemde *Joris Brest* behoorde niet alleen tot dezelfde familie als Mr. *Joris Brest,* de bekende schepen en raad van Middelburg, doch was diens grootvader, hetgeen blijkt uit „Het Geslacht Van den Boetzelaer" kwartierstaat B 16. De aldaar vermelde gegevens zijn ontleend aan een mededeling van het Centraal Bureau voor Genealogie. Volgens deze gegevens heette deze tweede vrouw van Mr. *Joris Brest,* met wie hij te St. Kruis trouwt na ondertrouw te Sluis, ook niet *Maria de Boodt* (zoals De Wapenheraut jrg. **1902,** blz. 55 haar noemt), doch *A d r ia n a de Boot,* geb. te Sluis (als hierboven vermeld ?); zij ondertr. Sluis 4 mei 1671 met hem.

C. W. L. BARON VAN BOETZELAER.

Adelstitels op bestelling !

Toegezonden werd aan de redactie de volgende verrassende advertentie, voorkomende in de „Majorca Daily Bulletin" van zaterdag 9 juni 1973:

High Nobility title transfer for sale.

As Representative of Impoverished Nobility, 1 can now offer for sale the transfer of titles of Sir, Lady, Dame, Baron, Baroness, Count, Viscount, Viscountess, Duke, Duchess and Sultan.

Prices for these transfers of title range Erom $ 15,000 to $1,500,000, with each transfer of title signed and sealed by a Notary Public and the seller. For further information please contact Sir Gerard, Apartado 57, Vinaroz (Castellón), Spain.

Commentaar overbodig; een zodanige ‚transfer'' is natuurlijk waardeloos, behalve voor Sir Gerard (sic !), die de duiten opstrijkt.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bolcool. Gevraagd de overlijdensplaats en -datum van *Tanna Bolcool,* ged. Bergen op Zoom (Grote Kerk) 25 febr. 1659, † na 16 okt. 1689 (dochter van *Johan Bolcoo(e)l,* apotheker, schepen en burgemeester te Bergen op Zoom, leenman van het Hof van Bergen, en *Engeltje van Hoven),* tr. le (ondertr. Bergen op Zoom 12 febr.) St. Philipsland 20 febr. 1684 (het huwelijk werd ingezegend door Ds Hadrianus Reygersman, gehuwd met haar zuster Engeltje Bolcool) *Huybertus Kamerling,* ged. Bergen op Zoom (Grote Kerk) 2 okt. 1650, † ald. 2 sept. 1688, begr. Grote Kerk, zoon van *Cornelis* en *Petronella Coenraets* (Zie Ned. Patr. 1960, jrg. 46, blz. 151): tr. 2e (ondertr. Bergen op Zoom 29 sept.) Halsteren 16 okt. 1689 *Johannes Baselier,* j.m. van Middelburg, begr. Bergen op Zoom (Grote Kerk) 20 okt. 1713.

Doorn. E. J. C. KAMERLING.

Desmares de Charmois-Kamerling. Gevraagd de huwelijksplaats en -daturn van het volgende echtpaar: *Guillaume* chevalier *Desmares de Charmois* (komt ook voor als *Guillaume de Charmois),* geb. Dijon (dép. Côte d'Or) 31 aug. ged. (R.K.) St. Philibert 1 sept. 1750, officier Franse leger, daarna achtereenvolgens vaandrig en luitenant in het Regiment Wallon van Grenier 1775-1778, in Hollandse dienst 1778, gepensioneerd sept. 1787, kapitein in Hollandse dienst 1795, maakte drie veldtochten mede, woonde in 1789 op het kasteel Erquinhem-Lys (later genaamd Déliot) bij Rijssel (Lille), kocht op 13 jan. 1808 een huis, erf en tuin aan de Westzijde van de Scheveningsebrug, wijk F, nr. 267 aan de Scheveningseweg te 's-Gravenhage, † aldaar 18 febr. 1825 (zoon van *Jean Baptiste* chevalier *Desmares,* heer van Charmois, Vaux, Grenant, Beauregard, Fontenette en Puget, major du régiment d'Asfeld, en *Jeanne Vivande Ryard),* tr. tussen 1782 en 1789 *Elisabeth Henriëtte Kamerling,* geb. Breda 29 jan., ged. Grote Kerk 30 jan. 1752, † 's-Gravenhage 22 sept. 1813 (zie Ned. Patr. 1960, jrg. 46, blz. 156).

Het huwelijk werd niet gevonden te Breda, Oosterhout, Sluis, Geertruidenberg en Schoonhoven.

Uit dit huwelijk:

1. *Séraphine Louise Simone Desmares de Charmois,* geb. kasteel Erquinhem-Lys 7 dec. 1789, † 's-Gravenhage 25 febr. 1869, tr. aldaar 3 jan. 1816 haar neef *Johannes Eleonardus Hendrikus Kamerling* (zie Ned. Patr. 1960, jrg. 46, blz. 166).
2. *Henry* chevalier *Desmares de Charmois,* geb. Haubourdin (dép. Nord) 5 mei 1795, le luitenant O.I.L. 1820, † Semarang 4 mei 1821.

Doorn. E. J. C. KAMERLING.

Dick.

I. *Cornelis Adriaenssen Dick,* tr. 1e *Jenneken Claes;* tr. 2e Hoeven 12 aug. 1674 *Lijsbeth Cornelissen Monseurs.*

Uit het tweede huwelijk (o.a. ?):

II. *Adrianus Dick,* ged. (r.k.) Hoeven 27 juli 1682, tr. (ondertr. (prot.) Klundert 29 juli) Zevenbergen (r.k.) 19 aug. 1708 *Gertrudis Peterse Wijgermans.*

Uit dit huwelijk:

1. *Elisabeth,* ged. Zevenbergen 6 december 1708.
2. *Petrus,* ged. Zevenbergen 23 januari 1711.
3. *Cornelis,* volgt 111.
4. *Johannes,* ged. Zevenbergen 2 april 1715.
5. *Catharina,* ged. Zevenbergen 20 oktober 1717.
6. *Petronella,* ged. Zevenbergen 16 mei 1720.
7. *Petrus,* ged. Zevenbergen 26 aug. 1722.

III. *Cornelis Dick,* ged. Zevenbergen 30 jan. 1713, visser, tr. Klundert 31 juli 1739 *Maayke Bo(o) n (es),* geb. te Meeuwen.

Uit dit huwelijk (o.a. ?):

IV. *Adriaan Dick,* geb. Lage Zwaluwe 9 dec., ged. aldaar 20 dec. 1744, visser, † Klundert 26 aug. 1811, tr. Lage Zwaluwe 27 aug. 1769 *Maria Anna Griekspoor, geb.* Lage Zwaluwe 26, ged. aldaar 28 febr. 1740, dr. van *Pieter* en *Adriana Nelemans.*

Gevraagd nadere gegevens over bovenstaande generaties en over de verdere voorouders van *Cornelis Adriaenssen Dick.*

's-Gravenhage. **E. J. C. BOUTMY.**

Gelderman **(Noderman).** *Arent Jansz. Gelderman* alias *Noderman* (zie Nederl. Patriciaat, jrg. 1913, blz. 139) wordt bij zijn huwelijk te Zwolle (Oud-Arch. no. 29) 10 mei 1640 vermeld als volgt:

„*Arent* Jansen des Lantscapsbode ende *Willemtijn Egbers Egberf Hermsen dochter,* dienstm. van Borgemr. Ewols (wellicht was zij een *Laerman* ?). Hij wordt in het Zwolse Memorieregister in december 1644 ingeschreven als: „*Arent Jansen Gelderman* Lants-bode" en in het Zwolse Burgerboek op 27 januari 1645: „*Arent Jansen Noderman* Lantscapsbode, die borgerschap gewonnen en eedt gedaan". De namen *Gelderman* en *Noderman* zijn telkens duidelijk later bijgeschreven.

Hij testeert te Zwolle (Open testamenten, invent. no. 8/3) 7 oktober 1656 voor de schepenen Thomas van der Lawick en Werner Crane als Ordinaris Bode van de Lantschap van OverIJssel met *Willemtijn Egbers* zijn huisvrouw, en benoemt zijn zoon *Egbert* tot universeel erfgenaam.

Vermoedelijk waren zijn andere kinderen toen overleden. Hij liet te Zwolle dopen:

1. *Gertien,* ged. 18 dec. 1642.
2. *Jan,* ged. 15 nov. 1644.
3. *Jan,* ged. 2 juni 1646.
4. *Egbert,* ged. 15 febr. 1648.
5. *Henderick,* ged. 12 jan. 1651.
6. *Fytien (= Sophia),* ged. 23 mei 1653.

Te Zwolle 8 november 1653 krijgt *Arend Jansen Gelderman,* Boode dezer Provincie, toestemming van Pieter van Putten burgemr. der stad Zwoll, Willem van Broickhuysen, Hendrik Sloet, Commandeur van Maeslandt en Arend Witten burgemr. der stad Campen, om een van zijn zoons (zijn latere universele erfgenaam *Egbert ?)* op te leiden tot landsbode, zodat deze hem hetzij na zijn dood, hetzij na zijn verlating van het ambt anderszins, kan opvolgen.

Wanneer is *Arend Jansz. Gelderman* geboren ? Zou hij een zoon kunnen zijn van *Jan Gelderman,* die (zie het Stadgerecht van Zwolle portefeuille no. 1646) namens zijn vrouw *Janneken Jansdr.* een proces voert tegen *Johanna Witten,* weduwe van *Wolter van Echten* tot Relaer, over een vordering tot aflossing van een op 12 maart 1617 erkende schuld, groot 200 daalders à 30 stuiv., van *Wolther van Echten* aan *Johan Jansen in de Vos,* welke vordering *Janneke* van haar broer *Johan* had geërfd ? De genealoog wijlen de heer Goudswaard vond haar huwelijksinschrijving te Zwolle 9 augustus 1618 (Gem.-Arch. Zwolle, Invent. no. 27; Eheboeck):

„*Johan Arends,* s a : *Arend Nou we (?) beecks* sohn van Langenberg. und *Jannigen Jans.* sa: *Johan Roleffsendochter,* dienstmaghet van den Heer Cryphier." De heer Goudswaard achtte *Jan Gelderman* voornoemd identiek met deze *Johan Arends.* Zijn er nadere gegevens over laatstgenoemde *Johan Arends* bekend ?

's-Hertogenbosch. **E. F. G. M. GELDERMAN.**

van Helsdingen. In mijn bezit is een handschrift, getiteld: „het 2e Deel of Appendix Behorende tot de Genealogie van Van Helsdingen"; het is een handschrift uit het begin van de 19de eeuw en het omvat tevens een register op het eerste deel.

Is iemand bekend met de verblijfplaats van dat e e r s t e d e e l van de „Genealogie van Van Helsdingen" ? Het handschrift is samengesteld door I. C. van Helsdingen.

Ondergetekende houdt zich aanbevolen voor elk gegeven te dezen.

Hellevoetsluis, **E. C. A. VAN HELSDINGEN.**
Rijksstraatweg 100, tel. 01883—2630.

van den Heuvel. Ds. *Hegius (Heyke) Teunisz. van den Heuvel,* predikant te Callantsoog sinds 1647, tr. aldaar 14 mei 1651 *Kenuwtje Cornelisdr.,* wonende tot Hoogkarspel in De Streek, † Callantsoog 17 aug. 1662, dr. van *Cornelis* en *Lijsbeth Rengers.*

Ds. *Hegius van den Heuvel* overleed te Callantsoog 2 januari 1691 na „een langdurige swackheyt"; hij had een broeder *Joris,* predikant in Wieringerwaard.

Gevraagd nadere gegevens betreffende Ds. *Hegius van den Heuvel* en zijn vrouw *Kenuwtje Cornelisdr.* en hun kwartieren.

Rotterdam-Charlois. **K. J. SLIJKERMAN.**

de Jonge-Snoeck. Gevraagd gegevens betreffende de volgende personen en hun voorouders:

Mr. *Jacob de Jonge,* geb. in Siam, tr. Rotterdam 25 febr. 1722 *Elysabeth Snoeck,* ged. Hillegersberg 2 okt. 1695 (getuigen: Willem Bastiaensz. Schepers, Admiraal van Holland en etc. en Burgem. der Stad Rotterdam en zijn huisvrouw Bartha de Jong), dochter van *Heyndrick Snoeck,* schout van het Ambacht Hillegersberg 1695, en *Catharina van den Elsenhof.*

Uit hetzelfde ouderpaar *Snoeck-van den Elsenhof* werden gedoopt:

1. *Elisabeth Snoeck,* ged. Hillegersberg 23 juni 1694.
2. en 3. *Dirck* en *Everf Snoeck,* tweeling, ged. Hillegersberg 7 okt. 1696.

Doorn. E. J. C. KAMERLING.

Kamerling-van den Brande. Gevraagd aanvullende gegevens betreffende de volgende personen en hun nakomelingen.

A. *Jan Kamerling (Camerlinck).* geb. omstr. 1602, tr. omstr. 1628 *Margaretha van den Brande.*

Uit dit huwelijk:

1. ...*Kamerling,* ged. Bergen op Zoom (Grote Kerk) 19 aug. 1629 (getuigen: Gilles Gilliss, Jacob van der Biest en Elysabet van Bochoute).
2. *Jacobus Kamerling,* ged. Bergen op Zoom (Grote Kerk) 15 febr. 1632 (getuigen: Franchoijs van den Brande. Abel de Vriese, Jaecquemyntgen Aerbelle en Catelijn Jans). Is hij dezelfde als *Jacobus Camerlinck,* kanselier van de Levantse handel te Aleppo in 1696?
3. *Maria Kamerling,* ged. Bergen op Zoom (Grote Kerk) 14 mei 1634 (getuigen: Jacob Kaa(merling), Andries Pieterss, Lysbeth van den Brande, Janneken Tielemans).

B. *Jacob Kamerling (Camerlinck).* geb. omstr. 1612, vermeld te Arnhem 1630-1640, minderjarig 1631, doopgetuige te Bergen op Zoom 1634 en 1646.

Jan en *Jacob* zijn zonen van *Henrick Kemerlingh* uit Arnhem, en *Cafharina Wessels van der Heyde* (Zie Ned. Patr. 1960, jrg. 46, blz. 151).

Doorn. E. J. C. KAMERLING.

Nysingh-Neisingh. Gevraagd voorgeslacht van *Lucas Nysingh* te Noordwolde (Pr.) en Groningen, van wie hieronder een beknopte genealogie volgt.

I. *Lucas Neisink (Nysingh, Neizink, Nijsing),* † Groningen 14 april 1785, tr. 1° Noordwolde 23 febr. 1744 *Anfje Freerks Wifteveen,* † Noordwolde 2 dec. 1747, dr. van *Freerk Jansz.* en *Geesje Harmensdr.;* tr. 2° Groningen 4 okt. 1757 *Jantje Bosch,* van Kropswolde, kwam 1 sept. 1757 met attestatie van Zwolle, † Groningen 10 mei 1783.

Uit het eerste huwelijk:

Wiebe, volgt 11.

11. *Wiebe Neisingh,* geb. Noordwolde 28 dec. 1745, ged. aldaar 1 jan. 1746, meester-chirurgijn te Noordwolde en te Blokzijl, † Blokzijl 15 juli 1802, tr. Noordwolde 23 aug. 1769 *Maria Schoppenhouwer*[1]*),* geb. Amsterdam 11 mei 1743; met attestatie vertrokken naar Groningen 2 aug. 1772, † Groningen 28 dec. 1840, dr. van *Jan Schoppenhouwer* (van Tiegerhof bij Dantzig) en *Evertje Pool.*

Uit dit huwelijk:

1. *Anfje,* geb. 11 kam. 1770, ondertr. Amsterdam 1 juli 1796 *Adrianus Bruining,* van Utrecht.
2. *Jan,* volgt 11.
3. *Alida,* geb. Blokzijl 5 aug., ged. aldaar 7 aug 1776, † Blokzijl 2 jan. 1869, tr. 26 dec. 1804 *Michiel Willems,* geb. omstreeks 1777, † Blokzijl 7 dec. 1815 [2]).
4. *Anna Gezina,* geb. Blokzijl 17 mei 1778,

5. *Evertje,* geb. 19 jan. 1780, overl. Blokzijl in okt. 1786.
6. *Laurenfia,* geb. 10 aug. 1783, tr. 16 dec. 1804 *Arenf Jonkman,* zn, van *Riekert* en *Hendrika Siemens.*

111. *Jan Neisingh,* geb. Groningen 18 juli 1773, † Neissen (Opper-Silizië) 10 juli 1805, tr. Blokzijl 25 dec. 1795 *Meijntje Fransdr. Vos,* geb. 1778, † Blokzijl 27 okt. 1859, dr. van *Frans* en *Geertje Hensing.*

Uit dit huwelijk:

1. *Wiebe,* volgt IV.
2. *Geertje,* geb. Blokzijl 11 april 1800.

IV. *Wiebe Neisingh,* geb. Blokzijl 20 nov. 1797, † Harlingen 5 febr. 1876, tr. Blokzijl 2 nov. 1820 *Dieuwke Toll,* geb. Dokkum 18 juli 1800, † Harlingen 11 dec. 1869, dr. van *Hendrik* en *Bieuke Tjerfsf.*

Uit dit huwelijk:

1. *Jan,* geb. Blokzijl 10 okt. 1821 [3]).
2. *Diene.*
3. *Meijnfje,* geb. Blokzijl 23 mei 1830.
4. *Wiebe,* geb. 13 nov. 1832 [4]).
5. *Frans,* geb. 4 maart 1836 [4]).
6. *Maria,* geb. Blokzijl 15 aug. 1838.
7. *Douwe,* geb. 17 febr. 1840 [4]).
8. *lansje,* geb. 7 maart 1842.
9. *Elizabeth,* geb. 14 okt. 1845.
10. *Hendrik 4).*

In Nederl. Patriciaat, jng. 1928, blz. 144 staat vermeld: „*Lucas Nysingh* (zoon van *Ubbo Anna Clara Wygchel)* ged. Groningen 14 mei 1720, schout te Beilen, vermoedelijk identiek met *Lukas Nysingh,* begr. Groningen 14 april 1785, tr. *Jantje Bos,* begr. Groningen 10 mei 1785:"

Met de Heer G. C. Helbers (vide De Nederl. Leeuw jrg. 1961, blz. 79) ben ik van mening, dat het bovenvermelde vermoeden onjuist is. Ook de volgende gegevens uit Beilen wijzen erop, dat *Lucas Nysingh,* schout te Beilen, als bedoeld in Ned. Patr. 1928 niet identiek is met *Lucas Nysingh,* begr. te Groningen (Men lette op de overeenkomst in de voornamen):

Lucas Nijsinge, te Beilen tr. *Margien Harms Sanfinge,* ged. Diever 2 nov. 1727, dr. van *Harm Talen* en *Swaenfyen Piefers.*

Kinderen:

1. *Ubbo,* ged. Beilen 1 april 1750.
2. *Hendrikjen,* ged. Beilen 16 okt. 1760.
3. *Jan Ludolph,* ged. Beilen 13 dec. 1761.

Sfolzenau (West-Duitsland). C. N. J. NEISINGH.

1) Zie over de relatie tussen de familie *Schoppenhouwer (Schopenhauer)* en de familie ***Neisingh:*** Sibbe, jrg. 1943, blz. 12.
2) Uit hen het geslacht ***Schoppenhouwer*** *Neisingh,* die vermoedelijk in, 1920 te Harlingen uitstierf. Of bestaan er nog afstammelingen ?
3) Uit helm de familie *Neisingh,* die thans 30 personen omvat.
4) ***Wiebe, Frans,*** *Douwe* en ***Hendrik*** *Neisingh* emigreerden naar de Verenigde Staten van Noord-Amerika.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten — Aanwinstenlijst der bibliotheek — Een geslachtsregister Schellinger, megedeeld door J. M. Charisius-de Leur — Beredeneerde kwartierstaat van Jan Joosz. Maris, geboren in 1597, stamvader van de Nederlandse familietak, door Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht. — Korte Mededelingen: Het wapen der gemeente Barsingerhorn; Het wapen van de Zuid- en Noordeinderpolder; Het wapen van het zuiveringsschap „West Overijssel"; Twee gebroeders Marinus Mattheusa. Groeninx. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, **Wassenaar.***

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 30,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Mr. 0. Schutte, *p./a. **Hoge Raad van Adel, Zeestraat 71b, 's-Gravenhage.***

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan de heer E. J. C. Boutmy, conservator van het Genootschap, ***Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.***

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 6/7 **XCe Jaargang** **juni/juli 1973**

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de heer A. J. M. Baljet, sedert 1972 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:	**Voorgesteld door;**
J. H. H. M. VAN AALDEREN, ***Hoge der A 35a, Groningen.***	Drs. L. A. C. A. M. VAN RIJCKEVORSEL ***'s-Gravenhage.***
Drs. F. J. A. M. COEBERGH, ***Colenbrandershof 2, Amsterdam-West 1018.***	Drs. J. H. A. HOELEN, ***Bussum.***
E. H. COSSEE, ***Groenhovenstraat 13, Leiden-2404***	Ir. G. L. HONDIUS, *'s-Gravenhage.*
Mevrouw 3. E. KOOBS DE HARTOG-geb. HULSBERGEN HENNING, ***Rijksstraatweg Z 20, Elst (Gld.).***	H. R. KOOBS DE HARTOG, ***Elst (Gld.).***
G. W. C. LEMMENS, The ***White House, Great** Chart near Ashford, **Kent,** Egeland.*	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP
Ir. J. W. NIERMANS. ***Kroningslaan 5, Baarn.***	Ir. G. L. MEESTERS, ***Utrecht.***
Jhr. Mr. TH. SANDBERG, ***Slot Rijswijk, Rijswijk (N.-Br.).***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP
Drs. F. H. baron SLOET VAN OLDRUITENBORCH, ***Rumelaarseweg 42, Woudenberg.***	Drs. J. FOX, ***'s-Gravenhage.***
P. J. SOETENS ***Oudheusdenstraät 22, Badhoevedorp.***	C. P. H. SOETENS, *Tiel.*
J. VAN VIERSSEN, *Havikshorst **145, Amsterdam-Buitenveldert.***	J. ARLER, ***Amsterdam-Buitenveldert.***
Drs. B. WOELDERINK, ***Schoutstraat 1, Krimpen aan den IJssel.***	HET BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP.

Adreswijzigingen:

Mr. W. D. A. ASSER,	Blaricum, ***Heideweg 10.***
L. H. M. VAN DEN BROEK,	Rotterdam 3014. ***Söderblomplaats 274.***
A. J. A. M. CORTEN,	Welten-Heerlen, ***Ir. Lelystraat 134.***
Mr. 0. J. FABER,	Zoetermeer, ***Dunantstraat 1089.***
J. H. J. GULIKERS,	Maasstricht, ***Jupiterhof 71.***
K. J. A. KNOL,	Heerenveen, *Valeriaan* 84.
Dr. TH. HART DE RUYTER,	Voorst bij Zutphen, ***Rijksstraatweg 72.***
A. STAGHOUWER,	Rotterdam 4, ***Tak van Poortvliefstraat 33.***
Mr. W. W. TIMMERS,	Leiden 2401, ***Jean Pesijnhofje 6, Kloksteeg 21.***
Mr. L. F. S. VOLKER,	's-Gravenhage 2003, ***Lange Vijverberg 20, Flat A.***
Drs. S. C. WICHERINK.	Amsterdam 1004, *Nieuwe **Keizersgracht 2 A-ZIZ.***

Notulen van de Algemene Ledenvergadering, gehouden op zaterdag 2 juni 1973 in het Huis Osterrieth te Antwerpen.

Om 12.55 uur opent de voorzitter de vergadering, welke volgens de presentielijst door 31 leden wordt bijgewoond. De voorzitter memoreert, dat dit de eerste ledenvergadering van het Genootschap is, die in het buitenland gehouden wordt, en heet de aanwezigen, in het bijzonder F. ridder de Decker, die heeft bijgedragen tot de organisatie van deze dag, F. J. A. Hendrickx, vertegenwoordiger van de Vlaamse Vereniging voor familiekunde, en Ir. D. Mommaal, vertegenwoordiger van de Nederlandse Genealogische Vereniging, hartelijk welkom. Vervolgens dankt hij de directie van de Bank van Parijs en de Nederlanden voor de gastvrije ontvangst in het fraaie Huis Osterrieth.

De kleine opkomst wijt de voorzitter aan de vrij verre reis en het feit, dat men in het buitenland afhankelijk is van plaatselijke omstandigheden betreffende de maaltijden, waardoor de kosten vrij hoog gewonden zijn.

Aan ingekomen stukken is slechts een vijftal berichten van verhindering binnengekomen.

De notulen van de Algemene ledenvergadering van 25 november 1972 te Leiden en het jaarverslag over 1972 worden ongewijzigd aangenomen. De kascommissie, bestaande uit de heren J. H. Schuller tot Peursum en Mr. S. J. Halbertsma, heeft schriftelijk verslag uitgebracht, dat zij de financiële bescheiden in orde bevonden heeft. Overeenkomstig het voorstel van de kascommissie wordt door de vergadering décharge verleend aan de 'penningmeester voor het door hem gevoerde beleid over 1972. De voorzitter dankt daarop de penningmeester hiervoor. Laatstgenoemde geeft vervolgens een overzicht van de financiële situatie. Besprekingen op het departement hebben er toe geleid, dat het ernaar uitziet, dat het exploitatietekort over het lopende jaar, met uitzondering van de pensioenvoorzieningen, subsidiabel zou kunnen worden. Het maandblad zou dan weer de normale omvang kunnen krijgen.

De voorzitter, Ir. C. M. R. Davidson, heeft gemeend te moeten aftreden. Er is geen tegencandidaat voor de door het bestuur voorgestelde opvolger. De vergadering kiest hierop Drs. L. A. C. A. M. van Rijckevorsel tot zijn opvolger. Deze dankt de vergadering voor het in hem gestelde ventrouwen; hij brengt vervolgens in herinnering, dat de heer Davidson veel voor het Genootschap 'gedaan heeft gedurende de 16 jaren, dat hij secretaris, en de zes jaren, dat hij voorzitter was. en dankt hem hiervoor. Hij vraagt de heer Davidson het voorzitterschap deze dag nog te willen blijven waarnemen.

In de 'plaats van de heer van Rijckevorsel kiest de vergadering vervolgens Jhr. Mr. C. L. Reigersman tot bestuurslid en in de plaats van Drs. C. 0. A. baron Schimmelpenninck van der Oije, die in verband met zijn nieuwe werkkring eveneens de wens geuit heeft af te treden als bestuurslid, Mr. J. T. Anema. De herkiesbare bestuursleden Mr. 0. Schutte, Mr. E. J. Mac Gillavry en Mr. E. Idema Greidanus worden vervolgens herkozen.

Aangezien er geen vragen in de rondvraag zijn, sluit de voorzitter de vergadering om 13.15 uur,

Voor de vergadering was het gezelschap bijeengekomen in het Huis Osterrieth om vandaaruit gezamenlijk het Rubenshuis te gaan bezichtigen. Een aardige rondleiding gaf de leden een indruk van de bewoning ervan ten tijde van Rubens. Vervolgens keerde men terug naar het Huis Osterrieth, waar het geëxposeerde deel van de schilderijencollectie bewonderd werd.

Het gezelschap déjeuneende ook in het Huis Osterriath; de voortreffelijke maaltijd viel bij een ieder zeer in de smaak. Hierna volgde de bezichtiging van de nabijgelegen St. Jacobskerk, waar nog vele grafstenen, rouwborden en epitaphen ongeschonden aanwezig zijn.

Na nog wat rondgewandeld te hebben door de stad nam een aantal leden deel aan het diner in restaurant Sir Anthony van Dijck, Vlaeykensgang, Oude Koornmarkt 16.

Het geslacht Marchand (von Lilienburg) en het mageslacht van Eleonora Juliana landgravin van Hessen-Eschwege,

door **Mr. O. Schutte.**

I. Inleiding.

In de genealogische litteratuur is tot nu toe zo goed als geen aandacht besteed aan het geslacht *Marchand,* waarvan één lid, *Johan Jacob Marchand,* 6 jan. 1680 tot Zweeds baron von *Lilienburg* verheven werd dank zij zijn huwelijk met een nicht van de koning van Zweden, *Eleonora Juliana* landgravin *van Hessen-Eschwege.* Door mededelingen van Dr. phil. Chr. baron von Warnstedt te Stockholm, die aldaar het archiefonderzoek verrichtte, W. L. von Weltzien, in 1967 wonende te Landshut, en een manuscript uit 1932, samengesteld door J. D. Uhlenbeck in het archief van de redacteur van De Naderlandsche Leeuw, was ik in staat een genealogie *Marchand von Lilienburg* samen te stellen. De heer C. Harms te Gouda tenslotte verschafte mij een groot aantal gegevens betreffende het nageslacht in vrouwelijke lijn.

Dat helt geslacht *Marchand* van Franse herkomst is, ligt voor de hand; de archieven van Doesburg (vgl. generatie I van de genealogie) geven echter geen uitsluitsel op dit punt. In het Rijksarchief te Stockholm bevindt zich echter een merkwaardig document (onder Biographica L), waarin legio verdichtsels over de afstamming van het geslacht 'vermeld worden; ook als proeve van 17de eeuwse genealogiebeoefening, of beter vervalsing, geef ik het hier in extenso (tot mijn spijt 'gewerd mij slechts een xeroxcopie van het document, zodat ik geen kleuren van de wapens kan opgeven):

pag. 1. „Verclare ick ondergess. Ferdinandus van der Heuvel, genealogist ende wapenschilder in 's-Gravenhage dese naervolgende negen wapens ofte quartieren geëxtraheert te hebben uyt een register, onder mij berustende, van alle adelijcke huysen ende stammen, ende deselve adelijck, oock spesiaelijck ten opsighte van de *Smouten* bevonde te hebben, wesende een stamboom ende genealogie op- ende nedergaende in veertigh liniën. Actum den 16 juli 1681.

Het bovenstaende register onder den voorss. Van der Heuvel berustende, is mij door den selven getoont ende hebbe sulcke gesien. P. H. Scheuringh, not(ari)s; F. v. Heuvel 1681.

(Wapen met twee 'dwarsbalken, gedekt 'door een kroon van 12 parels, waarboven dnie 'parels:) *Adolph van der Graef,* heer van Corlin en Stellenbergh, baron van Dramburgh, troude *Hermelgerde,* dochter ende erfgenam van de marquis *van Hincau.*

(Gevierendeeld wapen met in II en 111 twee gaande leeuwen; gedekt door een kroon van drie bladeren, waartussen 3 en 4 parels:) *Hermelgerde,* dochter ende erfgenaem van de marquis *van Princau.*

(Wapen met een gekroonde adelaar, gedeeld in twee kleuren, gedekt door een kroon van drie bladeren:) *Helene de Dargelsthof,* erfdochter van de stadt Regenswolde.

(Gevierendeeld wapen met in 1 en IV een schuinbalk, beladen met drie leeuwen in de richting van de balk en II en 111 opnieuw 'gevierendeeld met in a. en d. een adelaar en in b. en c. een kruis; gedekt door een kroon van vijf parels, waarop twee parels, een blad en vijf parels, waarop twee parels:) *Catharina van Brianzont.*

(Wapen met drie schelpen, gedekt door een kroon van drie bladeren, waartussen drie en drie parels:) juffrouw *Anna de Keppel.*

(Wapen bezaaid met blokken, met een leeuw met over de borst een barensteel, gedekt door een kroon van 11 parels:) vrouwe *Maria van Tol.*

(Wapen met twee dwarsbalken, gedekt door een kroon van 10 parels:) *Arent van der Graeff,* troude vrouwe *Maria Smouten.*

(Wapen met drie lelies, paalsgewijze geplaatst, aan beide zijden vergezeld van een geopende, gekanteelde toren met een dak, waarop een windwijzer; gedekt door een kroon van *12* parels:) vrouwe *Maria Smouten.*

(Wapen met een lelie aan beide zijden vergezeld van een geopende, gekanteelde toren met een dak; gedekt met een kroon van 13 parels, waarop drie parels:) Dit is het wapen van de Smouten, tegenwoordigh gevoert wordende bij den heer baron *van Lelijenbergh* uyt hoofde van sijn grootmoeder paternel.

Op huyde den XXVIIIen july XVI^{c} een en tachtich sijn aen mij, Benoist van Haeff, openbaer notaris bij den Hove van Hollant geadmitteert, in 's-Gravenhage residerende, vertoont dese bovenstaende nege wapenen ende bevonden te acoordeeren. sooals hierboven is geattesteert. Quod attestor, B. v. Haeff, not(ari)s publ(icus) 28.7.1681."

pag. 2. „Op huyde den XXVIIIde july XVI^{c} een en tachtich sijn aen mij, Benoist van Haeff, openbaer notaris bij den Hove van Hollant geadmitteert, in 's-Gravenhage residerende, vertoont dese hieronderstaande wapene ende bevonden te acoordeeren sooals hieronder is geattesteert. Quod attestor. B. v. Maeff, not(ari)s publ(icus). 28.7.1681.

(Wapen met een keper, vergezeld van drie klaverbladen: gedekt door een kroon van drie bladeren en twee parels en overtopt door een klaverblad:) Dit is het origineel wapen van de *Marchants* uyt Vranckrijck, sijnde een adelijcke stamme, gevoert bij de voorouders van den heere baron *van Lelijenbergh.*

(Wapen met een keper, vergezeld van drie klaverbladen:) Dit wapen is bevonden geregistreert te staen in een Frans boeck, geïntituleert: Cesar, Armorial, recuil de noms et blasons de toutes les illustres, principales et nobles maisons de France, getruckt tot Parijs in den jare 1654, staende aldaer geregistreert folio 279, met previlege van de Coninck.

Verclare ick ondergess. Ferdinandus van den Heuvel, genealogist ende wapenschilder *in* Schravenhage, dat dese twee bovenstaende wapenen van de *Marchants* sijn deselve, dewelcke uyt den adelijcken huyse van de *Marchants* uyt Vranckrijck sijn gesproten, ende dat ick hetselve huyden uyt het voorss. Frans boeck, daerop naergezien hebbe alsoo bevonden, welck boeck onder mij alsnogh is 'berustende. Actum den 16en juli 1681. F. v. Heuvel, 1681.

Het voorss. Frans boeck, gedruckt tot Parijs in den jare

1654 hebbe ick, onderschreeven not(ari) s bij de Ed (ele) Rade van Brabant in 's-Gravenhage geadmitteert, oock gesien en daerin geleesen, dat de *Marchant* soodanigen wapen van drie claverbladen op een blauw velt met een keper sijn voeren, uyt adelijcken huyse 'gesproten sijn.

T'oirconde geteekent. P. H. Scheur(ing) ."

pag. 3. „Op huyde den XXVIIIen july XVI^{c} een en tachtich sijn aen mij, Benoist van Haeff, openbaer notaris bij den Hove van Hollant geadmitteert, in 's-Gravenhage residerende, vertoont dese onderstaende wapenen ende bevonden te accorderen, sooals hieronder is geattesteert. Quod attestor, B. v. Haeff, not(ari)s publ(icus) 28.7.1681.

(Wapen van hermelijn met drie rozen; boven het wapen een strik:) Dese is het wapen, gevoert bij de jongere broeders, gesprooten uyt der huysen ofte stamme van de *Marchant,* volgens het 'bewijs daervan, sijnde in seecker boeckxken, geïntituleert: Le jardin d'armoires, gedruckt tot Gent in den jare 1567.

(Wapen van hermelijn met drie rozen:) Dit is het wapen als boven. Verclare ick, onderschreeve Ferdinandus van den Heuvel, genealogist ende wapenschilder in Scravenhage, dat hetgene nevens dese twe wapens geschreeven staet, alsoo waerachtigh is, ende dat ick hetselve huyden alsoo in 't voorss. boeck, onder mij berustende, hebbe bevonden. Actum den 16 juli 1681. F. v. Heuvel 1681. 't Gene voorss. verclare mede gesien te hebben. P. H. Scheuring.

Dit sijn de vier hooftquartieren van den heere baron *van Lelienbergh,* dewelcke ieder met hunne quartieren van vaderen 's moeders sijde sijn afgaende.

(Wapen met een keper, vergezeld van drie klaverbladen:) *Marchant.*

(Wapen met een beurtelings gekanteeld, verkort schuinkruis:) *La Maire,* edelluyden uyt Bourgondiën.

(Wapen met een lelie, aan beide zijden vergezeld van een geopende, gekanteelde toren met een dak, waarop een windwijzer:) Het wapen van *Marchant* alias *Smouten.*

(Wapen oningevuld:) De *Proopers* uyt Gelderland.

Dese wapenen hebbe ick ondergess. F. van der Heuvel, genealogist ende wapenschilder in 's-Gravenhage bevonden in verscheyde signetten, zegels, gebouwen van huysen. Actum den 16 juli 1681. F. v. Heuvel. De signetten van bovenstaende wapenen, eertijts gebruyck(t), sijn mij mede getoont. P. H. Scheuringh, not (ari) s (publicus) ."

pag. 4. „(Wapen met een leeuw met over de borst een barensteel; gedekt door een kroon van drie bladeren en twee maal drie parels:) Heer Hugo heer van Teijlingen ende Lecke, sterft anno 1172, waeruyt gedecenddeert sijn de heeren van Tol.

(Wapen met een 'dwarsbalk, vergezeld van drie adelaars; gedekt door een kroon van 14 parels, waarop drie parels:) Dit is het wapen van de heeren van Poelgeest.

(Wapen gekeperd van 12 stukken: gedekt door een kroon van drie bladeren:) Dit is het wapen van de heeren van Egmondt, naderhandt graven.

Dese naervolgende heraulten van wapenen hebben den originelen stamboom, waaruyt dese wapenen geëxtraheert sijn, onderteyckent, als namentlijck monsr. Jean de Lavay, chevalier de l'Ordre militaire de Christo, s (eigneu) r de Asfelt grand-lieutenant, gruyer, watergraef, pluymgraef et maistregarennes de pais et duché de Braban, et Henri Prevoist de la Val, escuier, s (eigneu) r de Terants, Maurissent, esquier, Felix

Flaccio, escuier, roy d'armes et herault et pourvivants d'armoiries de Sa Majesté.

Dese bovenstaende wapenen connen bewesen worden gevoert ende gesproten te sijn tot ridder- ende baronnenstammen, ende ider te hebben ende competeren acht volle adelijcke quartiren.

Wij schout, burgemeesteren, schepenen ende regeerders der stede 's-Graevenhage in Hollandt oirconden eener igelijcken.

pag. 5. ende certificeren mits desen, dat Benoist van Haeff, welke de vorenstaende wapenen heeft gecollationeert, is notaris publycq bij den Ed (ele) Hove van Hollant geadmitteert, alhier ter stede residerende, ende dat alle actens ende instrumenten, die hem in voorn. qualité als notaris werden gepasseent, bij ons volcomentlijck gelooft werden. Gegeven soo in reghten als daerbuiten. Des ten oirconden hebben wij desen op 't spatium met ons opgedrukte stadtsegel bevestight ende bij den secretaris laten tekenen op den XXVIIIen july 1681. Anthoni de Veer."

De op pagina 1 genoemde gegevens hebben betrekking op een fictieve afstamming van het Delftse geslacht *Van der Graef,* die in de collectie Van der Lely[1]) als volgt wordt opgegeven:

„I. *Adolph van der Graaff,* heer van Corlin, Slooten, Bergh en Dromburch, † 1359, wierd door Wratislaus hertog van Pomeren tot baron van Brambergh verheven tr. *Harminden Frederiksdr.* marquisinne *de Bineau.*

II. *David van der Graaff,* baron van Corlin, Stoltenberg en Dromberg, won als generaal de beruchten strijd tegen de Wandalen, tr. *Helienan de Gragesloff,* erfdochter der stad Regenswalde.

III. *Boudewijn van der Graeff,* ridder, generaal in keyzerlijken dienst, tr. *Catharina de Briarnont.*

IV. *Jan Jacob van der Graaff,* begaf zich naar de stad Venlo, welke stad evenals Kuyk en Nijmegen, tegen hertog Karel le Hardy rebeleerden, ging hij met een troup burgers en soldaten herwaerds en nam die in en verkreeg daarvoor een pensioen van vijfhonderd guldens jaars, was 'burgemeester van Venlo, tr. *Anna van Keppel.*

V. *Nicolaas van der Graaff,* tr. *Maria van Tol.*

VI. *Arend van der Graaff,* geb. in 1498, kwam 1503 met zijne 'ouders in Delft wonen, tr. *Maria Willemsdr. Smouten."*

Deze laatste 'echtelieden hebben inderdaad een talrijk nageslacht, maar dat hierbij de grootmoeder *Marchand zou* zijn, blijkt niet; het kan zijn, dat zij *Smouten* (geheten heeft, maar het is niet erg waarschijnlijk, dat zij dan afstamt van een echtpaar *Van der Graef-Smouten.*

Het ziet er echter wel naar uit, dat het 'geslacht *Marchand* zijn wapen ontleend heeft aan het wapen der familie *Smouten,* volgens Rietstap: in azuur drie paalsgewijze geplaatste gouden lelies tussen twee gekanteelde zilveren torens van twee verdiepingen, gedekt met puntdaken van hetzelfde en met gouden vanen.

Johan Marchand (IIb) voerde volgens Muschart: Doorsneden; 1 gedeeld; a. een stadspoort (hoofdgebouw met twee torens), waarop een lelie rulst; b. twee schuingekruisde 'takken

1) Hoge Raad van Adel, collectie Van der Lely, inv. nrs. 451 en 1415.

met geknopte twijgen; II effen; helmteken: een geharnaste arm met een linksgericht zwaard tussen een vlucht[2]).

Ook komt nog voor: Gevierendeeld; 1 een leeuw: 11 een geopende 'burcht met twee torens, waartussen een lelie; III twee gekruisde leliestaven; IV een gans (Zegelverzameling van het Heimatmuseum te Hameln).

In hoofdstuk 11 van dit artikel wordt de genealogie *Marchand* 'besproken, in hoofdstuk 111 wordt aandacht gewijd aan het nageslacht van *Eleonora Juliana* landgravin *van Hessen-Eschwege.* Haar 32 kwartieren, voornamelijk ontleend aan W. K. Prinz von Isenburg. Stammtafeln zur Geschichte der europäischen Staaten (Marburg 1953), zijn:

2. *Friedrich* landgraaf *van Hessen-Eschwege,* geb. Kassel 9 mei 1617, generaal-majoor in Zweedse dienst (1648), † (gesneuveld) voor Kosten bij Posen 24 sept. 1655, tr. Stockholm 6 sept. 1646
3. *Eleonore Katharine* paltsgravin *van Zweibriicken,* hertogin van Stegeborg (1651), geb. Stegeborg (Östergötland) 17 mei 1626, † Osterholz bij Bremen 3 maart 1692, begr. Eschwege.
4. *Moritz* de Geleerde landgraaf *van Hessen-Kassei,* geb. Kassel 25 mei 1572, regerend 1592-1627, † Eschwege 15 maart 1632, tr. 2e Dillenburg 22 mei 1603
5. *Juliane* gravin *van Nassau-Siegen,* geb. Dillenburg 3 sept. 1587, † Eschwege 15 febr., begr. Kassel (St. Martinsk.) 23 maart 1643.
6. *Johann Casimir* paltsgraaf *van Zweibrücken,* vorst van Kleeburg (1604), hertog van Stegeborg (1651), geb. 10 april 1589, † 8 juni 1652, tr. 1 1 juni 1615
7. *Katharine* prinses *van Zweden,* geb. 19 nov. 1584, † 13 dec. 1638.
8. *Wilhelm IV* de Wijze landgraaf *van Hessen-Kassel,* geb. Kassel 24 juni 1532, regerend vanaf 1567, † Kassel 25 aug. 1592, tr. Marburg 11 febr. 1566
9. *Sophie Sabine* hertogin *van Wurtemberg,* geb. Mömpelgard 2 juli 1549, † Rothenburg 17 aug. 1581.
10. *Johann II* de Middelste graaf *van Nassau-Siegen,* geb. Dillenburg 7 juni 1561, regerend vanaf 1606, † Siegen 27 sept. 1623, tr. le Dillenburg 9 'dec. 1581
11. *Magdalene* gravin *van Waldeck-Wildungen,* geb. 9 sept. 1558, † Idstein 19 sept. 1599.
12. *Johann I* de Oude paltsgraaf *van Zweibriicken,* geb. 8 mei 1550, regerend vanaf 1569, † 12 aug. 1604, tr. 4 okt. 1579
13. *Magdalene* hertogin *van Kleef,* geb. 2 nov. 1553, † 30 juli 1633.
14. *Karl IX* koning *van Zweden,* geb. 4 okt. 1550, regerend vanaf 1604, † 30 okt. 1611, tr. le 3e mei 1579
15. *Anna Maria* paltsgravin *van de Rijn,* geb. 24 juli 1561, † 29 juli 1589.
16. *Philipp I* de Grootmoedige landgraaf *van Hessen-Kassel,* geb. Marburg 13 nov. 1504, regerend vanaf 1509 151 8), † Kassel 3 1 maart 1567, tr. 1 e Dresden 11 dec. 1523
17. *Christine* hertogin *van Saksen,* geb. Dresden 25 dec. 1505, † Kassel 15 april 1549, begr. aldaar (St. Martinsk.).

2) Archief Kapittel ten Dom, charter d.d. 11 nov. 1691 in doos D, 1690-1694, charter d.d. 8 jan. 1695 in doos D, 1695-1697, en brief d.d. 6 aug. 1685 in portef. 41 D; archief van de Nassause domeinraad. inv. fo. 1986.

18. *Chrisfof* hertog *van Wurfemberg,* geb. 12 mei 1515, regerend vanaf 1550, † 28 dec. 1568, tr. 24 febr. 1544
19. *Anna Marie* markgravin **van** *Brandenburg,* geb. 28 dec. 1526, † 20 mei 1589.
20. *Johann I* de Oude graaf **van** *Nassau-Dillenburg,* geb. Dillenburg 22 nov. 1535, regerend vanaf 1559, † Dillenburg 6 okt. 1606, tr. le Dillenburg 6 juni 1559
21. *Elisabeth* landgravin **van** *Leuchtenberg,* geb. in maart 1537, † Dillenburg 6 juli 1579.
22. *Philipp IV* graaf **van** *Waldeck-Wildungen, geb.* in 1493, regerend vanaf 15 13, † 30 nov. 1574, tr. 3e 6 okt. 1554
23. *Jutta* gravin **van** *Isenburg-Grenzau,* † *28* juli 1564.
24. *Wolfgang* paltsgraaf *van Zweibriicken,* geb. 26 sept. 1526, regerend vanaf 1532, volgt op in Neuburg en Sulzbach 1559, † 11 juni 1569, tr. 6 sept. 1544.
25. *Anna* landgravin *van Hessen,* geb. 26 okt. 1529, † 10 juli 1591.
26. *Wilhelm* hertog *van Gulik-Kleef-Berg,* geb. Dusseldorp 28 juli 1516, regerend vanaf 1539, † Dusseldorp 5 jan. 1592, tr, 18 juli 1546
27. *Marie* aartshertogin *van Oostenrijk,* geb. Praag 15 mei 1531, † Hambach 11 dec. 1581.
28. *Gustav I* koning *van Zweden,* geb. 12 mei 1496, regent vanaf 1521, regerend vanaf 1523, † 29 sept. 1560, tr. 2e 1 okt. 1536
29. *Margarete Eriksdofter (Leyonhufvud),* geb. Ekeberg in jan. 151'6, † 26 aug. 1551.
30. *Ludwig VI* keurvorst *van de Palfs,* geb. 4 juli 1539, regerend vanaf 1576, † 22 okt. 1583, tr. le 8 juli 1560
31. *Elisabeth* landgravin *van Hessen,* geb. 13 febr. 1539, † 14 maart 1582.
32. *Wilhelm II* de Middelste landgraaf *van Hessen-Kassel,* geb. 29 maart 1469, regerend met zijn broeder vanaf 1483, alleen vanaf 1493, volgt op in Marburg 1500, † Kassel 11 juli 1509, tr. 2e Kassel 20 okt. 1500
33. *Anna* hertogin *van Mecklenburg,* geb. Wismar 14 sept. 1485, † Rödelheim 12 mei 1525.
34. Georg hertog *van Saksen,* geb. 27 aug. 1471, regerend vanaf 1500, † 17 april 1539, tr. 21 nov. 1496
35. *Barbara Jagello* prinses *van Polen,* geb. 15 juli 1478, † 15 febr. 1534.
36. *Ulrich VI* graaf *van Wurtemberg,* geb. 8 febr. 1487, regerend 1503-1519 en vanaf 1534, † 6 nov. 1550, tr. 2 maart 1511
37. *Sabine* hertogin van Beieren, geb. 23 april 1492, † 30 aug. 1564.
38. *Georg* markgraaf *van Brandenburg-Ansbach,* hertog van Jägerndorf, geb. 4 maart 1484, regerend vanaf 1536, † 27 dec. 1543, tr. 2e 9 jan. 1525
39. *Hedwig* hertogin *van Miinsferberg,* geb. 12 juni 1508, † 28 nov. 1531.
40. *Wilhelm I* de Rijke graaf van *Nassau-Dillenburg,* geb. Dillenburg 10 april 1487, regerend vanaf 1516, † Dillenburg 6 okt. 1559, tr. 2e Siegen 20 sept. 1531
41. *Juliane* gravin **van** *Stolberg- Wernigerode, geb.* Stolberg 15 febr. 1506, † Dillenburg 18 juni 1580.
42. *Georg* landgraaf *van Leuchfenberg,* geb. 13 dec. 1502, † 21 mei 1555; tr. 26 juli 1528

43. *Barbara* markgravin *van Brandenburg,* geb. 24 sept. 1495, † 23 sept. 1552.
44. *Heinrich VIII* graaf *van Waldeck,* geb. in 1465, regerend vanaf 1475, volgt op in Wildungen 1507, † 28 mei 1513, tr. in 1492
45. *Anasfasia von Runkel,* † omstr. 1502.
46. *Salenfin VII* graaf *van Isenburg-Grenzau,* † na 1534, tr, voor 11 sept. 1497
47. *Elisabefh von Hunolfsfein-Neumagen,* † omstr. 1535.
48. *Ludwig II* paltsgraaf *van Zweibrücken,* geb. 14 sept. 1502, regerend vanaf 1514, † 3 dec. 1532, tr. 10 okt. 1525
49. *Elisabeth* landgravin *van Hessen,* geb. 10 sept. 1503, † 4 jan. 1563.

50-51 = 16-17.

52. *Johann III* hertog *van Kleef,* geb. 10 nov. 1490, regerend vanaf 1521, volgt op in Gulik en Berg 1524, † 6 febr. 1539, tr. 1 okt. 1510
53. *Maria* hertogin *van Gulik en Berg,* geb. 3 aug. 1491, † 19 aug. 1543.
54. *Ferdinand I* aartshertog van *Oostenrijk,* Duits keizer, koning van Bohemen en Hongarije, geb. Alcala de Henares 10 maart 1503, koning van Bohemen 1526, van Hongarije 1527, Duits koning 1531, keizer 1556, † Wenen 25 juli 1564, tr. Linz 25 mei 1521
55. *Anna Jagello* prinses *van Bohemen en Hongarije,* geb. Ofen 23 juli 1503, † Praag 27 jan. 1547.
56. *Erik Johansson (Wasa),* geb. vóór 1465, Zweeds rijksraad, † (onthoofd) Stockholm 8 nov. 1520, tr. in 1492/'95
57. *Cecilia Magnusdoffer,* geb. omstreeks 1480, † in 1521/'23
58. *Erik Abrahamsson (Leyonhufvud),* geb. vóór 1480, Zweeds rijksraad, † (onthoofd) Stockholm 8 nov. 1520, tr. Söderköping 18 januari 1512
59. *Ebba Eriksdoffer (Wasa),* geb. vóór 1498, † Wreta, in het klooster. 22 nov. 1549.
60. *Friedrich III* keurvorst *van de Palts,* geb. 14 febr 1515, regerend vanaf 1559, † 26 okt. 1576, tr. le 21 okt. 1537
61. *Marie* markgravin *van Brandenburg,* geb. 11 okt. 1519, † 31 okt. 1567.

62-63 = 16-17.

II. Genealogie Marchand baronnen von Lilienburg.

1. *Johan Marchand,* geb. te Doesburg, burger van Breda 15 sept. 1653, kruidenier in de Rozijnkorf aan de Veemarkt aldaar, begr. Breda (Gr. k.) 9 mei 1658, tr. Nederhemert in 1649 *Maria le Maire,* hofmeesteres van haar toekomstige schoondochter Eleonora Juliana landgravin van Hessen-Eschwege op de Zweedse koningshof Räftnäs bij Gripsholm (Södermanland) 1677 (1675 ?)—1680, begr. IJsselstein 14 mei 1695, dr. van *Benoif le Maire,* kapitein in Staatse dienst 19 jan. 1602 en 25 juli 16 19, en waarschijnlijk diens tweede echtgenote *Wilmken Arenfsdr. Hoymaker* (met wie hij te Nijmegen 26 sept. 1609 huwde), en weduwe van *Jan Jochims T(e)rinde,* capitain des armes van de ambtman (1638), majoor en commies op het fort Nederhemert (1641).

   Jan Jochims T(e)rinde was in eerste echt gehuwd (Wijk bij Duurstede 15 april 1638, ondertrouw Zaltbommel 31 maart 1638) geweest met *Nelleken Jacobsdr. van Emmenes,* dr. van *Jacob Gijsbertsz. van Emmenes,* burger van Wijk bij Duurstede, uit welk huwelijk een zoon *Joachim Jansz. Terinde* geboren was, die 8 okt.

1641 nog minderjarig was [3]), en toen een oom te Sluis had. Deze *Joachim* is mogelijk identiek met *Joachim Terinde,* burgemeester, die in het graf der *Marchand's* in de kerk te IJsselstein 28 okt. 1723 begraven werd; in dit graf werd 20 nov. 1721 ook nog ***Anna** Terinde* begraven

De inventaris van het sterfhuis van ***Johan Marchand*** d.d. 12 juni 1659 bevindt zich in het archief van de weeskamer in het gemeente-archief van Breda.

Uit dit huwelijk:

1. *Jeremias Marchand,* ged. Breda 13 aug. 1652.
2. *Jeremias Philippus Matchand,* ged. Breda 13 aug. 1653.
3. *Françoise Marchand,* gsd. Breda 15 juli 1654.

   Een van deze sub 2 of 3 genoemde kinderen werd begr. Breda, (Gr.k.) 16 nov. 1659.
4. *Johan Jacob,* volgt IIa.
5. *Johannes, volgt* IIb.

IIa. *Johan Jacob Marchand* baron *von Lilienburg,* ged. Breda 29 nov. 1656, vermeld als secretaris van de resident der Staten-Generaal in Zweden, Christiaan Constantijn Rumpf, 26 jan.-31 aug. 1678, werd 6 jan. 1680 verheven tot Zweeds baron von Lilienburg [3a]), maar niet geïntroduceerd in Riddarhuset, aangesteld 13 juni en beëdigd 17 juni 1682 als drost en stadhouder van de lenen van IJsselstein, wat hij bleef tot tussen 1687 en 27 juli 1689, begr. IJsselstein 7 april 1703, tr. op de koningshof Räftnäs (Södermanland) 22 februari 1680 *Eleonora Juliana* landgravin *van Nessen-Eschwege,* geb. Eschwege 14 mei 1652, † IJsselstein 20 juni, begr. aldaar 28 juni 1693, dr. van *Friedrich* landgraaf *van Hessen-Eschwege* en *Eleonore Katherine* paltsgravin *van Zweibriicken.*

Bij missive van 26 jan./rec. 5 febr. 1678 introduceert Rumpf *Marchand* bij de Staten-Generaal: „Weswegen ick dan in 't korte, onder 't welnemen van de hooghe regeeringe, voor eenigen korten tijt meede naer 't landt meene te vertrecken; en laete ick uyt voorzichtigheyt hier eenige mijner domestycquen nevens mijnen handtschrijver sr. ***Jacob** Marchand,* van Breeda geboortigh, een jonghman van goede conduite, die mij, iets voorvallende, altijts sal connen beschrijven, en bier, soo ***lange*** ick absent ben, op het eene ende het andere een waeckent oogh sal connen houden." Na 31 aug. 1678 maakt Rnmpf geen melding meer van *Marchand.*

Juliana landgravin *van Hessen-Eschwege,* een nicht van de Zweedse koning ***Karel XI*** paltsgraaf *van Zweibrüken* (1655-1697) (een neef van haar moeder), was aan hof van de Zweedse koningin-weduwe ***Hedwig Eleonora*** hertogin *van Holstein-Gottorp* op de kastelen Gripsholm, Stömsholm (in Wästmanland) en Ulriksdal (bij Stockholm) opgevoed. Zij baarde in 1672 in de staatskaros van laatstgenoemde midden in Stockholm een zoon, van wie *Gustav Lillie* graaf af *Lillienborg,* baron van Kides en Löfsta, [4]) de vader was; zij werd

3) Loofsignaat Nederhemert.

3a) Het 'diploma bevond zich omstreeks 1900 nog in het bezit van *Alfredo Watermeyer* ***te*** Bremen, een buitenechtelijke afstammeling van de laatste baron von *Lilienburg* ; het is gepubliceerd door L. Halebeck in: Rittergut Marssel, Vegesack, 1888, pag. 13-16.

3) geb. Stralsund 9 aug. 1639 (als zoon van ***Axel** Gustavsson* Zweeds graaf (1652, no. 17) *Lillie,* ríjkskamerraad, gouverneur-generaal, rijksgraaf, en ***Christina von Mörner),*** een bekend krijgsman en kolonel van de lijfgarde te voet 1668-'73; hij werd in dec. 1673 verbannen naar zijn goederen in Voorpommeren (stad en land Loitz), kolonel in keizerlijke dienst, † in Silezië 29 sept. 1684, begr. te Kimstad (Östergötland), hij tr. 25 okt. 1663 *Anna* barones *Wachtmeister af Björkö,* dr. van *Hans* baron *Wachtmeister af Björkö,* rijksstalmeester, rijksraad, en ***Agnes** Margarete* barones von *Helmstedt.*

verbannen naar Gärle en in 1675 naar de koningshof Raftnäs, waar zij een hofstaat van ongeveer vijftien personen voerde, — zo werd op 1 mei 1678 tot haar predikant benoemd Mag. theol. Samson Marci (1647-1693) — toen zij ten tweede male zwanger werd, nu van *Marchand,* de zoon van haar hofmeesteres. *Marchand* werd 6 januari 1680 verheven tot Zweeds baron. Zij vertrok 24 februari 1680 van Räftnäs naar Nederland en stichtte na haar behouden overtocht en bevalling van een zoon een fonds van 120 rijksdaalders voor de armen van Räftnäs. Op 2 september 1680 schreef zij uit Osterholtz aan landgraaf Carl, dat zij met toestemming van de koning van Zweden gehuwd is en om haar „Fräuleinsteuer" verzoekt.

In 1682 wordt *Marchand* door Willem 111 prins van Oranje tot zijn drost te IJsselstein benoemd, welke functie hij waarnam tot omstreeks 1688. 6 April 1693 schreef zijn echtgenote uit Bevern aan landgraaf Carl en ook op 13 april 1693; 13/23 april 1693 schrijft de hofraad Johann Friedrich Seydenbander dat de barones *Lilienburg* ziek te Bevern is, maar graag in mei naar haar woning in IJsselstein wil doorreizen; vermeld wordt tevens haar „Herr Gemahl, der Herr Baron von *Lilienburg, so* wahrhaftig der angenemste, raisonabelste Cavalier von der Welt" [5]).

Hij bad geen voogden aangesteld over zijn vier kinderen die bij zijn overlijden nog minderjarig waren; dit blijkt uit de considerans van de akte van venia aetatis, die *Carl Fredrick* baron van *Lelienburg* ***21 nov.*** 1703 van de Nassause domeinraad ontving. Hieruit blijkt tevens, dat toen advies gevraagd is aan de volle broer en de halve zuster *(Anna Terinde?)* van de overledene en aan *Charlotte* geboren landgravinne *van* ***Hessen,*** gravinne van *Bentheim-Tecklenburg* ***als*** enige en naaste bloedverwant van moederszijde van de requestrant. Hij had gevraagd om na ontvangen venia aetatis tot voogd over zijn drie zusters benoemd te worden. Dit wordt afgewezen, waarna op 14 jan. 1704 ***Eleonora,*** Juliana en ***Maria*** baronessen van *Lillienburg* zelf venia aetatis ontvingen [6])

Uit dit huwelijk:

1. *Carel Frederick,* volgt IIIa.
2. *Eleonora Marchand* barones *von Lilienburg,* geb. IJsselstein 4 mei, ged. aldaar 6 mei 1683 (doopgetuige: Eleonora Catrina geb. paltsgravin van den Rijn, landgravin van Hessen, in wier plaats Maria Benoist la Maire optrad), † mogelijk te Bremen na 22 nov. 1707, tr. IJsselstein 21 okt. 1704 Mr. *Johan Spiering,* ged. Utrecht 10 nov. ('geb. 6 nov.?) 1672, ontving 8 dec. 1721 zijn cradentiaal als Brunswijk-Wolffenbüttels legatieraad en resident te Bremen, in welke functie hij 6 juli 1725 gerevoceerd werd, drossaard te Thedinghausen in dienst van de hertog van Brunswijk-Wolffenbüttel, vestigt zich in 1724 te Hoorn, † Amsterdam 22 juli, begr. aldaar (N.k.) 27 juli 1739, zn, van *François Ewoutsz. Spiering,* gecommitteerde ter Admiraliteit in Friesland wegens Utrecht 16 april 1671, heemraad van de Lekdijk, kanunnik van St. Marie, en *Elisabeth Maria van Someren;* hij hertr. le Hoorn 19 maart 1724 *Susanna Alida Bruinvis,* weduwe van *Jan Sonck,* en 2e Amsterdam 21 aug. 1730 *Cristina van Kuyk,* weduwe van *Jan Muller.*

Christina wan Cuyk testeerde 26 febr. 1741 voor *notaris* Jan Ardinois te Amsterdam, waarbij *Louisa* Juliana ***Maria*** Spiering tot erfgename benoemd werd. De scheiding van haar nalatenschap werd 28 okt. 1743 voor dezelfde notaris verleden.

5) C. Knetsch, Das Haus Brabant, Genealogie der Herzoge von Brabant und der Landgrafen von Hessen, Darmstadt, z.j., pag. 126.

6) Archief Nassause domeinraad, inv. nr. 568, in voce IJsselstein.

JOHAN STORM HARMS (V l)
(1794-1866).

CORNELIS HARMS (VI x)
(X27-1886).

FRANCISCA DOROTHEA BUHLER
(1831—1901),
echtgenote van *Cornelis Harms* **(VI x).**

3. *Julia na Marchand* barones *von Lilienburg, ged.* IJsselstein 4 mei 1684 (doopgetuigen: de landgraaf van Hessen-Cassel, prins van Rijnvelt, en Maria Benoist la Maire), † Jever 24 nov. 1726, begr. te Wüppels, tr. in 1707 *Ulrich Friedrich von Welfzien,* heer van Blexersande, Schönengroden en Gross- und Klein-Fischhausen, geb. Varel in 1677, kapitein in het Verdense dragonderregiment in Zweedse dienst, drost te Kniphausen in dienst van de graaf van Aldenburg, dijkgraaf, landrentmeester en kamerraad in dienst van de vorst van Anhalt-Zerbst, † Jever 16 sept. 1726, begr. te Wüppels, zn. van *Liideke von Weltzien,* heer van Fischhausen, geheimraad, hofmaarschalk en drost te Neuenburg en Kniphausen in dienst van de graaf van Oldenburg, en *Sophie Margarefe von Besfenbosfel.*
4. *Sophia Maria Marchand* barones *von Lilienburg,* geb. IJsselstein 12 juni, ged. aldaar 14 juni 1685 (doopgetuigen: Sophia geboren hertogin van Brunswijk en Maria Benoist la Maire), † na 1712.
5. *Jacoba Marchand* barones *von Lilienburg,* geb. IJsselstein 10 juli, ged. aldaar 11 juli 1686, (doopgetuigen: Philips landgraaf van Hessen-Rijnvelt en zijn gemalin Eleonora Catrina geboren paltsgravin van den Rijn en landgravin van Hessen), begr. IJsselstein 9 aug. 1686.
6. *Jacob Ferdinand Marchand* baron *von Lilienburg,* geb. IJsselstein 21 mei, ged. aldaar 24 mei 1688, (/doopgetuigen: Ferdinand Albrecht hertog van Brunswijk en Lünenburg, Eleonora Catrina landgravin-weduwe van Hessen geboren paltsgravin van den Rijn en Godefridus la Maire), begr. IJsselstein 28 aug. 1688.
7. *Willem Jacob Marchand* baron *von Lilienburg,* ged. IJsselstein 18 dec. 1689, (doopgetuigen: Willem landgraaf van Hessen-Rodenburg, Eleonora Catrina geboren paltsgravin van den Rijn, landgravin van Hessen en Wilhelmina Bijhof, vrouw van kapitein van Zijl), † vóór 21 nov. 1703 (reeds in 1693 ?).
8. *Christina Françoise Marchand* barones *von Lilienburg,* ged. IJsselstein 7 mei 1691, begr. aldaar 3 juni 1691.

IIIa *Carel Frederick Marchand* baron *von Lilienburg,* heer van Marssel (1727), geb. omstreeks 1680, luitenant in Staatse dienst, kapitein in het Verdense dragonderregiment in Zweedse dienst 15 maart 1705, werd gevangen genomen bij de capitulatie van Stralsund 23 dec. 1715 en weer vrijgelaten in 1720, † vóór 1747, tr. IJsselstein 13 maart 1705 *Maria Spengel,* ged. aldaar 2 febr. 1674, † Marssel 25 maart, begr. Lesum (Bremen) 7 april 1747, dr. van *Schrevel Jansz. Spengel* en *Maria Jansdr. van Soesf.*

Uit dit huwelijk:

Friedrich Albrecht, volgt IVa.

IVa *Friedrich Albrechf Marchand* baron *von Lilienburg,* heer van Marssel, † Marssel 29 aug., begr. Lesum 7 sept. 1750, tr. Fischhausen 22 okt. 1741 *Alberfine Arnalie von Welfzien,* geb. Vare1 22 dec. 1716, † Marssel 31 maart 1784, dr. van *Ulrich Friedrich von Welfzien,* heer van Blexersande, Schönengroden en Gross- und Klein-Fischhausen, en *Julia na Marchand* barones von *Lilienburg* (IIa, 3).

Uit dit huwelijk:

1. *Maria Caroline Marchand* barones *von Lilienburg,* geb. Marssel 1 juli 1743, † aldaar 16 aug., begr. Lesum 19 aug. 1743.
2. *Juliane Friederike Marchand* barones *von Lilienburg,* geb. Marssel in juli 1744, † (aan waterzucht) aldaar 12 sept., begr. Lesum 16 sept. 1819.
3. *Carl Friedrich Marchand* baron *von Lilienburg,* heer van Marssel, geb. Marssel 27 okt. 1745, † Marssel 9 jan, begr. Lesum 16 jan. 1818.

   Hij was van dwergachtige gestalte en had bij de vrouw van zijn huismeier *Johann Heinrich Turnau* een buitenechtelijke zoon *Carl Friedrich Johann Turnau,* die hij in zijn huis opvoedde en blijkens testament van 31 aug. 1814 (te zamen met zijn zuster *Juliane*) *tot* universeel erfgenaam benoemde. *Carl Friedrich Johann Turnau,* † *voor 1875,* tr. in 1857 N. won *Usslar.*

   Uit dit huwelijk:

   a. *Ernst Turnau.*
   b. *Georg Turnau.*
   c. *Friedrich Turnau.*

   Deze drie zoons erfden Marssel, dat in 1876 verbrandde met alle familiepapieren op het adelsdiploma *Von Lilienburg* na, dat in de laatste minuut gered werd. In 1877 verkochten zij het goed voor 40.000 rijksd., waarna op het terrein in 1880 een cigarettenfabriek gebouwd werd, die als merk het wapen *Von Lilienburg* voerde.
4. *Maria Amalie* barones *von Lilienburg,* geb. Marssel 13 juli 1749, † jong.
5. *Louise Wilhelmine Marchand* barones *von Lilienburg,* tweeling met de voorgaande, † Marssel 29 juli 1787.

IIb. *Johan (nes) Marchand,* ged. Breda 18 sept. 1658, schout van 1 Jsselstein 16 maart 1684, substituut-rentmeester (1693), begr. IJsselstein 9 juni 1705, tr. aldaar (ondertr. Amsterdam 5 juni en IJsselstein 6 juni) 1684 *Catrina Colvius,* ged. Amsterdam (Waalse k.) 16 nov. 1644, † vóór 8 jan. 1720, dr. van Ds. *Nicolaes Colvius,* Waals predikant te Dordrecht 1655 en Amsterdam 1656-1711, en *Cafharina Marin (Marijn).*

   31 jan. 1688 transporteert Mr. Hendrick Laurens van der Spiegel, rentmeester van de prins van Oranje, een huis aan de stadswal c.a., een huis in de Kapelstraat met twee stallingen en een koetshuis, en een boomgaard met huis en hof buiten de Bentschopper poort te IJsselstein voor *f* 4400.— aan *Johan Marchand* [7]).

   4 dec. 1693 koopt hij 12 morgen wei- en bouwland bij de Achtersloot voor *f* 1800.— en 4 morgen op het Nederoudeland voor *f* 1000.— van Schrevel Jansz. Spengel [7]).

   25 febr. 1697 ten slotte koopt hij 7 morgen bouwland op het Overoudeland voor *f* 1575.— [7]).

Uit dit huwelijk:

1. *Nicolaes Johan Marchand,* ged. IJsselstein 3 mei 1685. † . . [8]).
2. *Juliana Charlotte Marchand,* ged. IJsselstein 28 okt. 1686, † . . . [8]).
3. *Johan Joachim Marchand,* ged. IJsselstein 24 maart 1689, † . . [8]).
4. *Catharina Cornelia Marchand,* ged. IJsselstein 30 nov. 1690, † . [8]).
3. *Cornelius Andreas Marchand,* ged. IJsselstein 30 sept. 1692. † . [8]).
6. *Maria Anna Marchand,* ged. IJsselstein 24 juni 1694,

7) R. A. IJsselstein.
8) Begr. IJsselstein 6 juli 1691, 7 aug. 1693, in 1696 of 25 jan. 1698.

† Amsterdam 18 sept.[9]), begr. aldaar (K.kh.) 22 sept. 1757. tr. le Amsterdam (N. k.) 3 juli 1724 *Anthony van Oldenbarnevelf,* ged,' aldaar (O.k.) 1 dec. 1697, **begr. Amsterdam (N.k.) 20 nov. 1726, zn. van** *Jacobus van Oldenbarnevelf* **en** *Johanna Renting;* **tr. 2e** Amsterdam (N.k.) 16 juni 1727 *Eduard Lodewijk Pook van Baggen,* geb. Kopenhagen omstr. 1691, luitenant der infanterie in Staatse dienst 17 mei 1714, koopman in spiegels in compagnie met zijn zwager Pieter van der Schilde te Baarn 1734-1736, schout van IJsselstein, woonde vanaf 1745 te Voorhout. † in 1758, zn. van *Pieter Pook van Baggen* en N.N. en wedr. van *Maria van der Schilde.*

7. *Cafharina Jacoba Marchand,* ged. IJsselstein 13 okt. 1695, (doopgetuige: Anna Terrinde) , ontvangt venia aetatis 8 jan. 1720, begr. Amsterdam (N.k.) 27 jan. 1727, tr. Amsterdam (Waalse k.) 2 juni 1721 *Theodorus Dankerfs,* **ged.** Amsterdam (N.k.) 9 maart 1701, boek- en kunstverkoper in de Atlas op de Nieuwendijk te Amsterdam, burger van Amsterdam 22 dec. 1719, lid boekverkopersgilde 1719, † na 1727, zn. van *Cornelis Dankerfs,* boek- en kunstverkoper in de Atlas, eertijds genaamd 't Vergulde hart op de Nieuwendijk te Amsterdam, en *Geertruyd Magnus*[10]).
8. *Benoisf Marchand,* ged. **IJsselstein 17 april** 1698.

III. Het nageslacht in vrouwelijke lijn van Eleonora Juliana Marchand barones von Lilienburg geb. landgravin van Hessen-Eschwege.

A. *Eleonora Marchand* barones *von Lilienburg,* tr. Mr. *Johan Spiering.*
Kinderen:

1. *Carel Johan,* volgt IIa.
2. *Ferdinand François Spiering,* geb. Bremen 28 juli 1706, kapitein in het regiment infanterie Van Rijssel, † Hellevoetsluis 4 mei 1748, tr. Amsterdam, Bergevaarderskamer (attestatie daarheen van Amsterdam 2 1 febr. 1745) [11]) *Johanna Rijswijk,* ged. (Rem.) Amsterdam 1 jan. 1723, dr. van *Jan Rijswijk* **en** *Johanna fer Hoeven: zij* hertr. Brielle (Franse k.) 13 april 1749 *Henrik Jan van Rijswijk,* kapitein in het regiment infanterie De Villegas (**1749).**
3. *Louisa Jul ia na Maria,* volgt IIb.

IIa. Mr. *Carel Johan Spiering,* geb. 17 juli 1705, raad en burgemeester van Hoorn, † Hoorn 29 nov., begr. aldaar (Gr.k.) 28 nov. 1757, tr. Hoorn 20 sept. 1739 *Hasina van Hoogen*[12]), ged. aldaar 5 okt. 1710, † Hoorn 19 mei, begr. aldaar (Gr.k.) 26 mei 1780, dr. van *Joan van Hoogen* en *Marijtje van der Meersch;* zij hertr. (ondertr. Hoorn 25 mei 1769) *Jacobus Hofman,* heer van Giessen-Oudkerk, drossaard van Leerdam.

Uit dit huwelijk:

1. *Chrisfina,* volgt IIIa.
2. *Maria Eleonora Spiering,* geb. Hoorn 16 april, ged. aldaar 26 april 1754, † Hoorn 6 april, begr. aldaar (Gr.k.) 9 april 1756.

9) Protocol nots. Philip Zweerts, nr. 9.
10) Ned. Archief voor Genealogie en Heraldiek 11, pag. 284.
11) Alg. Nederlandsch Familieblad 1900, 245.
12) De Navorscher 18'73, 623.

IIIa. *Chrisfina Spiering,* geb. Hoorn 26 okt., ged. aldaar 29 okt. 1741, † Hoorn 25 maart, begr. aldaar (Gr.k.) 2 april 1762, tr. Hoorn 30 sept. 1759 Mr. *Pieter Opperdoes,* geb. Hoorn in sept. 1735, jur. student te Leiden 27 sept. 1753, raad en burgemeester van Hoorn, bewindhebber der Oost-Indische Compagnie, † in 1803, zn. van Mr. *Nicolaas Opperdoes* en *Margarefha Hinlopen;* hij hertr. (ondertr. Hoorn 10 juni 1779) *Maria van Nieuwsfad.*

Uit dit huwelijk:

1. *Margarefa Opperdoes,* ged. Hoorn 27 febr. 1761, begr. aldaar (Gr.k.) 23 mei 1761.
2. *Chrisfina Opperdoes,* geb. Hoorn 25 maart, ged. aldaar 26 maart 1762, † Hoorn 20 okt., begr. aldaar (Gr.k.) 28 okt. 1778.
3. k i n d, tweeling met de voorgaande, geb. Hoorn 25 maart 1762, begr. aldaar (Gr.k.) 2 april 1762.

IIb. *Louisa Jul ia na Maria Spiering,* ged. Bremen ? 22 nov. 1707, koopvrouw te Amsterdam (1764), † Amsterdam 8 febr., begr. aldaar (W.k.) 14 febr. 1776, tr. Harlingen 24 nov. 1726 *Jacobus Blom,* geb. Amsterdam, koopman aldaar, † Amsterdam 13 sept. 1759, begr. Hoorn (Gr.k.).

Louisa Juliana Maria Spiering testeerde 10 sept. 1763 te Amsterdam voor notaris Mermanus van Heel; een nader testament van haar werd 9 okt. 1771 voor notaris Helmet de Bruyn gepasseerd: hierbij werd haar schoonzoon Ds. Hendrik *Storm* geheel uitgesloten van de nalatenschap.

15 april 1764 was zij voor notaris Hermanus van Heel een akte van compagnieschap om koophandel te drijven aangegaan.

Uit dit huwelijk:

1. *Adrianus Blom,* **(red.** Amsterdam (Z.k,) 18 jan. 1728. koopman aldaar,- begr. Amsterdam (W.kh.) 15 juni 1781 of (W.k. en h.) 30 juli 1787.

   Hij testeerde 15 'maart 1776 voor notaris Hermanus van Heel te Amsterdam, waarbij hij zijn zuster *Johanna Sophia Blom* tot universele erfgename benoemde.
2. *Jan Blom,* **ged.** Amsterdam (Z.k.) 2 okt 1729, ontvanger, burgemeester en schepen van Sluis, begr. Amsterdam (W.k.) 27 maart 1781.

   Hij testeerde 20 mei 1776 voor notaris Hermanus van Heel te Amsterdam, waarbij hij zijn zuster *Johanna* ***Sophia Blom*** tot universele erfgename benoemde.
3. *Chrisfina,* volgt IIIb.
4. *Johanna Sophia Blom,* ged. Amsterdam (Z.k.) 4 sept. 1743, begr. aldaar (O.L.k.) 30 nov. 1743.
5. *Johanna Sophia Blom,* ged. Amsterdam (Z.k.) 8 mei 1746, † Amsterdam 20 aug., begr. aldaar (W.kh.) 25 aug. 1781.

   Zij testeerde 5 maart 1776 voor notaris Hermanus van Heel te Amsterdam, waarbij zij haar broer *Joan Blom* ***tot*** universeel erfgenaam benoemde.

   Johanna ***Sophia*** *Blom* testeerde opnieuw voor notaris J. A. Lette te Amsterdam op 28 maart 1781; zij is dan tussen de ƒ 50.000 en 100.000 gegoed. In het testament benoemt zij haar broer Adriaan en haar zuster *Christina* tot vruchtgebruiker ieder van de helft van haar nalatenschap of bij vooroverlijden van een van beiden, de langstlevende voor het geheel, terwijl zij tevens bepaalt, dat het vruchtgebruik van haar zuster niet executabel is voor de schulden van haar man ***Henrick Storm.*** Als erfgenamen stelt zij de kinderen van haar zuster aan, die slechts het vruchtgebruik zullen hebben, tot de **jongste** van hen 25 jaar geworden zal zijn; een bedrag van ƒ 1500 blijft bij de executeurs om daaruit de kosten van eventueel door *Christina* ***Blom***

en Ds. *Henrick Storm te* beginnen processen tegen haar executeurs of tegen de executeurs van de nalatenschap van haar moeder *Louisa Juliana Maria Spiering* te voldoen.

IIIb. *Christina Blom,* geb. Amsterdam 30 juli, ged. aldaar (N.Z.k.) 17 aug. 1732 begr. Uitdam 22 dec. 1784, tr. (ondentr. Amsterdam 3 febr. 1758) 24 maart 1758 Ds. *Hendrik Storm,* geb. te Amsterdam, theol. student te Leiden 9 juni 1748, bevestigd als predikant te Uitdam 20 okt. 1754, emer. 1792, begr. Amsterdam (No.K. en h.) 8 jan. 1793 of (H.L.kh.) 11 mei 1793.

Uit dit huwelijk (volgorde niet bekend) :

1. *Jacoba Juliana Blom,* volgt IVb.
2. *Sophia Willemina Blom,* volgt IVuu.
3. *Johanna Adriana Louisa Blom Storm,* † na 25 mei 1794.
   Christina Blom Storm, † na 11 juli 1790.
5. kind † in 1768.
6. kind † in 1770.

IVb. *Jacoba Juliana Eleonora Blom Storm,* geb. Uitdam 4 dec. 1758, †(aangeg.) Monnickendam 2 sept. 1797, tr. Uitdam 22 okt. 1787 *Cornelis Harmsz,* ged. Hoogemeeden 15 febr. 1742, bode van Waterland te Monnickendam, † aldaar 18 febr. 1825, zn. van *Harm Wybes* en *Willemke Berens* en wedr. van *Jannetje Verhaal.*

Uit dit huwelijk:

1. *Hendrik Christiaan Storm Harmsz,* ged. Monnickendam 3 aug. 1788.
2. *Christina Henrietta Storm,* volgt Vb.
3. *Willemina Juliana Storm,* volgt Vc.
4. *Johan Storm,* volgt V 1.
5. *Trijntje Storm Harms,* geb. Monnickendam 24 febr., ged. aldaar 2 maart 1797.

Vb. *Christina Henrietta Harms,* ged. Monnickendam 11 juli 1790, † in 1813, tr. Monnickendam 17 mei 1812 *Cornelis van Dijk;* hij hertr. 27 febr. 1814 *Greefje Nooy.*

Uit dit huwelijk:

Teuntje van Dijk, geb. Monnickendam 11 april 1813.

Vc. *Willemina Juliana Storm Harmsz,* geb. Monnickendam 2 febr., ged. aldaar 16 febr. 1792, † Monnickendam 7 'dec. 1865, tr. aldaar 31 jan. 1813 *Siebe Attes Visser,* ged. Monnickendam 29 juni 1794, zn. van *Atfe Siebes Visser* en *Trijntje Valkers.*

Uit dit huwelijk:

1. *Atte,* volgt VIc.
2. *Cornelis,* volgt VId.
3. *Hendrik,* volgt VIe.
4. *Jacoba,* volgt VIf.
5. *Siebe Siebes Visser,* geb. Monnickendam 1 juni 1825.
6. *Hermanus Siebes Visser,* ged. Monnickendam 8 april 1829.
7. *Johannes Siebes Visser,* geb. Monnickendam 4 dec. 1829, arbeider.
8. *Trijntje,* volgt VIg.

VIc. *Atte Siebes Visser,* geb. Monnickendam 15 mei 1813, tr. drie maal.
Vier of meer kinderen uit twee huwelijken.

VId. *Cornelis Siebes Visser,* geb. Monnickendam 15 maart 1815, tr. twee maal.
Negen of meer kinderen uit beide huwelijken.

VIe. *Hendrik Siebes Visser,* geb. Monnickendam 19 juli 1817. tr. N.N..
Uit dit huwelijk twee kinderen.

VIf. *Jacoba Siebes Visser,* geb. Monnickendam 17 juni 1820, tr. NN.
Uit dit huwelijk vier kinderen.

VIg. *Trijntje Siebes Visser,* geb. Monnickendam 8 april 1833, tr. aldaar 5 juni 1870 *Adriaan Kwakman,* geb. Monnickendam 7 juni 1837, zn. van *Pieter Kwakman* en *Guurtje Brasem.*

Uit dit huwelijk:

1. *Wilhelmina Juliana Jacoba Cornelia,* volgt VIIg.
2. *Pieter,* volgt VIIk.

VIIg. *Wilhelmina Juliana Jacoba Cornelia Kwakman,* geb. Monnickendam 29 aug. 1871, † aldaar 28 nov. 1948. tr. Monnickendam 2 aug. 1894 *Franciscus Johannes Josephus Punt,* geb. aldaar 6 april 1871, † Amsterdam 22 febr. 1953. zn. van *Jan Punt en Hendrika Trapman.*

Uit dit huwelijk:

1. *Hendrika,* volgt VIIIg.
2. *Trijntje Punt,* geb. Monnickendam 2 jan. 1896, tr. 27 mei 1914 *Cornelis Karmelk.*
3. *Christina Punt,* geb. Monnickendam 21 dec. 1896, † vóór febr. 1905.
4. *Adrianus Punt,* geb. Monnickendam 30 jan. 1898, tr. 26 juni 1924 *Maria Aafje Schipper.*
5. *Geertje Punt,* geb. Monnickendam 11 april 1899, tr. 25 maart 1926 *F. Keizer.*
6. *Wilhelmina Juliana Jacoba Geertruida Punt,* geb. Monnickendam 24 april 1900.
7. *Jan Punt,* geb. Monnickendam 27 juni 1901.
8. *Jan,* volgt VIIIh.
9. *Pieter Punt,* geb. Monnickendam 13 nov. 1903.
10. *Christina Punt,* geb. Monnickendam 11 febr. 1905.
11. *Francisca Punt,* geb. Monnickendam 12 maart 1906, tr. 20 juni 1935 *Johan Frederik Niemöller.*
12. *Simon Punt,* geb. Monnickendam 15 mei 1907, tr. 1 mei 1930 *Greetje de Boer.*
13. *Pieter Punt,* geb. Monnickendam 2 okt. 1908, tr. Purmerend 16 okt. 1937 G. *Stiemer.*
14. *Andries Punt,* geb. Monnickendam 13 mei 1910.
15. *Christina,* volgt VIIIj.
16. *Jansje Punt,* geb. Monnickendam 23 mei 1913, tr. 3 okt. 1935 *Arie Jacob van den Brand.*

VIIIg. *Hendrika Punt,* geb. Monnickendam 8 febr. 1895, tr. *18* okt. 1917 *Huibert Visser.*

Uit dit huwelijk:

1. *Elbert Visser,* geb. 4 aug. 1918.
2. *Wilhelmina Juliana Jacoba Cornelia Visser,* geb. 28 jan. 1920, tr. 16 febr. 1948 *Cornelis Schaap.*

VIIIh. *Jan Punt* geb. Monnickendam 31 aug. 1902, pensionhouder, later machinist bij een houtzagerij, ten slotte

metaaldraaier, † Amsterdam 14 maart 1961, tr. Harderwijk 8 aug. 1928 (echtsch. ingeschr, aldaar 6 maart 1947) *Peferfje Groen,* geb. Harderwijk 28 sept. 1903.

Uit dit huwelijk:

Hendrika Punt, geb. Edam 3 nov. 1930.

VIIIj. *Chrisfina Punf,* geb, Monnickendam 28 okt. 1911, tr. aldaar 21 maart 1935 *Eildert Jager,* geb, Wildervank 4 okt. 1910, kruidenier, † Amsterdam 13 juli 1968, zn. van *Kornelis Jager* en *Kasperdina Haaijer.*

Uit dit huwelijk:

1. *Kornelius Jager,* geb Amsterdam 23 april 1937, tr. Soest 24 juni 1958 *J. van Ginkel.*
2. *Franciscus Johannus Josephus Jager,* geb. Amsterdam 29 febr. 1940, tr. 10 april 1962 *H. H. Lucassen.*
3. *Wilhelmina Chrisfina Jager,* geb. Amsterdam 28 febr. 1947, tr. 7 dec. 1965 *A. Dag.*

VIIIk. *Pieter Kwakman,* geb. Monnickendam 16 april 1873. behanger en stoffeerder, † 's-Gravenhage 31 mei 1947, tr. le Utrecht 13 maart 1896 (door echtsch. ontbonden) *Hendrika Jacoba van der Weert;* tr. 2e Dordrecht 14 febr. 1907 *Neeltje Warnaar,* geb. Puttershoek 20 juni 1872, † 's-Gravenhage 3 febr. 1934.

Uit het eerste huwelijk:

Hendrica Jacoba Piefernella Kwakman, geb. Dordrecht 18 jan. 1902.

V 1. *Johan Sform Harms,* geb. Monnickendam 18 mei, ged. aldaar 25 mei 1794, korporaal bij de landmilitie 1814-1816, † Monnickendam 14 aug. 1866, tr. aldaar 10 aug. 1814 *Anna Catharina Tijssen,* geb, Randerath (Rijnl.) 28 mei 1789, † Rotterdam 10 nov. 1860, dr. van *Dirk Tijssen* en *Pefronella Smifs.*

Uit dit huwelijk:

1. *Johan Dirk,* volgt VI 1.
2. *Cornelis Harms,* geb. Rotterdam 16 april 1820, † aldaar 13 febr. 1821.
3. *Piefernella Warms,* geb. Rotterdam 10 juni 1822, † aldaar 19 nov. 1835.
4. *Cornelis Harms.* geb. Rotterdam 13 jan. 1826, † aldaar 6 febr. 1826.
5. *Cornelis,* volgt VIx.
6. *Jan Sform Harms,* geb. Rotterdam 5 juni 1829, † aldaar 4 febr. 183 1.
7. *Wilhelmina Juliana Harms,* geb. Rotterdam 25 maart 1832, † aldaar 8 dec. 1834.
8. *Elizabefh,* volgt VIoo.

VI 1. *Johan Dirk Harms,* geb. Rotterdam 6 maart 1818, † aldaar 8 juli 1881, tr. Rotterdam 17 juni 1840 *Johanna de Groot,* geb. Delft 17 okt. 1814, † Rotterdam 12 mei 1882.

Uit dit huwelijk:

1. *Johan Dirk Harms,* geb. Rotterdam 6 maart 1841, † aldaar 11 juni 184 1.
2. *Anna Cafharina,* volgt VII 1.
3. *Johan Dirk,* volgt VIIm.
4. *Jan,* volgt VIIn.
5. *Anfhonie,* volgt VIIt.
6. *Cornelis Harms,* geb. Rotterdam 28 nov. 1849, † aldaar 15 sept. 1853.

7. *Hermanna Wilhelmina Gerardina Harms,* geb. Rotterdam 19 dec. 185 1, † aldaar 20 juni 1852.
8. *Herman Willem Harms,* geb. Rotterdam 6 jan. 1853, † aldaar 15 mei 1853.
9. *Willem Herman Harms,* geb. Rotterdam 9 april 1854, † aldaar 6 okt. 1860.
10. *Jacobus Cornelis Harms,* geb. Rotterdam 14 dec. 1856, † aldaar 7 mei 1858.

VII 1. *Anna Catharina Harms,* geb. Rotterdam 14 april 1842, † Amsterdam 23 dec. 1882, tr. Rotterdam 22 sept. 1880 *Gerard Meinderf Korrels,* geb. Amsterdam 4 febr. 1855, † aldaar 20 dec. 1897; hij hertr. *Gerrifje Bieker.*

Uit dit huwelijk:

Gerardus Meinderf Korrels, geb. Amsterdam 15 dec. 1882, † aldaar 26 juli 1883.

VIIm. *Johan Dirk Harms,* geb. Rotterdam 28 dec. 1843, † aldaar 8 mei 1884, tr. Rotterdam 9 mei 1877 *Frederica Jacoba Lindeijer,* geb. aldaar 28 juni 1850, † Rotterdam 4 jan. 1892.

Uit dit huwelijk:

1. *Johan Dirk Harms,* geb. Rotterdam 16 mei 1878, † aldaar 13 aug. 1882.
2. *Maffheus Adrianus Cornelis,* volgt VIIIm.
3. *Johan Lucas Leonard Harms.* geb Rotterdam 14 jan. 1882, † aldaar 1 sept. 1882.

VIIIm. *Maffheus Adrianus Cornelis Harms,* geb. Rotterdam 20 nov. 1879, werkzaam bij Bell Comp. te Antwerpen (1914), daarna te Londen, † waarsch. aldaar, tr. (1e) Utrecht 24 febr. 1902 *Jusfine Maria Carolina Balfoort,* geb. aldaar 26 april 1882, werkster, † Amsterdam 18 juni 1962, dr. van *Dirk Alberfus Balfoort en Johanna Carolina Geerfruida Cock;* (tr. waarsch. 2e te Londen N.N.).

Uit het eerste huwelijk:

1. *Frederika Jacoba,* volgt IXm.
2. *Karel Johannes Gerard.* volgt IXma.
3. *Lucretius Leonardus Harms,* geb. Alkmaar 16 mei 1907, † Amsterdam 25 dec. 1923.
4. *Juliana,* volgt IXmc.

IXm. *Frederika Jacoba Harms,* geb. Utrecht 28 maart 1903, tr. aldaar 15 aug. 1945 *J. Ruyters,* personeelschef, † ?.

Uit dit huwelijk:

Daniella Ruyters, geb. Utrecht 14 mei 1947.

IXma. *Karel Johannes Gerard Harms,* geb. Rotterdam 1 aug. 1905, bedrijfsleider bij een instrumentenfabriek, tr. Utrecht 22 april 1937 *Clasine Cafharine Keereweer,* geb. Rotterdam 2 febr. 1911.

Uit dit huwelijk:

1. *Marijke Elisabefh,* volgt Xma.
2. *Ineke Justine Harms,* geb. Utrecht 20 mei 1940, assistent-bibliothekaresse van de Universiteits-bibliotheek te Utrecht.
3. *Lydia Frederika,* volgt Xmb.

Xma. *Marijke Elisabefh Harms,* geb. Bilthoven 27 aug. 1938, tr. aldaar 18 sept. 1963 Ir. *Abraham Boof,* geb. op Sumatra 12 juli 1938, weg- en waterbouwkundig ingenieur te Bübendorf (Zwits.).

Uit dit huwelijk:

1. *Abraham Boot,* geb. Zürich *30* juni 1965.
2. *Caroline Marijke Boot,* geb. Zürich 3 mei 1967.
3. *Roland Maarten Boot,* geb. Zürich 27 mei 1971. mei 1971.

Xmb. *Lydia Frederika Harms,* geb. Bilthoven 20 april 1946, tr. *Paul Winkler,* geb. Utrecht 2 maart 1946, zn. van *Klaas Christiaan Winkler* en *Johanna Kruyt.*

Uit dit huwelijk:
Mark Christiaan Winkler, geb. De Bilt 25 maart 1973.

IXmc. *Juliana Harms,* geb. Utrecht 18 sept. 1908, tr. 22 nov. 1934 *Machiel Adriaan van Dongen,* geb. Amsterdam 20 april 1907, oud-employé bij de Nederlandse Bank N.V.

Uit dit huwelijk:
Carla, volgt Xmc.

Xmc. *Carla van Dongen,* geb. Amsterdam 10 juni 1935, tr. aldaar 17 juni 1961 *Abraham Asuéris Koolhoven,* geb. in Ned.-Indië 15 juni 1936.

Uit dit huwelijk:
1. *Marcel Koolhoven.*
2. *Troy Machiel Koolhoven.*

VIIn. *Jan Harms,* geb. Rotterdam 20 febr 1846, † aldaar 10 mei 1919, tr. Rotterdam 7 juli 1869 *Neeltje Slieker,* geb. aldaar 3 mei 1848, † Rotterdam 21 maart 1933.

Uit dit huwelijk:
1. *Johan Dirk,* volgt VIIIn.
2. *Arie,* volgt VIIIo.
3. *Johan,* volgt VIIIp.
4. *Dirk Pieter,* volgt VIIIr.
5. *Frederik Jacobus,* volgt VIIIs.

VIIIn. *Johan Dirk Harms,* geb. Rotterdam 16 mei 1870, † Wassenaar 6 aug. 1941, tr. Semarang 31 dec. 1902 *Emma Gottenkieny,* geb. Lahat (Sumatra) 25 okt. 1887, † Rotterdam 3 april 1944, dr. van *Charles Gottenkieny* en *Saida.*

Uit dit huwelijk:
1. *Neeltje Harms,* geb. Semarang 13 nov. 1903. oud-onderwijzeres te Groesbeek.
2. *Johanna Charlotte Harms,* geb. Semarang 10 febr. 1905, tr. Tegal 12 okt. 1937 *Edward Charles Keasberry,* geb. Cheribon 25 febr. 1891, † Tjimahi 2 april 1945,
3. *Emma Frederika Harms,* geb. Semarang 16 maart 1906, tr. Rotterdam 4 mei 1927 *Gerardus Johannes Bendervoet,* geb. aldaar 25 juni 1894, oud-wagenbestuurder bij de Rotterdamse Electrische Tramwegmij.
4. *Johan Dirk,* volgt IXn.

IXn. *Johan Dirk Harms,* geb. Semarang 8 okt. 1916, werktuigk. constructeur bij de Van Doorne's Automobielfabrieken te Eindhoven, tr. 's-Gravenhage 5 aug. 1942 *Elize de Vos,* geb. Soerabaja 31 aug. 1916.
Uit dit huwelijk zeven kinderen.

VIII 0. *Arie Harms, geb.* Rotterdam 4 aug. 1877, kantoorbediende, † Rottendam 1 maart 1940, tr. aldaar 17 juni 1903 *Cornelia Lammers,* geb. Delfshaven 15 aug. 1873,

† Rotterdam 12 aug. 1958, dr. van *Dirk Lammers* en *Johanna van Maanen.*

Uit dit huwelijk:
1. *Jan Harms:* geb. Rotterdam 26 juli 1904, † aldaar 1 juni 1908.
2. *Dirk Hat-ms.* geb. Rotteadam 1 nov. 1905, reclasseringsambtenaar te 's-Gravenhage.
3. *Arie Harms,* geb. Rotterdam 5 mei 1907, inspecteur bij het havenbedrijf, tr. Rotterdam 17 juli 1935 *Martina Cornelisse,* geb. aldaar 6 sept. 1908.
4. *Jan Harms,* geb. Rotterdam 9 sept. 1909, aannemer van timmerwerken te Utrecht, tr. Rotterdam 21 april 1937 *Dirkje Wouterina Smits,* geb. aldaar 21 febr. 1913.

VIII p. *Johan Harms,* geb. Rotterdam 23 juni 1879, † aldaar 30 juni 1921, tr. le Rotterdam 30 nov. 1901 (echtsch. ingeschr. aldaar 13 dec. 1911) *Margaretha Hooijkaas,* geb. Rotterdam 17 april 1882, vertrok met haar tweede echtgenoot naar de Verenigde Staten van Amerika; zij hertr. *H. W. Teschmacher;* tr. 2e Rotterdam 3 juli 1912 *Foliana Maria Wintershoven,* geb. Heusden 13 febr. 1882, † Schiedam 4 april 1961, dr. van *Cornelis Wilhelmus Johannes Wintershoven* en *Anna Cornelia Welters;* zij hertr. Rotterdam 27 maart 1946 *Carolus Hendrikus Arnoldus Nieuvaard,* wedr. van *Berdina Catharina Johanna de Bruin,* daarvoor gesch. echtg. van *Jacobje Bruinewoud.*

Uit het tweede huwelijk:
1. *Johan Cornelis Harms,* geb. Rotterdam 5 dec. 1912, havenarbeider, tr. Rotteadam 24 mei 1939 *Marie van Kooij,* geb. Schiedam 26 jan. 1915.
2. *Johan Dirk Harms,* geb. Rotterdam 21 sept. 1914, winkelbediende, tr. Rotterdam 24 febr. 1954 *Dirkje van Lafenstein,* geb. aldaar 13 juli 1931.
3. *Philippus Harms,* geb. Rotterdam 21 nov. 1915, plaatwerker, tr. Rotterdam 27 aug. 1941 *Barendina Gerarda de Breij,* geb. aldaar 22 aug. 1919.
4. *Arie,* volgt IX p.
5. *Engelina Johanna Harms,* geb. Rotterdam 9 mei 1917, tr. IJsselmonde 8 jan. 1937 *Arie Warnaar,* geb. aldaar 28 april 1914, ketelmaker.
6. *Petrus,* volgt IX q.
7. *Frederik Harms,* geb. Rotterdam 5 april 1921, hoofdagent van politie, tr. Rotterdam 27 aug. 1947 *Gerritje van der Aart,* geb. aldaar 1 sept. 1924.

IX p. *Arie Harms,* geb. Rotterdam 21 nov. 1915, slager, † Rotterdam 24 sept. 1959, tr. aldaar 28 okt. 1942 *Margaretha Cornelia van Leijden,* geb. Rotterdam 24 aug. 1919.

Uit dit huwelijk:
1. *Lena Harms,* geb. Rotterdam 26 febr. 1945.
2. *Johan Chrisfiaan Harms,* geb. Rotterdam 20 sept. 1946.
3. *Teuntje Johanna Harms,* geb. Rotterdam 22 dec. 1949.
4. *Johannes Arie Harms,* geb. Rotterdam 7 aug. 1951.
5. *Frederik Harms,* geb. Rotterdam 8 maart 1954.
6. *Margaretha Cornelia Harms,* geb. Rotterdam 25 mei 1955.
7. *René Harms,* geb. Rotterdam 26 mei 1958.

IX q. *Pefrus Harms,* geb. Rotterdam 31 jan. 1920, vertegenwoordiger te 's-Gravenhage, tr. Utrecht 13 jan. 1943 *Maria Cornelia Morren,* geb. aldaar 27 maant 1922,

Uit dit huwelijk:

1. *Ria Pefronella Magdalena Harms,* geb. 18 nov. 1943.
2. Corry *Foliana Genevieve Harms,* geb. 26 aug. 1945.
3. *Ilonka Cafharine Harms,* geb. 7 jan. 1950.

VIII r. *Dirk Pieter Harms,* geb. Rotterdam 19 maart 1883, controleur bij het havenbedrijf, † Rotterdam 1 nov. 1967, tr. aldaar 5 juli 1905 *Cornelia de Visser,* geb. Kralingen 6 april 1876, † Rotterdam 6 nov. 1956, dr. van *Aarf de Visser* en *Neeltje Lochorsf.*

Uit dit huwelijk:

1. *Neelfje Harms,* geb. Rotterdam 14 mei 1906, tr. aldaar 23 okt. 1929 *Dirk Hendrik van Amen,* geb. Rotterdam 13 juli 1906, bedrijfsleider,
2. *Aarf Harms,* geb. Rotterdam 9 jan. 1909, stratenmaker, tr. Rotterdam 27 juli 1949 *Cornelia Meinfsma,* geb. aldaar 29 okt. 1909, wede. of gesch. echtg. van N.N.
3. *Emma Harms,* geb. Rotterdam 7 mei 1911, † aldaar *18* juli 1946, tr. Rotterdam 6 nov. 1935 *Thomas Hes,* geb. aldaar 12 april 1910, electromonteur; hij hertr. N.N.
4. *Dirk Pieter Harms,* geb. Rotterdam 11 okt. 1914, vertegenwoordiger, tr. Rotterdam 25 okt. 1939 *Maria Agatha Teeuwen.*

VIII s. *Frederik Jacobus Harms,* geb. Rotterdam 6 sept. 1888, kantoorbediende † Amsterdam 13 mei 1964, tr. le Rotterdam 12 nov. 1913 *Elisabefh Wesling,* geb. aldaar 5 dec. 1887, † Rotterdam 22 dec. 1915; tr. Rotterdam 5 nov. 1919 *Amalia Justina Koel,* geb. Amsterdam 1 juni 1889, † aldaar 25 maart 1944, dr. van *Poulus Koel* en *Willempje Deufekom;* tr. 3e Amsterdam 6 dec. 1945 *Piefernella Johanna Schekkerman,* geb. Vinkeveen 15 mei 1898, weduwe of gescheiden echtgenote van N.N. *Kleinhout.*

Uit dit huwelijk:

1. *Neelfje Harms,* geb. Rotterdam 18 aug. 1914, † Noordwijk 10 april 1956.

Uit het tweede huwelijk:

2. *Willy Maria Harms,* geb. Rotterdam 1 dec. 1923.
3. *Jan Wilhelmus,* volgt IX s.

IX s. *Jan Wilhelmus Harms,* geb. Rotterdam 21 aug. 1926, tr. Groot-Ammers 23 febr. 1955 *Emmigje Maaike Hol,* geb. Streefkerk 14 dec. 1930.

Uit dit huwelijk:

1. *Emilia Harms,* geb. Amsterdam 27 nov. 1955.
2. *Hermina Harms,* tweeling met de voorgaande.
3. *Anton Harms,* geb. Amsterdam 27 jan. 1958.

VII t. *Anfhonie Harms,* geb. Rottendam 6 jan. 1848, † Breda 11 febr. 1931, tr. le Rotterdam 26 jan. 1870 *Maartje Johanna van Herwaarden,* geb. Ouderkerk aan den IJssel 1 maart 1841, † Rotterdam 12 jan. 1903; tr. 2e Rotterdam 27 juli 1904 (door echtsch. ontb. 16 april 1920) *Anna Hendrika de Wolf,* geb. Rotterdam 17 febr. 1851, † aldaar 10 jan. 1921.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Johan Dirk Harms,* geb. Rotterdam 29 sept. 1870, † aldaar 6 juli 1872.
2. *Florediena Anfoneffe Harms,* geb. Rotterdam 20 febr. 1872, † abdaar 25 dec. 1872.
3. *Johanna Marfina,* volgt VIII t.
4. *Anfhonie,* volgt VIII u.
5. *Johan Dirk Harms,* geb. Rotterdam 13 sept. 1878, † Breda 8 okt. 1935, tr. Rotterdam 22 jan. 1908 *Elizabefh Georgeffe Lampe,* geb. aldaar 20 aug. 1886, † Rotterdam 13 dec. 1940.
6. *Marfina Eliza Maria,* volgt VIII v.

VIII t. *Johanna Marfina Harms,* geb. Rotterdam 30 nov. 1873, † aldaar 18 juni 1922, tr. Rotterdam 21 maart 1895 *Arnoldus Hendrikus Marfinus van Weezenbeek,* geb. aldaar 1 okt. 1871, † Rotterdam 21 febr. 1942; hij hertr. N.N.

Uit dit huwelijk:

1. *Maria Egberfa Elisabefh,* volgt IX t.
2. *Anfoineffe Johanna Marfina van Weezenbeek,* geb. Rotterdam 29 jan. 1898, † aldaar 26 april 1898.

IX t. *Maria Egberfa Elisabeth van Weezenbeek,* geb. Rotterdam 21 jan 1896, vertrok met haar gezin in 1932 naar Soerabaja, tr. Rotterdam 10 febr. 1921 *Marinus van der Sluijs,* geb. aldaar 7 febr. 1891, officier van gezondheid tot 1946.

Uit dit huwelijk:

1. *Huiberf Arnold van der Sluijs,* geb. Den Helder 18 okt. 1922, † in Letland 22 sept. 1944, begr. in de omgeving van Riga.
2. *Arnold Kees,* volgt X t.

X t. *Arnold Kees van der Sluijs,* geb. Den Helder 7 mei 1927, tr. Veere 26 juli 1957 *Maria Slabber,* geb. Westkapelle 29 jan. 1933.

Uit dit huwelijk:

1. *Kafharina Maria van der Sluijs,* geb. Vlissingen 29 febr. 1960.
2. *Huiberfina Johanna van der Sluijs,* geb. Vlissingen 25 sept. 1962.
3. *Maria Jacoba van der Sluijs,* geb. Vlissingen 10 mei 1965.
4. *Kornelia Arnoldina van der Sluijs,* geb. Vlissingen 1 juni 1968.

VIII u. *Anfhonie Harms,* geb. Rotterdam 21 maart 1876, hoofdbesteller bij de posterijen, † Breda 28 maart 1959, tr. Rotterdam 8 febr. 1899 *Antje Ton,* geb. Edam 19 dec. 1866, † Rotterdam 16 april 1950, dr. van *Jan Ton* en *Geertje de Jong.*

Uit dit huwelijk:

1. *Anfonie Dirk Harms,* geb. 's-Gravenhage 5 nov. 1897, kantoorbediende, tr. Rotterdam 29 nov. 1928 *Elizabefh Wilhelmina van der Torren,* geb. aldaar 14 juni 1889.
2. *Marfina Johanna,* volgt IX u.

IX u. *Martina Johanna Harms,* geb. Rotterdam 7 dec. 1899, tr. aldaar 5 juni 1924 *Gerrif Reudink,* geb. Zwolle 23 febr. 1897, kantoorbediende, † Antwerpen 16 febr. 1969.

Uit dit huwelijk:

1. *Engbert Reudink,* geb. Antwerpen 28 aug. 1930, tr. *Marie Louise Roest,* geb. Merksem 16 mei 1930.
2. *Antoon, volgt X* u.

X u. *Antoon Reudink,* geb. Berchem 13 dec. 1933, tr. *M. P. Laura Kruidenier,* geb. Antwerpen 11 nov. 1931.
Uit dit huwelijk:

1. *Tony Reudink,* geb. *26* mei 1959.
2. *Marfina Reudink,* geb. 3 maart 1962.
3. *Christina Reudink,* geb. 24 nov. 1966.

VIII v. *Marfina Eliza Maria Harms,* geb. Rotterdam 24 febr. 1881, † Breda 3 aug. 1960, tr. Rotterdam 28 juni 1911 *Willem Abraham Bruggemans,* geb. Oegstgeest 9 okt. 1879, kellner, † Breda 5 mei 1965, zn van *Willem Abraham Bruggemans en Antje Kronenburg.*
Uit dit huwelijk:

1. *Wilhelmina Martina,* volgt IX v.
2. *Johanna Marfina,* volgt IX w.
3. *Willem Abraham, volgt* IXwa.

1x v. *Wilhelmina Martina Bruggemans,* geb. Rotterdam 24 okt. 1911, tr. Ginneken 5 sept. 1940 *Franciscus Johannes Waltherus Speekenbrink,* geb. Oosterhout 23 juni 1909, procuratiehouder.
Uit dit huwelijk:

1. *Philip Bernard Willem Marie,* volgt Xv.
2. *Maarfen Maffheus Sfaneslais Speekenbrink,* geb. Breda 15 febr. 1945.
3. *Martine Johanna Marie Thaddea Speekenbrink,* geb. Breda 20 april 1946.
4. *Johanna Cornelia Marie Sophie Speekenbrink,* geb. Breda 26 juni 1948, tr. *Henricus Anthonius Maria Bos,* geb. Rotterdam 2 maart 1948.
5. *Francine Wilhelmina Jacoba Maria Speekenbrink,* geb. Breda 21 nov. 1950.

Xv. *Philip Bernard Willem Marie Speekenbrink,* geb. Breda 15 mei 1943, tr. *Elisabeth Johanna Maria Cafharina Jehee,* geb. Breda 25 dec. 1943.
Uit dit huwelijk:

Philip David Christiaan Speekenbrink, geb. Loenen 28 nov. 1972.

IXw. Johanna *Marfina Bruggemans,* geb. Rotterdam 17 juli 1914, tr. Breda 17 okt. 1942 *Johannes Petrus Brouwer,* geb. aldaar 9 mei 1918, textielhandelaar.
Uit dit 'huwelijk:

1. *Marfine Johanna Maria Brouwer,* geb. Breda 12 jan. 1944.
2. *Johannes Willem Brouwer,* geb. Breda 5 dec. 1946.
3. *Liseffe Maria Brouwer,* geb. Breda 14 juni 1950.

IXwa. *Willem Abraham Bruggemans,* geb. Rotterdam 11 maart 1918, ambtenaar bij de Rijkspolitie te Bruinisse. tr. *Geerfruida Maatje Wijna,* geb. Axel 5 mei 1921.
Uit dit huwelijk:

Martina Janna Bruggemans, geb. Oostburg 23 okt. 1955.

VI x. *Cornelis Harms,* geb. Rotterdam 4 mei 1827, adjudant-onderofficier Mariniers, † Utrecht 10 juni 1886, tr. Vlissingen 20 aug. 1856 *Francisca Dorothea Buhler,* geb. Oosterhout 30 mei 1831, † Amsterdam 11 juli 1901, dr. van *Johan Jacob Buhler* en *Piefernella Brants.*

Uit dit huwelijk:

1. *Jan,* volgt VII x.
2. *Petronella Christina Maria Harms,* geb. Amsterdam 28 sept. 1862, † aldaar 17 mei 1932, tr. le Utrecht 5 mei 1883 *Gijsbet-t de Heer:* tr. 2e Amsterdam 2 nov. 1893 *Johan Schweiger,* geb. aldaar 17 dec. 1853, † Amsterdam 5 jan. 1918.
3. *Johan Jacob,* volgt VII ij.
4. *Antonie,* volgt VII z.
5. *Anna Catharina,* volgt VII ee.
6. *Cornelis Franciscus,* volgt VII hh.

VII x. *Jan Harms,* geb. Vlissingen 11 nov. 1856, onderofficier Mariniers, † Amsterdam 2 april 1909, tr. aldaar 24 maart 1881 *Maria Bernardina Elisabeth Bakker,* geb. Amsterdam 7 mei 1854, † Bloemendaal 29 nov. 1924.

Uit dit huwelijk:

1. *Francisca Dorothea Maria Harms,* geb. Amsterdam 16 aug. 1880, † Bussum 3 jan. 1909, tr. Amsterdam 25 aug. 1908 *Garbrand Hendrik Helmig,* geb. Nieuwer-Amstel 11 nov. 1879, plateelschilder, † Rotterdam 9 febr. 1955, zn. van *Garbrand Helmig* en *Elizabefh Kohage;* hij hertr Amsterdam 27 jan. 1910 *Anna Catharina Wevers.*
2. *Maria Bernardina Elisabeth,* volgt VIIIx.

VIII x. *Maria Bernardina Elisabeth Harms,* geb. Utrecht 13 juli 1892, tr. Amsterdam 28 juni 1916 *Hendrikus Wilhelmus Maria Segers,* geb. Breda 28 dec. 1891, technisch ambtenaar bij de posterijen, † Amsterdam 9 aug. 1968, zn. van *Franciscus Johannes Petrus Segers* en *Adriana Maria de Laat,*

Uit dit huwelijk:

1. *Franciscus Johannes,* volgt IX x.
2. *Maria Bernardina Elisabeth Segers,* geb. Amsterdam 18 nov. 1921.

IX x. *Franciscus Johannes Segers,* geb. Amsterdam 18 juni 1919, tr. Georgenberg (Polen) 10 april 1942 *Martha Jarzombek,* geb. aldaar 20 jan. 1920.

Uit dit huwelijk:

1. *Gisela Ingrid Segers,* geb. Amsterdam 7 april 1943, werkzaam bij de E.E.G. te Brussel.
2. *Henricus Wilhelmus Segers,* geb. Zywiec (Saybusch, Polen) 30 jan. 1945.
3. *Franciscus Johannes Dominik Segers,* geb. Utrecht 30 jan. 1947.
4. *Irene Elisabeth Segers,* geb. Deventer 15 juni 1951.

VII ij. *Johan Jacob Harms,* geb. Amsterdam 15 jan. 1865, kassier, † Amsterdam 26 dec. 1953, tr. le aldaar 11 dec. 1890 *Anna* Maria *Vloetgraven,* geb. Amsterdam 3 febr. 1861, † aldaar 15 sept. 1895; tr. 2e Hilversum 20 mei 1903 *Tannetje van den Broeke,* geb. Veere 26 nov. 1849, † 's-Gravenhage 10 nov. 1923: tr. 3e Kasse126 april 1924 (echtsch. ingeschr. 's-Gravenhage 17 sept. 1937) *Anna Katharina Rudolph,* 'geb. Wehlheiden bij Kassel 30 okt. 1882.

Uit het eerste huwelijk:

Margaretha Harms, geb. Amsterdam 6 juni 189..., † Driebergen in mei 1929.

VII z. *Antonie Harms*, geb. Amsterdam 22 sept. 1867, werkzaam bij de Nederlandsche Spoorwegen te Utrecht, gedelegeerd commissaris bij de Centrale Levensverzekerings Mij. te 's-Gravenhage, lid van de gemeenteraad aldaar, † 's-Gravenhage 24 mei 1937, tr. le Amsterdam 22 aug. 1895 *Anna Catharina Margaretha Donselaar*, geb. aldaar 16 febr. 1866, † Zeist 19 maart 1903; tr, 2e Amsterdam 20 sept. 1904 *Maria Johanna Hendrika Kramer*, geb. aldaar 17 nov. 1883, † 's-Gravenhage 19 sept. 1917, dr. van *Hendricus Carolus Kramer* en *Johanna Maria Kuypers;* tr. 3e 's-Gravenhage 11 sept. 1919 *Hendrika Jacoba de Visser*, geb. Ridderkerk 20 april 1877, † 's-Gravenhage 16 mei 1963, dr. van *Adriaan de Visser* en *Anna van Breugel.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Anna Catharina Cornelia Francisca Antonia Harms.* geb. Utrecht 29 jan. 1897, † Rotterdam 15 juli 1948, tr. 's-Gravenhage 16 april 1930 *Simon Pieter Foortse*, geb. 's-Gravenhage 5 jan. 1904, werkzaam bij de Raad van beroep, bedoeld in de Beroepswet, en het Ambtenarengerecht te Rotterdam, † 's-Gravenhage in aug. 1971; hij hertr. C. *Tantner.*
2. *Cornelis Harms*, geb. Utrecht 14 aug. 1898, † aldaar 19 sept. 1899.

Uit het tweede huwelijk:

3. *Cornelis*, volgt VIII z.
4. *Frits*, volgt VIII aa.
5. *Hendrik Johan Marie*, volgt VIII cc.

VIII z. *Cornelis Harms*, geb. Utrecht 4 april 1905, administratief ambtenaar bij de Shell, tr. (bij volmacht) 's-Gravenhage 14 dec. 1927 *Maria Georgina Louise Besanger*, geb. aldaar 18 juni 1905, dr. van *Simon Besanger* en *Maria Meischke.*

Uit dit huwelijk:

Ronald, volgt IX z.

IX z. Drs. *Ronald Harms*, geb. Curaçao 3 okt. 1932, econ. drs., haofdadministrateur aan het Ministerie van volkshuisvesting en ruimtelijke ordening, tr. Delft 15 nov. 1961 *Maria Adriana van der Hoek*, geb. aldaar 5 juni 1939, dr. van *Pieter Cornelis van der Hoek* en *Maria Margaretha Molenaar.*

Uit dit huwelijk:

1. *Marco Steven Harms*, geb. 's-Gravenhage 13 sept. 1963.
2. *Ilse Margot Harms, geb.* Leidschendam 26 mei 1965.

VIII aa. *Frits Harms*, geb. Utrecht 23 juni 1907, inspecteur bij een levensverzekeringsmij,, tr. 1° (door echtsch. ontb.) *Reina Hermina Mirande*, geb. 's-Gravenhage 2 april 1908 † in Zweden 28 juni 1973, zij hertr. *J. Douwes;* tr. 2e Gdynia (Polen) 10 mei 1972 *Wanda Daniela Lurska*, geb. Warschau 22 febr. 1938, dr. van *Antoni Broniszewski Lurski* en *Jadwiga Klak.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Renée*, volgt IX aa.
2. *Rolf*, volgt IX bb.

IX aa. *Renée Harms*, geb. 's-Gravenhage 15 sept. 1938, tr. aldaar 18 juni 1959 *Bart Blok*, geb. 's-Gravenhage 18 juli 1935, vertegenwoordiger.

Uit dit huwelijk:

1. *Carina Mirella Blok*, geb. 's-Gravenhage 30 juli 1960.
2. *Edgar Elbert Blok*, geb. 's-Gravenhage 24 april 1962.

IX bb. *Rolf Harms*, geb. 's-Gravenhage 5 aug. 1943, afdelingschef van een warenhuis, tr. Bussum 1 aug. 1968 *Wilhelmina Johanna Emma Fokker*, ged. aldaar 17 juni 1939.

Uit dit huwelijk:

Marc Alexander Harms, geb. Voorburg 18 aug. 1970

VIII cc. *Hendrik Johan Marie Harms*, geb. 's-Gravenhage 18 juli 1911, administratief medewerker van een levensverzekeringsmij., tr. Voorschoten 5 maart 1943 *Rina Geveke*, geb. Amsterdam 15 febr. 1915.

Uit dit huwelijk:

1. *Hilde Margaretha*, volgt IX cc.
2. *Rudolf Antonie*, volgt IX dd.

IX cc. *Hilde Margaretha Harms*, geb. Oegstgeest 3 maart 1944, emigreerde met haar gezin in 1968 naar Canada, tr. Voorschoten 1 okt. 1965 *Alwyn Jacobus Geerhard Huigens*, geb. Leiden 17 dec. 1943, technisch tekenaar.

Uit dit huwelijk:

1. *Alwyn Levien Huigens*, geb. Leiden 3 febr. 1966.
2. *Karina Harmina Huigens*, geb. 5 dec. 1967.

IX dd. *Rudolf Antonie Harms*, geb. Voorschoten 27 maart 1945, ambtenaar bij de plantsoenendienst der gemeente Ede, tr. Utrecht 15 nov. 1968 *Carola Adriana Petronella Aardoom*, geb. Deventer 10 maart 1946, dr. van *Teunis Aardoom* en *Johanna Pieternella Bekker.*

Uit dit huwelijk:

1. *Eelco Antonie Harms*, geb. 's-Gravenhage 9 nov. 1969.
2. *Jeroen Martijn Harms*, geb. Ede 11 april 1972.

VII ee. *Anna Catharina Harms*, geb. Amsterdam 20 jan. 1872, † aldaar 15 sept. 1940, tr. Amsterdam 18 febr. 1909 *Pieter Frederik Johannes Willemse*, geb. aldaar 18 juli 1872, † Amsterdam 30 mei 1947, zn. van *Johannes Willemse* en *Pefronella Sophia Jeannette Henriëtte Haan*, wedr. of gesch. echtg. van *Geertruida Machielse;* hij hertr. Amsterdam 5 jan. 1944 *Agnes Maria Antoinetta van Doornewaard.*

Uit dit huwelijk:

Francisca Cornelia, volgt VIII ee.

VIII ee. *Francisca Cornelia Willemse*, geb. Amsterdam 25 maart 1913, actrice (als Cisca Harms) , tr. Amsterdam 12 okt. 1938 *Willem Johannes van Nispen*, geb. 15 april 1907, technisch ambtenaar bij de A.V.R.O.

Uit dit huwelijk:

1. *Johannes Peter*, volgt IX ee.
2. *Annette Jacqueline*, volgt IX ff.
3. *Maria Josephine*, volgt IX gg.

IX ee. *Johannes Peter van Nispen*, geb. Hilversum 8 febr. 1940, tr. *Käthe Louise Henriette Werther*, geb. Amsterdam 26 april 1945.

Uit dit huwelijk:

1. *Petra Francisca van Nispen*, geb. Hilversum 8 sept. 1963,
2. *Karin van Nispen*, geb. 30 mei 1965.

IX ff. *Annetfe Jacqueline van Nispen,* geb. Hilversum 23 maart 1943, tr. aldaar *Gerardus Cletnens Maria de Wit,* geb. Utrecht 23 okt. 1937.

Uit dit huwelijk:

1. *Eric Jan de Wit,* geb. Hilversum 2 juli 1962.
2. *Jeroen de Wit,* geb. 14 febr. 1964.
3. *Jacqueline de Wit,* geb. 12 okt. 1967.

IX gg. *Maria Josephine van Nispen,* geb. Hilversum 12 maart 1945, tr. aldaar 16 juli 1965 *Henk van de Velde,* geb. Hilversum 14 nov. 1943.

Uit dit huwelijk:

1. *Bas van de Velde,* geb. Hilversum 12 dec. 1965.
2. *Annette van de Velde,* geb. 5 sept. 1967.

VII hh. *Cornelis Franciscus Harms,* geb. Amsterdam 24 sept. 1875, procuratiehouder bij een houthandel, † Amsterdam 3 aug. 1957, tr. aldaar 23 aug. 1900 *Margaretha Johanna Idserda, gel;.* Bolsward 13 juni 1877, operazangeres, † Amsterdam 6 dec. 1932, dr. van *Sjoerd Idserda,* koopman,

Uit dit huwelijk:

1. *Franciscus Cornelis, volgt* VIII hh.
2. *Margarefha Johanna,* volgt VIII jj.
3. *Jan Pieter, volgt* VIII 11.

VIII hh. *Franciscus Cornelis Harms,* geb. Amsterdam 6 aug. 1901, belastingconsulent, † Amsterdam 5 sept. 1971, tr. le aldaar 23 okt. 1924 (echtsch. ingeschr. Haarlem 31 dec. 1930) *Cafharina Maria Verkooij,* geb. Haarlem 7 maart 1902; tr. 2e Amsterdam 7 dec. 1938 (echtsch. ingeschr. Amsterdam 18 febr. 1948) *Wanda Lawecki,* geb. Gelsenkirchen (Westfalen) 5 juni 1914; tr. 3e Amsterdam 1 juni 1949 zijn tweede echtgenote.

Uit het tweede huwelijk:

Yvonne Consfance Margarete Harms, geb. Amsterdam 7 jan. 1940, secretaresse.

VIII jj. *Margarefha Johanna Harms,* geb. Amsterdam 21 maart 1903, tr. aldaar 16 juli ... *Cornelis Wilhelmus Ruiter,* geb. Amsterdam 4 dec. 1899, makelaar in koffie.

Uit dit huwelijk:

1. *Alfred Cornelis,* volgt IX *jj.*
2. *Nelly Margarefha, volgt* IX kk.
3. *Paul Rudolf Ruiter,* geb. Amsterdam 28 okt. 1937

IX *jj. Alfred Cornelis Ruiter,* geb. Amsterdam 21 juli 1927, tr. aldaar 4 aug. 1953 (echtsch. ingeschr. Amsterdam 27 maart 1959) *Mirjam Lutz,* geb. Parijs 8 jan. 1932.

Uit dit huwelijk:

Alfred Franciscus Ruiter, geb. Amsterdam 13 jan. 1957.

IX kk. *Nelly Margaretha Ruiter,* geb. Amsterdam 30 okt. 1930, tr. aldaar 15 mei 1948 *Cornelis Matfeus Antonius van Balveren,* geb. Nijmegen 6 juni 1928.

Uit dit huwelijk:

1. *Margaretha Hermine van Balveren,* geb. Amsterdam 22 juni 1948.
2. *Hermine Maria van Balveren,* geb. Amsterdam 18 sept. 1949, † aldaar 30 sept. 1952.
3. *Franciscus Alfred van Balveren,* geb. Amsterdam 27 febr. 1954.
4. *Lamberfus Cornelis van Balveren,* geb. Amsterdam 18 juli 1961,

VIII ll. *Jan Pieter Harms,* geb. Amsterdam 6 jan. 1906, 'boekhouder bij een houthandel, † Naarden 10 aug. 1959, tr. Amsterdam 29 dec. 1932 *Anna Maria Florence Zurhaar,* geb. 's-Gravenhage 5 jan. 1905.

Uit dit huwelijk:

1. *Anita Margaretha Florence,* volgt IX ll.
2. *Robbert Cornelis Karel,* volgt IX mm.
3. *Carel Peter Jan Harms,* geb. Bussum 24 dec. 1939, tr. 26 aug. 1968 *Marie Nicolle Grégoire,* geb. Amsterdam 27 dec. 1947.
4. *Peter Hans Aurelius,* volgt IX nn.
5. *Pamela Josephine Charlotte Harms,* geb. Bussum 9 febr. 1950.

IX ll. *Anita Margaretha Florence Harms,* geb. Bussum 18 april 1935, tr. Naarden 31 mei 1957 *Mechiel Clermonfs,* geb. Harderwijk 10 febr. 1929, inspecteur bij een levensverzekeringsmij.

Uit dit huwelijk:

1. *Roland Michel Jan Clermonfs,* geb. Harderwijk 9 aug. 1958.
2. *Carel Robert Peter Clermonfs,* geb. Harderwijk 12 mei 1961.
3. *Michel Roland Carel Clermonfs,* geb. Harderwijk 21 jan. 1964.

IX mm. *Robbert Cornelis Karel Harms,* geb. Bussum 21 maart 1937, tr. Naarden 21 dec. 1963 *Elizabefh Gerdina Berendina de Kruijf,* geb. Haarlem 26 dec. 1939.

Uit dit huwelijk:

1. *Peter Jan Harms,* geb. Bussum 17 dec. 1964.
2. *Jacqueline Pamela Harms,* geb. Bussum 25 mei 1966.
3. *Vicfor Frank Harms,* geb. Naarden 12 juni 1968.

IX nn. *Peter Hans Aurelius Harms,* geb. Bussum 15 mei 1944, tr. aldaar 16 febr. 1966 *Carla Maria Korfhoff,* geb. Bussum 25 juli 1944.

Uit dit huwelijk:

Michel Peter Harms, geb. Bussum 16 maart 1967.

VI oo. *Elizabeth Harm,* aeb. Rotterdam 29 iuli 1834. † aldaar 24 mei 1895, tr. "Rotterdam 10 febr.' 1858 *Johannes de Radder,* geb. aldaar 6 jan. 1834, † Loosduinen 25 april 1900.

Uit dit huwelijk:

1. *Johanna,* volgt VII oo.
2. *Elizabeth de Radder,* geb. Rotterdam 21 febr. 1860, † aldaar 5 febr. 1879.
3. *Jacoba Cornelia de Radder,* geb. Rotterdam 8 mei 1861, † aldaar 1 juni 1861.
4. *Jacoba Cornelia de Radder,* geb. Rotterdam 8 jan. 1864, † aldaar 5 dec. 1865.
5. *Johanna Cafharina de Radder,* geb. Rotterdam 25 aug. 1865. † aldaar 8 nov. 1865.
6. *Jacoba Cornelia de Radder,* geb. Rotterdam 29 sept. 1866, tr. aldaar 9 dec. 1896 *Hermanus Hubertus Sloesen,* geb. Beesel 7 okt. 1864, sigarenmaker, † Middelharnis 26 aug. 1931, weduwnaar of gescheiden echtgenoot van N.N.

7. *Johannes de Radder,* geb. Rotterdam 11 okt. 1868, † aldaar 27 okt. 1868.
8. *Johanna Cafharina de Radder,* geb. Rotterdam 12 april 1870, † aldaar 21 april 1870.
9. *Anna Cafharina de Radder,* geb. Rotterdam 30 juni 1874, † aldaar 3 juli 1874.

VII oo. *Johanna de Radder,* geb. Rotterdam 9 dec. 1858, † aldaar 15 april 1894, tr. Rotterdam 2 april 1879 *Cornelis Warendorff,* geb. aldaar 25 dec. 1852, † Rotterdam 7 mei 1923.

Uit dit huwelijk:

1. *Neeltje,* volgt VIII oo.
2. *Elizabefh Warendorff,* geb. Rotterdam 9 juni 1880, † aldaar 31 maart 1892.
3. *Cornelia Sophia Frederika Warendorff,* geb. Rotterdam 11 jan. 1882, † aldaar 17 mei 1882.
4. *Jacoba Cornelia Warendorff,* geb. Rotterdam 5 mei 1883, † aldaar 20 juli 1948.
5. *Johanna Warendorff,* geb. Rotterdam 19 nov. 1884, † aldaar 3 nov. 1901.
6. *Johannes Jacobus,* volgt VIII pp.
7. *Anfonia Warendorff,* geb. Rotteadam 16 sept. 1887, † aldaar 25 mei 1888.
8. *Cornelis, volgt* VIII rr.
9. *Anfonie,* volgt VIII ss.

VIII oo. *Neeltje Warendorff,* geb. Rotterdam 9 mei 1879, tr. aldaar 9 sept. 1908 *Nicolaas Johannes Kiljan,* geb. Rotterdam 3 dec. 1876, loodgieter, † Rotterdam 15 maart 1969, zn, van *Jan Kiljan* en *Johanna van Kerssen.*

Uit dit huwelijk:

1. *Jan Kiljan,* geb. Rotterdam 15 mei 1909.
2. *Johanna Maria,* volgt IX oo.

IX oo. *Johanna Maria Kiljan,* geb. Rotterdam 15 mei 1909, † aldaar 13 mei 1969, tr. Rotteadam 25 sept. 1935 *Hendrik Simon de Rooij,* geb. aldaar 20 nov. 1907.

Uit dit huwelijk:

1. *Robert Cornelis,* volgt X oo.
2. *Nico,* volgt X ooa.

X oo. *Robert Cornelis de Rooij,* geb. Rotterdam 24 sept. 1937, tr. *Mimi Voogt,* geb. 15 mei 1940.

Uit dit huwelijk:

1. *Mirjam de Rooij,* geb. Zierikzee 27 sept. 1963.
2. *Manon de Rooij,* geb. Zierikzee 20 mei 1968.

X ooa. *Nico de Rooij,* geb. Rotterdam 12 okt. 1946, tr. Schiedam 6 febr. 1970 *Hannie Denkers,* geb. 26 jan. 1947.

Uit dit huwelijk:

Sven de Rooij, geb. Schiedam 11 jan. 1972

VIII pp. *Johannes Jacobus Warendorff,* geb. Rotterdam 24 juni 1886, wagenreider, † Rotterdam 25 aug. 1941, tr. aldaar 18 dec. 1912 *Maafje Faling,* geb. Elkerzee 1 dec. 1880, † Rotterdam 29 juni 1953, dr. van *Anfhonie Faling* en *Adriana de Jonge.*

Uit dit huwelijk:

1. *Cornelis,* volgt IX pp.
2. *Jacoba,* tweeling met de voorg., volgt IX qq.

IX pp. *Cornelis Warendorff,* geb. Rotterdam 2 febr. 1914, tr. le *Geertje Heemskerk;* tr. 2e *Grefha Stofregen.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Klazien Warendorff,* geb. 1947/1948.
2. *Adriaanfje Warendorff,* geb. 1954/1955.

IX qq. *Jacoba Warendorff,* geb. Rotterdam 2 febr. 1914, tr. *Jo Finke.*

Uit dit huwelijk:

1. *Elisabeth Johanna Jacoba Finke,* geb. 15 sept. 1942.
2. *Irene Finke,* geb. 2 juni 1945.
3. *Robert Finke,* geb. 21 juli 1949,
4. *Yvonne Finke,* geb. 7 april 1951.

VIII rr. *Cornelis Warendorff,* geb. Rotterdam 10 sept. 1889, tr. 1 e aldaar 23 okt. 1912 *Chrisfina de Visser,* geb. Rotterdam 15 mei 1889, † aldaar 1 nov. 1915; tr. 2e Rotterdam 21 sept. 1921 *Anna Verdonk,* geb. aldaar 11 jan. 1892.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Christina Jacomina Warendorff,* geb. Rotterdam 12 maart 1915, † aldaar 25 juni 1943, tr. Rotterdam 5 nov. 1941 *Dirk Tijdeman,* geb. aldaar 8 april 1919.
2. *Cornelis Warendorff.*

Uit het tweede huwelijk:

3. *Gerard Warendorff.*
4. *Annie Warendorff.*

VIII ss. *Anfonie Warendorff,* geb. Rotterdam 29 dec. 1891, veerpontschipper, tr. 17 okt. 1917 *Cornelia Johanna Adriana Groenenberg,* geb. Rotterdam 26 juni 1895.

Uit dit huwelijk:

1. *Berfha,* volgt IX ss.
2. *Hendrikus,* volgt IX tt.

IX ss. *Berfha Warendorff,* geb. 1920/1921, tr, N.N. *Mol.*

Uit dit huwelijk:

1. *Frits Mol,* geb. 1946/1947, student,
2. *Karel Mol,* tr. *Ilona Haaksman.*

IX tt. *Hendrikus Warendorff,* geb. in 1922, tr. *Jacoba Wendrich.*

Uit dit huwelijk:

1. *Anja Warendorff,* geb. in maart 1951.
2. *Rudi Warendorff,* geb. in 1952.

IV uu. *Sophia Willemina Blom Storm,* tr. Monnickendam 27 maant 1796 *Jacob Cornelisz. Harmsz,* ged. aldaar 26 mei 1776, zn. van *Cornelis Harmsz* (sub IVb vermeld) en *Jannefje Verhaal.*

Uit dit huwelijk:

1. *Jannefje Verhaal Harmsz,* geb. Monnickendam 26 dec. 1796, ged. aldaar 5 jan. 1797, begr. Monnickendam 19 april 1798.
2. *Cornelis Harmsz,* ged. Monnickendam 15 nov. 1798.

3. *Christina Harmsz*, ged. Monnickendam 5 febr. 1801.
4. *Jacoba Juliana Harmsz*, ged. Monnickendam 2 mei 1802.

Een van de sub 3 en 4 genoemde kinderen werd begraven te Monnickendam 4 aug. 1802.

B. *Juliana Marchand* barones *von Lilienburg* en *Ulrich Friedrich von Weltzien*, heer van Blexersande, Schönengroden en Gross- und Klein Fischhausen, hadden 12 kinderen, van wie slechts bekend zijn:

1. *Joachimina Juliane Louise*, volgt 11.
2. *Albertine Amalie von Weltzien*, geb. Varel 22 dec. 1714, † Marssel 31 maart 1784, tr. Fischhausen 22 okt. 1741 *Friedrich Albrecht Marchand* baron *von Lilienburg* (in de genealogie IVa).

11. *Joachimina Juliane Louise von Weltzien*, geb. in 1709, voor haar huwelijk hofjuffer van Wilhelmine Marie landgravin van Hessen-Homburg, gravin van Aldenburg, † in 1749, tr. Varel 28 juni 1732 *Thomas Isaac* des H.R. Rijksgraaf *de Larrey*, ged. Wezel 8 jan. 1703, vaandrig in Staatse dienst 11 jan. 1720-14 juni 1729, edelman van Anton graaf van Aldenburg te Varel 1726, gouverneur, maarschalk en regeringsraad van het vorstendom Kniphausen en Varel tot 1744, vervulde een missie voor de Staten-Generaal naar Denemarken in verband met visserijkwesties eind 1740-begin 174 1, maarschalk van de vorst van Oost-Friesland 1744, drossaard van Esens 1745-1748, edelman van de prins van Oranje 1748, minister van de Staten-Generaal in Frankrijk 3 nov. 1748-11 febr. 1751, lid van de commissie voor buitenlandse zaken sedert maart 1751, lid en griffier van de geheime raad van de prinses-gouvernante 1756, geheimsecretaris, geheimraad en requestmeester van haar en van de prins van Oranje 15 sept. 1758-1795, belast met een speciale missie naar Berlijn in verband met het huwelijksaanzoek van de prins van Oranje aan prinses Wilhelmina van Pruissen juni 1767, † 's-Gravenhage 11 dec., begr. Scheveningen (kh. Ter Navolging) 15 dec. 1795, zn, van *Henri* des H.R. Rijksgraaf (14 nov. 1739) *de Larrey*, adjudant van Frederik Willem vorst van Nassau-Siegen tot 1734, kolonel-commandant in het regiment infanterie Van Holstein-Gottorp *10* april 1747, generaal-majoor der infanterie in Staatse dienst 16 mei 1747, en *Barbara van Wylick* [13]).

Uit dit huwelijk:

1. *Wilhelmina Maria* des H.R. Rijksgravin *de Larrey*, geb. Varel 14 mei, ged. aldaar 15 mei 1733, hofdame van de dekanes van Quedlinburg te Brunswijk, daarna (na 1765) van de prinses van Oranje, †'s-Gravenhage (imp.bet. 27) jan. 1794, begr. Scheveningen (kh. Ter Navolging).
2. *Anton* des H.R. Rijksgraaf *de Larrey*, geb. Varel 27 febr., ged. aldaar 28 febr. 1734, kamerheer, legatiesecretaris in Zweden, zaakgelastigde aldaar 21 aug.-4 dec. 1759, daarna waarschijnlijk legatiesecretaris in Frankrijk, extraordinaris envoyé in Spanje 21 mei 1763-20 sept. 1770 en in Pruissen febr. 1771-18 april 1776, alles in Deense dienst, ridder Dannebrogsorde, † Dillenburg 27 febr., begr. aldaar 1 maart 1777.

13) De Ned. Leeuw 1922, kol. 255 en 309; 1923, kol. 3; Hoge Raad van Adel, collectie Snouckaert van Schauburg, inv. nr. 2555.

3. *Charlotta Sophia Henriette de Larrey*, geb. Varel 15 mei. ged. aldaar 17 mei 1735, † Varel 19 mei 1737.
4. *Wilhelm Henrich* des H.R. Rijksgraaf *de Larrey*, geb. Varel 7 okt., ged. aldaar 8 okt. 1739, † Varel in okt. 1741.
5. *Peter Ferdinand Carl* des H.R. Rijksgraaf *de Larrey*, geb. Varel 24 juli, ged. aldaar 30 juli 1741, † Varel in nov. 1741.
6. *Carl Henrich des* H.R. Rijksgraaf *de Larrey*, geb. Varel 3 sept., ged. aldaar 4 sept. 1742, kolonel-commandant in het lste bataljon van het regiment infanterie Erfprins (Oranje-Nassau nr. 3) 8 juli 1779, generaal-majoor der infanterie 10 jan. 1794, kamerheer van de prins van Oranje 1783, luitenant-generaal bij de generale staf 14 jan. 1814, opperhofmeester van de prinses-douairière van Oranje, opperschenker van Koning Willem 1, ridder Militaire Willemsorde 3de klasse 8 juli 1815, † Brussel, k. Laeken, 17 juni 1821, begr. Scheveningen (kh. Ter Navolging).
7. *Carl Edzard*, volgt III.

III. *Carl Edzard* des H.R. Rijksgraaf *de Larrey*, geb. en ged. Varel 19 nov. 1743, edelman van de prins van Oranje, Nassau-Oranjes justitieraad 1769 en opperforstmeester 1775-1782 te Dillenburg, toegevoegd aan zijn vader 31 jan. 1778, opvoeder van de beide prinsen van Oranje 31 aug. 1779, werkelijk geheimraad met zitting in het hofdepartement 1779, viel in ongenade, omdat hij een hofdame bezwangerd had, eervol ontslagen van zijn charges 13 aug. 1782, woonde daarna meestal te Moudon (Zwits.), † 30 jan. 1806 [14]), tr. (ondertr. 's-Gravenhage 25 dec. 17'68) *Frederica Wilhelmina von Schwerin*, geb. in 1734, dame d'honneur van de koningin van Pruissen, later van de prinses van Oranje, † in 1800 [15]).

In 1933 bevond zich op kasteel Ruurlo een pentekening van Baron de Galler (ovaal, 9 × 7 cm.), die als het portret van *Carl Edzard* graaf de *Larrey* geïdentificeerd was; de voorgestelde is echter een man van omstreeks 50 jaar in de kleding van de jaren '20 van de 19de eeuw; het is dus waarschijnlijker dat het een van zijn zonen, bij voorbeeld *Johann Wilhelm Ludwig, voorstelt* (Iconografisch bureau, neg. D 1057).

Uit dit huwelijk:

1. *Frederik Wilhelm* des H.R. Rijksgraaf *de Larrey*, leerling van de Latijnse school te Dillenburg omstr. 1780, jur. student te Marburg 23 april 1787 en te Göttingen 21 okt. 1788 [16]), † aldaar.

14) Volgens Snouckaert van Schauburg, l.c., die ik in deze betrouwbaarder acht dan Wijnaendts van Resandt in De Ned. Leeuw, l.c.

15) Snouckaert van Schauburg noemt haar „gravin"; Nederland's Adelsboek 1915, pag. 73 geeft haar tot vader *Wilhelm Carl Aemil von Schwerin*, jrg. 1943-1948, pag. 263, tot ouders *Friedrich Julius van Schwerin* en *Elisabeth Wilhelmine von Wulffen;* laatstgenoemde is dan volgens Adeliges Taschenbuch 1905, pag. 742 *Friedrich Julius van Schwerin*, heer van Lanzkron, Rehberg, Janow, Neuendorff en Bartow, generaal-majoor in Pruissische dienst 1743 en commandeur van Neisse, ridder in de Jchanniter-orde en de Ordre pour le mérite; Soldatisches Führerturn, herausgeg. von Kurt. von Priesdorff, z.j., nr. 325, dat een uitgebreid artikel aan hem wijdt en zijn kinderen met naam en geboortedatum noemt, vermeldt deze dochter echter niet. *Aemil von Schwerin, jrg.* 1943-1948, pag. 263 ouders *Friedrich*

16) E. Becker, Die Dillenburger Lateinschule in der nassauischen Zeit, Veröffentlichung des Geschichtsvereins Dillenburg, 1939, volgens vriendelijke mededeling van J. Steur, die mij nog enkele gegevens betreffende de De Larrey's verschafte.

2. *Karel August* graaf (22 nov. 1823) de *Larrey*, geb. Dillenburg 24 juli, ged. aldaar 31 juli 1770, luitenant-ter-zee van de Admiraliteit te Amsterdam 14 juli 1787, luitenant-ter-zee der 1 ste klasse 1794-1795, kapitein-ter-zee titulair, vendumeester en raad van politie op Curaçao, † aldaar 13 aug. 1832, tr. *Pieternella Elisabeth Coerman*, † na 1832, dr. van Mr. *Huibert Coerman*, advocaat-fiscaal en lid van de grote raad op Curaçao [17]), en *Florentina Martina Ribbius*.
3. *Johann Wilhelm Ludwig*, volgt IVa.
4. *Louise Martine* (of: *Sophia*) des H.R. Rijksgravin *de Larrey*, geb. Dillenburg 14 sept., ged. aldaar 20 sept. 1773, † waarschijnlijk jong.
5. *Wilhelm Friedrich*, volgt IVb.
6. *Henrich Albrecht* des H.R. Rijksgraaf *de Larrey*, geb. Dillenburg 20 juli, ged. aldaar 29 juli 1777, page van de prins van Oranje, vaandrig in het regiment Erfprins (Oranje-Nassau nr. 3) 15 aug. 1.793, vaandrig in het regiment Hollandse gardes te voet 25 maart 1794, luitenant in Pruissische dienst, † ongehuwd in Zwitserland.
7. *Julie Albertine Wilhelmine* des H.R. Rijksgravin *de Larrey*, geb. 2 maart, ged. 's-Gravenhage 7 maart 1779.
8. *Frederica Sophia Wilhelmina*, volgt IVc.
9. *Wilhelmina* des H.R. Rijksgravin *de Larrey*, tr. N.N. *(von?) Wild*, directeur van Souskuten te Bern.

IVa. *Johann Wilhelm Ludwig* graaf (22 nov. 1823) *de Larrey*, geb. Dillenburg 6 mei, ged. aldaar 17 mei 1772, page van de prins van Oranje, vaandrig-surnumerair in het regiment Erfprins ('Oranje-Nassau nr. 3) in juli 1788, vaandrig in het regiment Hollandse gardes te voet 28 aug. 1788, 2e luitenant (met de rang van kapitein) 20 febr. 1792-16 mei 1795, majoor (met de rang luitenant- kolonel) bij het 16de bataljon infanterie 24 juni 1814-1 dec. 1814, kamerheer van de Souvereine vorst 12 dec. 1814, kapitein der schutterij te 's-Gravenhage 9 april 1815, eerste kamerheer van de prinses-douairière van Oranje 1815-1816, kamerheer van koning Willem 1 (1823), kamerheer-honorair van koning Willem 11, † Genève 12 maart 1848, tr. Bern 18 maart 1809 *Marie de Martines de St. Georges*, geb. Leiden 12 aug 1788, † na 1848, dr. van *Charles de Martines de St. Georges* en *Elisabeth Snijders*.

Uit dit huwelijk:

1. *Henriette Charlotte Amelie* gravin *de Larrey*, geb. Rolle (kant. Vaud) 4 nov. 1811, † Genève 7 aug. 1845.
2. *Mathilde Sophie Wilhelmine* gravin *de Larrey*, geb. Rolle 13 mei 1813, † aldaar 31 aug. 1829.
3. *Guillaume Louis* graaf *de Larrey*, geb. Haarlem 14 juni 1816, 2de luitenant der artillerie Oost-Indisch leger, † Soerabaja 10 dec. 1842.

IVb. *Wilhelm Friedrich* graaf (24 nov. 1823) *de Larrey*, ged. Dillenburg 28 dec. 1775, vaandrig 1793, luitenant en adjudant bij het regiment infanterie no. 26 1801, luitenant, later kapitein in de staf van het regiment dragonders no. 13 1802, majoor daarbij tot 1808, alles in Pruissische dienst, † Lausanne 13 febr. 1844, tr. Mont-sur-Lausanne 6 juli 1808 *Carolina Elisabeth Louise du Val de la Pottrie*, geb. Lausanne 17 dec. 1785, † Pisa 23 jan., begr. Livorno 26 jan. 1830, dr. van *Juste Louis du Val de la Pottrie* en *Louise Susanna de Loys*.

Uit dit huwelijk:

1. *Charles Guillaume Henri Adolph* graaf *de Larrey*, geb. Lausanne 22 aug. 1809, 2de luitenant der cavalerie 25 okt. 1827-18 juni 1829, † Delft 12 sept. 1830.
2. *Lucie* des H. R. Rijksgravin *de Larrey*, † waarschijnlijk jong.

IV c. *Frederica Sophia Wilhelmina* des H.R. Rijksgravin *de Larrey*, geb. Milden in 1784, hofdame van de prinses van Oranje, † 9 febr. 1856, tr. Berlijn 2 dec. 1808 *Johann Ludwig von Wurstemberger*, geb. 25 febr. 1783, opperambtman te Frutigen 1811-1817, lid van de grote raad te Bern 1814, kolonel bij de #generale staf van het Eedgenootschap 1826, trok zich na de revolutie van 1830 uit het openbare leven terug, landbezitter in de Wittikofen, historicus, † Wittikofen bij Bern 15 jan. 1862, zn. van *Johann Ludwig von Wurstemberger*, officier in Piemonteser dienst 1772, landmajoor 1782, lid van de grote raad 1795 en van de kleine raad 1802 van Bern, en *Catharina Susanna Wild*.

Uit het huwelijk [18]):

1. *Sophie von Wurstemberger*, geb. in 1809, tr. in 1855 *Friedrich Dändliker*, † in 1878.
2. *Louise Wilhelmine von Wurstemberger*, geb. in 1818, tr. in 1842 *Beat Rudolf von Sinner*, † in 1880.
3. *Johann Ludwig*, volgt V c.
4. *Rudolf won Wurstemberger*, geb. in 1826, stadforstmeester te Bern, † 19 aug, 1888, tr. in 1859 *Katharina Charlotte Mathilde von Wattenwyl*, geb. in 1836, † in 1865, dr. van *Ludwig Emanuel von Wattenwyl*, lid van het stadsbestuur van Bern 1828-1832, woonde meestal op zijn buitengoed in de Schosshalde bij Bern, en *Charlotte Eleonore Rosalie von Ougsburger*.

V c. *Johann Ludwig von Wurstemberger*, geb. 18 juni 1820, kapitein in Wurtembergse dienst, landbezitter te Wyssloch, † 7 maart 1884, tr. Zürich 1 aug. 1853 *Julia Ida von Bach* [19]), geb. Tingern (Kurland) 20 juli/1 aug. 1823, † 15/27 maart 1897, dr. van *Johann Heinrich* des H.R. Rijksedele (7 febr. 1803) von *Bach*, heer van Poperwahlen, Erwahlen en Tingern, bankier te St. Petersburg, geadmitteerd in de ridderschap van Pilten 22 febr. 1805, en *Ernestine (von Stromburg gen.) von Stromberg*.

Uit dit huwelijk:

1. Dr. *Arnold Rudolf Constantin von Wurstemberger*, geb. 12 nov. 1854, phil. doct., electrotechnicus, † waarsch. Zürich tussen 1905 en 1913.
2. *Helene Henriette Marie von Wurstemberger*, geb. 15 juni 1856.

17) Vorsterman van Oijen, Stam- en Wapenboek, 1, pag. 162.

18) Schweizerisches Geschlechterbuch 1, pag. 677 en IV, pag. 728; Genealogisches Taschenbuch der adeligen Häuser 1890, pag. 556.

19) Briefadeliges Taschenbuch 1935, pag. 24.

Enige aanvullingen en verbeteringen op de genealogie Van der Loeff,

door W. A. VAN RIJN.

(vervolg van LXXXVI, kolom 212).

Het beroep van de in jaargang 1969 van De Nederlandsche Leeeuw, kol. 211, als stamvader genoemde Steven *Lubberfsz.* (I) wordt o.a. vermeld in vier acten, die voor de Weeskamer te Rotterdam werden gepasseerd:

15 sept. 1623: ,,Mathijs Jacobssz brouwersknecht ende *Steeven Lubbertssz* arbeijder aeñ straet zijn gestelt voochden over de twee naegelaten kinderen van *Olivier lubbertsse* bierdraeger daer moeder af is *Trijntge Jacobs dr* Onder den behoorl eedt bij heñl in handen van Weesm gedaen".

15 sept. 1623: ,,Iventaris van alle de goederen in ende wtschulden die *Trijntgen Jacobs dr* met haer overleeden man *Olivier Lubberfssz* metter doot ontruijmt eñ naegelaten zijn Overgelevert ter Weescamer der Stadt Rotterdam bijde voorn *Trijntgen Jacobs dr* present *Mathijs Jacobssz* brouwersknecht en *Steeven lubberfssz* arbeijder op straet als geordineerde voochden over de twee naegelaten weeskinderen van voorn *Olivier lubbertssz* daer moeder af is voorsz *Trijntgen Jacobs dr*".

6 dec. 1628: ,,Franck Dirxssz varende man eñ *Steven lubberfssz* sackedrager zijn geordineert voochden over de naegelaten weeskinderen van Christiaen Janssz daer moeder af is Geerburch gijsberts dr".

30 nov. 1629: ,,Jacob Henrixssz coornmeeter ende *Steven lubbertssz* arbeijder op straet zijn geordineert voochden over de twee naegelaten weeskinderen van Frans cornelissz outschoenmr. daer moeder af is Barbara joriaens dr".

De in de acten genoemde *Olivier Lubberfsz.* huwde te Rotterdam 25 jan. 1615:

,,*Olivier lubbertsz* J.g. van Jngen, *Trinfgen Jacobs* wed. *frans hendricks* w.b. op Delfschevaert".

Volgens de acten van 4 maart 1625 is *Olivier Lubberfsz.* vóór die datum 'overleden, doch uit een acte van 27 april 1622, eveneens voor de Weeskamer verleden, blijkt dat hij op die 'datum nog in leven was:

,,Wouter Jacobssz Leijndraeijer ende *Olivier Lubbrechtssz* bierdraeger zijn gestelt voochden over t'naegelaten weeskint van Cathelina Joris dr daer vader af is Jacob pieterssz arbeijder op straet".

Na het overlijden van *Olivier Lubberfsz.* huwde zijn weduwe op 4 maart 1625 voor de derde maal:

,,*Vranck Diricksoon* Jongesel woon Jnde Crattesteech, met *Trinfgen Jacobs* wede. van 0 *1 i v i e r L u b b e r t s o o n w.* Inde Westwagenstraet".

Olivier Lubberfsz. en *Steven Lubbertsz.* zijn zeer waarschijnlijk broeders geweest, want:

a. Zij werden beiden te Ingen geboren,

b. *Steven Lubbertsz.* was voogd over de twee nagelaten weeskinderen van *Olivier Lubberfsz.*, en

c. het nageslacht van *Olivier Lubberfsz.* werd *Loef, Loeff, Louf en Louff* genaamd.

Indien *Olivier Lubbertsz.* en *Steven Lubbertsz.* inderdaad broeders zijn geweest, wordt het wel twijfelachtig dat *Lubbert Stevens* en *Aelfgen Hendricks,* die 14 mei 1600 te Rotterdam huwden, hun ouders waren.

De gegevens van *Olivier Lubberfsz.* en zijn nageslacht, waarvan de aantekeningen in mijn bezit zijn, laat ik hier volgen.

I. *Olivier Lubbertsz.*, geb. Ingen omstreeks 1590, bierdrager, woonde bij huwelijk op de Delfschevaart, † tussen 27 april 1622 en 15 sept. 1623, tr. Rotterdam 25 jan. 1615 *Trijntgen Jacobsdr.*, weduwe van *Frans Hendricksz.; zij* hertr. Rotterdam 4 maart 1625 *Vranck Dircksz.*, varende man.

Uit dit huwelijk:

1. *Hendrick,* volgt II.
2. een kin d, dat 15 sept. 1623 nog in leven was.

11. *Hendrick Oliviersz. Louff,* geb. Rotterdam omstreeks 1615, ,,sleper op de Meulewerf t'enden de lommerstraet"; volgens een acte, verleden 9 febr. 1644 voor notaris Gerrit van der Hout, werd ,,*Hendrick Olivierssz* sleper inde wandeling genaemt Hendrick buijr", kocht 18 sept. 1.649 een huis en erve gelegen ,,Noortsijde van t'molewerf geñt Pompeñb. t'eijnde lombertstraat", voor *f* 750.-, begr. Rotterdam 9 maart 1674, tr. Rotterdam 30 dec. 1646 *Geertruijt Dircksdr.*, geb. te Rotterdam, dr. van *Dirck Corsz.* en *Sara Jansdr.*

Uit dit huwelijk:

1. *Oolijvijer Hendricksz.*, ged. Rotterdam 8 dec. 1647, begr. Rotterdam 5 juli 1654.
2. *Dirck Hendricksz.*, ged. Rotterdam 21 aug. 1650, begr. Rotterdam 23 juli 1651.
3. *Dirck,* volgt 111.
4. *Neeltge Hendricksdr.*, ged. Rotterdam 23 mei 1655.
5. *Willem Hendricksz.*, ged. Rotterdam 8 sept. 1658.
6. *Maertje Hendricksdr.*, ged. Rotterdam 14 nov. 1660.
7. *Olivier, volgt* IIIbis.

III *Dirck Hendricksz. Louff (Loeff),* ged. Rotterdam 26 nov, 165 1, woonde op de Molenwerf in de Lombardstraat, begr. Rotterdam 22 mei 1689, tr. Bergschenhoek 6 juni 1677 *Jannetje Gillisdr. van den Berg,* geb. te Rotterdam,

Uit dit huwelijk:

1. *Heijndrickie Loeff,* ged. Rotterdam 15 febr. 1680, begr. Rotterdam 10 nov. 1723, tr. Rotterdam 26 sept. 1700 *Pieter Bake,* ged. Rotterdam 8 mei 1672, woonde op de Molenwerf in de Lombardstraat, † na 10 nov. 1723, zn. van *Jacob Simonsz.* en *Maertje (Maria) Fransdr.*
2. *Johannes (Jan) Loeff,* ged. Rotterdam 17 april 1683, volgens een acte verleden voor notaris Jan Swinnas van 17 jan. 1711 ,,Jnden Jaere 1704, voor matroos, met het schip Monster Jñ dienst vande oostjndische compe ter kamer deser stad, Jongman en niet getrouwt sijnde geweest, na oostjndien is gevaeren, eñ aldaer, soo sij deposanten hebben verstaen, deser werelt is comen te overlijden, dat haer deposanten volcomen is bewust, dat den voorñ *Jan dircxsz loeff,* tot sijn eenige erffgenamen heeft nagelaten sijne voorsz. moeder *Jannetje gillisz van den bergh,* voor de eene helfte, ende den voorñ *pieter jacobsz,* getrouwt met de voorsz *Heinderickje dircxsz loeff,* sijne suster voor de andere helft, sonder dat den voorsz *Jan dircxsz Louff* eenige meerdere broeders ofte susters, nogte broeders ofte susters kinderen off kintskinderen, soo van heelen als halven bedden Jn leven heeft nagelaten".
3. *Stijntie Loeff,* ged. Rotterdam 26 jan. 1687, begr. Rotterdam 11 sept. 1688.

IIIbis. Olivier *Loeff (Louf),* ged. Rotterdam 29 maart 1665, borstelmaker, woonde op de Goudseweg op de hoek van de Mannelaan, testeerde met zijn vrouw 12 sept. 1725 voor notaris Jan Swinnas, begr. Rotterdam 11 maart 1730, tr. Rotterdam 13 jan. 1686 *Neeltge Hulstkamp,* ged. Rotterdam 26 sept. 1662, begr. Rotterdam 25 okt. 1731, dr. van *Evert Jansz.* en *Sara Abrahamsdr.*

Uit dit 'huwelijk:

1. *Heijnderick Louff (Loeff),* ged. Rotterdam 3 dec. 1686, woonde op de Goudseweg hoek Mannelaan, testeerde 3 dec. 1721 voor notaris Jacob Bordels, „staende op sijn vertreck omme in q^te^ als soldaet met den scheepe Groenewaert ten dienste vande Oostindische Compagnie ter Camer binnen dese Stad, te varen naer Oostindien", compareerde 18 juli 1724 voor dezelfde notaris, „sijnde hij Compt. met de Jongste retourvloot als Jmpotent Timmerman met 't schip Groenswaert voor d Camer deser Stad uijt Oostjndien gerepatrieert", begr. Rotterdam 30 sept. 1724.
2. *Evert Oliviersz.,* ged. Rotterdam 29 febr. 1688, † Rotterdam in 1704.
3. *Geertruij Oliviersdr.,* ged. Rotterdam 20 nov. 1689 † Rotterdam in 1704.
4. *Abraham Loef (Loeff),* gad. Rotterdam 25 nov. 1691, woonde bij huwelijk in de Oppert, later op de Botersloot, testeerde met zijn broeder Willem 26 dec. 1731 voor notaris Adriaen Schadee, met zijn vrouw 8 sept. 1736 voor notaris Johan van Gesel, begr. Rotterdam 13 juli 1771, tr. Rotterdam 6 mei 1731 *Elisabeth van Parlevliet,* geb. te 's-Gravenhage, testeerde als weduwe *23* sept. 1771 voor notaris Isaack Vroombrouck en 9 jan. 1779 voor notaris Anthony Westerbaan, begr. Rotterdam 15 febr. 1779, dr. van *Krijn* en *Willemina de Goijer.*
5. *Johannes Oliviersz.,* ged. Rotterdam 24 jan. 1694.
6. *Willem Oliviersz.,* ged, Rotterdam 8 jan. 1696.
7. *Willem Oliviersz.,* ged. Rotterdam 4 aug. 1697.
8. *Willem Loef (Loeff),* ged. Rotterdam 2 nov. 1698, testeerde met zijn broeder Abraham 26 dec. 1731 voor notaris Adriaen Schadee, begr. Rotterdam 15 juni 1737.
9. *Saertie Oliviersdr.,* ged. Rotterdam 13 febr. 1701 .
10. *Lot (Lofh) Loeff,* ged. Rotterdam 31 mei 1702, scheepstimmerman in compagnieschap met Pieter Glavimans, woonde „inde Keerbergens of Pontlaen even buijten de Schiedamse Poort", testeerde met zijn eerste vrouw 18 mei 1727 voor notaris Johannes van Lieshout te IJsselmonde, alleen 9 sept. 1759 voor notaris Adriaen Schadee, met zijn tweede vrouw 5 juli 1775 voor dezelfde notaris, † Rotterdam 13 nov, 1779, tr. le Rotterdam 8 mei 1725 *Elsje Busscherf,* ged. Rotterdam (luth.) 30 sept. 1685, dr. van *Hendrik* en *Neeltje Jansdr.,* tr. 2e Rotterdam 9 aug. 1759 (huw. voorw. 1 aug. 1759 voor notaris Adriaen Schadee) *Jannetje van der Pijl,* ged. Almkerk 14 okt. 1707, † Rotterdam 17 april 1786, dr. van *Jan Govertsz.* en *Lijsbefh Jansdr. van Ouwerkerk,* en weduwe van *Coenraad Bloem.*
11. *Isaac Oliviersz.,* ged. Rotterdam 3 aug. 1704.

KORTE MEDEDELINGEN+

De vader van Elisabeth van Cleve, echtgenote van Willem heer van Horne.

Ter aanvulling van de mededelingen van Ir. J. C. Deknatel m.b.t. de 'moeder van *Willem* heer *van Horne,* † in 1343 (zie De Ned. Leeuw LXXXVI, kol. 148/149), kan het volgende worden opgemerkt, zulks aan de hand van afschriften van oorkonden die werden aangetroffen in de archivalia „Grafschaft Horn" op het Vorstelijk Bentheims Archief te Burgsteinfurt [1]).

Volgens Ir, Deknatel zouden *Irmgard van Cleve,* tweede echtgenote van *Gerard I van Horne* en *Elisabefh van Cleve,* tweede echtgenote van *Willem IV van Horne,* zusters zijn geweest, waarbij hij zich beroept op Möller en Von Freytag-Loringhoven.

Irmgard was inderdaad een dochter van *Dirk VII* graaf *van Cleve,* maar dat was niet het geval met *Elisabeth,* In het gewaarmerkte afschrift van een oorkonde van 1338, „des dyngstachs nae halff vasten", die de proost van St. Gereon in Keulen uitreikte aan *Otto van Cleve,* wordt zij met zoveel woorden aangeduid als dochter van *Diederich Loef van Cleve. Otto* bevestigde in deze oorkonde dat hij zijn erfdeel had ontvangen („gescheyden" te zijn) van „Hern *Willemen* Hern *van Horn en van Althena,* en Frauwen *Elisabeth van Cleve* sijner wittelijcken wijve unser lieven Nichten" waarop hij krachtens de scheiding van goederen „van hern *Diederichen Looff van Cleve* onsen 'lieven Brudder die vader was unser Nichten voorscr." recht had. *Willem IV van Horne* was dus niet met een zuster maar met een nicht („cousine") van zijn stiefmoeder gehuwd.

Een in 1672 of daarvoor [2]) vervaardigd „Extract uyt de Genealogie van den Huyse *van Hornes* . . . " [1]) vermeldt dat „*Willem* trouwde voor sijn twede Huysfr. oock int leven van sijnen vaeder Heer *Gerard* voorscr. *Elisabeth van Cleve* Dochter van *Diederich Loelf van Cleve,* Graeff van Hulckenrode en van . . . [3]) ao. 1328 op S. Muberts dach". Dit ware dan ook als huwelijksdatum aan te houden, ook al is de bronvermelding onnauwkeurig, en ook al blijft het onzeker of de schrijver van het „Extract" de huwelijksverbintenis voor ogen had. Hij geeft alleen aan dat „alle t' selve blijckt in de Clevischen en Marckschen archive waer van copie gelickt, de welcke met Churf. Insiegel becrachtiget, en door Adolf Wuesthauss Arch. ondertekent" is.

Dat *Willem IV van Horne* de oudste zoon van *Gerard I* was, bewijst ook het afschrift van een andere oorkonde, uit 1322 „op onser vrouwen dach lichtmis", waarin „*Willem van hoorn* ousten soon heere *Geraer* heer *van hoorn*" een overeenkomst treft met „*Johan* heere van *Arckel* ende sijne porteren van Gorinchem" betreffende de tol van Woudrichem,

Het is heel goed mogelijk dat er zich in het omvangrijk archief te Burgsteinfurt, dat afschriften van 49 oorkonden uit de tijd van 1060-1398 omvat [4]), nog meer gegevens over de oudere generaties van het geslacht *Horne* bevinden [5]).

DR. H. B. VOORT.

1) IV. Rep. G 6, Grafschaft Horn.
2) In margine staat 1672 als jaartal van_ de expeditie.
3) Opengelaten.
4) „Inventare der nichtstaatlichten Archive der Provinz Westfalen, 1, 4, s. 134".
5) De oorkonden zijn niet in het regestenboek van de inventaris opgenomen, „da sie nur ausländische Verhältnisse" betreffen („Inventare 1, 4, S. 134", voetnoot).

Het wapen der gemeente Tholen.

De samenvoeging van alle op het eiland Tholen gelegen gemeenten tot één nieuwe gemeente, die de naam T h o l e n kreeg, bracht uiteraard mee dat in plaats van de van rechtswege vervallen wapens, die door de opgeheven gemeenten waren gevoerd, een nieuw wapen moest worden aangevraagd. Het was duidelijk onmogelijk om de wapens van al de opgeheven gemeenten op één schild samen te brengen, er moest derhalve naar een andere oplossing worden gezocht.

De naam „T h o l e n" is volgens deskundigen op dit gebied vermoedelijk afgeleid van „tol". Bij het stadje Tholen werd n a m e l i j k in de middeleeuwen een (water)tol geheven ten behoeve van de hertog van Brabant. Tholen was daarvoor een bij uitstek geschikt punt omdat het wantij de schippers noopte hier de reis te onderbreken. Voor de inning van de tolgelden had de hertog koggen in gebruik.

Van de stad T h o l e n, eertijds een der stemgerechtigde steden van het gewest Zeeland, zijn tal van zegels uit de middeleeuwen bewaard gebleven. Deze zegels vertonen in de bovenste helft vier klimmende leeuwen, afkomstig van het wapen der graven van ***Holland*** uit het Henegouwse huis en daaronder (en gedeeltelijk er overheen) een onduidelijke figuur, die veelal is geïnterpreteerd als een scheepswrak. Doorgaans werd dit wrak in verband gebracht met de grote stadsbrand van 16 mei 1452, waarbij vijfzesde deel van de plaats verbrandde tezamen met de schepen in de haven.

Het gemeentebestuur overwoog aanvankelijk om een wapen aan te vragen waarin een brandend koggeschip de onderste schildhelft zou moeten vullen, maar van dit voornemen moest worden afgezien omdat er een zegel uit 1416 (en dus daterend van ver vóór de brand) bewaard is gebleven, waarop reeds die wrakachtige figuur is te herkennen in de onderste helft van het schild. Men vroeg nu een wapen aan waarvan de bovenste helft de vier leeuwen zou vertonen en de onderste aan de ene kant een op blauw-witte golven zeilend koggeschip en aan de andere kant het wapen van het geslacht ***Van Borssele.*** Dit laatste uit overweging dat de invloed van deze machtige familie op het eiland genoegzaam groot werd geacht om 'daarmee alle overige gemeenten van het eiland te symboliseren (in de kerk van Sint Maartensdijk bevindt zich nog een graftombe van de in 1422 overleden Floris ***van Borssele).*** Men vroeg voorts de kroon met vijf bladeren op het schild die ook het oude stadswapen van Tholen had gedekt.

De Hoge Raad van Adel ging niet accoord. Men stelde voor de vier leeuwen niet elk een eigen kwartier te geven, maar ze los in het schild te plaatsen, men wilde voorts de Hollandse leeuwen een blauwe tong en blauwe nagels geven en de Henegouwse rode dito, men wilde geen zeilende kogge, maar een niet opgetuigd schip en ook geen golven onder het schip, men stelde voor het wapen ***Van Borssele*** op een schildje aan te brengen dat aan de mast van de kogge kon hangen zodat het net tussen de vier leeuwen zou kunnen komen en eventueel kon men ook akkoord gaan met een zwarte zoom rond het schild met een zilveren 'dwarsbalk (het wapen Van ***Borssele)*** waardoor goed zou uitkomen de gedachte „de stad Tholen binnen de nieuwe gemeente".

Het gemeentebestuur van Tholen trok daarop zijn eerste verzoek van 9 december 1971 in en lanceerde op 19 april 1972 een nieuw adres, waarin binnen de zoëven beschreven zwarte zoom met zilveren dwarsbalk een doorsneden schild zou moeten komen met boven de vlier klimmende leeuwen, elk in een eigen kwartier, maar wèl met afwijkend gekleurde tongen en nagels zoals de Hoge Raad had voorgesteld en onder een zwarte varende kogge met rood zeil en rode wimpels, vrij in het veld en dus met weglating van de blauw-witte golvende banen. Ook hiertegen kwamen weer bezwaren van de Hoge Raad van Adel die zelfs zover ging het gemeentebestuur een tekening van een ander ontwerp toe te zenden, waarin de kogge wéér geen zeil voerde en de leeuwen wéér los in het schild stonden. Deze tekening werd door het gemeentebestuur eenstemmig verworpen en daarmee leek de zaak in een impasse te zijn geraakt. De burgemeester werd toen uitgenodigd ter secretarie van de Hoge Raad van Adel te verschijnen en daar werd hem toen gevraagd aan te tonen, dat een zeilende kogge in meer wapens voorkomt. Als dit bewijs zou kunnen worden geleverd, zou de Hoge Raad gunstig advies kunnen uitbrengen en ook geen bezwaar meer maken tegen de plaatsing der vier leeuwen elk in een eigen kwartier. Uiteraard was dit bewijs niet moeilijk te leveren. In het buitenland komen wapens met zeilende koggeschepen in massa voor, maar ook Nederland kent ze. De pas opgeheven gemeente B l a n k e n h a m voerde er een en in het op 11 november 1969 verleende wapen van het Noordhollandse waterschap „G e e s t m e r a m b a c h t" komt er ook een voor. Na kennisneming van het voorgelegde materiaal zegde de voorzitter van de Hoge Raad van Adel toe te willen bevorderen dat nu een gunstig advies over de aanvraag zou worden uitgebracht. Hiermee leek de verlening van het wapen van Tholen een kwestie van enkele dagen te zullen zijn. Een laatste en hoogst merkwaardige complicatie deed zich toen echter nog voor: de secretarie van het hoge college verklaarde geen kans te zien het wapen, dat nu dus tenslotte de instemming van de Raad had verworven, in tekening te brengen. Als de leeuwen „klimmend", d.i. staande op de achterpoten, zouden moeten worden getekend in een doorsneden schild was #daarvoor te weinig ruimte en het koggeschip zou in een s c h i l d v o e t moeten worden ondergebracht en werd daar dan veel te klein. Het gemeentebestuur hield vast aan een te halver hoogte „doorsneden" schild en wilde beslist geen schild v o e t .

Op 8 februari 1972 berichtte de Hoge Raad toen aan Burgemeester en Wethouders van Tholen dat, na herhaald overleg besloten was gunstig te adviseren inzake de opgetuigde kogge, mits bij normale verhoudingen van het schild de vier leeuwen in het bovenste deel niet teveel in het gedrang zouden komen en dus nog als klimmende leeuwen zouden kunnen worden afgebeeld. Er werd een 'tekening (gevraagd die als voorbeeld zou kunnen dienen. Aan deze wens werd onmiddellijk voldaan, waarna de voorzitter het gemeentebestuur schriftelijk bevestigde dat deze tekening akkoord was bevonden.

Het Koninklijk Besluit is gedateerd 27 maart 1973, No. 21. De officiële beschrijving luidt als volgt:

„Doorsneden; 1 gevierendeeld, a en d in „goud een leeuw van keel, getongd en ge„nageld van azuur, b en c in goud een leeuw „van sabel, getongd en genageld van keel: „II in goud een kogge van sabel met zeil en „wimpels van keel. Een schildzoom van sabel, „beladen met een dwarsbalk van zilver. Het „schild gedekt met een gouden kroon van vijf „bladeren".

MR. G. A. BONTEKOE.

Het wapen der gemeente IJsselham.

Bij de gemeentelijke herindeling van het Land van Vollenhove is een gemeente IJsselham gevormd uit het territoir van de opgeheven gemeenten Blankenham, Kuinre en Oldemarkt, samen met enig gebied van de aangrenzende gemeente Steenwijkerwold.

Combinatie van de vier vervallen gemeentewapens tot één nieuw wapen was niet mogelijk, daar het resultaat dan veel te druk zou zijn geworden. Daarom werd een oplossing gekozen die een gevierendeeld schild vertoont met boven de linkerhand die het oude wapen van Oldemarkt vormde, onder kwam het koggeschip uit het wapen van Blankenham en aan de zijkanten kwamen respectievelijk de zwaan uit het wapen van Kuinre en een ankerkruis uit het wapen van Steenwijkerwold.

De deling in vier kwartieren werd uitgevoerd volgens een schuin kruis, iets wat bij wapens van overheidslichamen tot dusver in Nederland alleen is gedaan bij de wapens der gemeenten Emmen en Wieringermeer, en voor de kleuring van de velden is zwart en rood gekozen, daar alle wapenfiguren er zich goed voor leenden om in goud of zilver te worden opgenomen.

Op het schild kwam als versiering de gebruikelijke kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Het wapen is verleend bij Koninklijk Besluit van 20 maart 1973, no. 33. De officiële beschrijving luidt als volgt:

„Schuin gevierendeeld; I in sabel een linkerhand van goud; 11 in keel een lopende zwaan van zilver, gebekt en gepoot van goud; 111 in keel een geankerd schuinkruis van zilver; IV in sabel een opgetuigd koggeschip van goud. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee parels".

MR. G. A. BONTEKOE.

Het wapen van het waterschap „West-Friesland"

Door samenvoeging van een tiental waterschappen waarvan, technisch gezien, één een wegschap was, is een nieuw groot waterschap gevormd, dat het territoir omvat, dat in de middeleeuwen behoorde tot het Houtwoudingherambacht en het Drechtingherambacht, Van deze beide ambachten zijn verscheidene zegels bewaard gebleven en in de 26ste bundel van „West Frieslands Oud en Nieuw" komt een artikel over deze zegels voor van P. Noordeloos. Op de uitstekende illustraties bij dat artikel is duidelijk te zien dat het Houtwoudingherambacht een kruis op het schild voerde waarvan de armen breed eindigen, terwijl het zegel van Drechterland een zwaard vertoont in verticale stand met de punt naar boven gericht, dat geplaatst is tussen twee rozen Het lag voor de hand om de genoemde figuren in het nieuwe waterschapswapen de voornaamste rol te laten spelen. Daarnaast moest uit het wapen de ligging in West-Friesland zijn af te leiden. Het bestuur stelde er verder prijs op, dat in het wapen iets zou zijn terug te vinden dat wees op de samenvoeging der tien kleinere

lichamen. Uit de ons overgeleverde zegels der beide middeleeuwse ambachten zijn uiteraard de kleuren niet op te maken, zodat die gekozen konden worden, zoals dat esthetisch het meest bevredigend leek.

Op een gedeeld schild werd op een gouden veld het kruis in zwart aangebracht. Dit aan de (heraldisch) rechterzijde, omdat, naar in genoemd artikel van Noordeloos wordt medegedeeld, het Houtwoudingherambacht de dingplaats van heel West-Friesland is geweest, zodat de status van dit ambacht hoger moet worden aangeslagen dan die van Drechterland. Zwaard en rozen werden van zilver genomen, de rozen goud geknopt en gepunt, dit alles op een rood veld. Daarboven kwam op een blauw veld een der gouden leeuwen uit het West-Friese wapen in een golvend schildhoofd, dat „ondersteund" wordt door een in tien blokken verdeelde, zilver en sabel gekleurde streep. Op het schild kwam de gebruikelijke kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Het wapen is vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 28 maart 1973, no. 22. De officiële beschrijving luidt als volgt:

„gedeeld; I in goud een verkort breedarmig „kruis van sabel, 11 in keel een zwaard van „zilver met een gevest van goud, ter weers„zijden vergezeld van een roos van zilver, ge„knopt en gepunt van goud. Een golvend „schildhoofd van azuur met een gaande aan„ziende leeuw van goud en ondersteund door „een van zilver en sabel in tien blokken ver„deelde streep. Het schild gedekt door een „gouden kroon van drie bladeren en twee „paarlen."

MR. G. A. BONTEKOE.

Het wapen van het zuiveringsschap „Veluwe".

Ook het bestuur van het zuiveringsschap „Veluwe" verlangde een eigen wapen te mogen voeren. Het werkgebied van dit schap omvat de gehele Veluwe met uitzondering van de 'gemeente Arnhem.

In het wapen is dit tot uitdrukking gebracht door het schild van goud te nemen als symbool voor het zand. Naar de vier hoeken richten zich golvende blauwe punten als symbool voor het zuivere water dat het schap nastreeft en dat naar alle kanten van de Veluwe afstroomt. Daartussen zijn vier zwarte molenraderen aangebracht: herinnering aan de papiermolens die op de Veluwe eertijds talrijk zijn geweest en die er praktisch de enige industrie hebben gevormd.

Het hartschild vertoont de drie mispelbloemen van de graven van Gelre. Over dat hartschild is nogal wat te doen geweest. In eerste opzet had het bestuur de dubbelstaartige gouden leeuw van het hertogdom Gelre op een blauw hartschild aangevraagd, uit overweging dat het slot Nijenbeek bij Voorst, dat aan de hertogelijke familie heeft 'toebehoord, binnen het territoir van het zuiveringsschap ligt. De Hoge Raad van Adel had daartegen bezwaar omdat de Veluwe niet het gehele voormalige hertogdom Gelre omvat, Er is toen gedacht aan een adelaar (Arnhem of Apeldoorn) op het hartschild maar deze gedachte werd door het bestuur verworpen en men vroeg toen drie mispelbloemen, zoals Gelre voerde toen het nog een graafschap was. De kleuren van dat grafelijke wapen zijn niet met zekerheid bekend, daarom was er vrijheid om een blauw hartschild te vragen met zilve-

ren mispelbloemen met gouden hart en kelkblaadjes. Dat ook het graafschap Gelre groter is geweest dan alleen de Veluwe was een feit waaraan in de gewijzigde aanvraag stilzwijgend voorbij gegaan werd. De Hoge Raad van Adel had aanvankelijk ook tegen deze drie mispelbloemen bezwaar en wilde in plaats van het hartschild een „vijfblad" los in het midden van het schild plaatsen. Abusievelijk noemde het college dit vijfblad „de Gelderse roos". Nadat aan de hand van de studie van Drs. P. J. Mey: „De Gelderse bloem en de Gelderse kronieken" was aangetoond dat de Gelderse bloem ten onrechte wel *eens* Gelderse r o o s wordt genoemd en dat vast staat dat het een m i s p e l b l o e m moet zijn, ging de Hoge Raad tenslotte met het ontwerp akkoord.

Op het schild kwam de gebruikelijke kroon van drie bladeren en twee paarlen, uitsluitend als versiering.

Het Koninklijk Besluit is gedateerd 6 april 1973, no. 14. De officiële beschrijving luidt als volgt:

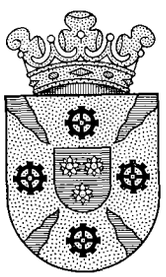

„In goud vier golvende punten van azuur „uitgaande van de schildhoeken, vergezeld „van vier molenraderen van sabel en een hart-„schild van azuur met drie mispelbloemen van „zilver, geknopt en gepunt van goud. Het „schild gedekt met een gouden kroon van drie „bladeren en twee parels.".

MR. G. A. BONTEKOE.

BOEKBESPREKING,

F. S. S i x m a v a n H e e m s t r a , L e P r o b l è m e d e V v r a L i n d a B o k , Etude critique sur la formation de la chronique, suivie de la traduction annotée du premier chapitre — précédé d'une préface de W. Hellinga, Professeur à l'Université d'Amsterdam. Krips Repro N.V., Meppel.

Het Oera Linda-boek heeft al heel wat pennen in beweging gebracht. Toen het in 1867 in de openbaarheid kwam, wekte het sensatie. Het presenteert zich naar de inhoud als een Friese kroniek, waarmee al omstreeks 550 voor Christus een begin werd gemaakt (!). Naar de vorm bleek het bij voortgezet onderzoek een afschrift uit de aanvangsjaren van de negentiende eeuw, hoewel het het merkwaardige runenschrift, waarin de oorspronkelijke kroniek geschreven zou zijn, heeft bewaard. Aanvankelijk voerden voor- en tegenstanders een heftige strijd over de vraag, of de kroniek al dan niet echt zou zijn. Dit probleem is inmiddels in negatieve zin beslist, maar de ware oorsprong is nog altijd niet opgehelderd. *Eelco Verwijs*, archivaris van de provincie Friesland, is er o.a. van verdacht en wordt er nog wel van verdacht de auteur te zijn. Hij zou de wetenschappelijke wereld van zijn dagen met de vervaardiging van het Oera Linda-boek een poets hebben willen bakken. Zeker is dit allerminst. Het auteurschap en de inhoud van het Oera Linda-boek vormen nog steeds een onderwerp van discussie, al staat onomstotelijk vast, dat de kroniekschrijver, die hier aan het woord is, onmogelijk een figuur uit de oertijd kan zijn [1].

1) **A. H.** Huussen Jr. geeft in zijn artikel „Het Oera Lindaboek" opgenomen in „Spiegel Historiael" Jrg. 6.1971, blz. 464-4'71 een overzicht van de inhoud en van de controverses, waartoe het boek aanleiding gaf.

Prof. W. Gs. Hellinga van de Universiteit van Amsterdam heeft de taal van het Oera Linda-boek zo'n vijftien jaar geleden met een groep studenten bestudeerd.

Ons medelid Dr. F. S. Sixma baron van Heemstra, die het boek cultuur-historisch benadert, komt tot de slotsom, dat de ideeën, die aan de kroniek ten grondslag liggen, tegen 1700 in adellijke kringen in Friesland leefden, en meent *Hessel Vegelin* († 1715) als auteur te mogen beschouwen of liever als de man, die — behoudens titel en inleiding — voor de redactie van de hele kroniek verantwoordelijk is. Zou deze hypothese juist zijn, dan mag het Oera-Linda-boek niet als een bewuste vervalsing worden aangemerkt. *Vegelin* moet dan te goeder trouw zijn geweest, zij het ver verwijderd van de wetenschappelijke methoden, die door de geschiedkundigen van onze dagen worden toegepast.

De heer Sixma van Heemstra laat in een tweede hypothese de kroniek van *Hessel Vegelin* overgaan op *Augustinus Lycklama* (1670-1744). Titel en inleiding worden op diens rekening gesteld. Het gebied „Oera Linda" (aan de overzijde van de rivier de Linde) vormt de bakermat van het geslacht *Lycklama*. De kroniek moest aan de glorie van dit geslacht worden aangepast ...

Op de vraag, hoe de familie Over *de Linden* — eigenaar van de kroniek omstreeks 1860 — aan het Oera Linda-boek gekomen is. biedt de auteur in de vorm van een derde hypothese zijn antwoord aan: *Johannes Over de Linden*, boekverkoper te Enkhuizen, moet het boek na de dood van *Augustinus Lycklama* hebben gekocht, Hier verwijst de auteur naar de genealoog W. Tsj. Vleer, die het ontstaan van de geslachtsnaam *Over de Linden* — in 1776 door de boekverkoper voor het eerst 'gevoerd — al eerder met het Oera Linda-boek in verband had gebracht evenals het familiwapen [2].

Bij drie hypothesen blijft het niet. Een vierde tast de integriteit van de rijksarchivaris Mr. *L. Ph. C. van den Bergh* aan. Deze zou de kroniek van de familie Over *de Linden* hebben verduisterd, haar hebben vervangen door de sinds 1860 bekende copie en vervolgens alle verdenking, die tegen het manuscript rees, door zich in stilzwijgen te 'hullen op *Eelco Verwijs* hebben afgewenteld.

Oorspronkelijkheid van visie kan men de heer Sixma van Heemstra niet ontzeggen, maar de vraag dringt zich op, of zijn betoog, hoe interessant het ook is, door de aaneenschakeling van hypothesen niet een te zware wissel op het vertrouwen van de lezer trekt.

M.i. moet de rol van booswicht, op al te losse gronden aan Mr. *L. Ph. C. van den Bergh* (1805-1887) toegekend, met beslistheid worden afgewezen. Als men niet zeker is van zijn zaak, dient men de reputatie van een overledene te ontzien of op zijn minst de uiterste voorzichtigheid in acht te nemen. De onzorgvuldigheid van de auteur doet hier pijnlijk aan. Waarom moet zonder schijn of schaduw van bewijs van Mr. *van den Bergh* worden beweerd, dat deze het in 1865 dank zij de nodige intriges van ambteloos burger tot rijksarchivaris zou hebben gebracht zonder lagere ambtelijke rangen te hebben doorlopen? Het tegendeel staat buiten alle twijfel. Na jaren adjunct-archivaris te zijn geweest, was Mr. *van* den *Bergh* in 1865 de aangewezen persoon om zijn voorganger

2) W. Tsj. Vleer, „Het Oera-Linda Boek en het ontstaan van het geslacht Over de Linden" (1952).

als hoofd van het Rijksarchief op te volgen [3]). In-triges behoefden daar niet aan te pas te komen. En zou *Eelco Verwijs* de ondergeschikte van Mr. van *den Bergh* mogen worden genoemd? Geenszins: als archivaris was de een in dienst van het Rijk, de ander van de provincie Friesland 4).

Kennelijk is de heer Sixma van Heemstra met de figuur van Mr. *L. Ph. C. van den Bergh* en de geschiedenis van het Nederlandse archiefwezen te weinig vertrouwd om er een beeld van te kunnen schetsen, dat de waarheid recht doet.

Dit neemt niet weg, dat een ieder, die in het Oera Linda-boek en al wat ermee samenhangt belangstelt, de raad kan worden gegeven de hier 'besproken verhandeling aan te schaffen. Ze is 'verkrijgbaar bij boekhandel Brinkman, Singel 319, Amstendam voor de prijs van *f* 9.50.

J. Fox.

Roman Freiherr von Procházka, Genealogisches Handbuch erloschener böhmischer Herrenstandsfamilien. Verlag Degener & Co., Inhaber Gerhard Gessner, Neustadt an der Aisch 1973.

In de inleiding van dit 'belangrijke genealogische werk zet de auteur uiteen wie sedert de oudste Herrenstandordnung van 1501 tot de Boheemse Herrenstand gerekend worden. Volgens de Confirmation van 29 mei 1627 waren dit de bisschoppen en de andere geestelijke heren, die „landtäfliche' goederen bezaten, de eigenlijke Herrenstand (inclusief de vorsten en hertogen), de ridderstand, voorzover deze „landtäflig" gevestigd was en het „Inkolat" bezat en ten slotte de koninklijke steden. Verder merkt Von Procházka onder meer op, dat de tot de Herrenstand behorende geslachten in hoge mate onderling trouwden, waardoor deze met de overige bevolkingsgroepen zeer weinig samenhing; parallel hiermee liepen strenge Hausgesetze wat betreft de huwelijkssluitingen.

Het werk bevat meer dan 200 genealogieën en fragment-genealogieën. Ook zijn een aantal kwartierstaten opgenomen van voor de Boheemse geschiedenis belangrijke personen, onder andere die van *Jobst* markgraaf *van Mähren en de Lausitz,* keurvorst *van Brandenburg* en hertog *van Luxemburg* (1351—1411) en zijn broeders. Het is begrijpelijk, dat er om bovengemelde redenen bij de behandelde geslachten dan ook maar weinig banden met Nederland zijn. Door het huwelijk van een dochter van *Franz Gansneb von Tengnagel zum Camp* en *Elisabeth de Brahe (vgl.* 'laatstelijk Dr. W. H. van Seters, Een Boheemse tak van het geslacht Gansneb genaamd Tengnagel tot de Camp in: Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie 1969, pag. 41 sqq.) hebben leden van de geslachten *Böttner von Glückenstein und Felixthal,* de Freiherren *von Kurzbach zu Trachenberg und Militsch,* de ridders *Alsterle von Astfeld,* de Freiherren *von Astfeld und Widrzy,* de graven *von Unwerth,* Freiherren *von Mnischek und Frauenthal,* de graven *von Sylva-Taroucca,* de Freiherren *Schrenk von Notzing und Egmating,* de ridders *von Pusswald,* de Freiherren *Krticzka von Jaden,* de graven *Woracziczky,* Freihernen *von Pabienicz* en de graven *Woracziczky-Bissingen* Nederlandse kwartieren, terwijl ook leden van de grafelijke geslachten *Von Lissau* en *Przichowsky von Przichowicz* tot hun nageslacht behoren.

Als gegevens, die voor Nederland van belang zijn, noteerde ik verder nog:

Francisca Albertine van der Gracht, dochter van *Wilhelm van der Gracht* auf Maelstede en *Isabella van Vlierden,* tr. Kortrijk 7 juli 1618 *Ferdinand* Graf *Basta von Hust,* comte de Mouscron, auf Zulte, Nazareth, Aelbeke, Oosthove, Moorsele, Lefegham, Bisseghem, pandheer van het slot te Tropau, geb. omstr. 1596, † Hainburg in Neder Oostenrijk 29 sept. 1652. De nakomelingen van hun dochter *Alexandrine Francisca,* gehuwd met *Anton d'Esclaibes* auf Coyeghem und Rolencourt namen op grond van het rijksgravendiploma van 4 sept. 1605 — waar de term: posteri et descendentes legitimi utriusque sexus nati etarnaque serie nascituri aanleiding gaf tot de interpretatie, dat ook de afstammelingen in vrouwelijke lijn recht hadden op de titel van rijksgraaf — de titel van graaf aan (deze casus uitvoerig behandeld door Octave le Maire, La situation légale de la noblesse ancienne en Belgique et dans les anciennes provinces belges annexées à la France, Bruxelles, 1970, pag. 340 sqq.). De nakomelingen van de zoon *Nikolaus Ferdinand* waren in de Zuidelijke Nederlanden gevestigd+

Katharina Freiin *Dubsky von Wittenau, geb.* omstr. 1805, † Wenen 2 febr. 1862, tr. omstr. 1827 *Hermann van Aken,* menageriebezitter uit Rotterdam, † Hamburg 17 dec. 1834; zij zijn de stamouders van het geslacht *Van Aken von Quesar.*

Maria Ludovica Gräfin *von Globen,* tr. *20* febr. 1727 *Christian Otto* Graf von *Limburg-Styrum;* hun zoon *Karl Joseph* Graf *von Limburg-Styrum* verkreeg d.d. Wenen 19 apnil 1747 toestemming van de koning van Bohemen naam en wapen van de toen uitgestorven familie *Von Globen* te voeren (Böhmische Saalbiicher (amtliche Kopialbücher der Kgl. böhm. Hofkanzlei), Bd. CXCII, S. 58-63); zijn dochter *Josepha Ludovica* Gräfin *von Styrum-Globen,* tr. *Joseph* Graf *d'Argenteau,* † voor 1801.

Emilia Margaretha Gräfin von *Holland* (sic!) *-Brederode* (, 'dochter van *Jan Wolphard* heer *van Brederode,* Kloetinge, Haaften, Herwijnen, Vianen en Ameide, erfburggraaf van Utrecht, en *Anna* gravin *van Nassau),* tr. le *Albrecht Heinrich* Freiherr *von Slawata,* kolonel in Zweedse dienst, † in verbanning voor 1656; tr. 2e (in 1662 volgens Van Spaen) *Gottlieb Amadeus* Graf *von Windisch-Graetz,* Freiherr *von Waldestein und im Thal,* vicekanselier van het Heilige Roomse Rijk, keizerlijk geheimraad en oppechofmaarschalk, † in 1695, de stamouders van de in 1828 uitgestorven oudste tak der graven *von Windisch-Graetz.*

Johanna Philippine Gräfin *von Dernath,* tr. *Adam* Graf *Hadik von Futak,* waaruit een 'dochter *Gisela* (1823—1890), tr. le *Wilhelm* Freiherr von *Baillou,* tr. 2e *Rudolph Joseph Philipp* Graf von *Stadion- Warthausen und Thannhausen.*

Het *395* bladzijden tellende boek is geïllustreerd met wapentekeningen en afbeeldingen van portretten, het bevat een goede lexicografische index en is keurig uitgevoerd, zoals we van de uitgever gewend zijn.

MR. 0. SCHUTTE.

3) Jhr. Mr. Th. H. F. van Riemsdijk, op zijn beurt als Algemeen Rijksarchivaris de opvolger van Mr. L. Ph. C. van den Bergh, gaat op diens ambtelijke loopbaan in in „Verslagen omtrent 's Rijks' Oude Archieven" X-1887 ('s Gravenhage 1889) blz. 1-2. Prof. Dr. H. Brugmans geeft een levensbeschrijving in „Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek" IV (Leiden 1918) kol. 118-120 met verwijzing naar vroeger verschenen levensberichten.

4) De eerste rijksarchivaris in Friesland werd in 1886 Mr. J. L. Berns. Zie „De Rijksarchieven in Nederland" ('s-Gravenhage 1953) blz. 231.

Cornelis Ch. Goslinga, The Dutch in the Caribbean and on the Wild Coast 1580-1680. Van Gorcum en Comp. N.V., Assen 1971.

Dr. Goslinga, professor aan de Graduate School van de Universiteit van Florida, Gainesville, heeft een samenvatting gegeven van de Nederlandse activiteiten in het Caraïbbische gebied en wel voornamelijk ter zee. Hij zet alle tochten en ondernemingen bij elkaar, maar daar blijft het bij. Diepgaande analyses ontbreken, hetgeen bij de omvang van het materiaal niet zo verwonderlijk is. Achtergronden worden 'dikwijls met wat generaliserende opmerkingen afgedaan, waardoor een te eenvoudig beeld ontstaat van de beschreven situatie.

Enkele punten wil ik lichten uit de aantekeningen die ik bij lezing gemaakt heb. Het doet wonderlijk aan dat de handel op het Noorden geplaatst wordt na die op de Middellandse Zee en de Levant (p. 32). Ook zijn opvatting over de rol van de koopman als een thuiszittende geldschieter (p. 31) is voor de zestiende en 'begin zeventiende eeuw niet aanvaandbaar. De mening van de schrijver, dat een vrije pers, minder belemmerd door winstbejag, een constructieve rol had kunnen spelen bij het leveren van critiek op de handelspolitiek van de grote compagnieën doet vreemd aan gezien de hoeveelheid pamfletten etc., die in die tijd verschijnen konden. Ten slotte vallen in de namen van verschillende 'personen nog wel wat verbeteringen aan te 'brengen. Zo noemt hij de Friese stadhouders Oranjes (p. 68). *Jan van Dorth is* „lord of the manor Horst and Perch (p. 150) *). *Cornelis de Houtman* komt het voorvoegsel „*de*" tekort (p. 51).

De kaarten geven goede hulp bij het lezen van de tekst, evenals de illustraties, die in veel gevallen een gezicht bij de namen leveren.

Hoewel veel critiek op dit boek mogelijk is, geeft het de geïnteresseerde beginneling een boeiende leidraad in de geschiedenis van dit gebied, waarna de lezer zelf verder onderzoek kan ondernemen, De goed uitgevoerde uitgave telt XVI en 647 bladzijden, 15 illustraties, 12 kaarten en is voor de prijs van ƒ 65,— in de handel.

M. E. VAN OPSTALL.

Helmut von Jan, Wappenbuch des Landkreises und der Stadt Kaiserslautern. Otterbach bei Kaiserslautern, 1968.

Het onderhavige boek is verschenen als Band 9 der Schriften zur Geschichte von Stadt und Landkreis Kaiserslautern en telt 203 pagina's. Een overzicht te kunnen geven van de wapens der gemeenten van de in Rijnland-Palts gelegen Kreis Kaiserslautern met hun geschiedenis of verklaring, zoals thans gebeurd is in deze goed verzorgde uitgave, verdient ook buiten de 'grenzen van de Kreis de aandacht. Zoals de schrijver in zijn Geschichtlicher Rückblick zur Siegelkunde schrijft, hadden in de Vorderpfalz de steden reeds in de 14de, vele dorpen in de 15de en 16de eeuw hun eigen zegel, in de Westpfalz daarentegen kwamen die, bijna niet voor. De Kreis Kaiserslautern houdt het midden: van de dorpszegels komen er 3 reeds in de 16de, 6 in de 17de en de overige pas in de 18de eeuw voor. De waperrverlening, die soms de facto een bevestiging was, is in 1842 voor 3 gemeenten geschied en tussen 1922 en 1960 voor de overige, waarvan van de laatste er 53 door de auteur, toen Staatsarchivrat aan het Staatsarchiv Speyer, ontworpen zijn. Alle 71 gemeenten hebben thans een wapen,

Kort en duidelijk geeft de auteur in enige 'hoofdstukken algemene beschouwingen, die voor de gebruiker van het boek van belang zijn. Dan volgen de goed getekende 73 wapens in kleuren met beschrijving en verklaring, gevolgd door de afbeeldingen der bekende zegels.

Bij het doorbladeren van het boek gaat men onwillekeurig vergelijkingen trekken met de Nederlandse overheidsheraldiek. De overheidsheraldiek, een iets jongere zuster van de persoonlijke-, later familieheraldiek, uitte zich het eerst in zegels, bij uitstek gebruikt om documenten, uitgaande van de overheid, te valideren. Meestal vertonen deze zegels symbolen of voorstellingen, die in een later stadium op een schild geplaatst tot wapen geworden zijn. Deze voorstellingen waren eenvoudig, zoals dit bij heraldiek past, en hadden vaak onderling bij veelvuldiger toepassing gemeenschappelijke kenmerken in een bepaalde landstreek: in Kreis Kaiserslautern komen als zodanig de leeuw van de Palts en de vijf kogels uit het wapen van het geslacht Von *Sickingen* voor. Hier kan men de grens tussen familieheraldiek en overheidsheraldiek al niet meer scherp trekken. De vele nieuwe gemeentewapens van Kreis Kaiserslautern sluiten bij deze gevestigde 'traditie aan. Ontwerpers van wapens hebben het wat dit betreft moeilijker dan heraldici, die zich met bestaande wapens bezighouden: de wapenkundige handboeken geven weliswaar in extenso vele reeds gebruikte mogelijkheden (pelswerken, bijzondere wapenfiguren enz.), waarvan de minst voorkomende soms naar de vervalperiode van de heraldiek verwezen moeten worden of die slechts van locaal belang zijn: de Friese adelaar, het rad van Heusden, de molenijzers in Brabant en allerlei breuken voor jongere zonen in Engeland, die men niet zonder meer zou willen gaan gebruiken in andere streken. Ook maken deze handboeken geen onderscheid tussen overheids- en familie-heraldiek. Een persoon en als uitvloeisel daarvan zijn familie zal door zijn wapen zijn afkomst tonen, eventueel ook uit de vrouwelijke lijn, en zijn bezittingen. Bij een overheidswapen zal juist de nadruk liggen op de centrale bevoegdheid van een bestuurlijk college over een bepaalde gemeenschap of gebied. Wordt bij een familie- of persoonlijk wapen dus juist de nadruk gelegd vanuit de persoon op zijn verschillende aspecten (afkomst, bezit), bij een overheidswapen krijgt juist deze bundelende eenheid van individuen of grond het accent. In elk oud „gemeente"-wapen zal men 'deze eenheid dan ook terugvinden. Dat men later, vanwege historische banden, bij samenvoeging van gemeenten deze eenheid voldoende gerepresenteerd achtte door het opnemen van de wapens van de samenstellende delen in het nieuwe wapen, is iets waaraan soms niet te ontkomen zal zijn, maar principiëel juist is het daarom nog niet. Wanneer een dergelijke samenvoeging dan ook niet heeft plaatsgehad, zoals meestal bij waterschappen, is er geen reden deze eenheid te versluieren.

Gedeelde, doorsneden en gevierendeelde wapens veronderstellen een voormalige pluraliteit, die in het laatste geval juist niet bestaan heeft. Hier in Nederland is jammer genoeg een ontwikkeling op gang gekomen, waarbij publiekrechtelijke lichamen vaak wapens aanvragen, die te gecompliceerd zijn of teveel buitenlandse elementen bevatten.

Reeds in 1970 tijdens het symposium van het Centraal Bureau voor Genealogie te Scheveningen is hierop door verschillende deskundige heraldici gewezen. Kreis Kaiserslantern heeft een heraldische ontwerper gevonden, die deze klippen wist te omzeilen.

MR. 0. SCHUTTE.

*) Vgl. W. J. d'Ablaing van Giessenburg „Bannerheeren en Ridderschap van Zutphen ." ('s-Gravenhage 1877), Tweede of Geslachtkundig gedeelte, blz 64.

Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften.

Deutsches Geschlechterbuch, dl. 159.

In de 19de „Hessenband" (= 2de „Schwälmer Band") zijn genealogieën van 9 geslachten gepubliceerd. Een dezer genealogieën betreft die van de uit Mengsberg afkomstige familie *Gömpel*, die van de ± 1520 geb. *Henne Gompel/Gumpel* afstamt. De nakomelingen van laatstgenoemde dragen de namen *Gömpel, Gümpel, Gimbel* en *Gimpel*. De Ned. tak *Cimbel* stamt van de in Treysa 1772 geb. en in Amsterdam voor 1844 overl. *Daniel Gimpel* (die zich in Ned. *Gimbel* noemt), getr. met *Gerrifje Roelofs* uit Meppel. In deze tak allianties *Van Dam* (Utr.), *Harmsen* (Amsterdam), *Lammers, Mayer* (Amsterdam), *Melchers* (Amsterdam), *Niehaus* (Amsterdam) en *Wapenaar* (Hillegersberg/Rotterdam). Een artikel over „Willingshausen —das hessische Malendorf" door H. Rübeling gaat aan het genealogische gedeelte vooraf.

Genealogisches Handbuch der Adeligen Häuser. Limburg a.d. Lahn, 1972. Ad. Häuser B dl. X.

Het 565 pg. tellende 52ste deel van de serie GHdA geeft het genealogisch overzicht — hoofdzakelijk „état présent" — van 81 geslachten; 9 dezer geslachten zijn voor de eerste maal opgenomen. Behalve het bekende voorwerk en een persoonsregister bevat het tevens de kwartierstaat (64 kw. volledig) van de kinderen van het echtpaar *Von Mifschke-Collande* x (1939) *Von Schnurbein*. Verder treft men er allianties met leden van de volgende geslachten in aan: *Bake (ex* matre *Wenfholf), Benfinck-Schoonhefen, Von dem Borne* (Betr. dr. van X, 1 in „Ned. Adelsboek," 1940, 423), *Van den Bosch* (ex matre *Goemans), Bouma, Van den Broek* (van Berbice) , *Von Daehne* (praed. Jkvr. niet vermeld; zie „Ned. Adelsboek," 1941, 164 sub. IV, 1), *Dezenfjé* (ex matre *Delfgou*), *Gerritsen (ex* matre *Lenshoek), Henckel (ex* matre *Van den Heuvell*), *Hordijk, Van Koetsveld* (ex matre *Van den Tempel), Kraal* (ex matre *Schoneville), Van Taack Tra Kranen* (is aanv. op „Ned. Patr.," 1912, 236, sub VIII, 3), *Manting, De Marez Oyens (ex* matre *Den Tex Bondt), Mauve gen. won Schmidf, Rom (ex* matre *Van Gennep), Schoenmakers, Sonius (ex* matre *Vogel), Stevels* en *Visser (ex* matre *De Baat*).

De Middelaar tussen de genealogische navorsers, nov 1972

Les 16 quartiers de *Carlo Bronne*. Met kw. 10 en 20 *De Jaer* resp. geb. Soerabaia en off. in N.O.I., kw. 21: *Baffeke*, geb. in Nijmegen. — W. Steeghers, de familie *De Hulsters*. Met alliantie (1856) *Van Waesberghe*. — M. Lang, Les registres paroissiaux protestants des cantons d'Est.

Le Parchemin, sept.-okt. 1972.

L. Coune, F. Collon, Inscriptions funéraires du Brabant. Onder nr. 98 (Longueville) een grafzerk met wapen van de familie *A Goes* = nageslacht van *Damiens a Goes*.

Le Parchemin, nov.-dec. 1972.

L. Coune, F. Collon, Inscriptions funéraires du Brabant: Epitaphier du canton de Jodoigne. (Slot.) Onder nr. 134 wordt vermeld: *Jamin*.

Vlaamse Stam, jrg. VIII (1972), afl. 9.

G. E. Op 't Hof, Vlamingen in Zeeland. (Vervolg.) Noemt *Lodder* en *Monchie*. — A. Vanmarcke, Geboorten uit het doopboek van de Geref. kerk te Menen. Op de lijst (lste kwart 18de eeuw) de namen *Van Ameronge, Cambier, Croll, Dom, Dünnewalt, Van Enschede, Hompesch, De Hoog, Van Offenberg, Pronk, Prouning, Romswinkel, Ros. Six, Van Sprong en Verbiesf.* — Ch. van Leuven, Het geslacht *Vendelmans. Joannes F. Vendelmans* (IIIb) was getr. met *Cornelia Buijs,* ged. Amsterdam 12. XII. 1764 als dr. van *Jacobus* en *Johanna Meyling.*

Vlaamse Stam, jrg. VIII (1972), afl. 10.

F. Lemmens, Repertorium van XIXde-eeuwse bidprentjesportretten. (Vervolg.) Noemt o.a. *M. C. A.* barones *van Zuylen van Nyevelf* geb. *d'Hanins de Moerkerke ef de Warnave.* — Ch. van Leuven, Het geslacht *Vendelmans*. Uit de oudste drie zoons van het echtpaar *Julianus Vendelmans* (hij is een nat. zoon) x (1892) *Maria Lucia van der Vloedf* stammen takken in Lith (N.-Br.) met huwelijken *Jilesen, Romeijnders* en *Van Uden. De* kinderen uit het huwelijk (1904) van *J. A. H. Vendelmans - M. M. Versfraefen* hebben langs moederszijde kwartieren *Coriez (Corjé)* te Roosendaal NL en Weltevreden en *Maas* te Oudenbosch NL. — In de rubriek „Vraag en antwoord" vragen over geslachten *Van Dun* (Oirschot N.-Br.), *Sparnaaij* (in 1573 in Gouda, geboortig van Brussel) en *Versfichelen* (geb. St.-Jan Steen NL.) en een uitvoerig antwoord *Standaar* (Amersfoort, B.o.Z.) met o.a. allianties *Ebbenhorsf, De Rodf* en *Sfevels.*

Jahrbuch des Heimatvereins der Grafschaft Bentheim, 1973.

J. Belonje, De Colendoorn had leenen in Bentheim. — E. Kühle, Professor Dr. *Hendrik Blink* 1852— 1931. Dr. Blink stamt af van *Jan Blenke* (overgrootvader) uit Wilsum, die zich in 1790 in De Wijk (Dr.) heeft gevestigd en in 1793 met *Geertje Brilleman* uit De Wijk is getrouwd. Hun zoon *Hendrik Blink tr. 1822 Geesje Bouwer* uit Staphorst. Oudste zoon uit dit huwelijk: *Jan Blink* tr. 1851 *Klaasje Wesfenbrink* uit De Wijk. Zij zijn de ouders van Dr. *H. Blink,* die in 1887 met *Aleida Lubberink* (geb. 1855) is getrouwd. Het geslacht *Lubberink* stamt uit Emlichheim. — H. Kip, Aus der Geschichte des Dorfes Lage. — R. Marggraf, Wandfliesen des 18. Jahrhunderts mit biblischen Motiven in Höcklenkamp. Met verscheidene afbn. van Ned. wandtegels. — E. Woide, Fliesen mit Schiffsdarstellungen im Herrenhaus in Lage. — E. Woide, H. Borggreve, Uhren aus vorigen Jahrhunderten in der Grafschaft Bentheim. — E. Kühle, Bimolten. — P. Veddeler, Das Testament des Grafen *Arnold von Benfheim* vom Jahre 1591. — G. Bramer, Über die Geschichte der Sandsteinfiguren „Hoon und Vos" in Gildehaus. Schrijver geeft rond het ontstaan (19de eeuw) van de dierenfiguren — in Gildehaus bekend als „Van 't Höönken un 't Vösken" — een genealogisch overzicht van de Gildehäuser geslachten *Hoon* en *Vos*. Eerstgenoemde familie vangt aan met *Berend Hoon,* getr. 1714 met *Gerfrud Hoedemaker*. Met allianties *Buefers (ex* matre *Hissink)* uit Deventer, *Pohlmann (ex* matre *Gouldschaal*) en *Sligfenhorsf*. Stamvader van het geslacht *Vos* is de in 1709 in Gildehaus overl. *Alberf Vos*. Met alliantie *Krabbe. Agnefa Vos (1826-1929* Heerlen) was getr. met *H. H. Meyeringh.* De jongste 'dochter uit dit huwelijk *Bernhardine H. Meyeringh (1892* geb.) tr. 1923 met *Maurifz Adamus Maffern,* geb. Amsterdam 1881, overl. Zutphen 1952. Uit dit huwelijk 2 kinderen: een zoon getr. met *Thea van Til* uit Amstelveen en dochter getr. met *Jan Groen* uit Amsterdam. — H. Voort, Der Flecken Bentheim und seine Privilegien. — H. Voort, Eine

Häuserliste des Fleckens Bentheim aus dem Jahre 1658. Op de lijst van huiseigenaren o.a. de namen *Bavinck, Beverforde, Leyendecker, Lohoff, Met [e] lerkamp, Muntz, Nibbrich, Palthe, Schlichtenhorst, Schutte, Stoltenkamp, Thesinck* en *Vosdingius.*

Hessische Familienkunde, bd. XI (1972), afl. 3.

In „Das Stammbuch des *Ernst Welcker*" gepubliceerd door 0. Cramer komt voor: *Wilh. van der Hoop,* stud. jur. Giessen 7-3-1817.

Mitteilungen der Westdeutschen Gesellschaft f. Familienkunde, jrg. LX (1972), afl. 8.

G. Thiemann, Ahnenliste *Heinrich Heine.* Met kw. (15) *Van Bueren* uit Nijmegen of Arnhem. — E. Bönneken, Röntgen-Nachkommen in Siidafrika entdeckt. Betreft de thans in Zuid-Afrika levende nakomelingen van de beroemde Neuwieder „Kunstmöbelschreiner" *Abraham* en *David Röntgen.* Verwantschap met het geslacht, waartoe de bekende Prof. Dr. W. C. Röntgen hoort, is niet vastgesteld geworden. De Neuwieder familie is in Duitsland sedert geruime tijd in mannelijke lijn uitgestorven. — In Memoriam Dr. *Herbert Spruth.* De cok buiten zijn geboorte-land bekende genealoog was o.a. oprichter (1955) van de „Zentralstelle f. internationale Hausmarkenforschung." — In de rubriek „Aus dem Kreis der Mitglieder" wordt de 80ste verjaardag van de penningmeester van de WGfF: Dr. *Erich Knitterscheid,* die de schilder *Michiel van Miereveld* (156721641) tot een van zijn voorouders kan rekenen, gememoreerd.

Héraldique et Généalogique, jrg. IV (1972), nr. 4.

J. Ameil, Relevé par département des registres de l'état-civil français. — P. A. Borel, Généalogie *Nautonier* (Languedoc).

Familia, jrg. IX (1972), afl. 3.

M. Potgieter, Genealogiese bronne ná 1795 in die Kaapse argiefbewaarplek. — J. A. Heese, Kwartierstaat van . . . *H. A. Fagan.* Met kw. *Van der Kolff* (Woudrichem) en *Rogiers.* — J. Louw, Die tweede en derde geslagte van die *Louw*-stamregister. Met aanverwanten *Van Brakel* ('s-Hertogenbosch) , *Gildenhuijsen* (Leiden), *Groot* (Hoorn), *Van der Schelde* (Medemblik), *Wendels* (Amsterdam), *Weijman* (Utr.) , *Witmont* (Amsterdam) en *Van Zijl* (Haarlem, Delft). — A. S. Malherbe, Ou bagrafplaas: Kerkstraat-Wes, Pretoria. Geeft een overzicht van de nog aanwezige grafregisters.

THA. J. VAN ALFF.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Ambten (LXXXI 352; LXXII 28). *Anna Christina Ambten* was vermoedelijk een dochter van de predikant te Weerselo Ds. *Johannes Bernhardus Ambten.* Haar doopinschrijving is niet te vinden, aangezien het eerste doopboek van Weerselo pas in 1791 aanvangt.

Het overlijdensregister van de geref. gemeente te Gildehaus vermeldt:

1. 1804 — „Der Wohlehrw. Herr *Johannes Bernhardus Ambten,* Prediger zu Weerselo in Overijssel, Sohn von weil. *Alexander Jacob Ambten.* Predigers der Gemeine zu Gildehaus, starb d. 29 Oct. alt. 86 J., begr. d. 2 Nov. Durch Alter u. Schwachheit genöttiget seinen Predigtdienst niederzulegen, war er 1797 von seiner Gemeine Classis und hohen Obrigkeit mit Beybehaltung seiner Wiirde u. des grössten Theils seiner Besoldung zum Emeritus Prediger erkläret und lebte seit einem Jahre bey seinem Schwiegersohn *Henrich Stuerman* hieselbst."
11. 1788 — „Am 30 März: *Maria Ambten,* Ehefrau *Jan Henr. Stuerman,* als 41 Jahre".

Johannes Bernhardus Ambten werd cp 16 juli 1719 te Gildehaus gedoopt als oudste kind van *Alexander Jacob Ambten* en *Ursula Margarita ter Horst* (gehuwd in juni 1718).

Hun tweede kind, *Anna Christina Ambten,* ged. 16 dec. *1721,* † *16* dec. 1812. tr. 12 febr. 1758 de koopman *Berend Bauer* (1731-1791).

Het derde kind, *Rebecca Sophie,* werd op 24 okt. 1723 gedoopt.

Bovendien treft men de naam nog aan in de volgende bronnen:

„Duisburger Konsistorialakten" deel 1 (1635 — 1660) (Verlag Degener und Co., Neustadt/Aisch):

blz. 49: . . . nach Aufweisung ihrer Zeugnis zu Gliedern dieser Gemeinde aufgenomen ... *Henrick Ampten,* Scribent des Herrn Secretarii.

noot 73: *Heinrich Ampten* wird mit Ratsbeschluss vom 22.10.1643 zum Praezeptor Quintae des Duisburger Gymnasium angenomen.

blz. 193: (catalogus eorum qui in Album Ecclesiae Duisbergensi ascripti sunt, inde ab anno 1673).

. . . *Henrick Ambten,* per attestatione von Dinslaeken zur Communion uffgenomen (praevio examine) — 16.4.1642.

„Duisburger Konsistorialakten" deel 11 („Protokolle des Presbyteriums 1660-1689"):

blz. 31: 1662 November 15 (Mittwoch): „... Die Pfälzische Ehegerichts-Ordnung, welche der Herr Rentmeister *Keller* durch *Henricum Ambten* hat abschreiben lassen, ist dem Consistorio eingereichet worden."

blz. 51: 1664 Dezember 18 (Donnerstag): „... Bekandtnis haben abgelegt: ... *Catharina Ampten.*"

blz. 104: 1672 Februar 17 (Mittwoch) : wederom vermelding van *Henricus Ambten* als „Kirchmeister".

blz. 111: 1672 Dezember 21 (Mittwoch) „... Bekenntnis abgelegt: .. *Tohannes Bernhardus Ambten.*"

blz. 123: 1674 März 21 (Mittwoch in der Karwoche) : „ . . . Glaubensbekenntnis abgelegt: ... *Magdalena Ambten . Arnoldus Ambten ...*"

blz. 155: 1680 April 17 (Mittwoch in der Karwoche) : „Neue Kommunikanten ... *Margaretha Ampten ...*"

blz. 173: 1683 April (Mittwoch in der Karwoche) : „*Arnold Ambten* wird wegen gefiihrter ärgerlicher Reden und Wandels vom Tisch des Herrn abgemahnet werden mussen."

Matrikel Duisburg:

1-10-1672 *Joannes Bernhardus Ambten.*

29-9-1729 Friedr. N. Ambten, Limburgensis, S.S. Theol. Studios us.

Gildehaus. DR. H. B. VOORT

Backer-van Ans(s)um-de Meester. Gevraagd aanvullende gegevens en de voorouders van: *Balthazar Backer* (volgens een aantekening van zijn kleinzoon geboren Lingen (Meijerij van Den Bosch) 4 juni 1719, zn. van *Willem Backer* en *Maria N.),* „clercq ter Griffie van den Rade van Zijne Doorluchtige Hoogheid den Heere Prince van Oranje en Nassau" 1772, † 's-Gravenhage 3 sept. begr. aldaar (Nieuwe Kerk) 9 sept. 1787 (oud 68 jaren), tr, (als j.m. van Oosterbeers) Willemstad 21 april 1756 *Sophia Cuinira van Anssum,* geb. Willemstad 8 sept. 1731, † 's-Gravenhage 7 dec. 1810, dr. van *Theodorus van Ansum* (commies van 's Lands Magazijn te Willemstad 1725, auditeur-militair te Willemstad 1731, † aldaar vóór 17 juni 1756) en (ondertr. Willemstad 1 nov., Delft 10 nov., tr. Willemstad 18 nov. 1725) *Susanna de Meester* (geb. Delft 17 sept., ged. Oude Kerk 20 nov. 1701, †'s-Gravenhage 27 aug. 1785, dr. van *Wouter de Meester* en *Ceuntje van Torenburg).*

Het jong-overleden zoontje van het echtpaar *Backer-van Anssum: Willem Hendrik Backer,* geb. 's-Gravenhage 9 maart, ged. aldaar (Nieuwe Kerk) 11 maart 1764, † 's-Gravenhage 21 maart 1764, is genoemd naar zijn grootvader *Willem Backer* en zijn oud-oom van moederszijde *Hendrik de Meester.*

Deze *Hendrik de Meester* werd gedoopt Delft 4 aug. 1704 en dient niet te worden verward (zoals gebeurd is in Gens Nostra 1970, blz. 137) met Ds. *Hendrik de Meester,* ged. Delft 28 juli 1696, geref. predikant te Delft, begr. aldaar 30 sept. 1752, zoon van *Abraham de Meester* en *Maria Duym* (zie De Wapenheraut 1910, blz. 332 en 336). Ds. *Hendrik de Meester* huwde Delft 28 dec. 1722 *Susanna Francina Groen,* geb. Heerjansdam 14 jan. 1700, † Delft 14 aug. 1772, dr. van Ds. *Johannes* en *Catharina Johanna Le Roy* (zie de kwartierstaat van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer in De Ned. Leeuw jrg. 1968, kol. 21).

Doorn. E. J. **C. Kamerling.**

Battenbergh-Fockinck (LXXXIX 351). „Ritmeister *Battenberch"* is ongetwijfeld een *Van Batenburg.* In de Grote of Lebuïnuskerk te Deventer bevindt zich een zerk, waaronder liggen begraven *Maria van Batenborg* (overleden 29 maart 1618) en haar man kapitein *Adolph van Gelder* (overleden 20 januari 1619). Haar wapen toont drie rozen (2 en 1) met als helmteken een roos. In de hoeken van de zerk waren de volgende wapens:

Van Gelder	*Van Batenburg*
Van Broeckhuisen	*Vockinx* (een springend hert)

Voor bijzonderheden wordt verwezen naar Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden in en uit de kerken der provincie Overijssel, Utrecht 1925, p. 80.

Voorburg. W. **Enterman.**

Blijkens de „Genealogie der heren en graven van Egmond", door Dr. A. W. E. Dek ('s'-Gravenhage 1958), blz. 32, was *Maria van Batenburg,* de echtgenote van *Adolph van Gelre,* dochter van *Godert van Batenburg* en *Margaretha Fockink.*

Redactie.

de Bock. Wie kan mij nadere gegevens verstrekken over *Stéphanus de Bock,* afkomstig uit Sas van Gent, die stadsarts was te Steenwijk en aldaar huwde 14 mei 1747 met *Johanna Hendrika van Soelen.* **Zij** zijn vanuit Steenwijk naar 's-Gravenhage vertrokken en aldaar omstreeks 1795 overleden.

Scheveningen. **Mejuffrouw H. J. De Jagher.**

Geers-van Lingen. Gevraagd aanvullende gegevens over de volgende personen en hun voorouders:

Anthony Geers, j.m., tijdens zijn huwelijk sergeant, tr. Borculo 1 juni 1716 *Anna van Lingen,* j.d.. Dit echtpaar liet in 1718, 1721 en 1723 kinderen te Borculo dopen.

Volgens een beschrijving uit 1862 is het wapen van de familie *Geers:* In blauw een rode balk, vergezeld van twee gouden draken en twee gouden sterren (?).

Doorn, **E. J. C. Kamerling.**

Heshusius. Indertijd is bij Van Huffel in Utrecht een genealogisch 'dossier, in 1846 te Kleef geschreven, geveild, Het bevatte aantekeningen *Heshusius* **en** *Van der Sleesen* over de jaren 1721-1816 met een levensschets van *Tilemanus Heshusius,* Luthers Bisschop in 1573.

Wie kan mij iets vertellen over de huidige verblijfplaats van dit dossier ? Is het mogelijk xerocopieën hiervan te verkrijgen?"

Scheveningen. **Ir. J. Van** der Sleesen.

Kalf. *Antonie Kalf,* j.m. van Utrecht, tr. aldaar 4 januari 1679 *Weijntje Cornelisdr. Groenevelt,* j.d. van Schoonhoven. *Anthonie Kalf* werd bij zijn huwelijk vergezeld door zijn moeder *Grietje Kalf.* **Zijn** doopinschrijving werd te Utrecht niet gevonden.

Gevraagd doopinschrijving van *Antonie Kalf* en gegevens over zijn voorgeslacht.

Rotterdam-Charlois. **K. J. Slijkerman.**

Lepels (XC **18).** Over het voorgeslacht van *Margaretha Lepels,* moeder van de in 1655 huwende *Hemma Emmen,* kan ik nog weinig vertellen. Wel weet ik iets van een jongere naamgenote, hetgeen het verdere onderzoek wellicht op gang kan helpen:

RA. Groningen, Recht. Arch. VI w 2, d.d. 3 okt. 1669: In het archief van de rigter van Westerwolde bevindt zich een akte, opgemaakt te Vlagtwedde d.d. 3 okt. 1669, behelzende een afschrift van een huwelijksakte, opgemaakt te Borger 14 'dec. 1668, tussen *Albert Hubbelinck* (uit Onstwedde) en *Margaretha Lepels,* dochter van „wijl. d'Erentf. *Jan Coerts Lepel,* in syn levent schultes tot Sweel, en Vrouw *Swaentie Tijmens.* Getuigen te Borger o.a. *L. Lepel,* Schultes *Lepel.* Getuigen te Vlagtwedde o.a. *Frerick Eeffsinck* (als getuige, zonder nadere aanduiding) en *Gerhard Wildervank* (! namens de bruid !).

Over het schultengeslacht *Lepel* **is** verder iets te vinden in de lijst van Drentse schulten in Nieuwe Drentsche Volksalmanak 1902 p. 157. Te Zweelo o.a. volgende schulten:

1. *Jan Coerts Lepel,* vermeld 1631 /1653,,sterfhuis'' 'vermeld 22 maart 1656.
2. *Laurens Lepel,* vermeld 1654-1670, overl. kort voor 14 maart 1671.
3. *Hendrik Olffen* (vervanger 1674/75: *Lucas Lepel).*
4. *Roelof Lepel,* schulte vóór 11 maart 1676, overl. kort 11 maart 1704.
5. *Jan Coerts Lepel,* aanstelling 11 maart 1704, overl. begin 1711.

Album Studiosorum Groningen, p. 81:

Inschrijving 18 Aug. 1658: C. *Lepel (Conradus Lepel,* Drent, Phil.).

DTB Winschoten:

huw. 5 Aug. 1677: *Derck Haselhoff,* **van** Winschoott, en

Margrieta Lepels, weduwe van *Albert Hubbelinghe,* van Unstwedda.

DTB Vlagtwedde, Lidmaten 1693:

no. 74 *Derck Haselhoff.* obiit 12-6-1703.

no. 75 *Margerietien Lepels.* obiit 26-11-1718.

Dochter *Elsien Haselhoff,* doop Vlagtwedde 7 januari 1683, lidmaat aldaar 1 maart 1700, tr. aldaar 27 april 1704 (contract *13* maart) *Jan Eefsingh,* haar moeder *Margrietien Leepell,* weduwe van wijlen Advt. *Derck Haeselhoff,* is hierbij aanwezig (R.A. VI *z* 2 p. 20).

Arnhem. J. EEFTING.

Limburg(h). *Willem Limburg(h),* geb. in 1710/'11, lijndraijer, tr. 1° (ondertr. Amsterdam 30 april 1734) *Aagje Lijst,* dr. van *Ever Jans;* tr. 2° (ondertr. Amsterdam 26 okt. 1742) *Trijntje Gerrits,* dr. van *Gerrit Pieters* en *Gerrigje Pieters* en weduwe van *Jan Jansz. Segerse.*

Bij de ondertrouw *van* 1734 wordt als zijn moeder *Johanna Dirks* genoemd.

Uit het tweede huwelijk werden te Amsterdam gedoopt:

1. *Dirk,* ged. 2 maart 1746 (get. Pieter Gerrits en Marretje Pieters).
2. *Marretje,* ged. 27 sept. 1748 (get. B. van Saltbommel en Annetje Gerrits).
3. *Willem,* ged. 14 dec. 1749 (get. B. van Saltbommel en Annetje Gerrits).
4. *Marretje,* ged. 8 okt. 1752 (get. Pieter Gerrits en Johanna Jonkhoud) .
5. *Trijntje,* ged. 15 april 1754 (get. Pieter Gerrits en Johanna Jonkhoud).

Gevraagd de herkomst van deze familie *Limburg(h)* (mogelijk Leeuwarden of Hoogeveen?).

Amsterdam. P. J. VAN OOSTEROM.

van Loenen, *Jan Cornelisz. van Loenen,* schilder, vestigde zich na terugkeer uit Frankrijk, waar hij jarenlang met zijn vriend Jan Rutgerszn. van Nieuwael had samengewerkt, omstreeks 1635 te Utrecht. Hij trouwde aldaar in januari 1637 met *Pefronella Quirijnen van Cuijlenborch,* weduwe van *Peter van Tekenburch. Zij* overleed als weduwe van za: *Johan van Loon,* nalatende d'echte moeder tot erffgen., te Utrecht 16 maart 1646. Het overlijden van *Van Loenen* (wiens huwelijk kennelijk zonder kinderen is gebleven) is door mij in Utrecht niet gevonden. Evenmin is de plaats van herkomst van hem bekend.

Wie kan mij aan deze gegevens, alsook aan de naam van de in 1646 nog levende moeder van *Pefronella van Cuijlenborch* helpen ? Tot welk geslacht *Van Cuijlenborch* behoorden zij en haar zuster *Sebastiana* ? Hun vader, *Quiryn,* komt voor met het patroniem *Cornelisz..*

's-Gravenhage. W. L. VAN DE WATERING.

van Ni(eu)wael. *Jan Rutgersz. van Ni(eu) wael,* schilder van Gorcum, waar hij omstreeks 1595 moet zijn geboren, vestigde zich na een langdurig verblijf buitenslands (met name te Grenoble) omstreeks 1639 te Utrecht, in welke stad hij in dat jaar lid van het St. Lucasgilde werd. Hij trouwde er in mei 1639 met *Bastiaentgen (Sabasfiana) Quirijnsdr. van Cuijlenborch.* Zij overleed in febr. 1648, nalatende haar man met echte onmundighe kijnderen. Twee kinderen waren reeds eerder, nl. resp. in 1640 en 1644 te Utrecht begraven. Van slechts één der in 1648 nog levenden is mij de naam bekend: *Cornelis,* in 1683 te Utrecht gehuwd met *Helena van Woudenberg.* Uit dit huwelijk zijn te Utrecht (katholiek) gedoopt: *Sebastiana, 1684; Joannes,* 1686; *Henricus,* 1688; *Sebastiana,* 1689; *Sebastianus,* 1691; *Gertrudis, 1693; Arnoldus,* 1695.

De schilder *Jan Rutgersz. van Ni(eu)wael* was blijkens de datering op één zijner schilderijen in 1622 nog in leven. In Utrecht werden echter noch zijn overlijden noch. dat van zijn in 1648 nog levende kinderen en later geboren kleinkinderen gevonden.

Wie kan mij aan deze gegevens helpen ? Gegevens over familieleden te Gorinchem en Dordrecht zijn mij reeds bekend: zo ook enkele op het geslacht betrekking hebbende bijzonderheden uit de archieven van Leiden, 's-Gravenhage en Rotterdam.

's-Gravenhage. W. L. VAN DE WATERING.

van Raesveld-Keldermans. Gevraagd aanvullende gegevens betreffende de volgende personen en in het bijzonder de voorouders *Keldermans:*

Ds. *Johannes van Raesfeld,* predikant te Echteld, tr. le Tiel 28 nov. 1670 *Maria Glymmerus,* weduwe van Dr. en Ds. *Cornelis Udents,* (zie Jaarboek Centraal Bureau voor Genealogie 1950, blz. 67); tr. 2e Echteld 28 nov. 1686 *Ida Keldermans,* j.d. van Hertsigenraade (Herzogenrath). Op 29 okt. 1693 was zij getuige bij de doop van haar neefje *Charles Glaude de Mongé* te IJzendoorn.

Haar zuster *Johanna Keldermans* was op 9 okt. 1687 getuige bij de doop van een van hun kinderen te Echteld. *Johanna Keldermans* huwde omstreeks 1690 *Charles Glaude de Mongé,* „frans vluchtelingh om des Evangelius wille", lidmaten te Wamel 1691.

Doorn. E. J. C. KAMERLING.

Post (LXXXVII 61). Nadere gegevens over dit geslacht *Post* vindt men in De Navorscher LXI (1912), blz. 408/409, 476. Het exemplaar van De Navorscher in de bibliotheek van ons genootschap bevat nog enige bijgeschreven aanvullingen omtrent de geboorte-data van de kinderen uit het huwelijk *Post-van Romondt* en omtrent het tweede huwelijk van Ds. *Justus Lodewijk Overdorp.*

REDACTIE.

del Ruel-Graham-Senserff. Gevraagt aanvullende gegevens betreffende de volgende personen en de voorouders van:

Anthony del Ruel (Del Ruel, Delruël, Delruwel), geb. Rotterdam omstreeks 1713, poorter van 's-Hertogenbosch 4 juni 1737, † aldaar *25* juni 1782, tr. Veghel 3 mei 1739 (na ondertr. 's-Hertogenbosch 18 april, als j.m. geb. van Rotterdam, doop aldaar niet gevonden) *Mechelyna Clara Kerckhoven,* ged. 's-Hertogenbosch 17 nov. 1717, † aldaar 2 april 1784, dr. van *Stephanus* en *Bartelyna van Essen* (zie De Brabantse Leeuw jrg. 1970, blz. 192).

Op 4 juni 1725 werd *Anthony del Ruel,* oud 12 jaren, op verzoek van *Willem Lodewijk Graham(e),* heer van Avesteijn te Dinter, vroedschap en schepen te 's-Hertogenbosch — begr. Dinter 26 nov. 1744 — in het weeshuis aldaar opgenomen. Diens zoon *Willem Graham(e).* heer van Avesteijn, luit.-kolonel in Statendienst, begr. Dinter 10 maart 1783, was in 1759 te 's-Hertogenbosch getuige bij de doop van *Wilhelmina Del Ruel,* dochter van *Anthony* voornoemd.

Bij aanvulling van 16 okt. 1751 op zijn testament bepaalde Sir *Walfer Senserff,* ged. Rotterdam 30 aug. 1685 (zn. van

Jacob en *Anna Harris),* vroedschap, schepen, burgemeester te Rotterdam, bewindhebber der O.I.Comp., † Rotterdam 14 aug. 1752, dat aan „den persoon *Anthony del Ruel,* woonagtigh in 's Hertogenbos" 300 guldens per jaar moest worden uigekeerd, zijn leven lang en na zijn overlijden aan zijn descendenten bij representatie.

Welke relatie bestond er tussen *Anfhony del Ruel, Willem Lodewijk Graham(e)* en Sir *Walfer Senserff ?*

Doorn. E. J. C. KAMERLING.

Schouten (XC **20).** Uit bronnen in gem. arch. Utrecht blijkt, dat *Gijsbert Schouten* was kanunnik van St. Jan, Procureur voor het gerecht van Mijdrecht (nots. W. Zwaardecroon), baljuw van Uithoorn (nots. H. van Woudenberg 15 maart 1682). Bij zijn overlijden op 2 okt. 1678 (dom-overluiding 3 okt.) liet hij na zijn vrouw en mondige kinderen. Zijn vrouw, *Anna van Weede,* overl. hoogbejaard te Utrecht 18 febr. 1692, noemt o.a. in haar testament van 11 juli 1684 (nots. H. van Wijck) onder verwijzing naar een eerder testament van 21 maart 1671 haar drie dochters *Cafharina, Maria* **en** *Mechfeld Schouten* en haar kleinzoon *François,* zoon van haar overleden zoon *Ambrosius Schoufen. Deze* kleinzoon *François* zal niets meer dan zijn legitieme portie erven, omdat hij buiten huwelijk leefde met de (dochter van de dansmeester *Michiel la Rivière.* Hij huwde met die dochter, *Mechfeld,* echter te Utrecht 10 juni 1684, als voluntair in de comp, van Kolonel van Wee.

Anna van Weede voornoemd was 15 april 1674 ca. 69 jaar (nots. G. de Coten); zie De Ned. Leeuw, jrg. 1971, kol. 93.

Nog in transp. acte Utrecht van 27 april 1706 is sprake van *François Schoufen, enige* nagelaten zoon van *Ambrosius Gijsberfsz. Zie* ook transp.acte van 12 aug. 1704 en nots. H. van Woudenberg 26 sept. 1681, 18 okt. 1688, 28 jan. 1691 en De Ned. Leeuw, jrg. 1973, kol. 21.

Michiel la Rivière, anno 1676 hospes in de Dauphijn, zal wel identiek zijn met de gelijknamige, gehuwd met *Agnes van Dornick; zij* testeren samen 17 aug. 1655 voor notaris J. van Steenre.

De D.T.B. fiches Mijdrecht bij het Centr. Bur. v. Genealogie zullen wel gegevens over dit geslacht *Schoufen* opleveren.

Ufrechf. W. A. WIJBURG JR.

Valckenier. Gezocht worden de huidige verblijfplaatsen van de volgende familieportretten:

A. Een schilderij op doek, afmetingen 119 cm. hoog, 98 cm. breed, fig. ten voeten uit, de vrouwspersoon in kwestie houdt haar linkerhand in kom van fontein: geschilderd door *Jan de Baen.* Het 'portret stelt een dochter voor van de bekende Amsterdamse burgemeeste *Mr. Gillis Valckenier (1623-1680)* óf — waarschijnlijker — de eerste vrouw van zijn zoon *Woufer (1650-1707)* n.l. *Anna Maria Trip.* Een prachtig portret van deze *Wouter* (afmeting 119 x 98!) is in collectie van de Heer C. P. Hooft Graafland te Laren. Opvallend is dat ook hier de geportretteerde met zijn linkerhand in de kom van een fontein staat! Twee andere portretten van *Woufer Valckenier* en *Anna Maria Trip zijn* in het bezit van mijn familie, zodat eventuele vergelijking mogelijk is.

Het gezochte portret was volgens het Iconographisch Bureau te 's-Gravenhage in 1923 in het bezit van *Lamberf Cornelis Johan Carel Anfon Dilman,* geb. Almelo 1 februari 1869, gehuwd met *Adriana Valenfina Riemens,* geb. Soerabaya 3 juli 1876. Beiden zijn op 17 augustus 1921 verhuisd van Baarn naar Amersfoort.

B. Een schilderij, voorstellende vijf kinderen *Valckenier* n.l. *Cornelis, Jacob, Cafharina Jusfina, David* en *Woufer* op hun buitenplaats „Valck en Heijning" te Loenersloot; geschilderd door C. Netscher. Hun ouders waren *Jacob Valckenier (1673-1740,* schepen en raad van Amsterdam en gedeputeerde ter Staten-Generaal), en *Jacoba Constanfia Becker (1674-1734).*

Volgens Moes' Iconographia Batava bij de Heer *H. J. Heshuysen* te Haarlem; op een tentoonstelling te Amsterdam in 1876.

Amersfoort. P. VALCKENIER KIPS.

Vake. Van de schilder *Louis Vallee,* die waarschijnlijk te te Amsterdam heeft gewerkt (op 28 mei 1653 werd aldaar in de Oude Kerk een *Louis Vallee* begraven), zijn gedateerde werken bekend uit de jaren 1646 tot en met 1652 (de helft slechts door overlevering uit oude veilingcatalogi: voor het signaleren van schilderijen van deze kunstenaar houd ik mij dan ook ten zeerste aanbevolen). Stilistische verwantschap van zijn werk met dat van *B. van der Helst, J. van Loo* en *F. Bol* wettigt de veronderstelling dat hij een leeftijdgenoot van deze kunstenaars was. Dragers van de naam *Vallee,* vrijwel allen lidmaten van de Waalse kerk en uit Frankrijk afkomstig> komen voor in Amsterdam, Alkmaar, "s-Gravenhage, Dordrecht.

Daar *Louis Vallee* door mij in geen dezer plaatsen is aangetroffen en de kunsthistorische litteratuur over hem geen informatie kan verschaffen, is elk gegeven met betrekking tot enige in aanmerking komende *Louis Vallee* mij welkom.

's-Gravenhage. W. L. VAN DE WATERING.

Wesseling (LXII Meded.bl. XXVI no. 175: LXXXVIII 232; XC 23). Aan de hand van de D.T.B. van de geref. gemeente te Gildehaus kan het volgende worden medegedeeld:

ad. 1. Mogelijk maar niet zeker: cop. 4671 *Jan Wessels* en Gese *Hermsen,* wed. s. *Witten Hindrich".*

ad IIa: *Jan Janzen,* tr. in 1705 *Grietgen Wyfbos. Zij* moet wel een dochter geweest zijn van *Claes Wijtbus* die tr. 2°. in 1677 *Gebbe Stembergh,* van welk echtpaar in 1678 en in 1682 kinderen werden gedoopt (zonder opgave van voornaam of geslacht). *Klaas Wydbos* † in dec. 1709.

ad IIa, sub 2: Op 7 okt. 1714 wordt „*Jan Wesselinks* Dogter *Geesjen* gedoopt".

Op een derde kind van IIa slaat het volgende: op 13 dec. 1716 werd „*Jan Wesselinks* Dogter *Anna* gedoopt": zij tr. 13 maart 1747 *Arnold Niehaus.*

Gildehaus. DR. H. B. VOORT

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Notulen van de Algemene Ledenvergadering, gehouden op zaterdag 2 juni 1973 in het Huis Osterrieth te Antwerpen. — Het geslacht Marchand (von Lilienburg) en het nageslacht van Eleonora Juliana landgravin van Hessen-Eschwege, door Mr. 0. Schutte. -- Enige aanvullingen en verbeteringen op de genealogie Van der Loeff, door W. A. van Riin (vervolg). — Korte mededelingen: De vader van Elisabeth van Cleve, echtgenote van Willem heer van Horne; Het wapen der gemeente Tholen: Het wapen der gemeente IJsselham; Het wapen van het waterschap „West-Friesland"; Het wapen van het zuiveringsschap „Veluwe". — Boekbespreking. — Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het M a a n d b l a d, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 30,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Mr. 0. Schutte, *p./a. Hoge* Raad van *Adel, Zeestraat 71 b,* 's-Gravenhage.

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan de heer E. J. C. Boutmy, conservator van het Genootschap, *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening *no.* 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te *'s-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud del' ondertekende stukken.

No. 8/9 XCe Jaargang augustus/september 1973

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met 'leedwezen kennis van het overlijden van de Heer H. W. C. M e e r b u r g, sedert 1955 gewoon lid van het genootschap.

Tot lid zijn benoemd: **Voorgesteld door:**

K. R. BROWN, Mr. 0. SCHUTTE,
Koninginnegracht 119a, 's-Gravenhage. *'s-Gravenhage.*

Drs. M. A. M. ORNSTEIN, Mevrouw B. D. SHORE-ORNSTEIN,
Kiemmerweg 2, Markelo. *Jeruzalem.*

Dr. W. D. VOORTHUYSEN, C. E. TEN HOUTE DE LANGE,
Pieter Calandlaan 70, Amsterdam. *Zeist.*

Adreswijzigingen:

Drs. A. baron VAN BOECOP, Utrecht 2502, van *Hogendorpstraat 23.*

Mevrouw J. BRUYNING geb. VAN VOORTHUIJSEN, Enschede, *Stadsmatenstraat 1, flat 105.*

Jhr. 1. F. BURMANIA VAN HUMALDA VAN EYSINGA, 's-Gravenhage, *Waalsdorperweg 307.*

Mr. J. H. BENNEBROEK GRAVENHORST, 's-Gravenhage 2019, Jean *François* van *Royenweg 33.*

G. C. HELBERS, Renkum, *„Welgelegen", Dorpsstraat 163.*

Mr. L. LAGROUW, Leiden, *Klikspaanweg 42.*

Mr. W. STORM VAN LEEUWEN, Leiden 2404, *Schubertlaan 249.*

J. C. LISSENBERG, Neerijnen, post Waardenburg, *„Snellestein".*

Mr. G. G. L. A. VAN SONSBEECK, *'s-Gravenhage* 2019, *Hanedoesstraat 99.*

Mr. H. J. VERSPYCK, Amsterdam 1002, *Prinsegracht 636.*

Enkele adellijke geslachten in Drenthe in de middeleeuwen,

door Drs. 0. D. J. Roemeling

Inleiding.

De in middeleeuwse adellijke geslachten in Drenthe geïnteresseerde genealoog bemerkt tot zijn verwondering dat de 'Ontwikkeling in het noordelijke gedeelte van de Olde Landschap 'niet dezelfde is als die in het zuidelijke, Het merkwaardige feit doet zich namelijk voor dat de adel, die hij aantreft in Noord-Drenthe, als het ware oplost in het niet. Er treedt klaarblijkelijk een breuklijn op, terwijl in Zuid-Drenthe van ken min of meer regelmatige ontwikkeling, ook genealogisch goed te volgen, sprake is. Wij willen niet trachten hier een verklaring te 'geven voor deze merkwaardige divergentie, slechts als veronderstelling uitspreken dat de tanende en later vrijwel nog slechts formele positie van de bisschop van Utrecht als landsheer in het noordelijke gedeelte van het graafschap Drenthe en het destijds daarvan deel uitmakende Groningen met het Gorecht het voortbestaan van de adel in deze streek niet heeft kunnen verzekeren. Eerst in de loop van de 15de eeuw zien wij adellijke families weer meer uitgesproken politieke en economische macht uitoefenen in deze gebieden, doch dikwijls hadden deze geslachten innige relaties met de stad Groningen, van wier regering zij dikwijls deel uitmaakten. Het wil ons voorkomen dat de sterke politieke en economische expansie van deze stad mede als doel of gevolg had dat de oorspronkelijke adel aan betekenis sterk verloor en hier van het toneel verdwijnt. Zij en haar rechtsopvolgers werden soms

ingekapseld in het Groninger politieke leven, een taktiek die deze stad later ook zal toepassen bij de sociaal-economische bovenlaag in de Oldambten, waarover het landsheer is. Verschillende Oldambtsters werden raadsheer en ook burgemeester van Groningen, zonder dat zij zelve in deze stad bezit hadden van enige inportantie.

Geslachten, die in de middeleeuwen in Drenthe genoemd kunnen worden (de opsomming is geenszins uitputtend), zijn: *Van Eelde, Van Peize, Van Norg, Van Coevorden, Van Ansen, Van Echten, Van den Hove, Van Haren, Van Ruinen, Van Steenwijk, Van den Clooster, Clencke,* alsmede de prefecten van Groningen. Enkele daarvan werden reeds eerder meer of minder uitvoerig behandeld, zoals *Van Coevorden, De Vos van Steenwijk, Van den Clooster, Van Echten,* terwijl van het geslacht der prefecten van Groningen, de *Van Ruinen%* alsmede in een nieuwe opzet ook van de *Van den Clooster*'s publicaties worden voorbereid door ons medelid, Ds. J. W. Schaap. Het is de bedoeling van deze bijdrage aan de andere bovengenoemde geslachten aandacht te 'besteden. Uiteraard zijn met de bijdragen van de Heer Schaap en het thans voorliggende artikel niet alle middeleeuwse Drenthse geslachten behandeld. Verscheidene blijven buiten beschouwing, een enkel ander zal slechts fragmentarisch ter sprake komen, zoals *Polman.* Wellicht zullen deze andere ook eens de welverdiende aandacht krijgen. Een tweetal uit deze groep werd reeds eerder behandeld: *Ter Borch* en *Oving* [1]).

Ons inleidend woord willen wij gaarne afsluiten met woorden van 'dank aan allen, die op enigerlei wijze bijdroegen aan de totstandkoming van dit artikel. Met name denken wij aan Ds. J. W. Schaap te Franeker, Mr. A. N. baron de Vos van Steenwijk te Doorwerth, Ir. G. L. Meesters te Utrecht, terwijl wij met grote erkentelijkheid gewag maken van de medewerking van Drs. G. J. W. de Jongh, hoofdchartermeester, verbonden aan het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage, wiens mededelingen over de inhoud van stukken uit het Huisarchief Rechteren-Almelo, welks inventarisatie onder zijn leiding plaatsvindt, van grote betekenis waren bij het opstellen van de paragrafen over de geslachten *Van Peize* en *Van Haren.*

§ 1.

Om enkele relaties tussen leden van een aantal van in de inleiding genoemde 'geslachten reeds aan te duiden, is het goed aandacht te besteden aan stukken uit 1334 en 1335, waarbij onder meer de *Van Peize's* voorkomen. In tegenstelling tot Ruinen en Coevorden, die uit Drenthe geëximeerde heerlijkheden vormden, kan bij Peize en ook Norg niet gesproken worden van de Heren van Peize of van Norg. Een enkeling noemde zich 'echter wel „dominus de", zo bv. blijkens zijn zegel *Rudolfus de Peize* in 1313 [2]). Op 23 oktober 1313, bij de verkoop van de helft van zijn tienden te Bonnevelde aan de buren aldaar noemt hij zich *„Rodolphus de Peydze,* famulus, *filius quondam domini Engelberti militis, dicti de Almelo et Peydze"* [2]),. Hij kan dan niet meer zeer jong zijn geweest, waar hij reeds een zusterszoon heeft, *Herman,* die in 1313 verloofd wordt [2]). *Rodolphus, filius domini Enggelberti, militis de Peydze,* en zijn zoons *Engelbertus, Rudolphus, Bernardus* en *Hermannus,* verklaren op 3 november 1334 hun goed te Halen, waaronder de tienden aldaar, overgedragen te hebben aan de (Cisterciënser) abdij te Assen en aan *Henricus,* pastoor te Eelde, en zijn broer *Harmannus Scultinghe* [3]). Op 3 juni 1335 verklaart Roelof van Peize nader te zijn tot het goed te Halen dan *Otto van Norg,* en zijn rechten destijds te hebben overgedragen aan *Ludolf Scultinghe* en zijn broer *Herman.* Hij verzoekt dan ook de (Benedictijner) abdij Dikninge bij Ruinen het geld voor de verkochte tienden niet aan Otto van Norg uit te keren [4]). Laatstgenoemde verklaart op 15 januari (niet 26 november) 1335 deze tienden te hebben verkocht aan de abdij Dikninge, "ende dien eer boet *Roelve van Peydze, Bolen kinderen van Elde* en den convente van Assen" [5]), welke verkoop, die later nog weer ter sprake zal komen, geschiedde op 25 maart 1334 [6]).

§ 2. Schultinghe.

In de voorgaande paragraaf maken wij kennis met een aantal *Scultinghe's:* de pastoor te Eelde, *Henricus,* en zijn broers *Ludolphus* en *Harmannus.* Gezien de samenhang tussen de verschillende teksten zullen wij in hen kunnen zien *„Bolen kinderen van Elde",* zoons dus van een *Bole van Eelde.*

De geslachtsnaam komt reeds eerder voor. Op 11 september 1263 compareert als een van 's bisschops getuigen (naast o.m. *Egbert van Groningen, Mewekinus van Ruinen, Henric van Kuinre, Volker van Echten* en dus ongetwijfeld van dezelfde sociale status) *Henricus Scultinc de Elende,* ridder [7]).

Als tweede naamdrager treffen wij aan *Hiddo Scultinge* te Eelde in 1328 [8]), wellicht een kleinzoon. Een broer kan geweest zijn de eerdergenoemde *Bole* te Eelde, wiens zoons *Henrick* (pastoor aldaar) *Ludolf* en *Herman Scultinghe* in 1335 betrokken zijn bij het geschil over de tienden te Halen. In de op 24 november 1325 genoemde *Ludekin Bolensoen* [9]) mogen wij wellicht *Ludolf Scultinge* zien (al geeft de tekst van het stuk 'daartoe geen aanleiding). *Hermanus Scultinghe* komt ook voor op 30 juni 1338 [10]).

In 1402 sticht *Henricus Scultinck* te Eelde een altaar ter ere van de H. Catharina in de parochiekerk aldaar [11]). Op 13 juli 1407 geeft hij over een erf buiten de Oosterpoort te Groningen, waarvoor hij een rente verkrijgt [12]). Deze rente wordt op 22 april 1430 door *Lutgart Scultinghe* en haar zoons *Henric en Roleff* overgedragen [13]). *Henrick Scultinc*

1) Ter Borch in: De afstamming van Aline Ovingh († 1632), door schrijver dezes, in De Ned. Leeuw LXXXV (1968), kk. 201 vlgg., i.h.b. 206—216; *Ovingh* in: De genealogische geschiedenis van het geslacht Oving, door Ds J. W. Schaap, in De Ned. Leeuw LXXXVII, 1970, kk. 311-337.

2) Prof. Dr. P. J. Blok e.a., Oorkondenboek van Groningen en Drente, 2 dln., Groningen 1896 en 1899 (voortaan te citeren als OBGD), nr. 242 en 245.

3) OBGD 339.

4) OBGD 342.

5) OBGD 345; de datering 15 januari 1335 volgens Mr. J. G. C. Joosting, Het archief der abdij te Dikninge, Leiden 1906 (te citeren als: Dikninge), reg. 45 (volgens het regest had Otto van Norg de tienden eerst aangeboden aan *Roelof van Peixe,* de kinderen van *Bole van Eelde* en het convent te Assen).

6) OBGD 336.

7) OBGD 134.

8) OBGD 2'7'7.

9) OBGD 293.

10) OBGD 354.

11) OBGD 1115.

12) Archief der gemeente Groningen, Archief van de parochiekerken, *(te* citeren: Gnon. Par. kerken). (inv. in hs.), inv. 392 reg. 41.

13) ibid., inv. 392 reg. 63.

was toen reeds enige jaren overleden: zijn w e d u w e, *Lutgart Scultinghe van Eelde,* transporteert op 1 april 1425 een rente uit een huis te Groningen [14]). Op 1 april 1435 verhuren *Lutgart Schultingh* en haar z o o n *Ludeken* een hofstede te Groningen [15]), waartoe *Henrick* en *Roeleff Schultinghe* o p 9 april 1435 hun toestemming geven [16]).

Henrick Schultinck verklaart op 5 april 1441 dat hij bij testament het klooster Essen bij Haren (Gr.) heeft vrijgesteld van het betalen van tienden van een stuk land [17]). Wij vinden hem nog op 12 maart 1442 bij het transport van een rente [18]).

Vervolgens wordt in 1452 genoemd *Ludeken Schultinck,* die dan visrechten overdraagt (op 24 januari van dat jaar) aan de abdij te Essen; eerder was deze „aelstal.. geheyten Lijsingestall", gelegen in het Westeadiep bij Dilgt (onder Haren) eigendom van *Steven ter Borch* en *Ludeken's v a d e r, Henrick Schultinck* [19]). Des zaterdags voor Laetare 1478 komt *Ludeke Schultinge* voor als één van de uitvoerders van de laatste wil van een pastoor te Norg [20]). Een vóór 1459 opgestelde lijst van de ridderschap in Drenthe vermeldt *Luyken Schultynck,* zijn naam is overigens later aan de oorspronkelijke lijst toegevoegd. Een latere lijst (1489) noemt geen *Schultinge's* [20a]).

Tenslotte vermelden wij dat maandag na St. Franciscus 1509 huwelijksvoorwaarden worden aangegaan tussen *Steven Banynghe off anders ther Borch* en Gese, we d u w e van *Henrick Schultinck* te E e 1 d e; zij blijkt dan S c h u 1 t i n g e r v e te E e l d e te bezitten [21]).

Samenvattend komen wij tot het volgende overzicht:

Het wapen van deze familie is ons niet bekend. Men zal zich kunnen afvragen, waarom de familie *Schultinghe* in dit kader is behandeld. Hiertoe is besloten omdat het ons m o g e l ij k lijkt dat zij een z ij t a k vormde van het geslacht, dat in de 13de en 14de eeuw het schultambt van Drenthe bekleedt en dat te Eelde was gevestigd. De vader van de drie broers *Schultinghe,* die in 1335 voorkomen, wordt *Bole v a n E e l d e* genoemd, zonder verwijzing dus naar de naam *Schultinge,* waarvan de afleiding een tweede aanwijzing zou kunnen geven, nl. zoon van de schulte. Hoe een mogelijke relatie is geweest, weten wij echter niet. Misschien was onze

14) Rijksarchief te Assen, Mr. J. G. C. Joosting, Het archief der abdij te Assen, 1906, reg. 39.
15) Gron. Par. kerken, inv. 53 rep. 71.
16) ibid., inv. 53 reg. 72.
17) Rijksarchief te Groningen, Archief van de abdij te Essen (te citeren: Essen), (inv. in hs.) inv. 15 reg. 15.
18) Gron. Par. kerken inv. 363 reg. 90.
H. 0. Feith, Ordelboek van den etstoel van Drenthe (1399-1518), Groningen 1870, noemt (p. 64) 1459 (Zworen Maendag) en (p. 67) Pinksteren 1460 nog een *Hindrick Schultinghe* (blijkbaar gehuwd met een dochter van *Johan Summinghe* of *Simminghe*) in of bii Vries. alsmede (p. 23) in 1444 een *Johan Schultinghe.*
19) De Ned. Leeuw LXXXV, 1968, k. 208 (i.v. *Ter Borch)* (Essen inv. 4 reg. 41).
20) Rijksarchief te Groningen, Register Feith (te citeren: R.F.) 1478/5.
20a) R.A. Utrecht, Arch. Bisschoppen inv. 12 fo. 113 v°—114 resp. fo. 99 v°—100.
21) De Ned. Leeuw LXXXV, 1968, k. 210 (i.v. *Ter Borch)* (Archief der gemeente Groningen, R.F. 1509/9).

Tabel I.

Henricus Scultinc (over hem en zijn eventueel voorgeslacht zie Tabel 11).
(1263)

N.N.

Hiddo Scultinghe,
te Eelde (1323)

Bole (Schultinghe),
van Eelde († vóór 1335)

Henrick Schultinghe,
(1335),
pastoor te Eelde (1323-1341)

Herman Schultinghe,
(1335-1338)

Ludolph Schultinghe = ? *Ludiken Bolensone*
(1335) (1325)

Henricus Scultinck
de Elede
(1402-1407, † vóór 1425)
X
Lutgart
(1425-1435)

Henrick Scultinck,
(1430-1442)

Roleff Scultinck,
(1430-1435)

Ludeken Schultinck,
(1435—1478)

Henrick Schultinge,
te Eelde, † vóór 1509,
×
Gese
(×× 1509 Steven *ter Borch*)

in 1263 genoemde *Henricus* een jongere broer van de schulte *Rotgerus*, doch meer dan een veronderstelling kan dit niet zijn. Wel constateerden wij dat *Henricus tot* de adel behoorde. Ook twee eeuwen later wordt één der *Schultinghe*'s tot de adel gerekend [20a]). Het geslacht *Schultinghe* bezat blijkbaar de Schultinge-erve te Belde; ontleende het daaraan zijn naam of gaf het de naam aan dit goed?

§ 3. De schulten van Eelde en hun verwanten.

Het schultambt van Drenthe kwam reeds ter sprake. Volgens wijlen Prof. Dr. 1. H. Gosses zou de schulte te Eelde tijdens steeds perioden van vier jaar één jaar lang de rechtsmacht in Drenthe toekomen: de andere drie jaren zouden de kastelein te Coevorden competeren [22]). Mejuffrouw Dr. A. J. Maris 'daarentegen stelt dat de schout te Eelde slechts een bepaalde „portie" in de jurisdictie over Drenthe had; zo had Roelof *Polman* 1/7 aandeel in de jurisdictie omstreeks 1381—1383 [23]) [24]). Op alle juridische aspecten rond dit schultambt willen wij hier niet verder ingaan [25]). In het kader van deze bijdrage is belangrijk, dat het blijkbaar er f e 1 ij k was.

Voor het eerst vinden wij een *Bertholdus scultetus* in 1206 [26]), die nog in 1225 voorkomt [27]). Hij zal later nog weer ter sprake komen. Zijn z o o n s komen naamloos voor in 1228 en bekleden dan blijkbaar g e z a m e n 1 ij k het schultambt [28]). Zij kunnen zijn bedoeld met de in 1242 genoemde *Rothgerus scultetus et sui* fratres in Elethe [29]). In maart 1246 is *Rothgerus*, ridder, alleen schulte [30]). De Wibtewierumer kroniek vermeldt dat „filii *Rodgeri, skulteti* threntie et fratrueles eorum" ca. 1266 te Eelde een „castrum" hadden gebouwd, dat o.m. door leden van het geslacht *Van Peize* werd verwoest, waarop zij enkele telgen *Van Peize* om het leven brachten [31]). De vete had mogelijk haar oorsprong reeds voor 1200 [26]).

Een van de zoons zal geweest zijn de ridder *Henricus*, schulte van Drenthe of te Eelde, die vanaf 11 september 1263 voorkomt [32]) en nog in leven is op 4 januari 1287 [33]), wanneer hij en zijn z o o n s *Rothgerus* en *Theso* de grove tienden over Husinge te Bonnevelde schenken aan de abdij te Assen bij gelegenheid van de opneming van hun 'dochter resp. zuster *Margareta* in dit klooster.

Op 18 november 1276 is de schulte *Henricus* één van de arbiters in een geschil tussen de abdij Essen ener- en de z o o n s van wijlen ridder *Theso, te* weten de ridders *Johannes, Hermannus* en *Theso*, anderzijds [34]). In eerstgenoemde *Thezo* herkennen wij de ridder *Thizo van Groningen*, die in 1241 met anderen *Roelof*, een zoon van de Groninger prefect *Egbert*, vermoordde. De Eelder schulte *Rutger* en zijn broers waren *Thizo's* voornaamste medestanders [35]). *Egbert's tweede* en gelijknamige zoon mobiliseerde o.m. zijn b l o e d v e r w a n t en *Rudolf van Norg en Menzo* a a n d e H u n z e („*Menzo* apud Amnem") en kreeg ook steun van de ook aan hem verwante ridders te P e i z e [36]). Omstreeks Allerheiligen 1248 vermoordde *Rudolf van Peize* (zie voor hem Par. 5, voor Rudolf van Norg Par. 4) de ridder *Thizo van Groningen* [37]), wiens zoon wij dus in 1276 ontmoeten. Blijkbaar namen zij later met de arbitrale uitspraak geen genoegen. Althans opponeren op 5 mei 1294 de ridder *Theso*, zijn b r o e r *Hermannus* „ e t f i l i i e o r u m" (niet met name genoemd), nogmaals tegen Essen in deze zaak [38]).

Hiervoor bleek reeds dat de ongelukkige *Thizo* en de Eelder schulte *Rotger* politieke medestanders waren. *Rotger's* zoon, de schulte *Henricus*, wordt nu in 1287 genoemd met zijn zoons *Rotger* en *Theso* [33]), zodat het 'voor de hand ligt te veronderstellen dat de politieke vriendschap door een huwelijk t u s s e n de zoon van *Rotger* en de dochter van *Thizo* nader werd onderstreept.

Rothgerus, „famulus" (knape), vinden wij weer genoemd op 31 juli 1301, wanneer er geschil is over de op 4 januari 1287 door *Henric* en diens zoons geschonken tienden [39]). *Rothgerus* te Eelde, schulte van Drenthe, komt daarna nog voor op 12 april 1303; zijn zuster is dan blijkbaar reeds overleden [40]). O p zijn broer *Thezo* komen wij nog nader terug.

Rothgerus zal de vader zijn geweest van *Henrick van Eelde*, die voorkomt omstreeks september 1324 [41]) alsmede als schulte te Eelde op 8 'december 1325; hij wordt dan z w a g e r

22) Prof. Dr. 1. H. Gosses, De Organisatie van bestuur en rechtspraak in de landschap Drente (tot den tijd der Republiek), Groningen-Batavia 1941, pp. 56-57.
23) Mej. Dr. A. J. Maris, Van voogdij tot maarschalkambt, Utrecht 1954, p. 45.
24) zie 23. Op grond van een acte van belening dd. 3 mei 1394 met „dat zevende deel van den gerychte in den lande van Drenthe" (Overstichtse leenboek, Bissch. Arch. inv. 272). Het was een herbelening, want blijkens OBGD 699 bezat *Roelof* dit aandeel reeds ca. 1381-1383.
Mejuffrouw Maris veronderstelt dat de verdeling van de jurisdictie tussen de Coevordense en de Eelder functionarissen niet is geschied volgens gewone en schrikkeljaren, maar volgens portiones.
25) Men zie hiervoor o.m. Mr. G. J. Ter Kuile in Drenthe, jrg. 15, 1943-1944, en Dr. W. J. Formsma, Verdagen en Mededeelingen van de Vereeniging tot beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis (te citeren als VMORG), stuk 51, 1935, p. 45.
26) OBGD 43. Hij kan niet dezelfde zijn als *Bertoldus* de *Groninghen*, miles, die door bisschop Boudewijn werd aangesteld tot prefect van Groningen na het overlijden van Roelof van Sepperode (ca. 1190). Deze *Bertold* werd spoedig daarop door *Roelof*'s broer ***Egbert vermoord*** (zie: C. Pijnacker Hordijk, Quedam narracio de Groninghe, de Thrente, de Covordia et de diversis aliis sub diversis episcopis Trajectensibus) (gecit. Quedam Narracio), Werken Historisch Genootschap, gevestigd te Utrecht, nieuwe serie nr. 49, Utrecht 1888, p. 12 (in vertaling door J. Hogeman in Nieuwe Drentsche Volksalmanak X, pp. 35-64, (1891), XI, pp. 19-52 (1892), XII, pp. 29-60 (1893).
27) OBGD 83.
28) Quedam Narracio, p. 52: „filios *Bertoldi* sculteti", gevangen gezet in de St. Walburgiskerk te Groningen.
ibid,. p. 58 „scultetos" vrijgelaten na de komst van bisschop Wilbrand.
29) Mr. H. 0. Feith en Dr. G. Acker Stratingh, Kronijken van Emo en Menko, Werken Historisch Genootschap als voren, nieuwe serie nr. 4, Utrecht 1866, p. 182.
30) OBGD 108, 109.
31) als 29, p. 219.
32) OBGD 134.
33) OBGD 174.
34) OBGD 153.
35) als 29, pp. 181-182.
36) als 29, pp. 181-182.
37) als 29, p. 195. In Thizo is te herkennen ***Thixo*** *filius* ***Johannis,*** die voorkomt in een omstreeks 1225 opgestelde lijst van schatplichtigen aan het Domkapittel, OBGD 83.
38) OBGD 192.
39) OBGD 214.
40) OGBD 217; de datering — 12 april 1303 — volgens Dr. J. W. Berkelbach van der Sprenkel, Regesten van oorkonden betreffende de bisschoppen van Utrecht uit de jaren 1301-1340, Werken Historisch Genootschap 3e serie no. 66, Utrecht 1937, nr. 30.
41) OBGD 293.

(„sororius") genoemd van *Steven* heer *van Ruinen* [42]) en had dus een dochter van *Johan van Ruinen* tot vrouw [43]).

Voorts is *Henric van Elde,* schulte, nog bekend uit een tweetal ongedateerde stukken, waarin verschillende personen, die in het vervolg van deze bijdrage zullen voorkomen, worden aangetroffen. De inhoud dezer stukken, reeds kort door Dr. J. W. Berkelbach van der Sprenkel [44]) weergegeven, komt op het volgende neer:

a. „*Henric van Orch* ridder, ons kinder, Of *van Orch* ende anders ons vriende ende ons hulpers van Orch" beklagen zich bij de bisschop over het geweld, hun aangedaan door de Hopsinghe. In de door hen veroorzaakte strijd wierp Steven van Breecla „*Henric heren Heynen soene* mit ene murstene int hoeft dat hi langhe lach voer doet" en werd Alard van Steenberghe 'gedood. Hoewel *Henric* en *Ot* hun onschuld aan zijn dood willen bezweren en 100 mark br. Eng. betalen, zoals de schout *Henric van Elde* en *Herman Polman* 'bekend is, werden zij door heer Vrederic van Rolle en heer Rolof van Ghete (sc. de pastoors te Rolde en Gieten) veroordeeld hun windmolen en vier van hun beste huizen af te 'breken.

Daarenboven hebben de Hopsinghes hen veel schade toegebracht, te weten:

Henric van Orch „ende onskinder"	*300* mark,
Rolof van Langhelo	100 mark,
Johan van Orch	*20* mark,
Rolof zijn broer	*20* mark,
Conrad van den Ghore en zijn broer	*40* mark,
Of van Orch en zijn broer	*40* mark,
Clencke van Coevorden en zijn broer	100 mark,
Johan van Echten en *Menso* en *Egbert*	100 mark,
Volkier en zijn broer	*40* mark,
Godekiin van Echten	10 mark,
Johan Kalf	*20* mark.

In deze Norg'se partij vinden wij dus ook een aantal *Van Echfen's* alsmede *Clencke van Coevorden,* met zijn broer. Wie van de drie broers *Clencke* (Gerardus, Johannes en Rudolphus) hier bedoeld zijn, blijkt niet. Een hunner, *Johannes,* was, evenals *Otto van Norg,* eveneens gehuwd met een zuster van *Steven* heer *van Ruinen* [42]). Hun zwager, de schulte van Eelde, stond in het andere kamp !

b. *Henric van Elde,* scout, *Herman Polman* en zijn kinderen, *jonghe Tyese* en zijn kinderen, *Ecbrechf van Pedse* en zijn 'broer, *Ludekiin Alofs soene, Ghelic Weygherinc* „ende die mit ons verdreven siin" beklagen zich bij de bisschop dat zij, borgen zijnde voor *Johan ten Voerden* tegenover de *Van Norg*'s voor *25* mark, niet schadeloos gehouden zijn en dat „*Ot* ende *Graerd*" „ons opene brieve hebben", en dat de wederpartij *Polman* en zijn zoon gevangen genomen en zijn vrouw en kinderen mishandeld, terwijl zij ook zouden hebben gepoogd de vrouw van de schulte gevangen te nemen. Verder hebben zij aanmerkelijke geldelijke schade geleden [45]).

Berkelbach van der Sprenkel noemde als beklaagden *Ot* en *Conraerd van Orch* [45]); 'elders reeds wend *Geraerd* gelezen [44]). Het stuk zelf noemt hen niet uitdrukkelijk „*Van Norg*", hoewel daaraan zeker bij *Otto* niet getwijfeld behoeft te worden. Bij *Gerard* lijkt ons dat niet zonder meer vast te staan.

Een en ander zal zich omstreeks 1325 hebben afgespeeld, in elk geval vóór 1328, wanneer te Gieten een andere pastoor voorkomt. De schulte *Henrick* is de laatste, die in de reeks vermeld wordt. Waarschijnlijk liet hij alleen een dochter na, die gehuwd geweest kan zijn met *Herman Polman (zie § 4). Gosses* neemt aan [46]) dat de Eelder schout zich waarschijnlijk uit de jurisdictie heeft teruggetrokken voor de Coevorder kastelein, waarop het ambtleen verschrompelde tot een geldleen [47]).

Alvorens terug te komen op *Theso,* de broer van de schulte *Rofger* 11, willen wij nog wijzen op een mogelijk andere zijtak van de schultenfamilie. Op 12 augustus 1294 dragen *Rodolphus dicfus Weiger* et *Reinerus* milites necnon *Jacobus* et *Adolphus, filii domini Ludolphi de Elede* goederen over aan de abdij Assen [48]). Chronologisch past deze *Ludolphus (Ludeke)* als broer van de schulte *Henric* 1. In bovengenoemde *Ludekiin Alofszoon* [45]) *zou* een zo on van *Adolphus* (*Alof*) gezien kunnen worden.

Zegels van de schulten te Eelde bleven niet bewaard: hun wapen is ons derhalve onbekend.

In de 14de en 15de eeuw echter zien wij een familie optreden, waarin de naam *Theso* veelvuldig voorkomt en die drie merels, 2 en 1, in haar wapenschild voert [56]), [59]). Het lijkt ons geenszins uitgesloten dat wij hier te maken hebben met nakomelingen van *Theso,* die in 1287 met zijn vader, de schulte *Henric* en zijn oudere broer *Rotger* voorkomt [33]).

Boven troffen wij reeds de naam van „*Jonghe Tyese*" (hetgeen een oudere naamgenoot doet veronderstellen) [45]). Wij herkennen hem ook in „Iuvenis *Tiedse*", op 24 november 1325 onder de borgen aan Drentse zyde [49]); *Thieso Iuvenem* in Ehde betaalt omstreeks 1337 18 unciae aan het Domkapittel te Utrecht [50]). Hij kan een zoon zijn geweest van de in 1287 genoemde *Theso* en 'dezelfde als *Thiszo,* die op 1 mei 1337 zegelt op verzoek van een *Ludeken Golfknape* te Eelde („Liudulphus dictus Gholtcnape de Elethe", die als prebende voor zijn dochter *Gheysseka* een grove en smalle tiende te Dilgt onder Haren schenkt aan de abdij Essen [51]). (Is deze *Liudulphus* wellicht *Ludekiin Alofszoon,* die wij eerder ontmoetten?).

Het zegel van *Thiszo* (randschrift: S. THYESE ARA ... . . SE; men heeft daarom in hem wel een pater van het klooster Essen willen zien [52])) vertoont 3 vogels, 2 en 1 (een dergelijk wapenbeeld kwam in deze omgeving wel meer voor [53])

Vervolgens treffen wij aan een „*jonghe Tyese Egberts Sone*", op 25 april 1367 getuige bij de overdracht van Nysinghegoed te Halen met *Henric* en *Roelof Polman* [54]); de *Polman's* waren o.m. te Eelde gegoed. Deze „jonge *Tese*"

42) **OBGD 294.**
43) men zie hiervoor de nog te publiceren bijdrage van Ds. J. W. Schaap, De Heren van Ruinen en hun heerlijkheid.
44) J. W. Berkelbach van der Sprenkel, op. cit., nrs. 1287 en 1288.
45) R.A. Utrecht, Archief bisschoppen van Utrecht inv. *207.*
46) I. H. Gosses, op cit., p. 57. De schulte van Drenthe komt naamloos nog voor 5 juni 1339, OBGD 357.
47) zo niet W. J. Formsma, op. cit.
48) OBGD 193.
49) OBGD 293.
50) OBGD 340, waar o.m. ook genoemd een *Egbert Goltknaep.* Voor de datering omstreeks 1337 wordt verwezen naar noot 80.
51) OBGD nr. 349.
52) OBGD, deel 11, register van zegels, p. 492, i.v. Thiszo, pater in Jesse.
53) bv. OBGD 348.
54) OBGD 548.

heeft zijn epitheton lang moeten (dragen; nog in 1395 heet hij aldus. In dat jaar komen onder de partijgangers van bisschop Frederik van Blankenheim achtereenvolgens voor:

Teese te Eelde
jonge *Teese*
Egbert Teesen } fratres [55])
St. Teesen }

Voor *St. Teesen* zal daarbij gelezen moeten worden *H. Teesen,* zoals zal blijken. Immers, op 27 mei 1396 verkopen *Ghese jonge Thesens van Eelde, Egbert Tesens* en *Herman Strale* gebroedersen zo ons van *Ghese,* hun halve gaove en smalle tienden te Dilgt (waarvan de andere helft het convent reeds toebehoort) aan de abdij Essen [56]). De zegels van de broers bleven bewaard: zij vertonen drie merels, 2 en 1 (vgl. het zegel van *Thiszo* in 1337 [52]), terwijl het randschrift van het laatste zegel laat zien, dat *Herman Strale* identiek is aan *Herman Thesens.* Het feit dat „jonge" *Tese* en Gese een zoon *Egbert* hadden, maakt het aannemelijk dat de in 1367 en 1395 bedoelden dezelfde persoon zijn.

Deze jonge *Tyese Egbertssone zou* omstreeks 1340 geboren kunnen zijn. Zijn vader, die dus *Egbert* moet hebben geheten, kennen wij niet, Aangenomen dat onze reconstructie juist is, dan kan Teese te Eelde (1395) niet de vader zijn van jonge *Teese.* Het lijkt ons ook niet aannemelijk dat *Teese* sr. dezelfde is als *Tyse Egberts sone* in 1367, en dan dus de grootvader van de broers *Egbert* en *Herman,* die ten laatste omstreeks 1365 kunnen zijn geboren). Bij gebrek aan meer (gegevens houden wij het er voorlopig op dat *Teese,* in 1395 'genoemd, een zoon is geweest van de omstreeks 1325 en in 1337 genoemde *Theso* en dat hij een verder onbekende broer *Egbert* had, wiens zoon later „jonge *Tyese"* werd genoemd ter onderscheiding van een oudere neef, die eerder (circa 1325—circa 1340) aldus heette.

Om op *Egbert Tesens* en *Herman Strale* terug te komen, zij komen met leden van de familie *Guedesing* (zijtak van de oudste *Van Ruinen*'s) en *Steven ter Borch* [57]) voor op 14 februari 1392: *Stijne van der Borch anders Guedesing* [58]) en haar zoons Cyse en *Gheerd* verzoeken dan hun „maende maghe *Gheerde Guedesing Everde Guedesing* en *Laurens Bachuus* alze van des vaders weghen *Egbert Tezens* ende *Herman Strale* gebrodere ende *Stevene van der Borch* alze van der moder weghen" met haar te zegelen, waarop zij verklaren met „*Stijne* vorscr. unzer zwagher ende moijen ende over *Cysen* ende *Gheerde* vorscr unse neven" gezegeld te hebben. De zegels van *Egbert* en *Herman* vertonen de reeds bekende 3 merels, 2 en 1 [59]). Hoe de familieverhouding is geweest, is niet geheel duidelijk. Omdat de *Guesing*'s broers van haar man waren, zal gezien de tekst *Stijne* aen tante zijn geweest van de getuigen *Egbert Tesens* en *Herman Strale,* in wie wij dan zusters zons van *Stijne* zullen moeten zien. Waar *Steven ter Borch* nà hen als zegelaar wordt genoemd, zal hij jonger zijn 'geweest Hij zal een broerszoon van *Stijne* zijn geweest. *Egbert* leeft nog op 15 juni 1405 en komt dan voor als *Egberd van Eelde;* hij is dan gehuwd met *Ghertrud* en heeft een (dochter *Aleyde* [60]).

Op de lotting van St. Magnus (6 september) 1408 dient een geschil tussen *Herman Polman* en „*Straelen* arffgenamen" [61]).

Onder de Drenthse adel wordt ca. 1435 en ca. 1440 genoemd *Tese Stralen* te Eelde [62]). *These Stralen* was op 28 juni 1426 onder de Drenthen, die Sweder van Culemborg ontzegden [63]). Op St. Magnus 1431 dient voor de Etstoel een 'geschil tussen *Stralen Tesens* en Hynrick Boelensoen over een te Groningen gelegen goed [64]). Op de lotting, gehouden de tweede maandag na Paaszondag 1459 betwist *Teso Strale* een rente van 3 mudden rogge aan de abdij Assen, die wordt opgelegd het bezit der rente gedurende meer dan 30 jaren te bewijzen [65]). Uit andere processtukken tussen deze abdij en Teso *Strael* blijkt, dat hij verwant was aan de abdis, *Golde Stelling;* op grond daarvan pretendeerde hij naastingsrecht te hebben, zonder succes overigens [66]). Hoe hun relatie is geweest, is niet bekend [67]). Nadien werd *Teso Strale* niet meer genoemd. In 1465 wordt door de Heer van Ruinen *Johan van den Clooster* beleend met het erf te Norg, als geërfd door *Reindt van den Clooster,* van *Straalen* [68]). Het is de laatste maal, dat wij de naam *Strale* aantroffen. Alleen is nog te vermelden een *Egbert Tesema,* op zworen maandag 1460, alias *Egbert Tesen,* op Pinksteren 1460 in proces over een waarschijnlijk te Roderwolde gelegen goed [69]). Of hij met de voornoemden samenhangt, konden wij niet vaststellen.

Samenvattend komen wij dan tot het volgende overzicht in Tabel II voor de schulten te Eelde en hun (mogelijke) verwanten, waarbij — zoals uit het voorgaande blijkt — verscheidene relaties een hypothetisch karakter hebben.

§ 4. Van Norg.

Een volgend te behandelen geslacht is dat der *Van Norg*'s. In dit tijdschrift had het reeds meermalen de aandacht, met name in verband met de vraag of het geslacht *De Vos van Steenwijk* daaruit zou stammen [70]).

55) OBGD 902.
56) OBGD 929.
57) zie voor *Steven ter Borch onze* bijdrage in De Ned. Leeuw LXXXV, 1968, k. 207.
58) voor *Guedesing* kan worden verwezen naar de onder noot 43 reeds aangekondigde studie van Ds. J. W. Schaap.
59) OBGD 828*; het stuk bevindt zich in het Grimersumer Beninga Archiv. gedeponeerd bij de Gesellschaft für bildende Kunst te Emden en is voorlopig geïnventariseerd onder: doos 100, charter nr. 3.
60) OBGD 1214.
61) Mr. H. 0. Feith, Ordelboek 1399-1518, p. 65.
62) J. de Groot in N.L. LVII, 1939, k. 357.
63) Nieuwe Drentsche Volksalmanak (te citeren: NDVA) 1897, p. 229 noot 6; Tijdrekenkundig register op het oud-provinciaal archief van Overijssel, 6 delen (te citeren: TRO), F p. 246-247.
64) Mr. S. Gratama, Eenige ordelen en verordeningen van den drost en etten van het landschap van Drenthe, Groningen, 1890, p. 47.
65) ibid., p. 72.
66) Abdij Assen inv. 44 reg. 73 en 74, dd. 4 maart en 2 april 1460.
67) J. W. Schaap, De geschiedenis van het Overijsselse adellijke geslacht Stelling, in NL LXXXVI, 1969, kk. 175-196, biedt hiervoor geen oplossing.
68) Mr. J. G. C. Joosting, Het archief der heerlijkheid Ruinen, Leiden 1907 (te citeren: Ruinen), reg. 5.
69) als onder 61, pp. 66 en 67.
70) Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland, De afstamming van het geslacht de Vos van Steenwijk, De Ned. Leeuw XXXIV, 1916, kk. 1-5.
J. de Groot, Nieuwe gezichtspunten aangaande de afstamming van het geslacht de Vos van Steenwijk. De Ned. Leeuw LV, 1937, kk. 385-396, 427439.
Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius. De Vos van Steenwiik. De Ned. Leeuw LVI, 1938, kk. 5291541.
Mr. A. N. Baron de Vos van Steenwijk, Het geslacht (de Vos) van Steenwijck, De Ned. Leeuw LXXVI, 1959, kk. 281-314.

Tabel 11.

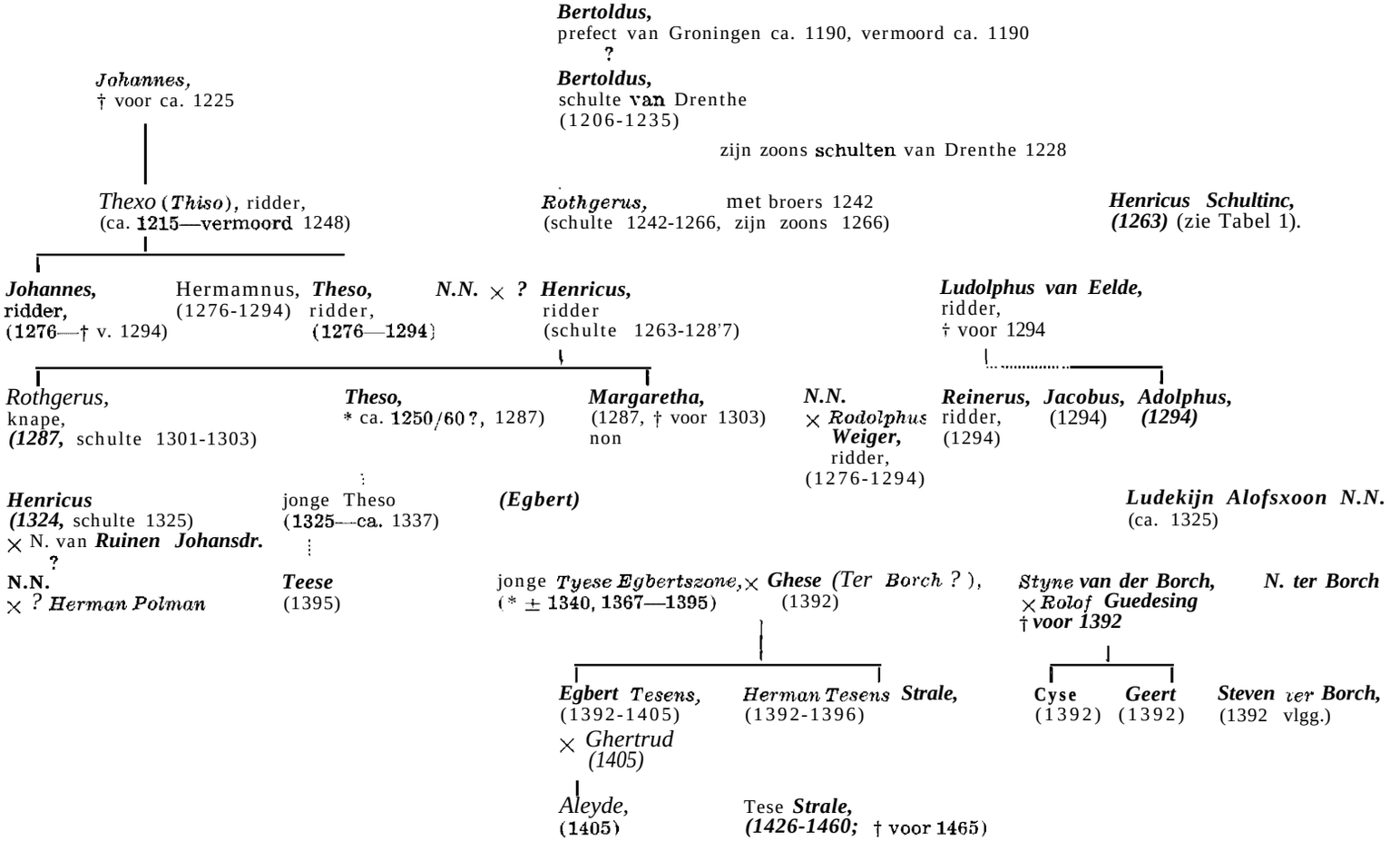

De *Van Norg*'s komen voor het eerst voor in 1206 in de persoon van *Henricus de Nurch.* Spoedig daarop komt, en wel meermalen, voor een *Rodolfus de Norch,* ridder, voor het eerst in 1219, ten laatste male 14 augustus 1254 [71]). Hiervoor werd reeds vermeld dat hij een bloedverwant was van Egbert, een zoon van de gelijknamige burggraaf (prefect) *van Groningen,* die hij na de moord door *Thizo* op de oudste zoon van de prefect, Roelof (*Rudolph*) in 1241, bijstond [36]). Hoe echter de familierelatie is geweest, is niet vast te stellen.

Eerst ruim een halve eeuw later, nl. in 1302, wordt een volgende *Van Norg* genoemd, en wel *Henricus de Norch* [72]), ook *Heino* genoemd, ridder, die nog voorkomt in 1324 [73]). Zijn wapen vertoont 5 linkerschuinbalken binnen een schildzoom, beladen met 8 penningen [74]). De terzelfdetijd voorkomende *Otto van Norg* (genoemd 1316-1335) voert in 1316 hetzelfde wapen, in 1324 echter met een barensteel, beladen met drie 'hangers [75]). Waarschijnlijk was hij een neef van *Heino;* op hun relatie komen wij nader terug.

Henric van Norg komt mat zijn zoons *Arnd, Rolof* en *Henric* voor onder de Drenthen (onder wie ook *Henric van Elde, Offe van (N)orch, Conraerd van den Goere, Jan* siin broder) die met de bisschop een overeenkomst tot wederzijdse bijstand tegen de Drenthen aangaan op 7 september 1324 [76]). Verschillenden van hen ontmoeten wij weer op 24 november 1325, wanneer de bisschop het over de Drenthen gevelde vonnis laat aflezen. Aan de zijde van de bisschop staat dan o.m. *Arnd heren Heynen zoen,* aan de zijde van de Drenthen treden als borgen o.m. op *Gerardus Clenck, Of de Norch, H. de Elde, Ecberf de Pedse, Conrad in den Ghore, Juvenis Tiedse* (de in § 3 genoemde Jonge *Tese), Herman Polman, H. de Orch, Rolof Langhel* [77]).

Rodolphus, filius domini Heynen de Norgh, verklaart op 21 februari 1326 met *Otto de Norgh, Gherardus Klenke* en *Conradus Ufenghore* (waarbij *Rodolphus* als vierde en laatste wordt vermeld) enig geld schuldig te zijn [78]).

Nadien komen de *Van Norg's* nog slechts eenmaal voor, afgezien van de tak, waartoe *Otto* en de zijnen behoorden, welke in het vervolg ter sprake komt.

Eerst echter dient aandacht besteed te worden aan de samenhang tussen de geslachten *Van Norg* en *De Vos van Steenwijk.* Voor een reconstructie van de relatie tussen de

71) OBGD 64, 83, 92, 94, 109, 120.
72) OBGD 215.
73) OBGD 283; vgl. voorts nog noot 45, ongedateerde stukken, waarschijnlijk ca. 1325.
74) OBGD 283.
75) OBGD 252 (1316), 283 (1324).
76) OBGD 283.
77) OBGD 293.
78) OBGD 297.
79) De Ned. Leeuw LVI, 1938, kk. 529-541.

Van Norg's en de *van/in den Ghore's* (de voorvaderen van het geslacht *De Vos van Steenwijk)* ging Jhr. Dr. van Rheineck Leyssius [79]) uit van een kort na 1337 opgesteld register van inkomaten van het Domkapittel [80]):

„Bona domini *Henrici de Norch* actenus V sol, st. solvebant sic divisa", en noemt dan de daaropvolgende per-

van *Henrik* en *Otto van Norg,* werd door deze schrijver verworpen.

Vatten wij zijn conclusie samen in een schema, dan resulteert de volgende (met twee toevoegingen onzerzijds onder 3, 7 en 9) Tabel III:

Tabel 111.

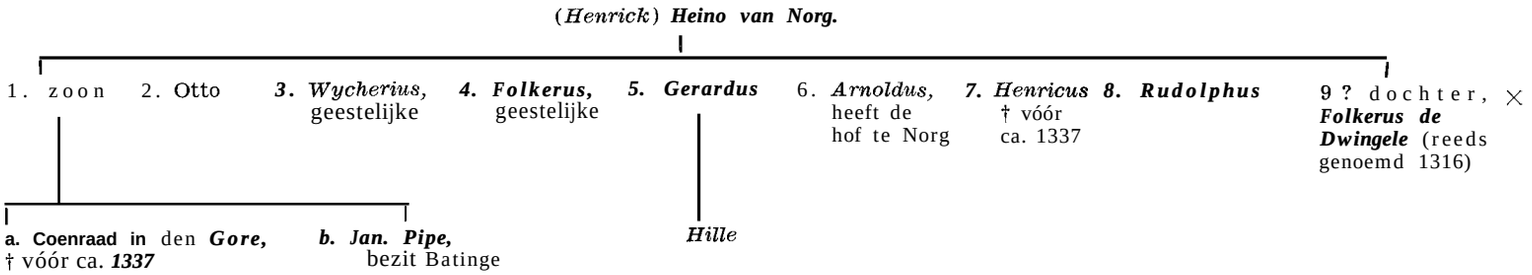

sonen de erfgenamen van Heer *Henrick:*

Arnoldus, die o.m. de curia in Norch houdt

Rodolphus e j u s f r a t e r

Hilla Gerardi de Norch

Rudolphus Butruant (volgens v. R. L. wel dezelfde als de eerdergenoemde *Rudolphus)*

Dominus *Folkerus* frater ejus ('die de tienden in Borc (Westerbork) aan zijn parochianen verkocht, mogelijk derhalve pastoor te Westerbork, R.)

Folkerus de Dwingele, die het goed Rensinc in Anloo bezit.

Johannes Pipe, die Battinc (Batinge) bezit

het register vervolgt dan: „Item de eisdem bonis solvebant annuatim *Otto de Norch* XIII1/2 sc. de bonis infrascriptis. Primo de decima in Halen, quam conventus in Dickeninge possidet [81]). Item decima in Ees in parrochia Borgere, quam ipsi cives ibidem emerunt. Item bona Grundelinge dicta, quam nunc possidet *Hilla* in locum *Gerardi de Norch.* Item bona Corthorst in parrochia Beyle, que emit *Reynerus Heymighe".*

De Heer van Rheineck Leyssius tracht dan aannemelijk te maken dat *Jan Pipe* te B a t i n g e de stamvader is van het geslacht *De Vos van Steenwijk* en dat hij een a g n a t i s c h e kleinzoon was van *Henrick of Heino van Norg.* In *Jan Pipe* zag de Heer van Rheineck Leyssius de na het overlijden van een oudere broer *Coenraad in den Gore* oudste (enige ware evenmin uitgesloten geweest) zoon van een vooroverleden oudere zoon van Heer *Heino.* Ook *Otto van Norg* paraisseert hier als een (aanmerkelijk oudere) zoon van *Heino;* hij zou andere goederen, belangrijker dan de hof te Norg (die dan aan de jongere broer *Arnoldus* kwam) hebben geërfd. De mogelijkheid dat de opsomming, hierboven gegeven, betrekking heeft op een g e z a m e n 1 i j k e erfenis

Daartegenover staat de opvatting van de Heer J. de Groot [82]), dat *Coenraad* en *Jan* (in 1324 als broers voorkomende [76])) zoons zouden zijn van een zuster van *Henrick Heino.* Hij ziet voorts *Coenraad* als de w a a r s c h i j n l i j k e v a d e r van de gebroeders *Roelof, Johan* en *Egbert* en een zuster *Agnes,* die zou huwen met *Arent Huys,* die namens zijn stief zoon *Johan Clencke* heer van Ruinen zou zijn 'geweest (een dergelijke constructie wees de Heer van Rheineck Leyssius als strijdig mat de rechtspractijk met beslistheid af [83])). Over de plaatsing van Otto *van Norg* in de genealogie van dit geslacht laat hij zich niet uit.

Kort weergegeven, kwam zijn opvatting op het volgende neer:

Tabel IV.

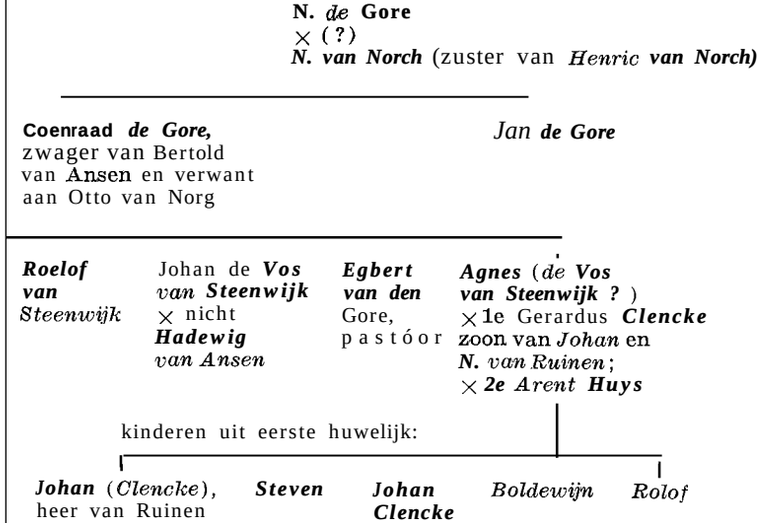

Beide 'opstellingen achten wij niet zeer bevredigend. Op de relatie met R u i n en wordt in § 4, 2 teruggekomen. Bepalen wij ons eerst in hoofdzaak tot *Otto van Norg* en de zijnen.

80) OBGD 340. Volgens Van Rheineck Leyssius (De Ned. Leeuw LXI, 1938, k. 530; het betrokken deel van het register weergegeven k. 534) moet het register na 1337 en mogelijk na 1340 zijn opgesteld.

81) De Ned. Leeuw LVI, 1938, k. 534 noot 12a: verondersteld wordt hier dat bij de tekst inzake Otto *van* Norg een klein deel is ***weggevallen.*** Het register is, gezien de vermelding dat de tienden te Halen bezit zijn van de abdij Dikninge, in ieder geval na 25 maart 1334 (OBGD 336), toen de abdij ze verwierf, opgesteld.

82) De Ned. Leeuw LV, 1937, kk. 385-396, 427-439.

83) De Ned. Leeuw LVI, 1938, kk. 534-536.

§ 4, 1. Otto van Norg en zijn plaats in de genealogie-Van Norg.

De Heer van Rheineck Leyssius had reeds moeite met zijn plaatsing in het geheel, achtte het niettemin het meest waarschijnlijk dat hij een „aanmerkelijk oudere zoon" is geweest van *Henrick*. Het komt ons voor dat zijn relatie en die van enkele anderen tot *Henrick* toch anders is geweest dan in Tabel III wordt gesuggereerd.

In de eerste plaats is de h o f t e N o r g toch ongetwijfeld een belangrijk deel van het vermogenscomplex der *Van Norg's (zou* men de gedachtengang van deze auteur volgen, als zouden deze *Van Norg's* van elders afkomstig zijn, dan noemden zij zich juist naar hun bezittingen te Norg, die rond de curia zullen zijn opgebouwd geweest) vererfd op een z e s d e zoon, hetgeen ons niet zeer voor de hand lijkt te liggen (zelfs niet als men twee oudere broers, die geestelijke waren, buiten beschouwing zou laten). In deze constructie toch moet *Arnoldus* een veel jongere zoon zijn geweest. Immers, N. N. (de veronderstelde vader van *Coenraad* en *Jan*) en *Otto* zijn zeker ouder <geweest, evenals een zoon *Gerard*, wiens dochter (?, [84]) reeds in zijn plaats was getreden. De zoons *Arend, Roelof* en *Henric,* die met de vader op 7 september 1324 voorkomen [85]) onder de edelen die de bisschop steunen, zullen de drie jongste zoons zijn geweest. Nadat in dit stuk van 1324 eerst vier anderen genoemd worden, verschijnen pas *Otto van Norch,* daarop *Volkerus* en *Rufger,* zoons van vrouw *Ermgard,* en *Coenraad van den Ghore* en zijn broer *Jan*. Tenslotte moeten dan nog geplaatst worden de geestelijken *Folkerus* en *Wicherus,* waarbij van laatstgenoemde vaststaat dat hij een b r o e r was van *Otto*.

In de tweede plaats doet het merkwaardig aan op 21 februari 1326 vermeld te vinden: Otto *de Norgh, Gerhardus Klenke, Conradus Utengore* et *Rodolphus filius domini Heynen de Norgh* [86]), terwijl de scribent (en) van de Kamper schepenakten doorgaans broers gezamenlijk noemt (de Heer van Rheineck Leyssius tracht deze merkwaardigheid op te lossen door in *Otto* de principale schuldenaar te zien [87]); de redactie van de schuldbekentenis wijst echter op een gezamenlijke schuld, waarvoor men hoofdelijk aansprakelijk zal zijn 'geweest). Nu kan *Rudolph* wellicht nog geen duidelijke „image" hebben gehad, zodat het nodig of wenselijk geweest kan zijn aan zijn vader te refereren, zoals zijn broer in 1325 ook *Arend heren Heynen zoon* wordt genoemd [88]). Referte echter aan de „b r o e r" *O t t o,* die reeds vanaf 1316 regelmatig te Kampen 'optrad, had in dit verband meer voor de hand gelegen. Overigens, zou *Rudolph wel* een verwijzing nodig gehad hebben, terwijl de „zoon" van een van zijn veronderstelde broers, te weten *Coenraad Ufhengore,* blijkbaar reeds onder „eigen vlag" kon varen? Juist omdat *Otto* en *Rudolph (Roelof)* niet in één adem als broers worden genoemd, zijn wij er huiverig voor hen inderdaad als broers te beschouwen. Eerder zijn wij geneigd de op zich zeer vernuftige oplossing, door de heer van Rheineck Leyssius gegeven, ietwat om te buigen en wel in deze zin:

84) De Ned. Leeuw LVI, 1938, k. 529 spreekt over *Hilla* filia *Gerardi* de *Norch;* „filia" steunt niet op de tekst.
85) OBGD 283.
86) OBGD 297.
87) De Ned. Leeuw LVI, 1938, k. 532 noot 7.
88) OBGD 293.

Heino (*Henric*) *van Norg* kan enkele (?) *zusters* gehad hebben, waarvan een gehuwd met een *In den Gore,* zoals *ook de* Heer de Groot veronderstelde [89]) en welke mening ook Mr. A. N. baron de Vos van Steenwijk toegedaan bleek [90]), volgens wie de *Gore's* van m o e d e r s z ijd e uit de *Van Norg's* stammen, zulks op grond van het wapen van *Coenraad in den Gore:* links (her.) *Van Norg* (het huidige wapen De *Vos van Steenwijk*), rechts *Van Steenwijk* (gepaald onder een schildhoofd) [91]).

Eveneens een gedeeld wapen voert *Volkerus van Dwinge-10* (rechts vijf rode schuinbalken in zilver, zonder schildzoom, links in zilver een klimmende zwarte vos [92])). De interpretatie overigens van dit wapen geeft wel moeilijkheden: immers, hoe is het verband tussen *Volker* en de *Van Norg's ?* Wij kunnen hier slechts gissen, omdat over hem en een eventueel nageslacht niets bekend is. Slechts komt hij in 1316 voor met *Heino* en *Otto van Norg,* waarover hierna meer. Dat hij, reeds voorkomende in 1316, een kleinzoon van *Heino* geweest zou zijn, achten wij uitgesloten. Mogelijk was hij een zoon van een andere zuster van *Heino*.

Beseffende ons op glad ijs te begeven, willen wij toch niet nalaten de veronderstelling te wagen dat deze *Volker van Dwingelo,* genoemd dus in 1316 en 'omstreeks 1337, wel eens dezelfde zou kunnen zijn als een *Volker,* die omstreeks 1325 enkele malen voorkomt, en wel als volgt:

ca. september 1324 „*Volkier veren Ermgerden soen, Rufger* sinen baoder", onder de Drenthse edelen die de bisschop steunen [93]),

7 september 1324 „*Volker veren Ermgarden soene* ende *Ruthgeer* siin broder" [94]),

18 januari 1325 en 8 mei 1326 „*Volkerus, filius domine Ermegardis*" [95])

(waarbij de in Drenthe toch niet zeer gebruikelijke v o o r n a a m *R o f g e r* aan de s c h u l t e n te Eelde 'doet denken!)

De vermeldingen doen wel blijken dat Vrouwe *Ermgard* hoger in aanzien moet hebben gestaan dan haar anonieme man (overigens wijzen wij er nog op dat op 4 juli 1291 „*Johannes,* domicellus *de Rune* una cum domina *Ermegarda,* uxore ejus et *Barfholomeo,* ejus filio voorkomen [96]); zij kan vrijwel zeker onze Vrouwe Ermgard niet geweest zijn).

Indien in het bovenstaande inderdaad dezelfde persoon is bedoeld zou *Volker* dus een zoon van een *Ermgard van Norg* geweest zijn.

Aangenomen kan overigens nog worden, dat deze *Volker* dezelfde is als *Volker,* die met zijn (ongenoemde) broer genoemd wordt in de klacht van *Heyne van Norg cs.; zij zouden* voor *40* mark schade hebben geleden in de strijd tegen de Hopsinges [45a]).

89) De Ned. Leeuw LV, 1937, kk. 435436.
90) De Ned. Leeuw LXXVI, 1959, k. 284. In N.L. XXXIV, 1916, k. 5 wordt reeds gedacht aan een afstamming langs vrouwelijke lijn van de van Norg's.
91) De Ned. Leeuw LXXVI, 1959, k. 284.
92) De Ned. Leeuw LXXXVI, 1959, kk. 282-283, o.g.v. LVI, 1938, k. 539, cit. J. B. Rietstap, Wapens' van den tegenwoordigen en den vroegeren Nederlandschen adel, Groningen 1890, p. 324.
93) OBGD 282.
94) OBGD 283.
95) OBGD 286; Dr. J. A. Kossmann-Putto, Kamper Schepenacten 1316-1354, Zwolle 1955, nr. 261.
96) OBGD 1227.

Wellicht ook was hij dezelfde die voorkomt in de lijst van borgen aan 's bisschops zijde, wanneer het over de Drenten gevelde vonnis op 24 november 1325 wordt afgelezen. Vermeld worden o.m. *„Mens de Echt, Arnd Volkier Ecbrechts soen, Arnd Lansenc du Runen"* enz. [49]). De lezing „A r n d", is verdacht en onzeker. Misschien moeten wij lezen *„Volkier Ecbrechts soen"*. Hoewel beide voornamen wijzen op het geslacht *Van Echten*, kan tot een dergelijke conclusie op chronologische gronden n i e t worden besloten (zie ook Par. 8). Vooral omdat een *Volkier Egbertszoon* verder nimmer wordt aangetroffen en in hetzelfde verband verder steeds sprake is van een *Volker*, zoon van Vrouwe *Ermgard*, achten wij het bepaald niet uitgesloten dat wij met dezelfde persoon te maken hebben.

Weten wij derhalve weinig over *Volker van Dwingelo = ? Volker, zoon* van *Egbert?* en Vrouwe *Ermgard (van Norg?)*, even weinig is bekend over een *Gerardus de Norg.* Zoals vermeld, zag Berkelbach van der Sprenkel in de *„Graerd"*, genoemd in de eerder aangehaadde klacht ca, 1325, een *Gerard van Norg* (zie hiervoor). Het bestaan van een *Gerard van Norg* is echter zeker, gezien de vermelding van een *Hilla Gerardi de Norch* in verband met de Norgse goederen [97]). In baar zullen wij zijn [dochter mogen zien, die in zijn plaats is getreden.

De pastoor (sprake was immers van zijn parochianen) *Folkerus* is verder evenmin bekend. Hetzelfde geldt met betrekking tot *„Rudolphus Butruant"*, indien wij in deze niet *Heino's* zoon *Roelof* mogen zien, zoals de Heer van Rheineck Leyssius stelde. Mooht dit niet het geval zijn, dan zullen wij in deze *Rudolphus* met zijn broer, de pastoor *Folkerus*, zoons moeten zien van een derde zuster van Heer *Heino*, een oplossing die wij prefereren.

Naar onze veronderstelling nu zijn de *Norg'se* goederen ongedeeld geweest; eerst na de dood van Heer *Heino*, o p wiens naam ze in het register stonden (en die de leenhouder zal zijn geweest) en die het beheer zal hebben gevoerd, zal het tot een scheiding zijn gekomen.

97) vgl. noot 84.

Naast dit goederencomplex stonden de goederen van *Otto van Norg;* eerder [81]) werd er reeds op geattendeerd dat een deel van de zin bij de vermelding in het register bij het copiëren moet zijn weggevallen.

Resumerende komen wij dan tot het volgende schema, waarbij weer noodgedwongen enkele relaties- slechts hypothetisch kuanen zijn:

Tabel V.

N. van Norg

Heino (Henric)			d o c h t e r	Ermgard ?	**Gerard,**	d o c h t e r
N.N.			X	×	(ca. 1325, † voor ca. 1337)	N.N.
			N. ***In den Gore***	***Egbert ?***		
Arend (1324—ca. 1337	*Roelof* (1324-ca. 1337)	*Henric* (1324, † voor ca. 1337)	***Coenraad*** in den Gore	***Jan Pipe***	***Volker [van Dwingelo]***, (1316—ca. 1337)	***Rutger,*** (1324-1325, † vóór c. 1337)	***Hille*** (ca. 1337)	***Rudolphus Butruant*** (ca. 1337)	Folkerus, pastoor (ca. 1337)

De goederen te Norg zullen na het uitsterven van de mannelijke lijn (dus met de drie zoons van Heer *Heino)*, zijn gekommen aan de kinderen van diens oudste zuster, dus aan de Gore's *Jan Pipe* had uit de onverdeelde [boedel van zijn grootvader (Heino's vader dus) reeds Batinge geërfd, zijn broer vermoedelijk bij de scheiding van de ouderlijke goederen vaderlijk goed (of goederen die niet aan het Domkapittel schatplichtig waren), waarmede zijn niet-vermeld zijn in de eerder gegeven opsomming verklaard zou zijn. Diens, *Coenraad's*, zoon, *Roelof* heeft, zoals de Heer de Vos van Steenwijk opmerkt [98]), de voornaamste Norgse goederen geërfd (zijn broer *Johan* verkreeg Batinge, hetgeen erop zou wijzen dat zijn oom *Jan Pipe* zonder wettig nageslacht is gestorven [99]), terwijl de 'goederen „als her *Heyn van Norch* van den Stichte to holden plach" (hij stond dus a l s l e e n m a n t e boek [100])) sedert 1387 bezit zijn van *Roelof*'s zoon *Arent* [101]).

Thans kunnen wij ons schema verder uitbouwen. De ridders *Heino van Norg, Otto van Norg* en *Volker van Dwingelo* stellen zich op 25 november 1316 borg voor de goede levering van een hoeve te Zuidwolde door *Berta*, weduwe van *Roelof van Ansen*, en haar zoons *Bertold* en Cyse (niet: Eiso) [102]). Nu is bekend dat *Johan Vos van der Goer*, zoon van *Coenraad*, in 1354 met dispensatie huwde met *Hadwich*, dochter

98) als onder 90, k. 285, sab IIA.

99) als onder 90, k. 285, sub IB. Wij veronderstellen eerder dat ***Jan Pipe*** (of zijn kinderen) Batinge om welke reden dan ook hebben overgedragen aan ***Coenraad*** of diens zoon. ***Jan Pipe*** achten wij de grootvader van ***Fosse Pipe,*** gehuwd met ***Johan Hiddingh.***

100) De Ned. Leeuw LV, 1937, k. 431 noot 114.

101) als onder 90, k. 288, sub IIIB.

102) OBGD 252. Zie voor van Ansen Par. 6.

Tabel VI.

N. van **Norg**

z o o n			N.N.	z o o n
Heino	d o c h t e r X ***N. Zn den Gore***	d o c h t e r ***(Ermgard ?)***	***Rudolf van Ansen*** of zijn vrouw ***Berta***	***Otto van Norg***
	Coenraad in den Gore	***Folker van Dwingelo***	***Bertold van Ansen***	
		Johan Vos van den Goer X 1354 Hadewich van Ansen		

van *Bertold van Ansen,* met wie hij in de achtste graad verwant was [103]). Mogelijk hadden *Johan* en *Hadwich* gezamenlijke *Norg'se* voorouders, en wel op de wijze als op Tabel VI aangegeven.

Vooropgesteld dat de borgen uit 1316 verwant waren aan de verkopers zou dit een mogelijke relatie kunnen zijn. Het is uitgesloten dat *Berta* een zuster was van *Heino van Norg,* omdat de *Van Ansen's* blijkbaar niet gerechtigd waren tot de *Norg'se* goederen. Afgezien daarvan was er dan sprake geweest van verwantschap in de zesde in plaats van in de achtste graad.

Wederom ontmoeten wij hier *Otto van Norg.* Op 18 januari 1325 komt hij met zijn broer *Wigherus,* kanunnik te Steenwijk (en o.m. *Gerardus Klencke* en *Johannes Klencke,* gebroeders, *Conradus Utengore* en *Volkerus,* zoon van vrouwe *Ermgard) voor* [95]). Op 25 maart 1334 verkopen *Otto van Norch,* zijn vrouw *Yda,* zijn kinderen *Johan, Wycher* en *Herman,* en zijn broer *Wycher,* kanunnik te Steenwijk, aan de abdij Dikninge de grove en smalle tienden te Halen, hun aangekomen „van onsen olderen"; als medezegelaars treden op „onsen maghen" *Herman Polleman* en *Coenraed van den Ghore* [104]). Waar hier geen sprake is van leden van de tak van *Heino* (of van 'deze zelve) bij de verkoop van deze van der verkoperen ouders (c.q. grootouders) afkomstige goederen, die blijkbaar ongedeeld waren gebleven tussen *Otto* en zijn broer, menen wij het veaband met *Heino van Norg* het beste te benaderen door hen als vo 11 e neven te beschouwen.

Wellicht slaat op de geestelijke status van *Otto's* broer de volgende notitie:

januari 1328 „*Ot de Orch* tenetur 4 1/2 s.gr. pro fratre suo si ecclesiam habuerit" [105]).

Otto treedt verder op als Drents dienstman van de bisschop op 24 november 1335 [105]).

Naast de drie reeds genoemde zoons had *Otto* een niet met name genoemde dochter, die in 1324 huwde met een zoon van *Roelof van Echten:* op 28 december 1324 betaalt *Otto* een deel van de beloofde bruidschat. [106]). De genealogie *Van Echten* [107]) biedt geen houvast voor de bepaling van de identiteit van deze zoon van *Roelof van Echten.* Volgens deze genealogie zijn van *Roelof* drie zoons bekend: *Volker,* (die wederom drie zoons had waaronder de nog te noemen *Hendrik), Godevard* (vader van twee dochters) en *Roelof,* van wie de genealogie geen nageslacht kent. Op deze kwestie komen wij nader terug.

Otto van Norg was, zoals reeds werd vermeld, gehuwd met *Yda en* komt voor als „sororius", in dit verband wel zwager, van *Steven* heer *van Ruinen. Yda* was derhalve een dochter van *Johan* heer *van Ruinen* [42]) [43]). Een oudere zuster van *Yda* was gehuwd met *Henricus* scultetus de Elede (zie § 3), een jongere met *Johannes Clencke* [42]), die met zijn

103) als onder 90, k. 286. J. de Groot, De Ned. Leeuw LV, 1937, k. 432 spreekt over verwantschap in de vierde graad (in de zin van het Kanonieke Recht; in onze termen dus achtste graad).
101) OBGD 336.
105) Mr. S. Muller Fz., Registers en rekeningen van het bisdom Utrecht, p. 107 resp. p. 106.
106) OBGD 284; NDVA 1897, p. 226.
107) Jhr. Mr. R. 0. van Holthe tot Echten, Genealogie van de Drentsch-Overijsselsche familie vah Echten, De Nederlandsche Heraut 3, 1886, pp. 7 vlgg., i.h.b. p. 13; men zie voorts Par. 8.

zoon en „verus heres" *Gherardus* op 27 september 1327 genoemd wordt [108]).

Magnin schijft aan Otto nog een zuster toe, die gehuwd zou zijn met *Roelof van Peize* (zie voor deze § 5) [109]). Waarschijnlijk baseerde hij deze veronderstelling op de aanspraken, die *Roelof* deed 'gelden op de tienden te Halen (§ 1).

Over Otto's nageslacht is verder weinig bekend. Hij had (ten minste) vier kinderen: *Johan, Wygher, Herman* en een dochter. De drie zoons zijn in 1334 meederjarig.

In *Otto Johannis de Noerch,* cler. dioc. Traj., voor wie op pauselijke last d.d. 19 november 1362 een beneficie ter begeving van het Kapittel van St. Marie te Utrecht beschikbaar moet worden gehouden [110]), zullen wij een zoon van *Johan* mogen zien.

De 'behandelde *Van Norg's* kunnen thans in het schema van Tabel VII worden samengevat:

§ 4, 2. Arend Huys en zijn relaties tot Ruinen en Norg.

Uit Tabel VII blijkt dat aan *Johan van Norg* ook een zoon *Arent* is toegeschreven. Hiermede komen wij op het probleem rond de samenhang tussen het geslacht *Van Norg* en *Arend Huys,* erfgenaam van de heerlijkheid Ruinen na het overlijden van *Johan* heer *van Ruinen,* Reeds de Heer van Rheineck Leyssius achtte het [111]) het meest waarschijnlijk dat *Arent Huys* een zoon van *Johan* en een kleinzoon van *Otto van Norg* en *Yda van Ruinen* was. Een samenhang met de *Van Norg's* blijkt o.m. uit het wapen, dat *Arent* en zijn jongere zoons voerden.

Arend Huys verkoopt avonde Walburgis (24 februari) 136 (O?) de halve smalle tiende over zijn hofstede te Leede [112]); de zoon van de koper koopt in 1371 de andere helft van *Hendrik van Echten* [113]). Door Jhr. Mr. R. 0. van Holthe tot Echten werd destijds verondersteld dat deze tienden oorspronkelijk aan *Otto van Norg* toebehoorden [114]). Wij brengen hierbij in herinnering dat een dochter van *Otto van Norg* huwde met een zoon van *Roelof van Echten, Hendrik's* grootvader. Bij de verdeling wan de nalatenschap van *Johan van Ruinen* stuiten wij nog op een probleem. Blijkbaar waren daartoe slechts gerechtigd *Arend Huys* en *Roelof Polman* (tenzij deze twee bij testament als erfgenamen waren aangewezen). De boedel scheidden zij op 12 november 1380 (waarbij opgemerkt dient te worden dat *Arend* zich reeds op 3 september 1380 had laten belenen met zijn deel van de erfenis [115])); *Arend* blijkt dan wel de belangrijkste delen te verkrijgen van de erfenis,, de ons angheervet is vermits doode

108) OBGD 312. De relaties tussen de verschillende in de 13de—15de eeuw genoemde *Clencke's* ziin niet alle duideliik. Wii hopen daarop in een volgende bijdrage terug te komen."
109) J. S. Magnin, Geschiedenis van de kloosters in Drenthe, p. 47.
110) OBGD 519.
J. de Groot, op. cit., k. 432 stelt dat deze ***Otto van Norg, voor*** 1370 overleed en dat zijn kanonikaat overging op ***Egbert,*** zoon van ***Coenraad in den Gore.*** OBGD 573 refereert echter aan zijn grootvader *Otto van Norg,* die de tienden, te Halen verkocht, terwijl een beneficie ter ***begeving*** van het Kapittel van St. Marie niet slechts betrekkina behoeft te hebben op een kanonikaat te Steenwijk, waarvan *Egbert ds* bezitter voorkomt.
111) De Ned. Leeuw LVI, 1938, k. 537.
112) OBGD 478; Mr. J. G. C. Joosting, Dikninge reg. 65, dateert 30-4-136(0?). De tekst geeft „dreehondert ... ende sestich".
113) OBGD 591.
114) NDVA 189'7. p. 227. Een relatie tot Norg kan ook blijken uit de vermelding van ***Arend*** jonker van -Ruinen in 1387 als houdende in leen o.m. Nijdinc tee Norg, NDVA 1897, p. 229.
115) OBGD 684.

Tabel VII

Henricus de Nurch,
(1206)

Rodolfus de Norch,
(1219-1254)
verwant aan Egbert van Groningen

zoon

Heino (***Henric***), ***(1302-1324)***

Arend (1324—ca. ***1337***)	***Roelof*** (1324—ca. 1337)	***Henric*** (1324, † voor ca.. 1337)

dochter × ***N. in den Gore***

Coenraad in den Gore	Jan (***Pipe***?)

Ermgard? × ***Egbert? N.***

Volker [van Dwingelo] (1316—ca. 1337) †	***Rutger*** (1324-1325, † voor ca. 1337)

Gerard (ca. ***1325,*** † ***voor*** ca. 1337)

Hille (ca. 1337)

*) zie § 4, 3.

? ⋮

Heren *Johans,* heer ***van Ruinen":*** „den Oldenhoff mitter woninghe en hoge en lage gericht, de pacht, de tijns, de hoffsteden daer de pacht ende tijns wt gaat in den daerpe toe Rune, den tenden groff ende smal1 in den darpe to Rune, ende de Moelne; de Camp de geheten is de Verriest de ghelegen is voer den Olden Hove". Roelof *Polman* ontvangt een gelijke waarde als Verriest, terwijl ***Arnd Huus*** hem geeft „alsoe daen guet, mit husinge ende mit hoffsteden, als ick nu indertijt toe Peijse hebbe, also alse dat ***Johan Mensinghen van Haren*** ghecoft hadde teghens Heren ***Johan van Runen"*** [116]). Hoewel (daarover niet gesproken wordt, moet Roelof *Polman* de Nijehof te Ruinen hebben ontvangen, tenzij er een tweede versie van de magescheidsbrief is geweest, die dan bekend geweest moet zijn aan Jhr. Mr. R. 0. van Holthe tot Echten, en zich dan mogelijk op het Huis Echten bevonden kan hebben [117]). Bij de scheiding zijn aanwezig de deken van Drenthe, Roelof ***van Steenwijk,*** (zijn broer) ***Johan de Vos van Steenwijk, Hendrik*** *Polman* en ***Jan van Haren*** *Mensing* [118]). *Arent* zegelt het stuk met het wapen *Norg* (rechterschuinbalken binnen een met penningen beladen schildzoom) met als randschrift: . . . ARNOLD1 HVVS [116]) [119]).

De vraag, die zich nu opwerpt, is hoe ook ***Roelof*** *Polman* blijkbaar tot de erfenis van ***Johan van Ruinen*** gerechtigd kon zijn. Het ligt voor de hand zijn relatie tot de ***Van*** *Ruinen's* te zoeken via één van de zusters van ***Steven van Ruinen, Johan's*** vader, Aanknopingspunten daarbij zijn wellicht de volgende:

a. in 1381-1383 houdt „*Rolof* ***Polleman*** siin andeel van den daghelix gherechte van Drenthe"' [120]). Op 13 september 1398 verzoekt hij (blijkbaar na de komst van Frederik van Blankenheim als bisschop en landsheer) „dat zevende deel van den gerichte in Drenthe", het goed te Yde (bij Vries), de zwanenvlot in Drenthe, Groningen, Go en Wold, de hof te Emmen (= Hemmen bij Haren (Gr.)), de tiende te Haren, de tiende te Anderen (bij Anloo), en Wrentinghegoed te Yde [121]).

b. op 8 april 1405 dragen *Herman* en ***Symon*** *Polman* de zwanendrift en de zevende penning „ende all gherichte ende heerlicheit alzo als unze olderen voere ende wij natiids die ghehad hebben of in enigherwiis ghehad mogen hebben in zijnen lande van Drenthe of in zijnen gherichte van Zeelwert", onder vrijwaring voor de aanspraken van hun broer ***Otto,*** bij diens terugkeer binnenslands, over aan de Utrechtse bisschop, onder medebezegeling van „unze maghe" *Johan* en ***Steven van Ruinen*** gebroeders (nb. zoons van ***Arend Huys)*** en ***Otto*** en ***Johan*** *Polman,* gebroeders [122]).

Herman, ***Symon*** en ***Otto*** waren met een blijkbaar voordien overleden zoon *Henric* zoons van *Rolof* ***Polman*** [122]). Hun, resp. zijn, aanspraak op een deel van de jurisdictie in Drenthe zou wellicht afkomstig kunnen zijn van de laatste schulte van Drenthe, die wij met name kennen, ***Henrik,*** die gehuwd was met de oudste zuster van ***Steven van Ruinen.***

Wanneer nu bedacht wordt dat op 25 maart 1335 *Herman* ***Polleman*** door ***Otto van Norg*** zijn „maghe" wondt genoemd [104]) en voorts dat *Herman* ***Polleman*** in 1323 te Eelde woont [123]) en politiek verbonden was met de schulte *Henrik* [44 45]), zou het wel eens mogelijk kunnen zijn dat Herman een schoonzoon van die schulte was en daardoor een aangetrouwde oomzegger van ***Otto van*** *Norg*!

Roelof *Polman,* wiens vier zoons in 139 1 volwassen zijn [122]) en wiens oudste zoon *Herman* heette, zou dan een zoon van *Herman Polman* en N. ***van Eelde*** kunnen zijn en daarmede een achterkleinzoon van ***Johan van Ruinen.*** Twee achterneven deelden dan dus de Ruinense erfenis, waarbij opvalt dat, indien onze reconstructie juist is, de afstammeling van de tweede dochter van ***Johan van Ruinen*** het belangrijkste, althans het

116) R.A. Assen, Aanwinsten arch. Heerlijkheid Ruinen (inv. in bewerking) ; in handschrift: R.A. Zwolle, Archief Ridderschap inv. 3164bis.

117) het is dan deze magescheidsbrief die wordt genoemd in een stuk dd. 24 april 1632, volgens welk de kapitein *Polman* de scheidingsbrief toont aan gecommitteerden van de Etstoel (het stuk uit 1632 bevindt zich in het (niet-toegankelijke) archief van het Huis Echten; zie hierover NDVA 1897, p. 229.

118) zie over ***Jan van Haren*** *Mensing* Par. 10.

119) NDVA 1897, p. 229.

120) OBGD 699.

121) Leenregister Frederik van Blankenheim fo. 14vo; vgl. noot 23.

122) OBGD 1209, 822; ***Steven*** ook in 1448: R.A. Assen, Aanwinsten arch. Heerlijkheid Ruinen (inv. in bewerking).

123) OBGD 277.

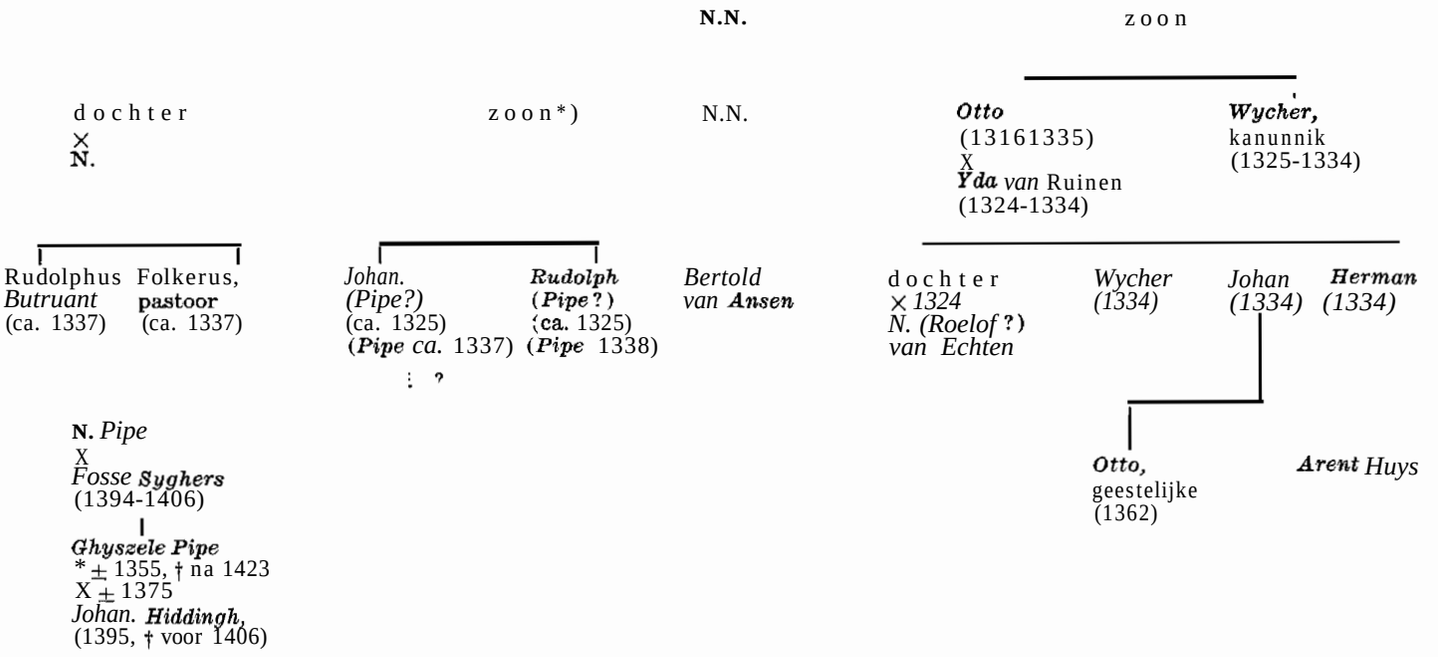

meest tot de verbeelding sprekende, deel verwerft. Indien geen aanwijzing van erfgenamen bij 'testament heeft plaatsgevonden, moet worden aangenomen, dat het nageslacht van de jongste zuster van *Steven van Ruinen* (zij had een zoon *Gerard)* inmiddels was uitgestorven en voorts dat er ook geen nageslacht meer in leven was van N. *van Echten* en N. *van Norg Ottodr.*

Zou echter de aanname van Jhr. Mr. R. 0. van Holthe tot Echten, dat de tienden, waarvan *Hendrik van Echten* in 1371 zijn helft verkocht, oorspronkelijk toebehoorden aan *Otto van Norg* [114]), juist zijn (en door vererving aan *Hendrik* en aan *Arend Huys* zijn gekomen), dan zou N. *van Echten* geïdentificeerd zijn als *Volker van Echten,* van wie in 1380 verscheidene nakomelingen, waaronder *Hendrik,* in leven waren (tenzij *Hendrik* zijn deel in de tienden door koop of anderszins van een dan met name onbekende broer van zijn vader zou hebben verworven). Wij neigen echter tot de veronderstelling dat niet *Volker,* maar 'diens jongere broer Roelof gehuwd was met een *Van Norg;* deze staak schijnt inderdaad vóór 1380 uitgestorven te zijn (zie hiervoor verder §8).

Thans kunnen wij komen tot een afronding van de behandeling van het geslaaht *Van Norg.* Te Norg stierf het blijkbaar uit: slechts in de jongere tak vond het een voortzetting in de persoon van *Arend Huys* of *Huzeken,* die zelf het wapen *Norg* voerde, evenals tenminste zijn zoons *Steven* en *Johan* de jonger"").

Arend had twee zoons met name *Johan,* waarvan de oudste hem als heer van Ruinen opvolgde. Zijn zoons moeten zijn geboren in de periode 1363-1370, nog tijdens het leven dus van *Johan* heer *van Ruinen,* naar wie de 'oudste zoon bewust kan zijn genoemd. De tweede *Johan* kan vernoemd zijn naar hem, die wij als *Arend's* vader beschouwen, *Johan van Norg,* de enige zoon van *Otto,* van wie bekend is dat hij althans een (andere) zoon had (die geestelijke werd).

In grote lijnen volgden *wij* hier dus de traditie die de tweede Ruinense ,,dynastie" laat afstammen, langs mannelijke lijn, van de *Van Norg's.* Een moeilijkheid hierbij is steeds geweest de toenaam die *Arend,* de eerste heer uit de tweede ,,dynastie", droeg: *Huys* of *Huzeken,* een naam die in Drenthe verder niet voorkomt (afgezien van een latere *Arnolt Huzeken,* voor wie verwezen wordt naar de bijdrage van Ds J. W. Schaap over de *Van Ruinen's* [124])).

De naam *Huzeken* komt verder voor in Twenthe, met name te Oldenzaal en Ootmarsum [125]). Zo komt bv. op 5 november 1431 voor een *Johan Huzeken,* die met *Godfried van Langen* en diens neef *Herman van Peize* (zie § 5) aangewezen werd als uitvoerder van de laatste wil van *Otto Momme* [126]); allen woonden in de omgeving van Almelo. Aan speculaties over een mogelijke relatie tussen deze *Johan Huzeken* ener- en *Arend Huys* of *Huzeken* (met een zoon *Johan)* anderzijds willen wij ons echter niet wagen.

Nog een vraag dient hier gesteld te worden. Terwijl Roelof *Polman* zich bij de boedelscheiding in 1380 laat bijstaan door *Hendrik Polman* (waarschijnlijk een neef of

124) men zie hiervoor de onder 43 genoemde bijdrage.

125) J. Geerdink, Eenige bijdragen tot de geschiedenis van het archidiaconaat en aartspriesterschap Twenthe; Aanhangsel: Calendarium et Necrologium St. Plechelmi in Oldenzaal; p. 138 wijst er op dat een familie *Huxeken te* Oldenzaal woonde en volgens overlevering met het rentmeesterschap op Saasveld was beleend.

126) Rijksarchief Zwolle, Inventaris van het archief van het klooster te Almelo (in hs) (te citeren: Kl. Almelo), reg. 46.

oom [127]) en *Jan van Haren Mensing* [118]), wordt *Arend Huys* vergezeld door de broers Roelof en *Johan (de Vos) van Steenwijk*, zoons van *Coenraad in den Ghore* [128]) en door diens moeder ook uit de *Van Norg*'s (echter de oudere tak) stammende. Wellicht was deze verre relatie aanleiding voor *Arend* hen als getuigen te vragen: wellicht echter was *Arent*'s tweede vrouw, *Agnes* (die uit haar eerste huwelijk een zoon *Johan Clencke* had [129])) hun zuster [130]).

Het in de laatste kolommen behandelde wordt thans in het volgende overzicht samengevat:

Tabel VIII.

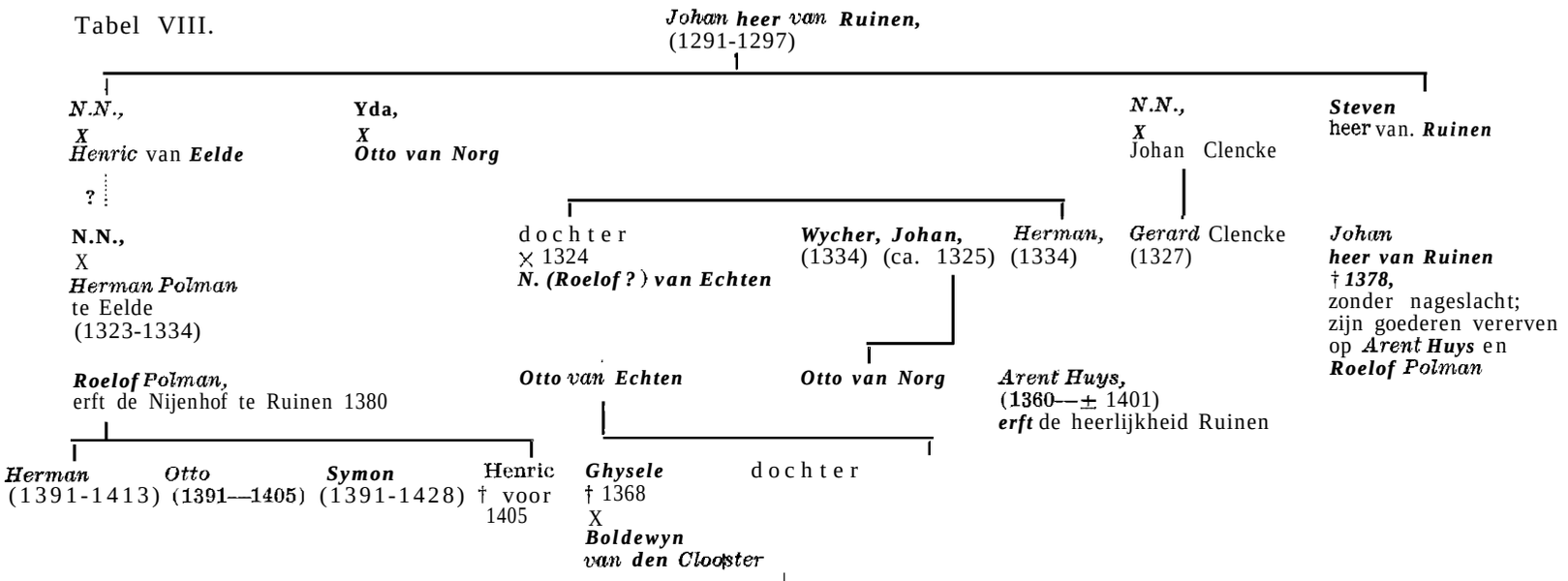

§ 4, 3. De relatie Van Norg - Pipe.

In de voorgaande paragraaf kwam reeds enkele malen de naam van *Jan Pipe* naar voren. Zo bleek hij omstreeks 1337 de eigenaar van Batinge [80]). Algemeen wordt 'aangenomen dat hij een broer was van *Coenraad in den Gore*, de stamvader van het geslacht *De Vos van Steenwijk*. Inderdaad is van *Coenraad* een broer *Jan* bekend [76]), alleen echter uit twee stukken, te dateren omstreeks september resp. 7 september 1324. Voorts blijkt Batinge later eigendom te zijn van nakomelingen van *Coenraad*. In de geest van deze samenhang uitten wij ons dan ook in § 4, 1.

Niettemin willen wij nog wijzen op een 'andere mogelijkheid. In de eerder aangehaalde, omstreeks 1325 geuite klacht [45a]) worden o.m. naast *Conrad van den Ghore en* zijn (ongenoemde) broer ook genoemd *Johan van Norg* en zijn broer *Rolof*. In de tot dusverre opgebouwde genealogie kunnen wij hun geen plaats geven. Zoons van *Henric (Heyne)* of *Otto* waren zij blijkbaar niet (omdat zij zelf als benadeelden genoemd worden). Nu is een *Rodolphus Pype* bekend als een van de scheidslieden, afkomstig uit Drenthe, in de geschillen tussen de Friezen en de stad Groningen bij de regeling daarvan op 20 juni 1338 [10]). *Jan Pipe* is oorkondelijk slechts bekend als eigenaar van Batinge, omstreeks 1337 [80]). Het zou niet 'onmogelijk kunnen zijn dat wij in hen beiden de omstreeks 1325 genoemde broers *Johan* en *Rolof* terugvinden: er heeft dan een naamsverandering plaatsgehad, zoals 'deze ook wordt aangetroffen bij takken van het geslacht *Van Ruinen*.

Vast staat wel dat het wapen met de schuinbalken, door leden van het geslacht *Hiddingh* gevoerd, afkomstig moet zijn van de uit de bnonnen bekende *Fosse Pype*, wier dochter *Ghisele* met *Johan Hiddingh* huwde. De relaties zijn bekend uit de [achtereenvolgende beleningen met het goed Mensinge te Roden. Het huwelijk *Hiddingh-Pype* wordt door de Heer L. van der Poel Hiddingh op 'omstreeks 1375 gesteld [130a]). *Ghysel Pype* zou dan omstreeks 1355 geboren kunnen zijn.

---

127) de relaties der ***Polman's*** voorkomende in de 14de en het begin der 15de eeuw, zijn nog niet alle duidelijk.

128) De Ned. Leeuw LXXI, 1959, k. 284.

129) verwezen wordt naar 124.

130) de genealogie ***(De Vos) van Steenwijk,*** De Ned. Leeuw LXXVI, 1959, noemt haar niet. Alleen wordt aldaar, k. 293, ***Hendrik de Vos van Steenwijck*** een neef genoemd van ***Arend de Vos van Steenwijck genaamd Huxeken,*** zoon van *Arent Huys,* Heer van Ruinen, en ***Agnes de Vos*** van ***Steenwijck,*** citerende NDVA 1912.
J. S. Magnin, Onderzoek naar de adel van het geslagt de Vos van Steenwijk, 1844, p. XXXII, noemt ***Agnes*** het vijfde kind van ***Johan de Vos van Steenwijck*** (1339). Volgens deze zou ***Agnes*** eerst gehuwd zijn geweest met *Arent Huys,* waarvan een zoon *Arent de Vos van Steenwijck* genaamd ***Huzeken,*** daarna met N. *Clencke.* Elders, p. XXVIII, noemt Magnin *Arent Huys* een zwager van ***Johan de Vos van Steenwijck.*** Mogelijk in diens, spoor veronderstelde J. de Groot (zie noot 82), dat Agnes een zuster was van ***Roelof van Steenwijck*** en ***Johan de Vos van Steenwijck;*** zij zou dan een dochter zijn geweest van Coenraad in ***den Gore.***
Ds. J. W. Schaap daarentegen is van mening, dat ***Agnes een Van den Clooster geweest zou*** kunnen zijn (mondelinge mededeling).
Over ***Agnes'*** familierelaties blijkt uit de bronnen weinig. Op 7 juli 1421 zegelt ***Volkeer van Schalcwijk*** „om beide Vrouwen Agnesen, mijner moijen", weduwe van ***Arnolt Huzeken,*** Heer van Ruinen, als haar momber (Dikninge reg. 229).
Over *Volker*'s afstamming is evenmin iets bekend. Hij was gehuwd met Grete, en had relaties met Meppel. Op 28 augustus 1425 verpachten ***Volker*** en zijn vrouw een hofstede aldaar (Inventaris van het archief der gemeente Meppel, zie hierna). Als schulte van Meppel en Kolderveen komt hij voor op 22 juli 1429. Hoelang hij als zodanig heeft gefungeerd, is niet bekend, in ieder geval niet meer op 25 maart 143'7. Als arbiter komt hij nog voor op 2 en 6 juni 1458. (Mr. S. Gratama, Inventaris van het archief der gemeente Meppel, in: Verslagen omtrent 's Rijks Oude Archieven, X111, 1890, pp. 282 vlgg., Archief Meppel, inv. 331, 389, 2, 391, 392). Omstreeks 1440 woont hij te Dalen (De Ned. Leeuw LVII, 1939, kk. 437 vlgg.), waar ook de ***Van Steenwijck's*** woonden.

130a) De Ned. Leeuw LXII, 1944, k. 122.

Haar 'moeder, zuster van *Steven Zygers*[130b]), kunnen wij dan zien als de weduwe van een *Pype, voor wie* circa 1330 als geboortejaar kan worden verondersteld. Of deze een zoon van *Johan* of *Rodolphus is geweest,* valt niet meer na te gaan; het voorkomen van de naamscombinatie — *Johan Pype* bij de *Hiddingh's* [130a]) doet echter het vermoeden in de richting van eerstgenoemde gaan.

Indien wij inderdaad in *Johan Pype* de circa 1325 genoemde *Johan van Norg* zouden mogen zien, is duidelijk dat het wapen met de schuinbalken, door een aantal *Hiddingh's* ontleend aan de *Pipe's* (en reeds toen wellicht „gebroken" gevoerd [130c])) langs mannelijke lijn door de *Pipe's* aan de *Van Norg's* werd ontleend.

De broers *Johan* en *Roelof* tenslotte kunnen misschien besohouwd worden als broerszoons van *Heyne.*

[130b]) De Ned. Leeuw LVII, 1939, k. 348.
[130c]) op de breuk in het wapen *Hiddingh* (een penning op de middelste schuinbalk) wees voor het eerst Mr. H. L. Hommes in De Navorscher, jrg. 95, 1954-1955, pp. 163-164.

(Slot volgt).

KORTE MEDEDELINGEN.

Adelsgunst.

Bij Koninklijk besluit van 17 mei 1973 no. 21 is *Dénes Sámuel Imre Tihamér Vilmos Festetics de Tolna* met zijn wettige afstammelingen in mannelijke lijn ingelijfd in de Nederlandse adel met de titels van graaf en gravin.

Het wapen der gemeente Aalburg.

Bij de gemeentelijke herindeling van het Land van Heusden en Altena wend door de #samenvoeging van de gemeenten Wijk en Aalburg, Eethen en Veen eennieuwe gemeente gevormd die de naam Aalburg kreeg. Uiteraard moest er een nieuw wapen komen, waaruit deze verandering viel af te lezen.

Het van 1954 daterende wapen der gemeente Wijk en Aalburg had een gedeeld schild met aan beide kanten zesspakige raderen die ontleend zijn aan het wapen *Van Heusden,* dat één rad heeft. Volgens de legende, die vermeld woadt in het boekje van Sierksma over de gemeentewapens van Nederland, moet dit het wiel van een spinnewiel zijn. *Sophia,* dochter van koning *Edmond van Engeland zou* door *Boudewijn* tweede heer van *Heusden* zijn geschaakt en zij zou in de tonen van het slot Heusden zijn teruggevonden, zittend achter een spinnewiel. Koning *Edmond zou* alleen tot een verzoening bereid geweest zijn als het Huis *van Heusden* zijn oude wapen, dat uit *Cleef* stamde en acht gouden scepters vertoonde, verving door een spinnewiel-red. Hetgeen dan geschied zou zijn en de oorzaak vormt van het feit dat dit nad niet alleen het stadswapen van Heusden siert maar ook de wapens van de <omringende gemeenten, waaronder gelijk gezegd Wijk en Aalburg, maar ook Eethen. Dat koning *Edmond* 'onmogelijk een dergelijke eis kan hebben gesteld omdat er in de tijd waarin hij leefde nog geen wapens werden gebruikt stempelt het verhaal tot legende, maar kleurrijk en romantisch blijft het.

De derde gemeente die bij de samenvoeging was betrokken: Veen, had een heel ander wapen. In goud toonde het drie gaande rode leeuwen, onder elkaar geplaatst.

Een voor de hand liggende oplossing voor een nieuw wapen voor Aalburg was een schild met drie raderen, geplaatst 2 en 1 en daarboven een der leeuwen uit het wapen van Veen. Het schild werd zwart genomen met gouden raderen, het schildhoofd behield de kleuren van Veen: een rode leeuw op gouden veld.

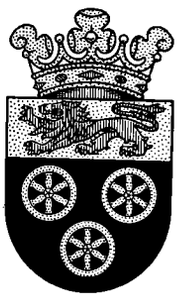

Het wapen is verleend bij Koninklijk Besluit van 25 juli 1973, no. 15. De officiële beschrijving luidt: „In 'sabel drie raderen van „goud; een schildhoofd van goud met een „gaande leeuw van keel. Het schild gedekt „met een gouden kroon van drie bladeren „en twee parels."

Het valt op dat het aantal spaken van de raderen in deze beschrijving niet is genoemd, ofschoon het gemeentebestuur in zijn request aan de Koningin wel van zesspakige raderen heeft gesproken.

MR. G. A. BONTEKOE.

Het wapen der gemeente Brederwiede.

Door samenvoeging van de gemeenten Blokzijl, Giethoorn, Vollenhove en Wanneperveen is een nieuwe gemeente gevormd, die de naam Brederwiede kreeg. Uiteraard verlangde het gemeentebestuur een eigen wapen te bezitten en even vanzelfsprekend was het, dat in dat wapen een herinnering moest voorkomen aan de vier samenstellende delen.

Het stadje Vollenhove, eertijds de zetel van de stadhouder van de bisschop van Utrecht in het Oversticht (zijn titel was „kastelein"), speelde in de middeleeuwse geschiedenis wel de belangrijkste rol. Het kasteel verdween maar van wat zich in en om dat kasteel afspeelde is veel schriftelijk vastgelegd en het sprak dan ook wel vanzelf dat het kasteel een belangrijke plaats op het schild moest innemen. Overneming van het hele wapen der opgeheven gemeente Vollenhove was onmogelijk omdat het nieuwe wapen dan veel te druk zou worden.

De gemeente Wanneperveen voerde een wapen met drie kandelaars, voorzien van brandende kaarsen Vermoedelijk voor de drie kerspelen Wanneper, Wanneperveen en Dinxterveen, die vroeger samen het schoutambt Wanneperveen en Dinxterveen vormden. De figuren van dit wapen leenden er zich goed voor om te worden overgenomen.

De voormalige gemeente Giethoorn had een wapen met een stel geitenhorens als voornaamste wapenfiguur. Dit was een z.g. „sprekend" wapen: Giethoorn zou eertijds Geitenhoorn hebben geheten, vandaar de wapentekening. Deze figuur werd niet erg fraai gevonden en vervangen door een hele kop van een geit met anders gekleurde horens. Ook deze wapenfiguur was „sprekend" maar esthetisch fraaier.

Blokzijl, tenslotte, had óók een sprekend wapen: een zijl (sluis) en een heiblok. Veel sfeer ademde dit wapen niet, maar volgens de overlevering zou het door prins Maurits zijn verleend en het ging dus niet aan om het zonder meer voorbij te gaan. Het heiblok werd gekozen als het meest geschikte onderdeel om Blokzijl te symboliseren. De kleuring van de kwartieren van het wapen is rood en zwart genomen omdat dit een fraai effect geeft.

Het eerste kwartier heeft op rood een gouden kasteel waarop, op voorstel van de voorzitter van de Hoge Raad van Adel, het rood en zilveren wapen der Utrechtse bisschoppen is aangebracht, het tweede kwartier heeft op zwart

drie zilveren kandelaars met eveneens zilveren kaarsen, vlammend van goud, het derde kwartier heeft op zwart een „afgerukte" geitenkop van zilver met gouden horens en het laatste 'kwartier op rood een gouden heiblok. Het schild draagt als versiering de gebruikelijke kroon.

Het wapen is verleend bij Koninklijk Besluit van 30 augustus 1973, No. 17. De offioiële beschrijving luidt als volgt:

„Gevierendeeld; 1 in keel een geopende „burcht van goud, beladen met een schildje „van keel met een kruis van zilver; II in „sabel drie kandelaars van zilver met vlam„men van goud: III in sabel een geitenkop „van zilver met horens van goud; IV in keel „een heiblok van goud. Het schild 'gedekt „met een gouden kroon van drie bladeren „en twee parels."

MR. G. A. BONTEKOE.

Het wapen der gemeente Gennep.

De samenvoeging der gemeenten Gennep en Ottersum tot één nieuwe gemeente die de naam Gennep voortzet, was 'uiteraard 'aanleiding voor het gemeentebestuur om zich te beraden over een nieuw wapen dat van deze gebeurtenis getuigenis zou moeten afleggen.

De oude gemeente Gennep voerde een wapen dat al sedert 1458 door de heerlijkheid van die naam werd gebruikt. Ottersum had een wapen, waarvan de ene helft ditzelfde beeld vertoonde en de andere helft was ingeruimd voor Johannes de Dooper, de patroonheilige van het dorp.

Daar Gennep en Ottersum vroeger deel uitmaakten van de heerlijkheid Gennep leek het aangewezen om het vroegere heerlijkheidswapen aan te houden, maar dan in gewijzigde kleuren om [daarmee aan te geven dat er een andere gemeente was ontstaan. Uiteraard kon aan deze gedachte op velerlei manier gestalte worden gegeven maar daar de rood/gele kleuring de eeuwen door ook iets eigens voor Gennep is geworden, werd besloten het wapen langs een verticale lijn te delen en de figuren van het Genneper wapen „van het een in het ander" rood en geel te kleuren: rood dus op de gouden schildhelft en goud op de rode helft.

Op het wapen werd bovendien de kroon van drie bladeren en twee paarlen 'geplaatst die tegenwoordig aan alle gemeenten die zulks vragen als (element van versiering wordt toegekend.

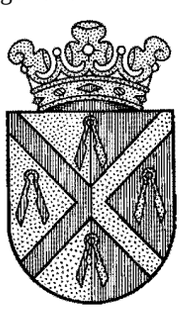

Het Koninklijk Besluit is gedateerd 27 september 1973, No. 15. De officiële omschrijving luidt als volgt:

„Gedeeld van goud en keel met een „schuinkruis, vergezeld van vier omgekeerde „droogscheerdersscharen van het een in het „ander. Het schild gedekt met een gouden „kroon van drie bladeren en twee parels".

MR. G. A. BONTEKOE.

Het wapen van het waterschap „Tusken Waed en Ie".

Het waterschap „Tusken Waed en Ie" ligt, zoals de Friese naam al verraadt, tussen de Waddenzee en de (Dokkumer) Ee. Het is een zuiver agrarisch gebied, een terpenlandschap en het economisch belangrijkste produkt is de pootaardappel. De opbrengst daarvan loopt in de millioenen. Een pootaardappel is niet zo maar een aardappel. De teelt ervan wordt met duizend zorgen omringd en ook de handel in dit pootgoed, dat over de hele wereld zijn bestemming vindt, eist van de verkoper bijzondere waakzaamheid. Immers hoe gemakkelijk kan een originele zak met andere knollen worden gevuld en voor echt Fries produkt worden verkocht. Daarom zijn er speciale zakken voor gemaakt die met touw van bijzondere samenstelling worden toegenaaid en bovendien worden de zakken verzegeld met een metalen merk dat een molentje vertoont als handelsmerk. Het bestuur van het waterschap wenste in het wapen deze pootaardappelenexport op de een of andere manier gesymboliseerd te zien. Dat was niet zo eenvoudig. Want een aardappel heeft geen constante vorm en als wapenfiguur is de knol dus onbruikbaar. Bloem, blad en zaadappels van de plant zijn evenmin geschikt. Een zak, op de twee bovenhoeken dichtgebonden en van een label 'voorzien werd aanvankelijk voorgesteld, maar een 'dergelijke figuur ademt geen heraldische sfeer uit en het bezwaar dat de Hoge Raad van Adel ertegen maakte kwam dan ook bepaald niet onverwacht. Toen werd gegrepen naar het molentje van het 'handelsmerk en dit bleek de oplossing van deze moeilijkheid.

Het agrarisch karakter van de hele streek werd nog verder onderstreept door een kwartier schuin te delen volgens de klaverbladsnede en de ligging in een terpengebied werd gesymboliseerd door de opneming op een blauw veld (de vroegere overstromingen) van drie ringen, waarbinnen een afgeplat trapeziumvormig heuveltje en waarop een kruisje werd gezet als aanduiding van het kerkdorp dat zich op de meeste [terpen heeft 'gevormd.

Het schild kreeg drie kwartieren. In het eerste op een rood veld de gouden molen, het tweede vertoont de klaverbladsnede in goud en zwart, de onderste schildhelft (die dus blauw is) vertoont drie gouden ringen met aan de onderzijde binnenin het terpje met het rode kruisje. Op het schild kwam ter versiering de gebruikelijke kroon, die verder geen enkele betekenis heeft.

Het wapen is vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 30 augustus 1973, No. 18. De officiële beschrijving luidt als volgt:

„Doorsneden: I gedeeld; 1 in keel een „molen van goud; 2 golvend geschuind van „sabel en goud met twee afgewende klaver„bladen van het een in het [ander, uitgaande „van de delingslijn; 11 in azuur drie ringen „van goud, waarin een afgeplatte heuvel van „hetzelfde, getopt met een Latijns kruis van „keel. Het schild gedekt met een gouden „kroon van drie bladeren en twee parels."

MR. G. A. BONTEKOE.

Het wapen van de Zuid- en Noordeinderpolder,

(XC, kol. 120-121).

In het april/mei-nummer van deze jaargang is een mededeling opgenomen omtrent het bovengemelde wapen. Het daarbij afgedrukte cliché vertoont het wapen in spiegelbeeld, 'tengevolge van een niet tijdig opgemerkte fout van de clichéfabriek. De juiste afbeelding is hierbij afgedrukt.

MR. G. A. BONTEKOE.

BOEKBESPREKING.

Mr. E. A. Engelbrecht, De vroedschap van Rotterdam 1572-1795, door de Gemeentelijke archiefdienst Rotterdam uitgegeven als deel V van de Bronnen voor de geschiedenis van Rotterdam, 1973, XXXVIII en 471 pag.

Het is een bijzonder verheugend feit, dat na de magna opera van Elias (1903-1905) en De Vos (1931) thans De vroedschap van Rotterdam het licht heeft gezien, door ons medelid Mr. E. A. Engelbrecht bewerkt naar aantekeningen van W. J. L. Poelmans, laatstelijk hoofdcommies aan het gemeente-archief van Rotterdam. Een dergelijke uitgave toch, zich niet beperkend tot het bewerken van het voorgeslacht of het nageslacht van één persoon, maar over een aantal personen, die door hun functie verbonden zijn, een genealogische achtergrond geeft, gaat het publiceren van zuiver genealogisch materiaal ver te boven. In dezelfde serie, als waarin het onderhavige werk is uitgekomen, had J. H. W. Unger in 1892 De regering van Rotterdam 1328-1892 gepubliceerd, maar dit werk bevatte slechts jaarlijkse lijsten van functionarissen met een index op de betrokkenen. Thans worden fragment-genealogieën geboden van de geslachten der vroedschapsleden, in het algemeen voor zover de leden dier families te Rotterdam gevestigd waren. Ik heb deze doelstelling noch nadere gegevens over de bewerking in de inleiding vermeld gevonden: men had van de schrijver een verantwoording mogen verwachten van wat hij wel en niet zou geven: nu tast men daaromtrent enigszins in het duister.

De schrijver geeft in de inleiding een uitvoerige schets, ook van vóór 1572, van de vroedschap, burgemeesters en schepenen, baljuw en schout van Rotterdam en baljuw en dijkgraaf van Schieland, al beperkt hij zich in het algemeen tot het formeel staatsrechtelijke deel dier geschiedenis. In dit verband is het interessant te vermelden, welke ambten door de vroedschap direct vergeven werden, pag. XXVI noemt: „baljuw en schout, benevens substituut-schouten, baljuw en dijkgraaf van Schieland, pensionaris, secretarissen en substituut-secretarissen, commissiën in de collegiën van deze provincie en van de Generaliteit, waarin de stad een permanente plaatse of toerbeurte heeft, #bewindhebbers der Oost- en West-Indische Compagnie, commies van de posterij, curatoren, rectoren en (praeceptoren der Latijnse school, professoren en lectoren der Illustre School, sterfheeren, schouten en secretarissen der heerlijkheden aan de stad behoorende".

De in 1704 ingestelde correspondentie van 16 vroedschapsleden wordt door de auteur slechts in een noot (pag. XXV) genoemd, omdat deze z.i. van particuliere aard was. Ik kan die 'opvatting niet delen, want zij greep rechtstreeks in in de benoemingspolitiek. De in dezelfde noot tussen haakjes gestelde zin „Deze opvatting miskent het politieke karakter van de „Correspondentie" en is daardoor te eenzijdig" zou ik willen onderschrijven, maar ik 'begrijp die binnen de rest van de text niet.

Het is verleidelijk uit het geboden materiaal conclusies te gaan trekken, zoals Drs. H. van Dijk en Dr. D. J. Roorda [1]) voor Amsterdam, Zierikzee en Veere hebben gedaan. Een dergelijke bewerking zou de omvang van een boekbespreking te buiten gaan. Ik beperk mij daarom tot het volgende. De 338 vroedschapsleden behoren tot 223 families, wat een gemiddelde geeft van 1,5 per familie (Amsterdam met 460 vroedschapsleden komt op 1,8; Zierikzee met 339 op 2,35; Veere op 1,45): het Rotterdamse bestuur is voor de tijd van de Republiek altijd wel als vrij democratisch beschouwd; de gemiddelde zittingsduur was 16 jaar. Slechts de geslachten *Groeninx, Van Berckel, Van Hogendorp* en Gevers 'leverden zeven tot vijf leden aan de vroedschap. Bij *Groeninx* speelt dan nog de toevallige omstandigheid een rol, dat drie broers elkaar konden opvolgen door het vroegtijdig overlijden van twee hunner: bij *Van Berckel* waren de eerste twee leden reeds neven, terwijl de zoon en achterkleinzoon in de ene tak en de klein- en achterkleinzoon in de andere tak dus vrij ver van elkaar familie waren. Wil men zich een juist beeld vormen van de 'invloed van familieleden op de benoemingen, dan moet natuurlijk ook nagegaan worden, wat de invloed van de moederlijke families geweest is, zoals de bovenaangehaalde auteurs gedaan hebben.

Wel blijkt voldoende, dat van erfelijkheid van vroedschapsplaatsen nauwelijks sprake is en dat dit zeker minder het geval was dan in Zierikzee en Amsterdam. Het feit dat bij het verzetten van de wet in 1618, 1672, 1748 en 1788 respectievelijk 14, 12, 5 en 8 regenten werden afgezet, is voor de 18e eeuw niet opzienbarend te noemen maar zal een zekere instroming van homines novi bevorderd 'hebben.

De schrijver geeft in de inleiding de bepalingen betreffende de door de regenten te belijden godsdienst: al lezend krijgt men echter de indruk, dat velen misschien wel officieel gereformeerd waren, maar in feite tot de remonstranten gerekend moeten worden: in getallen zal dit niet wel te vatten zijn.

Het valt op, dat de namen in de tweede 'helft van de 18de eeuw bijna uitsluitend families betreffen, waarvan de gegevens elders, met name in Nederland's Adelsboek en Nederland's Patriciaat, zijn gepubliceerd. Voor de 16de en 17de eeuw wordt echter een schat aan nieuwe gegevens geboden.

In het onderhavige werk worden vaak data gegeven zonder plaatsvermelding. Dit is niet duidelijk, want het kan zowel „Rotterdam" als „plaats onbekend" betekenen; bij doop-, trouw- en begraafdata zal men tot het eerste kunnen concluderen, maar geboorte- en overlijdensdata kunnen ook ontleend zijn aan oudere ms. genealogieën, die geen melding maken van de plaats. Elias en De Vos lijden overigens aan hetzelfde euvel. Ik hoop dat bewerkers van andere vroedschappen met deze opmerking rekening willen houden.

Het afkorten van „van" en „van der/den" als „v." en „v.d." past niet in een genealogische publicatie van dit niveau. In de index zijn de namen der vroedschappen gecursiveerd, wat het opzoeken vergemakkelijkt. Wel is te betreuren, dat de noten niet geïndiceerd zijn. Dat De *Groot* en *Cornets de Groot* niet beide onder de G te vinden zijn, is onpractisch.

De bewerkte genealogieën zijn minder uitvoerig dan bij Elias en De Vos — ook als men in aanmerking neemt, dat Elias niet alle kinderen vermeldt — en er is duidelijk minder aandacht (besteed aan de gegevens buiten Rotterdam. Ik begrijp dat de auteur hier een knoop heeft moeten doorhakken en de voorkeur gegeven heeft aan 'publicatie in deze vorm op dit moment. De gebruiker heeft 'genoeg aanwijzingen, waar hij de aanvullende gegevens zelf verder kan vinden. Aan de rangen van diegenen, die diplomatieke missies vervulden, is weinig aandacht besteed: Mr. *Adriaen Paets,* nr. 165, was geen gezant in Spanje en Engeland, maar extraordinaris ambassadeur te Madrid en commissaris-deciseur van de Oost-Indische Compagnie in Engeland; hij was bovendien

1) Sociale mobiliteit onder de regenten van de Republiek in: Tijdschrift voor geschiedenis, jng. 1971, pag. 306-328.

bij commissie van 22 sept. 1683 benoemd tot ontvanger-generaal van de Admiraliteit op de Maze en der convooien en licenten te Rotterdam; Mr. *Pieter de Groot*, nr. 179, was ordinanis ambassadeur in Zweden en Frankrijk; waarom Mr. *Pieter Johan van Berckel*, nr. 299, in 1783 naar New York gaat, blijft zo ook in het duister: hij was dat jaar benoemd tot onze eerste minister plenipotentiaris in de Verenigde Staten van Amerika, wat hij tot 1788 bleef.

Dat een lijst van 'regeringspersonen, die in de overige text niet vermeld konden worden, zoals Elias en De Vos wel doen, niet is toegevoegd, moet wel betreurd worden, maar hier geeft het werk van Unger 'althans de namen.

31 reproducties van portretten en wapens sieren de text, waarvan de verantwoording op pag. 393-394 gegeven wordt. Na de index volgen nog enkele kwartierstaten van meest vroedschapsleden, waardoor de verwantschap met andere regenten-families geadstrueerd wordt,

De uitgave tenslotte is keurig verzorgd.

MR. O. SCHUTTE.

Ir. J. G. Kam, Waar was dat huis in de Warmoesstraat?, Amsterdam 1969.

De schrijver van het 'bovengenoemde werk is bij de kenners van de geschiedenis van Amsterdam een goede bekende. Hij publiceerde talrijke artikelen op dit gebied en voltooide in handschrift o.a. een klapper op de reeds in 1468 beginnende reeks Inbrengregdsters van de Weeskamer op het Amsterdamse Gemeentearchief, een gigantisch werk ten nutte van de beoefenaars der familiegeschiedenis.

In het Jaarboek Amstelodamum van 1961 schreef hij een overzicht van de geschiedenis van de huizen Nieuwendijk 129—217, als het ware een proefschrift voor het onderhavige werk, dat een overzicht geeft van de geschiedenis van alle huizen in de Warmoesstraat, de belangrijkste straat in het middeleeuwse Amsterdam, en wel van de oudste tijden (eerste helft van de 14e eeuw) tot 1811, toen het Kadaster werd ingevoerd. Waarlijk het magnum opus van de schrijver!

In het werk van Ir. Kam vindt men veelal in regestvorm de officiële akten, die omtrent de huizen in de Warmoesstraat in een enorme hoeveelheid bewaard bleken te zijn, een Fundgrube voor de belangstellenden in de uiterst ingewikkelde geschiedenis van het Amsterdamse regentenpatriciaat van voor de Alteratie van 1578, immers de Warmoesstraat was dè woonplaats van de leden van dit patriciaat.

Hoe men op dit werk kan voortbouwen toonde Mejuffrouw Dr. I. H. van Eeghen, de Amsterdamse adjunct-archivaris, in een welwillende recensie, verschenen in de 56e jaargang van het Maandblad Amstelodanum (1969). Zij vond door het boek van Kam zeer spoedig de woonplaats van de prenten-verzamelaar *Samuel Smijters*, die door Rembrandt geëtst moet zijn, hoewel diens naam in „Waar was dat huis in de Warmoesstraat" niet voorkomt. De man heeft als huurder op het tegenwoordige nummer 63 gewoond: de buurhuizen nummer 61 en 65 bleken wel bij Kam met hun bewoners in 1631 voor te komen.

Minder gelukkig was de recensent bij het speuren naar de jniste woonplaats van *Vondel*, die tussen circa 1597 en circa 1652 in een huurhuis of in meer huurhuizen in de Warmoesstraat gewoond moet hebben, waar De (Rechtvaardige) Trouw uithing of dat De Trouw heette. Ir. Kam heeft in officiële stukken de naam De (Rechtvaardige) Trouw voor een huis in de Warmoesstraat nimmer aangetroffen, hetgeen niet zo vreemd is omdat *Vondel* nimmer eigenaar van een huis is geweest. Wel vermeldt Kam *Vondel* in 1631 als bewoner van het huis, dat thans het nummer 39 draagt en toenmaals De Blauwe Draak heette, zulks in navolging van Mr. W. F. H. Oldewelt, die in zijn Amsterdamsche Archief-vondsten (1942) een hoofdstuk wijdde aan *Vondel's* ouderlijk huis en daarin op niet zeer overtuigende gronden genoemd perceel als de woning van Vondel in 1631 aanwees, Interessant is om bij Kam te lezen, dat de befaamde religieuze dwarsligger en stichter van de sekte der Deurhovianen *Willem Deurhoff (1650-1717)* als koffermakers op het tegenwoordige nummer 39 in de Warmoesstraat heeft gewoond.

Men ziet dat de bronnenstudie van Kam tot verder onderzoek prikkelt. Wij worden b.v. nieuwsgierig naar de juiste woonplaatsen in de Warmoesstraat van de Amsterdamse regeringspersonen, waartoe men de lijsten daarvan moet leggen naast de studie van Kam. De recensent viel op dat nr. 42 in de Warmoesstraat in de 15de eeuw bewoond werd door de barbier-chirurg+ Mr. *Jan Barbier, die* Kam identificeert met de stamvader van het adellijk geslacht *Van Beresteyn*. Mogelijk heeft de redactie van het Adelsboek hiervan reeds nota genomen.

Hoogst interessant is de vondst van een erf en huis „dat geheten is Heren Roemers zate" (vermeld in het jaar 1351), waar waarschijnlijk later de nummers 42 tot en met 48 zijn verrezen. Kam acht het niet onmogelijk dat hier een huis stond als verdedigingspunt van de Oude Brug tegen vijanden uit de richting Naarden. Dat het woord „zate" in Amsterdam en omgeving in die tijd een groot stuk land betekent, waarop al dan niet een hofstede is gebouwd, blijkt uit een aantal regesten, die door Veder in diens werk „Het Archief van de Gasthuizen te Amsterdam" (1908) zijn opgenomen, o.a. onder nr. 195, 300, 304 en 308.

Uit de aard der zaak bevat het werk van Kam veel meer namen van eigenaars van huizen in de Warmoesstraat, dan van huurders. Bewoners worden slechts opgesomd in de belastingkohieren uit 1557/1559, 1585 en 1631 en zijn vaak niet met zekerheid te localiseren.

Besluiten wij met de mededeling dat de schrijver nog slechts weinige exemplaren in voorraad heeft van dit unieke werk, hetwelk voor ƒ 40,— te verkrijgen is bij de auteur, Gooilaan 4 te Bussum.

MR. H. J. WIJNMAN.

VRAGEN EN ANTWOORDEN,

Berckhoudt, Blijkens een akte, opgemaakt te Schiedam voor notaris Hendrik de Man d.d. 18 mei 1668, was *Cornelis Cornelisz. Berckhoudt*, bouwman in de heerlijkheid Rhoon, gehuwd met *Maertge Arijens Ackersdijck*. De inhoud van deze akte wijst er op dat zij nog niet lang gehuwd waren. Dit blijkt ook uit het feit dat hun (enige ?) zoon *Jan* pas 21 jaar later, in 1689 huwde.

Het geboortejaar van *Cornelis Berckhoudt* zal omstreeks 1640 zijn. Van zijn vader is te Rhoon en omstreken geen spoor te vinden. Dit doet mij sterk vermoeden dat hij, evenals zijn vrouw, afkomstig is van de overzijde van de Maas.

Maertge Ackersdijck had een broer *Heyndrick*, bouwman in het ambacht Kethel, en een broer *Aetn*, bouwman in Vlaardingerambacht, terwijl zij een zuster *Neeltje* had, gehuwd met een bouwman in eerst genoemd ambacht. Zeer

waarschijnlijk is *Maertge Ackersdijck* geboren in een van deze ambachten.

In een 'akte, opgemaakt te Schiedam op 8 februari 1651, vinden wij vermeld een *Cornelis Cornelisz. Berckhoudt*, woonachtig in Vlaardingerambacht. Deze *Cornelis* is op 12 februari 1661 te Schiedam aanwezig bij het huwelijk van zijn zoon *Jacob* met *Maertge Maertens*. De bruidegom wordt vermeld als jm. van Vlaardingerambacht en zal omstreeks 1635/40 geboren zijn, zijn vader omstreeks 1610.

Was deze *Jacob Cornelisz. Berckhoudt* een broeder van de bouwman te Rhoon ?

Gevraagd alle gegevens betreffende *Cornelis Cornelisz. Berckhoudt* en zijn vrouw *Maertge Arijens (Arents) Ackersdijck* en hun kwartieren.

Rotterdam-Charlois. K. J. SLIJKERMAN.

de Burlet-Flaman. *Jean Everard (de) Burlet*, geb. Luik omstreeks 1636, † Amsterdam 18 dec. 1680, tr. *Maria Flaman*, geb. Valenciennes omstreeks 1637, † Amsterdam 24 maart 1716. Hun dochter *Anne de Burlet* werd op 21 maart 1675 in de Walenkerk te Amsterdam gedoopt; zij huwde in 1699 *Jacobus Lindenbergh*.

Gevraagd geboortedata en voorouders van bovengenoemd echtpaar *de Burlet-Flaman*.

Lima (Peru). E. H. N. VAN DER KUIP-ZILVOLD.

Dellis *(sen).* Gevraagd de ouders van de volgende gebroeders:

a. *Rutger Dellis(sen)*, geb. omstreeks 1580, tr. Zutphen 18 december 1603 *Grietje Hendriks* („te Segghebroeck") ; hij was sinds 1611 'pachter van de Reuversweerd (Brummen), eigenaar van het Oortveld (Empe, ambt Brummen), † Brummen in 1630. Uit hem nakomelingen in mannelijke lijn:

b. *Dellis Dellis(sen)*, geb. omstreeks 1585, tr. *Derkje Hamer(s)*, hij was sinds 1617 pachter van de Snauwert te Sinderen (Voorst), eigenaar van verschillende onroerende goederen te Voorst, beleend in 1660 met de Hoedemakersweerd (Voorst); uit hem zijn sinds 1686 geen nakomelingen meer in mannelijke lijn.

c. (Er was waarschijnlijk nog een derde broer: *Jan Dellissen).*

Driebergen. G. A. P. VAN HELBERGEN.

van Domselaar-Jansen. *Hendrik Gerritsen van Domselaar* tr. (ondertr. Nijkerk 9 sept.) Voorthuizen 24 okt. 1745 *Willempje lansen.* Zij laten in de periode 1749—'63 acht kinderen dopen.

Gevraagd de afstamming van dit echtpaar.

Hilversum. E. G. MIDDAG.

Lepel(s) (XC 18, 184). Van ons medelid Mr. R. Staal mocht ik met betrekking tot mijn voormoeder *Margaretha Lepel de* navolgende gegevens ontvangen:

Margaretha Lepel is op 16 november 1652 te Emmen overleden. Over de resten van haar grafzerk zie: „Genealogische en Heraldische gedenkwaardigheden in en uit de kerken der provincie Drenthe" door Mr. J. Belonje en J. Westra van Holthe, editie Van Gorcum Assen, 1937, bladzijde 65. Haar man was de schulte van Emmen *Evert Warners*. ook wel

„Emmen" genoemd, doch wiens familie waarschijnlijk eerder *Mullinge* (niet Mullinga) heeft geheten. Hij was weer een zoon van *Warner Evers*, ette voor Zuidenveld, o.m. als zodanig genoemd in 1596. Het nageslacht van het echtpaar *Evert Warners — Margaretha Lepel* is te vinden o.m. in na te noemen handschrift Sibinga onder het #hoofdstuk *„Emmen"*. Deze handschrift-genealogie *Sibinga*, berustend in het Rijks-'archief te Groningen (18de eeuw), noemt als vader van *Margaretha Lepel: Coert (Conraed) Lepel* en als haar moeder: *Elsjen Hardenbargh*. Als vader van *Elsjen Hardenbargh* noemt het handschrift: *Jan Hardenbargh* en als haar moeder: *Margaretha Mols* van Bargum. De vader van voormelde *Jan Hardenbargh* was volgens het manuscript: *Berent Jansen Hardenbargh* „op Hemsingh".

Het geslacht *Lepel* is oud. Het oorkondenboek voor Groningen en Drenthe deel II, bl. 59 bevat een lijst van leenmannen van de bisschop van Utrecht uit de jaren 1381-1383, waarin onder Drenthe onder meer: *„Jan Lepel* te Noertsleen hout Peringhegoet en den tiende te Zuetsleen in den Kerspel van Sleen". In 1395 wordt *„Lepel"* vermeld onder de Drenthen, die de bisschop Grederik van Blankenheim gehuldigd hebben (zie eveneens voormeld oorkondenboek).

's-Gravenhage. L. Q. BAKKER.

van Loenen (XC 185). De huw.voorw. van *Johan van Loenen* en *Petronella Quirijnsdr.* komen voor bij nots. W. Brecht 20 jan. 1637; getuigen *Johan van Niwaell* en *Frederick de Visscher* [1]) voor de bruidegom en *Henrickje Aerts van Cuylenborgh* weduwe van *Quirijn Cornelisz.* en *Aernout Quirijns*, als moeder en broeder van de bruid (met de handtekening van de 'schilders; Gem. Arch. Utrecht, S. nr. 201-b2).

Johan Cornelisz. van Loenen, schilder, overleed 6 maart 1643, aangifte 13 maart (domoverl.)[1]), nalatende vrouw en collaterale mondige erfgenamen. Zij testeren 21 febr. 1643 voor nots. H. Ruysch en legateren aan (zijn zwager en collega) *Jan Rutgers van Nieuwaell*, schilder.

Zijn echtgenote *Peterke Quirijn Corneliszn.dr.* tr. 1e (voor huw. comm.) 4 febr. 1622 *Peter Peters van Teyckenborch.* Bij haar 2de huwelijk met *Johan van Loenen* wordt zij in de publicatieboeken *„van Cuylenburgh"* genoemd, doch in het schepenhuw.register alleen onder patroniem (4 febr. 1637). Haar broer *Aernout Quirijns* tr. (voor huw.comm.) 10 sept. 1631 *Mechtelt van Cleeff* (transp. 5 juli 1677 met 'dochter *Maria*).

De moeder *Hendrickje Aerts* overleed als *Hendrina Arnouts*, weduwe van *Quirijn van Cuylenborgh 3* maart 1651 nalatende een mondige zoon en kleinkinderen waarvan de vader is Sr. *Niwael*, schilder aan het Oudkerkhof (zie transp. acte van 6 nov. 1650).

Petronella van Cuylenborgh wordt als weduwe van *Johan van Loenen* door de Dom overluid 6 maant 1646 (R.A. Utrecht).

Alle deze gegevens zijn afkomstig uit Gem. Arch. Utrecht, tenzij anders vermeld.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

---

1) *Frederick Hansxn de Visscher* tr. (voor huw. comm.) 2 okt. 1624 Petertje Jan *Joosten* van *Griethuizen* (zie ook Gem. Archief Utrecht, 11 1385 momberkamer d.d. 17 okt. 1649).

van Middachten (LXXXIX 29, 96). **Eigen** onderzoek in kerkboeken te Schüttorf, gevolgd door contacten met ons medelid Dr. H. B. Voort te Gildehaus, leidden tot de verrassende ontdekking dat de door mij in De Nederl. Leeuw 1972, kol. 29, gesignaleerde familie *Van Middachfen* een bastaardtak is van het adellijke geslacht. In de „Geschiedenis en genealogie van het Geslacht van Middachten" door W. Wijnaendts van Resandt is op blz. 97 (j" 190) reeds sprake van twee niet bij name genoemde (en blijkbaar nog jonge) bastaard-zoons van *Carel van Middachten,* heer van Hervelt, die van 1525 tot circa 1592 leefde (zijn enig wettig kind *Ursula* huwde in 1592 met *Goossen van Raesfelf,* waardoor het goed Middachten in handen van het geslacht *Van Raesfelf* 'overging).

Dr. Voort bleek reeds een tiental jaren met name te Gildeheus, Bentheim en Schüttorf 'gegevens over deze bastaardtak *Van Middachfen* te hebben verzameld, die hij mij gaarne afstond voor publicatie. Daarnaast ben ik veel dank verschuldigd aan de heer H. J. Warnecke te Borghorst bij Burgsteinfurt. Deze bleek eveneens in de loop der jaren gegevens *Van Middachfen* in het Munsterse land te hebben genoteerd, die grotendeels in de 'onderwerpelijke bastaardtak een plaats konden vinden. Ook pest een woord van dank aan ons medelid Dr. J. Belonje te Alkmaar, die mij wees op een sententie van en een request aan het Hof van Holland (zie hieronder sub III.1.) en 'voorts de foto van de bij dit artikel 'afgebeelde gevelsteen te Schübtorf met de wapens *Beesten-Middachten* bereidwillig afstond (zie hieronder sub 11.6).

Hoewel strikt genomen het bewijs niet is geleverd dat de hierna sub 1 te noemen *Herman van Middachten* een bastaardzoon is van *Carel van Middachfen,* heer van Hervelt, vormen de positie van *Herman als* rentmeester op 'goederen van zijn germain neef *Reinier van Raesfelf* (ex matre *Ursula van Middachfen)* én de overeenkomst van voornamen van zijn kinderen en kleinkinderen *(Ursula* en *Carel)* zulke sterke aanwijzingen dat het verantwoord voorkomt de veronderstelde aansluiting als vaststaand aan te nemen.

Dat de kinderen uit deze bastaardtak *Van Middachfen* met name in het Munsterse Band wisselend „reformiert" en r.k. werden gedoopt, zal veroorzaakt zijn door het feit dat er b.v. in de plaatsen Gescher, Wettringen en Nienborg geen lutherse of „reformierte" kerkelijke gemeenten waren, terwijl in Bentheim, Burgsteinfurt, Gronau en Schüttorf het gravenhuis Bentheim-Steinfurt de religie bestemde (van aanvankelijk „reformiert" weer rooms-katholiek in 1668, door de spectaculaire geloofsovergang van Ernst Willem graaf van Bentheim- Steinfurt op aandrang van de militante bisschop van Munster Christoph Bernhard von Galen [1]).

Geen onderzoek werd ingesteld naar de mogelijke afstammelingen van de andere bastaardzoon van *Carel van Middachten,* heer van Hervelt. Wijnaendts van Resandt wijst op blz. 97 van zijn Geschiedenis en genealogie van het geslacht van Middachten op de niet-adellijke *Van Middachten's,* die in de 17de eeuw bij Ruurlo en Lochem en meermalen in de registers van het Landdrostambt van Zutphen en in die van het Scholtambt van Lochem vermeld worden. Wellicht behoren tot die bastaardtak ook nog de in de volgende bronnen genoemde naamdragers:

1. *Berenfhe Anfoni,* weduwe van *Christoffel Middachfen,* testeert **30** juni 1656 — met voornamen der kinderen (Archief Ootmarsum, no. 66, blz. 197, Rijksarchief te Zwolle).
2. Gehuwd N.H. Kerk te Nijland (Fr,) 7 mei 1702: *Stoffel Corn. Middaghfen,* Ordinaris Capiteyn van 't Edelmogende Collesie ter Admiraliteyt in Frieslandt, en *Defje Dircks Broerma* (op attest. van Bolsward en Harlingen).
3. *Christoffel Middachten* (Testamenten Hof van Friesland (met besognes), 4e boek, fol. 221 vso., Rijksarchief te Leeuwarden).
4. *Christoffel Middachfen,* schout bij nacht, won. te Harlingen, gehuwd met *Dettie Dircx Broersma,* wonende te Bolsward 1708 (Rekesten Hof van Friesland 1616-1713, Rijksarchief te Leeuwarden).

Genealogie:

1. *Herman van Middachten* (bastaardzoon van *Carel van Middachten,* heer van Hervelt), geb. omstreeks 1580, vermeld 1628, '37, **'40** als rentmeester van zijn neef *Reinier van Raesfelf,* heer van Roenborg, Hervelt en Middachten, tr. N.N. [1].

   Kinderen (volgorde onbekend):

   1. *Johanna van Middachten,* tr. Mr. *Herman **Keiser*** [2], geb. Nordhorn omstreeks 1608, richter en gograaf te Ulsen, vermeld 1633, '34, '40, '44—'56, † vóór 20 sept. 1666, zn. van *Gerhard Keiser,* burgemeester te Nordhorn, en *Henrica Harsinck* [3].

      Johanna van Middachten wordt als vrouw van Mr. ***Herman Keiser*** alleen vermeld in m.s. genealogieën ***Keiser***; in verdere archiefbronnen werd zij tot dusver niet aangetroffen.

   2. *Ursula van Middachten,* vermeld 1656, '75—'77, † Gildehaus na 7 aug. 1677, tr. omstreeks 1623 ***Arnaudt Schötteler,*** voogd te Gildehaus 1627—'72, † vóór 5 febr. 1674.

      Een gevelsteen met de alliantiewapens ***Schötteler-van Middachten*** (zonder bastaardbalk !) bevindt zich nog te Gildehaus (zie Jb. 1956 „Heimatverein der Grafschaft Bentheim", blz. 127).

      De voogd ***Arnaudt Schötteler*** schijnt een ondernemend 'heerschap te zijn geweest; zo nam hij actief deel aan het vrachtvervoer van steen uit de Gildehauser steengroeve, terwijl hij zijn bezit aan land voortdurend uitbreidde (Jb. 1953 „Heimatverein . . .", blz. 48).

      Arnaudt is een broer van ***Johan Schötteler*** en van ***Herman Schötteler***„ de K 1 e in e " (alle drie zoons van een „***Herman Schötteler*** de G rot e " ?).

      Uit het huwelijk ***Schötteler-van Middachten*** (volgorde onbekend) *:*

      *a. **Carolus Schötteler,*** geb. te Gildehaus, te Burgsteinfurt als getuige vermeld 18 sept 1670 bij de doop van ***Diederich Carl Kottich,*** een zoon van zijn zuster ***Gertrud*** (zie hierna sub c.).

      b. Sara ***Schötteler,*** geb. te Gildehaus, tr. le ***Tonnis (Antony) Palthe,*** burgemeester van Ootmarsum (nog in **1656**), olderman van het Kramerengilde 1639, diaken 1642, ouderling 1647, zn. van ***Johan Palthe,*** rentmeester van het Huis Ootmarsum en

---

1) Reeds in 1615 beklagen „Markengenossen" zich erover, dat ***Herman van Middachten*** „Plaggen gestochen habe" op het goed Roenborg (Romburg) nabij Gronau (Markenboek Losser, Archief Burgsteinfurt).

2) Zie Ned. Patriciaat no. **35,** geslacht ***Keiser.*** In onderzoek is de vraag of de daar gegeven aansluiting wel juist is; mogelijk stamt het latere Nederlandse geslacht ***Keiser te*** Groningen uit de oudere broer ***Johan.***

3) Vermoedelijk *Hassinck,* een geslacht, dat reeds in het begin van de 16de eeuw in het burgerboek van Nordhorn wordt vermeld.

burgemeester aldaar, en *Henrika van Ulsen*; tr. *2e* (procl. Burgsteinfurt 30 nov. 1659) *Rudolph Theodor Snethlage,* geb. Tecklenburg 2 juli 1613, predikant resp. te Ladbergen, Rheda, Schüttorf en Burgsteinfurt, conrector van het Gymnasium Arnoldinum ald. 1657—'61, † Burgsteinfurt 17 sept. 1679, zn. *van Wilhelmus Snethlage,* predikant te Tecklenburg, en ***Margarethe Rump,*** en weduwnaar van *Adelheid Sutoris.*

c. *Gertrud Schötteler,* geb. te Gildehaus, tr. aldaar *Johann Henrich Kottich,* geb. te Burgsteinfurt, zn. van *Johann Kottich* en ***Anna Holtermann.***
Van de negen uit hen te Burgsteinfurt geboren en ald. „reformiert" gedoopte kinderen worden hier alleen vermeld:

no. 4. ***Anna Alheid Kottich,*** ged. *3* juni 1660 (get.: ***Anna Holtermann,*** en ***Anna Schötteler*** — zuster van *Carolus,* Sara en *Gertrud* ?)

no. 6. *Aleid* ***Margaretha Kottich,*** gad. 1 mei 1664 (get.: ***Anna Margaretha Neuhoff*** — zie hierna sub 11, en ***Alheid Lohmans.*** vidua Landschreiber *Recken*[4]).

3. *Abraham van Middachfen,* vertrekt kort na zijn huwelijk in 1643 met echtgenote naar het „Munsterland", nog op 1 jan. *1679 te* Burgsteinfurt als getuige vermeld bij de doop van *Alheid Christine ten Poll,* kleindochter van zijn zuster *Anna Margarefha* ***(zie*** hierna sub 5), tr. Oldenzaal 22 jan. 1643 *Johanna Clant,* met Pasen 1642 als weduwe *Rammelman* op het avondmaal te Oldenzaal, † vermoedelijk 26 okt. 1665, begr. in de kerk in Oldenzaal (met wapen op grafsteen), dr. van *Eilco Clant,* heer van Nittersum tot Stedum, lid Raad van State, etc., en *Willemina Hinckaerts,* en weduwe van *Jan Bernard Rammelman,* -op Arninckhoff[5]).

4, *Henrica van Middachfen,* † *7* juni 1674, begr. ref. kerkhof te Gronau, tr. *Nicolaes Brix(ien),* burger van Gronau, vermeld 1632, '34, '40, '41, '48, † na 7 juni 1674.

Uit dit huwelijk:

Derck Carel Brix. tr. Ootmarsum 15 april 1678 *Anna* ***Sophia*** *Staverman,* lidmate te Ootmarsum 11 juni 1671, dr. van ***Egbert*** *Staverman,* burgemeester van Ootmarsum, en *Geertruyt van Bevervoorden,* en weduwe van ***Hans Christoffel*** *Gewin,* kap. luit.; zij hertr. *Helmich* ***Stenvers,*** burgemeester van Gronau.

Zij wonnen:

1. ***Derk*** *Brix,* te Gronau, † 6 aug. 1728.
2. ***Hendrika*** *Brix,* tr. *4* juli 1703 *Lambert Evertsz. Werninck,* geb. *6* maart 1679.

Het lijkt 'dienstig hier een en ander mede te delen over het Gronause geslacht *Brix(ien)*:

Gerdt ***Brixien,*** tr. ***Grete,*** vermeld te Gronau tussen 1608—'28.

Bristien Bristien, tr. ***Margarete,*** vermeld 1628.

Vermoedelijke broeders van *Nicolaes* voornoemd (tr. Henrica van Middachten):

A. ***Johan*** Brixien, vermeld 1629, '34—'36, 1641 (waarbij de hierboven sub 1 genoemde ***Herman van Middachten*** als getuige 'optreedt), 1648.

B. ***Dietrich*** *(Theodorus) Brix(t)(ien),* geb. Gronau 16 juli 1601, leerling aan het Gymn. Arnoldinum te Steinfurt 1615—'17, „Churgenosse des Gerichts" te Gronau 1625, in dienst van ***Otto*** van ***Hövell,*** heer van Epe en Dinkelberg (tr. *Christine vaa Raesfelt*) *1630,* richter te Ahaus 1640, rentmeester van de gravin van Hessen-Cassel, † in 1648, tr. (volgens De Nederl. Leeuw 1888, blz. 43, te Zutphen 12 maart 1640, maar aldaar niet gevonden) ***Anneke Terwille (ter Vile),*** geb. Zutphen 27 aug. 1608, als weduwe in 1648 te Gronau en in 1650 te Zutphen vermeld, † Ahaus 1 aug. 1679, dr. van ***Ludolph Terwille,*** richter te Bredevoort, rentmeester te Borculo, en Sara ***de Croy.***

Uit dit huwelijk:

Theodora Brixien, geb. Ahaus 14 jan. 1643, † Deventer 14 juni 1691 (niet te Deventer begr.), tr. le Ahaus 1 juli 1664 N.N. *Tucking,* geb. Rees 21 mei 1630, luit. i. dienst v.d. keurvorst van Brandenburg, † Deventer 11 maart 1665 (niet te Deventer begr.); tr. 2e Rees 12 juli 1669 ***Johan Arnold van Viermond,*** geb. Lochem 17 mei 1640, luit. i.h. regiment v.d. Vorst van Friesland, † (sneuvelt) bij Maastricht.

De *Nicolaes Brixius* die resp. 21 okt. 1657 te Groningen (phil. Groenovia) en 7 nov. 1661 te Franeker (jur. Westph.) als student werd ingeschreven, zal een zoon van één van voormelde drie broers ***Brixien*** zijn.

5. *Anna Margarefha van Middachten,* † na 13 juli 1691, tr. *Melchior von Plettenburg,* kapitein, Munsters voogd te Ochtrop (sinds 2 juni 1638 na de dood van zijn broer), voogd te Epe en Heek, zn. van *Melchior von Plettenberg* (bastaard), kapitein, en *Maria Kunigunde (von) Marhülsen* (dr. van *Friedrich von Marhiilsen,* voogd te Eibergen 1582—1605).

Uit dit huwelijk:

Anna Margaretha *(von)* ***Plettenberg,*** geb. Ochtrop omstreeks 1645, † Nienborg 12 nov. 1722, tr. Ochtrop vóór 1665 ***Theodor*** *(Dirck/Dietrich)* ***Arnold ten Poll,*** ged. Nienborg 1 nov. 1644, receptor te Nienborg, † aldaar 10 april 1708, zn. van ***Henrich (ten) Poll,*** ambtman te Nienborg 1644, richter 1657, en ***Anna Deitermann.***

Uit dit huwelijk acht te Nienborg geboren en ald. (r.k.) gedoopte kinderen ten ***Poll,*** waaruit nageslacht.

6. *Elisabeth van Middachfen,* geb. (te Gronau ?), † Wettringen 3 sept. 1680, tr. vóór 1644 *Engelbert Kock,* geb. (te Wettringen) omstreeks 1615—'20, voogd te Wettringen in 1641 als opvolger van zijn vader, „Schützenkönig" te Wettringen 1651, '54, '57 (zijn „Schützenschildchen" hangt thans nog te Wettringen), † aldaar 21 dec. 1668, zn. van *Georg Kock,* voogd te Wettringen 1603—'41, en *Adelheid.*

Uit dit huwelijk drie te Wettringen geboren en ald. (r.k.) gedoopte kinderen, waaruit nageslacht.

7. *Herman,* volgt II.

II. Dr. *Herman van Middachten,* richter te Schüttorf, te Bentheim vermeld 11 juli 1666 (leenrenversaal v. d. wed. *van Laer zu Laer*), in 1680 ondertekende hij de Bentheimse landconcordaten namens de Heren ***van*** *Reede* ***van*** *Brandlecht,* tr. Schüttorf 13 febr. 1661 *Johanna Margaretha Niehof (Neuhof),* begr. Schüttorf 21 febr. 1714 (73 jaren oud), dr. van *Henrich Niehof (Neu(n) hof),* Jur. Licent. te Sohüttorf, en *Engele Müntz* ('dr. van de landschrijver *Arnold Müntz* en *Johanna Holtmann*).

De familie *Niehof (Neu(n) hof)* behoorde vanouds tot het patriciaat van het stadje Schiittorf: ***Arndt Niehoff*** *(Nyhof) was* 1610—'16 raad van Schüttorf († 3 maart 1616); *Henricus* ***Niehof*** voerde in 1623 de stadsrekening; *Nicolaes* ***Niehof was*** in 1625 burgemeester van Schüttorf.

4) Zie Wapenheraut 1917, blz. 97.

5) Alg. Nederl. Familieblad 1905, blz. 307; Nederl. Heraut II, blz. 51; Van Doorninck, Geslachtk. aant. t.a.v. de gecomm. ten landdage v. Overijssel, blz. 54 en 56.

Uit dit huwelijk (behalve 2 onbenaamde, jong gestorven kinderen) :

1. *Reinhard Gosewinus, volgt* III.
2. *Ernst Jan van Middachten,* ged. Schüttorf 23 april 1665, † vermoedelijk jong.
3. *Herman Henrik van Middachten,* ged. Schiittorf 9 april 1667, begr. aldaar 23 nov. 1679.
4. *Aleida Elsabeen van Middachten,* gad. Schüttorf 12 jan. 1670, †aldaar 2 juli 1733 [6]), tr. Schiittorf 7 april 1715 *Johan Wilhelm Ovenius,* geb. Hilden (Rijnland) 1652, predikant te Schüttorf 1704—'33, † aldaar in 1733, zn. van *Petrus Ovenius,* pred. te Hilden 1647—'54 en te Schüttorf 1654-1704. en *Anna Magdalena Schrader (Sartorius)* [7]), en weduwnaar van *Elisabeth Christina Pagenstecher.* [8]) Hun huwelijk was kinderloos.
5. *Johanna Margaretha van Middachten,* ged. Schüttorf 19 dec. 1671, begr. aldaar 19 dec. 1751, tr. Schüttorf 10 juni 1718 Dr. *Friedrich Wilhelm Taissen,* geb. Burgsteinfurt (1687), stud. Gymn. Arnoldinum te Burgsteinfurt, 'aldaar gepromoveerd 1707 (dissertatio juridico-practica de probatione nativitatis), syndicus te Schüttorf, † aldaar 6 juni 1749 (62 j. oud), zn. van *Johann Friedrich Taissen* [9]), richter te Burgsteinfurt en gograaf van het ambt Rüschau, vermeld 1695, 1703, '04, '05.
   Dit huwelijk was kinderloos.
6. *Anna van Middachten,* gsd. (r.k.) Schüttorf 26 jan. 1678, tr. ald. *Wilhelm von Beesten,* fiscaal te Schüttorf, zn. van *Johann Erasmus von Beesten,* burgemeester van Rheine 1669, richter te Emlichheim, en *Helena zum Sande.*

   De bij dit artikel afgebeelde gevelsteen te Schüttorf met de alliantiewapens ***Beesten-Middachten vertoont*** het laatstgenoemde wapen zonder bastaardbalk !

   Uit het huwelijk ***Von Beesten-van Middachten*** sproten ***2*** zoons, die sneuvelden in 1739 bij Grozka (Servië), en 3 dochters [10]).

III. Dr. *Reinhard Gosewinus van Middachten* (ook nog *Antonius* genoemd bij zijn huwelijk), ged. Schüttorf 16 aug. 1663, jur. stud. te Groningen 27 okt. 1684, aldaar gepromoveerd 30 juli 1689 op „De damno injuria", † vóór 19 april 1717, tr. (r.k.) Emsdetten 18 juli 1696 *Catharina Helena Schlitzweg,* geb. (r.k.) te Horstmar (1679), wordt op Patsen 1717 (19 april) met haar drie dochters te Schüttorf „reformiert konfirmiert", begr. Schüttorf 2 dec. 1744 (65 j. oud), dr. van *Christoph Bernhard Schlitzweg,* gograaf te Sandwelle en richter te Horstmar, en *Helena ten Broeck (zum Brock).*

   Johan Philipp Schlitxweg, geb. Soultz (Elzas) 1609, „Hofkammerrat" te Munster, secretaris van de Landcommanderij van de Johanniter Orde van Andlau, administrateur van de Johanniter Commende te Burgsteinfurt, begr. Munster St. Lamberti 1666, tr. Munster omstreeks 1640 ***Elisabeth Droste,*** ged. Munster 8 jan. 1625, † Munster 3 aug. 1666.
   Uit dit huwelijk:
   Christoph Bernhard Schlitzweg (vermoedelijk petekind van Christoph Bernhard von Galen, bisschop van Munster), gograaf te Sandwelle en richter te Horstmar, vermeld 1678, '88, 1702, † in 1720, tr. le vóór 1678 *Helene* ***ten Broeck*** *(zum Brock),* † vóór 1683 (in het kraambed), dr. van ***Johan ten Broeck,*** burger van Oldenzaal, en ***Anna Margaretha van Elmendorp*** (dr. van ***Arendt ten Elmendorp,*** erfgezetene te Vechtel); tr. 2e in 1683 ***Anna Gertrud Witfeld,*** dr. van ***Peter Witfeld,*** raad te Munster. (Oudheidkamer Enschede — Archief Snuif, V S 72 cb 1, oudste protocollenboek 1634-1714, blz. 286, en „Gerichte des alten Reiches",

---

6) Sammelband Gymnasium Arnoldinum (BX 2c), nr. 66 — Leichenpredigt bzw. Gedichte auf den Tod von ***Aleida Elisabene Ovenius,*** geb. von. ***Middachten, 2e*** Ehefrau des *Johann Wilhelm* ***Ovenius,*** Pastor in Schüttorf, † 2.7.1733 (63 J.)

7) huwelijk Terborg 18 juli-15 aug. 1652 ***Petrus Ovenius,*** predikant te Hilden, zn. v. ***Johannes*** Ovenius, predikant te Sonborna, en ***Anna Madalena Schraders,*** dr. van ***Hermannus Schrader,*** gewesen Bentheims richter tot Nieuwenhus en Velthusen.

8) Zij was een dochter van ***Ernst Wilhelm Pagenstecher,*** Bentheims „Regierungs- und Konsistorialrat", en ***Elisabeth Cantzler*** (verg. Deutsches Geschlechterbuch 135 (1965), blz. 300).

9) Hij wordt al in 1675 ais schrijver van een gedrukt werk vermeld, waarbij hij *Johann Friedrich Cantzler,* raad en ontvanger van het graafschap Bentheim, als zijn „avunculus" opgeeft.

10) Zie De Nederl. Leeuw 1972, kol. 96.

Deel 2, Staatsarchief van Münster, nos. 324 en 347).

Een *Johan Philip Schlizwegh* werd op 17 okt. 1687, komend van een „Monasterium" in Westfalen (Paedagogium), 22 jaren oud, als student aan de Universiteit van Duisburg ingeschreven.

Uit dit huwelijk:

1. *Helena Gertrud van Middachten*, ged. (r.k.) Schüttorf 11 jan. 1698, wordt op Pasen 1717 met haar moeder en twee zusters „reformiert konfirmiert", † Wijhe, huize Hagenvoorde, begr. Wijhe 10 juli 1770, tr. 's-Gravenhage 19 april 1719 *Christoffel Aemilius van Voërst*, heer van Hagenvoorde, Bergentheim en Westerholt, ged. Rijssen 27 juli 1690, in de Ridderschap van Overijssel 1715, gecommitteerde in de Raad van Ctate 1723—'25, '27-'29, assessor Hoogadellijk Hofgericht van het Graafschap Bentheim 1727, lid Gedap. Staten van Overijssel 1731—'37, hoogschout van Hasselt 1738—'74, † Wijhe, huize Hagenvoorde 12 aug. 1774, zn. van *Derk Helmich van Voërst*, heer van Averbergen, kolonel der cav., landrentmeester van Salland, en *Maria Elisabeth van Raesfelt*.

   De totstandkoming van dit huwelijk is bepaald niet over rozen gegaan. Als men de stamreeks *Van Voërst* in het Nederl. Adelsboek 1953, blz. 119, erop naslaat, ontwaart men dat de zoon *Derk Christoffel van Voërst* (generatie IX) op 18 aug. 1718 in de Hoogduitse Kerk te 's-Gravenhage werd gedoopt („*Dirk Christoffel van Voorst*, vader: *Christoffel;* moeder: *Helena van Middagte*, getuigen: *Catarina* Helena *Sleeswijck*, weduwe van *Middagte, Pieter Tooxa* en *Alexander Cramer*, alle drie Ledematen van de gereformeerde kerk" !), dus acht maanden vóór het huwelijk. Dat de vader van dit buiten de echt geboren kind er weinig op gebrand was om met de moeder te huwen, blijkt uit het volgende:

   Helena van Middaghten, geassisteerd met haar moeder en voogdes *Catharina Helena (van) Schlitzweg(e)*, wed. v. wijlen Reyaard *Gosewijn* van *Middaghten*, J.U.D., en wonende in de stad Schutdorp, hoofdstad van het graafschap Bentheim, voerde n.l. een proces tot voor het Hof van Holland contra *Christoffel van Voorst*, heer van Bergentheim, etc., geassisteerd met zijn vader *Derck Helmich van Voorst*, heer van Jaarsveld, etc., beiden zitting hebbend in de Ridderschap van Overijssel !

   Bij civiele sententie aan het Hof d.d. 4 okt. 1718 werd *Christoffel wan Voorst* gecondemneerd „de eerste impetrante in desen ingevolge van sijn gegeven beloften te trouwen tot sijne echte vrouw" (Civ. Sent. H. v. H. 1600-1800, van Voorst 1718—'54, klapper leeszaal 1367, Alg. Rijksarch. 's-Gravenhage).

   Om de zaak kracht bij te zetten hadden moeder en dochter van *Middachten* intussen op een deel van de goederen en effecten van *Christoffel van Voorst* beslag doen Leggen. Toen deze weigerde aan de sententie van het Hof „in der minne te voldoen", verzocht *Helena wan Middachten*, opnieuw geassisteerd met haar moeder, bij request d.d. 15 dec. 1718 aan het Hof van Holland dat de reeds gearresteerde goederen en effecten zouden worden geëxecuteerd, alsmede „niet gearresteerde goederen en effecten sowel alhier in den Hage, als op andere plaetsen werden gesteld in bewaerde hand om desnoods ook daeraen het effect van de gemelte sententie van desen Hove te konnen herhalen . .". (Bundels requesten tot het verkrijgen van mandement, inv. deel 3157, Alg. Rijksarch. 's-Gravenhage). Dit laatste heeft blijkbaar geholpen, want het huwelijk werd ten slotte dus op 19 april 1719 in de Grote Kerk te 's-Gravenhage voltrokken. zii het dan dat de bruidegom verstek liet gaan en gerepresenteerd werd door Mr. Abraham Vrolijk, advocaat en procureur te 's-Gravenhage !

   Na dit weinig gelukkig begin van hun huwelijk heeft het echtpaar van *Voërst-van Middachten* verder nog gedurende het tijdvak 1728—'50 tegen elkaar geprocedeerd, waarbij de geschillen zelfs ter tafel zijn gekomen bii de Ridderschap en Steden van Overijssel [11]).

   "Niettemin moeten er volgens de collectie Snouckaert van Schauburg op het archief van de Hoge Raad van Adel, al dan niet tijdens het huwelijk, nog twee niet bij name genoemde kinderen van *Voërst* geboren zijn, die resp. in 1737 en 1743 zijn gestorven.

2. . . . (zoon) *van Middachten*, ged. (r.k.) Schüttorf . . febr. 1699 (doopget.: Dominus *Christophorus Bernardus Schlitzweg* Gogravius Horstmariensis), † vermoedelijk jong.
3. *Janna (Johanna) Margaretha van Middachten*, ged. (r.k.) Schüttorf 5 jan. 1700, op Pasen 1717 met haar moeder en twee zusters „reformiert konfirmiert", begr. Schüttorf 24 nov. 1769, tr. le aldaar 11 juni 1723 *Simon (Heinrich) Meyer*, geb. Detmold (1666), stud. te Duisburg 4 mei 1684, rentmeester en ambtman van de Freiherr von Morriën tot Falckenhof in Rheine en Horstmar, weduwnaar van *Maria Christina Pagenstecher* [12]); tr. 2e (1736) *Friedrich Liidger*, predikant te Ghemen (Westf.) † in 1747.
4. *Anna Aleida (Margaretha) van Middachten*, ged. (r.k.) Schüttorf 24 april 1701, op Pasen 1717 met haar moeder en twee zusters „reformiert konfirmiert", † ongehuwd, begr. Schüttorf 25 jan. 1763.
5. *Herman Hendrik*, volgt IV.

IV. *Herman Hendrik van Middachten* (bij zijn doop ook nog *Andreas* genaamd), ged. (r.k.) Schüttorf 4 april 1703, in 1720 te Coesfeld „reformiert konfirmiert", luitenant in het regiment van de Prins van Holstein 1730, in garnizoen te Sluis (Vl.), kwartiermeester in het reg. Canisius 13 febr. 1747 (Comm. boek Raad van State 1538, fol. 190), ink. lidm. Ger. Kerk te Sluis 4 april 1749 met attest. van Hulst, kapitein-commandant grenadiers 2e bataljon van de Prins van Stolberg 1764 (Comm. boek Raad van State 1539, fol. 165), majoor, begr. Zutphen 6 febr. 1779 (Gr. K.), tr. Bergen op Zoom 21 aug. 1731 *Titia Catharina Wierts*, ged. Bergen op Zoom 22 nov. 1707, † Veere in 1742, dr. van *Johan Theodoor Wierts*, directeur der contributiën in Staats-Vlaanderen en regerend schepen van Hulst, en *Catharina Aldegonda Fullenius*.

Uit dit huwelijk:

1. *Helena Al(e) ida van Middachten*, ged. Sluis 19 juni 1732, ink. lidm. Ger. Kerk te Sluis 4 april 1749 met attest. van Schüttorf, † Deventer 14 maart 1806, begr. Bergkerk (70 j. oud, sic !), tr. Deventer 2 mei 1773 *Donald MacDonald*, kapitein van een 'comp. Musketiers onder het 2e bataljon van het Reg. Schotten van Gen. Maj. Stuart te Zutphen 6 dec. 1776, majoor bij het 1e bataljon van hetzelfde Reg. 22 maart 1779 (hij had al sinds 17 maart 1778 deze post bekleed).

   Dit huwelijk was vermoedelijk kinderloos.
2. *Johanna Theodora van Middachten*, geb. en † in 1735.

11) Van Doorninck, Geslachtk. sant. t.a.v. de gecomm, ten landdage v. Overijssel, blz. 272.

12) Zij is een zuster van de sub 11. 4. genoemde *Elisabeth Christina Pagenstecher.*

3. *Reinhard Gosewinus van Middachfen* ('geb. in 1738), kapitein in het regiment van Middachten (?), begr. Schüttorf 19 mei 1763 (25 j. oud), als laatste mansoir vermeld in de fragment-genealogie Van Middachten (De Nederl. Leeuw 1972, Lol. 29).
4. *Hendrik Casimir van Middachfen* (geb. 1739/'40), † vermoedelijk jong (benaamd naar zijn oom *Hendrik Casimir Wierfs*, geb. 1719, † 1738 na een val van zijn paard).
5. *Johanna Theodora van Middachfen* (geb. 1741/'42), begr. Schüttorf 2 aug. 1742.

Voorshands niet te plaatsen *Van Middachfen's* in het Munsterse land:

R.K. Kirchenbuch Gescher (St. Pankratius):

Johan von Uterwick (wyck/wigh), † Gescher 13 sept. 1678, tr. vóór 1650 *Anna von Middachfen.*

Uit dit huwelijk (geboren en r.k. gedoopt te Gescher):

1. *Adam Marcus von Uferwick*, geb. omstreeks 1650, tr. 'vóór 21 nov. 1675 *Ludovica Cafharina de Wrede.* Wonnen:
   a. *Johanna Elisabeth von Uferwick*, ged. 21 nov. 1675 (get.: *Johan Gerd Droste* Himb..., *Catharina* uxor *Uferwig).*
   b. *Anna Dorofhea von Uferwick*, tr. (r.k.) Gescher 27 april 1706 *Bernd Wilhelm von Bronckhorsf* ('get.: *Adam Marcus von Uferwick, N.N.* Dominus *de Bronckhorsf* senior).
2. *Eberharda Clara von Uferwick*, ged. 10 febr. 1651 ('get.: Junker *Sfein*, Juffer *Middachten).*
3. *Theodora Henrica von Uferwick*, ged. 12 maart 1653 (get.: *Johann von der Tinnen).*
4. *Johann Ludwig von Uferwick*, ged. 29 sept. 1655 (get.: *Johann von der Tinnen*, juffer *Gerfrud Middachten*).

Wassenaar. **Jhr. Mr. R. C. C. de Savornin** Lohman.

van Ni(eu)wael (XC185). De schilder *Johan Rutgers van Nieuwaell* en zijn echtgenote *Basfiaanfje Quirijnendr.* testeren voor nots. H. Ruysch 18 sept. **1641** en **26** juni 1647. Hij verkoopt samen met *Joost van Veen* [1]), banketwerker een huis op het Oudkerkhof 22 mei 1652 (transp.reg.) aan de chirurgijn *Jacob Druwart.* De erfgenamen van *Johan Nieuwaell* „constschilder" en *Basfiana van Cuylenburgh* verkopen een op dit huis rustende plecht 9 juli 1674, t.w. *Johan van Nieuwaell*, meerderjarige jongeman, wonende te Amsterdam, en *Cornelis Nieuwaell*, meerderjarige jongeman, wonende te Utrecht, ook als ooms en voogden van de twee onmondige kinderen van *Aletta van Nieuwaell*, weduwe van *Ellerf Rietveld* [2]), wonende te Amsterdam, tesamen erfgenamen en kinderen van hun [overladen vader en moeder *Johan Nieuwaell* enz.. Namens hen treedt op *Willem van Galen vlg.* procuratie van 7 juli 1674. Uit de acte blijkt dat het huis eens in het bezit was van *Henrickje Aerfs*, weduwe van *Quirijn van Cuylenburg* (plechtbrief van 11 nov. 1650 nots. S. van Aelpoel).

1) *Joost van Veen*, van Delft, tr. Utrecht (voor huw. comm.) 5 april 1651 *Cornelia Remob, wonende* te Utreecht.

2) Het huwelijk *Rietveld* × *Niewaell* werd niet te Utrecht gevonden. Mogelijk is het te Amsterdam gesloten.

Het overlijden van *Johan van Nieuwaell* dat mogelijk kort vóór 1674 moet hebben plaatsgevonden, komt in de Utrechtse overlijdenaklapper als zodanig niet voor. Nog in 1661 was hij lid van het schilderscollege te Utrecht. Zijn vrouw wordt overluid 9 febr. 1648. Het huwelijk werd voor huw. comm. afgekondigd; attestatie gegeven 8 juni 1639 (mogelijk naar Gorinchem). Zie mijn antwoord *Van Loenen.* Het spoor leidt dus naar Amsterdam.

Tot nu toe hebben slechts weinig Utrechtse kunsthistorici de weg naar de archieven ter plaatse gevonden. Hetgeen over de Utrechtse schilders in catalogi van musea e.d. is gepubliceerd is veelal het resultaat van „copieerlust" doch niet van ijverig onderzoek in de zo rijke bronnen. Een gunstige uitzondering vormt het werk van wijlen de heer P. T. A. Swillens, die zijn vondsten o.m. in het Prisma Schilderslexicon publiceerde, zij het zeer summier.

Alle deze gegevens zijn afkomstig uit het Gemeente-Archief Utrecht.

Utrecht. **W. A.** Wijburg Jr.

Onbekend wapen A. (XC 44). Het aan de heer D. J. Oggel onbekende wapen (doorsneden: A. in goud een staande zwarte vogel; B. in groen drie gouden knoppen) komt zonder kleuren voor aan de fraaie gevel Ossenmarkt 5 te Groningen. Het is echter niet uitgesloten, dat dit wapen, gehouden door een leeuw, een latere toevoeging is. Het lijkt mij aannemelijk, dat het hier gaat om het wapen van de familie *Cremers*, opgenomen in Nederland's Patriciaat.

Aan genoemde gevel is het het wapen van een vrouw. Het wapen van de man kon ik vanaf de begane grond niet goed onderscheiden. Misschien is het een omgewende dolfijn met pijltong. Het is niet uitgesloten, dat de eigenaar van het aangrenzende huis, Drs. W. A. Hofman, zenuwarts, Ossenmarkt 6 te Groningen, wel precies weet van wie deze wapens zijn.

Groningen. **A.** Pathuis.

Huize De Lier. Op 6 januari 1751 wordt ten 'overstaan van het gerecht Zevenhoven verkocht: De Lier, Huis, drie morgen land, enz. leenroerig „aan den huijse en heerlijkheijd van den Bos, gelegen aan de Uijttermeerse Schans, — buijten de Stadt Wesup".

Dit huis van den Bos blijkt IJsselsteins bezit te zijn geweest; in het Leenregister van IJsselstein heb ik echter niets met betrekking tot beleningen door „stadhouder en leenmannen" van den Bos kunnen vinden.

Waar kan ik het leenregister van den Bos vinden ? Zijn er afbeeldingen bekend van De Lier (gelegen „even beneden den Dorpe van Capel, in het boven Eijndt van Lopik, binnen den voor, en agterdijk aldaar) ?

Amsferdam. **P. J.** van Oosterom.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Enkele adellijke geslachten in Drenthe in de middeleeuwen, door Drs. 0. D. J. Roemeling. — Korte mededelingen: Adelsgunst; Het wapen der gemeente Aalburg; Het wapen der gemeente Brederwiede; Het wapen der gemeente Gennep; Het wapen van het waterschap „Tusken Waed en Ie"; Het wapen van de Zuid- en Noordeinderpolder. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap Voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershagenlaan 70,* Wassenaar.

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 30,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Mr. 0. Schutte, *p./a. Hoge Raad van Adel, Zeestraat 71b, 's-Gravenhage.*

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan de heer E. J. C. Boutmy, conservator van het Genootschap, ***Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.***

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 10/11 — XCe Jaargang — oktober/november 1973

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heren J. P. van Busschbach en W. H. J. Kamerling, respectievelijk sedert 1969 en 1958 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd: — **Voorgesteld door:**

C. DROP, *Ermelostraat 29, 's-Gravenhage 2029.* — Mr. R. LAGROUW, *Leiden.*

R. DE GEUS, *Erasmusweg 1563, 's-Gravenhage 2032.* — P. SANDERS, *'s-Gravenhage.*

P. KOLK, *Maas Geesteranusweg 12, Heiloo.* — Mr. J. H. ROMBACH, *Alkmaar.*

Mevrouw H. KRUIJT, *Coevordenstraat 143, 's-Gravenhage 2031.* — E. J. C. BOUTMY, *'s-Gravenhage.*

L. MüLLER-WESTPHAL, *Binsfelder Strasse 45, D - 516 Düren, Duitsland.* — E. J. C. BOUTMY, *'s-Gravenhage.*

R. C. DE NEVE, *Zandbank 106, Lelystad.* — E. J. C. BOUTMY, *'s-Gravenhage.*

H. J. M. RENSEN, *Morelstraat 93, 's-Gravenhage 2025.* — DE SECRETARIS VAN HET GENOOTSCHAP.

Mevrouw G. C. SOETENS geb. HUIJER, *Oudheusdenstraat 22, Badhoevedorp.* — Mevrouw M. SOETENS-MENAGE, *Tiel.*

R. W. CLEVERENS, *Bataviastraat 15, Tilburg.* — Prof. Jhr. Mr. M. N. VAN LOON, *Amsterdam.*

Adreswijzigingen:

R. MURRAY BAKKER ALBACH, CH 8302 Kloten (Zwitserland), Flurstrasse 23.

Ir. J. T. M. VAN BROEKHUIZEN, 2776-Leersum (Utr.), *„De Blaasbalg", Scherpenzeelseweg 56.*

A. J. BURGGRAAF, Schiedam, *Lange Haven 97.*

Ir. E. Th. DOUWES DEKKER, Driebergen, *Rosariumlaan 35.*

Drs. C. J. MAATS, Groningen 8005, *Zuiderpark 25.*

Drs. P. G. P. MEYBOOM, 's-Gravenhage 2019, *Van Alkemadelaan 23.*

W. L. VAN DE WATERING, Zoetermeer 2280, *Dunantstraat 663.*

R. WESSELMAN, Breda, *Grote Houw 50.*

Enkele adellijke geslachten in Drenthe in de middeleeuwen,

door Drs. 0. D. J. Roemeling

(vervolg en slot van XV, kol. 217).

§ 5. Van Peize.

In het voorgaande kwam reeds meermalen de geslachtsnaam *Van Peize* naar voren. Bij de introductie ervan is het nuttig aan te haken bij hetgeen een anonieme auteur omstreeks 1232 mededeelt over de Utrechtse bisschop *Hartbert,* de enige middeleeuwse Groninger die tot deze waardigheid verheven werd, en zijn familieleden. De auteur deelt mede, dat hij uit „Frisia" en wel van „Berum" afkomstig was [130d]). Hoe-

[130d]) Quedam narracio, p. 2.

wel hiervoor steeds B i er u m (ten noorden van Delfzijl) wordt gelezen, lijkt het ons veel waarschijnlijker dat sprake is van W i e r u m , zeer nabij Groningen gelegen aan de Hunze. Over zijn voorgeslacht is niets bekend. *Hartbert,* wellicht te Groningen zijn eerste vorming gehad hebbende, werd domproost te Utrecht en in 1139 'bisschop; hij stierf op 12 november 1150 [131]). De anonymus weet voorts te melden, dat hij twee broers had, genoemd *Ludolf en Leffard.* De oudste werd door hun broer beleend met de prefectuur te Groningen, de jongste met het kasteel te Coevorden en de jurisdictie over Drenthe [130d]). De mededeling is op dit punt niet geheel juist en moet zo gelezen worden, dat *Leffard* prefect van Groningen werd en *Ludolf* Coevorden en de jurisdictie over Drenthe in leen ontving [132]). Op het nageslacht van laatstgenoemde wondt in § 6 nader ingegaan.

In het vervolg van zijn kroniek deelt de anonymus mede dat ten tijde van bisschop *Godfried van Penen (* 1156-1178, eveneens voordien 'domproost te Utrecht) ,,fuerunt in hiis partibus duo fratres carnales, viri strenui, fortes et divites. Quorum alter, *Lamberfus* nomine, *Pedge* mansit et ex sua uxore duos filios habuit, *Rodolfum* et *Mensonem,* qui tempore hujus narracionis adhuc vivunt. Alter vero, qui *Leffardus* vocabatur, in Groninghe prefectus extitit . . ." [133]).

Laatstgenoemde liet slechts drie kleinzoons na ('geboren uit het huwelijk van zijn dochter met *Godschalk van Sepperode), wie* na het overlijden van hun grootvader de prefectuur te Groningen betwist werd door diens broer *Lambert van Peize,* zonder succes overigens [133]). Een en ander moet zich hebben afgespeeld tussen 1176, toen *Leffard nog* in leven was [135]), en 1.178, het sterfjaar van bisschop *Godfried.* De oudste kleinzoon, *Rudolf,* komt in 1181 reeds voor [136]), was toen dus mondig en kan dus niet later dan circa 1157 geboren zijn. Voor zijn grootvader *Leffard* komt men dan op een geboortetijd circa 1110-1115.

De vraag rijst nu, of de in het voorgaande g e n o e m d e *Leffard's* één en dezelfde persoon zijn. Onderscheidt men hen wel van elkaar, dan betekent zulks, dat de eerste *L e f f a r d* omstreeks 1085-1090 moet zijn geboren. Nemen wij aan dat de belening met de prefectuur Groningen kort na 1140 heeft plaatsgevonden (voor Coevorden is vrij zeker de belening ná 1141 geschied, zie § 6), dan was *Leffard* toen reeds op middelbare leeftijd (ca 55 jaar) en is hij hoogbejaard (w a n r na 1176 [135])) gestorven. In deze conceptie is het ook verklaarbaar, waarom na het 'overlijden van *Leffard* (11) wel melding gemaakt wordt van aanspraken van diens broer *Lambert* op de prefectuur, maar van pretenties daarop van de Coevordense tak niet blijkt.

Zouden wij hen n i et van elkaar onderscheiden, dan zouden er vier broers geweest zijn: *Hartbert, Leffard, Ludolf* en *Lambert,* van wie de laatste niet genoemd wordt bij de eerste vermelding die luidt dat de bisschop ,,duos fratres carnales" had. Weliswaar kan *Lambert veel* jonger zijn geweest, maar dan nog blijft de vraag waarom alleen hij rechten deed gelden op de Groninger prefectuur en niet de nakomelingen van zijn oudere (in deze conceptie) broer. Wij zijn dan ook geneigd inderdaad een *Leffard I* en een *Leffard II* te onderscheiden en *Lambert van Peize* te (beschouwen als een zoon van *Leffard I.* Het geslacht *Van Peize* stamt dan dus uit het oudste Groninger 'prefectengeslacht. Ook als men de andere conceptie zou aannemen, dan nog kan niet worden gesteld dat de prefecten uit de *Van Peize's* stamden, zoals Prof. Dr. I. H. Gosses en nog in diens voetspoor Mr. G. J. ter Kuile jr. aannamen [134]).

Oorkondelijk wordt *Lambertus de Pezie* (met zijn oudere broer *Lifferdus de Gruningis*) tussen 11 april en 25 december 1176 (aangetroffen [135]), terwijl hij in 1181 als eerste voorkomt onder een aantal ministerialen van de bisschop (*Lambertus de Peisge, Rodolfus de Gruninge, Otto de Rune* en *Hermannus de Polle*) [136]).

De volgende generatie 'vormden zijn zoons *Roelof* en *Menso,* die beiden nog in 1232 in leven waren [133]). *Rodulfus* et *Menzo* fratres komen oorkondelijk voor in 1206 [137]). *Menzo* vinden wij in 1208 (voor 24 september) in gezelschap van o.m. *Egbertus de Groninghe* [138]), die in 1212 [139]) en 1217 (voor 27 juli) met *Rudolfus* voorkomt [140]). De beide broers w o r d e n n o g aangetroffen op 10 januari 1223 [141]) en in 1225 [142]).

Waarschijnlijk op grond van de vermeldingen van leden van het geslacht *Van Grauesdorp (Graesdorp)* [143]) bij de vele geschillen die de Utrechtse bisschop met de verwanten van zijn voorganger *Hartbert* had, zal destijds de conclusie zijn getrokken dat de oudste hunner, *Menso de Gravesdorp,* van wie als zoon *Hendrik* bekend is [143]), dezelfde was als *Menso,* z o o n v a n *Lambert van Peize* [144]). *Menso* bad een broer *Sweder* [145]). *Menso, Sweder* en *Hendrik van Gravesdorp* lieten het leven in de strijd tussen de Drenthenaren ener- en de bisschop anderzijds op weinig eervolle wijze: *Sweder* werd bij een (aanval in Overijssel gevangen genomen en geradbraakt, *Hendrik* met *Rudolf van Coevorden* evenzo, terwijl *Menso,* hoewel reeds door sabelhouwen gedood, eveneens op het rad werd gelegd. De anonieme kroniekschrijver schrijft aan de oudste *Van Peize* als zoons slechts *Rudolf* en *Menso* toe, die bij het schrijven van de Narracio nog in leven waren, terwijl *Menso van Gravesdorp* toen reeds was overleden.

131) Quedam Narracio, p. 127-128.
132) verwezen wordt naar de te publiceren studie van Ds. J. W. Schaap over de burggraven van Groningen en hun verwanten
133) Quedam Narracio, p. 5.
134) Mr. G. J. ter Kuile Jr., Het geslacht van Almelo in de Middeleeuwen, MVORG, deel 72, 1957, pp. 1-19 met tabellen, i.h.b. pp. 16; cit. 1. H. Gosses, De bisschop van Utrecht, het Domkapittel en de Groninger prefect, in: Bijdragen voor Vaderlandse geschiedenis en oudheidkunde, 4e reeks deel VII, 1909, p. 109.
135) Dikninge reg. 4 (OBGD 3'7 dateert 1177 of 1178).
136) Dikninge reg. 5; het stuk is na 1196 opgesteld, de handeling kan echter wel in 1181 hebben plaatsgevonden (vgl. OBGD 39, gedateerd op 1180 of 1181).
137) Oorkondenboek van het Sticht Utrecht (geciteerd OBU), deel 11, 575.
138) OBU 11, 586.
139) OBU 11, 606.
140) OBU 11, 644.
141) OBU 11, 711.
142) OBU 11, 739 (verschuldigd aan het Domkapittel ,,*Rodolphus de Peedse* 11 uncias et 1 denarium. Item *Menso* frater suus tantum".
143) Quedam Narracio, pp. 37, 42, 52, 67, 69.
144) J. Scheltens, De positie van den noordrand van Drenthe tegenover de stad Groningen gedurende de Middeleeuwen, NDVA 1894, pp. 235-273, i.h.b. p. 255.
Ook J. S. Magnin. Geschiedkundig overzicht van de besturen die, voor de herstelling van Nederland, in 1814, elkander in Drenthe zijn opgevolgd (te citeren: Magnin, Besturen), 2e stuk le gedeelte, Groningen 1839, p. 17 vermoedde in *Menso* en *Hendrik* telgen van het geslacht Van *Peixe.*
145) Quedam Narracio p. 52.

Identiteit wordt daardoor uitgesloten, te meer waar een zoon *Sweder* bij de oudste *Van Peize* niet wordt genoemd.

Over 'eventuele nakomelingen van *Menso van Peize is* niets bekend. Zijn broer *Rudolf* overleed waarschijnlijk tussen 1232 [133]) en 1241. De zoons van *Egbert* burggraaf van *Groningen,* worden in hun strijd tegen *Thiso* en de zijnen bijgestaan door hun „fratrueles" *Rodulfus de Niurich* (zie § 4) en *Menzo ad Amnem* (vertaald als „aan de Stroom" [146]), beter te lezen „aande Hunze") en de „milites *de Pedese*" [147]), van wie even later blijkt wie zij zijn. *Thiso* cum suis verwoesten namelijk het „castrum in Gronenburch" (van de burggraaf) „et domum militum de Pedese, videlicet *Adulfi* (ubi et) *Rodulfi* fratrum, et similiter patruelium suorum" [147]); wie overigens deze „patrueles" waren, blijkt niet. Hoewel het in beginsel mogelijk is, dat zij zoons waren van Menso, nemen wij aan dat *Adolfus* en *Rudolfus* zoons geweest zijn van *Rudolfus van Peize.*

Ook oorkondelijk worden zij aangetroffen: *Adolfus* en *Rudolfus* fratres *de Pedze* in maart 1247 [148]) als getuigen (in gezelschap van hun grote vijand *Rotger,* schulte van Drenthe). *Atholfus, Rodolfus, Folkerus,* milites *de Pedese,* ontmoeten wij als getuigen voor de twee *Egbert's,* burggraven van Groningen, op 18 oktober 1249 [149]). Hier verschijnt een derde *Van Peize* ten tonele, ongetwijfeld een broer van de eerdergenoemden. Met *Rudolf van Norg* en *Rudolf van Langen* komen „*Adulfus* et *Folkerus* miles *de Pedese*" als getuigen voor op 14 augustus 1254 [150]).

Rudolf: van Peize neemt in 1248 wraak op *Thizo* miles *de Groningen;* met zijn ongenoemde medeplichtigen vermoordt hij *Thizo* omstreeks Allerheiligen [151]). *Adolf* en hij waren verder betrokken bij de strijd tussen de stad-Groningers en de bewoners van Hunsingo en Fivelgo, in 1250 en 1251, welke door laatstgenoemden werd gewonnen. De kroniekschrijver vermeldt daarbij dat „municio etiam in Pedese destructa est" [152]). In 1253 ontvlamt de strijd wederom, waarbij de Fivelgoërs onder meer „*Adulphus de Pedese, Egbertus de Groninge* milites" als gijzelaars meevoeren [153]). Het laatste dat wij weten van deze *Van Peize's* is dat in 1266 de burcht te Eelde, die de zoons van de schulte *Rotger* „et fratrueles eorum" waren begonnen te bouwen, verwoest wordt. Kort daarop worden de zoons van Heer *Adolf van Peize,* die met Gerard Clink, „adiutor" van de bisschop van Utrecht als de hoofdschuldigen aan de verwoesting werden beschouwd, vermoord [154]).

Daarna is het een tijdlang stil rond de *Van Peize's.* Eerst op 20 oktober 1302 komt als getuige voor *Folkerus de Peyze* [155]), die de bovengenoemde *Folker* geweest kan zijn, doch dat staat geenszins vast.

Meer is bekend over *Van Peize's,* die sedert 1308 worden aangetroffen. Daarbij is blijkbaar sprake van twee staken, die achtereenvolgens worden behandeld.

§ 5, 1. Van Peize (Almelo).

Over de eerste staak dateert de oudste vermelding van 15 juli 1308: *Rodolfus de Peze* knape komt dan voor in gezelschap van edelen in en rond Almelo [156]). Vervolgens ontmoeten wij hem op 1 mei 1313. *Johan van der Ese,* knape, verklaart dan met *Herman Vleisch* (blijkens een stuk d.d. 16 ? oktober 1313 schout van Vollenhove [156a]) te zijn overeengekomen zijn zoon *Herman* „die dochterkint is haren *Engelbertes van Paitze,* ridders" te verloven met *Lize, Herman's* dochter, waarbij Johan's „swager *Roelf van Paitze*" zegelt. Diens zegel vertoont een klimmende leeuw in een schildrand, beladen met negen penningen, met als randschrift: S. *Rudolfi* d . . . *de Pese*" [157]). Op 23 oktober 1313 verklaart „*Rodolphus de Peydze,* famulus, *filius quondam domini Engelberti militis, dicti de Almelo et Peydze*" de helft van zijn tienden te Bonnevelde te hebben verkocht [158]). Terstond valt daarbij op dat *Engelbert* geheten wordt „*van Almelo en Peize*". Waar *Engelbert* mogelijk voor 1 mei, doch zeker voor 23 oktober 1313 is overleden, dan een kleinzoon heeft die verloofd wordt, kan hij bezwaarlijk later dan circa 1255 geboren zijn. Het feit dat hij „*van Almelo en Peize*" genoemd wordt, doet duidelijk suggereren dat hij uit het geslacht *van Almelo* stamt en in vrouwelijke lijn aan de *Van Peize's* verwant zou zijn. In deze richting zocht dan ook Mr. G. J. ter Kuile jr. [159]), die vermoedt dat een dochter van *Rudolf van Peize* gehuwd was met *Engelbert van Almelo,* die zich daarom „*van Almelo en Peize*" zou zijn gaan noemen. *Engelbert zou* dan een zoon zijn van *Hendrik II van Almelo* [159]).

Bij deze opstelling rijzen echter wel enige vragen. In de eerste plaats kan *Engelbert,* ten laatste circa 1255 geboren, nimmer een zoon zijn geweest van *Hendrik II van Almelo,* die nog 1272 onmondig was. *Engelbert* kan niet na 1272 zijn geboren; zijn kleinzoon *Herman van der Eze zou* dan als zuigeling verloofd zijn, hetgeen theoretisch nog denkbaar ware; voorts zou hij in 1308 een mondige zoon en in 1334 vier mondige kleinzoons hebben gehad, hetgeen wel uitgesloten geacht kan worden.

Te denken ware dan nog aan een broer van *Hendrik 11,* dus aan een zoon van *Hendrik I van Almelo* (aldus ook de Heer Ter Kuile in een bij zijn artikel gevoegde tabel [159])). In diens testamentaire dispositie komt een zoon *Engelbert* echter niet voor (de vier zoons worden met name genoemd), zodat ook deze mogelijkheid vervalt.

Een tweede overweging, die tegen agnatische afstamming uit het huis *Almelo* pleit, is het wapen der *Van Peize's.* Het hiervoor beschreven wapen van *Rudolf van Peize* is op geen

---

146) Kronieken (van Emo en Menko), vertaald door Dr. W. Zuidema en Drs. J. Bouma, Utrecht 1939, p. 178.

147) Feith-Acker Stratingh, Kronijken, pp. 181—182. Magnin, Besturen, II. 1., p. 52 spreekt ten onrechte van de schulte *Rotger* „en zijn broers, de Ridder *Thizo* te Eelde, de Ridder *Rudolf van Norg, Menso* bij het Diep (ad Amnem) en een Ridder van *Peixe",* die tegen „derzelver neven" *Rudolf, Egbert* de *jo*n ge en *Godschalk* streden. In dezelfde geest ook J. Scheltens, op cit., p. 269, die in Menso „bij het dien" een kleinzoon van *Menso van Gravestorp,* die hij als een *Van Peize* beschouwde (ibid. p. 255), ziet.

148) OBU 11, 1115, 1116.

149) OBU III, 1205.

150) OBU III, 1331.

131) als onder 147, p. 195 resp. onder 146, p. 190.

152) als onder 147, pp. 201-203, resp. onder 146, pp. 196-197.

153) als onder 147, pp. 204-205, resp. onder 146, pp. 198-199.

154) als onder 147, p. 219, resp. onder 146, p. 211.

155) OBGD 215.

156) Mr. G. J. Ter Kuile, Oorkondenboek van Overijssel, deel 111, Zwolle 1966, 548.

156a) Berkelbach van der Sprenkel, op. cit., inv. 275.

157) OBGD 242.

158) OBGD *245.*

159) als onder 134, p. 16. *Engelbert* als veronderstelde zoon van *Hendrik 11,* ibid. p. 15; als zoon van *Hendrik I* echter in de 3e tabel bij dit artikel. Wij zien in *Engelbert* en *Egbert twee* verschillende personen, in tegenstelling tot het artikel, pp. 15-16 (zie verder ad noot 226).

enkele wijze in verband te brengen met dat der *Van Almelo's*. Op zichzelf zou dat wellicht verklaard kunnen worden doordat *Rudolph* zijn aanspraken op rechten te Peize, langs veronderstelde vrouwelijke lijn aangeërfd, demonstreert door het gebruik van een zegel dat blijkbaar dat der oudere *Van Peize's* is geweest (doch van wie geen oudere zegels bekend zijn). Wanneer echter veel later zijn afstammelingen zich ook dan nog in de omgeving van Almelo ophouden (zij waren leenmannen van Almelo), noemen zij zich uitsluitend *„Van Peize"* en zegelen zij met het wapen, ook door *Rudolph* in 1313 gebruikt. Zouden zij inderdaad langs mannelijke lijn uit het huis *Almelo* stammen, dan had het veel meer voor de hand gelegen indien zij juist door het gebruik van een, eventueel gebroken, Almelo-wapen hun toen overigens verre verwantschap met de veel aanzienlijker Heren *van Almelo* tot uitdrukking hadden gebracht.

Wellicht moet de oplossing eerder gezocht worden in de richting van een (huwelijk tussen één der *Van Peize's*, genoemd circa 1240/50, en een *Van Almelo*, uit welk huwelijk *Engelbert zou* zijn geboren, die zijn afkomst uit de voorname *Van Almelo's* tot uitdrukking bracht door de dubbelnaam (of wiens afkomst door anderen aldus werd gememoreerd). Van de drie *Van Peize's*, die dan in aanmerking komen, kan waarschijnlijk *Adolf* buiten beschouwing blijven. Zijn zoons (alle ?) werden in 1266 omgebracht, de voornaam komt in deze familie later niet voor. Ook de voornaam *Folker* (*Volker)* wordt in dit verband niet meer aangetroffen. Te denken valt dus aan de tweede van het drietal, *Rudolf*. Hij zou de vader geweest kunnen zijn van *Engelbert van Peize*, van wie reeds de *zoon Rudolf* of *Roelf* genoemd werd. *Rodolfus de Peze* ontmoeten wij wederom op 25 april en 4 juli 1323 als „famulus noster", onze knape, bij de regeling van de scheiding der goederen tussen de gebroeders *Johan* en *Egbert van Almelo* [160]). Als *Rolof van Peedse* komt hij voor op 25 januari 1326 [161]). Ten laatste zien wij hem optreden op *3* november 1334: *„Rodolphus,* filius domini *Eggelberti,* militis *de Peydze,* necnon *Eggelbertus, Rodolphus, Bernardus* et *Hermannus,* fratres et filii ejusdem", verkopen dan hun goed te Halen [162]), welke verkoop hiervoor reeds enkele malen ter sprake kwam, en op 3 juni 1335 [163]), wanneer hij aan de abdij Dikninge verzoekt het geld voor de op 25 maart 1334 door *Otto van Norg* aan dit klooster verkochte tienden te Halen niet aan hem uit te betalen „want ic bi rechten lantrechte dar de naste to was, wantz aver minen goede was", zodat *Rudolf* pretendeert tot naasting gerechtigd te zijn. Magnin echter veronderstelde, wel op basis hiervan, dat Rudolf met een z u s t e r van *Otto van Norg* gehuwd was, doch aanwijzingen daarvoor ontbreken geheel [164]).

Deze *Van Peize's* geraken daarna blijkbaar uit het gezichtsveld van Drenthe. Waarschijnlijk hebben zij zich georiënteerd op hun goederen in en rond Almelo, die aan het geslacht gekomen kunnen zijn door het erfdeel van *Engelbert's* moeder, en die zij, althans ten dele, in leen hielden van het huis Almelo. Over de vier zoons van *Rudolf* is verder zo goed als niets bekend. Een stuk, gedateerd op 13 december 1 3 5 9 , laat *Herman van Peize* goed te Almelo verkopen aan *Aleid van Harderwijck* [165]). Het stuk moet echter gesteld worden op

165) OBGD 472; vgl. noot 191.
160) OBGD 278, 279.
161) OBGD 296.
162) OBGD 339.
163) OBGD 342 jo. 336.
164) Magnin, Kloosters p. 4'7.

het jaar 1 4 6 9 . Wel bedoeld met de in 1334 genoemde *Herman* kan zijn de *Herman van Peijse,* genoemd op 3 mei 1367 [166]) en 22 augustus *1385* [167]).

Vervolgens treedt op vanaf 14 maart 1395 [168]) *Rulof van Pedeze,* o.m. ook genoemd 2 december 1399 [169]), voorts meermalen in 1406, 1407, 1411, 1412 [170]), waarna hij alleen nog genoemd wordt op 9 september 1424 als leenman van Almelo [171]). Hij k a n een zoon 'geweest zijn van voornoemde *Herman.*

Op 23 augustus 1397 was *Roeloff van Peize* beleend met de tienden over Roessinc toe Vasse, grof en smal; de tienden te Agele: 2 molt rogge en 18 schepel koren en de smalle tienden over de Oestertuijn; 2 molt rogge over Assinc alsmede 18 schepel en de smalle tiende; 4 molt rogge en 1 molt koren over Copinc; 1 molt rogge en 1 molt koren over Woedinc; Vogelsanc in de heerschap Almelo: een leen van 5 mark te weten „die kerckgift tot Emme (= Emmen) ende dat dair in hoirt" [172]). In 1403 ontving *Roloff van Peysen* de Gansekolck in het kerspel Steenderen in de Wevelslach, als Zutphens leen [173]). Een ca. 1430/'35 opgestelde ridderschapslijst noemt in Twenthe naast *Roeloff van Peyse* bovendien een *Boeck ? van Peyse* [173a]).

Met de Utrechtse leengoederen werd na *Roelof's* dood zijn z o o n *Herman Peysie* beleend op maandag na Petri 1433 (wellicht betrof het een herbelening) [174]). In 1429 reeds werd *Herman van Peysen* met de Gansekolck, alsmede met „heeren Wolpherts derde deel van eenen hoeve" in Baker kerspel beleend (met deze goederen was in 1378 *Trude van der Werde* beleend) [173]).

Alvorens met *Herman van Peyse* te vervolgen, moet nog worden genoemd *Gert van Peize,* volgens een vermelding van 23 juli 1407 [175]) een broer van *Roelof.* Sedert 1395 (als *Gherit van Peize)* [176]) komt hij meermalen voor. Op 17 april 1408 worden *Otto Momme* en *Ghert van Peysie* vermeld als leenmannen van Egbert jonker tot Almelo [177]). Na 12 november 1413 komt *Gheert van Peyse* niet meer voor; hij zegelt dan met de reeds uit 1313 bekende leeuw, omgeven door een met 9 penningen beladen schildzoom [178]). In zijn gezelschap is w e d e r o m *Otto Momme.* Laatstgenoemde maakt op 5 november 1431 zijn laatste wilsbeschikking, waarbij hij twee priesters, *Godfried van Langen* en *Herman van Pesye* „armigeros", *Johan Huzeken* (op wie reeds bij de behandeling van de relatie *Van Norg - Van Ruinen* 11 werd gewezen) en een non als uitvoerders daarvan aanwijst [179]).

166) Huisarchief Rechteren-Almelo, Algemeen Rijksarchief 's-Gravenhage; voorl. inv., inv. 1311.
(alle aan deze bron ontleende vermeldingen werden ons medegedeeld door de heer Drs. G. J. W. de Jongh, hoofdchartermeester aan het Algemeen Rijksarchief verbonden).
167) TRO F p. 130 (Judiciaal Floris van Wevelinchoven, p. 114vo).
168) OBGD 874.
169) OBGD 1049.
170) TRO B pp. 132, 134, 138, 147, 154, 191, 199, 201.
171) J. A. ten Cate, Het archief van vergadering en convent te Albergen, 's-Gravenhage 1961 (gecit.: Albergen), reg. 104.
172) Leenregister Frederik van Blankenheim p. 22.
173) Register op de leenaktenboeken van het Vorstendom Gelre en Graafschap Zutphen; Het kwartier Zutphen, bewerkt door Dr. J. S. van Veen, Arnhem 1917.
173a) R.A. Utrecht, Arch. Bisschoppen inv. 372 fo. 70vo.
174) Leenregister Rudolph van Diepholt p. 6.
175) TRO B p. 154.
176) OBGD 891,898.
177) Albergen reg. 45.
178) ibid. reg. 61.
179) Kl. Almelo reg. 46.

Genoemde *Herman van Peze (Pesye, Pesie, Peyse)* komt voor het. eerst voor op 20 juni 1429 bij de verkoop van een grondrente en de vrije smalle tienden uit het erf de Oesterstuen in Agelo onder Ootmarsum, welk erf toebehoort aan de Duitse Orde; zijn zegel vertoont het ons bekende beeld [180]) (uit deze verkoop blijkt dat zijn vader vóór 20 juni 1429 moet zijn overleden: cf. de voornoemde belening). Hoe hiermede echter in verband te brengen is dat *Roloff van Peyse* op 2 april 1439 door de proost van St. Pieter te Utrecht wordt beleend met het goed Ter grote Hulschaer in Borne [180a])(uit dit goed verkoopt *Herman van Peize* in 1453 een roggerente [191])) is onduidelijk. Op 25 mei 1430 wordt *Herman van Peize* door *Godert van Langen* „neef" genoemd [181]).

Het feit dat *Godert* en *Herman* beide door *Otto Momme* als uitvoerders van zijn testament worden aangewezen en tussen *Godert,* die een zoon was van *Evert van Langen* (vader en zoon komen op 28 augustus 1395 voor [182]) en *Hetman een* familierelatie bestond, doet veronderstellen dat *Otto* aan hen verwant was. Op welke wijze, is echter niet bekend. *Godert's* vader, *Evard van Langen,* was gehuwd met *Aelheyt*; zij en hun kinderen *Godert, Johan, Bertold* en *Gostue* komen voor in een ten overstaan van de richter van Rijssen verleden acte [183]). De voornamen *Bertold* en *Gostue,* die op het eerste gezicht aan een verbinding met de *Van Ansen's* (zie § 6) doen denken, zullen zijn ontleend aan het echtpaar *Bertold van Langen* en *Gostue,* dat met een zoon Roelof voorkomt op 30 augustus 1344 [184]).

Herman van Peize is uit vele vermeldingen bekend. Zij kunnen hier niet alle herhaald worden; wij zullen ons tot een aantal moeten beperken. Op 25 mei 1437 is hij overman te Almelo [185]). Met zijn vrouw *Alijt* verkoopt hij op 17 maart 1444 de Smeding Venemaet aan het convent te Albergen [186]). Op 31 oktober 1450 verkopen zij het erf Smeding in Albergen onder Ootmarsum [187]). Als richter te Almelo oorkondt hij op 24 december 1450 [188]). Als leenman van Johan van Almelo komt *Herman van Peize* voor op 6 februari 1451 [189]) alsmede ook in latere jaren [190]). Op 12 maart 1453 verkoopt hij een rente van 4 mud rogge per jaar, gaande uit de Grote Hulscher in de buurschap Senderen in het kerspel Borne [191]). Aan zijn vrouw *Alijde van Harderwijck* verkoopt hij op 23 augustus 1457 de tienden van de Stonebrynck en Lanck Camp in de heerlijkheid Almelo [192]), op 13 'december 1459 een gaard, gelegen te Almelo in den Esche bij den Bake [192]).

Herman wordt op 20 oktober 1457 opnieuw beleend met het erve de Vogelsang, de tienden over Roessing en Evenbring, alsmede drie giften van kerken in Drenthe, zijnde een vijf-marken leen [193]). Door afstand van *Herman van Pesije* wordt op 20 december 1470 Rosinck opnieuw in leen gegeven [194]).

Als vermeld, was hij gehuwd met *Aleijd van Harderwijck,* zulks reeds voor 17 maart 1444 [186]). Zo genoemd komt zij met haar man en momber voor op 5 februari 1460 [195]). *Herman* en zijn vrouw verkopen op 9 augustus 1469 de tienden over Swaferding te Elsen onder Rijssen aan het convent Albergen [196]). Op 5 juli 1470 verklaren zij vermaakt te hebben aan de Onze Lieve Vrouwe-vicarie, die gesticht zal worden in de kapel en kerk te Almelo, de tienden van de Stonebrinck en de Lanck-tamp in de heerlijkheid Almelo, op voorwaarde dat de vicarius jaarlijks daarvan 4 mud rogge en 1 schepel zal geven aan de kerkmeesters te Almelo, en voorts zielmissen zal lezen voor hun nagedachtenis [197]). Deszelfden daags vermaakt *Alijd van Harderwijck, geheten van Pesije,* aan het nieuwe altaar in de vicarie van Onze Lieve Vrouwe, te stichten als voren, een rente van 2 mud rogge s jaars, beide gaande uit de Oldehoeff te Wolde in het kerspel en gericht van Delden [198]), alsmede een gaard gelegen in den Essche te Almelo, uit de opbrengst waarvan de vicarius waskaarsen zal moeten laten branden voor haar ziel en die van *Herman van Peysie* [199]). De betrokken vicarius verklaart op 1 juli 1471 jaarlijks uit de tienden van de Stoenebrinck en de Langencamp in de heerlijkheid Almelo 4 mud rogge en 1 schepel en 1 mud gerst te zullen uitkeren aan enige priesters in de kerk om zielemissen te bekostigen voor *Herman van Peysie* en diens vrouw *Aleijd* [200]).

Herman zelve komt nog voor op 10 december 1474 [201]), doch moet zijn overleden vóór 11 juli 1478 [202]). *Aleijd is* blijkbaar niet zijn eerste vrouw geweest. Althans is op 4 april 1485 sprake van een rente uit de erve De Maet te Albergen, die eertijds aan de vicarie op het altaar der 10000 martelaren te Almelo geschonken was door *Herman van Pesie* en zijn vrouw *Jutte* [203]).

Op 11 juli 1478 wordt *Aleijd van Peijse,* na dode van haar broer *Herman,* onder hulderschap van haar zoon *Otto van Bellinckhave* beleend met het erf Vogelsang te Almelo en de grove en smalle tienden over Tevenbrinck, hebbende zij onverzocht gelaten het 5-mark leen van drie kerkegiften in Drenthe (waarmede op 6 maart 1482 *Albert van Steenwijck* werd beleend [204])) alsmede tienden te Asel bij Blankenheim [202]). Aleijd was gehuwd met *Otto van Bellinckhave;* als diens weduwe komt zij met haar zoon *Otto* en dochter *Aleijd* voor op 6 november 1476 [205]). *Herman van Peize* en *Aleijd van Harderwijck* transporteren op 24 maart 1460 „dat grote

180) Albergen reg. 122 (inv. 37).
180a) S. Muller Fzn, Regesten van St. Pieter nr. 1005.
181) Kl. Almelo reg. 43.
182) OBGD 905.
183) Inventare der Nichtstaatlichen Archive, Westfalen 1 - Heft 111, Kreis Coesfeld, Münster 1904, p. 94 (archief Slot Darfeld reg. 59).
184) ibid., 1 - Heft 11, Kreis Borken, Münster 1901, p. 83 (archief Slot Gemen reg. 17). *Gostue* was een dochter van *Everhard van Bevervoorde* en *Agnes van Almelo;* de familierelatie kan dus langs de Van *Almelo's* lopen.
185) Albergen reg. 157 (inv. 8'7).
186) Albergen reg. 196 (inv. 80).
187) Albergen reg. 258 (inv. 81) (vgl. reg. 257 (inv. 81).
188) Rechteren-Almelo inv. 9026.
189) Albergen reg. 127 (inv. 127).
190) Albergen reg. 278 (inv. 275).
191) Rechteren-Almelo inv. 9041.
192) Rechteren-Almelo inv. 9070 en 9083; vgl. OBGD 472, ad noot 165.
193) TRO D p. 60 (Leenregister David van Bourgondië, p. 34vo).
194) Rijksarchief Zwolle, Archief van het klooster Sibculo (inv. in hs.) (gecit.: Sibculo), reg. 169 (TRO D p. 230).
195) Albergen reg. 337-338 (inv. 72) TRO D p 109).
196) Albergen reg. 389 (inv. 114).
Eerder, nl. op 28 juli 1451 had *Herman van Pesye* deze tienden verkocht en geleverd aan *Bertold van Langhen* en zijn vrouw *Mechtelt* (Mr. G. J. ter Kuile en D. Wijnbeek, Archieven der familie van Ittersum, z.j. e.pl., reg. 9 (inv. 104).
197) Rechteren-Almelo inv. 9121 en 2660.
198) Rechteren-Almelo inv. 9121.
199) Rechteren-Almelo inv. 9121.
200) Rechteren-Alemlo inv. 9121.
201) Albergen reg. 400; Rechteren-Almelo inv. 492.
202) TRO D p. *323* (Leenregister David van Bourgondië p. 128).
203) Albergen reg. 512.
204) Leenregister David van Bourgondië p. 138vo.
205) Kl. Almelo reg. 124.

Hulscher" en „die Costede" in Zenderen in het kerspel Borne, en Haedekinck te Elsen in het kerspel Rijssen aan *Gert* van ***Welvelde, Otto van Bellinckhave*** en twee anderen [206]). ***Otto van Bellinckhave*** en zijn vrouw *Alijt* komen voor op 9 juni 1461 [207]). ***Aleijt van Peize*** zal kort voor 5 oktober 1492 zijn gestorven: na 'haar overlijden wordt op die dag haar zoon ***Otto*** beleend met Vogelsanck, de grove en smalle tienden over Roessinck te Vasse en de tienden over „Stoenbrinck" [208]).

Niettemin stierven met *Herman* en *Aleijt* de ***Van Peize's*** in Almelo en omgeving blijkbaar niet uit. Een ridderschapslijst, opgesteld ca. 1435 of {mogelijk enkele jaren eerder, noemt in Twenthe terstond na Egbert van Almeloe *Roeloff* ***van Peysie*** en *Baeck* ***van Peysie;*** beide namen zijn later doorgehaald en achter Roebffs naam 'geschreven ***Johan (van Peyse?;*** de laatste twee woorden zijn vrijwel onleesbaar) [208a]).

Bake van Peyse of ***Pesie*** wordt van 1411 tot en met 1436 telkenjare genoemd in een rekenboek van het klooster Sibculo inzake #betaling van 6 mud rogge [208b]). Verder is ons over hem niets bekend.

Het memoriaal van dit klooster noemt op 3 maart *Johannis* ***de Pedze,*** met in margine de aantekening „ao. 76 vastelavent" (in dat jaar 25 februari) [208c]). 'Onder de weldoeners van het klooster wordt ***Johan van Pedze*** genoemd met een schenking van 250 Rijnse guldens per jaar [208d]). Zijn vrouw overleed op Augustinus (28 augustus) 1492 [208e]); de memorie van ***Otto,*** weduwe van ***Johan de Pedze,*** wordt vermeld op 'dezelfde dag [208f]).

Tezelfdertijd vinden wij genoemd een *Henric* ***van Pesye*** en wel als richter van Almelo op 30 april 1467 [209]). Voorts komt op 1 april 1474 [210]), 28 oktober 1478 [211]) en 24 december 1480 [212]) als keurnoot aldaar voor *Henric* ***van*** *Peijse,* die verder nog genoemd wordt op 24 februari 1487 [213]) en 26 augustus 1492 [214]). Op 31 januari 1497 verklaart ***Henrick van Peysie*** de Hogemaidt in de heerlijkheid Almelo, door hem met toestemming van zijn leenheer Johan van Rechteren, heer tot Almelo, verkocht ten behoeve van het H. Geest-huis aldaar, binnen 8 jaren te zullen lossen [215]). Hij kan geen afstammeling geweest zijn van ***Roelof,*** de vader van *Herman* ***van Peize.*** Wel is een verband mogelijk met *Roelof*'s broer ***Gert.*** Dat hij inderdaad tot dit geslacht behoorde, blijkt uit zijn zegel in 1467, waarop het bekende Van *Peize*-wapen: een leeuw binnen een met 9 penningen beladen schildzoom [209]).

206) Kl. Almelo reg. 97 en 98.
207) Albergen reg. 350 (inv. 91).
208) TRO D p. 579.
208a) RA Utrecht, Arch. bisschoppen van Utrecht inv. 372 fo. 70vo. (vgl. over 'de datering dezer lijst J. de Groot, in De Ned. Leeuw LVII, 1939, kk. 356-357).
208b) RA Zwolle, Arch. Sibculo, Memoriaal en rekenboek 1406 vlgg. rekeningen 1411 vlgg.
208c) ibid. p. 6.
208d) ibid. p. 10.
208e) ibid. p. 17vo.
208f) ibid. p. 8.
209) TRO F p. 386; op 9 april 1473 als getuige bij een belening, Leenregister David van Bourgondië, p. 101, TRO D p. 249.
209a) R.A. Zwolle, Archief van Bevervoorde (inv. in bewerking).
210) Rechteren-Almelo inv. 9112 (met zijn zegel).
211) TRO F p. 401.
212) TRO F p. 406.
213) Kl. Almelo reg. 161.
214) TRO D p. 577.
215) Rechteren-Almelo inv. 9242.

In 1486 (12 maart of 3 september) komt voor ***Gostue van Pesie,*** non in het Stift te Weerselo, die ten behoeve van het nieuwe altaar van St. Anthonius in de kloosterkerk te Weerselo een rente koopt van 1 mud winterrogge van Johan van Bevervoorde en zijn vrouw Wibbeke [209a]).

Ook nadien komen personen met de naam ***Peyze*** of daarop gelijkend voor. ***Gerardus Peze*** wordt op 28 april 1520 met enige andere personen door de gevolmachtigde richter in het bisdom Utrecht in een door ***Catharina van Opeyne*** aangespannen proces over haar recht van naarkoop verooordeeld [216]). ***Gerrit van Pesye*** komt op 30 juni 1526 en 3 september 1526 voor als keurnoot in twee rentebrieven van Henrick van Rechteren ten overstaan van de richter Johan Vlodorp [217]). Vanwege Henrick van Rechteren, jonker en heer van Almelo, is ***Gheert toe Peyse*** op ***25*** oktober 1535 richter van Almelo [218]). Op 23 februari 1540 oorkondt Johan van Vlodorp, richter in de heerlijkheid Almelo, dat Henrick van Rechteren, heer tot Almelo, en zijn vrouw Walraven hebben verkocht aan Henrick Vincke en diens vrouw Ges, ***Henrick van Pesy*** en diens vrouw ***Lotgert,*** en Johan van Aelen en diens vrouw Fenne een deel van een slag groen land gelegen achter den Stockeler langs den Nijgen Graven [219]).

Een ***Johannes Peze*** komt als kanunnik te Oldenzaal voor op, 27 september 1554 [220]). Op 20 april 1520 overleed Dominus ***Engelbertus*** *Peze,* priester en kanunnik te Oldenzaal, die aan het Kapittel overdroeg een pacht uit het huis van Dominus Johannes Peze [221]).

Op 24 juni 1559 oorkondt de richter in de heerlijkheid Almelo dat verkocht zijn aan ***Evert te Pesy*** en diens vrouw *Esken* twee stukken gaardland, gelegen te Almelo buiten de Eschpoort [222]).

Tenslotte kan nog worden vermeld dat een *Pezij* genoemd wordt in een staat van restanten van het hoofdgeld te Almelo over de jaren 1759/1762 [223]).

Hiermede kan de behandeling van de eerste staak der ***Van Peize's,*** voorkomende vanaf het begin der veertiende eeuw, afsluiten, met de constatering dat deze zich geheel uit Drenthe terugtrok.

§ 5, 2. Van Peize (Noord-Drenthe).

De tweede tak der ***Van Peize's,*** echter reeds spoedig uitgestorven, blijft wel in Drenthe gevestigd. Na de in 1302 genoemde ***Folkerus de Peyze*** [155]) ontmoeten wij ***Egbertus van Pedzie*** en wel op 28 april 1313, wanneer hij een overeenkomst bezegelt over een sluis, waarbij onder meer de zijlvesten van Peize betrokken zijn [224]). Op 24 november 1325 is hij een van de borgen aan Drenthse zijde bij de beslechting van de geschillen met de bisschop, als *Ecbert* ***de Pedse*** [225]). Hij had een broer wiens naam helaas niet is overgeleverd [45a]).

Hoe zijn relatie tot de eerdere ***Van Peize's*** was, ia niet bekend. Misschien was hij een zoon of kleinzoon van *Volker* ***van Peize.*** Wij kunnen niet, zoals de Heer ter Kuile ver-

216) Rechteren-Almelo inv. 9242.
217) Rechteren-Almelo inv. 9242.
218) Albergen reg. 696.
219) Rechteren-Almelo inv. 9344.
220) Rechteren-Almelo inv. 9346.
221) J. Geerdink, op. cit. (zie noot 125), Calendarium, p. 38.
222) Rechteren-Almelo inv. 9422.
223) Rechteren-Almelo inv. 2414.
224) OBGD 241.
225) OBGD 293.

Tabel IX.

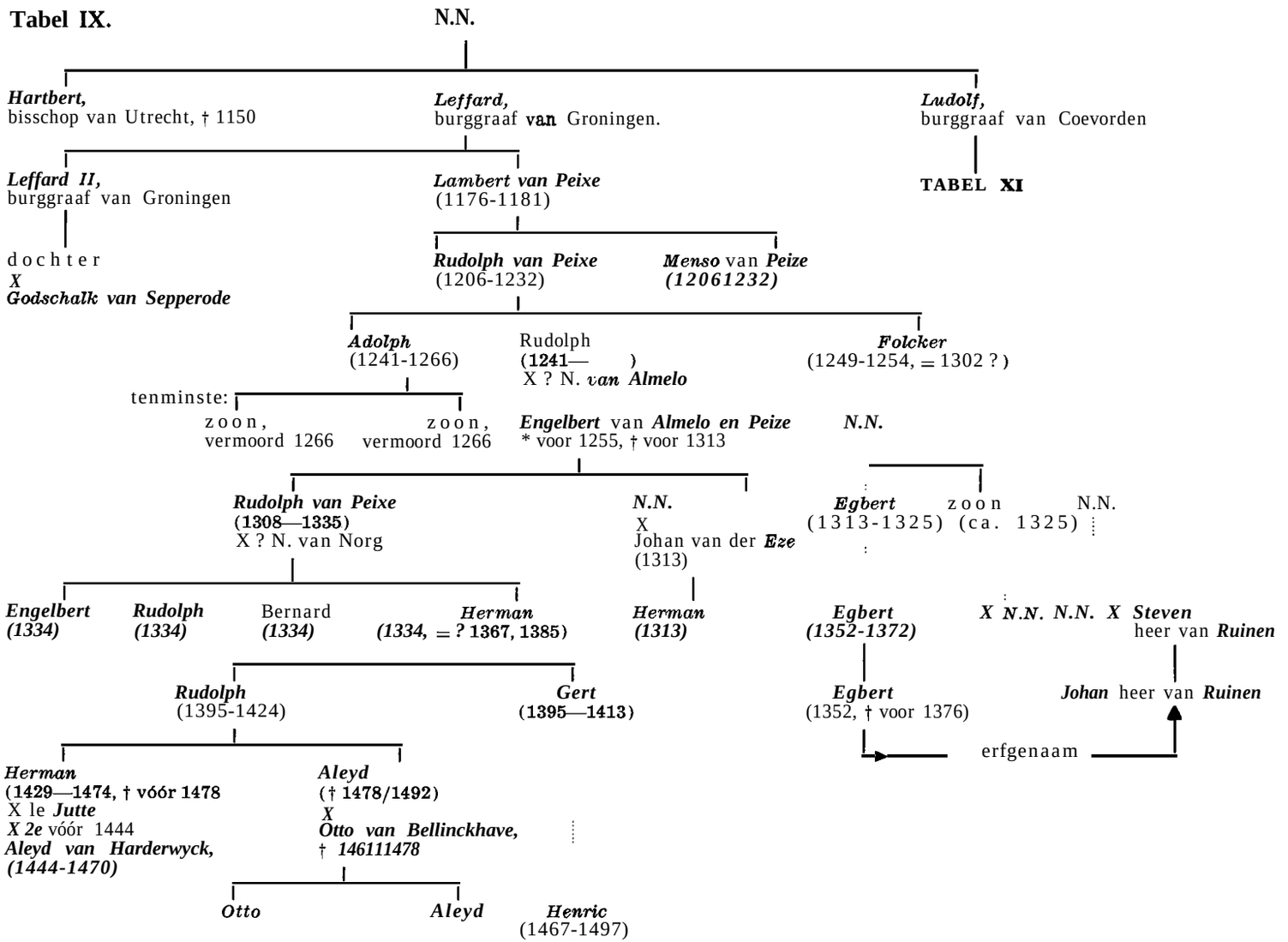
N.N.
Hartbert, bisschop van Utrecht, † 1150
Leffard, burggraaf van Groningen.
Ludolf, burggraaf van Coevorden
TABEL XI
Leffard II, burggraaf van Groningen
dochter X Godschalk van Sepperode
Lambert van Peixe (1176-1181)
Rudolph van Peixe (1206-1232)
Menso van Peize (12061232)
Adolph (1241-1266)
Rudolph (1241—) X ? N. van Almelo
Folcker (1249-1254, = 1302 ?)
tenminste:
zoon, vermoord 1266
zoon, vermoord 1266
Engelbert van Almelo en Peize * voor 1255, † voor 1313
N.N.
Rudolph van Peixe (1308—1335) X ? N. van Norg
N.N. X Johan van der Eze (1313)
Egbert (1313-1325)
zoon (ca. 1325)
N.N.
Engelbert (1334)
Rudolph (1334)
Bernard (1334)
Herman (1334, = ? 1367, 1385)
Herman (1313)
Egbert (1352-1372)
X N.N. N.N. X Steven heer van Ruinen
Rudolph (1395-1424)
Gert (1395—1413)
Egbert (1352, † voor 1376)
Johan heer van Ruinen
erfgenaam
Herman (1429—1474, † vóór 1478 X le Jutte X 2e vóór 1444 Aleyd van Harderwyck, (1444-1470)
Aleyd († 1478/1492) X Otto van Bellinckhave, † 146111478
Otto
Aleyd
Henric (1467-1497)

onderstelde [226]), in ***Egbert, g***enoemd 1313, de ***Engelbert,*** noch in de in 1325 genoemde een zoon van deze zien. Wij nemen aan dat de in 1313 en 1325 genoemde een en dezelfde persoon is en de vader van een volgende ***Egbert van Peize,*** die voor het eerst voorkomt op 21 maart 1352. Dan gaan ,,***Johanne van Runen, Ecberte van Peyse v*** a n s i n e n k i n d e" en de inwoners van Peize, Roden en Roderwolde een verdrag aan met de stad Groningen [227]). ***Ecbertus de Peyze*** komt verder voor op 24 augustus 1358 en wordt dan ,,miles" genoemd [228]). ***Zcbricht van Peydze,*** ridder, ruilt op 5 april 1361 opbrengsten uit onroerende goederen te Witten met de Commanderij te Bunne [229]). Tenslotte komt hij nog voor op 24 juni 1372 [230]). Kort daarop is hij overleden, slechts nalatende een zoon ***Egbert,*** die eahter ook spoedig sterft zonder nageslacht na te laten. Zijn (enige ?) erfgenaam is ***Johan*** heer ***van Ruinen,*** die ***Egbert*** ,,unsen neve" noemt. De laatste ***Egbert*** sterft vóór 30 april 1376. Dan verkoopt ***Johan van Ruinen*** aan ***Johan (de) Vos van Steenwijk*** en ***Arnde Huys*** (later voornaamste erfgenaam van ***Johan van Ruinen) een*** aantal roggepachten, hem aangekomen ,,van dode ***Ecbertes van Peyse, heren Ecbertes soen,*** den God ghenedich sij", over een groot aantal erven, gelegen te Emmen en Odoorn [231]). Op 15 juli 1377 verkoopt *Johan van Ruinen* ,,alsulc guet, a's wij hadden bynnen Elede ende uns anghestorven ende gheervet was van ***Egberte van Peyse,*** unsen neven [232]). Voorts moet ***Johan*** een ,,guet, mit husinge ende mit hoffsteden" te Peize geërfd hebben, dat na zijn dood toegewezen wordt aan ***Roelof*** *Polman* [116]) (zie § 4, 2).

Voor een reconstructie van de relatie ***Peize-Ruinen*** is het van belang te refereren aan de overeenkomst van 1352 [227]). Daarbij treedt ***Egbert van Peyse*** (11) ,,van sinen kinde" op; dit kind was zonder twijfel de laatste ***Egbert*** in de rij. Deze onmondige ***Egbert*** en zijn ,,neve" ***Johan van Ruinen*** waren blijkbaar toen de meest vooraanstaanden of meest belanghebbenden in het gebied (Peize, Roden, Roderwolde), en waar ***Egbert*** (II) niet voor zichzelf compareert, moet hier dan sprake zijn van belangen die zijn toen reeds overleden vrouw hier moet hebben gehad. ***Johan van Ruinen*** treedt voor zichzelf op en moet dus zelf belangen in deze streek hebben gehad. Waar de ***Van Ruinen's,*** voorzover bekend, in deze streek van oudsher niet gegoed waren, ligt het voor de hand te veronderstellen dat ook hij door zijn moeder bezit hier had verworven. Helaas is het niet gelukt vast te stellen met wie zijn vader ***Steven van Ruinen*** was gehuwd [233]). Wel is opvallend dat twee van diens zusters gehuwd waren met uit naburige plaatsen (E e 1 d e en N o r g) afkomstige edelen.

Als besluit van de behandeling van het geslacht ***Van Peize*** wordt in Tabel IX een aantal vaststaande c.q. veronderstelde relaties weergegeven.

§ 6. Van Coevorden+

Zoals in de voorgaande paragraaf werd aangegeven, stammen de ***Van Peize***'s uit een geslacht ***Van Bierum*** (***Wierum?).*** Van de met name onbekende stamvader is slechts bekend dat

226) als onder 134, pp. 15-16.
227) OBGD 419.
228) OBGD 460.
229) OBGD 505.
230) OBGD 604.
231) OBGD 641.
232) OBGD 652.
233) zie noot 43.

hij drie zoons had: ***Hartbert,*** die bisschop te Utrecht werd, ***Leffard,*** door zijn broer burggraaf te ***Groningen*** gemaakt, en ***Ludolf,*** die het kasteel te ***Coevorden*** en de rechtspraak over Drenthe ontving.

Van ***Ludolf*** stammen de oudste ***Van Coevorden's*** af. Aanleiding om aan deze aandacht te schenken, is de in 1963 door Ds. J. W. Schaap geuite veronderstelling dat het geslacht ***Van Echten zou*** afstammen van de ***Van Coevorden's.*** Zijn veronderstelling komt ons voor juist te zijn, zij het dat de verbinding anders zal zijn geweest dan hij aangaf [234]). Waarschijnlijk is hij op een dwaalspoor gebracht door J. S. Magnin, die mededeelt dat in 1195 na interventie van de aartsbisschoppen van Keulen en Mainz ***Rudolf,*** zoon van *Volker,* Drenthe en de dienst des bisschops zal terugkrijgen. Dat *Volker* de vader was van ***Rudolf,*** blijkt volgens Magnin uit een stuk uit 1212. Het komt Magnin daarbij waarschijnlijk voor dat ***Rudolf*** geboren werd uit het eerste huwelijk van *Volker,* van wie bekend is dat hij de dochter van een ,,*Albertus Leo*", zijn bewaarder in gevangenschap, verleidde en daarop huwde. *Volker* ***zou*** zich na 1195 te Ansen hebben teruggetrokken en nog in 1212 in leven zijn geweest [235]). Voorts deelt Magnin nog mede, naar aanleiding van de in 1261 door Hendrik van Borculo als leenheer gegeven toestemming tot ruil van tienden door ***Roelof van*** *Ansen,* dat het goed Ansen ,,hetwelk *Volker* ***van Coevorden*** eigendommelijk toebehoorde, op desselfs kleindochter, de vrouw van ***Hendrik van Borculo,*** is verstorven" [236]). Magnin neemt voorts verwantschap tussen de ***Van Ansen's*** en de ***Van*** *Coevorden's* aan; een relatie via ***Frederik of Godfried van Coevorden*** lijkt hem mogelijk [237]).

Een nauwkeurige lezing van de enige bron, die ons over de eerste ***Van Coevorden's*** ter beschikking staat, de reeds eerder aangehaalde ,,Quedam narracio", biedt voor een reconstructie zeker enkele aanknopingspunten.

Wanneer ***Ludolf van*** *Bierum* (*Wierum*) burggraaf van Coevorden werd, is niet nauwkeurig te bepalen. Waar in 114 1 (voor 11 maart) nog een ***Fredericus de Cuvor (de)*** wordt genoemd [238]), lijkt het mogelijk dat ***Ludolf*** eerst nadien met de prefectuur werd beleend. Het schenken van het burggraafschap van Groningen en Coevorden aan zijn broers behoeft ook niet een van de eerste regeringsdaden van de in 1139 bisschop geworden *Hartbert* te zijn geweest. Van ***Ludolf*** vernemen wij verder niets.

Over de ***Van Coevorden's*** wordt eerst weer geschreven toen te Groningen de prefectuur aan de zoons van *Godschalk van Sepperode* in leen wordt gegeven door bisschop Godfried, die in 1178 overleed [239]). De Narracio vermeldt dan dat, nadat het geschil om de Groninger prefectuur is beslecht, ,,domini ***de Covordia,*** quia erant duo fratres, *Rudolphus* et *Volkerus*" met de broers *Menzo* en ***Rodulphus van Peize*** en de drie ***Van Sepperode's*** ,,in una amicitia, sicut consanguinei et affines, in gracia domini sui episcopi multis annis convixerunt" [240]). Waar het geschil zich moet hebben

234) Ds. J. W. Schaap, Stamt het adellijke geslacht van Echten uit het geslacht van Coevorden?, in: De Ned. Leeuw LXXXI, 1964, kk. 409—412.
235) Magnin, Besturen, 1. 2., pp. 14-15.
236) ibid., p. 22.
237) ibid., p. 22 noot 24 — p. 24.
238) OBGD 28.
239) zie noot 132.
240) Quedam Narracio p. 6.

afgespeeld omstreeks 1177 [241]), zijn *Rudolph* en *Volker van Coevorden* dan meerderjarig, dus geboren ca. 1150/55. Indien wij kunnen aannemen dat *Ludolf*, de broer van bisschop *Hartbert*, omstreeks 1095 werd geboren (een aantal jaren later dan zijn broer, *Leffard* I, zie §5), dan zullen wij in *Rudolph* en *Volker* eerder zijn kleinzoons dan zijn zoons moeten zien [242]).

Een aantal jaren later ontmoeten wij hen weer. Bisschop Godfried's opvolger, Boudewijn, verklaart het kasteel en hun andere lenen voor vervallen en verovert Coevorden, na verdediging door *Floris van Vorenborch* (stiefvader van *Rudolph* en *Volker*; hij was de tweede man van hun moeder, een zuster van *Rudolph van Goor* de Oude [243]), en komt van 1157/'61 tot 1183 voor [244])) en *Volker*, genoemd de „junior frater", terwijl *Rudolph* vanuit de Steenvoorde bij Ommen het bisschoppelijk leger aanviel [245]). *Volker* werd gevangen gezet op het kasteel Horst, waar hij kans zag de dochter van de hem bewakende kasteelheer, de ridder *Albertus Leo*, te verleiden en te huwen ! Later werd hem toegestaan zich „in hereditate sua apud Anze" te vestigen [246]). Duidelijk blijkt dus dat *Volker*'s (voornaamste) bezit (erfgoed) te Ansen was gelegen. Zijn broer *Rudolph* hield zich op op zijn erfgoed, gelegen tussen de Vecht en de Regge [246]). In of kort voor 1191 wist *Volker* het kasteel te Coevorden te bemachtigen (uitdrukkelijk is sprake van „*Volkerus*, minor natu"), waarna door tussenkomst van de aartsbisschoppen van Keulen en Mainz Coevorden en de rechtspraak in Drenthe werden teruggegeven aan *Rudolph* [247]). Er is, op grond van de tekst van de Narracio, geen reden aan te nemen dat deze *Rudolph* een zoon was van Volker, zoals Magnin stelt [235]). *Rudolph* wordt uitdrukkelijk genoemd als trachtende Coevorden weer in bezit te krijgen, daarin bijgestaan door de „jongergeborene" *Volker*. *Zou Rudolph* in deze tijd zijn overleden (de kroniek had het zeker vermeld), dan zou *Volker* zelf zijn beleend en niet diens zoon.

Rudolph komt nadien niet meer voor. Vanaf 1208 (misschien 1206, indien met de dan voorkomende „*Wolterus de Covorde*" dezelfde is bedoeld [248]) tot 1215/6 wordt *Volkerus de Covordia* een zestal malen vermeld [249]). Daaronder is

241) de „multis annis" betreffen dan de periode tot ca. 1182, *zie* noot 246, derhalve in feite slechts ca. 5 jaren! Als Florencius de Covordia komt hij voor in 1188 (OBGD 40).
242) zo niet J. de Groot, De Ned. Leeuw LV. 1937. k. 389.
213) Quedam Narracio p. 10.
244) De Ned. Leeuw LV, 1937, k. 389.
213) Quedam Narracio pp. 10-11.
246) Quedam Narracio p. ll. Jhr. Mr. R. 0. van Holthe tot Echten, Bijdragen tot de opvolging der dienstmannen, burggraven en heeren van Coevorden tot 1395 en hunne betrekking tot de bisschop van Utrecht, in NDVA 1888, p. 147 noot-3 geeft de volgende datering: inname Coevorden 1187 à 1188, huwelijk *Volker ca.* 1195, nieuwe oorlog 1195-1196. In de ***Roelof,*** die Coevorden in 1196 weer in leen ontvangt, ziet deze schrijver de oudere broer van *Volker* (ibid. p. 148, noot 4). De ***Roelof,*** die in 1230 wordt vermoord, is echter bij hem *Volker*'s zoon genoemd (ibid. pp. 148-149).
J. Scheltens, op. cit., NDVA 1894, p. 255 ziet in ***Rudolf*** en ***Frederik*** duidelijk zoons van ***Rudolf*** 1 en niet van *Volker*, die hij *Volker van Ansen* noemt.
B. Ebling, Geschillen over het drostambt van Drente, Amsterdam 193, pp. 7-8 geeft als datering: 1182 verovering van Coevorden- „medio tempore" dus 1186 of 1187 huwelijk van *Volker*, 1191 vrede met de bisschop.
Bij laatstgenoemde opvatting sluiten wii ons aan.
217) Quedam Narracio pp. 14—15.
245) OBGD 43; ook Oorkondenboek van Overijssel, deel I, Zwolle 1963, nr. 89 noemt hem Wolter.
249) OBGD 46, 48, 49, 52, 53, 57.

een stuk uit 1212, waarin *Volkerus* miles *de Kovorde* oorkondt dat „*Rodolphus* filius noster" tienden te Spier en *Echten* verpandt [250]). Aan dit stuk ontleende Magnin de „zekerheid" dat *Rudolph II* burggraaf *van Coevorden*, een zoon was van *Volker*.

Dat *Volker* ooit burggraaf van Coevorden is geweest, blijkt echter niet uit de Narracio. De volgende generatie te Coevorden bestaat uit drie broers: *Rudolph*, *Frederik* en *Godfried*, die als zodanig op 1 oktober 1227 voorkomen [251]). Volgens sommigen zijn zij zoons van *Rudolph (I)*, volgens anderen van *Volker* [252]).

Rudolph van Coevorden kamt oorkondelijk voor het eerst voor in 1217 (na 26 maart), met *Menzo de Gravestorpe* [253]). In de kroniek wordt vermeld dat de elect van Utrecht, Otto van Gelre (1213—† 1 september 1215) „castrum Covordie cum suis dominis *Rodolpho* et *Frederico* ... regebat" [254]). waaruit blijkt dat althans in de ogen van deze chroniqueur deze twee broers gezamenlijk het burggraafschap bekleedden (de derde broer, *Godfried*, wordt niet genoemd: waarschijnlijk was hij nog onmondig, zodat hij na ca. 1195 geboren zal zijn). Of inderdaad *Rudolph* en *Frederik* samen burggraaf waren (de situatie is niet ondenkbaar; ook de prefectuur te Groningen was in meer handen) of niet, doet voor onze vraag overigens weinig ter zake. Vast staat dat *Volker*, die nog in 1215/'16 in leven was, nimmer burggraaf van Coevorden was. Maar omdat hij dan in leven is, kunnen *Rudolph*, *Frederik* en *Godfried*, waarvan de oudste (twee ?) tenminste vanaf 1213 à 1214 het burggraafschap van Coevorden bezat(en), niet zijn zoons zijn geweest. De conclusie dat *Rudolph 1* hun vader geweest moet zijn, is dan duidelijk. Wel is denkbaar, door het ontbreken van deze in stukken kort na 1200, terwijl wel *Volker* wordt genoemd, dat *Rudolph* vrij spoedig na 1191 is overleden en dat zijn broer de voogdij over zijn kinderen en daarmede over Coevorden uitoefende.

De strijd tussen *Rudolph II* en de Utrechtse bisschop is bekend genoeg. Ondanks een vrijgeleide, werd hij op 25 juli 1231 vermoord. Na arbitrage wordt Coevorden op 14 maart 1232 „in feodo" gegeven aan „dominus *Fredericus* ... eo jure, quo sui antecessores illud possidebant tempore episcopi Theodorici" [255]), waarop „*Fredericus*, dominus tunc *de Covordia*" aan de bisschop trouw belooft [255]). Als getuige treedt *Frethericus* miles *de Covordia* nog op 16 oktober 1236 (1233 ?) op [256]).

250) OBGD 53. Het regest in OBGD wijkt af van onze weergave, ontleend aan Dikninge, reg. 12, dat dateert op 1212.
J. S. Magnin, Onderzoek naar de adel etc., p. XXIII spreekt ook hier van ***Volker, Rudolf II van Coevorden*** als zijn zoon en „denkelijk" ***Frederik van Coevorden*** als de naamloze broer. Elders (Kloosters, p. 174 noot 66) geeft Magnin als zijn zienswiize dat ***Rudolf II van Coevorden*** schijnt te hebben gehad een volle broer ***Frederik,*** later voogd over *Rudolf*'s dochter, en een halfbroer ***Godfried,*** geboren uit het tweede huwelijk van ***Volker*** met een dochter van de ridder ***Albert*** „*Lewe*".
251) OBGD 88.
252) aldus gesteld door Mr. C. Pijnacker Hordijk in het Naamregister op Quedam Narracio, p. 98. Jhr. Mr. R. 0. van Holthe tot Echten, NDVA 1888 p. 149 veronderstelde het eerste, B. Ebling, op. cit., p. 196 sloot zich bij de laatstvermelde, tweede, opvatting aan.
253) OBGD 60.
254) Quedam Narracio, p. 29.
255) ibid., p. 78. Zie voor de geschillen ook Mr. A. Veenhoven, Historie van Coevorden, Groningen 1969, pp. 9-23.
256) OBGD 96. Dr. B. H. Slicher van Bath. Measch en land in de Middeleeuwen, Assen 1966, deel 1, pp. 61-62, is van mening dat het jaartal 1236 niet juist kan zijn en dateert 16 october 1233.

De laatste van genealogisch belang zijnde vermelding in de Narracio is die, te dateren op september 1232, volgens welke „*Henricus de Burclo,* cui copulata et data fuit filia *Rodolfi* cum castro Covordie et dominio Trentie" zich in de weer opgelaaide strijd met de bisschop werpt [257]). Waarom in 1232 *Frederik* beleend wordt, is niet geheel duidelijk; Magnin [258]) veronderstelt dat hij slechts tijdelijk met het leen begiftigd is geweest of als waarnemer of voogd van de dochter van zijn overleden broer optrad. Wellicht moet toch worden gedacht aan de mogelijkheid dat hij voordien met zijn oudere broer burggraaf was: de belening van 1232 zou dan in feite een herbelening voor zijn deel zijn, terwijl zijn nicht het andere deel bezat en ten huwelijk aanbracht, waardoor verklaard wordt dat nog in 1232, ruim een half jaar later, *Hendrik van Borculo* rechten heeft op Coevorden c.a., terwijl *Frederik* dan nog in leven is. Waar de drie broers samen de 'bisschop hadden bestreden, valt het moeilijk te verwachten dat de tweede zidh nadien met de heerlijkheid laat belenen ten koste van de dochter van zijn oudere, venmoorde, broer. Zijn 'rechten kan hij later aan de *Van Borculo*'s 'hebben overgedragen.

De jongste broer, *Godfried,* komt na 1227 niet meer voor. Wellicht bezat ook hij een aandeel in het leen. Mogelijk overleed hij voor 1231.

Eufemia van Coevorden, in 1237 [259]) hertrouwd met *Herman van Loon,* kan omstreeks 1210 geboren zijn. Voor haar vader *Rudolph II,* zoals wij zagen zeker van ca. 1213/1214 burggraaf van Coevorden, kan ca. 1185 als geboortejaar worden genoemd, voor diens broer *Frederik* ca. 1187. *Godfried* zal zeker niet voor ca. 1195 zijn geboren, zoals hiervoor werd gesteld. Overigens komt hij ook niet voor onder de getuigen van de bisschop op 10 januari 1224 te Vollenhove. terwijl wel „*Rodolfus* et *Fredericus* frater ejus" aanwezig zijn [260]).

Alvorens ons te bepalen tolt *Volker,* moet nog genoemd worden een *Johannes de Covoerde,* op 2 februari 1241 getuige te Deventer [261]) en zeker een lid van dit geslacht, waar hij in 1254 als dominus *Johannes* miles de *Covordia* in dezelfde stad als lid'van het koopliedengilde te boek staat [262]). Zeker was hij geen broer van *Rudolph II;* misschien een zoon van *Frederik ?*

Ds. **J. W.** Schaap heeft getracht een verband te leggen tussen de eerstbekende *Van Echten, Volker,* en *de Van Coevorden's,* in die zin dat in *Volker* gezien zou kunnen worden een zoon van *Rudolph II,* die gezien de verwikkelingen tussen de bisschop en zijn vader, niet beleend werd met Coevorden c.a. Nu zou de bisschop wel het leen vervallen kunnen hebben verklaard, maar dat geschiedde duidelijk niet. Dan echter moet het uitgesloben worden geacht dat het erfrecht werd genegeerd (een zoon komt ook hier voor de dochter). Op grond daarvan moet het dus uitgesloten worden geacht dat *Volker van Echten* een zoon was van *Rudolph II van Coevorden.* Hij zou een zoon kunnen geweest zijn van *Frederik* of *Godfried,* doch op grond van de voornaamtraditie menen wij dat een andere relatie eerder in aanmerking komt. Daarbij komen wij weer terug op *Volker van Coevorden,* die omstreeks 1186/'87 huwde met een dochter van *Albertus Leo* [263]) (in 1206 komt „*Wolterus de Covorde*" samen met een *Gerardus Leo* als getuige voor [248]). Wij zagen dat hij een erfgoed had te Ans en. Voorts oorkondt „*Volkerus,* miles *de Kovorde*" in 1212, dat „*Rodolfus* filius noster nobis et filionos tro consencientibus" de grove en smalle tienden te Spier voor 120 en de tienden van drie huizen te Echten voor 75 Groningse ponden verpandt [250]). Uit dit stuk blijkt in de eerste plaats dat *Volker* nog een zoon heeft, wiens naam helaas niet onthuld wordt, en in de tweede plaats dat *Rudolph* tiendrechten bezit, o.m. te Echten. Het is niet uitgesloten te achten dat hij, omdat zijn vader nog in leven was, deze van zijn moeder had geërfd (hij kan ze ook hebben gekocht. Zijn vader en broer hadden er geen deel aan: de verpanding geschiedde met hun medeweben, niet door hen drieën). Waar deze *Rudolph* zelfstandig optreedt, is reeds eerder geconcludeerd dat hij uit een eerder huwelijk van *Volker* moet zijn geboren (wellicht omstreeks 1185) [264]). De andere zoon was waarschijnlijk een oudere broer (zie § 7).

In deze *Rudolph* nu menen wij de vader te mogen zien van *Volker van Echten,* die van 1262 tot 1290 oorkondelijk voorkomt [265]). Van belang is vooral het ook door de Heer Schaap aangehaalde stuk van 30 april 1275, volgens welk *Hendrik van Borculo* (kleinzoon van *Rudolph II van Coevorden) Rudolph,* zoon van de ridder *Volker van Echten,* „noster cognatus" beleent met de grove en smalle tienden te Echtenerveen en Zuidwolde, met uitzondering van de tienden „quas habent domina *Sophia* et domina *Hildeburgis de Echten bidem*" [266]). *Sophia* en *Hildeburg* zullen zusters geweest zijn van *Volker.*

De familierelatie tussen *Hendrik van Borculo* en *Rudolph (Roelof) van Echten* lag dus veel verder dan werd aangenomen; de overgrootvaders waren broers.

Door de Heer Schaap werd reeds (gewezen op de grote overeenkomst tussen de wapens der *Van Coevorden's* en de *Van Echten's.* Wapenfiguren zijn drie adelaars. Het ia opvallend dat ook het wapen der *Van Ansen's* drie adelaars vertoont. Daarop werd destijds reeds door Jhr. Mr. R. 0. van Holthe bot Euhten gewezen, die dan ook verwantschap tussen de *Van Ansen's* en de *Van Coevorden's* veronderstelde [267]). Het komt ons voor dat ook hier de relatie over *Volker van Coevorden* gezocht moet worden. Diens erfgoed lag te Ansen! In de volgende paragraaf wordt op deze *Van Ansen's* nader ingegaan.

257) Quedam Narracio, p. 88.
258) Magnin, Besturen 1. 2., p. 22.
259) Nederland's Adelsboek 1941, i.v. ***Van Coevorden,*** p. 98.
260) OBGD 67.
261) OBGD 99.
262) NDVA 1888 p. 157, noot 18.
263) zie noot 246. *Gerardus* komt als ***Gherardus Lewe voor*** in 1209, OBGD 48, en **1210/1211,** OBGD 49.
264) Magnin, Besturen 11. 1., p. 14: ***Volker van. Coevorden.*** als vader van ***Rudolf*** volgens het stuk uit 1212. Het komt Magnin als „hoogst waarschijnlijk" voor dat ***Rudolf*** uit een vroeger huwelijk was gesproten, hetgeen uiteraard noodzakelijk is indien reeds enkele jaren na het huwelijk van ***Volker*** in gevangenschap „diens *zoon*" ***Rudolf*** weer met Coevorden wordt beleend (1191). Wij doelen, zoals duidelijk zal zijn, op twee verschillende personen met de naam Rudolf: ***Rudolf 11 van Coevorden*** en ***Rudolf „van Ansen".*** Aangepast aan de juiste familierelaties, volgen wij voor het overige de essentie van Magnin's hierboven aangehaalde veronderstelling. Vgl. ook Ebling, op. cit., p. 199.
265) OBGD 136, 145, 160, 183.
266) OBGD 145.
267) NDVA 1893, p. 197. Mr. J. A. G. Baron de Vos van Steenwijk, in NDVA 1891. p. 30. stelt reeds, zonder nadere bewijsvoering, dat de ***Van Anssen's*** en de Van ***Echten's*** uit het geslacht ***Van Coevorden.*** stamden.

§ 7. Van Ansen.

De oudste vermelding van een ***Van Ansen*** dateert uit 1261. ***Rodolphus de Ance*** draagt op 27 februari 1261 de helft van de tienden over de Hof te Dikninge over [268]). In 1262 komt hij voor als ridder [269]). Op 19 juli 1263 zegelt hij (en wordt dan genoemd vóór ***Volker van Echten);*** volgens de beschrijving vertoont het zegel drie merels, 2 en 1 [270]); de opgave is eohter niet juist: het zegel vertoont in vooraanzicht, drie uitgespreide adelaars, 2 en 1 [270a]).

Het feit dat hij genoemd wordt vóór ***Volker van Echten*** is van belang; het kan betekenen dat hij alleen maar ouder was, doch wellicht eerder dat hij als vertegenwoordiger van de hoofdtak van zijn familie voorrang genoot. Indien wij in het kort voor 1200 genoemde erfgoed en het latere goed Ansen dezelfde bezitting mogen zien, en er is geen aanleiding dat niet te doen, dan zou kunnen worden verondersteld dat Ansen op de oudste (in leven zijnde) zoon vererfde, hetgeen ook verwacht mag worden van het voornaamste bezit van de vader.

Rudolph van Ansen overleed voor 29 juni 1273; zijn weduwe ***Sophia*** en de zoons ***Berfoldus, Cesarius*** en ***Hemo*** (gelezen zal moeten worden ***Heino*** [271])) verkopen dan een rente aan de abdij te Ruinen [272]), in het bijzijn van ***Mewekinus van Ruinen*** en ***Volker van Echten*** en onder medebezegeling van aerstgznoemde [273]). Dat ***Volker*** pas op de tweede plaats wordt genoemd, pleit er niet voor in hem een zwager van ***Sophia*** en een oom van haar zoons te zien (tenzij ***Sophia*** een ***Van Ruinen*** was en haar broer, ,,dominus'' genoemd, met welk epitheton ***Volker,*** hoewel ook ridder, niet werd gesierd, voorrang verleende). De zoons zijn dan blijkbaar mondig. Het geboortejaar van de oudste, ***Berfold, zou*** dan op omstreeks 1245 bepaald kunnen worden; voor zijn vader, ***Rudolph,*** kan dan ca. 1220 worden aangenomen.

Rudolph kan een oudere broer zijn geweest van ***Volker***; ook mogelijk is dat hun respectieve vaders broers waren met het eerstgeboorterecht voor ***Rudolph***'s vader, die dan de oudste zoon geweest zou zijn van ***Volker van Coevorden,*** van wie, zoals geconstateerd werd, vaststaat dat hij naast een zoon ***Rudolph*** nog een met name ontbrekende zoon heeft gehad, Hoe de afstamming precies is geweest, kan niet bewezen worden. Wel menen wij te mogen concluderen dat ***Rudolph van Ansen*** († tussen 1263 en 1273) een kleinzoon was van ***Volker van Coevorden*** [274]).

268) OBGD 129.
269) OBGD 130.
270) OBGD 133.
270a) Onze dank gaat uit naar de Rijkarchivaris in de provincie Utreoht, die ons de correcte beschrijving van het zegel aan de oorkonde (Charters bisschoppen van Utrecht nr. 170. Archief van de bisschoppen) gaf.
271) aldus ook Jhr. Mr. R. 0. van Holthe tot Echten, NVDA 1893, p. 197.
272) OBGD 143.
273) zie noot 43. De schrijver toont aan dat met ***Bartholomeus*** en ***Mewekinus van Ruinen,*** welke namen in dit stuk voorkomen, dezelfde persoon is bedoeld.
274) P. Dr. Mathias Arts 0. Carm., Het dubbelklooster Dikninge, Assen 1944, p. 51 noot 5 noemt, citerende Ebling, op cit. p. 199, Rudolf (sic, Ebling noemt echter ***Volker***!), gehuwd met een dochter van ***Albertus Leo,*** de stamvader van de ***Van*** Ansen's.
Elders, sc. p. 56 noot 6, spreekt Arts echter over ***Rudolph,*** zoon van ***Volkerus van Coevorden,*** welke ***Rudolph*** gehuwd zou zijn met Sophia, dochter van ***Albertus Leo,*** en de stamvader was van de ***Van. Ansen's.*** Dat ***Henric van Borculo in 1261 Rudolf van Ansen*** zijn bloedverwant noemt, steunt niet op de tekst ! (wel in 1273 t.a.v. ***Rudolf,*** zoon van ***Volker van Echten***), ***wel*** dat hij leenheer van de betrokken tienden was. Ebling, op. cit., pp. 196 en 199 ziet in ***Rudolph van Ansen*** de zoon van ***Volker van Coevorden.*** Alleen al op chronologische gronden kan deze conclusie niet worden onderschreven. Zijn constructie laat echter bovendien geen ruimte voor de relatie met de ***Van Echten's,*** die nader (§ 8) ter sprake zal komen.

Berfold van Ansen is, evenals zijn broer Cyse ***(Cesarius),*** slechts bekend uit de vermelding in 1273. De derde zoon, ***Heino,*** komt als getuige voor op 8 augustus 1304 (,,Henricus ***de Ancen")*** [275]). Van een jaarlijkse rente uit de ,,curia ***Henrici de Ancen,*** sita ia Scherehorne'' is sprake op 16 juni 1313 [276]). Onder de borgen van de Drenthen, die zich tegen de bisschop hadden verzet, vinden wij op 24 november 1325 ,,***Henric de Amsen, Ose*** filius suus, ***Ludekin Bolensoen*** frater suus'' [277]), waarbij voor ,,***Ose***'' gelezen zal moeten worden ***Cise.*** Over ***Ludekin Bolensoen*** spraken wij reeds in het kader van het geslacht ***Schultinge*** (Par. 2); de tekst kan hier onvolledig zijn: het valt moeilijk in ***Ludekin Bolensoen*** een zoon van ***Henric van Ansen*** te zien.

Berfold van Ansen zal de vader zijn geweest van ***Rudolph (Roelof) van Ansen,*** die reeds voor 25 november 1316 overleed; zijn weduwe, ***Berfa,*** verkoopt dan met haar twee minderjarige zoons ***Berthold*** en ***Ciso*** [278]) een hoeve te Zuidwolde. Dit stuk kwam reeds eerder ter sprake; het werd te Norg opgesteld. Borgen voor de levering waren ***Heino*** en ***Otfo van Norg*** en ***Volker van Dwingelo.*** Elders spraken wij als veronderstelling uit dat ***Berta*** of haar man aan de ***Van Norg***'s verwant zijn geweest (zie Tabel VI).

Het is verder van belang op te merken dat slechts sprake is van twee (minderjarige) zoons. Gezien de hen gegeven mogelijkheid bij het #bereiken der meerderjarigheid de verkoop te herroepen, waarbij van andere kinderen niet wordt gesproken, zou de conclusie slechts kunnen zijn dat zij ook de enige twee kinderen waren. Toch blijkt er, bewijsbaar, nog een derde zoon te zijn geweest, ***Alef,*** zoals hierna ter sprake komt.

De oudste zoon, ***Berfold,*** komt voor op 2 februari 1326 [279]), 28 februari 1327 [280]), 25 april 1333, wanneer hem vergiffenis wordt geschonken voor een aanslag op twee personen [281]) en laatstelijk op 10 oktober 1340, wanneer ook een ***Bollar van Ansen,*** blijkbaar behorende tot een groep tegenstanders van Bertold en de zijnen, genoemd wordt [282]).

Bertold liet slechts een dochter na, ***Hadewich,*** die in 1354 na verkregen pauselijke dispensatie huwde met haar bloedverwant (in de achtste graad) ***Johan Vos van den Goer; zij*** overleed in 1408 [283]) en bracht het goed Ansen in de familie ***De Vos van Sfeenwijk.*** Het wordt in juni 1408 bij de scheiding toegewezen aan de kinderen van haar zoon ***Berfold,*** die voorts o.m. ontvangen een derde deel in Smedingegoed te Ansen, aangeërfd van Heer ***Alef van Rolde*** [284]). Bij de

275) OBGD 224.
276) OBGD 243.
277) OBGD 293.
278) de gedrukte tekst, OBGD 252, geeft Eizo; het origineel, zich bevindende op het Huis Echten, kon niet worden geraadpleegd.
279) Kamper Schepenakten (zie noot 95) nr. 246.
280) OBGD 305.
281) OBGD 334.
282) OBGD 362. ***Boelar*** doet overigens wel denken aan (***Ludekin***) ***Bolensoen,*** zie noot 277.
283) NL LXXVI, 1959, k. 289, en mededeling van de Heer Mr. A. N. Baron de Vos van Steenwijk te Doorwerth.
284) Archief de Vos van Steenwijk — Windesheim inv. 3.

scheiding van de goederen van ***Hendrik de Vos van Steenwijk*** (kleinzoon van ***Hadewich van Ansen***) wordt „Her ***Alefs erve" te*** Ansen toegewezen aan de zoon ***Johan*** [285]). De vader ***Hendrik,*** die dan nog in leven is, beleent op 1 mei 1443 de abdij te Assen met de grove en smalle tienden, genaamd „her *Aleffs* tenden van Rolde" te Schoonloo onder Rolde, welke door ***Reinolt, Hendrik's*** vader, aan de abdij waren geschonken [286]).

Met „Her *Aleff*" kommen wij bij ***Alef (Adolphus) van Ansen,*** die voor het eerst op 23 juli 1356 als pastoor te Rolde voorkomt [287]). ***Alef van Ansen's*** zegel vertoont in het midden van het schild een A en voorts 3 adelaars [288]). Hij komt te Rolde nog voor op 21 maart 1374 [289]), doch overleed voor 25 augustus 1388, wanneer ***Johan de Vos van Steenwijck*** en ***Cyse van Ansen*** aan het klooster Assen de Steenakker op de Balleres onder Rolde schenken voor de stichting van een memorie voor Heer ***Alef,*** eertijds pastoor te Rolde [290]). Hoe een aantal zijner bezittingen vererfde, is hierboven reeds vermeld. Zijn relatie tot de andere ***Van Ansen's*** blijkt uit een belening op 14 november 1368 door Cyse ***van Ansen*** de Oelde van ***Johan Vos van Steenwijc*** met de tienden bij de Reest ten Zutphens leen voor één pond, waarbij Cyse verder oorkondt:

> „. . . wannier Heer *Alef* min broder aflivich wurt so sal Johan vorsca ofte sine erfg[n] de in der tijd were van miner heelfte de my boerde van de tienden to Lede to voren ut buren half so vele als ic vercoft hebbe van Heren Alefs mudden mins broders sunder weder segghen mins ofte miner erfge[n] . . ." [290a]).

Alef blijkt dus een broer te zijn van Cyse en o.m. uit de bovenvermelde memoriestichting in 1388 kan slechts geconcludeerd worden, dat ook de schoonvader van ***Johan de Vos van Steenwijk, Bertolt van Ansen,*** zijn broer moet zijn geweest. Andere oplossingen zijn niet mogelijk, omdat zij niet zouden verklaren hoe ***Bertold's*** nakomelingen bezittingen van Heer *Alef* zouden 'hebben kunnen erven.

Vervolgens komen wij tot Cyse ***van Ansen,*** de tweede (vermelde) zoon van ***Rudolph*** en ***Berta,*** en met zijn moeder en eveneens nog minderjarige broer ***Bertolt*** genoemd in 1316 [278]), waarbij nog opgemerkt kan worden dat het merkwaardig is dat de derde zoon, *Alef,* niet wordt genoemd ! Evenmin werd voor hem het recht van herroeping van de verkoop gereserveerd.

Wat Cyse betreft, mondig is hij in ieder geval 2 februari 1326, wanneer „*Syso de Ansen* et ***Bartoldus*** eius frater" beloven tegen Petri ad Cathedram e.k. aan Christiaan van Wilsen omstreeks 6 pond te voldoen [291]). Blijkbaar was hij toen reeds enige tijd gehuwd. Op 15 februari 1327 althans komt hij met vrouw en zoons (helaas naamloos) voor: dan geven „*Tibbo de Hasselt,* uxor sua, *Siso de Ansetn,* uxor sua et filii sui" aan de Bagijnen te Kampen over 6 akkers, gelegen te Rouveen, bebouwd door Poppeken Thomaszoene; partijen, waaronder *Siso de Ansetn,* uxor ***Sisonis*** et pueri suis" verzoeken inschrijving in het Kamper schepenboek (welke blijkbaar eerst geschiedde na 1 augustus 1327 [292]). De relatie tot ***Tibbo*** is onbekend. Laatstgenoemde, voor het eerst genoemd ca. 1315 [293]), daarna 1 februari 1319 [294]), ook geheten ***Tibbo Rodedekene,*** is op 22 maart 1329 schout in Hasselt, alsmede te Rouveen, en heeft blijkens acte dd. 20 januari 1327 een zoon ***Henricus Tolner*** [295]).

Gezien de relatie tot Hasselt menen wij in de hier genoemde *Ciso* de nog in 1316 minderjarige te mogen zien. Cyse ***van Ansen*** komt op 14 augustus 1344 te Hasselt voor [296]). Als Cyse ***van Ansen*** de 0e 1de zagen wij hem op 14 november 1368 zijn aangehuwde neef ***Johan de Vos van Steenwijk*** belenen met tienden bij de Reest. In leven is hij nog op 2 maart 1369: dan dragen Cyse ***van Ansen*** de Oude, Cyse en ***Johan*** zijn zoons, ***Beatrix,*** vrouw van Cyse de Jonge en hun kinderen ***Johan*** en ***Femmeke*** aan de H. Sacramentskapel te Hasselt over 3 waren land in Mastenbroek in de Hasselterslag [297]). In *Cyse de jong*e menen wij de tweede stichter van de memorie in 1388 te mogen zien [290]).

Of wij in de ***Cizo van Ansen,*** die op 22 juli 1335 goed te Ansen verkoopt aan de abdij te Dikninge [298]), de vanaf 1316 genoemde moeten zien of dat deze de zoon was van *Henric* ***(Heino),*** valt niet te bepalen.

De eerdergenoemde Cyso ***(de jonge)*** wordt sedert 20 juli 1380 [299]) regelmatig vermeld. Op 10 november 1386 komt hij voor als erfgenaam van zijn broer ***Johan*** [300]). Voor het laatst treffen wij hem aan op 12 november 1396 [301]). Zijn vrouw ***Beatrix*** komt nog voor op 2 december 1383, wanneer zij met zijn hand Rembold den Hollander tot momber stelt in een proces tegen Henric de jonge van Essen [301a]). Op 25 februari 1384 neemt Hagen uitstel tot het wijzen van een orde1 tussen Cyse ***van Ansen*** en *Henric* ***van Essen*** [301a]).

Cyse en ***Beatrix*** moeten naast ***Johan*** en ***Femmeke*** nog twee kinderen hebben gehad, die dan na 1369 geboren moeten zijn, te weten ***Albert*** en *Beerte. Albert van Ansen Cysen sone* verkoopt op 25 juni 1402 zijn aandeel in de smalle tienden aan de abdij te Dikninge [302]). Op 23 april 1402 verkoopt ***Albert van Ansen*** „dat achtendeel van den smalen tienden" over de twee Schuringe hofsteden, over Delvinge, Lodinghe, Zandinghe, twee Adekinge en Leblinge-hofstaden te Lhee, waarbij ***Aernt van Steenwijc*** als zijn „boel" mede ze-

---

285) Mr. J. G. C. Joosting, Het huis-archief van Batinge, Leiden 1910, reg. 11 (inv. 1).
286) Mr. J. G. C. Joosting, Het archief der abdij te Assen, Leiden 1906, reg. 50 (inv. 35).
287) OBGD 446.
288) aldus OBGD 455 (1357), 470 (1359), 500 (1360).
289) OBGD 618.
290) als 284, inv. 1.
290a) Arch. Schloss Westerwinkel bei Herbern, Kreis Liidinghausen (op dit archief attendeerde ons de Heer Mr. A. N. Baron de Vos van Steenwijk.
291) Kamper Schepenakten nr. 246.
292) in een stuk dd. maandag na St. Servaas, zonder jaartal, geplaatst op 1315, komen bij de regeling van een geschil tussen ***Johan.*** *van der Exe* en zijn zoon *Henric* ener- en *Herman* ***van*** *Kuinre* anderzijds voor als borgen o.m. .... ***Gerard*** *Stellina* ende ***Tybbe*** die Rode Deken;"; hieruit blijkt dat Gerard Stelling geen geestelijke was, zoals Ds. J. W. Schaap, NL LXXXVI, 1969, k. 179, stelt.
293) Kamper Schepenakten nr. 300.
294) ibid. nr. 55.
295) ibid. nr. 334, 279.
296) Mr. G. J. ter Kuile. Oorkondenboek van Overijssel, deel V., Zwolle 1968, nr. 1288.
297) Dr. W. J. Formsma. De oude archieven der gemeente Hasselt. Assen 1959, reg. 19 (inv. 1372). Ebling, op. cit., p. 199, noot 3 maakt ten onrechte geen onderscheid tussen de vader en de zoon.
298) OBGD 343.
299) TRO F pp. 10, 12 (30 augustus 1380).
300) TRO F p. 148.
301) TRO B p. 47.
301a) NL LXXXIV, 1967, k. 57.
302) OBGD 1118.

TABEL X.

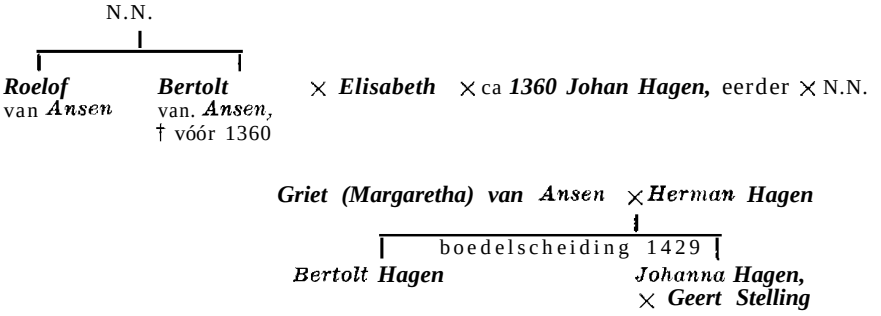

gelt [303]). *Arent's vrouw Beerte* [304]) moet dus een zuster van *Albert* en daarmede een dochter van Cyse zijn geweest. *Albert van Ansen* zelve wordt nog genoemd op 25 juni 1404 [305]). Met hem schijnt deze tak uitgestorven te zijn.

Is het verband tussen bovenstaande *Van Ansen's* nog betrekkelijk gemakkelijk na te gaan of te reconstrueren, moeilijker wordt het met een aantal hierna te noemen dragers van deze naam. Het meermalen voorkomen van de namen ***Bertolt*** en *Roelof* doet aan een verband met de eerdergenoemden echter niet twijfelen !

De eerste leden van deze te of bij Vollenhove gevestigde tak worden in 1360 aangetroffen. Op 30 oktober 1360 verklaart *Roelof van Ansen* te „verlijen" *Johan Haghen* de tiende bij de Reest, grove en smalle, „also als he *Bertout* mijnes Broeder was, daer Godt die siele af hebben moet", alsmede de hof te Ebinge en het goed ten Belte „ende ick al anspraecke quijt Schelde, die ick hadde an *Elsabe* die mijns Broder wijff was" [306]).

Ir. G. L. Meesters, die ons op deze vermelding attendeerde, concludeert hieruit dat *Johan Hagen* de weduwe van *Bertolt van Ansen* huwde; Johan's op 11 april 1385 genoemde vrouw *Lize* acht hij dezelfde [307]).

De genoemde tienden werden ook later door de *Hagen's* in leen gehouden van de *Van Ansen's*. *Zo* blijkt bij een boedelscheiding op 12 mei 1429 dat de tienden worden gehouden van *Bartholt van Ansen* [308]). Het betreft hier de goederen van *Herman Hagen,* die gedeeld worden tussen de zoon *Bertolt* en de dochter *Johanna,* gehuwd met *Geert Stelling* [309]). *Herman Hagen* was gehuwd met „*Griet Bertolts dochter* dair boven *Herman Hagens* wijff", die op 27 april 1397 wordt beleend met enkele goederen te Vollenhove alsmede met de tiende over haar eigen goed in de Lewet (Leeuwte) aldaar, waarvoor haar man leenhulde doet [310]). In de Leeuwte blijken in die tijd ook de *Van Ansen's* gegoed te zijn. Wij wagen daarom de veronderstelling dat *Herman Hagen* gehuwd was met een dochter van de voor 1360 overleden *Bertolt.* Bij de scheiding in 1429 worden aan *Johanna Hagen* toegescheiden o.m. „de goederen te Ansen, met 9 hoenders" en de tienden bij de Reest. De goederen te Ansen zouden dan door *Griet Bertoldtsdr. (van Ansen ?)* aan de *Hagen's* gekomen zijn.

303) OBGD 1108
304) De Nederl. Leeuw LXXVI, 1958, k. 288.
305) TRO B p. 121.
306) R. A. Zwolle, Archief Ridderschap Overijssel inv. 3164 gg, p. ll.
307) mededelingen van de Heer Ir. G. L. Meesters te Utrecht.
308) als 306, pp. 57—60.
309) zie over Stelling-Hagen: Ds. J. W. Schaap, De Nederl. Leeuw LXXXVI, 1969, kk. 188 vlgg.
310) Leenregister Frederik van Blankenheim p. 9.

Onze veronderstelling is in bovenstaande Tabel X in schema gevat.

Een dochter van het echtpaar *Geert Stelling — Johanna Hagen, Margaretha,* huwde met *Johan Oving,* waarmede aansluiting is verkregen met de eerder behandelde Oving's [311]).

Vanaf 4 maart 1382 [312]) komt veelvuldig wederom een *Roelof van Ansen* voor [313]), laatstelijk op 1 juni 1409 [314]). In hoeverre steeds van dezelfde persoon sprake is, met name of een oudere en een jongere *Roelof* van elkaar moeten worden onderscheiden, kan niet worden uitgemaakt. Omdat echter in 1398 een *Bertholt van Ansen,* priester, en in 1418 een *Bertolt van Ansen,* leek, voorkomen, moet worden aangenomen dat laatstgenoemde hoogstens een kleinzoon van de in 1360 genoemde Roelof geweest kan zijn en gaan wij er, bij gebrek aan andere aanwijzingen, van uit dat de van 1.382 tot 1409 genoemde *Roelof* zijn vader was.

Deze *Roelof* was blijkens een notitie van 31 januari 1389 gehuwd met Gese [315]). Met zijn vrouw *Gheyse* verklaart hij op 23 augustus 1393 aan Zweder van der Eze verkocht te hebben een half vat en twee koppen boter uit hun erve en goed Clinakingeguet in der Lewit bij Vollenhove [316]). Op 30 juni 1408 is *Roelof van Ansen* aanwezig bij de scheiding van de nalatenschap van *Johan de Vos van Steenwijk* en *Hadewich van Ansen* [284]).

Op 15 juni 1398 doen Heer *Bertholt van Ansen,* priester, *Roloff van Ansen* en *Gert van Ostenwolt* als arbiters uitspraak in een geschil tussen de proost van Clarholtz, *Godert Cleiver,* en *Claes Sticker* te Wanneperveen over land te Zwartsluis [317]). *Godert Cliver* komt als proost van Claholt nog voor op 23 juni 1423, hetgeen hierna nog van belang blijkt [318]). De relatie tussen Heer *Bertholt* en *Roloff* blijkt niet; waarschijnlijk echter waren zij broers.

De volgende van Ansen, die wij hier ontmoeten, is *Gos-*

311) Ds. J. W. Schaap, De genealogische geschiedenis van het geslacht Oving, De Nederl. Leeuw LXXXVII, 1970, kk. 312-337; schrijver dezes, De afstamming van Aline Ovingh († 1632). De Nederl. Leeuw LXXXV, 1968, kk. 201-217, LXXXVI, 1969; kk. 157-174.
312) TRO F p. 56.
313) TRO F pp. 104, 139, 197, 207; B pp. 10, 23, 35, 49, 79, 85, 107, 133, 150, 152, 174, 176.
314) TRO B p. 176.
316) TRO F p. 173.
316) Dr. M. Schoengen, Inventaris van het oud-archief der stad Vollenhove, in: Verslagen omtrent 's Rijks Oude Archieven 1922, XLV 2e deel, 's-Gravenhage 1923 (gecit.: Vollenhove), reg. 11 (inv. 590).
317) Jhr. Dr. D. P. M. Graswinckel en Mr. H. Hardenberg, Het archief van het kasteel Rechteren, z. pl. 1941 (gecit. Rechteren-Dalfsen) reg. 77.
318) ibid., reg. 127.

touwen van Anse; zij koopt op 8 september 1402 een rente van 10 pond per jaar uit de helft van 11 morgen 1½ hont land in Mastenbroek in Windesemerslaghe, strekkende van de dijk tot over de Rijt [319]).

Het voorgaande samenvattende, zien wij deze tak dus aanvangen met de broers ***Roelof*** en *Bertholt* (omstreeks 1360); wie van ben de oudste was, is niet bekend. Gezien de door ons veronderstelde vererving van goederen te Ansen echter wellicht ***Bertholt.*** Zij kunnen geen nakomelingen geweest zijn van ***Rudolph van*** *Ansen* en zijn vrouw ***Berta.*** Dezen immers hadden slechts drie zoons. Van de tweede daarvan zijn de kinderen bekend: van de oudste, ***Bertholt,*** moet wel worden aangenomen dat ***Hadewich*** zijn enig kind was. Zij immers erfde het goed Ansen, hetgeen zeker niet het geval geweest zou zijn indien zij broers had gehad. De derde was geestelijke. De voornaam *Bertholt* overigens in deze tak doet wel uitdrukkelijk denken aan een afstamming van de in 1273 genoemde ***Bertholt.*** Zij kan dan slechts geconstrueerd worden langs een niet met name bekende zoon van deze, zodat hij twee zoons zou 'hebben gehad: ***Rudolph*** († vóór 1316) en N.N., van wie de tak te Vollenhove afstamt.

Of tot deze tak ook behoord heeft ***Johan van*** *Ansen,* genoemd op 6 augustus 1419 in een regeling, getroffen door de pastoor te Blijdenstein (Ruinerwold) voor het onderhoud van een priester op het altaar van St. Catharina aldaar, waarvoor o.m. bestemd wordt een rente „over Johan Baukens weere, die to voren ***Johan van*** *Ansen* 'placht to horen" [320]), is niet vast te stellen.

De voortzetting van deze tak zien wij in ***Bertolt van*** *Ansen,* op 9 augustus 1418 genoemd als eigenaar van Sparweringegoed onder Vollenhove [321]), welk goed hierna nog weer ter sprake komt. In 1428 is hij leenheer van de tienden aan de Reest, welke in 1360 door ***Roelof van Amen*** aan ***Johan*** *Haghen* werden verlijd. Omdat deze Roelof waarschijnlijk de vader van de in 1398 genoemde priester ***Bertolt*** was, zullen wij in de vanaf 1418 genoemde ***Bertolt*** een kleinzoon van ***Roelof*** moeten zien. ***Bertolt van*** *Ansen* komt omstreeks 1440 voor onder de leden van de gerechten te Vollenhove [322]).

Een volgende generatie zal zijn gevormd door *Henric,* ***Roloff*** en ***Bet-tolt van*** *Ansen,* waarvan in ieder 'geval de twee laatstgenoemden broers waren. Of *Henric* een oom of een broer was, kon niet worden vastgesteld: zijn dochter wordt „nicht" genoemd van ***Bertolt.*** *Henric* ***van*** *Ansen* wordt op 20-21 oktober 1460 genoemd onder de ridderschap van Vollenhove [323]). Ook een omstreeks die tijd opgestelde ridderschapslijst vermeldt onder Vollenhove zijn naam (tweemaal wordt in feite ***Henrick van*** *Ansen* daarin genoemd; eenmaal is de naam doorgehaald, eenmaal weggenadeerd) [323a]). Hij is nog in leven op 11 juni 1461, wanneer Gheert van Yselmuden schout van Voll'enhove, Evert Vries heer van Urk en Boudewijn van den Rutenberghe als arbiters uitspraak doen in het geschil tussen het convent Clarenberg bij Vollenhove en *Henric* ***van*** *Ansen* over een rente. Daar deze rente oorspronkelijk 8 heren ponden #bedroeg, waarvan *Henric* ***er*** twee had afgelost, zal hij voortaan aan het klooster jaarlijks 6 heren ponden moeten betalen, die hij binnen 8 jaren met 120 heren ponden mag aflossen. Is dit niet geschiedt, dan wordt de rente een erfrente [324]).

Hij liet een „natuerlike dochter *Zweder,* alsmede twee zoons na; de dochter bleef in deze omgeving. De zoons, wier namen niet 'bekend zijn, verbleven in 1498 buitenslands [355a]).

Roloff en ***Bertolt van*** *Ansen* komen vanaf 1461 voor. Op 29 augustus 1461 oorkondt de schout van Vollenhove dat ***Roloff van*** *Anssen* schuldig is aan zijn broer ***Bertolt van*** *Anssen* een rente van 24 heren ponden per jaar wegens de goederen die ***Bertolt*** van zijn ouders had geërfd en aan *Roloff* had afgestaan [325]). ***Bertolt*** werd geestelijke, waar is onbekend. Waar hij in 1461 nog niet als geestelijke wordt aangeduid, zal hij omstreeks 1440 zijn geboren. Hij moet zijn overleden tussen 5 december 1487, wanneer de schout van Vollenhove oorkondt dat Heer *Bartolt* ***van*** *Ansen* met zijn momber (hier blijkt zijn geestelijk ambt; was hij ridder geweest dan had hij zonder momber kunnen handelen) verkocht heeft aan het convent Clarenberg een rente van 2 goudgulden uit de 24 herenponden, die hij had uit de goederen van zijn broer blijkens de ingelaste overeenkomst dd. 29 augustus 1461 [326]), en 29 januari 1498 (zie hierna).

Roelof van *Ansen* komt voor het eerst voor op 6 oktober 1460 [327]), daarna op 29 augustus 1461 (zie hiervoor), als keurnoot te Vollenhove op 13 november 1371 [328]), aldus ook op 3 november 1384 [329]), voordien nog op 14 februari 1480 wanneer hij aan Clarenberg een rente van 2 goudgulden, gaande uit een erf in de Lewit (grenzende o.m. aan Clenckengoed, wellicht het in 1393 genoemde Clinakingeguet[316]) [330]). Onder de Overijsselse ridderschap komt hij voor op 3 oktober 1477 [331]). Als magescheidsman zegelt hij op 7 juni 1486 [332]). Op 5 november 1490 treffen wij hem aan als momber van Enghe van der Zeede, weduwe van Willem van der Zeede [333]). Op 1 december 1493 komt hij voor onder de gemene erfgenamen te Vollenhove [334]), terwijl wij hem voor het laatst vermeld vonden op 29 januari 1498. Dan verklaart de onderschout van Vollenhove dat ***Roloff van*** *Ansen* verklaarde gegeven te hebben aan Clarenberg een rente van 22 kop boter uit een stuk land Op ten dunen te Voll'enhove alsmede de beterschap van de helft van een erf, Sparwerdyngen in de Lewet, waarvan de andere helft bij testamentaire beschikking van zijn [broer, wijlen Heer ***Bertolt van*** *Anssen,* aan het Sint Anthoniusgilde te Vollenhove is gekomen [335]). Gezamenlijk

---

319) J. Don, De archieven der gemeente Kampen, 2e deel, Kampen 1966, reg. 91 (inv. KK nr. 91) (over de namen Bertholt en Gostouwe bij de van *Langen's* zie men noten 183 en 184).
320) Dikninge reg. 217 (inv. 223).
321) TRO B p. 243.
322) J. de Groot in NL LVII, 1939, k. 347.
323) TRO D, p. 122.
323a) RA Utrecht, Arch. Bisschoppen van Utrecht inv. 12 fo. 114, waar ook vermeld wordt ***Roeloph van.*** *Ansen.*
324) G. A. J. van Engelen van der Veen, Het Archief van de kerkvoogdij der Ned. Herv.- Gemeente te Vollenhove (omvat ook het archief van het convent Claarbergen bij Vollenhove), in: Verslagen omtrent 's Rijks Oude Archieven 1922, XLV 2e deel, 's-Gravenhage 1923 (gecit.: Kerk Vollenhove) inv. 42.
326) Kerk Vollenhove inv. 43.
326) ibid. inv. 60.
327) TRO D p. 119.
325) Kerk Vollenhove inv. 50.
329) Vollenhove reg. 89 (inv. 580).
330) Kerk Vollenhove inv. 55.
331) TRO D p. 311.
332) Kerk Vollenhove inv. 59.
333) ibid. inv. 62.
334) TRO F p. 468.
335) Vollenhove reg. 157 (inv. 586).
335a) RA Zwolle, Rechterl. Archieven nr. 2695* (Vollenhove) p. 34a.

Tabel XI.

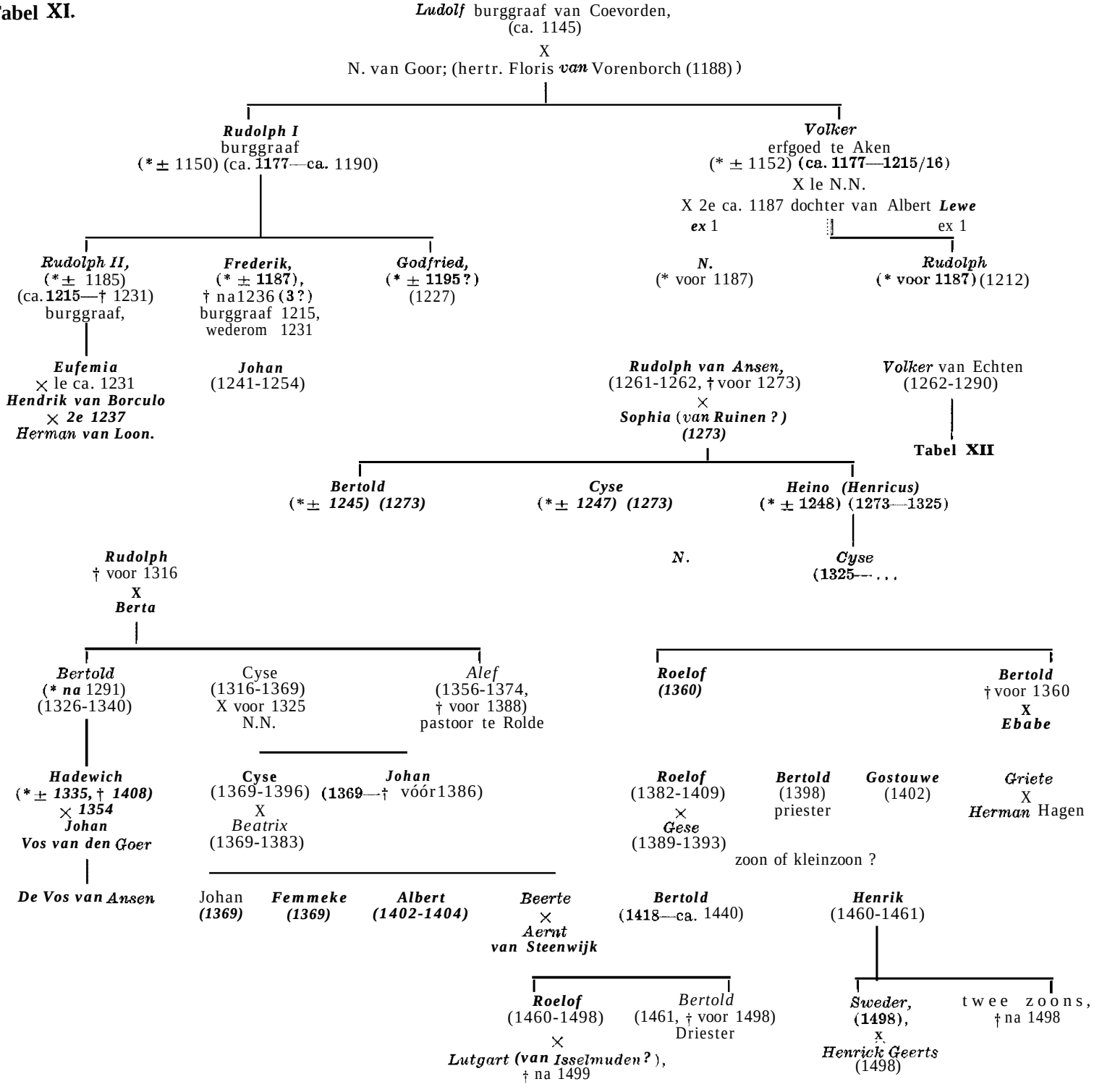

bezaten de broers dus Sparwerdinge, dat in 1418 eigendom bleek van een eerdere *Bertolt* van *Ansen*[321]), wiens nakomelingen zij dus geweest moeten zijn. Kort daarop is *Roloff* overleden, nalatende een weduwe *Lutgert* en naar alle waarschijnlijkheid kinderloos.

Lutgert ontmoeten wij bij de regeling van een geschil over een aandeel in een huis te Vollenhove. Op 6 juni 1498 hadden Heer Henrick van Niel, Heer Peter Janzoen en Pelgrim Hardensteyn als testamentatores van wijlen Heer *Bertolt van Ansen* verklaard, dat Heer *Bertolt* aan „*Zweder synre nichte zaliger Henricks van Amen natuerlike dochter*" had gegeven het halve huis aan de Nieuwestraat te Vollenhove, onder beding dat *Zweder* „sal geven *Henricks* voirs twee soen s de uuth landes synnen een ytlike tijn heren ponden Indien dat sy weder to lande komen"[335a]).

Op 4 februari 1499 wordt geoorkond dat een moetsoen gadedinget is tussen *Lutgert*, weduwe van *Roloff nan Ansen* ener- en *Henrick Geertss* 'anderzijds inzake een geschil over

„voirs. halven huise end voirt van anderen saken", in die zin dat **Henrick** en zijn vrouw de „ander helfte" van het betrokken huis zullen hebben, met daarbij een koe „wijt sessen de hen **Lutgert** wisen sal ende een bedde myt enen polu end hyr mede sullen sy vrende bliven ende Alinck end al gescheiden wesen". Aan **Henrick's** zijde waren als „seggeslude" aanwezig de schulte van Vollenhove, *Herman* **Kruse** en **Henrick Hagen,** aan **Lutgert's** zijde **Jan van Ysselmuden,** *Herman* **van Ysselmuden, Jan Wychers** en **Jan** *Luytkens* [335a]). Was **Lutgert** mogelijk een **Van Isselmuden ?** Geconcludeerd kan worden dat *Zweder* 'gehuwd was met **Henrick** *Geerts*. Over haar twee broers vonden wij verder niets.

Nadien vonden wij de **Van Ansen's** in deze omgeving niet weer. Als perceel wordt op 29 april 1550 nog genoemd „*Rolef* **van Ansems** erve", gelegen in Lewitcluft in Vollenhove [336]).

Zowel aan het einde der 14de als aan het einde der 15de eeuw zien wij een *Bertolt* en een *Rolof* **van** *Ansen* optreden, waarbij **Bertolt** geestelijke is geweest. Dat inderdaad geen vergissing in het spel is, blijkt uit het feit dat de proost van Clarholtz, in 1398 met name genoemd, ook in 1423 voorkomt [337]). Een verschrijving van 1398 voor 1498 is uitgesloten (deze proost zou dan 75 jaren in functie zijn geweest), temeer omdat **Bertolt** *I* op 15 juni 1398 genoemd wordt en **Bertolt** *II* voor 29 januari 1498 stierf.

Volledigheidshalve moet nog melding worden gemaakt van een tweetal **Van Ansen's,** wier relatie met de voorgaanden onbekend is.

Op 6 april 1506 vestigt de priester Gherardus Helmichsz, vicarius te Meppel, een rente op de erven Hamminghe en Hallinghe in de marke van Westerhesselen, die nu ter tijd „*Johan* **van** *Ansens* huysfrouwe ende erfg[n] besitten Ende **Johan van** *Ansen* ende *Alijt* sijn huijsfrouwe de in voirtiden . . . ghepachtet hebben voer dertien mudde rogge des Jaers min een scepel . . ." van Gherardus' ouders, Helmich Evekinge en Grete [337a]).

Voorts is op 7 mei 1553 bij een dotatie door Steven ter Maeth en Baete aan hun zoon Wolther, die tot priester gewijd zal worden, onder meer sprake van een rente over „*Roeloff* **van** *Ansen* tot Hesselte" van 3 goudgl. per jaar [337b]).

Beiden woonden dus te (Wester) Hesselte in de parochie Havelte.

Tenslotte kan nog worden opgemerkt dat het hier behandelde geslacht onderscheiden moet worden van de **Van Ampsen's** en de **van Ansem's** genaamd **Tonneken** [338]).

Voorzover mogelijk, zijn de behandelde **Van Ansen's** geplaatst in de bijgaande Tabel XI, waarin ook de hoofdtak **Van Coevorden** en de veronderstelde relatie tussen beide geslachten zijn verwerkt.

336) als onder 319, reg. 1457 (inv. KK 300).
337) Rechteren-Dalfsen reg. 127, 23 juni 1423.
337a) Arch. Kerkvoogdij Ned. Herv. Kerk te Steenwijk: Registrum dominorum capituli ecclesiae S. Clementis in Steenwick. (copie: RA Zwolle), fo. 50.
337b) Rijksarch. Utrecht, Archief bisschoppen van Utrecht, inv. 535.
238) voor de **Van Ampsen's** zie men: J. R. Baron van Keppel, Van Ampsen, in NL XLII, 1924, kk. 104-110; voor enkele **Van Ansem's genaamd Tonneken:** J. de Groot, Bijdragen tot de oudste generaties van het geslacht Bentinck, in NL LV, 1937, k. 103.

§ 8. Van Echten.

In het voorgaande trachtten wij aan te tonen dat de oudstbekende **Van Echten,** *Volker,* voor het eerst genoemd in 1262 een k 1 e i n z o o n was van *Volker* **van Coevorden** door diens in 1212 genoemde z o o n **Rudolph,** die dan tienden te Echten en Spier blijkt te bezitten.

Van de **Van Echfen's** verscheen reeds in 1887 van de hand van Jhr. Mr. R. 0. van Holthe tot Echten een voortreffelijke genealogie [339]). Hij beperkte zich daarbij echter tot de nakomelingen van **Rudolph** (genoemd in 1275 en 13 16),,,denkelijk" vader van de broers *Volker,* **Godekin** en **Rudolph (Roelof),** en gaf een aantal andere **Van** *Echten*'s, **wel** door hem genoemd, in de genealogie geen plaats. In deze paragraaf willen wij met name aan de oudste generaties aandacht besteden. Daarbij wordt uitgegaan van een inventarisatie van alle ons bekende **Van** *Echten*'s tussen circa 1250 en circa 1350. Daarbij ontmoeten wij dan:

1. *Volker* **van Echten,** voorkomende van 1262 tot 1290 [340]), wiens zoon **Rudolph** op 30 april 1275 door Hendrik van Borculo met de grove en smalle tienden te Echtenerveen en Zuidwolde, uitgezonderd de tienden, die „domina **Sophia** et domina **Hildeburgis de Echten"** aldaar hebben, beleend wordt [341]).

2. **Rudolph van Echten,** koopt op 25 november 1316 een huis in Drucht onder Zuidwolde [342]), laat op 25 juli 13 19 een horige vrij [343]) en betaalt ca. 1337 XVI unciae van alle goederen te Echten aan het Utrechtse Domkapittel [344]). H ij overlijdt voor 12 november 1347 (zie hierna).

   Op 28 december 1324 betalen *Otto* **van Norg** en zijn borgen de helft van 90 mark, beloofd aan de **zoon** van **Rudolph van Echten** „de suo bruyscat", waarbij *Otto* belooft dat indien „Pelegrinus et suus miles voluerat plus prestari, quam prescriptum est, Otto et sui fidejussores sibi volunt plus facere" [345]). Wie deze zoon is geweest, blijkt niet met name. Hij zal uiterlijk 1305 zijn geboren. Op hem komen wij nog nader terug.

   Rudolph wordt verondersteld de vader geweest te zijn van *Volker,* **Godevard (Godekin) en** Roelof [339]). Laatstgenoemde, zich noemende „Volkers ende Godevardes broder", doet op 12 november 1347 ten behoeve van zijn broer **Volker** afstand van zijn vaderlijk erfdeel, waarbij o.m. **God evard van Groningen** als getuige aanwezig is en zegelt; hem zullen wij hierna weer ontmoeten [346]).

   „*Volkeer* ende **Godikin** broders **van Echten"** hadden in 1331 een geschil met Henric heer van Borculo, en zijn broer Johan over een hoeve te Beilen, dat door arbitrage op 26 april 1331 beëindigd werd [347]). Uit hun toen zelfstandig optreden valt af te leiden dat zij ten laatste ca. 1305 kunnen zijn geboren.

   Volker overleed vóór 16 oktober 1363, wanneer zijn

339) Nederlandsche Heraut, jrg. 3, 1886, pp. 7 vlgg.
340) OBGD 130, 143, 160, 183.
341) OBGD 145:
342) OBGD 252.
343) OBGD 263.
364) OBGD 340; vlg. noot 70.
345) OBGD 284.
346) OBGD 404.
347) OBGD 327.

zoons *Rolof, Henric* en Johan de erfenis dellen; er blijkt dan ook een nog ongehuwde zuster *Amele* te zijn [348]). Van 'deze kinderen zijn in ieder geval *Rolof* en *Henric* op 15 december 1350 reeds ten minste bijna volwassen, omdat zij consenteren in een legaat, door de vader gemaakt voor de zielerust van zijn ouders en vrouw [349]); zij zullen dus circa 1330 kunnen zijn geboren.

Godevard (in 1350 *Godefridus* genoemd [350])) is reeds op 17 september 1348 weduwnaar van *Margrete;* voor het lezen van zielemissen schenkt hij dan „mit willen ende mit ghehencnisse *Jutten* ende *Amelen*, mijnre kindere", aan de abdij Dikninge een half emmer boter over Marquardus' huis „Ter Hofstede in minen pachtguede" [351]). Op 5 februari 1357 schenkt hij „mit onthenghensche *Amelen*, mijnre dochter" aan Dikninge een emmer Boter over zijn pachtgoed Ter Hofstede bij de Reest in het kerspel Yhorst, waar Marquard, zoon van Elle Bozen placht te wonen en nu toebehorende aan Laurens Guedesinghe, voor het lezen van zielemissen voor zijn overleden vrouw *Margrete* en zijn tegenwoordige vrouw *Kunne* [352]).

Wanneer zijn dochters *Jutte* en *Amele* in 1348 hun toestemming verlenen, moeten zij reeds de kinderschoenen zijn ontwassen; ook voor hen kunnen wij circa 1330 als geboortejaar #aanhouden. *Jutte* zal voor 1357 zijn overleden.

Waar zowel *Volker* als *Godevard* een dochter met name *Amele* hebben, ligt het voor de hand te veronderstellen dat ook hun moeder deze naam gedragen heeft. Over de vrouw van *Rudolph van Echten* is verder niets bekend. Van belang is hierbij mogelijk een aantekening in het Necrologium van het kapittel van Oldenzaal, dat op 22 juni vermeldt: „obiit *Rodolphus de Echten*, et *Jutta de Dedem* ejus uxor, qui contulerunt unum modium siliginis ex bonis Hassekinc in Wolde" [353]). De Heer de Groot kon haar in de genealogie *Van Dedem* niet plaatsen en dacht bij *Rudolph* aan de van 1275 tot 1316 genoemde, die een kleindochter *Jutte* had, of diens jongste zoon Roelof; van de andere leden van het geslacht met deze voornaam zijn, zoals hij stelde, de vrouwen belend [354]). De Heer Schaap [234]) plaatste haar zonder nadere motivering als vrouw van deze *Roelof* of *Rudolph* (1275-1316).

Vaa de broers *Volker en Godevard* zijn, 'blijkens het bovenstaande, alle kinderen met name bekend. Van de jongste broer *Roelof* (daarentegen weten wij veel minder. Hij komt, met *Godevard*, nog voor op 28 september 1358 [355]).

Wij brengen hier in herinnering dat een zoon van *Rudolph van Echten* in 1324 huwde met een dochter van *Otfo van Norg* en wijzen vervolgens op het bestaan van een *Otto van Echfen*, die overigens alleen posthuum vermeld wordt. Wij veronderstellen dat deze *Ofto van*

348) OBGD 524.
349) OBGD 416.
350) OBGD 416.
331) OBGD 409.
352) OBGD 450.
3.53) J. Geerdink, Calendarium (zie noot 125), p. 59.
354) J. de Groot, Eene poging tot verderen opbouw van de oudste generaties van het geslacht *van Dedem*, in de Ned. Leeuw LIV, 1936, k. 296.
355) OBGD 461.

Echten een k l ei n z o o n was van *Otto van Norg*. *Otto van Echten* kan eohter geen zoon geweest zijn van *Volker* of *Godevard*, zodat geconcludeerd kan worden dat *Roelof van Echten* junior (dan wel een niet met name bekende broer van deze) zijn vader was.

Ofto's bestaan blijkt uit het volgende: op 8 oktober 1368 verklaart *Boldewijn van den Clooster*, dat zijn vrouw *Ghysela* in stervensnood uit het goed Esphorst onder Yhorst een rente van 1 mud rogge vermaakte aan het convent Dikninge, en dat hij met zijn vrouw deze rente aan de kloosterlingen overdroeg [356]), terwijl 17 december 1374 het feit van deze making door „*Ghysele, Otten dochter van Echfen, Boldewijns echte wijf van den Cloesfere*" „tot eynen ewighen troeste ende selicheit oerre sielen" nog eens uitdrukkelijk bevestigd wordt door *Boudewijn* [356]).

Ofto had tenminste twee dochters, hetgeen blijkt op 2 april 1380 wanneer Floris bisschop van Utrecht uitspraak doet in het geschil tussen Dikninge en *Egbert van Echten* over een boterpacht, door wijlen *Otto van Echfen* met toestemming van zijn vrouw „et f i l i a r u m suarum" uit zijn goed in den Hollewede aan de abdij geschonken, die stelt de pacht reeds meer dan 15 jaren bezeten te hebben. *Egberf* bestrijdt de schenking subsidiair de geldigheid ervan (op niet nader aangeduide gronden), doch wordt niet in het gelijk gesteld [357]).

Naar onze mening behoorden *Ghysele van Echten* en haar zuster dus tot de nakomelingschap van *Otto van Norg* en *N. van Ruinen*. Van *Ghisela*, die in 1368 overleed, is geen nakomelingschap bekend [358]); bij de deling der „Ruinense nalatenschap" (zie § 4, 2) komt ook haar zuster niet voor, zodat moet worden aangenomen dat deze tak *Van Echten* vóór 1388 is uitgestorven.

De in 1275 genoemde *Rudolph van Echfen* wordt steeds geacht dezelfde te zijn als de in 1316 genoemde [359]), die nog ca. 1337 in (leven blijkt, doch vóór 1347 overleed. De zoons van laatstbedoelde zijn ten laatste 1305 geboren, waarbij een marge tot circa 1290 mogelijk kan zijn. In beginsel is het niet uitgesloten dat de in 1275 genoemde *Rudolph* onderscheiden moet worden van een gelijknamige zoon *Rudolph (Roelof)* (13 1 6—circa 1337). Evenmin uitgesloten is dat *Rudolph* in 1275 als minderjarige beleend werd met enkele tienden en hoogbejaard tussen circa 1337 en 1347 overleed. De traditie der voornamen:

Volker (1262-1290) ;
Rudolph (1275—circa 1337) ;
Volker (1331—† vóór 1363);
Roelof;

is dan ononderbroken: uiteraard kan daaraan op zichzelve geen argument worden ontleend. Van de laatste aanname zullen wij echter uitgaan.

3 *Godekin van Echfen:* in 1300 is sprake van *Godekinus*

356) OBGD 559 en 628.
357) OBGD 678.
358) ontleend aan een in bewerking zijnde bijdrage van Ds. J. W. Schaap over de oudste generaties van het geslacht van den Clooster.
359) zo ook Nederlands Adelsboek 1941, p. 286, in voce *Van Echten.*

de Echten, judex in Groninge [360]). Op 21 februari 1322 wordt „*Ecbertus*, prefectus, *filius Godekini*" genoemd [361]), die in 1323 voorkomt als „domicellus et judex de Groninge" [362]). Ds. J. W. Schaap toonde aan [363]) dat *Godekin van Echten* gehuwd geweest is met de op 14 februari 1332 genoemde „vrouw *Agneza*, rechtersche der stadt Groningen", die ter vermijding vaa tweedracht tussen de „nagelaeten kinderen van *Egbarth* unde *Folckert* milder ghedachtenisse, mynerverstorvene kinderen" aangeeft welke harer goederen leen- en welke vrije 'goederen zijn [364]). Genoemd worden o.m. een derde van de tienden te Haren en „itlycke visscherie by den dijck, de die Stallinge is ghenoempt". „Domina *Agnesa*" blijkt circa 1337 aan het Domkapitel o.m. te betalen schatting „de decima in Haren", terwijl door baar ook voldaan wordt „de bonis in *Echten* III/2 uncias et hec bona est quadam pensio butiri in Coucangen", alsmede „due partes in Wumingeberc de decima in Sclen" [365]) (later zijn de tienden te Noordsleen in het bezit van *Goedert van den Hove* (par. 9)).

Volgens de Heer Schaap zal *Godekin* omstreeks 1255/'60 geboren zijn. De voornaam *Egbert* zal aan de familie van *Agnesa* zijn ontleend (de Heer Schaap noemt haar een 'dochter van *Egbert IV van Groningen)*, terwijl „*Folckert*" uiteraand reminisceert aan de bij de *Van Echfen's* gebruikelijke voornaam. Wij menen dan ook in *Godekin* een zoon van *Volker van Echten* (1262-1290) te kunnen zien. Of met de *Godekiin van Echfen*, genoemd circa 1325 [45a]), hij bedoeld wordt of wel de hiervoorgenoemde *Godevard*, *Godekin*, die in 1331 met zijn broer *Volker* voorkomt, kon niet worden vastgesteld.

Op het nageslacht van *Godekin* en *Agnesa* komen wij nader terug.

4. Onder de Drenthse edelen, die bisschop Johan bijstaan, vinden wij op 7 september 1324 genoemd „*Mensce van Echfen*" en „*Ecbrecht van Echten*", knapen: daarbij is *Menso* onder hen, die geen zegel hebben en zegelt „*Hicbertus de Echfen*" met het bekende wapen der *Van Echten's: 3* adelaars [366]) (het is 'overigens het oudst bekende zegel *Van Echfen)*. Bij het aflezen van 's bisschops vonnis over de Drenthen op 24 november 1325 zijn aanwezig: „*Mens de Echt ... Jan van Echten, Volkier* frater suus ... *Ecbert de Echt*" [367]).

Bij het vast stellen van de inkomsten van de pastoor der nieuw gestichte kerk te Koekange werd de raad ingewonnen van *Egbert* en *Menso*, gebroeders *van Echten*, „en verschillende anderen", die ongenoemd blijven [368]).

Uit de redactie van het stuk dd. 24 november 1325 valt op te maken dat *Egberf* en *Menso* (op grond van het stuk uit 1331 en het feit dat *Egbert* in 1324 wel, *Menso* daarentegen geen zegel heeft, #beschouwen wij *Egberf* als de oudste van hen tweeën) geen broers waren van *Jan* en *Volker*. Wel is het merkwaardig dat *Johan van Echten* in één adem genoemd wordt met *Menso* en *Egbert* (dan zonder geslachtsnaam) als voor 100 mark benadeelden in de circa 1325 geuite klacht tegen de Hopsinghes [45a]).

Wie *Jan* en *Volker* wel geweest zijn, weten wij niet.

In beginsel zijn er twee mogelijkheden:

I. *Jan (wel* de oudste, *Volker* wordt zijn broer genoemd) en *Volker* waren zoons van *Rudolph* († circa 1337/1347); *Jan* is dan spoedig na 1325 overleden.

II. zij waren zoons van een niet met name bekende zoon van *Volker* († na 1290).

In dit verband kan gewezen worden op een stuk van 26 maart 1355: dan verkoopt *Vrederic van Echten Volkierszone* aan de abdij Dikninge een rente van 2 mud winterrogge en 2 mud haver over Wedekingegoed te Holt in het kerspel Beilen (waar eerder, in 1331, *Volker* en *Godekin*, gebroeders *van Echten*, over een hoeve geschil hadden met de van Borcalo's [347]); als medezegelaars treden op *Johan van Ruinen* en *Godevard van Echten* [369]).

Deze *Frederik* kan geen zoon geweest zijn van *Volker* († vóór 1363), tenzij hij kinderloos voor deze zou zijn overleden. Wij achten dit echter niet het 'geval en zien in hem dezelfde persoon als *Vrederic van Pes*, die met zijn kinderen Roelof *en Aernt* op 10 augustus 1381 de halve maat, genaamd Waninghe Blickmaet, in de marke te Pesse ('onder Ruinen), verkoopt aan *Roelof van Echten (Volkerszoon)* [370]). *Roelof* had van zijn vader geërfd „den halven tienden over Wenninghegoed to Pette ende en maet gheleghen in Pettermarke, gheheyten die Blicmaet" [348]).

Vrederic's zegel, waarvan het randschrift onleesbaar is, vertoont de 3 adelaars, het wapen der *Van Echten's* [370]). Op grond daarvan menen wij in hem de in 1355 genoemde *Vrederic van Echten Volkierszone* te herkennen. Dit zo zijnde, kan *Volker* († vóór 1363) zijn vader niet geweest zijn: diens kinderen zijn uit de boedelscheidingsacte met name bekend [348]). Voor de hand ligt het dan te denken aan de in 1324/25 genoemde *Volker*, hetgeen inhoudt dat de boven onder I genoemde mogelijkheid vervalt.

In beginsel ware aog te denken aan een derde mogelijk-

360) OBGD 209. Dr. 1. H. Gosses, Verspreide geschriften, p. 198 noot 2 haalt aan OBGD 229, dd. 19 januari 1309 en veronderstelt dat de daar vermelde *Godevart*, broer van *Koenraad van Coevorden*, dezelfde is als *Godekinus van Echten*. In dit verband wijst hij op de drie adelaars in het zegel van *Godevaert van Echten/Haren* in 1377 (OBGD 653) (vgl. noot 396). De zegels aan laatstbedoeld stuk waren echter reeds voor 1896 verdwenen. Bedoeld zal zijn OBGD 719 met het daarbij vermelde.

361) OBGD 273.

362) OBGD 277. Dr. A. T. Schuitema Meijer en W. K. van der Veen, Zegel, wapen en vlag van de stad Groninegen. Groningen 1965, stellen (p. 35) het zegel (afbeelding p. 34 no. 20), waarop een geruite dwarsbalk, randschrift S. EC ... EEFECTI IN GRONINGE, op naam van *Egbert Godekinszoon*. De beide *Egberts* zegelden. Het zegel van *Egbert Adolfszoon* (randschrift S. ECBTI PFECTI I GNIG) bleef aan een.ander stuk bewaard (OBGD 273) (afbeelding p. 32 nr. 16, aldaar gesteld op 1321).

363) zie noot 132.

364) OBGD 333.

365) OBGD 340; vgl. noot 80. Dr. B. H. Slicher van Bath, Mensch en land in de Middeleeuwen, 11, Assen 1941, p. 291, leest: Wermingeberg (Werminge-erf) te Erm onder Sleen.

366) OBGD 283; vgl. ibid. 282.

367) OBGD 293.

366) OBGD 328.

369) OBGD 437.

370) OBGD 694.

heid, namelijk dat *Volker* en ***Johan w e*** 1 broers zouden zijn van *Menso* en *Egbert*. Hoewel, naar uit het vervolg zal blijken, laatstgenoemden inderdaad een broer *Volker* hadden blijkt deze niet voor #identificatie met de hierbedoelde *Volker*, in wie wij de vader zien van een ***Frederik Volkerszoon van Echfen,*** in aanmerking te komen, omdat deze broer naar het lijkt slechts twee kinderen naliet.

Concluderende zien wij hier dus een derde tak verschijnen, afstammende van een onbekende zoon van *Volker* († n a 1290), wiens 'achterkleinzoon ***Frederik*** zich ***„van Pesse"*** gaat noemen. Hoe deze tak zich verder heeft ontwikkeld, is onbekend; ***Frederik*** wordt nog slechts genoemd in ***1363,*** wanneer hij ***2*** vierendeel boter op Koekange en een halve waar in de Pessermarke verkoopt aan Heer ***Johan van Ruinen*** [370a]; het stuk is niet meer aanwezig. Verder is over hem en zijn zoons niets bekend. Zowel ***Frederik*** als zijn zoons worden nadien niet meer vermeld, evenmin als een geslacht ***Van Pesse.***

5. Thans moet vastgesteld worden wie ***Egbert*** en *Menso* ***van Echten*** waren. Vaststaat dat zij gegoed waren te Koekange [368]). Om 'deze vraag op te lossen, moet gebruik worden gemaakt van gegevens betreffende latere ***Van Echfen's.***

Op ***28*** september 1358 verkopen *„Egbert* ***van Echten, Margrete*** mijn wijf, *Volkier* ende ***Beerfe*** (onse kindere, ***jonghe Johan Sloet*** ende *Jutte* mijn wijf" aan de abdij Dikninge 1/3 van het goed Ter Haar in Yhorst (onder medebezegeling door ***Godevard*** en Roelof ***van Echfen*** [371]). ***Johan Sloef,*** *Jutte* zijn 'vrouw, *Volkier, Yde* en ***Beerfe*** hun kinderen, verkopen op 8 februari 1365 aan dezelfde abdij 6 vierendeel boter over Hermans goed ter Hofstad te Yhorst [372]). Uit ditzelfde goed verkopen *„Egbrecht* ***van Echfen,*** *Volkier,* ***Egbrechf*** ende ***Berte,*** sine kindere" ***2*** vierendeel boter aan Dikninge op ***9*** augustus ***1368. Egbert*** en zijn kinderen *Volkier* en ***Egbert*** leveren deze boterpacht op ***23*** augustus ***1368*** [373]).

Gezien de samenhang (in ***1358*** gezamenlijk bezit te Yhorst) zullen ***Egbert*** en *Jutte* broer en zuster zijn geweest. Waar in 1358 wel ***Egberf's*** kinderen, niet die van *Jutte* 'genoemd worden, kan worden verondersteld dat zij eerst kort voordien is gehuwd. Uit het niet vermelden van de zoon ***Egbert jr.*** in datzelfde jaar kan worden afgeleid dat deze tussen 1358 en 1368 werd geboren, tenzij in 1358 alleen van de reeds wat oudere kinderen melding zou zijn gemaakt. Uitgesloten lijkt dat niet omdat ***Egbert van Echten*** de jonge in 1381 mondig moet zijn geweest: (zijn oom) ***Johan Sloef*** (wiens huwelijk met *Jutte* door de Heer J. A. R. Kymmell op 1356 werd gesteld [374])

370a) RA Assen, Aanwinsten arch. Heerlijkheid Ruinen (inv. in bewerking): inventaris van stukken, ca. 1600 aanwezig op Oldenhove te Ruinen.
371) OBGD 461, 462.
372) OBGD 532. Zie voor hem Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland, De afstamming van het geslacht Sloet, in De Nederl. Leeuw XXXIV, 1916, kol. 166-170.
373) OBGD 554, 557.
374) Wapenheraut, jrg. 16-17, 1912-1913, Het geslacht Sloet. De Heer Beelaerts van Blokland (zie noot 372). k. 168. ***is*** van mening dat ***Jutte***'s kinderen na 1358 werden geboren. De dochter Berte overleed tussen 1365 en 1376. Een zoon Johan werd in die periode geboren. Ned. Adelsboek noemt haar *Jucke van* ***Versen;*** genoemde auteur achtte echteer nog niet bewezen dat zij inderdaad een van Versen was.

wees hem op 28 maart 1381 aan als procureur in een rechtsgeding [375]). ***0***verigens worden op 3 januasi 1376 als kinderen van ***Johan Sloef*** en ***Jutte*** genoemd: *Volkyer, Johan* en ***Yda*** [375a]).

Gezien de voornamen van de kinderen van ***Egbert*** en zijn zuster ***Jutte*** kan worden aangenomen dat hun ouders de namen *Volker* en *Beerte* 'droegen.

Egbert van Echten blijkt 1381/'83 in leen te houden de tiende te Wesepe onder Zweeloo, de tiende te Grimmige en Natinge „over dat Broechuys" in het kerspel Westerbork, en 3 mudden rogge te Lheebroek in het kerspel Dwingelo [376]).

Egbert van Echfen en zijn zoons *Volkier* en ***Egbert*** ruilen op 4 juli 1396 met de proost van het klooster Zwartewater een vierendeel land, geheten Sywekeland, in Yhorsterveen, met een vierendeel land in de Helewede te Yhorst [377]). Op 10 september 1397 wordt ***Egbert*** (her)beleend met de tienden te Wesepe (met uitzondering van Ubinghe en Hoesinghe) onder Zweeloo; Gherminghe en Mantinghe te Westerbork, en de halve erve Esphorst [378]). Na de dood van zijn vader verzoekt in 1399 de zoon *Volker* de belening [378]). Latere beleningen met deze goederen zijn ons niet bekend. Zij zijn later gekomen aan de nakomelingen van ***Johan Sloet*** en ***Juffe (van Echten); Arent Sloet tot Tweeënhuizen*** wordt na dode zijns vaders op 24 'oktober 1456 beleend met roggepachten te Dwingelo, tienden over Mantinghe onder Westenbork en het halve erve Esphorst onder Yhorst [378a]).

Met de van 24 oktober 1397 [379]) af genoemde ***Egbert van Echten*** kan dus nog enige tijd de vader zijn bedoeld, waarschijnlijk echter wel zijn tweede zoon, die wij nog op 24 januari 1392 als Egbert van Echten de jonge 'genoemd zien in een proces tegen *Jutta* ***van Echfen*** en haar man [380]). ***Egbert van Echfen*** de jonge blijkt zich te Groninaen te hebben gevestigd: als „borgher in Groningen" wordt hij op 28 september 1405 een van de borgen voor de nakoming van de vrede tussen de bisschop van Utrecht, de stad Groningen en de Ommelanden [381]). Blijhbaar overleed hij voor 22 februari 1407.

Op ***4*** november 1414 namelijk schenken *Aleef* ***van Echten*** en zijn moeder, jonkvrouwe *Stijne,* aan Dikninge een rente van een vierendeel boter, 1 vlaams groot en 1 hoen uit Clawes Hillerdes were te Koekange [382]). Dat *Alef* een z o o n was van ***Egbert,*** kan worden afgeleid uit twee stukken van 22 februari en ***14*** april 1407:

Bij de eerste gelegenheid bekennen *Folkier* ***van Echten***

375) OBGD 689.
375a) als onder 337 a. fo. 98.
376) OBGD 699.
377) Rijksarchief Zwolle, Ligger van het klooster Zwartewater, archief Zwartewater inv. 3, fo. 59; reg. 39.
378) Leenregister Frederik van Blankenheim, p. 21.
378a) TRO D p. 16; cf. De Wapenheraut, jrg. 16-17, 1912-1913, p. 24.
379) Of deze Jutte zijn t ante was, blijkt niet. Tezelfdertijd treffen wij de naam ***Jutte van Echten*** nog tweemaal aan, nl. op 30 augustus 1383 als vrouw van ***Wolter Utenweerde*** (OBGD 722), en 21 december 1389 als vrouw van ***Herman Coermans*** (OBGD 800).
In dit verband wordt herinnerd aan ***Jutta van Dedem,*** vrouw van (een) ***Rudolph van Echten, zie*** noot 354.
380) OBGD 827.
381) OBGD 1221.
382) Dikninge reg. 201.

en zijn kinderen *Johan* en ***Griete te*** verkopen aan Johan van den Clooster hun erve en goed „in der Hoelwiede", thans bewoond door Henric Callenzoen, gelegen aan de oostzijde aan de marke van Dunninge „als myt achte vierendeel landes", en voorts een halve hoeve land „in der Hoelwiede waer die ander helfte van der hove van tobehoert myens selgen broeder kinderen ende oerre moeder ... mit alst gelegen is neffens der Esphorst daer dat stal op liegt"; het stuk is door *Volker* en ***Johan*** gezegeld met het ***Van Echten-wapen*** [382a]).

Een van de kinderen leren wij hennen uit het stuk van 14 april 1407: daarin bekennen, ten overstaan van de schulte te Hasselt, ***Volkier van Echten*** en zijn zoon ***Johan van Echten*** te verkopen aan Johan van den Clooster hun erf en goed „alse die halve Esphorst" in het kerspel IJhorst, waarvan hen 2/3 toebehoort en het resterende 1/3 aan ***Alef van Echten,*** „onseneve"; *Volkier* en ***Johan*** zegelen mede voor hun dochter resp. zuster ***Grete*** [383]). „Die halve Esphorst" was dus in een eendere generatie ongedeeld bezit van een ***van Echten,*** en wel, zoals boven bleek, tot 1399 van ***Egbert*** sr. De oudste zoon zal 2/3, de jongere 1/3 geërfd hebben; in diens plaats verschijnt dan in 1407 *Alef*, die derhalve, omdat hij kinderen naliet, zijn zoon moet zijn 'geweest.

Deze tak van de ***Van Echten's*** blijkt dus gegoed te zijn geweest in de Hollewiede en een deel van de Esphorst te IJhorst te hebben bezeten. Zoals hiervoor bleek was ook ***Otto van Echten*** hier gegoed [356]) [357]).

Veel is er verder over de staak van ***Egbert van Echten*** de Jonge niet bekend. Zijn zoon *Alef* ***(Aloff)*** oriënteerde zich blijkbaar op Westelijk Overijssel. Op 17 januari 1439 dragen ***Aloff van Echten*** en ***Wijze,*** zijn vrouw, hun erve Yoelsinck in de St. Nicolaasparochie op de Berg te Deventer over: ***Aloff:*** zegelt met het ***Van Echten***-wapen [390]). Op 29 januari 1437 kocht hij de grove tienden over de hof te Colmschoten in het kerspel Deventer, en de tienden grof en smal over de hof te Wesepe, zijnde lenen van Voorst [389a]). Egbert heer van Almelo en zijn vrouw Elisabeth van Voorst bevestigen 22 februari 1440 de erfpacht, door hun zoon Johan van Almelo aan ***Aloff van Echten*** gegeven over het erf het Kempendoorn te Wijhe [389a]). Op 7 september 1449 geven ***Aloff van Echten*** en ***Wijse*** kwijting voor de kooppenningen van de tienden, grof en smal, over Luttike Baerle en Grooter Baerle [389a]).

Mogelijk had ***Egbert*** de jonge nog een gelijknamige zoon. Althans koopt op 9 juni 1413 een ***Egbert van Echten*** een rente van 4 gulden uit een huis aan de Keerlsweg (Carolieweg) te Groningen, welke rente op 9 november 1457 door *Goesen* ***van Dulck*** wordt getransporteerd [384]). Hoe deze de rente had verworven, blijkt niet; misschien door erfenis ?

Om terug te keren tot de oudste zoon van ***Egbert*** senior, ***Volkier van Echten,*** deze komt reeds voor op 21 januari 1383 [385]). Dat ook hij te Groningen woonde, blijkt uit zijn inschrijving, te stellen op het begin der 15e eeuw, als lekebroeder van de Kalenderbroederschap te Groningen [386]). Lekezuster was *Jeye* ***van Echten,*** mogelijk zijn vrouw of een jongere dochter [386]).

Op 25 juli 1420 verkoopt *Folker* ***van Echten,*** met medeweten van zijn zoon ***Johan van Echten*** (merkwaardigerwijze verklaart deze nog geen zegel te 'gebruiken, terwijl hij in 1407 wel zegelde !) aan het klooster te Essen bij Haren (Gr.) zijn tienden, gelegen te Haren en Helpman; ***Volker's*** zegel toont de reeds bekende 3 adelaars [387]). Voor de ontvangst van de koopsom hiervoor geven *Volker* en ***Johan*** kwijting op 3 mei 1422; beide zegelen daarbij met het ***Van Echten***-wapen [388]).

Dit tiendenbezit te Haren en het kerkelijk daartoe behorende Helpman roept in herinnering de tienden te Haren, die eigen goed waren van ***Agnesa,*** rechtersevan Groningen, volgens haar verklaring in 1332 [364]), uit welke verklaring bekend zijn haar (dan reeds met nalating van kinderen 'overleden) zoons ***Egbert*** en *Volker*. ***Zij*** was, zoals hiervoor vermeld, de vrouw van *Godeken* ***van Echten,***

Dat bijna een eeuw later deze tienden in het bezit zijn van een andere *Volker* ***van Echten,*** kan slechts betekenen dat hij afstamde van Agnesa. Waar laatstgenoemde *Volker,* ***zoo*** nvan ***Egbert,*** genoemd zal zijn (evenals *Volker* ***Sloet,*** zoon van ***Egbert's*** zuster ***Jutte)*** naar hun beider grootvader, kan worden geconcludeerd dat ***Egbert*** en ***Jutte*** kinderen waren van *Volker,* de twee de zoon van ***Agnesa*** en *Godeken* ***van Echten.***

Wij zagen reeds dat *Alef* ***van Echten*** bezit had te Koekange [382]). Ook dit kan wijzen in de richting van afstamming langs deze lijn, omdat ook ***Agnesa*** 'daar rechten had [365]), die zij overigens niet noemt in 1332, en die daarom waarschijnlijk deel uitmaakten van haar lijftocht.

In 1332 bleken te Koekaage ook gegoed te zijn de broers ***Egbert*** en *Menso* ***van Echten*** [388]). In hen menen wij ook zoons van *Godeken* en ***Agnesa*** te mogen zien. Daarvoor kan pleiten dat de naam *Menso* in ***Agnesa's*** familie enige malen voorkomt [389]). ***Egbert*** trad blijkbaar uit naam van zijn moeder op als prefect van Groningen, na het overlijden van zijn vader (die in 1300 als „judex" aldaar voorkomt) en zegelde als zodanig [362]), terwijl hij als particulier in 1324 zegelt met het ***Van Echten-wapen*** [366]) ! Na zijn overlijden en dat van zijn broer *Volker,* beide met nalating vaa kinderen ('hieruit volgt dat de derde zoon *Menso* in 1331 of 1332 kinderloos stierf, in dezelfde 'tijd waarin ook ***Egbert*** overleed) trad ***Agnesa*** zelf op als „rechtersche".

Van *Volker* ***Godekenszoon van Echten*** vonden wij verder geen nakomelingen. Wellicht heeft deze staak zich nog voortgezet: aanwijzingen 'daarvoor vonden wij echter niet. Alleen werd in het Groninger gebied nog gevonden een *Frederick* ***van Echten,*** op 7 mei 1482 genoemd als wedman te Winsum (Gr.) [390a]). Misschien behoorde hij tot deze tak, misschien was hij identiek met een *Frederick* ***van Echten,*** op ***25*** maart 1450 met zijn zuster ***Ludeke*** genoemd als kinderen van

382a) RA Assen, Aanwinsten arch. Heerlijkheid Ruinen (inv. in bewerking).
383) Rijksarchief Zwolle, Archief Sloet tot Old-Rutenborch, inv. 163.
384) Rijksarchief Groningen, Archief Olde Convent te Groningen, reg. 2 en 25 (inv. 13).
385) OBGD 712.
386) Archief Epema-state Ysbrechtum, stukken Rengers (particulier bezit).
387) Essen (zie noot 17), reg. 19 (inv. 4)
388) ibid., reg. 20 (inv. 4).
389) zie noot 132.
389a) Gem. arch. Deventer, Arch. Gasthuizen Deventer reg. 328, 377A en 437.
390) Rijksarchief Zwolle, Archief Klooster Ter Hunnepe reg. 327 (inv. 380) (oud: inv. CCCVII) .
390a) RA Groningen, Arch. Lewe, voorl. inv., reg. 42.

Tabel XII.

Rudolph ... (zie Tabel **XI**),
* vóór 1187, vermeld 1212

Volker van Echten
(1262-1290)

Sophia v. E.
(1275)

Hildeburgis v. E.
(1275)

Rudolph
(1275, 1316—± *1340*, † vóór 1347)
× ? *Amele* ?

Godeke
(1300)
× *Agneta van Groningen*
(1332—± *1340)*

N.

Volker
(1331-1352)

Godevard/Godeken
(1331-1358)
× le *Margrete*
† *voor* 1348
× 2e na 1348 *Jutte*
(1357)

Roelof
(1347-1358)
× = *1324*
N. van Norg
(Ottodr.)

Egbert
(1321—
† voor 1332

Volker,
(× ? *Beerte* ?)
† voor 1332

Menso,
(1324-1331)
Kkl. †

Jan,
(1325)

Volker,
(1325)

Tabel **XIII**

Roelof
(1350—† 1389)
X
Beerte
(1389-1396)

Henric
(1350-1388)
ongehuwd ?

Johan
(1363-1388)
ongehuwd ?

Amele
ongehuwd
1363

ex 1: *Jutte*
(1348,
† voor 1357)

Amele
(1348-1357)

Otto
† voor 1368

Egbert,
(1358—1399)
×
Margrete
(1358, † voor 1368 ?

Jutte
(1358—1365, 1392 ?),
× voor 1350 (1356 ?)
Johan Sloet
(1358-1385)

Frederik Volkersx,
(1355), = ?
Frederik van *Pesse*
(1363-1381)

Johan
(1389-1459)
×
le Nese *ter Borch* *) ;
2e Helst Redinck

Henric
(1396-1420)

Reynold
(1396-1450)

Mechteld
(1396—1403)
×
Johan Langhals

Ghysele,
† *1368,*
X
Boldewijn van den Clooster,
(1368, 1374)

d o c h t e r

Volkier,
* voor 1358
(1383-1422)

Beerte,
* voor 1358

Egbert,
* 1358/60,
(1381—1407),
×
Stijne

Roelof,
(1381)

Aernt
(1381)

Grete,
× *1447*
Steven ter Borch *)

Johan
(1407-1422)

Grete
(1407)

Aloff,
(1407-1449)
×
Wijze
(1439-1449)

? *Egbert*
(1413)

*) zie De Neder1 Leeuw LXXXV, 1968, kk. 215-216.

Johan van Echten (van de hoofdtak te Echten), die te hunnen behoeve een schuld vestigt van 400 gl. [390b]), en die dezelfde zou kunnen zijn als *Frederick van Echten*, op zworen maendach 1471 procederende tegen de erfgenamen van Tese Hoitinge [390c]), blijkbaar vervolgd op de lotting van Pinksteren 1471, wanneer Johan Hoijtinge ener- en Gyszele Duerswolden en *Frederick van Echten* anderzijds procederen, waarbij wordt uitgesproken dat een volle zuster nader tot een erfenis is dan een ooms zoon [390c])(op zworen maendach 1476 wordt tussen Johan Hoitinge Egbertszoon en Johan Hoitinge Baroldeszoon uitgesproken dat een zusterszoon nader is tot een naarkoop dan een oomszoon [390c]). De reeds geciteerde genealogie-Van *Echten* bevat over deze *Frederick* verder geen bijzonderheden [339]).

Het tot dusverre inzake de *Van Echten's* behandelde is samengevat in de bijgaande Tabel XII.

§ 9. Van den Hove.

Nakomelingen van *Egbert Godekenszoon van Echten* kwamen reeds ter sprake in de bijdrage van Ds. J. W. Schaap [391]). Om deze tak te kunnen reconstrueren, moet ook hier worden uitgegaan van een jongere generatie, temeer waar deze tak de naam *Van Echten* blijkbaar liet varen.

Echter vinden wij in 1377 en 1383 een *Godeken van Echten anders geheten van Haren*. Het zal nodig zijn iets uitgebreider op hem en zijn omgeving in te gaan, teneinde aan te kunnen tonen, dat toch steeds van leden van hetzelfde geslacht sprake is.

Op 13 mei 1377 dragen *Johan Menssing van Haren* en *Godicken van Echten, ghehefen van Haren*, aan de abdij Dikninge over hun goed, geheten Alting en Roessing, te Halen; de levering ervan geschiedde op 21 mei 1377 [392]). Hoewel niet met zoveel woorden gezegd in de stukken, kan worden verondersteld dat *Johan* en *Godeke* broers waren en dit goed gezamenlijk bezaten. Reeds eerder, namelijk op 24 juni 1372, had *Godekien van den Hove* aan de abdij Dikninge het derde deel van Altinghe en Roessinghe te Halen onder Beilen verkocht, waarbij *Egbert van Peize* en *Johan van Haren* medezegelden (de zegels zijn echter niet bekend); van de verkoop was uitgesloten zijn deel in de „steden mudden" over Assingegoed [393]). Een derde deel van 2 mud winterrogge over Assingegoed te Halen verkocht *Godevaert van den Hove* op 25 september 1379 aan de abdij te Assen [394]). Waar het steeds om dezelfde goederen en rechten gaat, concludeerde reeds Prof. Dr. I. H. Gosses dat onder de naam *Godeken van Echten geheten van Haren* en *Godeken van den Hove* één en dezelfde persoon schuil gaat [395]).

Op 29 juni 1383 verkoopt *Godekiin van Echten, anders gheheten van Haren*, aan Johan ter Hansouwe al zijn goed te Haren, met uitzondering van de hofstede „daer mijn vader plach op te wonen" (deze was toen reeds overleden) [396]). Duidelijk is nu ook de herkomst van de toenaam „*Van Haren*". Het origineel van de overeenkomst bleef niet bewaard: op het afschrift staat vermeld dat aan het stuk hing een zegel in groene was, waarop een schild beladen met drie vliegende arenden; van het randschrift was alleen leesbaar: GODE . . [396]). *Godekiin* zegelt hier dus met het wapen *Van Echten*. Van hem zijn echter enkele zegels bewaard gebleven, tonende een wapenschild beladen met een faas, m.a.w. het wapen van de 'prefecten van Groningen [397]), waarvan hij langs vrouwelijke lijn afstamde.

Het eerste zegel hangt aan een stuk dd. 8 juli 1371, waarin Johan en Herman van Coevorden en „*Godevart van den Alden Have, anders gheheyfen van Haren*" verklaren vaa het Domkapittel te Utrecht levenslang in pacht voor 5 mark zilver te aanvaarden de heerlijkheid te Groningen en Selwerd met Wold en Go; zijn zegel 'hangt ook aan het stuk dd. 10 juli 1371, waarin zij een en ander bevestigen [398]). Het zegelrandschrift luidt GOEDER VAN DEN HOVE [398]). Verder bleef zijn zegel bewaard aan een charter dd. 30 november 1391, dat *Godeken van den Hove* met Yde en Hendrik van Selwerd en Heyne van der Brugghen als rechters en schulten te Groningen noemt; het zegel, waarvan het randschrift is verdwenen, 'hangt aan een strook waarop de naam GODEKIN [399]). Het lijkt ons niet onmogelijk, dat *Godeken* in zaken, de prefectuur c.q. de heerlijkheid betreffende, het zegel met de faas bezigde, als 'particulier persoon daarentegen het *Van* Echten-wapen bleef voeren. Men vergelijke hiermede hetgeen wij ten aanzien van *Egbert van Echten* († 1331—1332), prefect van Groningen, opmerkten.

Het wapen met de faas of 'dwarsbalk voert ons naar een *Godevart van Groninghe, die* aldus zegelt op 12 november 1347 (met *Reynolt van Coevorden*) op verzoek van Roelof *van Echten „Volkers* ende *Godevardes* broder *van Echten"*, wanneer deze afstand doet van zijn ouderlijk erfdeel [400]). Blijkbaar hebben wij ook hier te maken met iemand, die rechten heeft (of doet gelden) op (een deel van) de prefectuur van Groningen, èn relaties onderhoudt met de *Van Echten's*. In deze *Godevarf*, menen wij de zoon en rechtsopvolger van *Egbert Godekenszoon van Echten* te mogen zien. Hij moet dan in 1332 nog minderjarig geweest zijn en zou omstreeks 1320 kunnen zijn 'geboren. Verder is over hem niets bekend. Hem beschouwen wij als de vader van de hiervoor genoemde *Johan Mensing van Haren* en *Godevart* of *Godeken van Echten, anders van Haren*, ook 'genoemd *van den (Olden) Hove*. Hij moet dan voor 1383 [396]), waarschijnlijk echter voor 1376 zijn overleden [401]). In verband hiermede wordt in herinnering gebracht dat *Agnesa van Groningen*, vrouw van *Godeken van Echten*, enkele tienden te Erm onder Sleen bezat en daarvoor betaling 'deed aan het Domkapittel te Utrecht [365]). Bijna 40 jaren later blijkt *Goedert van den Hove* de tienden te Noordsleen te bezitten; *Reinolt van Coevorden* oorkondt op 7 september 1376 dat *Goedert* hem deze tienden, van hem, *Reinolt*, en „unser herschap van Kovorde" te leen gehouden voor 5 marken, opdroeg, en dat

390b) Ned. Heraut, jrg. 3, 1886, p. 33.
390c) Mr. H. O. Feith, Ordelboek van de Etstoel van Drenthe 1399-1518, Werken P.E.I.P., 7e deel 2e stuk, Groningen 1870, pp. 89, 91, 110.
391) zie noot 132.
392) OBGD 651 en 653.
393) OBGD 604.
394) OBGD 674.
395) I. H. Gosses, Verspreide geschriften, p. 198 noot 2.
396) OBGD 719.
397) A. T. Schuitema Meijer - W. K. van der Veen, op. cit., pp. 27-38; afbeeldingen van de zegels p. 34 nos. 21 en 22.
398) OBGD 590 en 591.
399) OBGD 822.
400) OBGD 404.
401) Mr. J. G. C. Joosting, Jhr. Mr. B. M. de Jonge van Ellemeet, A. Oltmans, stukken afkomstig van ambtenaren en particulieren, Den Haag 1921, reg. 3 (inv. 755) (afkomstig van het Huis Mensinge te Roden, vgl. VROA III, 1880, p. 76) (niet opgenomen in OBGD).

hij 'daarmee beleende naar Zutphens recht *Johan tho der Hansouwe* [401]). Op 14 mei 1397 wordt *Reynolt* bevestigd in de tienden te Noordsleen, grof en smal, „die *Godeken van Hekeren* weren" (de naam *Hekeren* zal op een verschrijving berusten) [402]). Hoewel het circa 1337 en 1376 niet dezelfde tienden betreft, is de relatie met Sleen toch opvallend.

Nogmaals keren wij terug naar *Godeken van den Oldenhove*. Als gezegd, pachtte hij in 1371 een deel van de heerlijkheid te Groningen en Selwerd [398]) en is hij nog in leven op 30 november 1391 [399]). Kort daarop overleed hij. Op 20 september 1392 verpachten deken en kapittel ten Dom aan „*Godevaerd van den Hove* ... ende *Johan*, sinen broder, na hem, ende *Zwanelde*, horer twier moder, na hem beyden" 1/3 deel van genoemde heerlijkheid, eerder verpacht aan „*Godevaerd van den Hove, Godevaerd* ende *Johans* vors. vader", voor 2 mark zilver [403]); op 27 oktober 1392 verklaart „*Swanelt van den Hove, de Goderdes wiif was van den Hove*" voor haar en haar onmondige kinderen *Godevaerd* en *Johan* deze pacht aangegaan te zijn [404]). Wanneer deken en kapittel van de Dom op 15 december 1392 hun rechten en goederen in en buiten Groningen aan de stad Groningen verpachten, worden de rechten van „*Godevaert* ende *Johan ten Hove* ende *Zwanelt*, hoer moeder" uitdrukkelijk gereserveerd [405]), hetgeen ook tot uitdrukking komt in een stuk dd. 25 januari 1393 [406]).

De oudste zoon *Godevaert is* blijkbaar kort nadien gestorven, waarop de pacht overging op zijn broer *Johan*. In 1401 werd hij bij het beleg van Groningen 'door bisschop Frederik van Blankenheim gevangen genomen; als losgeld moest hij blijkbaar afzien van zijn aanspraken op de prefectuur [407]). Op 20 januari 1405 draagt dan *Johan ten Hoeve* „mit minen vrijen willen ghesont ende mechtich miins lieffs" aan de bisschop van Utrecht over het derde deel van de heerlijkheid en het 'gericht van Selwerd „... als mine voervaerre voer ende ic nae dat hiertoe ghebruket hebben". Als medezegelaars treden op zijn mag en *Johan Hagen, Hetman ter Hansouwe, Hetman, Otto en Johan Polman*, die *Johan ten Hoeve* `„onse neve" noemen. *Johan*'s zegel toont een met een faas beladen schild; van het randschrift is slechts ... HOVE leesbaar [408]).

Hij bleef in of bij Groningen wonen en komt meermalen als sohulte en/of ambtman van Selwerd voor. Op 14 februari 1407, 7 juni 1408 en 11 mei 1411 heet hij steeds *Johan van den Hove* [409]), stukken van 1 september 1430 en 10 februari 144 1 noemen hem *Ten Hove* [410]). In genoemde stukken paraisseert hij steeds als schulte van Selwerd. Als ambtman van Selwerd komt hij voor op 7 november 1437, 14 juni 1438 en 4 februari 1439 [411]) onder de naam *Ten Hove*. Ambtman en schulte waren waarschijnlijk reeds toen van elkaar te onderscheiden hoedanigheden, die echter soms in één hand waren. Ambtman was hij in ieder geval niet in 1411 (op 11 januari 1411 komt Gerart ter Maet als ambtman voor [412]) en in 1425 (op 29 juli 1425 wordt Cyse Guesinge tot ambtman benoemd [413]). Ambtman is hij zeker nog 4 september 1440, wanneer de bisschop *Johan ten Hoeve*, ambtman van Selwerd, gelast geen aanspraken te maken op de tijnsen in Drenthe buiten het gebied van Groningen, waar deze aan het Domkapittel toebehoren [414]). Hij was op 10 februari 1441 nog in leven [410]), doch overleed voor 29 mei 1441 [415]). Aan het reeds genoemde stuk dd. 7 november 1437 hangt zijn zegel, wederom het schild, beladen met een faas [414]).

Op 29 mei 1441 verklaart *Goedeken ten Hove*, wien bisschop Rudolph het gerecht van Selwerd heeft toevertrouwd, de punten in de ambtbrief, die onder zijn (ongenoemde) stiefmoeder berust, na te zullen komen en desnoods in leisting te zullen komen te Vollenhove, indien de bisschop te dier zake enig bezwaar overkomt [416]). In 1446 erkent de bisschop van *Goedken ten Have*, ambtman van Zeelwerden, ontvangen te hebben op 5 'oktober 1445 70 Rijnse gl. minus 10 kromstaarten en op 6 juni 1446 90 bisschopsguldens, in afkorting op hetgeen hij bij de afrekening over zijn twee ambtsjaren, eindigende op 24 april 1446 de bisschop zal blijken schuldig te zijn [417]). Zijn mandaat schijnt niet te zijn verlengd; althans komt op 5 december 1447 Johan Horinken voor als „amptman ende sohulte des gherechtes van Seleworde" [418]). Mogelijk ook was hij reeds overleden, Op 3 februari 1446 kocht *Godecken ten Hove* een rente van 5½ gl. uit een huis aan de Oostzijde van de Oosterstraat te Groningen [419]). Hijzal een zoon geweest zijn van *Johan ten Hove* uit diens eerste huwelijk.

Nadien komt nog een aantal *Ten Hove's* voor. Of zij verwant waren aan de voorgaanden, hebben wij niet kunnen vaststellen, In chronologische volgorde betreft het:

Ghertruut ten Hove, „ministerse des convents van Nazarsth in Oen gheleghe", genoemd op 13 december 1461 [420]),

Egbert ten Hove, buur te Dwingelo, op 1 juli 1473 [421]),

Steven ten Hove, op 29 mei 1474 (genoemd een door hem bezegelde brief) [422]), op 30 mei 1479 genoemd als ette voor Beilen en Westerbork [423]), waarschijnlijk de vader van *jonge Steven ten Hove*, in 1518 aangaande ette voor Beilen en Westerbork [424]), mogelijk dezelfde als Stheeven then Hoeven, schulte van Zuidlaren, genoemd op 2 augustus 1525 [425]),

Aleidt them Hove, voorkomende 21 mei 1480 [426]),

Roeleff then Hove, op 19 augustus 1489 inzake een geschil met Dikninge [427]),

401) OBGD 953.
402) OBGD 837.
403) OBGD 842.
404) OBGD 846.
405) OBGD 850.
406) als onder 397, p. 37.
407) OBGD 1202.
408) Archief Gemeente Groningen, Parochiekerken reg. 39 (inv. 140), reg. 43 (inv. 252), reg. 46 (inv. 63).
409) ibid., reg. 65 (inv. 185), reg. 86 (inv. 252).
410) Essen, reg. 28, 29, 31 (inv. 4).
411) Olde Convent (zie noot 384), reg. 1 (inv. 52).
412) zie noot 43.
413) Mr. S. Muller Fz. e.a., Regesten van het archief der bisschoppen van Utrecht, Utrecht 1917-1922: deel II. 1918. nr. 3120.
414) dez., deel 11, nr. 3157.
415) = noot 415.
416) als 414, nr. 3333.
417) Essen reg. 39 (inv. 8).
418) Archief Gemeente Groningen, R.F. 1446/4.
419) Essen reg. 54.
420) J. S. Magnin, Onderzoek etc. (zie noot 130), pp. 37-38.
421) Mr. H. 0. Feith, Ordelboek van den Etstoel van Drenthe, 1399-1518 (Werken P. E. 1. P. 7e deel, 2e stuk, Groningen 1870), p. 106.
422) ibid. p. 122.
423) ibid. p. 174.
424) Rijksarchief Groningen, Archief van de Commanderij te Wijtwerd (inv. in hs.), reg. 124; het zegel vertoont drie weerhaken (?).
425) als 422, p. 124.
426) ibid. p. 161.

Luetten, then Hove, in 1490 inzake een geldkwestie [428]),

Johan then Hove te Vledder, gehuwd met *Imme* [429]), en een ***broer Egbert Muller,*** aan wie beiden in 1494 door hun vader bij brief, bezegeld door de schulte Johan van Swiere de helft van een windmolen werd geschonken; deze zaak komt voor op 11 mei 1516 [429]) en 19 augustus 1516 [430]),

Allaerdt then Hoeve, inwoner van Diever, genoemd op 9 juli 1522 [430a]).

§ 10. Van Ha(e)ren.

In de voorgaande paragraaf besteedden wij eerst aandacht aan *Goedeken* ***ten Hove,*** hoewel deze blijkbaar jonger was dan ***Johan Mensingh van Haren,*** in wie wij een broer van ***Godeke*** veronderstellen. In ieder geval was 'hij met ***Godeke tot*** dezelfde goederen 'gerechtigd, zoals hiervoor bleek. Misschien was hun moeder een dochter van ***Adolph Mensinc.*** die circa 1337 de tienden van Zuidlaren, Engelbert en Middelbert van het Domkapittel te Utrecht in leen houdt en daarvoor 17 uncias betaalt [431]), en als *Alf* ***Minsinge*** met anderen op 10 'oktober 1340 verklaart van de stad Groningen vredegeld wegens een doodslag te 'hebben ontvangen [432]). Het later in de familie ***Van Ha(e) ren*** voorkomen van de voornaam Alef kan op deze *Alef* of *Adolph* teruggaan.

In ***Johan Mensing van Haren*** zien wij de stamvader van een geslacht ***Van Ha(e) ren,*** dat tot in het begin van de 16e eeuw in Overijssel te volgen is.

J. B. Rietstap gaf als wapen voor het geslacht ***Van Haeren*** (Drenthe, Overijssel) op: van sabel met drie uitgespreide adelaars van zilver, 2 en 1 [433]); als variant hierop vermeldt hij: 'doorsneden: 1. als voren, 2. van zilver met een boom op een grond van sinopel [433]). Ook J. C. P. W. A. Steenkamp vermeldt dit laatste wapen, onder verwijzing naar de wapenkaart van Mierloo, met de toevoeging Gelderland 1663 [434]). Een ander door hem genoemd wapen komt hierna ter sprake.

Laten wij bij de hiervoor genoemde wapens de vermeerdering buiten beschouwing (de boom zou overigens kunnen doen denken aan het helmteken bij 'enkele ***Van Heeckeren's genaamd van Rechteren*** [435]), aan wie de hier te behandelen ***Van Ha(e) ren***'s inderdaad verwant waren), dan zien wij hier voor althans e en geslacht ***Van*** *Haeren* het ons reeds van de ***Van*** *Echten*'s bekende wapenbeeld. Indien onze veronderstellingen inzake de afkomst van ***Johan Mensing van Haren*** resp. de nog te behandelen *Alef* ***van Haren*** juist zouden zijn, dan stammen zij inderdaad uiteindelijk uit het geslacht ***Van Echten.***

Het merkwaardige feit doet zich echter voor, dat geen der door ons gevonden leden van dit geslacht ***Van Ha(e) ren*** met een dergelijk wapen zegelt. Het oudste, ons bekende, zegel dateert uit ***1380*** (met als randschrift: ...OHAN HAREN

428) ibid. p. 163.
429) ibid. p. 186.
430) ibid. p. 191
430a) RA Groningen, Arch. Lewe, voorl. inv. reg. 73.
431) OBGD 340; vgl. noot 80.
432) OBGD 362.
433) J. B. Rietstap, Wapens van den tegenwoordigen en den vroegeren Nederlandschen adel, Groningen 1890, p. 337; vgl. Heraldieke Bibliotheek, 1874, p. 352.
434) De Nederl. Leeuw XXXII (1914), kol. 255.
435) nl. *Zweder* († 1404) en *Frederik* († 1462), volgens Jhr. Dr. D. P. M. Graswinckel en Mr. H. Hardenberg, Het archief van het kasteel Rechteren, 1941, pp. XLII-XLIII.

mSING) [119]), het daaropvolgende, van *Alef,* uit 1411 [436]), en toont: gevierendeeld: 1 en 4 met ***2*** palen, ***2*** en ***3*** blank. Uit andere zegels [437]) blijkt dat het helmteken een vlucht was. De Heer Steenkamp vermeldt dit wapen eveneens [434]), en geeft voor de kwartieren 2 en 3 als kleuren zilver aan. Voor dit raadsel hebben wij geen oplossing kunnen vinden. Wellicht is het laatstbedoelde wapen ontleend aan een ander geslacht (door huwelijk), maar waarom men dan later is teruggekeerd tot de oorspronkelijke wapenfiguren, is ons volstrekt onduidelijk. Blijkens het voeren van hetzelfde wapen zullen wij in deze ***Van Haeren's*** afstammelingen moeten zien van ***Johan Mensing van Ha(e)ren,*** die als ***Johan van*** *Haeren* met *Alef* ***van Haeren*** tot de D r e n t h s e adel behoorde [438]). Daarom zal in deze paragraaf een overzicht gegeven worden van deze familie, die wij konden volgen tot het begin der 16de eeuw.

De (veronderstelde) stamvader ontmoeten wij voor de eerste maal op 7 april 1371, wanneer ***Johan Mensinghe van Haren*** met de Commanderij te Bunne „drie vyerdendeel gherstens moltes, die wij aver siin goet hadden" in Haren ruilt tegen 1½ mudde, half winterrogge, half molt over Roerdinghegoed te Norg [439]). ***Johan van Haren*** zegelt mede de reeds ter sprake gekomen verkoop van 1/3 deel van Altinge en Roessinghe te Halen op 24 juni 1372 [393]). ***Johannes Mensyng van Haren*** koopt op 15 mei 1377 van ***Johan*** heer ***van Ruinen,*** het door deze van ***Egbert van*** *Peize* geërfde goed te Eelde [440]). Op 1 mei 1382 komt ***Johan van Haren*** als 'getuige voor [441]), terwijl in 1395 ***Johan van*** *Haeren* en *Aelef* ***van Haeren*** zich aan de zijde van de bisschop 'scharen (wie ***Selekin van Haren*** en zijn zoon ***Aernt waren,*** die zich dan tegen de bisschop verklaren, weten wij niet) [442]).

Alef zal een z o o n zijn geweest van ***Johan,*** die hierna niet meer wordt aangetroffen. De filiatie is echter niet bewezen. ***Alef van Haren,*** die in 1395 dus mondig was, kan omstreeks 1370 'geboren zijn. Onder deze naam treffen wij hem ook aan op 9 'december 1396 [443]). Hij zal dezelfde zijn als *Alef* ***van Groningen,*** knape, die met andere edelen uit Drenthe en Overijssel op 21 maart 1400 onder de dienstmannen van de bisschop genoemd wordt [444]). Met 14 anderen wordt *Alef* ***van Haren*** op ***5*** februari 1408 aangewezen ter staving van de schildboortigheid van ***Ghisel Hiddingh*** [445]). Zijn relaties tot Drenthe blijken hier duidelijk. Later zal hij zich meer oriënteren in Overijsselse richting, mogelijk door zijn huwelijk. Uit zijn veelvuldig voorkomen met leden van het geslacht ***Van den*** *Rutenberch* ***zou*** wellicht afgeleid kunnen worden dat van zijn vrouw dat geslacht stamde. Mogelijk kan de relatie tussen de ***Van Haeren's*** en de ***Van den*** *Rutenberch*'s ook verklaard worden door het huwelijk van *Jutta* ***van*** *den Rutenberch* met ***Johan Mensinghe,*** indien wij laatstgenoemde mogen identificeren met ***Johan Mensing van Haren.*** Van dit Buwelijk blijkt uit de verklaring op 27 juli 1378 van ***Egbert Hake van den*** *Rutenbergh* dat hij aan zijn z u s t e r *Jutta* als bruidsschat bij haar huwelijk met ***Johan***

436) zie noot 451.
437) Rechteren-Dalfsen, reg. 294 (inv. 1249). 25 october 1470.
438) zie noot 442.
439) OBGD 587.
440) OBGD 652.
441) Abdij Assen reg. 30; OBGD 709 dateert ten onrechte 6 november 1382.
442) OBGD ,902.
P43) TRO B p. 47.
444) OBGD 1063.
445) TRO B p. 162.

Mensinghe 500 oude schilden gegeven heeft, waarvoor borg zullen blijven zijn broers *Willem, Roloff* en *Sweder van den Rutenbergh,* Henric van Essen de jonge, Dieric van den Rutenberghe, Boldewijn van den Clooster, Johan Hundeborch, Henrich van den Laer, Hubert van den Laer, Henric van den Laer genaamd Laerreberch en Roloff van Niwede Coepszoon, onder verband van leisting [445a]).

Zo dit huwelijk in 1378 is gesloten, kan daaruit niet *Aleff* zijn geboren, waar deze in 1395 — zoals reeds opgemerkt — mondig moet zijn geweest.

Veelvuldig komt hij voor. Op 22 februari 1416 stellen *Frederik van Rechteren, Herman van Kuenre, Egbert Hake van den Rutenberge, Roeloff van den Rutenberge, Alef van Haren* en *Herman van Rechteren* huwelijkse voorwaarden op tussen *Dyrc van Voerst* en *Johanna van Verneborch* [446]). Op 11 september 1422 belooft *Aloff* met anderen aan de bisschop van Munster 500 Rijnse gl. te betalen voor de bisschop van Utrecht, die zich tot terugbetaling verbindt [447]). Op 2 mei 1422 beloven, onder het zegel van *Steven ter Borch* [448]), Bruyn tot Potterwolde (Paterswolde bij Eelde) en Hebele e.l., aan *Aleff van Haren* gedurende 14 jaren lang jaarlijks 10 schilden te betalen [449]); ook hier blijkt weer een duidelijke relatie tot Noord-Drenthe !

Op 3 juni 1426 verbindt *Aleff van Haren* zich met *Aloff, Frederic, Engbert, Boldewijn* en *Johan van den Rutenberghe* alsmede *Johan Kampherbeke, Alfer van Yselmuden, Johan van der Eze* en *Geryt van Ostenwolde* voor de tijdige terugkeer van *Pelgrym van den Rutenberghe* [450]).

Alef's zegel hangt aan de overeenkomst, waarbij *Henric van Zeelward* afstand doet van zijn aanspraken op het gericht en de heerlijkheid van Selwerd, op 22 februari 1411 [451]). Een niet met name genoemde zuster van *Alef* was gehuwd met *Roelof Waninge* te Ruinen [451a]).

Zegel *van Alef van* Haren
22 februari 1411.
Rijksarchief Utrecht,
Arch. Bischoppen, inv. 95.

Het is overigens omstreeks 1425-1430 bij de verschillende vermeldingen moeilijk vast te stellen of met *Aleff* vader of zoon is bedoeld. Laatstbedoelde *Aleff van Haren* zal omstreeks 1395 zijn geboren en was gehuwd, zoals hierna nog zal blijken, met *Sophia van Heeckeren genaamd van Rechteren,* dochter van *Sweder en Sophia van Groesbeek.* Deze alliantie verklaart een veelvuldig voorkomen met leden van het geslacht *Van Heeckeren.* Voor de eerste maal is daarvan sprake op 25 november 1425, wanneer *Aleff van Haeren* verklaart *Frederik van Heeckeren genaamd van Rechteren* schadeloos te zullen houden van alle schade, welke hij zou mogen lijden van het ambt van Coevorden met het rentambt van Drenthe, omdat *Frederik* hem nu bij zijn vertrek de helft van de pandsom (betaald heeft, op voorwaarde dat deze regeling niet geldt voor het geval *Frederik* extra toezeggingen deed aan wie dan ook, terwijl, wanneer *Pelgrim van den Rutenberge* weet te bewerken, dat *Frederik* andere acten krijgt in ruil voor de oude, hij, *Aleff,* van zijn belofte ontslagen is [452]).

Met twee geestelijken en *Frederik van Heeckeren geheten van Rechteren* wordt *Aloff* op 24 januari 1426 aangewezen als uitvoerder van een 'regeling tussen Ghert Derixsz en diens oom Conraet den Becker, inhoudende dat Ghert na Conraets dood zal krijgen o.m. de helft van de schuld van *Frederic* en *Seygher van Heeckeren geheten van Rechteren,* wijlen *Hake van Rutenberghe, Aloff, Frederic* en *Roloff van Rutenberghe* en *Aloff van Haren* [453]) (het zou hier zowel de vader als de zoon kunnen betreffen).

Aan *Aleff van Haren* wordt door het klooster Clarenwater op 4 april 1426 verkocht het erf en goed het Monykeohuis c.a., gelegen te Heino in het dorp, uitgezonderd enkele percelen [454]). Als getuige zegelt hij 24 mei 1430 [455]). Op 5 april 1435 is hij met o.m. Frederik van den Rutenberghe medearbiter in een geschil tussen *Wolter van Coevorden* en *Segher van Rechteren* [456]). Ook hier is niet uit te maken of wij met de vader of de zoon te maken te hebben.

De laatstgenoemde is bedoeld, wanneer op 12 oktober 1436 *Frederik van Rechteren* en *Kungunt* e.l. aan *Seigher van Rechteren* en *Alef van Haeren* 'overdragen hun inkomsten uit het ambtmanschap van Coevorden in ruil voor betaling, die deze voor *Frederik* gedaan hebben, en zo deze niet voldoende mochten zijn, ook een rente van 13 vat boter, die zij jaarlijks trekken uit den Nuen Vene en de Zuudwende [457]). *Zeger* heeft daarop blijkbaar het ambtmanschap overgenomen; hij komt althans op 7 november 1436 voor als ambtman van Coevorden [458]). Reeds eerder, nl. op 3 april 1432 had bisschop Rudolph van Diepholt hem opgedragen het ambtmanschap voor *Frederik* waar te nemen (van een overdracht is dan bepaald geen sprake) [459]). Na een aantal jaren was zijn zwager *Aleff van Haren* klaarblijkelijk aan de beurt

445a) Almelo-Rechteren inv. 8881.
446) Rechteren-Dalfsen reg. 196 (inv. 1264).
Ui) ibid. reg. 119. (inv. 14).
448) zie noot 57.
449) Rechteren-Almelo inv. 8961.
450) S. Muller Fzn., op. cit. (zie noot 414), deel 1, nr. 2466.
451) ibid., deel 11, nr. 1850 (andere getuigen: Gheert ter Maet (was ambtman van Selwerd), Steven ter Borch, Otto en Johan Polman, Syse Guesing en Bertolt Knasse ter Venne, dus allen Drenthen!)
451a) Arch. Dikninge, reg. 166, 28 okt. 1408.
452) Rechteren-Almelo inv. 8975.
453) ibid. inv. 8977.
454) ibid. inv. 8978.
455) Rechteren-Dalfsen reg. 141 (inv. 1157).
456) ibid. reg. 150 (inv. 29).
457) ibid. reg. 160 (inv. 27).
458) ibid. reg. 161 (inv. 28).
459) ibid. reg. 228 (inv. 31) jo. reg. 242 (nv. 23).

(*Zeger* immers overleed eerst tussen 12 januari 1456 en 16 maart 1458 [460]), kinderloos [461]). 'Bisschop Rudolph draagt op 23 april 1440 aan *Aleff van Haren* op, de „lotdinghe" te houden en naar landrecht recht te spreken [461]). Op 13 september 1442 verklaart de bisschop, met goedvinden van de drie Sallandse steden en de wijsheijt van Drenthe *Aleph van Haren* te hebben aangesteld tot kastelein te Coevorden en rentmeester in Drenthe met 'bepaling dat hij huis, burcht en stad niet zal overgeven, voordat door de 'bisschop of zijn opvolger gelijke waarborgen aan de drie steden gegeven zijn [462]). Als ambtman te Coevorden en van Drenthe komt hij vanaf 1443 tot 11 april 1445 voor [463]). Magnin vermeldt dat hij de functies van drost van Drenthe en kastelein te Coevorden 8 jaren lang uitoefende [464]). Zijn opvolger, *Wolter Stelling*, werd in februari 1450 aangesteld [465]). Bewaard bleef een lijst van gerede goederen op het Huis te Coevorden, die *Aleph van Haren* op 5 februari 1450 aan *Wolter Stelling* heeft overgedragen en deze zelf in 1442 ontving van *Frederik van Rechteren* [465a]).

Als getuige ontmoeten wij hem op 27 juli 1446 [466]). Op 4 mei 1447 oorkondt hij aan zijn zwager *Frederik van Rechteren* het recht van wederkoop na zijn dood te geven van de erven en goederen Kreijenschot en Roesendal, gelegen te Heino [467]), al smede van het goed en erf het Duveshuys c.a. te Dalfsen [468]).

Zijn huwelijk met een *Van Rechteren* blijkt uit deze vermeldingen. Met zijn vrouw, juffer *Fye*, verkoopt hij op 8 mei 1459 een rente van 12 mud rogge uit de erven Slendebrock te Leente in het kerspel Dalfsen [469]), terwijl zij een even grote rente uit de twee bij elkaar gelegen erven Slendebroeck verkopen op 3 maart 1461 [470]). De zoons van *Aleff* noemen *Frederik van Rechteren* oom resp. diens zoon *Otto* neef [471]), zodat de herkomst van *Sophia* of *Fye* wel vaststaat. Dat zij een *Van Rechteren* was, was overigens reeds langer bekend [472]).

Sophia was de jongste dochter van *Sweder van Rechteren* († 1404) en *Sophia van Groesbeek* en komt als zodanig voor op 29 november 1410 [473]) (wellicht is er een nog jongere dochter *Johanna* geweest [474])). Zij zal omstreeks 1395 zijn geboren. Vervolgende met haar man, zien wij dat *Segher van Hekeren genaamd van Rechteren* en hij op 3 maart 1452 tegenover Mr. Johan van Ittersum verklaren in leisting te gaan voor een erf en goed te Zwolle, door *Sweder* heer *van Voorst en Keppel* (zoon van *Frederik van Rechteren*), aan Johan verkocht [475]). *Sweder* voornoemd verklaarde op 24 februari 1451 zijn broer *Otto van Rechteren* schadeloos te zullen houden van 150 Rijnse gl., een vat boter en 8 mud rogge, aan *Aleff van Haeren* verschuldigd, onder verband van leisting binnen Deventer of Doesburg [476]). *Seger van Rechteren* en *Aleff van Haren* gaan op 28 maart 1452 namens *Sweder* heer *van Voorst en Keppel*, 'huwelijkse voorwaarden aan met de vertegenwoordigers voor *Lisbeth van Homoit en Wisch* [477]).

Op 22 juli 1455 vinden wij wederom een verklaring van *Sweder* voornoemd ten behoeve van zijn broer *Otto*, hem schadeloos te zullen houden van diens belofte om met hem *Zegher van Heeckeren genaamd van Rechteren*, met *Aeloff van den Rutenberge* en *Aeloff van Haeren* schadeloos te zullen houden voor de lossing van een rente, groot 20 Rijnse gl., gaande uit 6 morgen land op Loebroick in kerspel en gericht van Zwolle, door Margarete, vrouw van Heer Dirk Kampherbeke, ridder, verkocht, voor welke rentebetaling zij allen zich tegenover Margarete voornoemd verbonden [478]). Op 12 januari 1456 verklaart *Aloff van Haeren* aan *Zegher van Rechteren* diens aandeel te zullen voldoen van een gezamenlijke schuld van 219 Rijnse gl. en bij niet-nakoming in leisting te zullen 'gaan binnen Deventer [479]).

Op 7 november 1457 verklaren *Zweder* heer *van Voorst en Keppel*, *Frederik van Rechteren* en *Otto van Rechteren*, ridder, schadeloos te zullen houden *Aloff van Haeren* en *Herman van Voerst* van 2.000 Rijnse gl., waarvoor deze borg zijn gebleven tegenover Johan van Almelo en zijn vrouw Johanna, onder verband van leisting binnen Deventer [480]).

Blijkens een stuk dd. 6 'oktober 1459 is *Aleph* ziek. Ghert van Yselmuden, optredende als hulder en momber voor zijn vrouw Marie van Hasrsolte, machtigt dan Johan ter Beke om namens *Aleph van Haeren*, die ziek is, een leen op te dragen ten behoeve van diens zoon Heer *Sweder van Haeren* van de Duitse Orde, aan de leenvrouwe, Marie voornoemd [481]).

Aleff komt nadien steeds voor in 'gezelschap van een andere zoon, *Frederik*, met wie hij 'overigens reeds op 6 oktober 1456 genoemd wordt, wanneer Roloff van Langen, knape, oorkondt dat hij *Aloff* en *Frederick van Haeren* schadeloos zal houden van een schuld van 147 Rijnse gl., die zij voor hem betaald hebben aan Johan Peterszoen [482]). Roloff en Engelbert van Langen oorkonden op 15 september 1457 *Aloff* en zijn zoon *Frederik* schadeloos te zullen houden van een aantal schulden, waarvoor laatstgenoemden borg staan, tot totaal 1.130 ½ Rijnse gl. [483]). Op 25 februari 1459 volgt wederom een verklaring van Roloff en Engelbert van Langen om *Aloff* en *Frederik* schadeloos te zullen houden, ditmaal voor een borgstelling van 100 R. gl. voor een schuld van *Roloff*, alsmede voor de koop van twee erven te Olst. die een leen zijn van *Frederik van Rechteren* [484]).

---

460) = noot 507.
461) S. Muller Fzn., op. cit., deel 1, nr. 3100.
462) Rijksarchief Assen, Arch. Ambtenaren en particulieren reg. 14 (inv. 86).
463) Mr. H. 0. Feith, Ordelboek etc., p. 22 (1444); Mr. S. Gratama, op. cit., pp. 72 en 101 (1443-1444); Mr. J. G. C. Joosting, De oude Staten-Archieven van Drente, Leiden 1909, reg. 83 (inv. 231), 11 april 1445.
464) J. S. Magnin, Geschiedkundig overzigt van de besturen in Drenthe, 2e stuk, 2e gedeelte, Groningen 1842, p. 46.
465) Ds. J. W. Schaap, De geschiedenis van het Overijsselse adellijke geslacht Stelling, De Nederl. Leeuw LXXXVI, (1969), kol. 185.
465a) Arch. Kampen, inv. (oud) 590 1, p. 187.
466) Rechteren-Dalfsen reg. 196 (inv. 1264).
46') Rechteren-Almelo inv. 275.
46S) ibid. inv. 3419.
469) Albergen reg. 329.
4'0) Albergen reg. 349.
4'1) zie bv. bij noot 506.
4'2) zie noot 505.
4'3) Rechteren-Dalfsen reg. 102 (inv. 1260).
4'4) zie noot 317: Tabel 1 van het aldaar aangehaalde werk.
4'5) Rechteren-Almelo inv. 9035.
4'6) ibid. inv. 9029.
4") Mr. A. P. van Schilfgaarde, Het archief van het Huis Bergh, reg. 661 (inv. 1100).
478) Rechteren-Almelo inv. 9055.
4'9) Rechteren-Dalfsen reg. 228 (inv. 31).
480) Rechteren-Almelo' inv. 9074.
481) ibid. inv. 9082.
482) ibid. inv. 2620.
483) ibid. inv. 2620.
454) ibid. inv. 2620.

Op 23 januari 1460 ontzegt bisschop David *Johan* van *Munster genaamd van Ruynen* zijn vordering ad 1.350 Rijnse gl., op *Frederic van Haeren* en diens vader *Aleff,* die hij bij de vrijstoel van Bodelschwing (vanwaar zijn vader afkomstig was [485]) had aangebracht en die de bisschop krachtens de „reformacie" van het Rijk aan zich getrokken heeft [486].

Aleff en *Frederik van Haeren* verklaren op 30 juni 1461 *Otto van Rechteren* schadeloos te zullen houden van alle schade tegenover Johan Petersz. van Haeften, voortspruitende uit het erf en goed den Dam, buurschap Wachterholte, kerspel Wijhe, leen van de 'vrouw van Gerd van Yselmuden, onder verband van leisting binnen Deventer [487]. Op 21 december 1461 erkennen *Aleff van Haren* en zijn zoon *Frederik van Haren* schuldig te zijn aan Heer *Otto van Rechteren* ridder, 300 Rijnse gl. en 36 mud 'rogge, te betalen over ruim een jaar en verklaren zij, dat indien deze schuld niet op tijd zal zijn betaald, ze zal komen in afkorting op de som, waarmede *Otto* de erven Duvelshuys, Kreijenscot en Rozendall mag inlossen, terwijl, wanneer de schuld op deze goederen niet geheel verhaald kan worden, *Otto* deze verhalen mag door *Otto* verklaard een open huis van de bisschop te zijn [488]. (dit huis was te Heino gelegen en werd op 31 mei 1461 door *Otto* verklaard een open huis van de bisschop te zijn [488].

Op 23 februari 1462 erkennen *Aloff* en *Frederick* met toestemming van hun leenheer *Otto van Rechteren* verkocht te hebben een 'rente van 32 mud rogge jaarlijks uit het huis Bredenharst, aan hun zoon en broeder *Steven*, op voorwaarde dat deze binnen 5 jaar zal worden gelost, op straffe van verval van het leen aan de leenheer [489]. Op 21 september 1463 belooft Arent van Bervoerde (Bevervoorde) laan zijn leenheer Otto *van Rechteren* zich te houden aan de voorwaarden, waartoe *Aloff* en *Frederick van Haeren* zich bij brief van 23 februari 1462 hadden verbonden [490].

De hofstede de Bredenhorst te Heino was op 29 januari 1425 door *Frederik van Heeckeren genaamd van Rechteren* gekocht van *Arent* en *Sweder van Warmelo;* zij was afkomstig van wijlen *Agnese,* vrouw van *Gherd van Hacforde* [491], dochter van *Johan van Voorst* en *Eufemia Stelling* [492].

Voor het laatst vinden wij *Aleff* vermeld op 16 maart 1464 wanneer *Otto van Rechteren* als leenheer oorkondt dat *Steven van Haeren* laan zijn vader *Aloff van Haeren* en zijn moeder *Sophie* vermaakt heeft de lijftocht van de Spyckrynck tienden en de tienden van het erf Monykehuyss, gelegen in de marke en buurschap ven der Heyne, alsmede met het erf en goed de Hundewyck, gelegen in de marke en buurschap van Lente in het kerspel en gericht van Dalfsen, gewaard in de Dalmsholtar marke [493].

Daarmede zijn wij gekomen tot de kinderen van *Aleff van Haeren* en *Sophia van Heeckeren genaamd van Rechteren.* Aanwijsbaar zijn er vijf, vier zoons en een

485) Mr. H. J. Hommes, De Navorscher, jrg. 97, pp. 25 vlgg.
486) S. Muller Fz., op. cit., deel 111, 1915, nr. 3873.
487) Rechteren-Almelo inv. 9090.
488) Rechteren-Dalfsen reg. 264 (inv. 34), in afschrift ook Rechteren-Almelo inv. 2620 en inv. 275;
Rechteren-Dalfsen reg. 261 (inv. 841).
489) Rechteren-Dalfsen reg. 266 (inv. 1286); in afschrift: Rechteren-Almelo inv. 275.
490) Rechteren-Dalfsen reg. 270 (inv. 1286); in afschrift als voren.
491) Rechteren-Dalfsea reg. 129 (inv. 1007).
492) hierop zal worden teruggekomen in een binnenkort te publiceren aanvulling op het onder 465 genoemde artikel.
493) Rechteren-Almelo inv. 492.

dochter, die wellicht het oudste kind was. Over de volgorde van de zoons verkeren wij geheel in het onzekere.

De dochter, *Swedera (wel* genoemd naar de grootvader *Sweder van Heeckeren genaamd van Rechteren),* waarschijnlijk tussen 14 15 en 1420 geboren, was reeds in 1443 weduwe van *Frederik van der Ese van Gramsbergen,* uit welk huwelijk vier kinderen waren geboren. Op 31 mei 1443 verklaart *Sweder van Rechteren,* heer van Voorst en Keppel, goed te keuren dat *Frederick van der Eese* aan diens vrouw *Sweder van Haeren,* „mijnenichte", het vruchtgebruik vermaakt van 30 morgen land in Mastenbroek, aan *Sweder* van Rechteren voornoemd leenroerig, op voorwaarde dat mocht zij hertrouwen, zij in plaats van dit vruchtgebruik genoegen zal moeten nemen met een som van 100 oude schilden [494]. Kort daarop overleed haar man, waarop op 10 augustus 1443 onder hulderschap van (de grootvader) *Aloph van Haern* met de lenen van het Sticht werd beleend *Hendrik van der Ese van Gramsbergen,* de enige zoon van *Frederik* en *Swedera* [495]. Wederom deed *Alef* leenhulde bij de herbelening met de goederen, gelegen te Raalte, Rijssen en Wierden op 21 april 1457 [496]. Ten behoeve van de kinderen *Van der Ese van Gramsbergen* ontvingen *Seygher van Rechteren* en *Aleph van Haeren* op 17 januari 1452 een schuldbekentenis ad 331 Rijnse gl. van Aleph van den Rutenberge, Roloff van Ittersum, Steven Campherbeke en Johan van den Water Seynenzoon [497].

Hendrik van der Ese, mondig in 1462, en zijn zusters *Agnes* en *Jutte* cederen in dat jaar hun aandeel in een perceel land, gelegen in de Holthonecmark bij de Scheer (bij Coevorden) aan Albert van Steenwijk [498]. Hij leefde nog 7 januari 1469 [499], stierf echter ongehuwd 'voor 1 oktober 1470, wanneer zijn oudste zuster *Agnes* onder hulderschap van (haar oom) *Frederik van Haeren* met zijn goederen wordt beleend [500]. *Agnes* huwde omstreeks 1474 *Vincent van Buren,* overleden in 1505, zoon van *Willem* verdreven heer *van Buren en Beusichem* en *Ermgardt van der Lippe.* Na 1508 huwde *Agnes* met *Johan van Sayn,* graaf *van Wittgenstein,* heer te Homborch [501]. In haar Stichtse lenen in Overijssel werd zij op 13 december 1512 opgevolgd door *Reinold van Coevorden* [502], zoon van haar oudste zuster *Sophia.*

Dirck van Voerst, drost van Salland, oorkondt op 25 oktober 1470 dat *Swedera van Haren,* weduwe van *Johan van Rijnes (= Renesse),* en haar dochter *Angnes van der Ese van Gramsbergen* als zekerheid voor een rente van 6 Rijnse gl. en 8 mud rogge per jaar, welke wijlen *Hinrich van der Ese van Gramsbergen* medegegeven heeft aan zijn zuster *Sophia* ter gelegenheid van haar huwelijk (door de Heer Hage gesteld ca. 1462 [502]) met *Roloff van Covorden* (welk huwelijk „gededinget" was door Heer Diettert Slettert, deken te Deventer, Heer *Sweder van Haren,* Dirck van der Schulenborch en Dirck van Voerst), en voor welke rente Heer *Otto van Rechteren* ridder, Otto van den Rutenberghe, Albert van Steenwijck en Jacob van Ittersum borg zijn ge-

494) Rechteren-Dalfsen reg. 188 (inv. 251) ; in druk: Heraldieke Bibliotheek 1874, p. 195.
495) Leenregister Rudolph van Diepholt p. 78vo.
TRO D p. 35.
497) Rechteren-Dalfsen reg. 210 (inv. 30).
498) Archief de Vos van Steenwijk - Windesheim. inv. 4.
499) Heraldieke Biblioheek 1874, pp. 193 vlgg.
500) TRO D. p. 231.
501) Mr. A. Haga, Agnes van der Ese van Gramsbergen, gravin van Sayn-Wittgenstein, NL LVI, 1938, kk. 467-469.
502) = noot 501.

bleven, voor deze borgen te bestemmen goederen en tienden in de buurtschap van Wijnbergen in het kerspel Wijhe, in de buurtschap van Bargentem in het kerspel Holten en in de marke en buurtschap van Loesen in het kerspel en gericht van Hardenberg [503]). Het stuk is mede gezegeld door *Swedera* en ***Frederik van Haeren***; ***Swedera's*** zegel vertoont een gedeeld schild; rechts een staande leeuw op een met blokjes bezaaid veld ***(Van Renesse)***, links het reeds bekende wapen ***Van Haeren.***

Roloff ***van Coevorden,*** heer van Goor, lijftocht zijn vrouw op 2 september 1470 [504]); zij overleed na 1488 [505]).

Swedera's derde dochter, ***Jutte,*** huwde na 1462 ***Evert van Ulft,*** heer van de Kemnade, zoon van ***Frederik*** heer ***van Ulft,*** en ***Johanna van Baack.*** De Heer van Heeckeren deelt mede dat volgens „een oud papier in het Bergsche archief" ***Jutte*** voerde een 'gedeeld wapen: a) een rood kruis op een veld van goud (= ***Van Heeckeren genaamd van Rechteren),*** b) in zilver vier zwarte palen en een schildvoet van ... ***(Van Haeren)*** [505]). Opvallend is dat hier de wapenkleuren zilver en sabel worden genoemd, die ook voorkomen bij het elders genoemde wapen ***Van Haeren***: van sabel met drie uitgespreide adelaars van zilver [433]).

Zoals reeds ter sprake kwam, hertrouwde ***Swedera van Haeren*** met ***Johan van Renesse,*** de jonge, heer van Vinningen en Baarland; de Heer van Heeckeren gaf destijds reeds haar filiatie tot *Alef* en ***Sophia van Heeckeren genaamd van Rechteren*** correct aan. Na 1470 [503]) troffen wij ***Swedera*** niet meer aan.

Ter sprake moeten thans nog komen de vier zoons van *Alef* ***van Haeren.*** Als 'gezegd, is hun leeftijdsvolgorde niet bekend. Wij zijn geneigd ***Frederik*** en ***Sweder*** als ouder te #beschouwen dan ***Steven,*** terwijl ***Johan*** ons slechts uit één enkele vermelding bekend is, nl. van 28 februari 1451, wanneer hij verklaart zijn oom ***Frederik van Rechteren*** schadeloos te zullen houden van een rente, groot 5 mud rogge 's jaars, welke deze voor hem zou uitkeren aan Jacob den Wreden en Gertruut e.l., onder verband van leisting binnen Zwolle [506]).

Sweder, die priester werd en lid van de Duitse Orde, ontmoetten wij reeds [481]). Hij is nog in leven 9 september 1474, wanneer Heer *Zweder* ***van Haren*** van de Duitse Orde en ***Frederik van Haren een*** overeenkomst bezegelen tussen ***Otto van Rechteren*** en zijn broers ***Johan*** en *Zeyger* ***van Voerst*** ter beëindiging van hun geschillen over hun ouderlijk versterf en dat van wijlen hun oom *Zeygher* ***van Rechteren*** [507]).

Frederik kwam reeds vele malen ter sprake, in gezelschap van zijn vader. Voor het eerst wordt hij aangetroffen op 15 juli 1455 wanneer hij dedingsman is voor zijn neef ***Otto van Rechteren*** bij het opstellen van huwelijkse voorwaarden met ***Stefanie,*** dochter van *Aloff* ***van den*** *Rutenberch* [508]). Ook 'later behartigt hij belangen voor ***Otto,*** zoals op 10 december 1470 wanneer hij een van diens drie vertegenwoordigers is bij de scheiding van de 'goederen van ***Cunnegont van Voerst*** tussen haar zoons ***Sweder*** heer ***van Voorst*** en ***Otto van Rechteren.*** Aan ***Sweder's*** zijde compareren ***Steven van Haren (Frederik's*** broer), *Herman* ***van Peysie*** (zie § ***5,*** 1) en ***Gheert van den*** *Cloester* [509]).

Meermalen komt ***Frederik*** in stukken van financiële aard voor: 28 februari 1459 verklaren de broers *Aleff* en ***Johan van Coevorden*** om Roloff van Langen en ***Frederik van Haeren*** schadeloos te houden van hun belofte aan Hinrik van Geist, burger te Deventer, om Gerd van Iselmude voor de schuld borg te zullen stellen, alsook van een schuld van Hinrik voornoemd aan Reynolt Hake, onder verband van leisting binnen Deventer [510]). *Otto* ***van Rechteren*** en ***Frederik van Haren*** verklaren op 22 juli 1459 150 Rijnse gl. schuldig te zijn aan Jacob van Wytmen, scholt te Zwolle, te betalen op St. Maarten e.k. [511]). Op 4 april 1460 verklaart ***Frederik van Haeren, Otto van Rechteren*** schadeloos te zullen 'houden van een viertal schulden tot een totaal van 283 Rijnse gl. [512]).

Aernt van Wellenborch verklaart op 9 februari 1474 tegenover ***Frederik van Haeren*** in te zullen staan voor een rente, groot 7½ oude Vlaamsen 's jaars, gaande uit erf en goed Monickhuus, gelegen in marke, kerspel en gericht Heino, welke Herman van der Werve en Gese e.l. geërfd hebben van *Alt* ***van*** *Wellenborch* [513]); dezelfde verklaart op 29 januari 1477 in te staan voor een rente, groot 5 Vlaamse guldens 's jaars, gaande uit hetzelfde erf, welke rente hij geërfd heeft van zijn oom ***Geert*** *Wellenberch* [514]).

In 1473 raakte hij verwikkeld in een financieel proces: op 25 juni 1473 oorkondt de richter te Deventer dat ter beslechting van een geschil tussen Wobbe Reyners en *Frederick* ***van Haeren*** een rechtdag was vastgesteld, waarop ***Frederik*** niet verschenen is, voor wie ***Otto van Rechteren*** borg was, die de door Wobbe geëiste som van 1.000 Rijnse gl. en 100 nobelen evenmin heeft betaald [515]). Op 17 april 1475 oorkondt bisschop David dat hij op verzoek van ***Wobbe*** *Jan Reyner's* ***weduwe*** de zaak tegen ***Otto van Rechteren***+ die borg zou zijn voor ***Frederik van Haeren*** terzake van een schuld aan Wobbe en die 'beweerd had slechts voor het bisschoppelijk gerecht gedaagd te kunnen worden, heeft verwezen naar sohout en schepenen te Deventer [516]). ***Otto*** wordt daarop op 23 oktober d.a.v. door Arnt van Bevervoirde, richter te Deventer, veroordeeld tot betaling van voornoemde som, vermeerderd met 100 Rijnse gl. voor kosten [517]). De zaak was daarmede nog niet ten einde: 7 september 1476 treffen Heer Otto van Langen, proost te Aken, Arnt van Bevervoirde, schout te Deventer en drie anderen een schikking in het 'geschil, waarbij bepaald wordt, dat ***Otto van Rechteren*** een rente van 48 mud rogge, gaande uit de tienden te Dairlo, aan ***Wobbe,*** weduwe van ***Johan*** *Reyners*, zal geven [518]). Daarop oorkondt de richter voornoemd op 26 maart 1477 dat ***Wobbe Otto van Rechteren*** heeft kwijtgescholden alle beloften om ***Frederik van Haren*** gerechtelijk voor de

503) Rechteren-Dalfsen reg. 294 (inv. 1249)
504) TRO Dp. 230.
505) L. A. F. H. van Heeckeren in Heraldieke Bibliotheek 1874, pp. 193-197.
506) Rechteren-Almelo inv. 9030.
507) ibid. inv. 9137.
508) Rechteren-Dalfsen reg. 225 (inv. 32).
509) TRO D p. 224 (stuk in arch. Albergen); ook Rechteren-Almelo inv. 492.
510) Rechteren-Almelo, inv. 9077.
511) ibid. inv. 9081.
512) ibid. inv. 9064, 275, 2661, 2620.
513) ibid. inv. 3428.
514) ibid. inv. 9147.
515) ibid. inv. 275.
516) ibid. inv. 275.
517) ibid. inv. 275.
518) ibid. inv. 275.

schout te Deventer te dagen, terwijl zij *Otto* verschillende brieven overgegeven heeft [519]).

Frederik, die op 20/21 oktober 1460 [520]) en 3 oktober 1477 [521]) onder de Overijsselse ridderschap voorkomt, treedt op 1 oktober 1470 op als hulder voor *Agnes van der Ese van Gramsbergen*, een dochter van zijn zuster [522]). Hij komt als getuige o.m. voor op 25 oktober 1470 [523]), 18 juli 1475 [524]), voorts nog op 5 november 1478 [525]), 10 november 1478 [525]), 27 januari 1479 [525]), 1 juni 1481 [525]) en 17 november 1481 [525]). Voor 16 'oktober 1483 moet hij zijn overleden [526]). Of hij gehuwd was en kinderen heeft nagelaten, is ons niet bekend.

Als laatste te behandelen zoon van *Aleff van Haren* is er dan nog *Steven van Ha(e) ren*, die wij reeds 10 december

519) ibid. inv. 275.
520) TRO D p. 122.
521) TRO D p. 521.
522) TRO D p. 231.
523) Rechteren-Dalfsen reg. 294 (inv. 1249).
524) ibid. reg. 307 (inv. 1383).
525) TRO D pp. 328, 333, 336, 357, 362.
526) TRO D p. 377.

1470 zagen optreden namens *Sweder* heer *van Voorst* [509]). Voor het eerst komt hij voor op 23 februari 1462, wanneer hij oorkondt verkocht te hebben aan Geerde Oevynck en Wobbe e.l. 32 mud rogge gaande uit de Spijckinck, uit Ramelmansgoed, uit Holthuijs, uit Eijsinck, uit Ramctell en uit Vossebelt en het Loe, welke hij van de Heer van Almelo in leen had en die hij binnen 6 jaar zal mogen lossen, op straffe van verval aan de leenheer [527]); deze verkoop is nogmaals vastgelegd op 20 september 1462 [528]) (waarbij het Loe niet wordt genoemd). Eveneens op 23 februari 1462 kocht hij een rente van 32 mud rogge uit de Bredenhorst van zijn vader en broer *Frederik* [489]).

Op 16 maart 1464 oorkondt Otto van *Rechteren* als leenheer een door Steven aan zijn vader *Alef* en moeder *Sophie* gemaakte lijftocht [493]). Voor de laatste maal ontmoeten wij hem op 13 januari 1480, wanneer *Frederik van Rechteren* als zijn leenheer oorkondt dat *Steven* heeft verkocht aan de zusters van het Wytenhuys te Zwolle een rente van 30 mud rogge per jaar, gaande uit de tienden, genaamd Spicking in

527) Rechteren-Almelo inv. 275.
528) ibid. inv. 2620.

Tabel XIII.

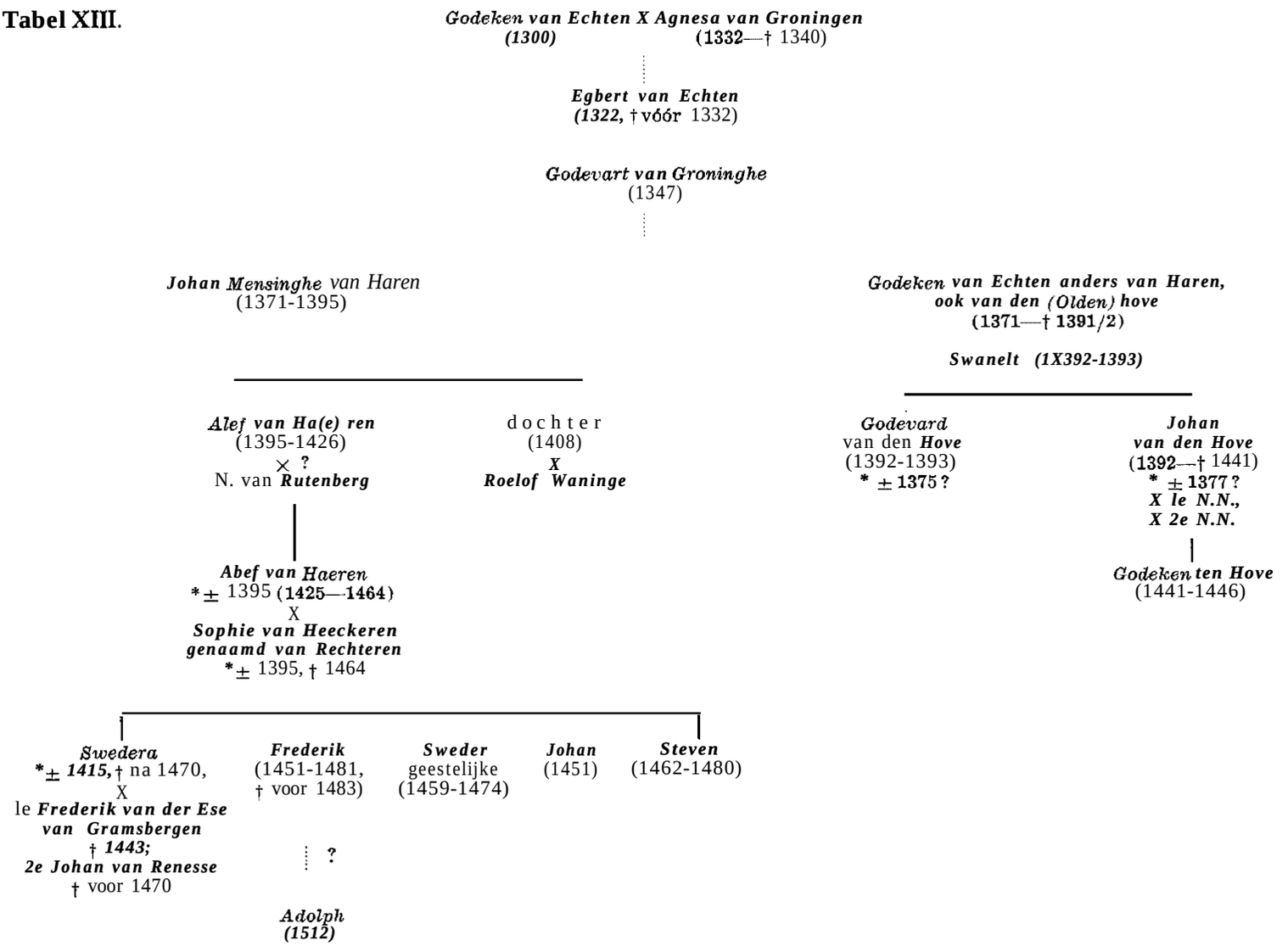

kerspel en buurtschap Heino, hem aangeboden van zijn vader ***Aleph van Haren*** [529]). Ook van hem is huwelijk noch nakomelingschap bekend.

Niettemin moet er nog een volgende generatie zijn geweest: op 20 april 1512 treedt een *Adolph* ***van Haren*** op als holtrichter te Holtheme in het schoutambt Hardenberg, namens ***Johan van Sayn-Wittgensfein,*** man van ***Agnes van der Ese van Gramsbergen*** (zie hiervóór) [530]). Hij is de laatste ***van Ha*** *(e)ren,* die wij aantroffen in relatie met *Aleff I van Haren.* Blijkens' zijn wapen (gedeeld: rechts: een huismerk, links: 3 'bollen, 2 en 1, waartussen een 6-puntige ster: schildhouder: een engel) [531]) be bort niet tot deze familie Mr. ***Ludolph van Haeren*** of ***Hairen alias*** *Stratemaker,* van 1485 af voorkomende als kanunnik van St. Walburg te Zutphen, overleden blijkens het mortuarium van vicarissen 5 juni 1514 [532]).

De hiervoor betreffende de geslachten ***Van den*** of ***Ten Hove*** en ***Van Ha*** *(e)ren* 'vermelde relaties willen wij nog samenvatten in de bijgaande Tabel XIII.

§ 11. Samenvatting.

Het 'geheel van de voorgaande 10 paragrafen overziende, blijkt dat de behandelde geslachten behoren tot een drietal stammen:

1. de schulten te Eelde, waarmede wij de *Strale*'s in verband brachten en van wie wellicht ook de *Schultinge*'s te Eelde afstammen. Het kort na 1200 voor het eerst optredende geslacht stierf in de hoofdlijn blijkbaar kort na 1325 uit, de *Strale*'s worden na 1460 niet meer aangetroffen. De ***Schultinge's*** konden worden getraceerd tot omstreeks 1500.
   Meen van de familie *Strale* is een wapen bekend: 3 merels, 2 en 1.

2. het 'geslacht ***Van Norg,*** van wie de tweede daaruit bekende *Rodulfus* (1219-1254) verwant was aan de burggraven ***van Groningen,*** op niet bekende wijze. Naar anderen en ook wij aannemen stamde *Arent* ***Huys,*** de stamvader van het tweede geslacht ***Van Ruinen,*** uit een jongere tak van de ***Van Norg's.***
   Als wapen voerden de ***Van Norg's: 5 1*** inkerschuinbalken binnen een met 8 penningen beladen schildzoom.

3. het 'geslacht *„Van Bierum"* (*Wierum*?), afstammende van twee broers van de Utrechtse bisschop ***Harfbert*** ***(† 1150).***
   De oudste staak, de burggraven van Groningen (in de hoofdlijn reeds spoedig uitgestorven), vond in een jongere linie te Peize haar voortzetting. Door huwelijk geraakte één der leden van deze familie in Oostelijk Overijssel, waar de oudste tak omstreeks 1475 uitstierf, terwijl een jongere tak tot omstreeks 1500 te volgen is en wellicht ook daarna nog heeft voortbestaan.

   De tak ***Peize*** te Almelo voerde in haar wapen een leeuw binnen een met 9 penningen beladen schildzoom.

   Een tweede tak ***Peize,*** die op die omgeving georiënteerd bleef, vond omstreeks een eeuw eerder haar einde. Zegels van leden daarvan zijn niet bewaard.

   De afstammelingen van de tweede broer van de Utrechtse bisschop vallen in twee lijnen uiteen. De oudste, de burggraven ***van Coevorden,*** ging ten onder in de strijd met de opvolgers van hun verre oom (circa 1230). Te Deventer wordt een (vermoedelijke) nakomeling in 1254 aangetroffen.

   Een broer van de tweede Coevordense burggraaf, gegoed te Ansen, kan worden beschouwd als de stamvader van de 'geslachten ***Van*** *Ansen,* uitgestorven 'omstreeks 1500, ***Van Echten,*** waarvan de hoofdlijn in de 19de eeuw uitstierf en welks nakomelingen in vrouwelijke lijn nog steeds het stamhuis te Echten bezitten (het is echter inmiddels te koop 'aangeboden !) en van welk geslacht een aantal zijtakken in deze bijdrage werd uitgewerkt, takken te volgen tot circa 1420-1450, voorts ***Ten Hove*** (te volgen tot circa 1450), en naar onze veronderstellingen ook ***Van Ha(e) ren*** (dat zich tot begin 16de 'eeuw laat traceren, wederom in Oostelijk Overijssel) en ***Van Pesse*** (dat vóór 1400 reeds uitstierf).

   De ***Ten Hove's*** voeren een wapen dat teruggaat op de burggraven ***van Groningen,*** van wie zij in vrouwelijke lijn afstamden, de ***Van*** *Haeren*'s een gekwartilleerd wapen, deels sabel 'gepaald op een zilveren veld, deels blank ('althans onbekende kleur). Latere bronnen vermelden eahter een wapen dat in sabel drie vliegende of gespreide adelaars vanzilver vertoont. Hiermede verschijnt een wapenbeeld, dat bij de andere takken uit het „HuisCoevorden" ook bekend is:

   Van Coevorden : in goud drie vliegende adelaars van keel ;

   Van Echten : in goud drie vliegende adelaars van sabel:

   Van *Ansen* : in azuur drie vliegende adelaars van zilver [533]);

   (? *Van Ha(e)ren* : in sabel drie vliegende adelaars van zilver [534]);

   Van Pesse : in .... drie vliegende adelaars van ....

   Meermalen is dus ten opzichte van het oorspronkelijke stamwapen ***(Van Coevorden)*** een breuk toegepast (opgemerkt moet wel worden dat van de oudste ***Van Coevorden's*** het wapen uit zegels niet bekend is; het 'bovenbeschreven wapen komt voor bij de ***Van*** *Coevorden's* die afstammen van ***Hendrik van Borculo*** en *Eufemia van Coevorden;* waar het wapen ***Van Borculo*** drie

529) Rechteren-Dalfsen reg. 319 (inv. 1287).
530) zie noot 501.
531) vriendelijke mededeling van de Archivaris van de gemeente Zutphen; het zegel hangt aan een charter dd. 4 maart 1496; arch. Isendoorn reg. 1416 (inv. 59).
532) als voren: men zie voor hem: W. E. Smelt, Het oud-archief van de gemeente Zutphen, Utrecht 1941: reg. 1395 (inv. 1312) dd. 9 october 1494; reg. 1404 en 1416 (inv. 59) dd. 13 juni 1495 en 4 maart 1496.

533) J. B. Rietstap, op. cit. (zie noot 433), p. 286.
534) ibid., p. 387.

schijven vertoont [535]), zal het adelaars-wapen aan de familie van *Eufemia* ontleend zijn).

Een interessante vraag in dit verband is of tot dit grote geheel dan ook gerekend moet worden het geslacht *Ter Borch* [536]), dat eveneens drie vliegende adelaars vertoont (en wel in keel op een zilveren veld [537])) en dat vanaf omstreeks 1400 in Noord

Zegel van ***Steven ter*** Borch
22 februari 1411.

Rijksarchief Utrecht,
Arch. Bischoppen, inv. 95.

Drenthe voorkomt. Een zegel van Steven *ter Borch* kwam reeds ter sprake [537a]). Het zegelrandschrift zou kunnen luiden: STEVEN ALBERSO TER BORGE (de cursief gezette letters zijn onzeker [537b])). Misschien kan voor *„Alberso"* gelezen kunnen worden *„Alber* (t) *so* (ne)", hetgeen dan een overigens onbekende *Albert* tot oudst bekende voorvader der *Ter Borch's zou* maken.

De oudste *Ter Borch's* hadden huwelijksbanden met zowel de *Strale*'s te Eelde als de *Guesing*'s te Ruinen en de hoofdtak *Van Echten* [536]), en dus verbindingen

535) zie bv. OBGD 176; zie voorts De Nederl. Leeuw LIII, 1935, J. de Groot, Het geslacht Borculo, i.h.b. k. 276 en k. 327, waar gewezen wordt op het zegelen van Reinald van Coevorden, niet met Borculo, maar met 3 adelaars.

536) zie voor Ter Borch onze bijdrage in De Nederl. Leeuw LXXXV, 1968, kk. 201—217.

537) J. B. Rietstap, Armorial Géneral, Gouda, Tôme 1, 1884, p. 249 in voce Ter Borch.

537a) zie noot 451. Voor het zegel van 22 februari 1411 zie de bijgaande afbeelding.

537b) bijzonder erkentelijk zijn wij de Heer Dr. C. Dekker, verbonden aan het Rijksarchief in de provincie Utrecht, die zich zeer veel moeite moeite getroost heeft het randschrift van het zegel vast te stellen. Veel moeite gaf daarbij de lezing van het tweede woord; van het laatste woord is leesbaar bij het zegel uit 1392: BOR.. (het laatste deel is afgebrokkeld), bij het zegel uit 1411: BO.. E, hetgeen leidde tot de emendatie: BORGE.
Van het tweede woord staan vast de letters AL.ER.O; de derde letter is vrijwel zeker een B, de zesde kàn een S geweest zijn. Ruimtegebrek kan de oorzaak geweest zijn dit woord niet te voltooien.

met zowel Noord- als Zuid-Drenthe, Zo er al een relatie met de andere geslachten, die eveneens drie adelaars in hun wapenschild voerden, is geweest, is niet meer na te gaan hoe deze is geweest.

Zagen wij als karakteristiek voor de nakomelingen van *Ludolf van Coevorden* dus een wapen met drie adelaars, de nakomelingen in mannelijke lijn van Ludolf's broer *Leffard van Groningen*, de *Van Peize's* voerden (althans te Almelo) een leeuw binnen een met 9 penningen beladen schildzoom. Welk wapen door de oudste *Van Groningen*'s (Leffard I en 11) is gevoerd, is niet bekend. In beginsel echter lijkt ons de mogelijkheid te bestaan dat het door de 1 at ere prefecten en hun verwanten gevoerde wapen [538]) teruggaat op *Godschalk van Sepperode*, van wie zij in mannelijke lij, afstamden.

Naschrift.

In kolom 199 noemden wij in 1395 onder de partijgangers van bisschop Frederik van Blankenheim *St. Teesen*, waarbij opgemerkt werd dat daarvoor gelezen zou moeten worden *H. Teesen*. Wij meenden #hiertoe te kunnen besluiten omdat bedoeld was een broer van *Egbert Teesen*, en het daaropvolgende jaar *Herman Strale* als diens broer voorkomt. Deze veronderstelling is echter niet houdbaar.

Een *Steven Thesens* verboopt ten overstaan van burgemeesters en raad in Groningen op 24 juli 1427 aan Dirck van Vreden zijn rente van 31 schellingen en 2 hoenders per jaar, gaande uit de stede van de koper, gelegen in de Haddingestraat te Groningen, alsmede het recht van gebruik met wagens van de straat, gelegen ten zuiden van Dircks erf [538]). Deze rente wondt 8 augustus 1429 doorverkocht aan Albert Jarix [539]), die van 14 juli 1436 Roelf van Ummen en Jutte Schelgens resp. 1/2 en 1/4 van dezelfde halve hofstede aankoopt, 1/4 van deze helft 'geschonken krijgt van Folker Mauryssingh, terwijl *Theesso Strau* en Jye Kalmers aan Albert hun aandeel overdragen in (genoemd erf [540]). De relatie tussen de verschillende #gerechtigden is verder niet nagegaan.

Wij menen echter in Steven *Thesens*, in 1427 genoemd, de in 1395 vermelde *St. Teesen* te mogen zien. Waarom deze *Steven* niet genoemd wordt bij de overdracht van tienden te Dilgt [56]), is ons niet duidelijk. Uit een stuk van 13 februari 1392 [59]) meenden wij te mogen 'concluderen dat *Egbert, Herman* en dan ook *Steven Tesens* een moeder *Ter Borch* hadden en neven waren van de ons oudstbekende *Steven ter Borch*. Gezien de voornaam *Steven zou* hun grootvader *ter Borch* eveneens aldus geheten kunnen hebben.

538) Dr. A. T. Schuitema Meijer en Mej. Drs. Eef van Dijk, Inventaris van de archieven van het Klerken- of Fraterhuis te Groningen, Groningen 1973, inv. 17, reg. 23.

539) ibid inv. 17 reg. 30.

540) ibid. inv. 17 reg. 38 (de acte geeft Strau en niet Strale; buiten twijfel is echter wel *Strale* bedoeld. Dat Theesso en ***Jye Kalmers*** met elkaar gehuwd waren, blijkt niet uit het stuk) (vriendelijke mededeling van Dr. A. T. Schuitema Meijer, archivaris van de gemeente Groningen).

INHOUD VAN BUITENLANDSE BOEKEN EN TIJDSCHRIFTEN.

A. Jamees, Inventaris van het oud archief van de gemeente Rijkevorsel. Brussel, 1972.

Deze inventaris van 4259 nrs. zal voor hen, die belang stellen in de geschiedenis van Rijkevorsel en het nabije Hoogstraten stellig van waarde zijn. Het oudste stuk (scheiding van goederen tussen *Jan heer van Kuik* en 'van *Hoogstraten* en *Hendrik van Kuik*, broeders) dateert van 29 juni 1358. Verder bevat het archief o.a. schepenbrieven van 1465 tot einde ,,Ancien Régime" (met een enkel hiaat), kerkmeestersrekeningen van 1493-1790 (met hiaten in de 16de eeuw), mombersrekeningen van 1509-1793 en staten van sterfhuizen van 1596-1789. Een index op de persoons- en plaatsnamen maakt het werk toegankelijk, De plaatsnamen 's-Gravenhage en 's-Hertogenbosch zijn in beide gevallen abusievelijk onder de letter S opgenomen. De vermelding ,,Noord-Holland" i.p.v. Zuid-Holland achter de plaatsnaam 's-Gravenhage zal verm. een drukfout zijn. De volgende namen komen in de inventaris voor: *Ansoms, Bacx, Van Bedaff, Van Beemen, Bervoets, De Bie,* (vele vermeldingen), *Dirven, Goetzee, Haenegraeff, Van den Kieboom* (vele vermeldingen), *Knipscheir, Van Kuik, Lantschot, Van Oerle, Regouts, Van Riel, Savelk(c)oel, Sels, Soetens, Stoop, Stoops* en *Wals*.

Les lignages de Bruxelles, jrg. XI (1972), nr. 49/50.

In het geïll. artikel ,,Lignages et lignagers bruxellois dans les vitraux" door F. Schoonjans is een ('onvolledige) kwartierstaat (8) van *Jean Philibert de Locquenghien (1622-1659)* opgenomen. Hierin kwartier (5 en 10) : *De Mepsche: Catherine de Mepsche* tr. 1586 *A. de Locquenghien* en *Jean de Mepschc.* luit.gouv. van stad en prov. Groningen, tr. *Catherine von Siegen*.

Ons Heem, jrg. XXVI (1972), afl. 6.

In dit aan uithangtekens, herbergen, herbergnamen en bierbrouwen gewijde nummer een korte mededeling van M.M. over ,,Nog invoer van bier uit Gouda (a° 1476 en 1477) ." Op het Stadsarchief van Gent berusten 2 15de eeuwse acten: een van 21 mei 1477, waarin voorkomt ,,*Adaem van Heyezone*, brauw(er) van der stede van der Gauwen in Holland" en een van 16 juni 1477, waarin ,,*Adriaen de Brune* f (ilius) *Jans*, brauw(er)e vand(er) Gouwe(n)" wordt genoemd.

Jaarboek van Kon. Hoogstratens Oudheidkundige Kring, dl. XL (1972).

J. Lauwerys vervolgt zijn uitgebreide studie over ,,De kerk van Hoogstraten," waarin is opgenomen a. o.m. een beschrijving van de klokken (onder de 50 klokken zijn 24 *Hemony*-klokken) en b. een beschrijving van de graf- en gedenkschriften. De grafschriften hebben (betrekking op leden van de geslachten *Van Amelsvoort, Cloet* (uit Haarlem), *Dirven, Douglas, Van Grinsven, Horsten* (uit Gils) en huisvrouw *Van Bedaff* (uit Chaam), *Klijn* (uit Sprang) met huisvrouw *Van Beek* (uit Oosterhout), *Block* (uit Roosendaal), *Van Nauwelant, Van Nydeck* (over1 Breda), *Oomen* (van Baarle), *Oonicks* (uit Etten, koopman te Breda) en huisvrouw *Van Barel* (uit Roosendaal), *Silveryser* (geb. Schinveld) en *Testers* (geb. Lage Zwaluwe).

THA. J. VAN ALFF.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

van Selbach. Gevraagd plaatsen en data van geboorte, huwelijk, overlijden en begraven van Jonker *Johan van Selbach,* die in september 1522 als Gelders krijgsman Coevorden veroverde en toen drost van Drenthe en kastelein van Coevorden werd: hij tr. le *Jutte Smullingh,* dr. van *Dirk Smullinck* en *Maria* bastaarddochter *van Cleve-Blanckenstein;* tr. 2e *Ana Smullingh,* dr. van *Johan Smullinck,* tot de Poll, en Poelwijck, ambtman van de Schulenborg, en *Lutta Albertsdr. Cloeck.* Na de overdracht van Coevorden aan Karel V, werd hij in 1545 gevangen genomen door de hertog van Gulik (zie G. v. Below ia Zeitschrift Aachener Geschichtsvereins, B XVI (1894)).

Het geslacht *Van Selbach* stamt van ,,Hof", later ,,Burg", thans ,,Schloss" Crottorf, Rijnland, waar reeds voor 1300 *Selbach's* genoemd worden: 1288 *Eberhard v. Selbach* en zijn 'twee zonen *Johann* en *Arnold von Selbach gen. Crutdorff.* Hij liet in Drenthe en Groningen nakomelingen achter.

Oosterbeek. MR. **H. J.** DONS.

van der Sluis-Tulleken. Gevraagd gegevens over de kwartieren van het eohtpaar *Laurentius Johan van der Sluis* en *Anna Jacoba Diederika Tulleken,* uit wier huwelijk op 13 maart 1806 te Velp een dochter, *Françoise van der Sluis* werd geboren.

Lunteren. **F. VAN** HOOGSTRATEN.

Waller Zeper. In de collectie Muschart komt voor de navolgende beschrijving van het wapen *Waller Zeper,* genomen naar een lakafdruk van de heer S. *A. Waller Zeper,* rijksarchivaris in Drenthe:

gevierendeeld: 1. in blauw drie liggende (zeep) vaten (1-2); 2. in rood 3 kronen (1-2); 3. in rood een haan: 4. in zilver 3 klaverbladen (1-2).

In mijn bezit is een lakafdruk van onbekende herkomst, waarop de stukken in het eerste, tweede en laatste kwartier zijn gerangschikt 2 en 1. Op deze afdruk zijn de bovengenoemde kleuren te zien; voorts zijn de klaverbladen als groen gearceerd.

De kronen zullen verband houden met de oliemolen ,,De Drie Kronen" te Lekkum, waarvan *Jan Zeper* (1736-1808) de eigenaar was blijkens vriendelijke mededeling van de rijksarchivaris in Friesland.

Een in het Rijksarchief in Friesland aanwezige genealogie geeft het wapen (zonder kleuren) in dezelfde vorm als het lak in mijn verzameling.

Gevraagd worden de ontbrekende kleuren en de juiste stand der figuren van het wapen.

Assen. CORNEILLE F. JANSSEN.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Enkele adellijke geslachten in Drenthe in de middeleeuwen, door Drs. 0. D. J. Roemeling (vervolg en slot). — Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr.. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershagenlaan 70, Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 30,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Mr. 0. Schutte, *p./a. Hoge Raad van Adel, Zeestraat 71b, 's-Gravenhage.*

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan de heer E. J. C. Boutmy, conservator van het Genootschap, *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 12 XCe **Jaargang** **december 1973**

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur geeft men leedwezen kennis van het overlijden van de Heer W. Kloot, sedert 1972 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:	**Voorgesteld door:**
J. VAN KEULEN, *Zonnebloemstraat 24, Zwolle.*	E. J. C. BOUTMY, *'s-Gravenhage.*
Mevrouw M. TH. VLEESKENS, *Pisuissestraat 389, 's-Gravenhage.*	E. J. C. BOUTMY, *'s-Gravenhage.*

Adreswijzigingen.

J. ATEN,	Ely (Engeland), *Cedar Lodge, 24 Lynton Close, Cambridgeshire, C.B. 6 I.D.J.*
A. J. L. VAN BOKHOVEN,	Vught, *Van Voorst tot Voorststraat 31.*
Mr. H. P. HEEMSKERK,	's-Gravenhage-2035, *Lippe Biesterfeldweg 58.*
A. C. HERWEYER,	Hilversum, *p./a. Achterom 5A.*
Jhr. F. G. L. 0. VAN KRETSCHMAR,	's-Gravenhage-2005, *Kaxernestraat 31a.*
E. A. N. VAN DER KUIP geb. ZILVOLD,	Arequipa (Peru), *Ampatacocha 301.*
Ir. W. F. VAN LIMBORCH VAN DER MEERSCH,	Renswoude, *Kasteel Renswoude.*
Dr. A. A. PIT,	Blaricum (post Laren-1330), *Boschlaan 12.*

De kwartieren Egner-Frey (proeve van genealogisch onderzoek in Hohenlohe),

door MR. G. J. J. VAN WIMERSMA GREIDANUS.

Het voormalig vorstendom Hohenlohe is de bakermat van het geslacht Egner, waarvan een aantal leden zich rond 1800 in Nederland vestigde. Sommigen van hen stamden uit het huwelijk *Egner-Frey* en naar het voorgeslacht van dit echtpaar werd een onderzoek ingesteld [1]).

Het toneel waarop het hiernavolgende stuk geschiedenis zich afspeelt is een ongeveer cirkelvormig gebied met het stadje Langenburg (tussen Heilbronn en Rothenburg) als

1) Ook van het echtpaar *Johann MichaeZ Leonhard Egner* (geb. Eberbach 6 maart 1'737, slager aldaar, † Eberbach 20 jan. 1799, zn. van *Johann MichaeZ* en *Margaretha Barthel*) en (tr. Eberbach 26 april 1763) *Anna Catharina Schuhmacher* (geb. Elzhausen 4 juni 1740, † Eberbach 28 april 1791, dr. van *Johann MichaeZ* en *Eva Catharina Gross*) vestigden zich kinderen in Nederland: de zoons *Johann Heinrich* (geb. Eberbach 15 juni 1767) en *Johann Georg* (geb. Eberbach 26 maart 1'774) trouwden te Amsterdam, respectievelijk in 1806 en 1798, terwijl hun broer *Johann Friedrich* (geb. Eberbach 23 nov. 1776) kleermaker was te Amsterdam, waar hij op 25 jan. 1833 ongehuwd overleed. De grootvader *Johann Michael Egner* (1693-1765) was eveneens slager te Eberbach, terwijl overgrootvader *Balthar Egner* (geb. 1653), boer en „Feldschieder" te Heimhausen en bijzitter van het gerecht te Nitzenhausen was; laatstbedoelde trouwde te Buchenbach in 1685 met *Anna Elisabeth Dinkel*. Betovergrootvader *MichaeZ Egner* (geb. 1615, „Zehntschöffe" te Jagstberg, tr. Buchenbach 9 mei 1642 Anna *Frank)* was een zoon van *MichaeZ Egner,* „Schultheiss" te Dörrenzimmern. Deze laatste is wellicht tevens de vader van kwartier 32 hieronder. Bij het zojuist bedoelde huwelijk van *Johann Georg Egner* in 1798 assisteert zijn „neef" *Jan* Egner, met wie slechts nr. 1c hieronder bedoeld kan zijn; dat is dan een elfdegraads verwantschap.
Tenslotte komen te Amsterdam nog voor *(Johan) Georg Egner,* kleermaker, die trouwt in 1797 en overlijdt in 1827, waarbij hij respectievelijk afkomstig heet te zijn uit „Burggrieb bij Manhijm" en uit „Krumenab, Hertogdom Salzbach", alsmede Georg *Friedrich Egner,* van „Wijkenheim, Hoonloo" (waarschijnlijk Weikersheim), leerlooiersknecht, † 4 nov. 1822, die in 1802 in het huwelijk treedt, waarbij hij wordt geassisteerd door „zijn neef Georg *Egner".*

middelpunt en een straal van slechts vijftien kilometer. De coulissen worden gevormd door een betrekkelijk groot aantal dorpen en dorpjes in een heuvelachtige streek van bouw-, wei- en bosland, doorsneden met de diepe dalen van de Jagst en de Kocher die 50 km verder westelijk, juist voordat zij zullen samenvloeien, de Neckar op hun wsg ontmoeten en daarin uitmonden. De nabijheid van de Romantische Strasse is duidelijk voelbaar, terwijl de Burgenstrasse die het gebied doorkruist zijn 'naam eer aandoet door de aanwezigheid van de sloten Stetten, Tienberg, Langenburg, Morstein, Leofels en Kirchberg. Het stuk speelt in het verleden teruggaand van omstreeks 1800 tot in de tweede helft van de 16de 'eeuw en eindigt waar de kerkboeken #aanvangen. De spelers zijn boeren en ambachtslieden van wie sommigen een nevenfunctie vervulden in de plaatselijke rechtspraak. Zij beleden zonder uitzondering de Lutherse godsdienst.

Ondanks de geografische beperktheid van het gebied is er een vergaande onderverdeling in kerkelijke gemeenten, die zich 'bovendien hier en daar wijzigde in de loop der jaren, zodat een groot aantal kerkboeken moest worden geraadpleegd. Deze boeken berusten in de pastorieën, dus bij de predikanten thuis. Hoewel deze wijze van bewaren uiteraard risico's in zich houdt, kan worden geconstateerd dat de boeken over het algemeen aanwezig zijn, dikwijls reeds van het begin der reformatie (terplaatse ca. 1560) af. De staat waarin de boeken verkeren mag zonder voorbehoud uitstekend worden genoemd. Het oude schrift wijkt af van het hier te lande gebruikelijke, doch is na enige 'oefening redelijk goed leesbaar. Anders dan in Nederland, beginnen de sterf- of begraafinswhrijvingen tegelijk met die van dopen en trouwen; zij staan (daarmee aanvankelijk steeds in verschillende gedeelten van één en hetzelfde boek, waarin soms bovendien nog lidmatenlijsten voorkomen. Bij het overlijden staat dikwijls de leeftijd in jaren, maanden en dagen nauwkeurig vermeld. Veel later komen naast de eigenlijke DTB-inschrijvingen familieregisters in zwang, waarin op alfabetische volgorde gegevens per gezin met onderlinge verwijzingen gerangschikt staan. In sommige (plaatsen werden ook oudere kerkboeken via dergelijke familieregisters toegankelijk gemaakt, terwijl in enkele gevallen (Orlach, Unterregenbach) het materiaal op fiches gebracht werd.

Opvallend is het feit dat geslachtsnamen reeds bij het begin der kerkboeken 'gemeengoed zijn. Patronymen komen weinig voor en voorzover toch aanwezig, zijn zij dan reeds tot geslachtsnaam geworden. Anderzijds is het aantal verschillende geslachtsnamen relatief klein: men komt door het hele gebied steeds dezelfde namen tegen zonder dat verwantschap aantoonbaar is.

De streek werd zwaar geteisterd tengevolge van de dertigjarige oorlog en — omstreeks 1630 — 'door een pestepidemie, hetgeen in de kerkboeken duidelijk waarneembaar is door het voorkomen van hiaten en van lange lijsten sterfgevallen.

Andere bronnen dan kerkboeken werden niet geraadpleegd.

1a. Georg ***Andreas Egner,*** ged. Eberbach [2]) 20 okt. 1758, molenaar op de van zijn vader geërfde Renkenmühle, sedert 1809 „Hausgenoss und Mahlknecht" aldaar, † Eberbach 21 febr. 1818, tr. Eberbach 8 febr. 1791 ***Maria Christina Wittman.***

1b. *Johann* ***Georg Egner,*** geb. en ged. Eberbach 21 maart 1760, ging naar Amsterdam en was daar bakker, doch keerde kort na 1800 naar Eberbach terug waar hij „Pachter" op de Renkenmühle was en „Mahlknecht" sedert 1809, † Eberbach 19 febr. 1818, tr. 1e (ondertr. Amsterdam 25 nov. 1791) *Jannetje* ***Kok,*** ged. Amsterdam 25 jan. 1758, begr. aldaar 4 dec. 1792, dr. van ***Rutger*** en ***Willemijntje Gerrits*** en weduwe van *Jean* ***Pierre*** *Cassel;* tr. 2e (ondertr. Amsterdam 30 mei 1793) ***Johanna Geertruida Pater,*** ged. Amsterdam 16 okt. 1768, † Eberbach 18 febr. 1820, dr. van ***Nicolaas*** en ***Barbara Onvervaard.***

1c. *Johann* ***Egner,*** geb. en ged. Eberbach 22 febr. 1762, „Fransche broodbakker" te Amsterdam, † aldaar 3 1 dec. 1827, tr. 1e (ondertr. Amsterdam 1 maart 1799) ***Johanna Hendrica*** *Roodschild,* gsd. Amsterdam 4 mei 1774, begr. aldaar 17 maart 1800, dr. van *Juriaan* ***Hendrik*** en ***Johanna Sartorius*** [2a]) en weduwe van *Johann Michael* ***Weissmann;*** tr. 2e (ondertr. Amsterdam 24 dec. 1800) ***Catharina*** *Wolfs,* geb. Eibergen 14 jan., ged. Eibergen 17 jan. 1773, † Amsterdam 30 okt. 1845, dr. van ***Daniël*** en *Hermina* ***Bempthuis*** [2b]).

1d. ***Georg Jakob Egner,*** † jong.

1e. *Johann* ***Philipp Egner,*** † jong.

1f. *Johann* ***Philipp Egner,*** geb. 26 mei, ged. Eberbach 27 mei 1769, woonde in 1791 te Amsterdam, later kok en kastelein te Arnhem, † aldaar 1 febr. 1829, tr. Arnhem 23 april 1797 ***Petronella*** *Heijnen,* ged. Arnhem 11 aug. 1776, † aldaar 11 mei 1858, dr. van *Joannes* en ***Derkje van der*** *Kluijs.*

1g. ***Eva Barbara Egner,*** geb. Eberbach 15 sept. 1771, tr. in 1801 *Johann* ***Martin*** *Leiser,* te Ebeabach.

2) Er is in Eberbach wel een kerk, maar deze ressorteert onder Unterregenbach en de kerkboeken berusten in deze plaats. De doop-, trouw- en begraafinschrijvingen van Eberbach staan gedeeltelijk tussen die van Unterregenbach zelf en er is niet altijd aan te zien in welke van beide plaatsen de ingeschreven handeling geschiedde. Dit voorbebond moet eveneens ten aanzien van andere plaatsen worden gemaakt, zoals uit voetnoten nader zal blijken.

2a) Johanna *Sartorius* was de tien jaar oudere halfzuster van *Maria Christina Sartorius,* die in 1784 in het huwelijk was getreden met genoemde *Johann Michael* ***Weissmann*** (*Wijsman*); deze laatste hertrouwde — in 1796 — dus met de dochter van zijn schoonzuster.

2b) Het geslacht ***(te)*** *Bempthuis* (later te *Bempts* of te ***Berns)*** ontleende zijn naam aan de nu nog steeds als Berns bekendstaande boerderij onder Olden Eibergen die door huwelijk was aangekomen. De oorspronkelijke geslachtsnaam was ***Duiven:*** op 26 okt. 1680 ondertrouwden te Eibergen ***Jan*** *Woltersz.* ***Duiven*** uit Hupsel en ***Anneke*** *Hermansdr.* ***ten*** *Bemthuys* uit Olden Eibergen; bij zijn tweede huwelijk (Winterswijk 24 nov. 1695) en bij de dopen van de kinderen uit beide echtverbintenissen noemde hij zich Jan ten ***Bemthuys.***
Als 'curiositeit zij hier vermeld dat een dergelijke naamswisseling zich eveneens heeft voorgedaan bij het zowel aan ***Te Berns*** als aan *Egner* geparenteerde geslacht *Dunnewold.* Op 9 okt. 1716 trouwde te Winterswijk *Willem Jansz.* ***te*** *Weekamp* (in de buurtschap Woold bevindt zich thans nop een boerderij van die naam); hij woonde „op Dunnewolt", waarmee de havezathe Balkenschot in de buurtschap Meddo werd bedoeld die toen eigendom was van Jonker ***Derk*** *Dunnewold.* (Het goed behoorde reeds ruim een eeuw aan diens familie waarvan de leden met „jonker" werden aangesproken: ter plaatse bevindt zich thans de boerderij Jonkers of De Jonker, nog steeds bezit van het uit een natuurlijke zoon van bedoelde jonker ***Derk*** gesproten geslacht ***Van-*** *Dunnewold*; verg. B. Stegeman, Het oude kerspel Winterswijk, herdruk 1966, blz. 94 e.v.). Bij de dopen zijn& kinderen en bij zijn overlijd& in 1761 heette ***Willem*** afwisselend *Dunnewold* of ***te*** *Weekamp*; de kinderen en verdere nakomelingen worden steeds ***Dunnewold*** genoemd.

De Renkenmühle aan de Jagst te Eberbach.

Gevelsteen, in 1793 aangebracht in een der bijgebouwen van de Renkenmühle te Eberbach door *Georg Andreas Egner* (nr. la) en onlangs opnieuw ter plaatse ingemetseld (overeenkomstig de uitspraak van de naam wordt deze hier *Echner* gespeld).

JOHANN PHILIPP EGNER
(1769-1829).

Silhouet in het bezit van Mevrouw A. E. Aleva-Greidanus te Heemstede.

2. *Johann Georg Egner,* geb. 16 febr., ged. Eberbach 17 febr. 1728, molenaar op en eigenaar van de Renkenmühle aan de Jagst aldaar ,,Stettenscher Schultheiss" (1768), ,,Richter" en ,,Feldschieder", † Eberbach 17 okt., begr. Unterregenbach 19 okt. 1785, tr. 2e Eberbach 26 april 1774 *Anna Maria Burkere,* tr. 1 e Mäusdorf [3]) 20 sept. 1757.
3. *Maria Magdalena Frey,* geb. en ged. Kocherstetten 16 nov. 1736, † Eberbach 5 okt., begr. Unterregenbach 7 okt. 1773.

4. *Hans (Georg) Jacob Egner,* geb. 24 okt., ged. Kocherstetten 25 okt. 1699, molenaar op de Renkenmühle te Eberbach, door hem gekocht in 1721, ,,Gerichtsverwandter" aldaar, † Eberbach 29 april, begr. Unterregenbach 1 mei 1752, tr. (ondertr. te Dünsbach) Kocherstetten 4 nov. 1721
5. *Maria Barbara Vogt,* geb. 26 nov., ged. Dünsbach 27 nov. 1702, † Eberbach 15 april, begr. Unterregenbach 18 april 1783.
6. *Hans Jörg (Johann Georg) Frey,* geb. te Mäusdorf, ged. Kocherstetten 17 juli 1697, timmerman te Mäusdorf (1729) en waard op de Kügelhof aldaar, ,,Stettenscher Unterthan", † 6 febr., begr. Kocherstetten 8 febr. 1773; tr. 2e Mäusdorf 30 jan. 1753 *Maria Magdalena,* weduwe van *Martin Bauer;* tr. 3e Mäusdorf 3 dec. 1765 *Anna Ursula,* weduwe van *Balthasar Wolperts;* tr. le (ondectr. te Gerabronn) Kocherstetten 9 aug. 1718
7. *Magdalena Ziegler,* ged. Gerabronn 30 dec. 1691, † (aan de gevolgen van een val van de trap) 1 okt., begr. Kocherstetten 3 okt. 1752.

8. *Johann Moses Egner,* geb. Dörrenzimmern in 1673 [4]), molenaar te Kocherstetten, begr. aldaar 13 dec. 1724, tr. Kocherstetten 27 sept. 1698
9. *Eva Roll,* geb. te Sandelsbronn [5]), ged. Obersteinach 8 jan. 1678, begr. Kocherstetten 10 april 1753.
10. *Georg Vogt,* ged. Michelbach an der Heide 23 april 1677, bij huwelijk bakkersknecht, later ,,Becker Maister" te Dünsbach, † ald. 15 mei, begr. Dünsbach 18 mei 1730, tr, (ondertr. ook te Mistlau) Michelbach an der Heide 10 jan. 1699
11. *Margaretha Kraft,* ged. Mistlau [6]) 25 dec. 1661, † Michelbach a/d Heide 19 'dec. 1734 ? [7]).
12. *Hans Freij,* ged. Dünsbach [8]) 6 febr. 1657, timmerman te Mäusdorf, begr. Kocherstetten 14 maart 1717, tr. (ondertr. Ruppertshofen) Orlach 8 febr. 1681
13. *Catharina Fischer,* geb. 3 aug., ged. Orlach 31 aug. 1658, begr. Kocherstetten 31 okt. 1733.
14. Georg *Joachim Ziegler,* ged. Langenburg in april 1647, boer te Gecabronn, † ald. 22 aug. 1717, tr. Gerabronn 10 sept. 1672

3) Mäusdorf ressorteert kerkelijk onder Kocherstetten.
4) Bij overlijden zou hij 51 jaar en 4 maanden oud zijn geweest; de doopinschrijving is later ingevoegd tussen die van mei 1673.
5) Sandelsbron heeft geen eigen kerk; het ressorteert onder Obersteinach.
6) Mistlau ressorteert kerkelijk onder Gaggstatt.
7) Onzeker of zii bedoeld is: de overlijdensinschrijving spreekt over ,,*Maria Margaretha,* weil. N. *Vogtens* gewesenen bauern zu Dünsbach nachgelassene Witwe", die bij haar broer in Michelbach overleed.
8) Dünsbach, thans een zelfstandige kerkelijke gemeente, ressorteerde voor 1688 onder Ruppertshofen.

15. *Wandelina Schneider,* ged. Raboldshausen [9]) 8 nov. 1648, † 26 febr., begr. Gerabronn 28 febr. 1702.

16. *Michel Egner,* geb. 1635/'36, molenaar te Dörrenzimmern, ,,Gerichtsmann" (,,Gerichtsverwandter"/,,Gerichtsbeisitzer") ald., begr. Dörrenzimmern 24 okt. 1674, tr. Belsenberg 20 nov. 1660
17. *Johanna Ursula Stir; zij* tr. 2e Dörrenzimmern 2 maart 1675 *Jacob Schiilin,* burger en bakker te Künzelsau.
18. *Leonhard Roll,* geb. Diembot [10]), ged. Michelbach a/d. Heide 10 nov. 1626, ,,Gerichtsverwandter" te Braunsbach, ,,Braunsbachisch Richter" te Sandelsbronn, † Sandelsbronn 12 maart, begr. Obersteinach 14 maart 1693, tr. 1 e Lendsiedel begin 1654 *Ursula* weduwe van *Hans Rössler;* tr. 2e Obersteinach 13 juni 1669
19. *Anna Lutz,* ged. Nesselbach [11]) 25 maart 1648, † Sandelsbronn 9 dec., begr. Obersteinach 11 dec. 1689.
20. *Georg Vogt,* ged. Michelbach a/d. Heide 2 sept. 1641, boer te Elpershofen [12]), ,,Erckenbrechtshausisch Unterthan", begr. Michelbach a/d Heide 13 mei 1682, tr. (ondertr. Michelbach/Dünsbach 3 okt.) Morstein [13]) 26 okt. 1669
21. *Clara Schiirg,* geb. te Forst [14]), ged. Michelbach a/d. Heide 7 sept. 1648, begr. ald. 18 juni 1709; zij tr. 2e Michelbach a/d. Heide 22 aug. 1682 *Albrecht Rumler,* uit Oberweiler, boer te Elpershofen.
22. *Georg Kraft,* ged. Gaggstatt 23 dec. 1623, dagloner te Mistlau, Combergs onderdaan, † 18 jan. 1684 [15]), begr. Kirchberg a/d. Jagst, tr. Gaggstatt 7 juni 1652
23. *Apollonia Hörscher,* geb. Oberwinden [16]) ca. 1626, begr. Kirchberg a/d. Jagst 19 maart 1691.
24. *Friedrich Freij,* ged. Dünsbach 10 juni 1630, timmerman aldaar, begr. Dünsbach 11 maart 1709, tr. Dünsbach begin 1655.
25. *Apollonia Renner,* ged. Dünsbach in sept. 1624, begr. Dünsbach 2 maart 1703.
26. *Michel Fischer,* ged. Orlach 13 nov. 1626, ,,Salzträger bei den Linden" te Orlach, † 8 juni, begr. 11 juni 1705, tr. (ondertr. Obersteinach) Orlach, begin 1651.
27. *Elisabeth Mark,* geb. Obersteinach 1625/'26, † 20 aug., begr. Orlach 22 aug. 1690.
28. *Johannes Ziegler,* ged. Gerabronn 13 april 1613, ,,Häfner" en ,,Ratsverwandter" ald., † Gerabronn 29 juli 1662, tr. Michelbach a/d. Heide 5 nov. 1639
29. *Magdalena Breuner,* ged. Michelbach a/d. Heide 9 dec. 1617, † 17 febr., begr. Gerabronn 18 febr. 1675.
30. *Georg Schneider,* ged. Raboldshausen 9 dec. 1623, boer op de Neuhof [17]), begr. Raboldshausen in maart 1676, tr. Raboldshausen 1 okt. 1648
31. *Barbara Pfeifer,* ged. 9 dec. 1623, † 25 jan., begr. Raboldshausen 26 jan. 1695.

9) Raboldshausen ressorteert kerkelijk onder Billingsbach.
10) Diembot heeft geen eigen kerk; het ressorteerde vroeger onder Michelbach a/d. Heide, thans onder Lendsiedel.
11) Nesselbach ressorteert kerkelijk onder Bächlingen.
12) Elpershofen, gehucht onder Michelbach a/d. Heide.
13) D.w.z. in de slotkapel van Monstein waar men (tot voor kort) vanuit Dünsbach ter kerke ging.
14) Forst heeft geen eigen kerk; het ressorteert onder Michelbach a/d. Heide.
15) In dronkenschap op weg van Kirchberg naar Mistlau van het voetpad gegleden en de nek gebroken.
16) Oberwinden, gehucht onder Rot am See.
17) Tussen Raboldshausen en Gerabronn; ter plaatse bevindt zich thans nog een boerderijencomplex van die naam.

32. *Andreas Egner*, geb. 1607/'08, woonde te Oberzimmern onder Dörrenzimmern, „Gerichts- und Scheidsverwandter" aldaar, † 20 dec., begr. Dörrenzimmern 22 dec. 1669.
34. *Georg Stier* (*Stirn*), boer op de Siegelhof onder Belsenberg, † voor 20 nov. 1660.
36. *Jörg Roll*, gsd. Orlach 18 dec. 1599, boer te Zottishofen [18]) tot 1625, daarna te Diembot, † ald., begr. Michelbach a/d. Heide 23 jan. 1674, tr. Jungholzhausen [19]) 26 febr. 1622
37. *Margaretha Breuniger*, ged. Orlach 11 maart 1600, † Diembot, begr. Michelbach a/d. Heide 8 juni 1676.
38. *Hans Lutz*, ged. Nesselbach 22 dec. 1609, „Glaser" en „Zoller" te Nesselbach, begr. aldaar 19 dec. 1677, tr. Nesselbach 9 maart 1647
39. *Anna Schilp*, ged. Lendsiedel 5 juli 1612.
40. *Michael Vogt*, geb. 1613/'14, woonde te Hessenau [20]), na ca. 1644 te Dunsbach, † 28 mei, begr. Dünsbach 30 mei 1690, tr. 'omstreeks 1640
41. *Margaretha N.*, geb. omstreeks 1615, begr. Diinsbach 24 maart 1685.
42. *Michael Schürg*, geb. te Elpershofen, ged. Michelbach a/d. Heide 22 okt. 1617, boer en „Gerichtsmann" te Forst, † aldaar, begr. Michelbach a/d. Heide 17 aug. 1676, tr. (ondertr. ook te Buchenbach) Michelbach a/d. Heide 16 okt. 1641 [21])
43. *Clara Renner*, ged. Buchenbach 6 jan. 1623, † te Forst, begr. Michelbach a/d. Heide 30 dec. 1681.
44. *Hans Kraft*, geb. 1586/'87, woonde te Gaggstatt, „Wirt" ald., begr. Gaggstatt 17 aug. 1632, tr. 2e Gaggstatt 19 juni 1632 *Anna*, dr. van *Joachim Albrechfs* te Diefenbach (zij hertr. Gaggstatt 19 febr. 1633 *Jacob Leihe* of *Laij*, uit Ruppertshofen), tr. 1 e vóór 1619 (doop oudste kind)
45. *Katharina N.*, geb. 1596/'97, † Gaggstatt, begr. aldaar 10 febr. 1632 [22]).
46. *Michael Hörscher*, geb. 1592/'93, woonde aanvankelijk te Oberwinden, later (1650) te Mistlau, † aldaar 21 nov. 1664; tr. 2e Gaggstatt in 1631 *Barbara*, dr. van *Hans Gschwind* en weduwe van *Hans Naiser;* tr. le Gaggstatt 1 juli 1617
47. *Christina N.*, † 1630/'31, weduwe van *Theobold Leidig* († Gaggstatt 25 maart 1617).
48. *Julius Freij*, „Hausgenoss" te Gaggstatt (1607, 1610), later slager te Dünsbach, † vóór 1635, tr. le (waarsch.) Gaggstatt 1 febr. 1607 *Kafharina*, dr. van *Hans Gachst (?)* te Dünsbach; tr. 2e (ondertr. Dünsbach) Obersteinach, „Fassnachtsonntag" 1619
49. *Christina Schustein*, ged. Ruppertshofen [begin 1598, begr. Dünsbach 30 mei 1639; zij tr. 2e Dünsbach begin 1635 *Georg Manger*, timmerman te Diinsbach, weduwnaar van *Christina Korbmann* en eerder van *Barbara N.*
50. *Matthes Renner*, geb. omstreeks 1590, woonde te Dünsbach, † aan de pest, begr. Dünsbach 2 maart 1626, tr. Dünsbach „Montag vor Matthiae Apost." 16 18

18) Zottishofen, gehucht onder Orlach.
19) Jungholzhausen ressorteert kerkelijk onder Orlach.
20) Hessenau, gehucht onder Michelbach an der Heide.
21) De bruiloftsmaaltijd werd gehouden te Elpershofen, ten huize van de stiefvader van de bruidegom.
22) Door het voorkomen van naamgenoten is het onder de kwartiernummers 44 en 45 medegedeelde niet met volledige zekerheid bewezen.

51. *Apollonia Ott (Oth)*, † aan de pest Zottishofen, begr. Orlach 12 maart 1633; tr. 2e Ruppertshofen eind 1627 *Hans Brenner*, smid te Zottishofen, weduwnaar van *Magdalena N.*
52. *Nicolaus (Claus) Fischer* („der Junge"), ged. Orlach 17 april 1599, woonde te Orlach, later wellicht te Zottishofen, † 'tussen mei 1642 en febr. 1646, tr. Orlach 6 febr. 1621
53. *Anna Feuchter*, geb. omstreeks 1587/'88, † Zottishofen, begr. Orlach 1 mei 1656, weduwe van N.N. (huwelijk ca. 1608).
54. *Jerg Mak*, kleermaker te Obersteinach ?, begr. ald. 8 jan. 1678 ? [23])
56. *Peter Ziegler*, geb. 1572/'73, „Häfner" te Gerabronn, begr. aldaar 15 dec. 1640, tr. 2e Gerabronn 14 aug. 1637 *Eva Zücher* (?), „dienstmagd", tr. le ca. 1600 (doop oudste kind in 1601 te Rückershagen [24]))
57. *Agnes N.*, geb. 1574/'75, † Gerabronn 8 febr. 1637.
58. *Leonhard Breuner* (*Präuner*), woonde te Binselberg [25]), † aldaar (pest), begr. Michelbach a/d. Heide 22 okt. 1634, tr. le voor ca. 1600 *Ottilia N.*, geb. omstreeks 1560, † 17 febr. 1613; tr. 2e (ondectr. Michelbach a/d. Heide) Langenburg 18 febr. 1617
59. *Magdalena Bautnann*, geb. 1587/'88, † Binselberg 26 febr. 1643.
60. *Melchior Schneider*, „Hofbauer" te Raboldshausen, begr. aldaar 14 jan. 1634, tr. Raboldshausen 11 april 1615
61. *Gertraud Gutterolf*, tr. le Raboldshausen 7 febr. 1603 *Jörg Ott* junior, „Hofbauer" († 29 okt. 1614).
62. *Matthes Pfeifer*, geb. omstreeks 1590, woonde te Raboldshausen, begr. aldaar 17 dec. 1640, tr. Raboldshausen 16 jan. 1609
63. *Elisabeth Eberhart*, begr. Raboldshausen 6 april 1630 ? [26]).

64? *Michael Egner*, „Schultheiss" in Dörrenzimmern [27]).
72. *Jörg Roll*, boer op de „Dürrenhove" [28]) onder Orlach, begr. Orlach 5 febr. 1615, tr. voor 1595
73? *Elisabeth N.*, begr. Orlach 25 febr. 1607 [29]).
74. *Bernhardt Breuniger*, woonde te Zottishofen, † aldaar in 1634, tr. le *Eva N.*, begr. Orlach 20 okt. 1598 [30]); tr. 2e Orlach 24 april 1599
75. *Apollonia Hannamann*, † te Zottishofen, begr. Orlach 8 aug. 1634;
76. *Hans Lutz*, ged. Döttingen 30 sept. 1576, „Glaser" te Nesselbach, begr. aldaar 13 nov. 1635, tr. Bächlingen 22 mei 1604

23) Op laatstgenoemde datum werd *Jörg Mak*, kleermaker te Obersteinach, die daags tevoren op straat was overleden toen hij naar Sandelsbron wilde gaan, begraven. Onzeker of hier de vader van nr. 27 bedoeld wordt.
24) Rückershagen ressorteert kerkelijk onder Gerabronn.
25) Binselberg, gehucht zonder eigen kerk onder Michelbach a/d. Heide.
26) Onzeker, omdat de akte spreekt over *Matthes Pfeifers* „Wittib", hetgeen niet klopt want hij leefde nog; verschrijving voor „Weib" ?
27) Hij wordt vermeld als vader van *Michael Egner* (geb. in 1615) bij diens huwelijk, Buchenbach 9 mei 1642; zie noot 1.
28) Thans Dörrhof genaamd.
29) Onbewezen, doch wel waarschijnlijk dat zij de moeder is van nr. 36.
30) „eine Kindbetterin", d.w.z. overleden in het kraambed (van haar zoon *Philippus*).

77. *Margarefha Kremer,* geb. 1582/'83, begr. Nesselbach 2 dec. 1635.
78. *Adam Schilp,* woonde te Dörrmenz [31]), † na 1625 en vóór 1647, tr. omstreeks 1590
79. *Elisabeth N.*
84. *Hans Schiirg* („der Junger"), geb. 1595/'96, boer te Elpershofen, † aldaar, begr. Michelbach a/d. Heide 16 maart 1622, tr. (onder&. Michelbach a/d. Heide) Gerabronn 16 jan. 1616
85. *Margaretha Köch,* ged. Gerabronn 21 april 1592, begr. Michelbach a/d. Heide 2 juli 1666: tr. 2e Michelbach a/d. Heide 13 aug. 1622 *Oswald Münch,* „Schieder" en „Gerichtsmann" te Crailsheim, later (1641) wonend te Elpershofen.
86. *Johann Renner,* ged. Buchenbach 2 juni 1589, schout („Stettenisch Schultheiss") te Nitzenhausen [32]) (omstreeks 1621—'35), te Buchenbach (ca. 1635—'42) en te Dünsbach ('omstreeks 1642—'53), † Dünsbach 10 juni 1653, begr. Ruppertshofen [33]), tr. 2e Buchenbach 23 jan. 1628 *Anna,* † omstreeks 1649; weduwe van *Wolff Beck,* tr. le (ondertr. ook te Buchenbach) Eberbach 6 nov. 1610
87. *Barbara Nicolausen,* †1633/'34.
92. *Balthes Hörscher,* waarschijnlijk † na 1 juli 1617.
98. *Caspar Schusfein,* woonde te Ruppertshofen en Hörlebach (1615), † voor febr. 1619, tr. waarschijnlijk 2e *Eva N.* (kind geboren in 1599); tr. le
99. *Kafharina Möller,* waarschijnlijk † in 1598.
100. *Jörg Renner,* woonde te Dünsbach, † vóór 1618, tr. vóór 1581
101. *Barbara Bäumer.*
102. *Jörg 0th* („*Gabel Jörg*"), geb. omstreeks 1540, woonde te Dünsbach, begr. aldaar Aswoensdag 1622, tr. le *Margarefha Fischer;* tr. 2e in 1581
103. *Ursula Grosser(t),* begr. Dünsbach 6 mei 1609 [34]).
104. *Claus Fischer (Vischer),* „Hauptmann", „Gerichtsverwandter" en „Heiligenpfleger" te Orlach, † aldaar aug./sept. 1634, tr. Oclach 9 febr. 1597
05. *Eva Strempfer,* geb. ca. 1565, † Orlach 23 juni 1635.
06. *Jörg Feuchter,* woonde te Obersteinach, † vóór 1621.
18. *Hans Baumann,* boer te Rückershagen, † vóór febr. 1617.
20. *Matfhes Schneider,* boer te Raboldshausen, begr. aldaar 18 febr. 1613, tr.
121. *Ursula N.,* † Raboldshausen 21 okt. 1637; zij tr. 2e Raboldshausen 13 juli 1613 *Hans Schmieg,* † aldaar 20 sept. 1637.
122. *Barfhel Gufferolf,* woonde te Raboldshausen, † aldaar 14 dec. 1611; tr. 2e Raboldshausen „Osterdienstag" 1605 *Margaretha,* weduwe van *Georg Walker* (?), uit Lendsiedel, † Raboldshausen 7 dec. 1609; tr. 3e Raboldshausen 27 febr. 1610 *Anna Geuder,* dr. van *Hans Geuder,* uit Kälberbach; tr. le
123? *Walpurg N.,* † Raboldshausen 29 maart 1604.
124. *Matfhes Pfeifer,* woonde te Raboldshausen, † voor 1600, tr.
125. *Mergel N.,* † Raboldshausen 1 febr. 1604.
126. *Jörg Eberharf,* woonde te Berndshausen, † na jan. 1609.

148? *Valtin Breuniger,* geb. ca. 1529, † te Zottishofen, begr. Orlach 30 maart 1629 [35]).
150. *Georg Hannaman,* woonde te Elzhausen [36]), † vóór 24 april 1599.
152. *Michel Lutz,* „Fenstermacher" te Döttingen, † aldaar 5 mei 1593, tr. Döttingen 19 jan. 1566
153. *Magdalena Köler* [37]).
154. *Balfhasar Kremer (Chremer),* woonde te Nesselbach, † aldaar [38]), begr. Nesselbach 10 sept. 1628, tr.
155? *Offilia N.* [39]).
168. *Hans Schiirch* („der Elter", „sonst *Hefner genand*"), geb. omstreeks 1557, woonde te Elpershofen, † aldaar, begr. Michelbach a/d. Heide 19 okt. 1620, tr.
169? *Elisabefh N.,* geb. 1569/'70, † te Elpershofen, begr. Michelbach a/d. Heide 30 juli 1636 [40]).
170. *Hans Köch,* („der Eltere"), geb. 1567/'68, „Gerichtsverwandter", „Heiligpfleger" en „Pestgebeter" te Gerabronn, begr. ald. 11 febr. 1630, tr. Gerabronn 8 mei 1588 of iets later [41])
171. *Eva Leippersberger,* ged. Lendsiedel 5 sept. 1571, begr. Gerabronn 9 april 1622.
172. *Johann (Hans) Renner,* schout te Nitzenhausen van omstreeks 1577 af, † voor 6 nov. 1610, tr. ca. 1578 [42])
173. *Elisabeth N.*
174. *Caspar Nicolausen* („der Alte"), geb. 1555/'56, „Wirt" en „Gastgeber" te Eberbach, begr. aldaar 26 nov. 1621, tr.
175? *Clara N.,* † 9 april, begr. Eberbach 11 april 1626; tr. 1e voor 18 nov. 1577 *Hans Weiss(muller)* [43]).
208. *Caspar Vischer* („der Alte"), † 14 jan., begr. Orlach 15 jan. 1600.
210. *Leonhard Sfrempfer,* begr. Orlach 27 dec. 1597, tr.
211? *Margarefha N.,* begr. Orlach 14 febr. 1613.

31) Dörrmenz heeft geen eigen kerk; het ressorteert onder Lendsiedel.
32) Nitzenhausen ressorteert onder Buchenbach.
33) De overlijdensakte geeft een levensbeschrijving en een lange opsomming van deugden van de overledene. Tijdens het vervoer van het lijk door acht dragers van Dünsbach naar het kerkhof in Ruppertshofen werd door de begrafenisgangers gezongen, „welches bev 35 Jahren sonst nie mehr geschehen und dieses wieder das erste mahl gewesen".
34) Het onder de nrs. 102 en 103 gestelde is gedeeltelijk onzeker omdat de doop van nr. 51 ontbreekt, terwijl in dezelfde tijd een tweede *Georg* Ott te Diinsbach voorkomt. Hij was kleermaker, en gehuwd met *Magdalena* ***Mehrer*** (kinderen gedoopt 1581-1585).

35) „***Valtin Breüniger*** ein 100-Jähriger mann starb und ward begraben den 30. Martii"; onzeker of hij de vader is van nr. 74.
36) Elzhausen, gehucht onder Orlach.
37) ***Haar*** naam wordt niet vermeld bij de dopen van de kinderen van ***Michel Lutz*** in 1657, '72, '76, '79, '80, '83 en '91. Een ander huwelijk is echter van hem niet bekend.
38) Aan de gevolgen van een val uit een kerseboom bij het slot Tierberg.
39) Zij was althans de echtgenote van ***Balthar Kremer*** bij dopen van kinderen in 1586 (aanvang doopboek), 1588 en 1590.
40) Toen werd althans „***Elisabeth Hans Schürgin*** Wittib. 66 Jahrig. von Elpershofen" begraven (N.B. Bij vrouwen wordt dikwijls de uitgang -in aan de geslachtsnaam toegevoegd; in dit geval overigens ten onrechte omdat kennelijk „***Elisabeth Hans Schürgen*** Wittib" bedoeld was. Er had evenwel ook „***Elisabeth Schürgin***" kunnen staan); onzeker of zij de moeder is van nr. 84.
41) 8 mei 1588 is de datum van de voorafgaande akte.
42) Oudste kind gedoopt in 1579; op 26 jan. 1578 (d.w.z. 1579 omdat de paaskalender gold) was „***Elisabeth die Schultessin daselbst***" doopgetuige te Buchenbach.
43) „***Clara, Caspar Niclausen*** selig hinderlassene widfrau (ein fromb gotselig Matron)"; onbewezen of zij de moeder is van nr. 87.

306. *Jörg Köler,* woonde te Braunsbaoh (1566).
340. *Hans Koech,* † vóór 8 mei 1588.
342. *Balthasar Leippersberger,* woonde te Buch [44]) *(1588).* tr. voor 1569 [45])
343. *Anna N.*

44) Buch, gehucht onder Lendsiedel.
45) Eerstbekende doop; aangezien het register in 1568 aanvangt kan het huwelijk veel eerder gesloten zijn (jongste kind gedoopt in 1573).

De oudere generatiën van het Sliedrechtse geslacht De **Jong,**

door W. A. VAN RIJN.

(vervolg van LXXXIII, kolom 428).

Bij onderzoek naar de oudere generatiën van mijn geslacht vond ik in het kerkelijk archief van Papendrecht een transportacte van 25 januari 1620, die in dubbel opzicht voor mij van groot belang zou zijn. Uit de aanhef van de acte blijkt, dat mijn oudste stamvader, Sebastiaen Jansz., die 1590 schout werd, dat in 1620 nog was en dus minstens 31 jaar het ambt van schout van Papendrecht heeft bekleed. De acte verder lezende, bemerkte ik dat deze betrekking beeft op het geslacht *De Jong* en nog een oudere 'generatie aan het licht bracht. De minute van de acte is niet meer terug te vinden. Het oudste transportregister, dat 1580 aanvangt, vertoont na 16 10 een groot hiaat en het is wel zeker dat één of meer van deze registers verloren zijn gegaan. Daarom is het van belang de acte onverkort te laten volgen,

„Wij Sebastiaen Jansz schout gerit ariensz plaet ende Harmen Cleijsz Schepenen Inden dorpe ende Heerlijckheijt van Papendrecht oerconnen ende kennen dat voor ons gecoemen endje gecompareert sijn In propere persoonen *Joest Jansz.* Srīs tot slijdrecht voor hem selffven ende met hem *pieter ariensz* beijde voochden vant naegelaten weeskint van *Basfiaen Jansz* salijger ende *Harmen Cleijsz* als man ende vooght van *marijgen Jansz dochter* alle kinderen ende erffgenaemen van *Jan Joesfen* ende sijn huijsvrou salijger ende hebben voor ons wettelijcken ghecedeert getranssporteert ende op gedragen gelijck Sij luijden Cederen transporteren ende op draghen midts desen tot behuijff van gerit ariensz speck d(i) e houder is van desen schepen brieve alle de macht Recht ende eijgendomme van een huijs ende arffve staende ende 'gelegen opt oesteijndt van Papendrecht daer *Jan Joesten* met sijn huijsvrou beijde salijger In haeren leven plegen te woenen daer aen de oestsijde de weduwe ende kinderen van Corñ gheritsz zalijg Cum suijs ende aen de westsijde de naegelaten weeskinderen van Dammis ariensz ende sijn huijsvrou beijde salijger naest ghegoet sijnde ende dat met alsulcken vrijdom ende beswaernisse als volcht te weeten vuijten suijtoosten voorts noortwaerts tegens de goederen van de arffgenaemen van heijlgen ende neelgen Corñ ende sullen blijven buijten den duijssen drop drie voeten arffs de welcken hij metten voorn arffgenaemen vrij bruijcken sal alles achter volgens de brieven van Cavelinge daer van sijnde sal vonder ten noorden hebben daer de goederen ende waringe van de vercoopers aen gaen den duijssen drop ende anders niet mits Conditie dat hij Coper op de voorn waringe sal moeghen sijn missinge warpen wel verstaende dat hij de selffde missinge tegens de spittijt wederom sal wech Ruijmen ende ten wesen sal hij gebruijcken de voorñ huijssinge met de barch plaesse met alle sijn behooren streckende westwaerts soe varre de Rede vant voorn weer lants streckt met noch soe veel arffs ten noorden vañ barch plaetsse om een bequaem varcken schot te mogen setten cal vorder hebben alle de boomen aenden voorn arffve ende lemijten behoreñ behallven den essen boom die sullen die vercoopers aen haer houden des is dit voorn arf belast met sessenveertich stuijvers siaers tot brantschattinge de welcken hij daer op houden mach ofte met veertich gulden den 'gelde aeñ vercoopers tellende afleggen die hem alsdan tselfve sullen moeten off nemen des soe bekenne wij Comparanten voorsz hier van ten vollen of vernouoht ende bī te wesen den lesten pen met den eersten scheldeñ gerit ariensz ofte sijnen arffve hier van quijt nu eñ ten ewigen dage eñ verclaren wij Comparanten gheen actie Rechte ofte toeseggen op dit voorschr huijs ende arffve meer gehouden te hebben maer dar off gheheel eñ al gecenunahieert en gecedeert tot behuijff ende profijte van Coper voorschr dit alles te verstaen sonder bedroch arch ofte list In kennisse der waerheijt soe hebben wij Schout ende Scepenen voorschr alcx onssen segel hier onder aen gehangen Int Jaer ons Heeren duijsent ses hondert ende twintich den xxveñ Januar mij present Scrts Corñ lennerts ende onderteijkent date voorschr ende is geregistreert folio xl

bij mij Cornelis lenaerts.
(volgt een merk)

De in de acte genoemde *Jan Joesten* kan nu als oudste stamvader van het geslacht *De Jong* worden beschouwd. Zeer waarschijnlijk is hij identiek met *„Jan ioostens sz* onsen mede Schepen out ontrent zes en tzestich jaerē", die 19 apr. 1597 voor schout en schepenen van Papendrecht attesteerde en van 1580 tot en met 1597 min of meer regelmatig voorkomt als schepen van Papendrecht.

In het rechterlijk archief van Papendrecht vond ik nog een 'acte waarmede het bekende oudste gedeelte kan worden aangevuld.

„Wij Jan Piggen Bailliu ende Schout Willem Wiggcrssen ende Corñs Arienssen Wapperom Schepenen des dorps ende vrije Heerlijckheijt van Papendrecht ende de matena, Oirconden ende kennen dat Persoonenlijcken voor ons quamen *Bastiaen Joosten* Secretaris tot Slidrecht voor hem selven voor een sevende Paert eade *Sofia Joosten* des Suppliants Suster mede voor een sevende Paert waer voor hij de rato caverende, ende *Pieter Janssen* als getrout hebbende de weduwe *Jan Joosten* gewesene Secretaris tot Slidrecht mede voor een sevende Paert ende *Hend: Pr. vañ graeff* als getrout hebbende *marigen Joosten* mede voor gelijcke sevende Paert ende *Jan Joosten de Jonge* mede voor gelijcke sevende Paert, eñ *Jasper Hend:* als getrout hebbende *lijsbet Joosten* mede voor een sevende Paert ende het resterende sevende Paert is mede competerende de voorsz ses Supplianten behalven den voorñ *Jan Joosten de Jonge,* de welcke verclaerden te cederen ende transporteeren ende over te dragen gelijck sijlieden cedeeren, ende trañsporteren ende overdraegen mits desen, aen ende ten behoeve van Jop Janssen die houder is van desen schepenen brieve alle den macht ende eijgendom van ontrent Ses Hondert vijffentseventich roeden weij ofte hoeijlant, gelegen in een weer lants genaemt Jop Joosten weer, Ment -ten oosten, den matenaschenwech ende den langen grient, ten westen het weer van Pieter Jan Stockx, sijnde de voorsz. 675 roeden lants belast met een rent twelck den cooper tot sijnen last is nemende, van welcke voorsz lant de Comparanten voorñt kende wel ende ten volle voldaen vernoucht ende al betaelt te wesen den Eersten penninck met den lesten scheldende de voorsz vercoopers hunne Erve daer van quijt nu ende ten Eeuwigen dage, Ende hebben de Com-

paranten voorn vant voors2 lant overgegeven vrij gifte eñ Eijgendom sulcx naer den lantrechten behoort Ende dat achtervolgens alsoo Jop Janssen voorñt den naecoop daer van E: Heer van Papendrecht vercregen ende voldaen heeft sulcx ons voor recht gethoont ende gebleken is ende belooft hij cooper te 'houden buer recht alle dinck sonder arch ofte list in Oirconden desen brieve gegeven met onse vuijt Hangende segelen besegelt op den 28 meij 1646. Als Officier ende Secris J Piggen

Willem Wiggertz

dit is (hier staat een merk) het Hantmerck van Corns Arienssen Wapperom"

Het begin der 'genealogie *De Jong* kan thans luiden:

I. *Jan Joesten*, geb. omstreeks 1531, waarschijnlijk identiek met *Jan Joostenssz.*, die van 1580 tot 1597 meermalen als schepen van Papendrecht voorkomt, † tussen 12 aug. 1597 en 25 januari 1620.

Uit dit huwelijk:

1. *Joost Jansz.*, volgt II.
2. *Basfiaen Jansz.*, volgt IIbis.
3. *Marijgen Jansdr.*, † na *25* jan. 1620, tr. *Harmen Cleijsz.*, geb. omstreeks 1568, schepen van Papendrecht, testeerde met zijn vrouw 28 jan. 1642 voor notaris Daniel Eelbo te Dordrecht, attesteerde 22 maart 1641, oud 73 jaar, † na 28 jan. 1642.

II. *Joost Jansz.*, geb. omstreeks 1570, secretaris van Sliedrecht, † na 25 jan. 1620 en vóór 28 mei 1646 ,tr. omstreeks 1600 *Machtelt Jansdr.*, † na 4 maart 1653 en vóór 30 okt. 1668.

Uit dit huwelijk:

1. *Maricken Joosten*, † na 30 okt. 1668 en vóór 4 mei 1675, tr. vóór 28 mei 1646 *Hendrick Pietersz. van de Graeff*, † na 4 maart 1652 en vóór 3 mei 1661.
2. *Adriaentgen Joosfen*, † na 27 april 1678 en vóór 17 juni 1681, tr. *Huijmen Petersz.*, † vóór 3 nov. 1655, zn. van *Pieter Huijmensz.*
3. *Elisabeth Joosfen*, † na 30 okt. 1688 en vóór 4 okt. 1686, tr. vóór 28 mei 1646 *Jasper Hendricksz.*, biersteker te Sliedrecht, † na 28 mei 1646 en vóór 19 sept. 1665, zn. van *Hendrick Jorisz.*
4. *Jan Joosfen* den Ouden, volgt III.
5. *Basfiaen Joosfen*, volgt IIIbis.
6. *Jan Joosten* de Jonge, volgt IIIter.
7. *Sophia (Fijken) Joosfen*, † na 30 okt. 1668, tr. *Jan Jansz.*, † vóór 30 okt. 1668.

III. *Jan Joosfen cl* en *0* uden, secretaris van Sliedrecht, † na 22 maart 1642 en vóór 14 juni 1645, tr. *Neeltje Cornelisdr. Backer*, † vóór 13 juni 1665; zij hertr. vóór 28 mei 1646 *Pieter Jansz.*

Voor hun nakomelingen zie De Nederl. Leeuw LXXXIII (1966), kol. 425-427.

IIIbis. *Basfiaen Joosfen:* zie voor hem en zijn nakomelingen De Nederl. Leeuw LXXXIII (1966), kol. 427-428.

IIIter. *Jan Joosten* de Jonge, † na 28 mei 1646 en vóór 1668, tr. N.N.

Uit dit huwelijk kinderen.

IIbis. *Bas ıtian Jansz.*, † vóór 25 jan. 1620, tr. N.N.

Uit dit huwelijk een kind dat 25 nov. 1620 nog in leven is.

Een Nederlandse tak Von Bülow [1]),

door MR. O. SCHUTTE.

In het familiearchief Teding van Berkhout [2]) bevindt zich een blad met aantekeningen betreffende het gezin van *Casper Ludwig von Bülow* en *Cafharina van Solingen*; er zijn duidelijk twee handschriften te onderscheiden; het eerste deel over 1642 tot 1671 is kennelijk een afschrift van iemand, die behoorlijk Nederlands kende; de laatste toevoeging uit 1674 zou heel goed van de vader zelf kunnen zijn.

Ik laat hier eerst de tekst van het blad in zijn geheel volgen:

„Anno 1642 den 8 january bennen wij tot Coudum getrout.

Anno 1642 den 7 november voormiddag ten 10 uhren is onse dochter *Else Catharina* gebahren tot Hoorn in Noordt Hollandt.

Anno 1643 den 16 september des avonts ten 8 uhren is onse soon *Johan Loduich* tot Wesell gebohren.

Anno 1644 den 14 july is onse dochter *Hesfer* door Godes genade ten halff twaelf 's middags gebohren en naer mijn vrouwen moeder genoemt tot Wesell.

Anno 1645 den 26 november is onse dochter *Johanna Louise* des morgens om vijf uhren in 's-Hertogenbos gebohren.

Anno 1647 den 24 february is onsen soon *Johan Nicolaes* door Godes genade des mergens ten seven uhren gebohren in 's-Hertogenbos.

Anno 1649 den 3 november is onse soon *Caspar Louduwig* door Godes 'genade gebohren des avents ten halff achten tot Rinbergh.

Anno 1650 den 15 'december is onse dochter *Ursula Dorefhee* door Godes genade gebohren, is naer mijn suster *Ursula* en naer mijn nichte *Dorefhee* genoemt tot Rhijnberck.

Anno 1652 den 6 may is onse dochter *Hesfer Louise* om *6* whren des mergens gebohren tot Rhijnberck.

Anno 1655 den 12 mertii is onsen soon *Benjamin* des mergens ten vijff uhren gebohren tot Wesell.

Anno 1656 den 12 september is oase dochter *Ursula* door de genade des Heeren des mergens om vier uhren gebohren tot Wesell.

Anno 1667 den 14 november om vijff uhren des avonts is mijne lieve huysvrow uyt desen jamer en traenendael tot God en Sijn ewige rijck 'opgenomen, alwaer wij weer in eewige glory en heerlijkheyt malkanderen sullen sien, hetwelke ons Godt om Sijner grooten barmhertigheyt en om Sijnes Soons willen wil geven. Amen.

Den 6 october anno 1671 is mijn 'dochter *Else Cafharina van Bulouw* met de lieutenandt *Theodorus Copes* door de genade Godes in den huwelijcken staet getreden ende tot Brunen bij Wesel getrouwt.

(andere hand:)

Anno 1674 den 2 november is mien sohn *Beniamin* urn vief uhr des afens udt desem jamerdahl dohr eine schware quetzfiier, de he van den fiejant vohr de Grafe mit ein handtgranade gekrehgen, van den groten en almogen Gott tot hem

1) Jhr. F. G. L. O. van Kretschmar was zo vriendelijk mij zijn aantekeningen betreffende deze tak *Von Bülow* ter verwerking in het onderhavige artikel af te staan.

2) Inventarisnr. 1847.

in Sien ewige rick afgefodert: De wil mi en alle mine kinderen udt genaden ock einen saligen afscheit gehfen en uns altesamen in Sien ewige riech annehmen urn Sines lifen Sohns Jesu Cristy willen. Amen."

In het zeer uitgebreide „Bülowsches Familienbuch" [3]) wordt wel melding gemaakt ven de veder, die dit bijbelblad opstelde, maar over het door hem gevormde gezin waren blijkbaar geen gegevens voorhanden. Vaadaar dat het mij nuttig leek hier een genealogische uitwerking van deze tak te geven:

Lütke von Bülow, auf Simen und Mickenhagen, vermeld tussen 1573 en 1605, nam in 1582 deel aan de „Reichstagfahrt" van hertog Ulrich van Mecklenburg naar Augsburg, tr. *Ilsabe von Maltzahn* a.d. H. Osten.

Hij stond reeds vele van zijn goederen af aan zijn broers en neven, zoals zijn zoon later ook zou doen.

Uit dit huwelijk:

1. *Barbara von Bülow*, geb. in 1597, conventualin van het klooster Ribnitz, † in 1638.
2. *Jasper Lütke*, volgt.

Caspar Ludwig (Jasper Lütke) von Bülow, geb. omstreeks 1605, in Bülowse bronnen vermeld 1614 en 1627, edelman van de Prins van Oranje (1638), kapitein in Staatse 'dienst 22 dec. 1638 sedert 14 dec. 1638, † Delft 6 april, begr. aldaar (O.K.) 10 april 1684, tr. Koudum o.s. 29 dec. 1641/n.s. 8 jan. 1642 *Catharina van Solingen*, geb. te 's-Gravenhage, † 14 nov. 1667, dr. van *Jan Willemsz. van Solingen*, zie hierna, en *Hester Gati van Limburch*.

Jasper ***Lütkes*** Vormünder David Reventlau zu Gnemer und Jürgen Preen zu Rederank waren gezwungen, obgedachter (d.w.z. bij de vader vermelde) und anderer Schulden halber, im Jahre 1614 die väterlichen Güter Simen und Mickenhagen mit Konsent ***Joachims von Bülow*** zu Kressin als einer der nahesten Vettern, an ***Bernd von*** *Bülow* zu Bülkow für 42.000 Gulden erblich zu verkaufen: es kontradizierte zwar ***Casper von Bülow Levins*** *Sohn*, ***es*** ward aber dieser Widerspruch lehnsherrlich für nichtig erklärt. 1627 gab er seine Einwilligung, als *Johann Friedrich* ***von Bülow*** auf Bülkow seinen Anteil in Oeder- und Drerskirchen an Siegfried von Oerzen auf Gerdshagen verkaufen wollte, und starb hiernächts unbeerbt (!) [4]).

Bij zijn ondertrouw en huwelijk staat hij ingeschreven als: ***Lodewijck van Sinnen en Loduwijc van Simeren.***

Caspar *Luduwijck* van *Bulouw* testeerde op 26 nov. 1683 voor notaris, Jacob Vlaardingerwout te Delft [5]): hij woont dan aan de Oude Delft bij de Haverbrugge; hij „verclaarde dat hij sijne kinderen, egtelijck bij juffrouwe ***Catharina*** van *Zolingen* geprocreëerd (met namen *Elsebe* ***Catharina,*** gehuwelijckt aan den ed. heer ***Theodorus Copes,*** capiteyn onder de Rijx-volckeren, ***Johan*** *Niclas*, capiteyn ten dienste deser landen, ***Caspar*** *Ludewijck*, capiteyn onder de hartogh van Lunenborg, ***Esther-Louisa,*** gehuwelijckt aan den ed. heer ***Gerhard van Rosenstraug,*** lieutenant onder de guarde van Sijn Hoogheyd, en *Ursula* ***Dorothea,*** deselve sijne kinderen) gelijckelijck genomineert ende geinstitueerd te hebben tot sijne eenige ende universele erfgenamen, ..., behoudelijck nogtans, dat het vrij adelijck goed gelegen in de Wetterau onder de borgt Freyborgh, soals hetselve bij den testateur met alle sijne huysingen, landen, boomgewassen, regten en privilegiën jegenwoordigh is beseten ende gepossideert,

3) 1. Band, 1911, pag. 108.
4) Bülowsches Familienbuch, l.c.
5) Gemeentearchief Delft. notarieel archief. inv.nr. 2317. fol. 253 sqq. ***anno 1683.***

alsmede de driehondert rijxdaalders, met de interesse, die daar op bij overlijden van hem heer comparant sullen sijn vervallen, staande te Nederwijsel, ofte wel so veel, als hem heer comparant 'daar over na sijn afsterven nogh sal werden bevonden te competeren, bij den heer ***Copes*** voornoemt sal mogen aanvaard werden ende in vollen eygendom overgenomen voor de somme van vierduysent rijxdaalders eens; ., en of het quame te gebeuren, dat hij heer Copes sulx niet beliefde te aanvaarden, ofte sigh binnen den voorgem. tijt niet en declareerde, sal de voorn. optie en verkiesinge bij de oudste sijner andere kinderen, ende so vervolgens: tot de jongste toe, in voegen voorn. met gelijck voorregt geschieden; dogh geen van hen allen sulx aanveerdende, sal hetselve aan Sijn Excellentie d'heer graaf van Solms van Brounfelts in coope moeten werden aangeboden, ende met die niet connende verdragen aan de meest biedende aanstondts werden vercogt, sonder dat sijne voorn. kinderen hetselve onder malcanderen sullen mogen verdeylen." Hij stelt tot voogden over zijn minderjarige erfgenamen aan de heer ***Copes,*** Jan Niclas Voorct en Benedictus Haan, predicant van de gemeente der Augsburgse confessie binnen deser stadt; hij verklaarde in de 200ste penning geen 4000 gulden gequotiseerd te zijn.

Bij zijn overlijden is aangetekend: „Kapitein ten dienste dezer landen, zijnde 78 jaar oud, een man van een uitstekende liefde tegen onze godsdienst, heeft van zijn 12 jaren af de oorlog onder de voornaamste potentaten gevolgd, in de zwaarste occasiën van veldslagen en belegeringen geweest en echter door Gods genadige bescherming nooit gekwetst. De Here verlene hem een vrolijke verrijzenis" [6]).

De portretten van ***Casper Ludwig von Bülow*** en ***Catharina van Solingen*** en twee groepsportretten met het gezin bevonden zich in 1751 bij hun kleindochter ***Catharina Louisa von Rosenstrauch*** te Delft.

Uit dit huwelijk:

1. *Else (Elisabeth) Catharina von Bülow*, geb. Hoorn 7 nov. 1642 [7]), † 6 febr. 1694, begr. te Griedel (Oberhessen), tr. Brünen bij Wesel 6 okt. 1671 *Theodorus (von) Copes*, geb. *25* aug., ged. Wesel 5 nov. 1647, luitenant 1671, majoor in het regiment baron von Götz in Hessen-Kasselse dienst, verwond bij de belegering van Rheinfels 1692, † 23 nov. 1693, bsgr. te Griedel, zn. van *Willem Copes*, luitenant-kolonel in het regiment infanterie Wirtz in Staatse 'dienst 1671, majoor van Wesel, en *Theodora Kaldenbach* [8]).
2. *Johan Lodewijk von Bülow*, geb. Wesel 16 sept. 1643, † vóór *26* nov. 1683.
3. *Hester von Bülow*, geb. Wesel 14 juli 1644, † vóór 26 nov. 1683 en waarschijnlijk vóór 6 mei 1652.
4. *Johanna Louise von Bülow*, geb. 's-Hertogenbosch 26 nov. 1645.
5. *Johan Nicolaas von Bülow*, geb. 's-Hertogenbosch 24 febr., ged. [9]) aldaar (Gr. K.) 28 febr. 1647, kapitein 15 juni 1677, sedert 2 juni 1677 in het regiment infanterie De la Baye du Theil, Van Waes (1699), Van Keppelfox (1706), De Maleprade (1715), † na 1728 [10]).

6) Id., archief van de Lutherse gemeente, inventarisnr. 107, fol. 56 vo.
7) Haar doop werd te Hoorn niet gevonden, maar het doopboek van de Lutherse gemeente aldaar begint pas in 1724. Haar grafsteen vermeldt, dat zij 50 jaar oud was, toen zij overleed.
8) Zie over hen: Tha. J. van Alff, Een onbekende tak van het geslacht Copes te Griedel in Oberhessen, in: De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1939, kol. 17 sqq.
9) Doopgetuigen: ***Jan*** *Bartholomeus Schobbinger*, kapitein, en ***Nicklaes*** *Girson*, kapitein.
10) Staat van oorlog 1729.

6. *Caspar Lodewijk von Bülow*, geb. Rijnberk 3 nov. 1649, kapitein in Brunswijk-Lünenburg-Calenbergse dienst (1683), † na 24 dec. 1683 [10a]).

7. *Ursula Dorothea von Bülow*, geb. Rijnberk 15 dec. 1650, † waarschijnlijk vóór 12 sept. 1656.

8. *Hester Louise von Biilow*, geb. Rijnberk 6 mei 1652, † Delft 7 april, begr. aldaar (O.K.) 13 april 1702, tr. Vrijenban 3 febr. 1682 *Gerhardt von Rosenstrauch*, heer van Maurach of Bajowsken-Guth (bij slot Ronnenburg in Lijfland), geb. k. Ronnenburg 21 mei, ged. Wenden 5 juni 1649, vaandrig in het regiment Von Starhemberg in keizerlijke dienst, luitenant 1673, luitenant-kolonel en kapitein van een compagnie in het regiment Hollandse gardes te voet 1693 als opvolger van de in de slag bij Neerwinden gesneuvelde Johann Christian von Kretschmar, tijdelijk commandant van Heusden 1703, verschijnt op de landdag te Riga 1681, † Kortrijk aan bekomen verwondingen 22 nov. 1708, zn. van *Gerhardt Kurick von Rosenstrauch* (Zweedse adel 3 dec. 1650), heer van Maurach (1653), kapitein in Zweedse dienst (1629), starost vaa de kastelen Ronnenburg, Schmitten en Serben (bij Wenden in Lijfland), en *Catharina Petersen;* hij hertr. k. Woerden 18 nov. 1703 *Susanna Vernatti* (of the baronets of Carleton), weduwe van 1 e *Robert Androuet du Cerceau*, heer van Reneauchamp, kapitein bij de Hollandse gardes te voet, en 2e *Johann Christian von Kretschmar und Flämischdorf*, kolonel-commandant in het regiment Hollandse gardes te voet [11]).

   Gerard van** Roosenstruijck* en *Hester **Louyse van** Buijlouw* ***20 juli 1682 voor notaris Jacob Vlaandingerwout te Delft [12]).

9. *Benjamin von Biilow*, geb. Wesel 12 maart 1655, †(gesneuveld) voor Grave 2 nov. 1674.

10. *Ursula von Biilow*, geb. Wesel 12 sept. 1656.

    *Ursela **van** Bulauw* testeerde op *24* okt. 1718 voor notaris Willem Vlaardingerwoud te Delft [13]); zij stelde tot enige en universele erfgenaam aan haar nicht en pupil *Catharina Louisa van. Rosenstrauch*.

Tenslotte laat ik hier nog het een en ander volgen over het gezin, waaruit *Catharina van Solingen* stamde:

Jan Willemsz. van Solingen, burger van 's-Gravenhage 23 juni 1618, mr. zwaardveger op de Singel naast de Hofpoort en deken van het Zwaardvegersgilde aldaar, † tussen 3 sept. *1664 en 3* aug. 1666, tr. (ondertr. 's-Gravenhage 18 nov. 1618) *Hester Gati van Limburch*, † tussen 3 aug. 1666 en 31 jan. 1670.

Iets uit de levensloop van ***Jan Willemsz. van Solingen*** is wel te reconstrueren, vooral uit het notariële archief van 's-Gravenhage. Het eerst wordt hij echter vermeld op 23 juni 1618, als hij voor £ 2.8.- burger wordt [14]). 18 nov. 1618 gaat hij als zwaardveger, maar zonder dat zijn geboorteplaats vermeld wordt, in ondertrouw met *Hester **van** Limburch*. Op deze plaatsen en in het overgrote deel der akten, die hierna worden aangehaald, wordt hij telkens ***Van So Zingen*** genoemd, terwijl hij aldoor ***Van Sal ing en*** tekent.

26 juni 1622 gaan hij en Ritchard Mouris naar de notaris om een ruzie te beslechten [15]). 31 Aug. 1624 blijkt Jan Pietersz. van Schoonhoven een zaak tegen hem voor het gerecht te hebben lopen [16]). 19 april 1628 [17]) en 27 okt. 1639 [18]) wordt ***Jan Willemsz. van Zalingen*** oud-deken van het zwaardvegersgilde genoemd; 15 nom. 1628 wordt een attestatie te zijnen behoeve afgegeven [19]). Blijkens het testament van Maddalena Hessels, weduwe van Jan Copijn, had ***Jan van Solingen*** in 1640 aan haar zoon Jan een verzilverde „pedure" en een paar verzilverde sporen geleverd voor *f* 17 [20]). 6 maart 1648 verklaart Nicolaes Petyt, zwaardveger te 's-Gravenhage, in mindering van wat hij aan de kruismaker Andries Cool schuldig is, zijn deel van 500 rapieren te transpoteren, die ***Jan Willems van Solingen*** en zijn medestanders in opdracht van de Raad van State maken [21]). 15 jan. 1649 treedt hij op als borg voor Cornelis Harmenss. Backer [22]).

3 april 1652 verklaart ***Abraham Borremans,*** dat tussen zijn moeie ***Judith van de** Couwe* of ***Claermont*** († in 1647) en zijn zwager, haar cosijn ***Jan Willemss. van Solingen*** op ***24*** juni 1644 [23]) een hypotheek van *f* 500 op haar huis op het Buitenhof gecontractueerd is [24]). 4 sept. 1664 stelt ***Jan Willems van** Solingen*, die bij testament van 18 jan. 1662 [25]) door ***Chatarina** Borremans,* weduwe van ***Andries** Pallemert*, naast de dan overleden Cornelis van Quellenburg tot voogd over ***Andries*** en ***Catharina,*** kinderen van haar overleden zoon ***Johannes** Palmert*, was benoemd, Pieter Walenburgh tot zijn medevoogd aan [26]).

14 aug. 1653 geeft ***Jan Willemsz. van** Solingen*, mr. zwaardveger, burger van 's-Gravenhage, een volmach om bij de Staten van Friesland aan te dringen uit het tractement van ritmeester van Marcquet hem *f* 184,15.- te betalen wegens levering van „sijdtgeweere en andere" in 1650 en 1651 [27]). 1 sept. 1653 verkoopt hij een obligatie [28]). 17 juli 1654 wordt hij vermeld als voogd over de kinderen van M. Arnous [29]). 16 sept. 1654 geeft hij volmacht om *f* 222.- van de heer van Franckenburch të innen 30).

10a) Vermeld als getuige bij de doop van *Johan Ludowicq von **Rosenstrauch*** te Delft; zie De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1943, kol. 160.

11) Het journaal van ***Gerhardt Kurick von Rosenstrauch*** en ***Gerhardt von Rosenstrauch*** over 1617 tot 1706 bevindt zich in het familiearchief Teding van Berkhout, inv.nr. 1376.

12) Gemeentearchief Delft, notarieel archief, inv.nr. 2317, fol. 257 sqq. anno 1682.

13) Id., id., inv.nr. 2587.

14) Gemeentearchief 's-Gravenhage, Oud archief, inv.nr. 47, fol. 99.

15) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, inv.nr. 7, fol. 13.

16) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, inv.nr. 7, fol. 232 vo.

17) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, inv.nr. 12, fol. 128.

18) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, inv.nr. 131, fol. 271,

19) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, inv.nr. 18, fol. 50.

20) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, inv.nr. 241, fol. 15 d.d. 4 febr. 1650.

21) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, inv.nr. 58, fol. 85.

22) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, inv.nr. 92, fol. 314.

23) Voor notaris Johan Danckerts te 's-Gravenhaee.

24) Gemeentearchief 's-Gravenhagenotarieel archief, inv.nr. 292, fol. 251. Hoe deze familierelatie tot stand gekomen is, weet ik niet; ***Abraham Borremans,*** tr. le 's-Gravenhage (Gr.k.) 21 juli 1624 Sara *Louys*, jonge dochter van Rotterdam, wonende te 's-Gravenhage; tr. 2e Scheveningen 29 sept. 1647 *Maria **Vinckenburch,*** weduwe van *Carel* van. der ***Maes.***

25) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, inv.nr. 125, fol. 15.

26) Gemeentearchief 's-Graxenhage, notarieel archief, inv.nr. 413, fol. 86.

27) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, inv.nr. 140, fol. 272.

28) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, inv.nr. 209, fol. 78.

29) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, inv.nr. 319, fol. 76.

30) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, inv.nr. 141, fol. 268,.

23 dec. 1655 benoemt **Wilhelm Gulhen** (Oulhon) van Velde, gewezen luitenant in de garde van Zijne Hoogheid, hem bij testament tot erfgenaam [31]); 5 jan. 1656 is de testateur overleden, want dan wordt hij **gequiteerd** wegens een legaat [32]), terwijl hij 10 jan. 1656 een attestatie als erfgenaam afgeeft [33]). 7 juni 1657 is hij executeur-testamentair van **Dirck** Schouch [34]). 20 april 1661 verkopen de advocaat David Mijtens en Johan. ***van*** met volmacht van ***Hendrick de Swaeff,*** boekverkoper te 's-Gravenhage (schoonzoon van laatstgenoemde), een erf en huis aan de westzijde van de Singel van het Hof aan Aeltje **Pieters,** weduwe van Pieter Balde [35]). Uit de akte van 1'7 juni 1662 komt ***Van Solingen*** naar voren als eigenaar van een perceel, dat belendend is aan een huis bij de Singel en de Zuidpoort van het Hof [36]).

3 sept. 1664 testeren eindelijk ***Jan Willems van Solingen,*** mr. zwaardveger, en ***Hester Gati van Limburg;*** het echtpaar moet dan al tegen de zeventig lopen; zij stellen elkaar in het vruchtgebruik van de nalatenschap en benoemen tot hun erfgenamen, ieder voor een derde deel, ***Catharina van Solinge,*** echtgenote van de kapitein ***Gasper Lodewijck van Buijlo, Eva van Solinge,*** weduwe van ***Nicolaes Mol,*** en ***Samuel de Swaeff.*** nagelaten weeskind van ***Judith van*** Solinge, geprocreëerd bij ***Henrick Swaeff;*** tot voogden over Samueb stellen zij aan de kapitein ***van Buijlo*** en Reynier de **Jong** [37]).

3 aug. 1666 is de testateur overleden, want op die datum maakt ***Hester Gati van Limburch,*** weduwe van ***Jan Willemss. van Solingen,*** een aanvullend testament, waarbij zij als voogd over haar kleinkind ***Samuel Swaeff*** ook diens vader ***Hendrick*** Swaeff aanstelt [38]).

31 jan. 1670 is ook zij overleden, want dan verkopen ***Eva van Solingen,*** weduwe van Nicolaes Mol, ***Hendrick de Swaeff,*** vader van Samuel ***de Swaeff,*** en Reynier de Jongh als testamentaire voogd over Samuel ***de Swaeff,*** mede vervangende kapitein ***Buijlouw,*** erfgenamen van ***Jan Willems van Solingen*** en ***Hester Gatij van Limburgh,*** een huis en erf bij de Singelgracht van het Binnenhof voor *f* 6600 39).

Tenslotte komt ***Jan Willemsz. van Solingen*** nog voor als getuige op 1 mei 1626 [40]), 10 juli 1632 [41]), 8 febr. 1640 [42]), 18 juli 1650 [43]) en 8 mei 166144) en wordt hij genoemd op 27 maart 1656 [45]).

31) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, **inv.nr.** 293, fol. 349 vo.
32) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, inv.nr. 293, fol. 353.
33) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, inv.nr. 337, fol. 245.
34) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, invnr. 465, fol. 41 vo.
35) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, **inv.nr.** 294, fol. 374.
36) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, **inv.nr.** 146, fol. 336.
37) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, invnr. 295, fol. 306.
38) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, inv.nr. 296, fol. 38.
39) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, **inv.nr.** 780, fol. 96.
40) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, inv.nr. 7, fol. 344.
41) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, invnr. 24, fol. 281.
42) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, **inv.nr.** 163, fol. 249vo.
43) Gemeentearchief 's-Gravenhag, notarieel archief, **inv.nr.** 262, fol. 143.
44) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, invnr. 434, fol. 259.
45) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, inv.nr. 314, fol. 258.

Uit dit huwelijk [46]):

1. ***Catharina van*** *Solingen, geb. te* 's-Gravenhage, ontvangt attestatie van 's-Gravenhage naar Koudum 16 jan. 1642, † 14 nov. 1667, tr. Koudum o.s. 29 dec. 1641/n.s. 8 jan. 1642 *Caspar Ludwig von Bülow* (zie hiervóór).

2. *Eva van* ***Solingen,*** geb. te 's-Gravenhage, † na 31 jan. 1670, tr. Loosduinen 31 aug. 1653 *Nicolaes Mol,* schout van Colijnsplaat, † voor 20 aug. 1655.

   20 aug. 1655 geeft ***Eva van Solingen,*** weduwe van ***Nicolaes Mol,*** schout van Colijnsplaat, een machtiging [47]). 2 okt. 1655 testeert zij, waarbij zij haar nog ongeboren kind tot erfgenaam benoemt; indien dit zou overlijden benoemt zii haar ouders ***Jan Willemss van Solingen*** en *Hester Gati* tot erfgenamen [48]).

   13 febr. 1657 geven ***Willem Liebergen,*** med. doctor, ***Wijnandt*** van ***der Maes,*** apothecaris, en ***Eva van Solingen,*** weduwe van ***Niclaes Molt,*** „boetefeu" van Zijne Hoogheid, geassisteerd met haar vader ***Jan Willemss. van Solingen,*** een volmacht om geld te innen van de nalatenschap van Jonker Willem van Weerdem, page van Zijne Hoogheid, ten bedrage van resp. *f* 25,—, *f* 43,18,— en *f* 80,— [49]).

   Uit dit huwelijk:

   a. een niet met name genoemd kind, ged. 's-Gravenhage 6 okt. 1654 [50]), † vóór 2 nov. 1655.
   b. *Clasina Mol,* ged. 's-Gravenhage (Gr. K.) 7 nov. 1655 [51]).

3. *Judith van Solingen,* ged. 's-Gravenhage (Gr. K.) 30 april 1634, † in 1661, tr. 's-Gravenhage (Gr. K.) 27 jan. 1658 *Hendrick de Swaeff* [52]), geb. te Middelburg (?), boekverkoper te 's-Gravenhage 1651 tot kort na 1661, geadmitteerd als notaris 20 febr. 1669, vestigt zich als zodanig te Middelburg 1671, waarschijnlijk zoon van *Samuel de Swaeff,* schoolmeester, schoonschrijver, plaatsnijder en drukker te Middelburg; hij hertr. (ondertr. 's-Gravenhage 14 juli 1669) *Catharina Walrauens,* weduwe van *Johannes Wijtijser.*

   Uit dit huwelijk:

46) Ten overvloede zij er op gewezen. dat ***Willem Jansz. van Solingen,*** die 17 april 1667 te 's-Gravenhage in ondertrouw gaat met ***Geertruijt Maertensdr. van Meurs*** of van ***Nuijs*** (Nus), jonge dochter van **Meurs,** géén zoon is uit dit huwelijk, waar men hem wegens zijn **patronimicum** en de overeenkomst van beroep — ***Willem was*** mr. smid — zou kunnen plaatsen. Blijkens notarieel archief 's-Gravenhage, **inv.nr.** 788, fol. 13, d.d. 4 juni 1668 was hij de zoon van toen wijlen ***Jan Smits van Solingen en Mettie Willems Corsboom*** (die als ***Jan Dircxe van Solinge,*** jonge man, en ***Metje Willems Kersboom,*** jonge dochter van Solingen, **beiden** wonende te 's-Gravenhage, aldaar 30 dec. 1640 in de Grote kerk getrouwd waren); in de akte geven moeder en zoon volmacht aan ***Johannes Kersboom*** „in de wandelingh de Clijne genaemt" en ***Maerten Nuijs,*** mr. metselaar te Meurs, om de penningen te innen, die ***Clement Adolphus*** onder zich heeft uit de nalatenschap van de grootvader ***Smits Adolphus.*** Het echtpaar van ***Solingen-van Meurs*** laat tussen 1667 en 1680 tien kinderen te 's-Gravenhage dopen.
47) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, invnr. 293, fol. 295.
48) Gemeentearchief 's-Gravenhage, notarieel archief, **inv.nr.** 293, fol. 308.
49) Gemeentearchief **'s-Gravenhage,** notarieel archief, invnr. 143, fol. 37.
50) Doopgetuigen: ***Jan Willemss. van Solingen,*** de commies ***Spronssen, Isabella Kitsenburch, Hester Gatij.***
51) Doopgetuigen: ***Jan Willemsen*** en ***Judith van Solingen, Jan Mol*** en ***Isabel Kinssenburch.***
52) Zie over hem: E. F. Kossmann, De boekverkopers, notarissen en **cramers** op het Binnenhof, 's-Gravenhage, 1932, pag. 24 en 193, en id., De boekhandel te 's-Gravenhage, 1937, pag. 383.

a. *Anna de Swaeff, ged.* 's-Gravenhage (Gr.k.) 24 nov. 1658 [53]), † voor 3 sept. 1664.

b. *Samuel de Swaeff,* ged. 's-Gravenhage (Kl.k.) 26 maart 1660 [54]).

4. een kind, ged. 's-Gravenhage (Kl. K.) 20 jan. 1636, waarschijnlijk identiek met de dochter, die 4 juli 1636 in de Grote Kerk begraven werd, en voor wier overluiding 6 p. 10 st. en voor het openen van wier graf 12 p. betaald werd.

5. een zoon, begr. 's-Gravenhage (Gr. K.) 4 dec. 1640, voor wiens overluiding en openen van het graf dezelfde bedragen als sub 4 betaald werden.

53) Doopgetuigen: Jan *Willemsen van Solingen, Johan Mijtens* en de huisvrouw van *Jan. Willemsen.*

54) Doopgetuigen: *Johan Blaeu, Samuel de* Swaeff en *Elisabeth de Swaeff.*

KORTE MEDEDELINGEN.

De afstamming van Aline Ovingh († 1632).

(LXXXV, kol. 201-217)

Enkele jaren geleden trachtten wij de juistheid van de opgave in of steunende op oude familiepapieren over een huwelijk tussen Ds. *Patroclus Römeling* en *Aline Oving* aan te tonen [1]). Daarbij kwam vast te staan dat de voornaam van de eerste vrouw van *Römeling Aeltien* was, terwijl evenzeer bleek dat de met de *Oving*'s onderhouden relaties een alliantie met een van de dochters uit dit geslacht [2]) alleszins waarschijnlijk maakten.

Ir. G. L. Meesters te Utraoht slaagde er thans in het bewijs van dit huwelijk te leveren. Op 19 mei 1626 verschenen „de E: *Thomas Ovingh* voor hem selven ende sijn Erfg::, caverende ende instaende voir sijnen absenten Broeder *Hermen Oving* vaendrich onder Captein Polman ende desselver Erfg: sampt *Aeltien Ovincks* ende *Margreta Ovincks* voor haer selven, ten overstaen ende int bij wesen van den Ehr *Thomas Cnoppert* B(urge) m(eeste) r haren oehm sampt in desen haeren gekoren ende met rechten toegelaten momber, de voersz. *Aeltien Ovinks* in haer qualiteit vertoende sekere volmacht van haern Eheman *Patroculus Roemelingh,* gepasseert voer Hero Moritz Ripperda toe Farmsum, onder der selver hant ende segel, de dato den le meij 1626 ...", die verkopen aan Cornelis van Dongen, scholte te Zwolle, en Maria van Hoevenstein e.l. „drie half" morgen land, gelegen onverscheiden in 5 morgen, waarvan kopers de andere helft kochten in 1624 van *Johan Baptisfa Knoppert,* diens vrouw en erfgenamen, gelegen in twee kampen genaamd Cnoppers kampen, noordgrens de Nijendijeck [3]), alles te Zwollerkerspel.

Uit een en ander blijkt dat *Johan Oving* en *Johanna Knoppert* in 1626 vier kinderen in leven hadden: *Thomas, Harmen, Aeltien* en *Margreta.* Althans uit dit huwelijk kan dus niet geboren zijn de Dikninger stiftsjuffrouw *Johanna Oving* [4]).

1) De afstamming van Aline Ovingh († 1632), in: De Ned. Leeuw LXXXV, 1968. kol. 201—217, i.h.b. kol. 201-205.

2) Dit geslacht *Oving* werd uitvoerig behandeld door Ds J. W. Schaap, „De genealogische geschiedenis van het geslacht Ovingh", in: De Nederl. Leeuw LXXXVII, 1970, kol. 311-337, i.h.b. kol. 325-327.

3) G.A. Zwolle, Rechterlijke Archieven Zwollerkerspel 70, deel 1.

4) als onder 2, k. 327.

Het bovenbedoelde land is eerder kennelijk onverdeeld gebleven tussen *Johan Baptista Knoppert* en *Johanna Knoppert.* Eerstgenoemde stond ook op een andere wijze in relatie tot de *Ovingh*'s, blijkens een acte van 20 juli 1621, waarbij „*Jan Baptista Knoppert* voor hem selfs ende *Rotger van Haersolte* hopman als momber over *Agnis Ovinck* toe Ruynen" aan Jan Danitsen Sohotman en zijn vrouw verkopen „een ent dijckes Lanck 4 roden" te Zwollerkerspel [5]). Nader zal moeten worden onderzocht hoe deze relatie is geweest.

DRS. 0. D. J. ROEMELING.

5) als onder 3. Ook op deze acte maakte de Heer Meesters ons opmerkzaam. Ook op deze plaats willen wij onze erkentelijkheid voor deze verwijzingen gaarne uitspreken.

Het wapen van het Waterschap „De Ham".

Tussen Zevenbergen en Geertruidenberg, in het uiterste Noordwesten van de provincie Noord Brabant is door samenvoeging van een elftal waterschappen een 13.500 ha. groot nieuw waterschap gevormd, dat de naam „De Ham" kreeg.

Bij de opgeheven waterschappen is een tweetal, waarvan de namen verraden, dat er nauwe banden met ons vorstenhuis zijn geweest: de „Emilia-polder" en de „Royale Polder". Bovendien was een der elf opgeheven eenheden een overkoepelend waterschap.

Het lag voor de hand dat van deze gegevens gebruik moest worden gemaakt bij de samenstelling van een wapen voor het nieuwe waterschap, terwijl 'bovendien de omstandigheid, dat de vroegere grens tussen Holland en Brabant het territoir langs een vrij rechte, van Oost naar West verlopende, lijn nagenoeg in tweeën snijdt een historisch feit opleverde, dat zo mogelijk mede moest worden benut. De streekarchivaris, de heer W. A. van Ham verstrekte hierover de nodige gegevens, waarvoor ik hem veel dank verschuldigd ben.

De „Emilia-polder" is genoemd naar *Amalia van Solms,* de echtgenote van stadhouder *Frederik Hendrik.* De stadhouder was de grootste 'grondbezitter in een gebied van 21 poldertjes en op zijn last is destijds een dijk aangelegd langs de rivier de Amer. De prinses werd gewoonlijk *Emilia* genoemd in plaats van *Amalia,* vandaar de naam. Haar wapen was te ingewikkeld om in zijn geheel te worden opgenomen maar de meest markante figuur eruit leende zich voortreffelijk voor het vullen van het eerste kwartier: een blauwe leeuw met rode tong op een gouden veld. Deze leeuw komt in twee varianten voor: enkelstaartig en dubbelstaartig, zodat een keuze moest wonden gedaan. Het waterschapsbestuur koos de dubbele staart omdat deze fraaier werd gevonden.

De „Royale Polder" kreeg de naam van de Princess Royal, de echtgenote van *Willem III,* de koning-stadhouder. *Willem III* heeft zich (actief met dit gebied bemoeid. Hij heeft de vele kleine poldertjes die hier naast elkaar bestonden samengevoegd tot één lichaam onder één reglement en één bestuur Dit was aanleiding om in het tweede kwartier de drie gouden gaande aanziende leeuwen op een rood veld uit het Engelse koninklijke wapen te plaatsen

Op de onderste helft van het schild is een gouden „streep" geplaatst als symbool voor de vroegere grens tussen Holland en Brabant. Voor de elf waterschappen die aan weerskanten van deze oude grens lagen is het klaverblad als agrarisch symbool gekozen. Om het niet te conventioneel op te lossen

zijn de blaadjes uitkomend uit de streep getekend: vijf maal twee en één groter voor het overkoepelende waterschap. Het grotere blad heeft aan weerskanten één groepje van twee op 'dezelfde plaats uit de streep opkomende blaadjes, aan de onderkant van de streep zijn drie van deze paartjes aangebracht.

Op het schild is de gebruikelijke kroon van drie bladeren en twee paarlen geplaatst. Dit is uitsluitend een element van versiering.

Het wapen is verleend bij Koninklijk Besluit van 4 januari 1974, no. 12.

De officiële beschrijving luidt als volgt:

„Doorsneden; I gedeeld; a. in goud een „dubbelstaartige leeuw van azuur, getongd „van keel: b. in keel drie gaande, aanziende „leeuwen van goud, boven elkaar; II in sabel „een streep, waaruit aan de bovenzijde een „klaverblad tussen twee paar klaverbladen „en aan de benedenzijde drie paar klaver„bladen komen, alles van goud. Het schild „gedekt met een gouden kroon van drie „bladeren en twee parels."

MR. G. A. BONTEKOE.

Een koninkrijk zonder wapen,

Een staat die zich wil laten respecteren heeft als statussymbolen wapen, vlag, volkslied, munt en postzegel. Wist U, dat het Koninkrijk der Nederlanden geen wapen, geen vlag, geen volkslied en geen munt heeft?[1]) Het is niet te geloven? Men weet wel beter? Dan heeft men er niet aan gedacht, dat er twee Koninkrijken der Nederlanden zijn: het eerste is in 1815 tot standgekomen, het tweede in 1954 en dat overkoepelt de drie staten Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen. Er is betwijfeld of het in 1954 wel zo de bedoeling is geweest, maar er helpt niets aan: het is zo krachtens het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden. Verlangt men bewijs van deze stelling? Dan moet worden verwezen naar vorige publicaties met het verzoek die als hier ingelast en herhaald te willen beschouwen [2]). Artikel 3 lid 1 van het Statuut bepaalt, dat („onverminderd hetgeen elders in het Statuut is bepaald") „aangelegenheden" zijn van dat Koninkrijk:

a. de handhaving van de onafhankelijkheid en de verdediging van het Koninkrijk;
b. de buitenlandse betrekkingen;
c. het Nederlanderschap;
d. de regeling van de ridderorden, alsmede van de vlag en het wapen van het Koninkrijk:
e. (enz.).

Men heeft gedacht, dat er nog steeds slechts één Koninkrijk der Nederlanden zou zijn, waarin het Koninkrijk uit 1815 met Suriname en de Nederlandse Antillen zou zijn opgegaan of omgevormd, met behoud van de vanouds bekende naam. Maar nu, afgezien van alle andere argumenten die voor het

1) Over De postzegel voor het Koninkrijk der Nederlanden, Nederl. Juristenblad 1970, 856.
2) O.a. naar De Kronen onzer Vorsten, Rechterl. Magazijn Themis, 1963, 201 en naar De twee Koninkrijken der Nederlanden, Ned. Juristenblad 1969, 424; Ons Koninkrijk in de E.E.G., T. v. O. 1972, 230; De eigen organen van het Statuutskoninkrijk, in Politiek Perspectief, mei/juni 1973, blz. 57.

tegendeel pleiten [3]), uit het hierboven weergegeven artikel 3 blijkt, dat het zo niet is.

Het gaat er niet om dat al deze aangelegenheden, die tot 1954 kwesties waren van alleen maar Nederland, nu nog steeds alleen maar aangelegenheden van datzelfde, nu gereorganiseerde Nederland zouden zijn, want dan zou dit alles nooit aldus zijn geformuleerd, Nederland, het koninkrijk waar onze Grondwet voor is gechreven, heeft een wapen [4]), een vlag, een volkslied en een munt [5]). Het spreekt vanzelf, dat het verstandig zou zijn geweest het overkoepelende koninkrijk een van het Europese koninkrijk te onderscheiden naam te geven [6]). In ieder geval heeft het Statuut voor het Statuutskoninkrijk de mogelijkheid opengehouden voor eigen ridderorden alsmede voor een vlag en een wapen? Neen, voor de regelingen van de ridderorden, de vlag en het wapen. Die moesten er dus komen, maar: „Volgens artikel 3, lid 1 sub d van het Koninkrijksstatuut wordt de vaststelling van vlag en wapen van het Koninkrijk tot Koninkrijksaangelegenheid gemaakt. Aangezien geen nadere uitwerking aan het gestelde in het artikel is gegeven, moet het in 1907 vastgestelde wapen worden beschouwd als te zijn het wapen van het Koninkrijk der Nederlanden, van Nederland in engere zin en van de Koning (in)" [7]). Dat kan men den wel zomaar zeggen, maar die conclusie is niet sluitend. Het tweede lid van art. 3 luidt: „Andere onderwerpen kunnen in' gemeen overleg tot aangelegenheden van het Koninkrijk worden verklaard. Artikel 55 is daarbij van overeenkomstige toepassing". En artikel 55 lid 1 luidt: „Wijziging van dit Statuut geschiedt bij Rijkswet". Hier kan niet anders uit worden begrepen, daa dat de regeling van de ridderorden, alsmede van de vlag en het wapen van het koninkrijk dienen te worden geregeld bij Rijkswet, dus bij een wet van de in artikel 4 lid 2 bedoelde „wetgevende macht" van het statuutskoninkrijk [8]).

Maar nu nog steeds van dit alles niets is geregeld, is de sprong te groot om het er maar voor te houden dat niets regelen zou mogen worden gelijkgesteld met wel geregeld zijn. Het zou mogelijk zijn geweest in het Statuut te bepalen dat, zolang niet anders is bepaald, het Statuutskoninkrijk zich zal bedienen van dezelfde vlag en hetzelfde wapen als Nederland deze heeft. Dus analoog aan hetgeen is bepaald in artikel 5: „Het Koningschap met de troonopvolging, de in het Statuut genoemde organen van het Koninkrijk, de uitoefening van de Koninklijke en de wetgevende macht in aangelegenheden van het Koninkrijk worden voor zover het Statuut hierin niet voorziet geregeld in de Grondwet voor het Koninkrijk," Het Statuut voorziet daar nog niet in, maar het kan daarin gaan voorzien via een wijziging van het Statuut [9]).

3) Dr. J. R. Stellinga heeft in T. v. 0. 1970, blz. 86 mijn stelling, dat er twee van elkaar te onderscheiden Koninkrijken der Nederlanden zijn, onderschreven. Een andere conclusie komt hem niet mogelijk voor.
4) K.B. van 10 juli 1907, Staatsblad no. 181.
5) Grondwet, art. 73.
6) Sinds 1954 kan aan het volgende rijtje de naam van dit Koninkrijk worden toegevoegd: Groningen, Utrecht, Luxemburg, Curaçao.
7) Aldus voor de Minister van Buitenlandse Zaken, de Chef der Directie Kabinet en Protocol in een aan mij gerichte brief van 14 mei 1973, kenmerk DKP/KA-56093, onderwerp: Rijkswapen.
8) Officiële toelichting op het Statuut: „zo is in het Koninkrijk het recht van de munt geen bevoegdheid van de Koning als hoofd van het Koninkrijk, omdat een Rijksmunt niet bestaat." (deze redenering sluit niet !).
9) Art. 55 lid 1.

Het zou ook mogelijk zijn geweest en het is nóg mogelijk om hier alsnog bij een heel eenvoudig Rijkswetje in te voorzien. Maar wellicht zou bij de behandeling van deze kwestie blijken, dat men daar niets voor gevoelt. Het is onaanvaardbaar om te stellen, dat dan toch maar het wapen van „Nederland in 'engere zin" moet wonden beschouwd als tevens te zijn het wapen van het in het Statuut bedoelde Koninkrijk der Nederlanden [10]). Het is *nief* tevens als wapen van het statuutskoninkrijk verklaard of 'daartoe „verheven" [11])

Merkwaardig is, dat Suriname een wapen heeft dat niet met een kroon, maar dat de Nederlandse Antillen een wapen heeft dat wel met een koninklijke kroon is „gedekt". Dit wapen is vastgesteld bij landsverordening van 30 oktober 1964 [12]); de Nederlandse Antillen voeren „als deel van het Koninkrijk" op hun wapen een koninklijke kroon [13]). Als deel van een Koninkrijk, dat zelf echter geen wapen heeft !

Men mist een duidelijke visie en een sluitend systeem, dat toch wel ten aanzien van een koninkrijk zou mogen worden verwacht. Nu brengen wij dit alles in verband met wat in Artikel 2 lid 1 van het Statuut is bepaald: „De Koning voert de Regering van het Koninkrijk en van elk der landen." Ieder van de drie landen (Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen) heeft immers een eigen regering; daarenboven heeft dus ook het statuutskoninkrijk een eigen regering. Hieruit blijkt, ook al is de tekst niet fraai, dat het gaat om drie landen (lees: drie staten) die tezamen een vierde staat vormen; aaa het hoofd van elk van 'deze staten staat „de" Koning ? Dit is onjuist gesteld, want ieder van deze Staten heeft uiteraard zijn eigen Koning [14]). Het is alleen zo bepaald, dat zij allen de zelfde persoon als hun Koning hebben [15]). Niet als deel van een koninkrijk hebben de Nederlandse Antillen recht op het voeren van een koninklijke kroon op hun wapen, maar omdat de Nederlandse Antillen een koninkrijk vormen. Suriname, dat dus eveneens een koninkrijk vormt, heeft geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om het wapen met een koninklijke kroon te dekken. Zou het statuutskoninkrijk het enige koninkrijk zijn dat geen wapen heeft ? [16]).

MR. H. J. MARIUS GERLINGS.

10) Hier ziet men weer hoe stuntelig men te werk is gegaan. Het getuigt van ernstige verlegenheid dat men, om duidelijk te zijn zich moet behelpen met een onderschrijving als „Nederland in engere zin". En dat voor een Koninkrijk, dat het terecht zo hoog in zijn wapen heeft.

11) Officiële toelichting op het Statuut: „Deze bepaling, die betrekking heeht op de vlag van het Koninkrijk, laat uiteraard de mogelijkheid open, dat de landen ook een eigen landsvlag kunnen voeren". (Dat zou dan een totaal van vier vlaggen opleveren).

12) Publicatieblad no. 161.

13) Aldus in dezelfde brief van het Ministerie.

14) A. M. Donner heeft op blz. 598 van zijn bewerking van de 8e druk (1968) van het Handboek van het Nederlandse Staatsrecht, van C. W. van der Pot, geschreven: „De Koning voert, naar art. 2 zegt, de regering van het Koninkrijk en van elk der landen. Hij verenigt dus als het ware vier Kronen, die van het gehele Koninkrijk en die van elk der drie gebieden. Telkens wanneer de Koning optreedt, kan dus de vraag rijzen, of hij dit doet als hoofd van het Koninkrijk dan wel als kroondrager van het land". Hierover verder in mijn bijdrage Het Koninkrijksstatuut, Nieuwe West-Indische Gids, 1971, blz. 135, op blz. 140.

15) De vier Koninkrijken, T. v. 0. 1971, 31.

16) Dit jaar is van de Staatsdrukkerij verschenen een geschriftje: „Het museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden; totstandkoming en groei". Uit niets blijkt zelfs maar van het bestaan van het Koninkrijksstatuut en van de in artikel 3 bedoelde „regeling van de ridderorden".

INHOUD VAN BUITENLANDSE BOEKEN EN TIJDSCHRIFTEN+

Handelingen Kon. Geschied- en Oudheidkundige Kring van Kortrijk, n.r. dl. XXXVIII (1971).

M. Backhouse, Beeldenstorm en bosgeuzen in het Westerkwartier (1566-1568). Bijdrage tot de geschiedenis van de godsdiensttroebelen der Zuidelijke Nederlanden in de XVIe eeuw. Opzet van de studie is, te onderzoeken hoe groot de rol van de verschillende oorzaken (econ., pol., relig. en soc.) van de Beeldenstorm is geweest. Met naamlijsten van beeldenstormers en bosgeuzen, waarop personen met de namen *Boddaerf, Coolen, Micarf, Mignon, Moreel* en *Stalpaert* voorkomen. — J. Delbaere, „'t Schaak," de oudste herberg te Rumbeke. Met gegevens *Delbaere, Dupon* en *Goefhals.* — J. Pycke, Documents relatifs à la Verge des XIII paroisses (châtellenie de Courtrai) reposant aux archives du Chapitre Cathédral de Tournai. — A. van Ruymbeke, L'Aphrodite anadyomène du Musée de Mariemont dite „Venus de Courtrai", een artikel, dat kunsthistorici verm. zal interesseeren. — Ch. Selosse, Un tableau à l'église de Luingne. Saint-Amand baptisant le fils du Roi *Dagobert.* Schilder is *Bruno van Hollebeke* (1817-1892).

Bulletin de l'Institut archéologique liégeois, dl. LXXXIII (1971).

R. Jans, Les hôtels d'Ansembourg et de Posson à Liège. Met verscheidene ill.

Het Oude Land van Loon, dl. XXV (1970).

H. Baillien, Het Begijnhof van Tongeren, zijn aanleg, plaatsnamen, gebouwen en bewoonsters. Bij laatstgenoemden treft men o.m. de namen *Bauduin, De Bellefroid, Cunen, Van Eynaffen, Van Gulpen, Lenaerts, Maurissen, Menfen, Nypels (Sofia, 1718 en sabella †1777), Oris, Pex* en *Sauveur* aan.

Le Parchemin, afl. jan.-febr. 1973.

Een interessant nummer, dat de volgende 'publicaties inhoudt: 1. Un *Anfoine de Tassis* peu connu door G. Guyot. Onderwerp van de studie is *Anfoine* of *Anfonio de Vriese,* die ws. de zn. van *Henri de Vriese* (uit Holland, † 1604) en *Marie de Tassis, † 1590* en ws. de nat. kleinzn. van de Antwerpse postmeester *Anfoine de Tassis* is. *A. de Vriese* noemt zich veelal *Anfoine de Tassis; 2.* Quelques testaments et partages de Tournai et de la région door De Lannoy. Geeft een kort overzicht in de vorm van een alf. naamlijst van hetgeen men in het archief „Conseil Souverain de Hainaut" (Staatsarch. Bergen) kan vinden. Op de lijst de namen *Boucher, Fievef, Lempereur, De Maulde, Mulier* en *Wibaulf; 3.* Fragment généalogique inédit d'un rameau de la famille *„de Berghues"* établi à Montjoie. Vangt aan met *Pierre de Berghes* (zn van *Ferry de Glytnes dit de Berghes* en *Anne Sterck),* die 3x (1595, 1605 en 1606) is 'getrouwd. Het fragment is tot ± 1887 uitgewerkt. Met ill.; 4. Inventaire des fonds d'archives de l'Office Généal. et Her. de Belgique: Fonds *de Crassier* door H. Douxchamps. Deze mede voor Ned. Limburg belangrijke collectie is afkomstig van Baron *Louis de Crassier (1872-1949)* , medewerker aan o.a. „Ned. Adelsboek" en „Soc. hist. et arch. dans le Limbourg à Maestricht." Behalve gegevens over het geslacht *De Crassier* bevat de verzameling aantekeningen *(De) Braconier, Coebergh, Kerens, Loyens, Peral-*

ta, Putlincx (Maastricht), *Smits van Eckart*. De rubriek „Réponses" geeft een antwoord *Bosscharts*, met allianties *Eyckberghs* (Breda) en *Van Rijen*.

Vlaamse Stam, jrg. IX (1973), afl. 1.

G. E. Op 't Hof, Vlamingen in Zeeland. (Vervolg.) Noemt o.a. *Boeverie* (uit Frankrijk) en *Kes* (van B.o.Z.). — M. Caluwé, Lijst van niet-Rupelmondenaars voorkomende in het oud archief van Rupelmonde. Op de lexicografische naamlijst komen personen met de volgende 'geslachtsnamen voor: *Cageman, De Grouw, Gloyenhoven, Van den Handel, Van der Hans, Landsaet, Langhaeken, Langhenvelt, Lichtendoop, Oors, Opkens* en *Schaap*. Het betreft hier schippers van Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht.

Vlaamse Stam, jrg. IX (1973), afl. 2.

R. J. Boerhave, De Voorouders van Prof. Dr. *Hermann Boerhaave* kwamen uit Frans-Vlaanderen. Geeft aanvullingen op het in „de Ned. Leeuw" 1933 verschenen artikel van M. G. Wilde_man. De naam luidde oorspronkelijk *Boudera (e) ve.* Met portret. — R. L. Dewulf, Onze kwartierstaat: *Fernand Florent Decock*, kunstschilder, 1932-1965. Met kw. *Benteyn*. — A. Maris, *Joos*, land van Waas en Hamme. Stamvader is *Joos Jansz.*, overl. 1672. Met allianties *Geldolf* en *Hoornick*. -W. Wijnaendts van Resandt, Een tak *Wijnanfs (van Rosan)* in de Kempen Geeft een overzicht en vraagt tevens nadere inlichtingen over de tak (16de/17de eeuw) *Wijnants van Rosan* te Antwerpen en Westerloo. — In de rubriek „Vraag en antwoord" een vraag *Heuvelmans x Linssen* (Maasbracht) en een antwoord *Van den Boer* (Lommel, Breda, Eersel en Eindhoven).

Vlaamse Stam, jrg. IX (1973), afl. 3.

0. H. Thys, Lenen van het leenhof van Mechelen te Rijmenam en Borgheiden, 1473. Hierin de namen *Van der Aa, Besoets* en *De Kempenaire*. — Weeskamer Melchelen. De gepubliceerde lexicografische naamlijst heeft betrekking op de eerste 16 dln. van de staten van goederen (1510-1600) en is samengesteld door J. van Horenbeeck. Op de lijst o.m. de namen *Asselbergh, Becx, Beelaerts, Beemen, Berckelaer, Doublet, Fierens, Fierlants, Kempenere (Kempenaer), Meybooms, Ruelens, Suys, Vinckboens, Vinckbooms*. — L. Poplemont, Het 'geslacht *Van Cruijninghen* te Antwerpen. Is een op authentieke acten steunende aanvulling op het artikel „Genealogie der Heren *van Cruijningen*" door A.W.E. Dek, verschenen in „ Jnbk CBvG," XI (1957), 79 w. — Huwelijksaankondigingen te Leuven (2e helft XVIIIe eeuw). (Wordt vervolgd.) Dit naamregister, samengesteld door G. Declerck, verwijst naar afschriften van doopacten van personen, die in een der parochies van Leuven zijn getrouwd. De afschriften komen tussen de huw. aankondigingen voor in een gebonden reg. (Stadsarch. Leuven). Op de lijst o.a. de namen *Baudet Berlot, Bex, Colenbrandfs* (ged. Zierikzee), *Duijs, Heeren, Koninghs* (ged. Weert) en *De Roy* (ged. Tilburg). — A. Thijs, De Antwerpse lakenververs 1625-1754. Bij de in het ambacht opgenomen leerlingen verschijnen de namen *Cuylits, Van Merlen* en *Sira*. — R. Verbois en P. Severijns, De familie *Kusters* uit het vroegere graafsohap Rekem. Bedoeld geslacht is voor zover thans [bekend afkomstig uit Hoensbroek (Ned.) en heeft als stamouders *Martinus Kusters x Anna Halmans*. Dit echtpaar wordt door de Kerkmeester van de parochie Sint-Jan Evangelist te Hoensbroek in 1754 vermeld. Uit het huwelijk (1747) van hun zoon *Reinerus* met *M. J. Offermans*

zijn 14 kinderen geb., waarvan enige naar Rekem zijn gegaan. Met allianties *Hullebroek, Van Musch* (uit Urmond) en *Van Om*.

Annalen van de Oudheidkundige Kring van het Land van Waas, dl. LXXV (1972), afl. 3/4.

A. Buvé, De heldendood van *J. C. J. van Speyk*. De korenwindmolen is met nevengebouwen aan de zeedijk te Doel (B.) en de tentoongestelde voorwerpen en molenschilderijen, in 1959 door de Touring Club van België aangekocht. Bij deze voorwerpen bevind zich een boord (Wedgwood?), dat aan de voorzijde de handgeschilderde beeltenis van *Van Speyk* (in uniform) vertoont. — A. van Geertsom pr., De hoofdcijnsboeken van St.-Baafsabdij te Gent 1560-1796. Appendices (Melsele-Beveren-Haasdonk). Met de namen *Berkelaer, Dullaert, Deynoot, Van Mieghem, Priem, Rop, Snouck* en *Stoop*.

Appeltjes van het Meetjesland, dl. XXIII (1972).

L. Stockman, De brieven van Assenede en de Vier Ambachten. — P. Rogghé, Rederijkers te Eeklo. In zijn uitvoerige studie {behandelt Schrijver tevens verschillende auteurs. Onder deze laatsten komt voor Dr. *Pieter Ecrevisse*, geb. Obbicht (Ned.) 3 juni 1804, lid Gem.raad Sittard, opteerde voor België, vrederechter te Eeklo enz., schrijver van o.m. volksverhalen.

Zeitschrift des Aachener Geschichtsvereins, dl. LXXXII (1972).

Bevat o.a. het artikel „Epigraphische Bemerkungen zum Aachener *Karlssiegel*" door R. M. Kloos. Met zegelafbn.

Zeitschrift des Bergischen Geschichtsvereins, dl. LXXXV (1970).

S. Kley, Der Besitz der Stifter Essen und Rellinghausen, des Deutschen Ordens und des Hauses *Limburg-Broich* in der ehemaligen Herrlichkeit Hardenberg. — In de rubriek „Buchbesprechungen" wordt de 4de bd. van het 2de dl. van „Die Geschichten der Gnafen und Herren *von Limburg* und *Limburg-Styrum* und ihrer Besitzungen" besproken door K. Niederau.

Genealogie, jrg. XXII (1973), afl. 3.

H. Koch, Zugezogene nach Berleburg bis 1800. (Vervolg.) Op de lexicografische naamlijst o.m. de namen „*V. Amerogen, Taets*" (sic!), *Delcourt, Gachof* (uit Amsterdam) en *Leyendecker*. — W. Huschke, Uebersicht über die Kirchenbücher des Personenstandsarchivs Brühl. Nachtrag. — F. Treichel vermeldt in „Gelegenheitsfunde": „ 1688.8.1. *Gerdt Schlütersz*, einesz Holländersz ausz Amsterdam enz." (Bron: Doopreg. Neumunster.)

Der Grafschafter, mei 1972.

W. Friedrich, Haus Brecklenkamp im Spiegel der Zeit. Met afbn.

Der Grafschafter, augustus 1972.

W. Friedrich, Bourtange — alte Festung im Moor. Met afbn.

Heimatbuch des Kreises Kempen-Krefeld, 1973.

W. Tillmann, Die Haarlemer Leinenbleichereien und der Niederrhein. Met afbn. — H. Ressler, Die heimischen Notare und ihre Register im 19. Jahrhundert. Genoemd worden o.m. notaris *Courth, Eskens, Rappard, Roosen* en *Van Spankeren*. — W. Föhl, Das Schloss Pesch bei Ossum-Bösinghoven. — J. F. Gerhard Goeters, Das älteste rheinische Täuferbekenntnis — Kempen 1545. — H. Martens, Einwohner der Honschaft Orbroich 1797-1799. Op de lijst de namen *Dahmen, Kallen* en *Sangers*. — K. J. Dors, Die Sebastianus-Pfarre zu Lobberich und ihr Archiv. — P. Vander, Haus Clörath. Met o.a. afbn. van het alliantie-wapen *Von Brienen — Von Büren*. — D. Pesch, *Hendrick Goltzius* (1558-1617) als Maler. Met afbn. o.a. van: Die Beschneiding Christi (olieverf op doek), 'onlangs door het Bestuur van de „Kreis-Sparkasse" verworven.

Jahrbuch Mülheim an der Ruhr, 1973.

K. Schulze, Die Gruft der Grafen *von Dhaun-Falkenstein* unter dem Palas des Schlosses Broich. — F. R. Krapp, Saarn: nicht nur geographisch Miilheims Süden. Met afbn. o.a. van het voorm. klooster. — K. Wickrath, Strukturverbesserung vor 150 Jahren — Ansiedlung der Königlichen Gewehrfabrik in Saarn. Met afbn. van enige wapens. — K. op ten Höfel, Styrum, Tradition und Gegenwart, Met afbn.

Zeitschrif für niederdeutsche Familienkunde, jrg. XLVII (1972), afl. 6.

G. Baumann, In Güstrow 1813/14 verstorbene Soldaten deutscher und fremder Nationalität. Onder de 139 soldaten, die tussen 9 juni 1813 en 12 april 1814 in het Mil. Hosp. te Güstrow zijn overleden, komen de volgende in Nederland geboren personen voor: *Dinkstra* (Friesland), *Fack* (Dordrecht), *Paipaps* (Maastricht), *Pappers* (Rotterdam), *Van Schlieper* (Amsterdam) en *Vrien* (Maastricht). De lijst geeft: naam, geb.plaats, overlijdensdatum, doodsoorzaak en troepenonderdeel.

Norddeutsche Familienkunde, jrg XXI (1972), afl. 4.

W. Ollrog, Verlustlisten der früheren Königlichen Hannoverschen Armee von 1866 und 1813/15. (Slot). Met de namen *Callmeyer, Hoppe, Kats, Nibbrig, Rolink* en *Schotthorst*.

Quellen zur oldenburgischen Familienforschung door W. Büsing, 1970. IX

Hierin verwijzingen naar geneal. litteratuur over o.m. de geslachten *Berlage, Bothe, Hein* (zeeheld), *Von Lindern, Mansholt, Naber, Onnen* en *Schnitger*

Ostfriesland, jrg. 1972, afl. 2.

J. de Buhr, Ein Häptlingsgrabstein im Ostfriesischen Burgenmuseum in Pewsum. De uit Upleward afkomstige steen is zeer ws. van de 23 jan. 1594 overleden *Tido Beninga*, laatste van zijn geslacht.

Quellen und Forschungen zur ostfriesischen Familien- und Wappenkunde, jrg. XXI (1972), afl. 11/12.

J. N. Leget, Deutsche Auswanderer in den Niederlanden De gegevens voor deze publicatie zijn aan Zaandamse archivalia o.a. aan het trouwreg. (ev.-luth. 1782-1811) ontleend. Met de namen *Campen, Looman, Oncken, Rieken, Schmelzer, Smit* en *Visscher*. — J. N. Leget 'geeft antwoord op een vraag *De Rijk* (Leimuiden), 2de helft 18de en begin 19de eeuw).

Mitteilungen der Westdeutschen Gesellschaft für Familienkunde, jrg. LXI (1973), afl. 1.

E. Bönneken, Stammliste der Neuwieder Kunstschreinerfamilie *Roentgen*. Stamvader is *Gottfried Röntgen*, geb. ± 1675/80. Deze in Duitsland in mannelijke lijn 'uitgestorven familie leeft voort in Zuid-Afrika. Het echtpaar Ds *Ludwig Roentgen* (1755-18 14) x *Sophia Tischbein* (dr. van de Liibecker portret- en landschapschilder *Johann Jakob Tisch-Sein)* had 8 kinderen w.o. 1. *Gerhard Moritz Roentgen* (overl. Meerenberg, Bloemendaal, 1852, verwierf de Ned. nationaliteit, verliet 1824 als luit t.z. lste kl. de Ned. Marine, was een bekend uitvinder op het gebied van het scheeps- en machinebouwwezen. Voor zijn uitvoerige biografie zie: N.N.B.W., IV (1918), k. 1160) en 2. *Wilhelm Christian Ludwig Roentgen*, geb. Esens ± 1798, overl. N.O.I. 1822. In de Zuid-Afrikaanse tak allianties *Brink, Louw, Van der Merwe, Van Niekerk* en *Viljoen*. — A. Blömer, *Johann Nickel (1484-1566)*, Wehrmeister, Bergmeister und Schultheiss im Dienste der Herzöge von *Jülich Cleve Berg*. Zugleich ein Beitrag zu den frühesten Generationen des niederrheinischen Geschlechts *Nickel*. Tot deze familie hooren: 1. *Johann Nickel* tr. Amsterdam 17 febr. 1582 *Griete Fransdochter* en 2. *Johann Nickel (1484-1566)* tr. ± 1508 *Johanna von Zevel*. Het geslacht *Von Zevel zou* uit land van Valkenburg stammen. — H. Kiessling, Ueber - und Zusatznamen in den Kirchenbüchern von Elberfeld (ref.) 1584-1622.

Adler. Zeitschriftfür Genealogie und Heraldik, bd. 9 (XXIII) (1972), afl. 8.

Bevat o.a. 1. G. A. Lindeboom, *Gerard van Swieten*, Herr und Landstand von Tirol; 2. P. Trawnicek, Ein Beitrag zur Theorie der Gesamtverwandschaftstafel.

Familia, jrg. IX (1972), afl. 4.

N. A. Coetzee, Meer inligting oor *Dirk Coetzee*, stamvader van die Coetzee-familie in Suid-Afrika. Blijkens een aantekening in het scheepssoldijrag, nr. 24 van het schip Asia (ARA, 's-Gravenhage) is *Dirk Coetzee 8* mei 1679 aan de Kaap aangekomen als adelborst in dienst van de V.O.C. Hij wordt hierin als *„Dirk Coessie* van Campen" vermeld. Onderzoek in Kampen heeft niet tot resultaat geleid *Dirk Coetzee* noemt zich in zijn testament: *Couché*. — *C.* Pama, Die afstamming van Dr. *Th. E. Dönges*. Dr. *Dönges* stamt van moederszijde: *Cornelia Hendrika Appeldoorn Cruywagen* uit de Nederlandse geslachten: *Appeldoorn* en *Kuys*.

Der Schweizer Familien forscher, jrg. XXXIX (1972), afl. 4/6.

R. Oehler, Verzeichnis der Pfarrbücher des Kantons Aargau. — L. Carlen, Genealogische Quellen im Wallis.

THA. J. VAN ALFF.

VRAGEN EN ANTWOORDEN,

Biesbak (Biesbach)-Veldhoven. *Johannes Biesbak* of *Biesbach* tr. Delft 20 april 1758 *Maria Veldhoven*.

Gevraagd nadere gegevens over dit echtpaar.

's-Gravenhage. P. SANDERS.

Bor (Med. 1943 XIX; LXIX 312; LXXXII, 62; LXXXIX, 249). Alhoewel het moeilijk is naamdragers *Bor* te Utrecht onder te brengen bij de verschillende geslachten van die

naam te Utrecht (door het veelvuldig voorkomen van de voornaam Jan, al dan niet met de toevoeging „de oude" of „de jonge"), heeft het onderzoek toch resultaten opgeleverd. De gevraagde kwartieren zijn:

1. *Margaretha Bor,* ged. *2* jan. 1732

Ouders:

2. *Jan Bor,* gad. *9* febr. 1699, overl. 24 juni 1769, tr. voor huw. commissarissen *13* okt. 1731

3. *Catharina Bongaerts,* doopsgezind ged. 11 maart 1731.

Op 15 sept. 1769 toont *Catharina Bongaerts, weduwe* van Jan. *Bor,* hun mutueel testament, opgemaakt door nats. Hoevenaar d.d. 29 mei 1766 aan de Momberkamer en stelt als momber over de nog onmondige kinderen: *Jan, 20* jaar, *Aletta 18* jaar en *Hester Bor* 15 jaar, aan haar zoon *Marinus Bor* (II 1385).

Grootouders:

4. *Marinus Bor,* ged. (ger.) 17 april 1661, picqueur (transp. reg. 4 juni 1715). tr. (geref.) 3 jan. 1693

5. *Margarefha Bongaerfs,* overl. 21 april 1721

Hun huwelijkse voorwaarden d.d. 15 dec. 1692 bij nots. C. van Doorn (B-serie) noemen als getuigen zijn vader *Johan Bor en* haar moeder *Catharina van Pesch,* weduwe van *Huybert Bongaerts,* en haar ooms *Christiaan van Pesch* en *Mathijs van Dulcken.*

Marius Bor draagt voor als mombers over ziin kinderen zijn zwager *Christiaan* en *Huybert Bongaerts* (Momberkamer 11 1385. 12 jan. 1722). Zie De Nederl. Leeuw, jrg. 1964, kol. 365.

Margaretha Bongaerts (nr. 5) was dus een zuster van *Huybert Bongaerts* (nr. 6).

6. *Huybert Bongaerfs,* geb. te Utrecht, koopman, overl. 4 aug. 1726, tr. (voor huw. comm.) 22 juni 1706

7. *Petronella van Heuven,* overl. *20* februari 1736.

Bij transporten van 28 sept. 1737 en 11 juni 1739 treden als hun kinderen op: *Huybert, Catharina, ge*huwd met *Jan Bor; Hester,* en *Johanna,* gehuwd met *Matteus 't Lam.*

Op *25* okt. 1726 toont *Petronella van Heuven,* weduwe van *Huybertus Bongaerts,* het huw. contract d.d. 2 juni 1706, opgemaakt door nots. C. van Doorn, waarin tot voogden worden benoemd haar schoonbroeder *Christiaan Bongaerts,* broeder van de overledene (11 1385, Momberkamer).

Zie ook de transportacte van 18 dec. 1723 en het testament van dec. 1706 bij nots. C. van Doorn.

Overgrootouders:

8. *Jan Bor* de Oude, grutter, overl. 12 dec. 1713, tr. le (geref.) 20 mei 1656

9. *Jacomina van Doel(en),* overl. 25 juli 1664.

Jan Bor hertr. 17 okt. 1666 (huw. voorw. nots. G. Wttewaell 24 sept. 1666) *Niesje Anthonisdr.* van Geyn, overl. 19 mei 1681 (uit Rhenen). Als weduwnaar vertoont hij de Momberkamer het voormelde contract en een acte, verleden voor nots. C. van Doorn van 9 febr. 1682. waarin tot voogden benoemd worden zijn zwager *Marten van Doel* en *Jan Bor* de Jonge, zijn zoon, zodra die meerderjarig zal zijn (10 febr. 1682 11 1385). Hun testament van 13 mei 1681 bij nots. C. van Doorn noemt hem *Jan Jansz. Bor,* grutter, wonende in de Weerd.

Jan Bor voornoemd tr. 3e 12 aug. 1684 (huw. voorw. nots. C. van Doorn 24 juli d.a.v.) *Hermine van de Baers,* overl. 4 juni 1702.

Op zijn huis met olie-, grut- en meelmolen aan de oostzijde van de Vecht had *Johan Bor* een hypothecaire lening ontvangen in 1659 van ƒ 2500,— van het Burgerweeshuis, dat in 1714 als een van zijn crediteuren optreedt (Arch. Burgerweeshuis, nr. 396 Gem.-Archief Utrecht).

10, *Huybert Bongaerts,* afkomstig uit Emmerik, overl. 23 maart 1674, tr. (voor huw. comm.) 3 maart 1660

ll. *Catharina van Pesch,* overl. 10 april 1713,

Zij benoemen in test. van 30 dec. 1661 nots. N. de Cruijff tot mombers *Mathijs van Dulcken* haar zwager en haar vader *Mattheus Jacobs van Pesch,* welke acte door de weduwe 15 mei 1674 aan de Momberkamer wordt overgelegd (11 1385).

De weduwe koopt het huis „Het Friesche Schaap" 26 april 1679 van haar ouders; zie ook transportacte van 18 dec. 1702 en nots. J. Duerkant 17 jan. 1680.

12/13 = 10/11.

14. *Cornelis van Heuven,* koopman, overl. 4 sept. 1705, tr. (voor huw. comm.) 22 april 1676

15. *Hester van Dulcken,* overl. 9 mei 1728

Op 3 sept. 1706 toont *Hester van Dulcken.* weduwe van *Cornelis van Heuven,* een acte, opgemaakt door nots. N. Vonck, van 18 april 1679 (B. serie) waarin zii tot voogden benoemt *Hendrik van Langelaer,* haar aangehuwde „swager" van haar manszijde en haar zoon *Arnoldus van Heuven* (Momberkamer 11 1385).

Zie ook test. bij nots. H. van Hees 22 sept. 1692, 23 maart 1696, 24 sept. 1697 en 4 april 1721 en nots. N. Vonck 6 okt. 1687.

Bet-overgrootouders:

16. *Jan Bot-,* pottenbakker in de Weert, overl. 20 okt. 1651. tr. (geref.) 26 'dec. 1626

17. *Aeltje Theunis van Homberch,* (ook *van Roerort* genaamd), overl. 5 nov. 1649.

Hij hertr. 16 april 1650 *Aaltje Bernts van Cloppenburch,* overl. 11 april 1670, weduwe van *Marten Jansz. de Roy,* dr. van *Bernt* en *Borchje Hendricksdr.* van *Pas.*

Testament met lste vrouw voor nots. F. Zwaerdecroon 4 juni 1636, nots. H. H. Zwaerdecroon 15 maart 1650 boedelinventaris.

Zie testament van zijn tweede vrouw van 6 maart 1656 voor nots. G. Houtman en nots. H. Zwaerdecroon 15 maart 1650.

In het transportregister van de Bern. Weerd 11 3420 o.a. d.d. 14 febr. 1653, waaruit bliikt dat voogden zijn over de twee onmondige kinderen uit het 1ste huwelijk *Jan Adriaansxn. Brecht* (anders genaamd *Bor) en Frans Jacobs van Meenen* (resp. een zoon van *Beertje Jansdr. Bor* in 1606 geh. met *Adriaan Brecht* en haar schoonzoon, gehuwd in 1645 met *Dirkje Adriaans Brecht).*

Beertje Jansdr. Bor voornoemd en haar zuster *Gauchje Jansdr. Bor* (in 1617 gehuwd met notaris *Willem Brecht)* waren kinderen van *Jan Bor en Jacobje Vlugh* (nrs. 64 en 65).

18/19. *Mor Corneliszn. van Doel,* overl. 15 maart 1669, zijlmaker en schipper, tr. voor huw. comm. 21 sept. 1633 *Jannichje van Pothoff Jansdr.*

Hun testament d.d. 30 sept. 1646 bij nots. G. Houtman. Zij zijn getuigen bij het huwelijk van hun zoon *Cornelis Morren van Doel* met *Johan Bor* de Jonge, zwager van de bruidegom 4 maart 1659 nots. C. van Doorn, B. serie.

Zie ook transp.reg. van de Bern. Weerd 11 3420 o.a. 7 jan. 1656 testament en 9 sept. 1659 t.a. schuld aan het weeshuis op zijn olie-grut- en meelmolen in de weerd aan de oostzijde van de Vecht.

20/21. vermoedelijk een *Korsfiaan Bongaerfs* en *Grietje Camps* te Emmerik, wier 'dochters: 1. *Marrichje* ('die *24* febr. 1649 de tweede vrouw werd van *Matheus Jacobs van Pesch* (nr. 22)) (nots. N. de Cruijff, 25 april 1649), en 2. *Janneke Bogaert* (tr. *22* juni 1652 *Joost Anthonisz.*

van Maurick) (allen doopsgezind); *Janneke* hertr. als weduwe van Joost voornoemd, in juni 1661 met *Matthijs Hendricksz. van Dulcken,* hierboven onder 10 genoemd.

Op deze doopsgezinde families hoop ik t.z.t. nader in te gaan, mede ter aanvulling en correctie van Nederl. Leeuw 1960, kol. 31.

22. *Mattheus Jacobs van Pesch,* vellebloter, overl. 1 nov. 1679, tr. le (voor huw. comm.) 31 mei 1628

23. *Catharina de Heger,* overl. 24 jan. 1648; zij wordt genoemd *„Jacobsdr."* in een acte van 4 aug. 1672 voor nots. N. de Kruijff.

Zie Decreetboek 17 jan. 1637 aankoop huis „Het Friesche Schaap" en transp.acten 9 sept. 1648, 4 april 1650, 8 mei 1660, 26 april 1679, 13 jan. 1681.

Zie voor de vermoedelijke ouders van *Catharina* de *Heger,* die bij haar huwelijk ***Jacobsdr.*** genoemd wordt, Jaarb. Centr. Bureau v. Genealogie 1960, bl. 99 waar genoemd worden ***Jacob de Heger,*** saeywerker, weduwnaar van *Cathalijne Vitsi,* wonende te Utrecht, die tr. Leiden (stadhuis) 23 juli 1601 ***Jannetje van Hemme***; zij wordt in transp.acte van Utrecht van 12 febr. 1603 *Jannetje Huigendr.* genoemd en weduwe van ***Jacques de Heger***; zie ook transp. 19 aug. 1601, 14 febr. 1653. ***Jacob de Heger*** werd met ***Abraham en Frans de Heger*** burger van Utrecht 30 mei 1601 afkomstig uit Hondschoten.

24/25 = 20/21

26/27 = 22/23

28/29. zeer waarschijnlijk:

28. *Aert Janszn. van Heuven,* leraar bij de doopsgezinden 1646-1674, tr. (voor huw. comm.) 26 okt. 1645

29. *Peternella Blanckaerts,* dr. van *Adriaan Jansz.* en *Neeltje Thonis van Deijl,* overl. 13 juni 1664

Zij waren Doopsgezind; zie de klapper van Mr. van Eeghen, gemaakt uit de notulen van de Doopsgezinde Kerk te Utrecht, waarin de doopsgezinden met vele getuigen genoemd worden.

Op 20 febr. 1665 toont ***Aernt wan Heuven*** voor de Momberkamer een testament van 25 jan. 1646 (nots. C. van Portengen) waarin tot voogden over de nagelaten kinderen benoemd waren ***Jan Aerts van Heuven*** en ***Adriaan Blanckaert,*** de beide grootvaders. Laatstgenoemde is echter overleden en in zijn plaats wordt als momber voorgedragen Cornelis van ***Hoogenboom*** te Dordrecht (111385). Laatstgenoemde is 21 juni 1675 thesaurier van Dordrecht, namens hem treedt dan op ***Johan van Heuven*** en er blijkt, dat ***Mattheus Jacobs van Pesch*** alleen de nalatenschap had aanvaard van de overleden ***Jan Aerts van Heuven*** (overl. 9 maart 1668), vader van ***Aernt wan Heuuen*** (nr. 28) (11 1391 Momberkamer, requesten).

In hun huw, voorw. van 1 okt. 1645 (nots. F. Zwaerdecroon S 217 C-serie) compareren als getuigen zijn vader ***Jan Aerts van Heuven,*** haar vader ***Adriaan Jans Blanckaert,*** haar broer *Cornelis* ***Peters Hoogenboom en*** haar oom *Dirck* ***Thonis van*** *Deijll.*

Bet-bet-overgrootouders:

32. *Jan Janszn. Bor* de Oude, overl. 23 aug. 1641, tr. (als j.g van Amersfoort) (geref.) 11 nov. 1606

33. *Aeltje Petersdr. van Haerlem,* overl. 8 sept. 1651

Zie over dit echtpaar De Nederl. Leeuw, jrg. 1952, kol. 312. Hun kinderen in transp.reg. 4 dec. 1654: t.w. Cornelis, ***Jan*** (nr. 16); *Dirkje* tr. le in 1634 ***Abraham Santbergen,*** tr. 2e 1662 ***Pieter Vreelant; Maechje*** tr. in 1647 Cornelis van der ***Aert Jansxn.; Roelof; Beertje*** en ***Bor*** (zie ook 22 juni 1641).

Zie ook Gens Nostra, jrg. 1957 bl. 168 en De Nederl. Leeuw, jrg. 1965, kol. 62, en transp.reg. 11 3420 d.d. 26 juni 1648.

56. *Jan Aerts van Heuven,* afkomstig uit Huysen, overl. 9 maart 1668, tr. (voor huw. comm.) 14 nov. 1612

57. *Grietge Willems van Sloterensdr. (van Slooth),* overl. 29 sept. 1662

Hun testament d.d. 10 mei 1626 voor nots. C. Verduyn.

In acte van 25 okt. 1636 (nots. Verduyn) geven ***Jan Aerts van Heuven*** en ***Henrick Gerrits van Venen*** (halve broeder van ***Griet Willems***) toestemming tot het huwelijk van ***Jan Aerts'zoon Willem, Jans van Heuven,*** kleermaker te Leiden, met ***Marritje Jans de Munt.***

58. ***Adriaan Jans Blanckaert,*** diaken bij de Mennoniten (transp.reg. 27 febr. 1657), koopman, overl. 14 nov. 1659, tr. (voor huw. comm.) 28 mei 1625

59. *Neeltje Thonisdr. van Deijll,* weduwe van *Peter Cornelisz. Hoogenboom.*

In testament van 11 sept. 1.655 (zie ook 6 sept. 1659) nots. G. Houtman wordt o.a. genoemd haar voorzoon Cornelis ***Peters Hoogenboom*** en haar dochter bij ***Adriaan Jans voorn., Petronella Blanckaert*** (ook ***Blanckert***).

Verdere voorouders *Bor:*

64. *Jan Bor,* tr. voor 26 juni 1586 [1])

65. *Jacobje Jacobs Vlugh,* overl. 21 maart 1636

Over hem was niets anders bekend dan dat hij een zoon was van ***Bor Jansz.*** en ***Neeltje Thonisdr.*** Zie de verouderde genealogie Van Sasse van Ysselt, hoofdstuk ***Bor.*** Alhoewel een acte d.d. 17 april 1642 voor nots. F. Zwaerdecroon zijn bestaan aanduidde door te vermelden ***Aeltje Peters van Haerlem,*** weduwe van ***Jan Jans Bor*** den Oude, een medezoon van ***Jan Borr,*** welke Jan ***Bor*** een medezoon was van ***Bor Janszn.,*** bracht een procuratie van 22 mei 1626 (11 174) de oplossing. Volgens deze acte werd de nalatenschap van ***Bor Janszn.*** en *Nelletje* ***Thonis*** in vijf parten verdeeld:

1. de staak van zoon ***Dirk Bor,*** wiens weduwe ***Annichje van Waveren*** optreedt voor dochters ***Anna (ovorl.),*** laatst huisvrouw van Mr. ***Everard van der Schuer,*** en ***Christina Bor*** (zie nots. J. van Ingen Amersfoort 7 aug. 1641 en Booth H. S. 379 fol. 267, Rijksarch. Utrecht).

2. de staak van ***Jan Bor,*** voor wie compareert zijn weduwe ***Jacobje Jacobs*** (die volgens mij niemand anders kan zijn dan ***Jacobje Jacobs Vlugh,*** die als weduwe van ***Jan Bor*** te Utrecht overl. 21 maart 1636). Zij treedt op voor haarzelf en als erfgename van haar dochter ***Willemke Jans,*** die mede een erfgenaam was van haar grootvader ***Bor*** *Janszn.* Zij wordt bijgestaan door ***Willem Brecht.*** Voorts ***Jan Jans Bor*** de Oude gehuwd met ***Aeltje Peters; Jan Jans Bor*** de Jonge oud in de 20 jaren [2]), nog ongehuwd zijnde; ***Adriaan Brecht*** gehuwd met ***Baertje*** *Jansdr.*; ***Willem Brecht*** gehuwd met ***Gauchgen*** *Jansdr.,* tesamen kinderen van zal. ***Jan Bor*** voornoemd en alzo ook erfgenamen van hun grootvader en grootmoeder ***Bor*** *Jansz.* en ***Neeltje Anthonisdr.***

De andere staken zijn die van ***Gijsbert, Peter*** en ***Pauwels Bor Jansxonen,*** genoemd in voorn. acte van nots. Zwaerdecroon en nots. E. van Mulenborch te Amersfoort d.d. 8 juli 1628 B serie.

De boedel omvat o.a. het goed Grampijl te Ede in

1) Hij is dan met ***Willem Jansz. van Schoonhoven*** getuige bij het huwelijk van ***Jan Jacobsz. Vlug*** en ***Aeltgen Jacob van der Eemsdr.*** (Jaarboek Centr. Bureau voor Genealogie 1973, blz. 186).

2) ***Jan Jans Bor*** de Jonge, geb. dus circa 1606, is m.i. identiek met degene, die tr. (voor huw. comm.) 27 nov. 1630 *Digna* ***Adriaan Dircksdr.,*** overl. 19 sept. 1636. Hij tr. 2e 3 april 1641 (ook voor huw. comm.) ***Marrichje Adriaens,*** met wie hij testeert 20 aug. 1649 voor nots. G. Houtman met als mombers over hun kinderen o.a. zijn broer Cornelis ***Bor.***

de buurtschap Bennekom, voorts land in het Slach te Wageningen.

128. *Bor Jansz.*, tr. vóór circa 1565

129. *Neeltje Anthonisdr.*

Zij woonden te Amersfoort. Hij was 24 maart 1593 getuige bij het huwelijk van zijn zoon ***Pauwels Bor*** (Jaarboek Centr. Bureau voor Genealogie 1973, blz. 194).

Zij verkrijgen octrooi om te testeren 5 maart 1608. De weduwe testeert 27 aug. 1623 voor nots. J. van Ingen te Amersfoort.

Zie over hun kinderen o.a. nots. D. van Romare 12 mei en 2 juni 1655; de genealogie Van Sasse van Ysselt, blz. 76 e.v., alsmede De Nederl. Leeuw, jrg. 1955, kol. 108 en 199, en Gens Nostra, jrg. 1957, blz. 163.

Alle gegevens zijn ontleend aan archivalia in het Gemeente-Archief Utrecht, tenzij anders staat vermeld. De verzameling van wijlen Mr. P. van Eeghen zal stellig meer over voornoemde doopsgezinde geslachten bevatten.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Bot(t)van (LIV 101; LX111 31, 75, 76). Het volgende kan ik thans mededelen over *Pieter Klaasz. Bofvanger* en zijn voorouders:

1, *Pieter Klaasz. Botvanger*, geb. Edam 24 jan. 1714, tr. (ondertr. Edam 10 nov.) Edam 25 nov. 1742 *Trijntje Gerritsdr. Veen*, ged. Edam 21 aug. 1718, dr. van *Gerrit Cornelisz. Veen* en *Annetje Jacobs* (vgl. De Nederl. Leeuw LXIII (1945/'46, kol. 75/76).

Ouders:

2. *Klaas Pietersz. Botvanger*, ged. Edam 7 okt. 1676, woont op Oorgat (d.i. het havenkwartier van Edam), begr. Edam 22 juni 1737, tr. (ondertr. Edam 16 febr. 1709)

3. *Wellemoet Tijsdr. Hoeckboot*, ged. Edam 23 okt. 1680. weduwe van *Claes Martensz. Niengs.*

Grootouders:

4. *Pieter Jansz. Botvanger*, woont 14 maart 678 op Oorgat, begr. Edam 11 sept. 1721, tr. (ondertr Edam 8 nov. 1664)

5. *Grietje Pieters*, woont op Oorgat.

6. *Tijs Jansz. Hoeckboot*, ged. Edam 7 dec. 653, schipper op het fluitscheepje „de Engel Michiel", tr. (huw. voorw. voor nots. Mr. J. Th. Brasker 18 dec. 1675, ondertr. Edam 22 dec. 1675) Edam 5 jan. 1676

7. *Trijntje Baertsdr. Boer*, ged. Edam 19 aug. 1655, begr. Edam 24 dec. 1687,

Overgrootouders:

12. *Jan Fredericksz. Hoeckboot*, schipper, tr. le (ondertr. Edam 4 febr. 1629) Edam 18 febr. 1629 *Ael Jacobs*, van Edam; tr. 2e (ondertr. Edam 2 sept.) Edam 16 sept. 1640

13. *Lobberich Pietersdr.*, van Edam, begr. Edam 20 jan. 1681.

14. *Baert Pietersz. Boer*, ged. Edam 2 sept. 1635, schipper, tr. (ondertr. Edam 4 okt.) Edam 18 okt. 1654

15. *Geert Claesdr.*, van Edam.

Betovergrootouders:

24. *Frederick Jansz.*, van Edam, tr. (ondertr. Edam 11 april) Edam 25 april 1604

25. *Ael Thijsdr.*, van Edam.

28. *Pieter Baertsz.*, van Edam, schipper, begr. Edam 1 juni 1656, tr. 1 e (ondertr. Edam 10 'dec.) Edam 24 dec. 1623

29. *Trijn Hillebrants*, van Edam, woont op Oorgat; zij † vóór 15 maart 1626 (op welke datum *Pieter Baertsz.* in ondertrouw 'gaat met *Neel Claesdr.*, van Edam).

Het behoort niet tot de 'onmogelijkheden, dat de hierboven onder 4 vermelde *Pieter Jansz. Botvanger* een zoon is van *Jan Evertsz. Botvanger*, die als weduwnaar op 29 okt. 1673 te Edam hertrouwt met *Aartje Pietersdr.*, weduwe. Een *Jan Evertsen*, van Staveren, wonende te Amsterdam, tr. Edam (ondertr. aldaar 8 nov. 1626) 22 nov. 1626 *Aefge Pietersdr.*, van Edam: de ondertr. werd eveneens aangetroffen in Amsterdam (DTB 431/461), waar hij schipper heet en weduwnaar blijkt te zijn van *Marritje Heyndrix* en waar bij *Aefge Pietersdr.* staat aan aangetekend dat zij 24 jaar oud is en geen ouders meer heeft.

Voor verdere aanvullingen houd ik mij ten zeerste aanbevolen.

Naarden. MR. A. J. KRONENBERG.

Edelenbosch. Gevraagd alle gegevens over dit geslacht. Ik bezit gegevens over een tak van deze familie, afkomstig uit Enkhuizen; de oudste is *Sijtjen Jochems*, tr. Enkhuizen 23 dec. 1663 *Jannetjen Jans.*

's-Gravenhage. P. SANDERS.

de **Haas-Penters.** *Jan de Haas* tr. Rotterdam 26 april 1733 *Maria Penters.*

Gevraagd nadere gegevens over deze echtelieden en hun voorouders.

's-Gravenhage. P. SANDERS.

Hakvoort. *Tijmen Teunisse (Hakvoort)*, ged. Vollenhovee 21 aug. 1712 (als zoon van *Teunis Heynen* en *Tymentje Kornelisdr.)*, tr. Urk 3 aug. 1738 *Lysabet Jellesdr.*, ged. Urk 22 febr. 1719, dr. van *Jelle Meynderts* en (tr. Urk 12 juni 17 18) *Clasien Claasdr.*

Gevraagd verdere gegevens omver hun voorouders.

's-Gravenhage. P. SANDERS.

Hoevenaer (XXIX 143, 215: XC 13-18). *Huibert Hoevenaar*, die een zoon *Claes* had, genoemd in 1627, is m.i. identiek met *Huybert Houvenaer*, gehuwd met *Margaretha*, doohter van *Dirck Wouters van Geffen en Lijntke.* Deze *Huybert* liet een zoon *Claes* na, die in 1613 te Rotterdam woonde. Een en ander blijkt o.a. uit het testament voor de Bank van Zuilichem van een zuster van *Margaretha*, nl. *Hillegond van Geffen*, van 1613. *Hillegond Dircksdr. van Geffen* was waardin in „De Koning van Frankrijk" te Zaltbommel en trouwde achtereenvolgens met *Jan Gemans Schoen, Hendrick Gielisz. de Groot* en *Jan Petersz. de Gay.*

Velp (G.). MR. R. A. RUEB.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — De kwartieren Egner-Frey (proeve van genealogisch onderzoek in Hohenlohe), door Mr. G. J. J. van Wimersma Greidanus. — De oudere generatiën van het Sliedrechtse geslacht De Jong, door W. A. van Rijn. — Een Nederlandse tak Von Bülow, door Mr. 0. Schutte. — Korte mededelingen: De afstamming van Aline Ovingh († 1632); Het wapen van het Waterschap „De Ham"; Een koninkrijk zonder wapen. — Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften. — Vragen en antwoorden.

LEXICOGRAFISCH NAAMREGISTER

Jaargang 1973.

Het teken * wil zeggen dat in het artikel ook aantekeningen van wapenkundige aard voorkomen.

A

Aa, van der 327.
Aardoom 156.
Aarsen 75.
Aart, van der 150.
Abbas 82.
Ab(b)eel (Arbeel, van (den) Abeele, de Abela) 106-110 *, 114.
Achtervelde, van 40.
Achtevelt, van 17.
Ackere, van 114.
Ackersdijck 224, 225.
Adriaans 59.
Aelen, van 248.
Aelts 21.
Aerbelle 127.
Aert, van der 333.
Aken (von Quesar), van 176.
Akersloot 83.
Albrechts 307.
Alden Have, anders geheyten van Haren, van den 280.
Allershoff 18.
Almekinders 34.
Almelo, van 242, 243 *, 245.
Almelo en Peize (Peydze), van 242, 249.
Alsterle von Astfeld 175.
Althena, van Horn en van 168.
Ambten (Ampten) 181, 182.
Amelsvoort, van 299.
Amen, van 151.
Ameronge, van 180.
Amerongen, Taets van 328.
Amnem. ad 241.
Ampsen, van 267.
Ampten (Ambten) 181. 182.
Androuet du Cerceau 317.
Ansbach, van Brandenburg- 137.
Ansem genaamd Tonneken, van 267.
Ansen, van (de Ance) 191, 204, 208, 209, 213, 245, 252, 256": -267, 296.*
Ansen, de Vos van 265.
Ansoms 299.
Ans(s)um, van 183.
Antze (Antzing) 33.
Appeldoorn (Cruywagen) 330.
Argenteau, d' 176.
Assebrouck (Esbrouc(k) , Haesbrouck), van 104, 108, 116.
Asselbergh 327.
Astfeld, Alsterle von 175.
Astfeld und Widrzy, von 175.

B

Baack, van 291.
Baat, de 179.
Baath 33.
Bach, von 164.
Bachuus 199.
Backer 183, 313.
Bacx 299.
Baen, de 187.
Baers, van de 331.
Baert 108.
Baggen, Pook van 143.
Baillou, von 176.
Bain (Bayne) 54, 63.
Bake(n) 33, 166, 179.
Bakker 88-90, 154.
Bakker, Koker 90.
Balfoort 148.
Balfour 54.
Balveren, van 157.
Banynghe off anders ther Borch 193.
Barbier 224.
Barel, van 299.
Barthel 302.
Baselier 124.
Basta von Hust 176.
Batenburg, van 183 *.
Batteke 179.
Battenbergh 183.
Baudet 327.
Bauduin 326.
Bauer 182, 305.
Baumann 308, 309.
Baume (Beaume) 61, 62.
Bäumer 309.
Baumhauer (Boomhewer) 33
Bavinck 181.
Bayard (Bey(h)art(s), Beyers) 50 *-53, 64.
Bayne (Bain) 54, 63.
Beaume (Baume) 61, 62.
Beck 309.
Becker 188.
Beckher 35.
Becx (Bex) 327.
Bedaff, van 299.
Bee(c)kman 24.
Beek(?) 90.
Beek (Verbeeck) 102.
Beek, van 299.
Beelaerts 327.
Beemen 327.
Eeemen, van 299.
Beest, van 82.
Beesten, von 227 *, 232 *.
Beieren, van 137.
Beke 31.
Beke, van der (de Beka, Varebeke) 100, 102.
Beker 156.
Bekker 62.
Bel 77.
Belle, van 104.
Bellefroid, de 326.
Bellinckhave, van 246, 247, 250.
Bemmel, van 41, 42.
Bemmelen. van 36.
Bempthuis (, te(n))(te Bem(pt)s) 304.
Bendervoet 149.
Beninga 329.
Bennings 14.
Bent 80, 86, 87.
Benteyn 327.
Bentheim, von 180.
Bentheim-Tecklenburg, van 140.
Bentinck-Schoonheten 179.
Bents(z)en 30.
Berckel, van 222, 223.
Berckelaer (, van) 34, 327, 328.
Berckhoudt 224, 225.
Bercmoest, van der 97, 100 *, 109.
Bercmoest, ver Marien genaamd van der 97-99 *, 101.
Beresteyn, van 224.
Berg, van den 166.
Bergh, van den 174, 175.
Berghes, de Glymes dit de 326.
Berghues, de 326.
Berlage 329.
Berlicum, van 65.
Berlot 327.
Bernaerts 119.
Berns 29.
Bertram(s) 94, 104, 115—117*.
Bervoets 34, 299.
Besanger 155.
Besoets 327.
Bestenbostel, von 141.
Beukers(?) 90.
Beuning, van 79.
Beveren, van 65.
Bevervoorde (n), van (Beverforde) 181, 229. 245. 248.
Bex (Becx) 327.
Beyen 32.
Beijerman 66.
Bey(h)art(s) (Bayard, Beyers) 50 *—53, 64.
Bie, de 299.
Biegel 32.
Bieker 148.
Bienfait 28.
Bierum (Wierum), van 252, 295.
Biesbak (Biesbach) 330.
Biest, van der 127.
Bineau, de 135.
Bissingen, Woracziczky - 176.
Blaeu 321.
Blanckaert(s) (Blanckert) 333, 334.
Elanckenstein, van Cleve- 300.
Blink (Blenke) 180.
Block 299.
Block, de 44.
Bloem 167.
Blok 155, 156.
Blom 53, 54, 88, 144, 145.
Blom Storm 145, 160.
Blonket 61.
Bochoute, van 127.
Bock, de 183.
Bocx 118.
Boddaert 326.
Bodel (Nyenhuis) 28.
Bodelschwing tot Velmede, von 9.
Boeckholt, van 42.
Boer 335.
Boer, de 146.
Boer, van den 327.
Boerhaave (Boudera(e)ve) 327.
Boeverie 327.
Bogaert 332.
Bohemen en Hongarije, van 138.
Bois, du 89.
Bol 188.
Bolcens 109.
Bolcoo(e)l 124.
Bolding 84.
Bdzele, van 93.
Bomendt (Bomant, Promudt) 35.
Bon, van 20.
Bondt, den Tex 179.
Bongaerts 331, 332.
Bonnet 32.
Boodt, de 123.
Boomhewer (Faumhauer) 33.
Boon (?) (Boom ?) 90.
Bo(o)n(es) 125.
Boot 148, 149.
Boot, de 123.
Bor 330—335.
Bor, Brecht anders genaamd 332, 334.
Borbuer alias Raywaart 113.
Borch, ter 191, 193, 194, 199, 202, 278, 285 *, 286, 297 *, 298.
Borch, Banynghe off anders ther 193.
Borch (anders Guedesing), van der 199, 202.
Borculo (Burclo), van 43, 252, 255-258, 265, 296 *.
Bordes 82.
Borne, von dem 179.
Borremans 318.
Borsen, van der 118
Borssele, van * 169.
Bos, 128, 153.
Bosch 127.
Bosch, Roeper 32.
Bosch, van den 179.
Bosman 32.
Bosscharts 327.
Bossche, Sasse van den 20.
Both 44.
Bothe 329.
Böttner von Glückenstein und Felixthal 175.
Bot(t)van 335, 336.
Boucher 326.
Boudera(e) ve (Boerhaave) 327.
Bouma 179.
Bouquet 66.
Bouwer 180.
Boxel(l) 52, 53.

Boijd 51, 52.
Boymer, van 15.
Braconier (, de) 326.
Brahe, de 175.
Brakel, van 181.
Brand, van den 146.
Brande, van den 127.
Brandenburg, van 137,138.
Brandenburg-Ansbach, van 137.
Brandlecht, van Reede van 230.
Branis 80.
Brans 34.
Brants 153.
Brasem 146.
Braun 33.
Brauw, de 68.
Brecht (anders genaamd Bor) 332, 334.
Brederode, van 176.
Brenier(?) 85.
Brenner 308.
Brest 123.
Breugel, van 155.
Breuner (Präuner) 306, 308.
Breuniger 307, 308, 310.
Breij, de 150.
Briamont, van 133 *, 135.
Brienen, von 329.
Bril 52.
Brilleman 180.
Brink 330.
Brix (ien) (Bristien, Brix(t)(ien)) 229, 230.
Broeck, ten (zum Brock) 232.
Broeckhuisen, van 183.
Broek, van den 179.
Broeke,van den 154.
Broersma 228.
Broich, Limburg- 328.
Broigevel Lloidt 53.
Bronckhorst, voa 235.
Bronkhorst, van 65.
Branne 179.
Brouwer 75, 153.
Brouwers 115.
Bruch, von Heyden- 9, 10.
Bruggemans 153.
Bruigom Tip 83.
Bruin, de 150.
Bruinewoud 150.
Bruining 127.
Bruinvis 77, 140.
Brune, (de) la (Labrune) 30.
Brune, de 299.
Bruijn 90.
Bruyn, de 22.
Bruyns 30.
Bueren, van 181.
Bueters 180.
Buhler 153.
Buike 74.
Bülow, von 314-321.
Burcht van Lichtenbergh, van der 37.
Büren, von 329.
Buren (en Beusichem) van 290.
Burkere 305.
Burlet (, de) 225.
Busschert 167.
Butruant 203, 207, 208, 213.
Buuren, van 52, 66.
Buijs 180.
Buysen 34.
Bylandt, van 7-12.
Bijlevelt, van 44.

C

Cageman 327.
Cal(l) meyer (Calmeier) 32, 329.
Calmeyer Meyburg 32.
Calmeyer-Schmedes 32.
Cambd 52.
Gambier 180.
Camerlinck (Kamerling) 124, 127.
Camp, Gansneb von Tengnagel zum 175.
Campen 329.
Campen, van 65.
Camps 332.
Cantzler 231.
Capellen, van der 8-11.
Cappe (Caps, Cap) 98, 99, 101-103 *, 114.
Cassel 304.
Castelfranc, de Nauton(n)ier de 35.
Castermans 24.
Cat, de 40.
Oauthals (Couthals) 94, 95, 100, 103-106 *, 113.
Centen 79.
Cerceau, Androuet du 317.
Chapman 59.
Charmois, (Desmares) de 124.
Chremer (Kremer) 309, 310.
Claermont (van de Couwe) 318.
Clant 229.
Cleef(f), van 20, 226.
Cl(e)iver 262.
Clenck(e) (Klencke) 191, 197, 202, 204. 205, 209. 210. 215. 216.
Clermonts 158.
Cleve, van 168.
Cleve-Blanckenstein, van 300.
Oleynhens 43.
Clink 241.
Cliver (Cleiver) 262.
Cloeck 300.
Cloet 299.
Cloetingen, van 21.
Clooster, van den 191, 200, 215, 270, 278, 292.
Cloppenburch, van 332.
Cloux, du 35.
Cnoppert (Knoppert) 321, 322.
Cnuyt 42.
Cock 148.
Cocx uten Hucke 109.
Coebergh 326.
Coenraats 124.
Coerman 163.
Coermans 274.
Coetzee (Couché) 330.
Coevoet (Koevoet) 42.
Coevorden, van 191, 197, 240, 251-257 *, 258.. 266-268., 271, 280, 286, 290—292, 296*, 298 *.
Colen 38.
Colenbrandts 327
Collande, von Mitschke- 179.
Cöllen, von 33.
Colvius 142.
Compaan 90.
Compostel 85.
Coninc, de 40.
Connocke 51.
Constant 21.
Cool 114.
Coolaes, Cos 86.
Coolen 326.
Coolsaet 20.
Coomans 99.
Copes (, von) 314-316
Coriez (Corjé) 180.
Cornelis 20.
Cornelisse 150.
Cornets de Groot 222.
Corsboom (Kersboom) 320.
Cos Coolaes 86.
Couché (Coetzee) 330.
Couhé de Lusignan, de 35.
Coarth 329.
Couteren, van de 107.
Couthals (Cauthals) 94, 95, 99, 100. 103-106 *, 113.
Couwe, van de (Claermont) 318.
Couwenberg 87.
Couwenhoven (Kouwenhoven), van 55, 57, 58.
Couwers 105, 111.
Cramer 233.
Crap 86.
Crassier, de 326.
Cremers * 236.
Croll 180.
Crommelin, van Wickevoort 40.
Croy, de 230.
Croye, ter 66.
Crutdorff, Selbach, gen. 300.
Cruijning(h) en. van 327.
Cruywagen, Appeldoorn 330.
Cunen 326.
Cuningham(e) 52, 54.
Curia 35.
Curtius, Donker 66.
Cuyk (Kuyk), van 140.
Cuylenborgh, (Cuylenburgh, Cuijlenborch), van 67. 68. 185, 226, 235.
Cuylits 327.
Cuyll 14.

D

Dackenam, van 101.
Daehne, von 179.
Dag 147.
Dahmen 329.
Dale, van den 101.
Dam, van 179.
Damalry 30.
Damme, van den 102.
Dändliker 164.
Daneel 115.
Dangirard 28.
Daniels 24.
Dankerts 143.
Dansaert 104.
Dappers 19.
Dareth 44.
Dargelsthof, de * 133.
Daviidt(s) (Vij(d)t, Viits) 92, 94, 98, 100-102 *, 104. 113, 115, 117—119.
Deckers (alias Wilborts) 34.
Decock 327.
Dedem, van 269, 274.
Deitermann 230.
Delbaere 326.
Delbrück 33.
Delcourt 328.
Delfgou 179.
Dellis(sen) 225.
Delruël (Delruwel, del Ruel) 186, 187.
Denizet 29.
Denkers 159.
Dernath, von 176.
Desmares de Charmois 124.
Deurhoff 224.
Deijl(l), van 333, 334.
Deynoot ,328.
Dezentjé 179.
Dhaun-Falkenstein, von 329.
Dick 125.
Diemen, van 14, 16, 17, 21, 22.
Diemerbroeck, van 44.
Diepenbroeck, von 10.
Dillenburg, van Nassau- 137.
Dilman 187.
Dinkel 302.
Dinkstra 329.
Dirven 299.
Dobbrigedtsky 59.
Doel(en), van 331, 332.
Doerenbroc, van 112.
Does, van der 35.
Dom 180.
Dompselaer, van 41, 42.
Domselaar, van 4144, 225.
Domselaar, van Hoogendijk van 41.
Domselaer, Rijcken van 41—43.
Dongen, van 149.
Dönges 330.
Donker Curtius 66.
Donselaar 155.
Doornewaard, van 156.
Dorm, van 62.
Dornick, van 187.
Dorp (, van) 42, 43.
Dorst, van 34.
Dorth, van 177.
Doublet 327.
Douglas 299.
Douwes 155.
Dregghe 109.
Driessche, van den 112.
Driessche, van der Leede alias van den 112.
Droste 232, 235.
Drummond 49, 50.
Druwart 235.
Dubsky von Wittenau 176.
Duiven 304.
Dulck, van 275.
Dulcken,van 331-333.
Dulkaert 328.
Duls 15.
Dun, van 180.
Dundas 59.
Diinnewalt 180.
Dunnewold (, van) 304.
Dupon 326.
Dusseldorp, van 16.
Dussen, van der 33.
Duuring, Elink Schuurman * 37.
Duven, van 41.
Duyck 34.
Duym 183.
Duijs 327.
Duijvelant, van 19.
Dwaling (of Waling ?) 90.
Dwingedo, van 203, 204, 206 "-208, 212, 258.
Dijck, van 20.
Dijk, van 145.
Dijxhoorn (Dij(k) (x) hoorn) 36.

E

Ebbenhorst 180.
Eberhart 308, 310.
Echten, van 126, 191, 192, 197, 207, 209, 210, 213-215, 252,

255-258,266, 268—280*, 283, 293, 294, 296 *, 297.
Echten anders geheten van Haren, van 279, 280 *.
Echten anders van Haren, ook van den (Olden)hove, van 294.
Eckart, Smits van 327.
E(c)ke (, del) (van (den) Hecke, de Hecka, de le Hecke) 104-106 *, 109, 111.
Ecrevisse 328.
Edelenbosch 336.
Eeckelen, van 34.
Eeffsinck (Eefsingh) 184, 185.
Eekmeyer 31.
E(elde. van 191. 192, 194, 196-200, 202; 212; 215.
Eem, van der 334.
Egmondt, van * 134.
Egner 301—311.
Eldik, van 32.
Elink Schuurman 37.
Elink Schuurman Duuring * 37.
Elmendorp, van (ten) 232.
Elsenhof, van den 126, 127.
Elst, van der 100, 104.
Emmen 18, 184.
Emmen (of Warners) 225, 226.
Emmenes, van 138.
Enschede, van 180.
Erbach, van 60.
Erkelens 31.
Erskine 51.
Esbrouc (k) (Assebrouck, Haesbrouck), van 104,108, 116.
Eschwene. van Hessen- 132. 136, 138, 139, 143.
Esclaibes. d' 176.
Ese (Eze), van der 242, 250, 260, 262, 285.
Ese (van Gramsbergen) , van der 290. 293, 295.
Eskens 329.
Essen, van 186, 260.
Eswiler (Esweiler), van 42, 43.
Eyckberghs 327.
Eynattea, van 326.
Eijndhoven, van 20.
Eyndoven, van (?) 14.
Eze (Ese), van der 242, 250, 260, 262, 285.

F

Faber (Smet) 103.
Fabri alias Varenbeke 102.
Fack 329.
Fagan 181.
Faling 159.
Falkenstein, von Dhaun- 329.
Fastenhout, van 32.
Ferrante, de 32.
Ferrières, de 35.
Festetics de Tolna 217.
Feuchter 308, 309.
Fierens 327.
Fierlants 327.
Fierman 32.
Fievet 326.
Finke 160.
Firet 32.
Fischer 305, 306, 308, 309.
Fischer (Vischer) 309, 310.
Flaman 225.
Flämischdorf, von Kretschmar und 317.
Flocke(nius) 33.
Fockinck 183.
Fokke 24.
Fokker 156.
Foortse 155.
Forbes 62.
Frank 302.
Fransen 42.
Fraser 55.
Frey 301—311.
Friesheim, van 8—10.
Frowein 35.
Fullenius 234.
Futak, Hadik von 176.

G

Gaaikema 24.
Gachot 328.
Gachst (?) 307.
Galen, van 235.
Gans 54.
Gansneb von Tengnagel zum Camp 175.
Gati van Limburch 315, 317, 319, 320.
Gatij 320.
Gavere. van 111.
Gay, de 336.
Geelrok 22, 23.
Geers 184 *.
Geerts 266. 267.
Geffen, van 336.
Gelder, van 183.
Gelderman (alias Noderman) 125, 126.
Geldolf 34, 327.
Geldrop, van 88, 89.
Gellick, van 33.
Gellinckhuisen, van 52.
Gendt, van 118.
Génestet (, de) 27-31 *.
Gennep, van 179.
Gerards 59.
Gerobulus 18.
Gerrits 304.
Gerritsen 179.
Geuder 310.
Geveke 156.
Gevers 222.
Gewin 229.
Geyn, van 331.
Gheetsom, van 109, 111.
G(h)ore, uten 202, 205, 209.
Ghore (Goere), van (in) den 197, 202-210 *, 215, 216.
Gildemaijer 85.
Gildenhuijsen 181.
Gimbel (Gimpel, Gompel, Gömpel, Gumpel, Gümpel) 179.
Ginkel, van 147.
Girson 316.
Gladikow (Gladigau) 33.
Gladio 33.
Glaudemans 59.
Globen. von (Styrum-) 176.
Gloyenhoven 327.
Glymes dit de Berghes, de 326.
Glymmerus 186.
Godin 32.
Goemans 179.
Goer, Vos van den (der) 207, 208, 258, 265.
Goere (Ghore), van (in) den 197, 202-210 *, 215, 216.
Goes, a 179.
Goes, van der 16.
Goethals 326.
Goetzee 299.
Goltknape 198.
Goltstein, van 8, ll.
Goltzius 329.
Gömpel (Gompel, Gumpel, Gümpel, Gimbel, Gimpel) 179.
Goolen, van 54, 55.
Goor, van 253, 265.
Gordon 54.
Gottenkieny 149.
Gottorp, van Holstein- 139.
Gouldschaal 180.
Gouwen, van der 112.
Goijer, de 18, 21, 22, 167.
Graaf, van der 55.
Gracht, van der 176.
Graeff,' van de 313.
Graef(f), van der 132 *, 133 *, 135.
Graesdorp (Gravesdorp, Gravestorpe), van 240, 241, 254.
Graetz, von Windisch- 176.
Gragesloff, de 135.
Graham(e) (Grim, Greme, Gra(i)me) 49-68 *, 186, 187.
Graham, Thielen 60, 61.
Grammay 117.
Gramsbergen, van der Ese van 290, 293, 295.
Graswinckel 56.
Gratiaen 32.
Grau, 's-Grauwen alias de 110.
Gravesdorp (Gravestorpe, Graesdorp), van 40, 241, 254.
Grégoire 158.
Greme (Graham(e), Graime, Grim) 49-68 *, 186, 187.
Grenzau, van Isenburg- 137, 138.
Gresnich 15.
Griekspoor 125.
Griep 34.
Griethuizen, van 226.
Grim (Graham (e), Greme, Gra(i)me) 49-68 *, 186, 187.
Grinsven, van 299.
Groen 147, 180, 183.
Groenenberg 160.
Groenevelt 184.
Groenhoff (Groenhooft) 53-55.
Groeninx 122, 123, 222.
Groesbeek. van 286. 287.
Groningen; (Gruningis), van 192. 195. 196. 201, 240. 241, 249; 268, 271*, 277, 280*, 284, 294-296, 298 *.
Groot 81, 181.
Groot, de 147, 222, 223, 336.
Groot, Cornets de 222.
Gropius 33.
Gross 302.
Grosser(t) 309.
Groulart, de 57.
Grouw, de 43, 327
Gruwelinen 109.
Gruyter, de 16, 18.
Gschwind 307.
Gue(de)sing 199, 202, 286, 297.
Guedesing, van der Borch anders 199, 202.
Gulik- (Kleef-) Berg, van 137, 138.
Gulpen, van 326.
Gumpel (Gümpel, Gompel, Gömpel, Gimbel, Gimpel) 179.
Gutterolf 308, 309.
Gybelant, van 19.
Gijsbertsz 187.

H

Haaksman 160.
Haan 156.
Haas, de 336.
Haaijer 147.
Hacford, van 289.
Hackets (Hakes) 98.
Hadik von Futak 176.
Hadinga (van Hattinga) 60.
Hae(c)x 104, 113.
Haeften, van 32.
Haerlem, van 333, 334.
Haersolte, van 288.
Haesbrouck (Assebrouck, Esbrouc(k)), van 104,108, 116.
Haessaert 115.
Haeselsteen 108.
Haghe, van der 93.
Hag(h)en 261-263. 266. 267. 281.
Haitsma Mulier 35.
Hake van den Rutenbergh 284, 285.
Hakes (Hackets) 98.
Hakvoort 336.
Hale, van der 118.
Halket(t) (Halquet) 54, 57-59.
Halmans 327.
Hamayde, de la 107 *.
Hamel, van 52.
Hamer(s) 225.
Han, van 33.
Handel, van den 327
Hane, de 123.
Ha(e)negraaf(f) 66, 67, 299.
Hanens, d' 108.
Hanins de Moerkerke et de Warnave, d' 180.
Hannamann 308, 310.
Hans, van der 327.
Hansouwe, ter 279, 281.
Hardenbargh 226.
Hardenberch, van 15, 16.
Hardenbroek, van 43.
Harderwijck, van 243, 245, 246, 25ö.
Harderwiick , geheten van Pesije, "van' 246.
Ha(e)ren, van 191, 271. 279, 280,283 *—296 *.
Ha(e)ren of Hairen alias Stratemaker, van 295.
Haren Mensing, van 211, 215.
Haren, van den Alden Have anders geheyten van 280.
Haren, van Echten anders geheten van 279, 280 *.
Harms(z) 145, 147-158, 160, 161.
Harms(z), Storm 145, 147.
Harmsz, Verhaal 160.
Harmsen 179.
Harris 187.
Harsinck 228.
Haselhoff 184, 185.
Hasselt, de 259.
Hassinck 228.
Hattinga, van (Hadinga) 60.
Hauman (Houman(ne)) 110, 113-115 *, 117.
Have (Ho(e)ve), ten 281, 282.

Havre, van 119.
Hecke, van (den) ((del) E(c)ke, de Hecka, de le Hecke) 104-106 *, 109,111.
Heeckeren (genaamd van Rechteren), van 11, 283, 286—291*, 293.
Heemskerk 160.
Heer 22.
Heer, de 154.
Heeren 60, 327.
Heerkens Thijssen 38 *.
Hees, van 33.
Heesters 50.
Heger, de 333.
Hegt (, Noordhoek) 36.
Heiden, van (von) 9, 11, 12.
Heiden-Hompesch 10.
Hein 329.
Heine 181.
Heining 89.
Hekeren(?), van 281.
Hellingman 79. 86.
Helmig 154.
Helmstedt, von 139.
Helsdingen, vaa 14, 126.
Helst, van der 188.
Helt 84.
Hemken 35.
Hemme, van 333.
Hemony 299.
Henckel 179.
Hengstenberg 83.
Hensing 128.
Herminkhuisen, van 15.
Herrevelt, van 56.
Herweyere 113.
Herzele, van 9.
Heshusius 184.
Heshuysen 188.
Hessels 14.
Hessen, van 137, 138,140.
Hessen-Eschwege, van 132, 136, 138, 139, 143.
Hessen-Kassel, van 137.
Heurn, van 57.
Hournius 14.
Heusden, van 42. 217 *.
Heuvel, van den' 126.
Heuvell, van den 179.
Heuvelmans 327.
Heuven, van 331-334.
Heycop, van (Heycopius) 14, 16, 18.
Heyde, van der 127.
Heyden (-Bruch), von 9, 10.
Heyden, von Plettenberg- ll.
Heye, van 299.
Heyliger 68.
Heymighe 203.
Heijnen 304.
Heyst, van 34.
Hiddingh 208, 213, 216 *, 217 *, 284.
Hillegheers 109.
Hinoau (Princau), van * 132.
Hinckaerts 229.
Hindenberg 33.
Hinlopen 144.
Hissink 180.
Hoboken, van 43.
Hodenpijl, van 119.
Hoeckboot 335.
Hoedemaker 180.
Hoek 82, 86.
Hoek, van der 155.
Hoeve(?) 90.
Ho(e)ve (Have), ten 281, 282.
Hoeven, ter 143.
Hoeven, van der 61.
Hoeven (Houven), van der 56.
Hoevenaer (Houvenaer) 13-18, 336.
Hofman 143.
Hogendorp, van 222.
Hollebeke, van 306.
Holstein-Gottorp, van 139.
Holtermann 229.
Holtmann 230.
Homan(s) 18, 19.
Homan, Linthorst 18.
Homberch, van (ook van Roerort genaamd) 332.
Homoit en Wisch, van 288.
Hompesch 180.
Hompesch, Heiden- 10.
Hondius 89.
Honig 33.
Hooft 90.
Hoog, de 180.
Hoogen, van 143.
Hoogenboom 333, 334.
Hoogendijk van Domselaar, van 41.
Hoogstraten, van 32.
Hoogtwoud 76.
Hoon 180.
Hoop, van der 181.
Hoorn, graaf van 57.
Hoornick 327.
Hooijkaas 150.
Hoppe 329.
Hordijk 179.
Horn en van Althena, van 168.
Horne, van 168.
Hornes, d' 57.
Hörscher 306, 307, 309.
Horst 37.
Horst, ter 182.
Horsten 299.
Houman(ne) (Hauman) 110, 113-115 *, 117. .
Housz, ingen 37.
Houtman, de 177.
Houven (Hoeven), van der 56.
Houvenaer (Hoevenaer) 13-18, 336.
Hove, van 110.
Hove, van den (ten) 191, 271, 279 "-283, 294-296 *.
Hove, van den (Olden) 280, 281.
Hövell, van 230.
Hoven; van 124.
Hoymaker 138.
Hubbelinck (Hubbelinghe) 184, 185.
Hucke, Cocx uten 109.
Huigens 156.
Hullebroek 328.
Hullebrouck 32.
Hulleman 84.
Hulsters, de 179.
Hulstkamp 167.
Hunoltstein-Neumagen, von 138.
Husing 83.
Hust, Basta von 176.
Huus (Huys, Huzeken) 204, 210-216 *, 244, 251, 295.
Huys (Huus, Huzeken) 204, 210-216 *, 244, 251, 295.
Huysinge 19.
Huzeken, de Vos van Steenwijck genaamd 215.

I

Idserda 157.
Immens 34.
Ingen Housz 37.
Inghels 100.
Isenburg-Grenzau, van 137, 138.
Isselmuden. van 266. 267, 285, 288.
Ivang 87.

J

Jacobs 335.
Jaden, Krticzka von 176.
Jaer, de 179.
Jager 147.
Jamin 179.
Jans 41.
Jansen 225.
Jarzombek 154.
Jaussaud, de 11
Jeekel 32.
Jehee 153.
Jeude, van Lidt de 37 *.
Jilesen 180.
Jonas 33.
Joncman 102.
Jong, de 89, 152, 311-313.
Jonge, de 126. 159.
Jonkhoud 185.
Jonkman 128.
Joos 327.
Joosten 56.
Jorisse 62.

K

Kaat 90.
Kaldenbach 316.
Kalf 184, 197.
Kallen 329.
Kalmers 298.
Kamerling (Camerlinck) 124, 127.
Kampherbeke 285.
Karmelk 146.
Karsemeijer 32.
Kassel, van Hessen- 137.
Kats 329.
Keasberry 149.
Keer(e) weer 17, 148.
Keiser 228.
Keith 50.
Keizer 146.
Keldermans 186.
Keller 182.
Kellner 33.
Kempenere (Kempenaer (e)) (, de) 327.
Keppel, de 133 *, 135.
Kerckhoven 186.
Kerens 326.
Kersboom (Corsboom) 320.
Kerssen, van 159.
Kes 327.
Kets, van 109.
Kettler, von 10.
Kevers 111, 113.
Keijff (Kijers) 20.
Kieboom, van den 299.
Kiljan 159.
Killewig 81.
Kilmarnock 52.
Kilpatrix 57.
Kitsenburch (Kinssenburch) 320.
Klak 155.
Klaver 90.
Kleef, van 136, 138.
Kleis (Klins) 31.
Klencke (Clenck(e)) 191, 197, 202, 204, 205, 209, 210, 215, 216.
Klins (Kleis) 31.
Kluijs, van der 304.
Klijn 299.
Knasse ter Venne 286.
Knipscheir 299.
Knitterscheid 181.
Knoppert (Choppert) 321, 322.
Knuijt, de 32.
Koch 29.
Köch 309-311.
Kock 230.
Koetsveld, van 179.
Koevoet (Coevoet) 42.
Kohage 154.
Kok 304.
Koker Bakker 90.
Köler 310. 311.
Kolff 35.
Kolff, van der 181.
Koning 32.
Koning(h), de 89.
Koninghs 327.
Koolhoven 149.
Kooij, van 150.
Korbmann 307.
Korrels 148.
Körte 33.
Korthoff 158.
Kottich 228.
Kouwenhoven (Gouwenhoven), van 55, 57, 58.
Kraal 179.
Krabbe 180.
Kraft 305-307.
Krahmer 33.
Kramer 155.
Kranen, van Taack Tra 179.
Kremer (Chremer) 309, 310.
Kretschmar und Flämischdorf, von 317.
Krien 58.
Kronenburg 153.
Krticzka von Jaden 176.
Kruidenier 153.
Kruse 267.
Kruseman 28.
Kruijf, de 158.
Kruijs, van 't 32.
Kruyt 149.
Kuik, (en Hoogstraten), van 299.
Kuinre (Kuenre), van 192, 260, 285.
Kurzbach zu Trachenberg und Militsch, von 175.
Kusters 327.
Kuyk (Cuyk), van 140.
Kuyper 24.
Kuypers 155.
Kuijs 122, 330.
Kwakman 146, 147.
Kijers (Keijff) 20.

L

Laan 78—80.
Laar, van 76.
Laat, de 154.
Labouchere 35.
Labrune ((de) la Brune) 30.
Lader (Lauder) 54.
Laer zu Laer, van 230.
Lammers 149. 150. 179.
Lampe 152.
Landman 87.
Landsaet 327.
Langelaer, van 332.

Langereis 88.
Langewagen 77, 81, 82.
Langhaeken 327.
Langhals 278.
Langhelo, van (Langhel) 197, 202.
Lang(h)en, van 214. 241. 244-246; 263,' 288, 292.
Langhenvelt 327.
Lanooij, de 78, 85.
Lansenc 207.
Lantschot 299.
Lapsens 122.
Larrey, de 161-164.
Latenstein, van 150.
Lauder (Lader) 54.
Lawecki 157.
Lawick, (Lauwick) van 15. 32.
Laij (Leihe) 307.
Leeckelaert 104, 113.
Leede alias van den Driessche, van der 112.
Leede, Soykint van der 112.
Leeuwaert 113.
Leeuwen, van 16.
Lehe. von 33.
Lehr 33.
Leidig 307
Leihe (Laij) 307.
Leippersberger 310, 311.
Leiser 304.
Lelijenbergh, van * 133, 134.
Lem 88-90.
Lemmius 52.
Lempereur 326.
Lenaerts 326.
Lenshoek 179.
Leo (Lewe) 252-254, 256, 257, 266.
Lepel(s) 18, 184, 185, 225, 226.
Le Roy 183.
Lette 76, 79.
Leu de Wilhem, le 10.
Leuchtenberg, van 137.
Leuvenen. van 114.
Levingstone (Levestijn, Livingston) 51, 54.
Lewe (Leo) 252-254, 256, 257, 266.
Leijden, van 150.
Leyendecker 181, 328.
Leyonhufvud 137, 138.
Lichtenberg * 37.
Lichtenbergh, van der Burcht van 37.
Lichtendoop 327.
Lidt de Jeude, van 37*.
Liebergen 320.
Lile 59.
Lilienburg (Lelienburg), Marchand von 132—164 *.
Limburch, Gati van 315, 317, 319, 320.
Limburg (- Broich), von 328.
Limburg-Styrum, von 176, 328.
Limburg(h) 185.
Linde, van der 28, 31.
Linden, van der 22.
Lindenbergh 225.
Lindern, von 329.
Lindeijer 148.
Lingen, van 184.
Linssen 327.
Lintelo tot de Marsch, van van 62.
Linthorst 18, 19.
Linthorst Homan 18.
Lippe, van der 290.
Lippens 33.
Lips 32.
Lissau, van 176.
Livingston (Levingstone, Levestijn) 51, 54.
Lloidt, Broigevel 53.
Lochen (Loggen) 33.
Lochorst 151.
Lock (Loec, Lo(e)cx, Loocx(s), Lueke, van Loocke) 104, 106 *, 108.
Locquenghien, de 299.
Lodder 179.
Loec (Lo(e)cx, Lock, Loocx (s), Lueke, van Loocke) 104, 106 *, 108.
Loef(f) (Louf(f)(, van der) 165-167.
Loenen, van 185, 226, 236.
Loggen (Lochen) 33.
Lohman, de Savornin 9, 12.
Lohmans 229.
Lohoff 181.
Loo, van 188.
Loocx(s) (Lo(e)cx, Loec, Lock, van Loocke, Lueke) 104, 106 *, 108.
Looke(n), van 106.
Looman 329.
Loon, van 14, 34, 65, 66, 185, 255, 265.
Loos 34.
Loot 108.
Looten 32.
Louf(f) (Loef(f)) (, van der) 165-167.
Louw 181, 330.
Louys 318.
Loyens 326.
Loijer, de 56.
Loys, de 164.
Lubberink 180.
Lucassen 147.
Luchtmans 28.
Lüdger 234.
Lueke (Loec, Lo(e)cx, Lock, Loocx(s), van Loocke) 104, 106 *, 108.
Luls 15.
Lurski 155.
Lusignan, de Couhé de 35.
Lutz 157, 306-308, 310.
Luytkens 267.
Lpcklama 174.
Lijn, van der 90.
Lynden,van 10.
Lijst 185.

M

Maanen, van 150.
Maas 88. 89. 180.
Mabus(e), de (Mabuys) 16.
Mac Donald 234.
Machielse 156.
Mackay 51, 64, 65.
Mac(k) Leod 37, 54.
Maere, de 113.
Maertens 225.
Maes 101, 104.
Maes, van der 318, 320.
Maet, ter 281, 286.
Magnus 143.
Mähren en de Lausitz, van 175
Maire, la (le) * 134. 138.
Mak 308.
Makneel 55.
Maldeghem, van 33.
Maltzahn, von 315.
Mandersloo, van 121.
Manger 307.
Mangold 61, 62.
Mannis 23.
Mansholt 329.
Manting 179.
Marchamp (Marchant) 57, 58.
Marchand von Lilienburg (Lelienburg)) 132-164 *.
Marchant * 133, 134.
Marchant (Marchamn) 57, 58.
Marchant alias Smouten 134.
Marci 140.
Mares (Mores) 96.
Marez Oyens, de 179.
Marhülsen (, von) 230.
Mariman(s) (Marien, Marys, Maris) 33, 34, 91-119 *.
Marin (Marijn) 142.
Maris (Marys, Mariman(s), Marien) 33, 34, 91-119 *.
Marishal 50.
Mark 306.
Marken, (Vos) van 37.
Marsian 57.
Martines de St. Georges, de 163.
Marijn (Marin) 142.
Mast, van der 43.
Mathe, à 21.
Matheus 20.
Maton 35.
Mattern 180.
Maulde, de 326.
Mauregnault, de 34.
Maurick, van 333.
Maurissen 33, 326.
Mauve gen. von Schmidt 179.
Mayer 179.
Mayere, de 109.
Mecklenburg, van 137.
Meel, van 34.
Meenen, van 332.
Meerlant, van 44.
Meersch, van der 143.
Meerten, van 21, 42.
Mees 29.
Meester, de 183.
Meesters 21.
Meeusen 34.
Mehrer 309.
Meintsma 151.
Meischke 155.
Melchers 179.
Ménage 35.
Menalda van Schouwenburg 37.
Meneboo (Minneboo) 32.
Mensinc (Minsinge) 283-285.
Mensing, van Haren 211, 215.
Mensing(h) (en) van Haren 211, 279, 280, 283 *, 284 *, 293.
Menten 326.
Mepsche, de 299.
Merlen, van 327.
Merwe, van der 330.
Met(e)lerkamp 181.
Methorst 32.
Meurs (Nuys, Nus)(, van) 320.
Meybooms 327.
Meyburg 32.
Meyburg, Calmeyer 32.
Meychem (Meydeghem) , van 115, 119.
Meyer 234.
Meyeringh 180.
Meyling 180.
Meynsma, a 24.
Micart 326.
Middachten, van 227-235 *.
Middendorp 15.
Mieghem (Myedeghem) , van 34, 93, 328.
Miereveld. van 181
Mierop, van 58.
Mignon 326.
Milly, de 9, 10.
Milort 32.
Minneboo (Meneboo) 32.
Mirande 155.
Mitschke-Collande, voa 179.
Mnischek und Frauenthal, von 176.
Modeus 44.
Moerkercke, van 118.
Moerseke, van 101.
Moeshof 115.
Mol 160.
Molder (Moolre, Moelre), de 14-16.
Molenaar 155.
Mol(l) 319, 320.
Möller 309.
Mols 226.
Momme 214, 244, 245.
Monchie 179.
Mongé, de 186.
Monseurs 125.
Montrose (Montross, Montrost) 49, 50, 57.
Moolre (Moelre. Molder), de 1 4 - 1 6 .
Moortere, van 104.
Moreel 326.
Mores (Mares) 96.
Mörner, von 139.
Morrav (Murray) 63.
Morren 151.
Mouthaan 99.
Moyet(te) 35.
Muelebeke, Verstraten 103.
Mulier 326.
Mulier, Haitsma 35.
Muller 140, 283.
Mullinge (Mullinga) 18, 226.
Münch 309.
Munster genaamd van Ruynen, van 289.
Münsterberg, van 137.
Munt, de 334.
Muntz (Müntz) 181, 230.
Murray (Morray) 63.
Musch, van 328.
Musschebroeck 34.
Myedeghem (Mieghem) , van 34, 93, 328.
Mynden, van 17.
Mijtens 319, 321.

N

Naber 329.
Nagel1 (van Ampsen), van 8, 10, ll.
Nagel1 tot Wisch, van 8.
Naiser 307.
Nas 32.
Nassau, van 176.
Nassau-Dillenburg. van 137.
Nassau-Siegen, van 136.
Nautonier 181.
Nauton(n)ier de Castelfranc, de 35.
Nauwelant, van 299.
Nederburgh 65.
Ne(e)lemans 33, 125.
Neels 103, 114.
Neeskens 32.
Neisingh (Nysing(h) , Neisink,

Neizink) 127, 128.
Neisingh, Schoppenhouwer 128
Nelemans (Neelemans) 33. 125
Neumagen, von Hunoltstein- 138.
Neu(n)hof(f) (Niehof, Nyhof) 229, 230.
Neuville 85.
Neve, de 95.
Nibbrich 181.
Nibbrig 329.
Nickel 330.
Nicolausen 309, 310.
Nie(c)kens 56, 59-61.
Niehaus 179, 188.
Niehof (Neu (n) hoff, Nyhof) 229, 230.
Niekerk, van 330.
Niemöller 146.
Niengs 335.
Niessen 31.
Nieuvaard 150.
Ni(eu)wael(l), van 185. 186. 226, 235, 236.
Nieuwenhuis 28.
Nieuwstad, van 144.
Nispen, van 156, 15'7.
Noble 49.
Noderman, Gelderman alias 125, 126.
Noordhoek Heet 36.
Noort, van 41.
Noot, van der 57.
Nooy 145.
Norg (Nurch. Niurich. Orch), van 191, 192, 196-198, 200 -217 *. 241, 243. 244. 250. 258, 268-270, 277, 295 *.
Nouwe(?)beeck 126.
Nuys (Meurs, Nus) (, van) 320.
Nydeck, van 299.
Nyenhuis, Bodel 28.
Nypels 326.
Nijs, de 15.
Nysing(h) (Neisingh, Neisink, Neizink) 127, 128.

O

Obrecht 32.
Obreen 28.
Oerle, van 59. 62-67. 299.
Oerlemans 34.
Offenberg, van 180.
Oldenbarnevelt, van 143.
Olden Hove, van den 280.
Oldenhove, van Echten anders van Haren, ook van den 294
Oliviers 114.
Om, van 328.
Oncken 329.
Ondaatje. Quint 18.
Onnen 329.
Onvervaard 304
Oomen 299.
Oonicks 299.
Oors 327.
Oort, van 43.
Oostenrijk, van 137, 138.
Oostrum, van 16.
Opeyne, van 248.
Ophoven, van 33.
Onkens 327.
Opperdoes 144.
Orch (Norg, Nurch, Niurich), van 191, 192, 196-198, 200 -217 *. 241. 243. 244. 250. 258, 268-270, 277, 295 *.
Oris 326.
Ossery 56.
Ostenwolt, van 262, 285.
Ott (0th) 308, 309.
Ottermans 327.
Ouden, d' 114.
Oudermeulen, van der 40.
Oudewater, van 21.
Oudtshoorn tot Nederhorst, van Reede van 36.
Ougsburger, von 164.
Ouwerkerk, van 167.
Ovenius 231.
Over de Linden 174.
Overdorp 186.
Overvelde, van 116.
Oving(h) 191, 262, 321, 322.
Oyens 28.
Oyens, de Marez 179.

P

Pabieaicz ,von 176.
Paets 222.
Pagenstecher 231, 234.
Paipaps 329.
Pal(le)mert 318.
Palm 54, 55.
Palthe 181, 228.
Palts, van de 137, 138.
Papenhoff 31.
Pappers 329.
Parlevliet, van 167.
Pas, van 332.
Pater 304.
Pathkul van Posendorff, van 62, 63.
Pedse, de 197, 202.
Peereboom 81.
Peize (Peisge), van (Peysie) 191, 192, 196, 197, 210, 214, 238-256, 279, 284, 292, 296*, 298 *.
Peize (Peydze), van Almelo en 242, 249.
Pels 117.
Penters 336.
Peralta 326.
Peregrinus 67, 68.
Perre, van 114.
Pesch, van 331-333.
Pes(se), van 272, 273, 278, 296 *.
Pestel 33.
Pesije, van Harderwijck, geheten van 246.
Pet 88, 89.
Petersen 317.
Pex 326.
Pfeifer 306, 308, 310.
Pieck 43.
Pieters 20, 335.
Pipe 203, 207, 208, 213, 216, 217 *.
Pitsch 60.
Plettenberg (Plettenburg) (, von) 9, 230.
Plettenberg-Heyden, von 11.
Plettenberg-Schwarzenberg, (, von) 9, 230.
Plettenburg (Plettenberg) (, von) 9, 230.
Plomn 32.
Poel,-van der 44, 61, 62.
Poelgeest, van * 134.
Pohlmann 80.
Poingnaert 123.
Polen, van 137.
Poll (, ten) 229, 230.
Polle, de 240.
Polman (Polleman) 191, 195, 197, 198, 200-202, 209-212, 214-216, 251, 281, 286.
Pook van Baggen 143.
Pool 87-89, 127.
Pols 66.
Posendorff, van Pathkd van 62. 63.
Post' 186.
Pothoff, van 332.
Pottrie, du Val de la 164.
Präuner (Breuner) 306. 308.
Prez, de 32.
Prickers 17.
Priem 328.
Princau (Hincau), van * 132.
Promudt (Bomendt, Bomant) 35.
Pronk 86, 180.
Prooper * 134.
Prouning 180.
Przichowsky von Prizichowicz 176.
Pudenbrouc, van 112.
Punt 146, 147.
Pusswald, von 176.
Putlincx 327.
Putte, van de 113.
Puy, du 35.
Puyffelen, van 59, 60.
Pijl, van der 167.

Q

Quadt, von 9, 10.
Quadt tot Gartrop, von 8, 9.
Quadt en Huchtenbruck, von 9, 10.
Quadt-Wickrath, von 10, ll.
Quellenburg, van 318.
Quesar, van Aken von 176.
Quint Ondaatje 18.

R

Radder, de 158, 159.
Raemsdonk, van 102.
Raes 93, 104, 115.
Raesveld (Raesfedd). van 186, 227, 228, 230; 233.
Rammelman 229.
Ramsay 52.
Rappard 329.
Rauwels 101.
Ravens 59, 62.
Ravensbergh 31.
Ravesway, van 14.
Raywaart (, Borbuer alias) 113.
Reboulet (, de) 61, 62.
Rechteren, van 28'5-292, 294.
Rechteren, van Heeckeren genaamd van 11,283, 286-291 *, 293.
Recken 229.
Recum, van 32.
Redinck 278.
Reede, van 11.
Reede van Brandlecht, van 230.
Reede van Oudtshoorn tot Nederhorst, van 36.
Reenen, van 20.
Rees, van 28.
Reeven, van 22.
Regout' 32.
Regouts 299.
Rekum, van 32.
Remols 235.
Remoortere, van 107.
Renen, van 239.
Renesse, van 290, 291 *, 293.
Renaelina 32.
Rengers 126.
Renner 306. 307. 309. 310.
Renting 143.
Resant, van (Rosant) 21, 43.
Reudink 152, 153.
Reygersman 124.
Reyneck, van 60.
Reyners 292.
Reytsma 28.
Rhijn, van 18.
Ribbius 163.
Ricoult 41.
Ridder, de 16.
Riebeeck, van 14.
Riedemaker 83.
Rieken 329.
Riel, van 299.
Riele(n), van (van der Riele, van Riele) 52, 53.
Riemens 187.
Rienderhoff 83, 84.
Rietveld 235.
Ritsema 89.
Ritter zu Groenesteyn, von 16.
Rivecourt, van 60.
Rivière, la 187.
Rivière, de la 19.
Riviere, van (Reviere) 50, 51.
Robol 84.
Rodt. de 180.
Roelofs 179.
Roemelingh (Römeling) 321.
Roeper Bosch 32.
Roer, van 58.
Roerort, van Homberch ook genaamd van 332.
Roest 153.
Rogiers 181.
Rolde, van 258.
Rolink 329.
Roll 305—308.
Rom 179.
Römeling (Roemelingh) 321.
Romeijnders 180.
Romondt, van 186.
Romswinkel 180.
Röntgen 35, 181, 330.
Ro(o)de(n)(Roye(n), Roda, Rode), van 104, 110, 112—114 *.
Roodschild 304.
Roos 75.
Roosen 329.
Roosendael 53.
Rooij, de 159.
Rop 328.
Ros 180.
Rosan, Wijnants van 327.
Rosant (van Resant) 21, 43.
Rosar 58.
Rosenstraug (ch), von 315-317.
Rosseeuw 33.
Rössler 306.
Rottier 110.
Roubrouck 32.
Roy, de 327, 332.
Roy le 183.
Roye(n)(Ro(o)de(n), Roda, Rode), van 104, 110, 112-114 *.
Royestein, van 44.
Rudolph 154.
Ruel, del (Debruël, Delruwel) 186, 187.
Ruelens 327.
Ruelo, van 60.
Ru(i)nen, van 191, 192, 197, 199, 201, 204, 206, 207, 209-214, 216, 240, 244, 250, 251, 257, 266, 270, 272, 273, 284, 295.
Ruiter 157.

Rumler 306.
Rump 229.
Runkel, von 138.
Rutenberch. van den 284-287, 291, 293.'
Rutenbergh, Hake van den 284, 285.
Ruynen, van Munster genaamd van 289.
Ruysch 54, 55.
Ruysscher, de 74.
Ruyter 88.
Ruyters 148.
Ryard 124.
Rijcken (Rijcouts) 41, 42, 44.
Rijcken (van Domselaer) 4143.
Rijcquewaert 63.
Rijen, van 327.
Rijk, de 329.
Rijk, van 63.
Rijkom, van 32.
Rijn, paltsgravin van de 136.
Rijnsendt 58.
Rijswijk 143.

S

Saersen 37.
St. Amant. de 51, 63.
St. Amant; Theroude de 63.
Saint-Exupéry, de 35.
St. Georges, de Martines de 163.
Saksen, van 136, 137.
Salomon, de 30.
Sande, zum 232.
Sandvoort 24.
Sangers 329.
Santbergen 333.
Santinge 128.
Sartorius 304.
Sartorius (Schrader(s)) 231.
Sasse van den Bossche. van 20.
Sauveur 326.
Savelk(c)oel 299.
Savornin Lohman, de 9, 12.
Sayn-Wittgenstein, van 290, 295.
Scaverbeke, van 102.
Schaap 146, 327.
Schdcwijk, van 215.
Schanternel 17.
Scheen 32, 80, 87.
Schelde, van der 181.
Schellinger 74-90.
Schellinger, Volckertsz later genaamd 74.
Schenk 81.
Schilde, van der 143.
Schillemans 34.
Schilp 307, 309.
Schipper 146.
Schlichtenhorst 181.
Schlieper, van 329.
Schli(t)zweg(h) (e), van 232-234.
Schliitersz 328.
Schmedes, Calmeyer- 32.
Schmelzer 329.
Schmidt, Mauve gen. von 179.
Schmieg 309.
Schneider 306, 308, 309
Schnitger 329.
Schnurbein, von 179.
Schobbinger 316.
Schoemantius 67.
Schogt (?) 90.
Schoenmakers 179.
Schoen 336.
Schollen 43.
Schoneville 179.
Schoonhoven, van 53-55. 334.
Schoonouwe (, van) 13, 14.
Schoppenhouwer (Schopenhauer) 127, 128.
Schoppenhouwer Neising 128.
Schortes (Shiortes) 51.
Schötteler 228 *.
Schotthorst 329.
Schouten 19-21, 187.
Schouw 66.
Schouwenburg, (Menalda) van 37.
Schrader(s) (Sartorius) 231.
Schrenk von Notzing und Egmating 176.
Schuer, van der 334.
Schuhmacher 302.
Schülin 306.
Sc(h)ulting(h)e (van Eelde) (Scultinck) 192-195, 202, 258, 295.
Schürg (Schürch) 306, 307, 309, 310.
Schustein 307, 309.
Schut 30, 43.
Schutte 181.
Schuurman (, Elink) 37.
Schuurmans 83.
Schwarzenberg, von Plettenberg- ll.
Schweiger 154.
Schwerin, von 162.
Scoemakers 109.
Segers 154.
Selbach (gen. Crutdorff), von 309.
Sels 299.
Senserff 186, 187.
Sepperode, van 195, 239, 249, 252, 298.
Shiortes (Schortes) 51.
Sibinga 226.
Sickingen, vom* 178.
Siegen, von 299
Siegen, van Nassau- 136.
Siemens 128.
Silveryser 299.
Simeren (Sinnen), van 315.
Simminghe (Summinghe) 194.
Simonets 16.
Sinnen (Simeren), van 315.
Sinner, von 164.
Sira 327.
Sitter, de 32.
Six 180.
Slabber 152.
Slavenburg 33.
Slawata, von 176.
Sleesen, van der 184.
Sleeswijck 233.
Slieker 149.
Sligtenhorst 180.
Sloesen 158.
Sloet 273, 274, 276, 278.
Sloet tot Tweeënhuizen 274.
Sloos(ius) 19, 20.
Sloteren (Slooth), van 334.
Sluis, van der 300.
Sluijs, van der 152.
Sluyter 24.
Smeets 34.
Smet 111.
Smet alias Varenbeke 102.
Smet (Faber) 103.
Smit 31. 329.
Smits 62, 147, 150.
Smits van Eckart 327.
Smouten 132, 133 *, 135 *.
Smouten, Marchant alias * 34.
Smulders 34.
Smullingh (Smullinck) 300.
Smijters 223.
Sneewins (Snewints, Snevius) 16.
Snel 87, 89.
Snethlage 229.
Snewints (Snewins, Snevius) 16.
Snoeck 126, 127.
Snoek 89.
Snouck 328.
Snijders 163.
Soelen, van 183.
Soest, van 90, 141.
Soetemans van Hamerstede 123.
Soetens 299.
Soggaerts 21.
Sol 43.
Solingen, van 43, 314-321.
Solms, van 322 *.
Someren, van 20-22, 140.
Sonck 140.
Sonius 179.
Sonsfeld, van (von) Wittenhorst- 8. ll.
Souter, de 18.
Souters 102. 103.
Soykint van der Leede 112.
soys 107.
Spankeren, van 329.
Sparnaaij 180.
Sneekenbrink 153.
Spengel 141, 142.
Speyk, van 328.
Spi(e)ring 20-22, 140, 143-145.
Sprong, van 180.
Spnonssen 320.
Spruitaers (Sprutaert), Spruyte alias 101, 118.
Spruth 181.
Spru(y)taer(t)s (Spru(y)te) 99, 101, 117-119 *.
Spijk, van der 63.
Stadion-Warthausen und Thannhausen, von 176.
Staes 101.
Stakene, van 105.
Stalpaert 326.
Standaar 180.
Stappen, van der 102.
Staudenmaver 32.
Staverman"229.
Steelandt, van 22.
Steenwij (c)k, van 191, 204, 206 *, 211, 215, 246, 260, 266.
Stein 235.
Stelling 200, 260—262, 287, 289.
Stembergh 188.
Stenvers 229.
Stepraet, van 53.
Steps 109.
Sterck 326.
Stevels 179, 10.
Stewart 58.
Sticker 262.
Stiemer 146.
Stier (Stir(n)) 306, 307.
Stilcke 33.
Stir(n) (Stier) 306, 307.
Stocman 106.
Stofregen 160.
Stolberg-Wernigerode, van 137.
Stolk 37, 38.
Stoltenkamp 181.
Stoop 32, 299, 328.
Stoops 299.
Storm 144, 145.
Storm van 's-Gravesande 51.
Storm Harms(z) 145, 147.
Storm, Blom 145, 160.
Storms 108.
Stoute (Stouts) 110, 113, 114*.
Strale (Strael, Strau) 199 *, 200, 295 *, 297, 298.
Strale, Tesens 202.
Stratem, van 57.
stratemaker, van Haeren of Hairen alias 295.
Strempfer 309, 310.
Stromberg (von Stromburg gen.), von 164.
Struve 34.
Struijs 58.
Btrijdonck, van 34.
Stuart 58, 59.
Stuckers 62.
Stuer (, de) ((de) Stuôrs) 109-112 *, 113.
Stuerman 182.
Styrum-Globen, von 176.
Styrum, von Limburg- 176, 328.
Summinghe (Simminghe) 194.
Sutoris 229.
Suykerbugk 34.
Suys 327.
Suijskens 55.
Swaeff (, de) 319, 321
Swaelebier 114.
Swemer 34.
Swieten, van 330.
Swinden, van 31, 3840 *.
Swoll, van 43.
Syghers 213.
Sylva-Taroucca, von 176.

T

Taack Tra Kranen, van 179.
Tabbers 56.
Taets van Amerongen 328.
Taissen 231.
Taminiau 33.
Tantner 155.
Taroucca, von Sylva- 176.
Tassis, de 326.
Tecklenburg, van Bentheim- 140.
Teesen (T(h)ese(ns)) 198 *, 199 *, 201, 298.
Tekenburch (Teyckenborch), van 185, 226.
Temmers 102.
Tempel, van den 179.
Tengnagel 22 *.
Tengnagel zum Camp, Gansneb von 175.
Terlin 35.
T(e) (r)rinde 138-140, 143.
Terville (ter Vile) 230.
Teschmacher 150.
Tese (Tiedse) 202.
Tesema alias Tesen 200.
Tesen, Tesema alias 200.
Tesens Strale 202.
Testers 299.
Tetroo, van 23.
Tex Bondt, den 179.
Teyckenborch (Tekenburch), van 185, 226.
Teijlingen ende Lecke, van * 134.
Theroude de St. Amant 63.
T(h)ese(ns) (Teesen) 198 *, 199 *, 201, 298.
Thesinck 181.
Thiden (, van) 57-59, 61.

Thielen, Graham 60, 61.
Thielens 33.
Thijssen (, Heerkens) 38 *.
Tiedse (Tese) 202.
Tielemans 127.
Til, van 180.
Timmermans 50.
Tinnen, von der 235.
Tip, Bruigom 83.
Tischbein 330.
Tjertst 128.
Tol, van 133-135 *.
Toll 128.
Tolner 260.
Ton 152.
Tonneken, van Ansem genaamd 267.
Tonneman 78.
Tooza 233.
Torenburg, van 183.
Torren, van der 152.
Trapman 146.
Trip 18'7.
Trouillars 29, 30.
Trumper 32.
Tucking 230.
Tulleken 300.
Turk 32.
Turnau 142.
Tijdeman 160.
Tymberg 76.
Tijssen 147.

U

Uden, van 180.
Udents 186.
Ulft, van 291.
Ulsen, van 229.
Unwerth, von 175.
Usslar, von 142.
Uteng(h)ore 202, 205, 209.
Utenweerde 274.
Uterwick (wijck/wigh), von 235.

V

Val de la Pottrie, du 164.
Val(c)kenaer 22, 23.
Valckenier 22 *, '23 *, 187, 188.
Valerius 21.
Valkers 145.
Vallee 188.
Varebeke, (van) 102, 103 *.
Varebeke (van der Beke, de Beka) 100, 102.
Varenbeke, Fabri (Smet) alias 102.
Veen 335.
Veen, van 235.
Veen, van der 17.
Veer, de 32.
Vegelin 174.
Vel 87.
Velde, van de 157.
Velde, van der 105.
Veldhoven 330.
Veldmuis 75.
Veltin 35.
Vendelmans 180.
Venen, van 334.
Venne, Knasse ter 286.
Verbeeck (Beek) 102.
Verbeke 116.
Verbiest 180.
Verbolt 23.
Verborch(t) 18.
Vardonk 160.
Verhaal 145, 160.
Verhaal Harmsz 160.
Verkooij 157.
Verlet 31.
Vermande 89.
Ver Marien (genaamd van der Bercmoest) 97-99 *, 101.
Vernatti 317.
Verneborch, van 285.
Versen, van 273.
Versteeg (Versteech) 42.
Verster 66.
Verstichelen 180.
Verstra(e) ten 107, 114, 180.
Verstraten Mudebeke 103.
Verwoert 17.
Verwijs 173-175.
Vianen, van 21, 22.
Viermond, van 230.
Viersen, van 44.
Vile, ter (Terville) 230.
Viljoen 330.
Villegas, de 58.
Villers 68.
Vincent 35.
Vinck 43.
Vinckboens 327.
Vinckbooms 327.
Vinckenburch 318.
Vischer (Fischer) 309, 310.
Vischmeere, de 112.
Visscher 329.
Visscher, de 226.
Visser 90, 145, 146, 179.
Visser, de 151, 55, 160.
Vitsi 333.
Vivere, van den 118, 119.
Vlaming(s) 74.
Vleisch 242.
Vlielander 38.
Vlierden, van 176.
Vliet, van der 85.
Vloedt. van der 180.
Vloetgraven 154.
Vlug(h) 332, 334.
Vockinx 183 *.
Voerden, ten 197.
Voërst, van 233, 234.
Voerst. van 285, 288. 291. 292.
Vogel '179.
Voghelaere, 's 98.
vogt 305-307.
Volckerick 104.
Volckertsz later genaamd Schellinger 74.
Vollenhoven, van 32.
Vondel 223, 224.
voogt 159.
Voorst, van 233, 289, 292, 294.
Voorst en Keppel, van 288.
Vorenborch, van 253, 266.
Vorst, van der 53. 54.
Vos í28, 180.
Vos van den (der) Goer 207, 208, 258, 265.
Vos van Marken 337.
Vos, de 149.
Vos van Ansen, de 265.
Vos (tot Nederveen Cappel), de 38.
Vos (van Steenwijk), de 191, 200, 202, 203, 206 *, 211, 215, 216, 251, 258-260, 262.
Vos van Steenwijck genaamd Huzeken, de 215.
Vos, in de 126.
Vosdingius 181.
Vreede 28.
Vreelant 333.
Vrien 329.
Vries, de 27. 31.
Vriese, de 127, 326.
Vrijberghe, van 56.
Vijlders 105.
Vijt (Vijdt, Daviidt (s), Viits) 92, 94, 98, 100 *-102 *, 104, 113, 115, 117-119.

W

Wachtmeister af Björkö 139.
Wacker 41.
Waelputte, van 105.
Waesberghe, van 34, 179.
Wahnschaffe 33.
Waldeck, van 138.
Waldeck-Wildungen, van 136, 137.
Waldestedn und im Thal, von 176.
Walenburgh 318.
Waling (of Dwaling ?) 90.
Walker (?) 309.
Waller Zeper * 300.
Walravens 320.
Wals 299.
Waninge 286, 293.
Wapenaar 179.
Warendorff 159, 160.
Warin 32.
Warmelo, van 289.
Warnaar 147. 150.
Warnecke 35.
Warners (of „Emmen") 225, 226.
Warthausen und Thannhausen, von Stadion- 176.
Wasa 138.
Wassenbergh, van 64.
Watermeyer 139.
Watteau 35.
Wattenwyl, von 164.
Wattez 35.
Wauchope 54.
Waveren, van 334.
Woede, van 17, 19, 21, 187.
Weekamp, te 304.
Weert, van der 147.
Weezenbeek, van 152.
Weiger 198, 202.
Wein(s) (Weyn) 93, 99, 107—110 *, 113,115.
Weissmann (Wijsman) 304.
Weiss(muller) 310.
Wolcker 181.
Wellenborch, van (Wellenberch) 292.
Welters 150.
Weltzien, von 141, 161.
Wendels 181.
Wendrich 160.
Wentholt 179.
Werde, van der 244.
Werkman 32.
Wernigerode, van Stolberg- 137.
Werninck 229.
Werther 156.
Wes(se)ling (Wessels) 23, 24, 188.
Westenbrink 180.
Westrenen, van 44.
Wevers 154.
Weygherinc 197.
Weyland 28.
Weijman 181.
Weyn (Wein(s)) 93, 99, 107-110 *, 113, 115.
White 56.
Wibault 326.
Wickevoort Crommelin, van 40..
Widrzy, von Astfeld und 175.
Wierts 234, 235.
Wierum (Bierum), van 252, 295.
Wilborts, Deckers alias 34.
Wild (, von?) 163, 164.
Wildering(h)s 20.
Wildervan(c)k 18, 184.
Wilhem, de 15.
Wilhem, le Leu de 10.
Willems 127.
Wilbmse 156.
Windisch-Graetz, von 176.
Winkler 149.
Wintershovea 150.
Wit, de 157.
Witfeld 232.
Witmont 181.
Wittbus 24.
Witten 126.
Wittenau, Dubsky von 176.
Wittenhorst-Sonsfeld, van (von) 8, 11.
Witteveen 127.
Wittgenstein, van Sayn- 290, 295.
Wittman 304.
Woanum 77. 82.
Wolfs 304.
Wolperts 305.
Woraczicky (-Bissingen) 176.
Wou(de), van der 23.
Woudenberg, van 186.
Wrangel, von 52.
Wrede, de 235.
Wttenbogaert 17.
Wttewaei 21.
Wulffen, von 162.
Wiinsche 33.
Wurstemberger, von 164.
Wurtemberg, van 136, 137.
Wijbrands 21.
Wijchel van Schildwolde 89.
Wychers 267.
Wijck, van 17, 18.
Wijgermans 125.
Wylde 54, 55.
Wylick, van 161.
Wijna 153.
Wijnacker, van 98.
Wijnants 56.
Wijnants (van Rosan) 327.
Wijntges 77.
Wijsman (Weissmann) 304.
Wijtbos (Wijtbus, Wijdbos) 188.
Wijtijser 320.

IJ

Ydiers 108.
Ysselmuden, van 266, 267, 285, 288.

Z

Zeede, van der 264.
Zeelward, van 285.
Zekle 37.
Zeper (, Waller) * 300.
Zevel, von 330.
Ziegler 305, 306, 308.
Zo(e)meren, van 21.
Zücher (?) 308.
Zuiderhuisen 76.
Zurhaar 158.
Zutphen, van 90.
Zuylen van Nyevelt, van 180.
Zwaafkens 61.
Zweden, van 136, 137.
Zweibrücken, van 136-139.
Zygers 217.
Zijl, van 181.